سلطان محمد خانِ فاتح

لیکوال :

ادریس ازاد

تاریخي داستان

Ketabton.com

ژباړن :

قریب الرحمن سعید

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمسلمانانو پر خلاف د صليبي سازش دزنځيري کړيوبربندونکې په زړه پورې ناول

سلطان محمد خانِ فاتح

ليکوال:
ادريس ازاد

ژباړن:
قريب الرحمن سعيد

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندنه

د کتاب نوم: سلطان محمد خان فاتح

لیکوال: ادریس ازاد

ژباړن: قریب الرحمن سعید

کمپوز: ژباړن

د پښتنې طرحه او انلاین چاري: مختار احمد احسان - د لراوبر برېښنايي کتابتون

www.Larawbar.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب لړلیک

ددې تاریخی پېښو په اړه ۵

-دلیکوال د زړه خواله ۷

-۱. سکندربیګ ۱۰

-۲. د پنځه زره کیسز فوځ سالار ۲۷

-۳. شاهي ښارګر ۵۷

-۴. د قیصر جاسوس ۹۴

-۵. د زیجیدېن ترون ۱۳۲

-۶. د بوسنیا شهزادګۍ ۱۷۴

سلطان محمد فاتح : دویمه برخه « تیرې شوې پاڼې» ۲۱۳

سلطان محمد خان ۲۲۷

طلایي ښکر ۲۵۵

ایا صوفیاء ۲۹۱

د ډوډۍ په سر اختلاف ۳۳۳

د روم قیصر ۳۶۹

مقدسه نقشه ۳۹۹

د فاتح یلغار ۴۲۴

د پای څو ټکي ۴۴۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

ددې تاریخی پیښنو په اړه

که څه هم دا کتاب په ځرګنده توګه د یوه داستان په شکل لیکل شوی ، اولیکوال یې هڅه کړې چې تاریخي پیښې په کې داسې را ونغاړي چې لوستونکی یې هم د لوست څخه او هم د تایخي پیښو څخه پوره پوره ګټه پورته کړای شي ، خو په حقیقت کې دا همغه تاریخ دی چې اوس هم د شکل او بڼې په بدلون سره په اسلامی هیوادونو کی تکراریږی.

سلطان محمدخان فاتح دهغو مسلمانو ، ویاړلو حکمرانانو څخه دی چې عیسویانو ته یې په خپل مرکز قسطنطنیه کی ماتې ورکړه او قسطنطنیه یې په استنبول (اسلام بول) باندی بدله او د اسلامی خلافت برخه یې وګرځوله.

دسلطان محمدخان سوبه ټول اسلامی امت ته یو درس دی. دعزم ،میړانی ، استقلال او هوډ درس. دزرګونو کالو تاریخ لرونکی قسطنطنیه په استنبو له باندی بدلول دا ډاګیزه کوی چې که چیری په اسلامی امت کی یووالی ، عزم او استقلال وی نوکولی شي صلیبیان که هر څومره په وسلو سنبال هم وی دماتی سره مخ کړی .

دسلطان محمد خان فاتح عزم د اسلامی ډلو ټپلو مشرانو ته هم یو درس دی ، او هغه داچې دصلیبیانو دمترکو لاندی د راتلو په ځای که دعزم او هوډ خاوندان شئ نو صلیبیان به په خپله ستاسو تر مترو کی لاندی راځي.

دا باید په ډاګه وی چې سلطان محمدخان فاتح د عثماني امپراطورۍ اتم ځوان سلطان دی ، اودغه کورنۍ په اصل کی افغان ترکان وو چې هغه وخت یې دافغانستان (خراسان) څخه د چنګیزیانو د وحشت له ویری د خپلو کورنیو سره یو ځای سوریې ته اوبیا ترکیې ته لیږد کړی و او هلته یې دخپل اتحاد او یووالی په واسطه ستره امپراطوري جوړه کړه چې نژدې شپږسوه کاله یې د نړۍ په یوی ستری برخې حکومت وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اروپا ته اسلام دهمدی عثمانی حکمرانانو (افغانی ترکانو) له خوا راوړل شوی خو نن افغانانا د خپلمنځی اختلافاتو په لومه کی داسی را نغښتی چی هر غلام پری حکمرانی کوی.

دا داستان د افغان ولس له پاره ځانګړی درس لری. ځکه زمونږ دولس تاریخ دا ډاګیزه کوی چی افغانانو هم د هند په ستره وچه او هم په اورپایی هیوادونو په مختلفو شکلونو سره حکمرانی کړی ده ، او شونی ده چی د خپل اتحاد او یووالی په اساس به که خدای کول یو ځل بیا د نړۍ د یوه غښتلی اسلامی هیواد په څیر راڅرګندیږی.

دهغی ورځی په هیله،

قریب الرحمن سعید

۲۰۱۱ کال د اګست میاشت ، ناروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

دليكوال د زړه خواله

بالاخره د قسطنطنيې د سوبې وياړ اووم عثماني سلطان «سلطان محمد فاتح» ته ور په برخه شوه.

دا په حقيقت کې د اسلام د ستر پيغمبر رسول الله صلی الله عليه وسلم له اړخه بشارت او زيرې و چې ويلي يې وو: تاسې به هرومرو قسطنطنيه فتحه کوئ،... نو بيا به ډير ښه امير دهغې امير وي او ډير ښه لښکر به همغه لښکر وي.» (مسند امام احمد، څلرم ټوک، ۳۳۵ م مخ).

د رسالت همدغه فرمان وو..... چې د هر دور او وخت مسلمان فاتحين يې د قسطنطنيې د نيولو له پاره هڅول. خو د پرلپسې حملو او بيا بيا هلو ځلو سره سره بياهم ددې پخواني ښار دروازې دمسلمانو فاتحينو تر مخه نه پرانستل کيدې.

هغه وخت چې سيدنا معاويه رضی الله عنه خليفه شو نو هغه د لمړي ځل له پاره د خپل زوی يزيد په مشرۍ د قسطنطنيې د سوبې له پاره دمسلمانانو لښکر ورولېږه. په دې حمله کې ډيره ستر ستر جليل القدره صحابه رضی الله عنهم اجمعين په شهادت ورسيدل. چې په دې ډله کې سيدنا ابو ايوب انصاري رضی الله عنه هم شامل و. ددې ښار دکلابندۍ په وخت کې سيدنا ايوب انصاري رضی الله عنه سخت ناروغه او بيا شهيد کړل شو او هملته د قسطنطنيې د ديوال لاندې خاورو ته وسپارل شو.

د سيدنا عمر بن عبدالعزيز رحمة الله عليه، هشام بن عبدالملک، مهدي عباسي او هارون الرشيد په څير ستر ستر خلفاؤ هم ددې ښار د نيولو له پاره زبردستې حملې وکړې خو د قسطنطنيې په نيولو بريالي نه شول

قسطنطنيه يو نه تسخيريدونکې ښار و، ددې ښار درې واړو خواو ته سمندر بهيږي، يواځې يو اړخ يې د وچې سره نښلي، دښار چارچاپير نژدې ۱۴ ميله دايروی شکله ستر ديوال و، په دې ديوال يوسل اويا فته لرې ستر او مستحکم برجونه جوړ کړل شوي وو، ددې ديوال په داخل کې يو بل ديوال جوړ کړل شوې و او بيا ددې دواړو ديوالونو ترمنځ يو ستر خندق کيندل شوې و چې شپيته فته پراخوالي يې درلود او سل فته يې ژوروالي و. دهغې اخوا يو بل ديوال هم موجود و چې ددې ښار سل زره خلک يې په خپله لمن کې خوندي ساتلي وو. په دې توګه د دې ښار سوبه کول نژدې بلکل ناشوني ګرزيدلي وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قسطنطنیه د عیسایي روحاني نړۍ ستر مرکز و . همدا علت و چې د مسلمانانو ستري ستري لښکرې به د خپلو ټولو شتو وسایلو سره یو ځای ددې ښار د سوبې کولو له پاره را تللې..... خو هر ځل به ناکامه بیرته ستنیدلې. خو بلاخره د رسول الله صلی الله علیه وسلم د بشارت ور د عثماني دولت اووم حاکم « سلطان محمد فاتح » و ګرزید.

«عثماني ترکان » .... چې مونږ یې د «عثماني خلافت » په نامه پیژنو ،.... د خراساني کوچیانو (طغرال) د زوې « عثمان» د زوزاک څخه وو. کله چې دوي کوچنۍ اسیا ته را ننوتل نو د خپلو ځانو له پاره یې د یوه سلطنت بنسټ کیښود. خو د درې سوه کالو په جریان کې ددوې څخه د نړۍ ډیر ستر ځواک جوړ شو، په شرق کې ددوې عروج په «سلطان سلیم» او په غرب کې یې په « سلطان اعظم» باندې پای ته ورسید. خو دعثماني دولت تر ټولو مشهور حاکم « سلطان محمد فاتح » وو ، چې په لاسو یې د عالمیانو دسردار (صلی الله علیه وسلم) بشارت تکمیل ته ورسید.

ددولسم « قسطنطین» او د«سلطان محمدفاتح» تر منځ دا جنګ په ډیرو حیرانونکو پیښو او تاریخ باندې مشتمل دې. په ځانګړې توګه هغه وخت چې عثماني سلطان خپلې بحریې ته په وچې باندې د بیړیو د چلولو حکم وکړ اوبحري لښکرو یې نژدې لس میله غرنۍ تیرلوره واټن د کشتیو په راښکودو سره وواهه.

دا ستره او نه زوال موندونکې معرکه په حقیقت کې د تاریخ یوه ډیره ستره نه هیریدونکې پیښه ده چې ما د یوه مکمل ناول په بڼه کې بیان کړې ده. غربي تاریخپوهان د قسطنطنیې فتحه ، د منځنیو پیړیو او اوسنی عصر تر منځ یو حد ګڼي ،.... او دا هم یو حقیقت دې چې د پخوانۍ بازنطینی سلطنت پایتخت او د ټولې عیسایي نړۍ روحاني مرکز تسخیرول ... د جهالت په تیارو کې د را نغښتو غربي نسلونو اخري ماتې او د مسلمانانو اخري فتحه وه.

هغه وخت چې رومي پادشاه « قسطنطین» په دریمې عیسوي پیړۍ کې عیسوي مذهب قبول کړ نوهمدا ښاریې خپل پایتخت وګرځاوه ، نو دهمغه وخته یې نوم قسطنطنیه پاته شو.

رسول الله صلی الله علیه وسلم په دې ښار باندې جهاد کونکو ته د مغفرت زیرې ورکړې دې. د قسطنطنیې پادشاه ته یې د روم قیصر وایه ، د سلطان محمد فاتح په وخت کې هلته د قسطنطین په نوم دولسم قیصر حکمراني کوله. په دې جنګ کې اخري قیصر هلاک شو او قسطنطنیه د تل له پاره ...« اسلامبول ، یا استنبول» و ګرزیده ، او په دې توګه د رسول الله صلی الله علیه وسلم یوه بله وړاند وینه ، لکه د نورو په څیر ، ریښتونې ثابته شوه . لکه چې ویلي یې وو: (اذا هلک قیصرا فلاقیصر بعده) « کله چې قیصر هلاک کړل شي نوبیا به بل کوم قیصر را پیدا نه شي»

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما هڅه کړې چې ددې ناول تاریخ د افسانې په بڼه وړاندې نه کړم او نه ددې افسانې څخه د تاریخ د جوړولو هڅه وکړم. ما هڅه کړې چې د دې ناول ټول تاریخي کرچار په حقیقت باندې ولاړ وي. اوزه په دې کار کې تر ډېره پورې بریالي شوې هم یم. خو ما ددې کار له پاره خپل ډېروخت مصرف کړې دې او په دې وختو کې مې د (ایډورډ ګین ، کریسي ، عثماني دولت ، د اسلام تاریخ، او جهان دیده ،) څخه علاوه دجغرافیی او صلیبي جنګونو دتاریخ زیات کتابونه تر سترګو تیر کړي دی.

ددې ناول له مخې د پنځلسمې پیړی منځنۍ وخت و، دا پیړی په دې اساس ډېره مهمه ده چې دهمدې پیړی په منځنۍ برخه کې دعیسایانو مقدس ښار قسطنطنیه فتحه شوه .... او دهمدې پیړی په اخري لسو کلونو کې د اندلس مسلمانان د تل له پاره له منځه ولاړل.... ما غوښتل چې...که نور نه وي نو لږ تر لږه د ال عثمان تاریخ خو په لنډه توګه په دې ناول کې را ونغاړم. خو د ناول په ډېره په زړه پورې برخه کې دې لیکنې ته ځاې پیدا نه شو. همدا علت و چې ما د بلې برخې پیل «د تیروشو پاڼو» تر عنوان لاندې یو لنډ فصل ولیکه ، په دې کې د طغرال څخه ان تر سلطان محمد فاتح پورې دعثماني حکمرانانو تاریخ په لنډه توګه وړاندې کړل شوې دې ، په دې اساس دا ناول یواځې ناول نه بلکه یو مکمل تاریخی سند ګرزیدلې دې. لنډه دا چې زه دخوښۍ احساس کوم چې دا تاریخي ناول د خپلو لوستونکو تر مخ وړاندې کوم او په دې ویاړم چې ما په خپله خوښه عثماني تاریخ په ډېره ښه بڼه بیان کړې دې ، خو دا پریکړه به ددې ناول لوستونکې کوي.

په اخر کې زه .... د منیرایاز، ریاض امین ، عبدالرحمن طاهر ، محمدسلیم سني ، او د قاسم یادڅخه ممنون یم ، ځکه چې ددې دوستانو د علمي همکاریو نه پرته ددې ستر ناول سرته رسول اسانه کار نه و.

ستاسې د آندونو منتظر

ادریس آزاد

P.O.Box No:1064

اسلام اباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱

سکندر بیګ

دعربي نسل يو ځواکمن آسپ ، په داسې حال کې چې يو نقاب پوښه پرې سپور و ، په ډير طمطراق سره ميدان ته را ننوت. دا ميدان «اورنه» يا (اينډريانوپل) نوميده. دميدان په څلورو خواو کې ګڼ شمير تماشاچيان ناست و. ددې آسپ سپور نقاب پوښه درا ننوتلو سره سم په ټولو خلکو کې چپه چپتيا خپره شوه. نن د ترکانو کلنۍ ميله وه . او په دې لوبغالي کې د توريو وهلو ، نيزې ويشتلو او نورو لوبو مقابلې رواني وې. دغه نقاب پوښه اس سپور په داسې حال کې چې خپله الباني دوه سرې توره يې په هوا کې خوځوله دميدان منځته را غې ، او دلږ څه ځنډ وروسته يې خپل نقاب لرې واچاوه. دا آس سپور پخپله « سکندربيګ » وو. سکندر بيګ د سلطان مراد خان منل شوې زوې و. دهغه د آس تر شا په يوه نرۍ شانته لښته د « سلطان بايزيد يلدرم» بيرغ رپيده ، په دې وخت کې سکندر بيګ په ميدان کې ولاړو، او د (ينې چرې) سالارانو ته يې ور غږ کړ. دا سالاران په دې لوبغالي کې د مقابلو منصفين وو. سکندر بيګ ورته وويل چې:

« د ال عثمان په جاه و جلال مې سوګند: چې په ټول عثماني سلطنت کې داسې ځوان نه ميندل کيږي چې په لاسو يې سکندر بيګ مات شي.... که چيرې داسې کوم ځوان دلته په دې ميدان کې شتون ولري نوزه ورته د زور د ازميښت له پاره بلنه ورکوم.»

د عثماني سلطنت د ستر پادشاه « سلطان مراد خان ثاني» ناست ځاې بلکل د سکندر بيګ مخامخ وو. کله چې سلطان د سکندربيګ دا چلنج واوريد نو په ډير وياړ سره يې و خندل ، خو د سلطان څخه څو ناست ځايه لرې دناستې «مارسي» په وچ تندي باندې دا خبره ښه و نه لګيده ، مارسي د سکندر بيګ په دې چلنج باندې ډيره تاوه راتاوه شوه. دغه الباني حسينه ، مارسي ، د سکندر بيګ ښه نه راتله. دسکندر د چلنج په اوريدو سره د ينې چرې د فوځ يو ځوان سالار « اغاحسن» را مخته شو ، د اغاحسن دکتلو سره سم د سکندربيګ په مخ ډيره تحقيرونکې خندا خپره شوه. اغا حسن په يوه ستر قوي ذاته ايراني نسله آس باندې سپور و ، او په لاس کې يې ديمن جوړه شوې درنه توره وه. کله چې د مقابلې دواړه ګډونکونکې يو دبل مخې ته راغلل نو په ټول ميدان کې حيرانونکې چپتيا خپره شوه. د تماشاچيانو تر منځ جوش و جذبه راپيدا شوه ، مارسي هم په خپل ناست ځاې کې پورته پورته غورزيده. يوه منصف د تکبير د غږ په پورته کولو سره دمقابلې د پيليدو اعلان وکړ. په دې وخت کې دواړه سپاره په داسې حال کې چې خپلې تورې يې بربنډې نيولې دې يو بل ته را نژدې شول. سکندر بيګ ورته په هيبت ناکه توګه وويل چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ډیر ښه ځوانه.... ! زه ستا د جرءت په کتلو باندې ډیره زیات حیران شوې یم. زه تاته د لمړی حملې اجازه درکوم.»

اغا حسن د سکندربیګ څخه د ځه ویري پرته ورمخته شو او په پوره ځواک سره یې په هغه وار وکړ. سکندر دبرق په څیر خپل ځان تاو راتاو کړ او د اغا حسن د ګذار څخه یې ځان خوندي وساته. بیا یې وخندل ، خو اغا حسن یو ځل بیا په ډیره بیړه مخته راغې اویو ځل بیا یې په سکندر باندې په پوره ځواک سره حمله وکړه ، خو د سکندر اس د خپل مالک د مزاج څخه پوره پوره خبر و ، آسپ په یوه درنګ سره خپل ځاې بدل کړ او په دې توګه د اغاحسن دویم وار هم خطا ولاړ. اغا حسن دریم ځل بیا خپل آس پونده کړ ، خو اوس نو سکندر هم خپله اراده بدله کړې وه. هغه د ځان دتاوولو په ځاې د اغاحسن د توري ګذار په خپله توره تم کړ اوبیا یې په ډیره حیرانونکې توګه دبرق په څیر په اغا حسن باندې دخپلې توري وارونه پیل کړل. په میدان کې د تورو شرنګار تر ډیره لرې پورې اوریدل کیده. د اغاحسن په شاته تلو باندې د مراسي ګلرنګه څیره تکه سپینه شوه. ځکه هغې چې کومه هیله درلوده هغه له منځه ولاړه. هغې غوښتل سکندر له ماتې سره مخ شی ، په داسې حال کې چې سلطان مراد خان د فخر او ویاړ نه خپله غړی تاوولو او خندونی و. هغه به دسکندر په هر وار باندې عش عش کاوه او پورته پورته په لګیده.

د لږ ځنډ وروسته د مقابلې پریکړه وشوه ، د اغاحسن توره د سکندر د درنې توري په یوه ګذار دوه ټوټې شوه. په ټول لوبغالي کې دخوشحالۍ څخه لاسونه و پړکیدل ، سکندر دپخوا په څیر مقابله وګټله ، دسلطان مراد خان تر څنګ ناست دهغه نوې ځوان زوې ، دخوشحالۍ څخه دخپله ځایه را پورته شو او په دواړو لاسو یې لوښې ډبول. خو مارسي په ډیر خراب حالت کې ناسته وه. هغې نه غوښتل چې سکندر بیګ یو ځل بیا ووینې. ځکه سکندر پر هغې باندې خپل رعب حاکمول غوښتل خو مارسي ته د سکندر ټول کړچار ناخوښه و ..... او د خپلې مور یې هم.

دپوخ عمر «مارتها» د مارسي مور وه. دا ښځه د البانوي شهزادګانو سره یوځاې د «اورنه» شار ته راغلې وه. سکندربیګ هم البانوي شهزاده و ، دهغه البانوي نوم « جارج کسټریاټ» و ، سلطان مرادثاني ډیره موده مخته دالبانیا فرمانروا « جان کسټریاټ» د توري په زور دخپل ځان تابع ګرځولې و. جان کسټریاټ بیا سلطان ته عذر و زاري وکړې او خپل ریاست یې ترې بیرته وغوښت ، سلطان هم دهغه غوښتنه و منله خو دهغه د څلورو زامنو په ضمانت کې داخستو وروسته یې هغه ته خپل ریاست بیرته ورکړ. ددې شهزادګانو سره یو ځاې البانوي کنیزه « مارتها» هم د سلطان قصر ته روغله. کله چې مارتها د عثماني سلطنت دارالخلافې ، اورنه ، ته ورغله نو ډیر ژر یې هلته په اشرافي طبقې کې اثر و رسوخ پیدا کړ. مارسي دهمدې مارتها لور وه او جارج کسټریاټ یعنې سکندربیګ هم دهمدې مارتها په کور کې خاپوړې کړې وې او را ځوان شوې و. سکندربیګ د ینې چرې د طبیعت په مطابق عیسایی مذهب پریښود او اسلام یې قبول کړ. خو مارتها تر اوسه هم په خپل عیسایی مذهب باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلکه ولاړه وه. که څه هم دمارسي په زړه کې د اسلام له پاره ډېره مينه وه خو د مور له وېرې هغه تر اوسه پورې همغسې عيسايي پاته شوې وه. مارتها ډېره کلکه مذهبي ښځه وه او د اسلام پر خلاف يې ډېره سخته کينه او حسد درلود. خو مارسي هغه وخت ډېره حيرانه شوه چې دهغې مور مارتها د سکندر په مسلمانيدو باندې هيڅ هم و نه ويل. مارسي خپلې مورته د شک په سترګو کتل. هغې دا شک کاوه چې دهغې مور به پخپله سکندر بيګ د اسلام په منلو باندې مجبور کړې وي. هغې دخپلې مور او په خپل کور کې د رالوې کړل شوې ځوان جارج کسټريټ په کرچار باندې شک کاوه او داسې يې انګيرله چې ددوې دواړو دکړچار څخه د عثماني سلطنت پر خلاف د سازش بوي رازي.

مارسي ته ددې شک په پيدا کولو کې «ابوجعفر» ډير رول درلود، ابوجعفر يو عمر رسيدلی وګړی و. چې همدله په «اورنه» کې د يوه مذهبي مشر او د جومات د امام په څير اوسيده، خو په حقيقت کې د (قسطنطنيې د قيصر) جاسوس و. هغه دلته «اورنه» ته د يوه مذهبي مشر په څير رانږوتی و او دمارتها د راتلو تر مخه يې د سازش جال خپور کړی و. هغه وخت چې مذهب پاله وينځه مارتها د سلطان محل ته را ننوته نو د ابوجعفر سازش نور هم په زياتيدو شو، هغه تر هر څه لمړی مارتها ته د صليب اعظم سوګند ورکړ او په خپل سازش يې کې را ګډه کړه. پخپله ابوجعفر په قسطنطنيه کې د « اياصوفياء» د چرچ سره تړلی و او ښه پوخ راهب و. کله چې قيصر سلطان مراد ثاني د عثمانيه سلطنت په تخت باندې کيناستې وکوت نو ديوه نوي چال په لوبيدو يې پيل وکړ. ابوجعفر چې اصل نوم يې « ډيمونان» و دستر عيسايي سلطنت د پادشاه يعنې د قسطنطنيې د قيصر جاسوس و. هغه د قسطنطنيې قيصر (مينوميل) ته دعثماني سلطنت د دارالخلافې « اورنه» څخه هره مياشت د هر کوچنې او غټ خبر په اړه معلومات ور کاوه. ځکه په اورنه کې د قيصر د ټولو جالونو د غوړولو مشري پخپله همدې ابوجعفر په غاړه درلوده. لمړی ابوجعفر دمارسي دمور کورته په پرلپسې توګه دولس کاله تګ راتګ کاوه. مارسی دهغه څخه ان د کوچنيوالي په وخت کې هم سخته کرکه کوله. هغې به دهغه دمکار شکل دليدلو څخه بد راتلل خو د ابوجعفر د دې سازشونو په اړه يې هيڅ ډول معلومات نه درلود خو دهغه دعاداتو او کړچار څخه يې دا انګيرله چې دا مکار شخص هغسې نه دې لکه څنګه يې چې د شکل اوصورت څخه معلوميږي. کله به چې ابوجعفر دمارتها کورته را ته، نو دواړه به بيا په يوې بندې خونې کې کيناستل او تر ډيره به يې خبرې کولې. دوې به کله کله سکندربيګ هم رابالله. خو مارسي ته د خپلې مور سره د مسلمانانو ددې مذهبي مشر ځانته ناسته ښه نه ښکاريده او په دې اړه ډيره شکمنه وه.

سکندر بيګ چې دکومه وخته مسلمان شوې و نو دهغې وروسته يې کړچار نور هم کرکجن او دبداخلاقيو نه ډک ګرزيدلی و. هغه به چې څومره ډيره دلته د مارتها په کور کې تم کيده نو همغومره وخت به يې مارسي ته په ډيرو بداخلاقه سترګو کتل. مارسي دکوچني والي څخه د سکندر بيګ دغه کړچارنه خوښاوه. ځکه سکندربيګ لا د همغه وړکتوب څخه بداخلاقه او بدمزاجه انسان و. کيدي شي چې دهغه ددې بدمزاجی لامل دا وي چې دهغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر مخه دهغه پلار ... جان کسترياټ ته سلطان مرادخان ثاني ډيره د ذلت نه ډکه ماتي ورکړې وه . اوبيا يې هغه د خپلو نورو دري کوچنيو ورونو سره يو ځاي يرغمل کړ او تر «اورنه» پورې يې راوست. اوبيا دا چې دهغه دغه دري واړه ورونه د همدې ليږد په وخت کې ناروغه اوبيا ددې د سترګو تر مخه ددې دنياګۍ څخه ولاړل. نو دا ټول هر څه د سکندربيګ د سترګو تر مخه وو . ددې ترڅنګ د مارتها غوږه ژبه او سازشي کرچار هم و چې سکندربيګ يې دومره بدله اخستونکې او مغرور کړځولې و .

نن يو ځل بيا مارسي و کتل چې سکندر بيګ د مقابلې ميدان وګاټه. دسکندربيګ په سوبه د مارسي په وجود کې د قهر او غصې څپې راپيدا شوې وې. او نن خو دهغې د غم او غصې يو علت دا هم و چې سکندر بيګ سهار وختې دکوره د وتلو سره سم مارسي ته ويلي وو چې:

« نن د تورې د وهلو د مقابلو ورځ ده. او زه به نن يوځل بيا د «اورنه» د جنګجويانو اتل و ګرځم .... دا سپک ترکان زما دمقابلې توان نه لري ، نو نن که چيرې زه بريالی شم او د بريالیتوب مډال و ګټم نو د مارتها کاني څخه به ستا د لاس غوښتنه کوم.»

سکندر بيګ ، مارتها ته د کاني په نامه غږ کاوه. کله چې مارسي دهغه دا خبره واوريده نو دغصې څخه تکه سره شوه او ورته يې وويل :« دومره کبر مه کوه .... په حقيقت کې سلطان په تا باندې ډير باوري دې. به دې خاطر د شاهي درنښت په اساس ستا مخې ته هيڅوک نه راځي. زه ډاډمنه يم چې د «ينی چري» کوم سالار به په ډيره اسانۍ سره تاته ماتې درکړي.»

سکندر بيګ دمارسي ددغې د زهرو نه ډکې جملې باندې ډير و قهريد او په غصه دکوره ووت. او اوس مارسي کتل چې د يني چري يو سالار د سنکدر بيګ په لاسو په ډيره بده توګه ماتې وخوره. دمارسي سترګې د ميدان څخه را واوښتې او په خپلو پښو باندې و ننښتې. هغې د نن سهار خبرې را يادولې ، هغه وخت چې سکندر بيګ ورته ويلي و چې: «زه به نن ستا دمور څخه ستا لاس غواړم»

مارسي ډيره نا ارامه وه ، او د راتلونکې وخت څخه په ويره کې. د مارسي سترګې ښکته وې ، په همدې وخت کې په لوبغاړې کې شور و غوغا شوه..... د لاسونو د پړکار شور ،کله چې مارسی ميدان ته وکتل نو دحيرانتيا څخه يې خوله خلاصه پاته شوه. يو اجنبي ځوان چې په عربي کاليو کې پټ و د لوبغاړې په يوې غاړې کې په يوه سپين آس سپور را ښکاره شو ، ددې ځوان خدوخال هم حجازی و ، هغه په ترکي نسله بهترين آس باندې سپور و او په ښي لاس کې يې درنه ځليدونکې توره نيولې وه. د هغه په وجود باندې نه زره وه اونه بل څه. دهغه په سر هم د اوسپنيزې خولۍ په ځاي خالصه حجازی پګړۍ تړلې وه. ددې ځوان ټول عمر د اولس کالو په شاوخوا کې و . تماشا چيانو ورته په پوره زور سره لاسونه و پړکول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اجنبي ځوان په کتلو او راتللو سره سم د سکندر بیګ په تندي باندې لیکې را پیدا شوې. هغه ته ددې عرب ځوان را تلل ډیر حیرانونکې وو. په همدې وخت کې د لوبغالي اعلان کونکي په لوړ اواز اعلان وکړ او خلکو ته یې ډاګیزه کړه چې دا اجنبي ځوان « قاسم بن هشام» نومیږي ، او د حجاز د مکې دښار اوسیدونکی دی ، د مکې ددې ښاره داسلام دلمر وړانګې را خپرې شوې دي. ډنډورچي اعلان وکړ چې قاسم د عثمانی روزن ځاې د توري وهونکو د استاد (طاهر بن هشام) کوچنې ورور دې. خو په دې وخت کې د مارسي حالت هم د کتلو وړ و. هغې بیا بیا په خپل ناست ځآې کې ځنګ بدلاوه او خپلې لاسونه به یې موټې کول اودخپلو احساساتو ښکندونه به یې کوله.

کله چې دغه عرب آس سپور د سکندر بیګ مخې ته راغې نو سکندر د خندا کولو هڅه وکړه ، هغه د پخوا په څیر دغه عرب آس سپور ته په کرکجنه توګه وکتل او ورته یې وویل: «ځوانه ! زه ستا په مخ کې د جرءت او میړانې نښې وینم. خو په افسوس سره باید ووایم چې ستا دا ټولې هیلې به د سکندر د لمړې وار سره سمې له منځه ولاړې شي. دا مکه نه ده ، بلکه د عثماني خلافت مرکز «اورنه» ده او زه د سلطان مرادخان ثاني تر ټولو تکړه او غښتلې توره وهونکې یم.»

قاسم ، دسکندر بیګ فرعونیت په پوره توګه احساس کړ او په عارفانه توګه یې وخندل اوبیا یې په ډیره سوکه توګه هغه ته مخ کړ او ورته یې وویل:

« زه د وخته مخته لویې لویې دعوی نه کوم ، خو زه همدومره درته وایم چې زما په وجود کې د خالد بن ولید وینه بهیږي ، زما ډیره کلکه هیله داده چې زه یوه ترک شهزاده ته د حجازي تورې اوسپنه وروښایم.»

قاسم همدومره وویل اوخپل آس ته یې پونده ورکړه. سکندر هم په پوره توګه دهغه دحملې له پاره تیار و. قاسم خپله توره په هوا کې پورته کړه او په خالصه عربي ژبه یې دالله اکبر غږ پورته کړ اوپه سکندر بیګ یې ورحمله کړه. په دې وخت د لمر وړانګې د قاسم په عربي توره باندې ولګیدې اوبیرته یې د تماشاچیانو سترګو ته ور منعکس کړې. دا یوائې د تورې شعلې نه وې بلکه د اسماني تندر په څیر شعاعې وې.... د قاسم دغه درنه حمله د سکندر له پاره د هزیمت او ناکامی پیغام و. ځکه دهغه ټول چالونه خوشې ولاړل ، هغه به پرلپسې توګه هڅه کوله چې د قاسم هر ګذار په خپله توره باندې تم کړي ، داسې ښکندیده چې قاسم به ډیر ژر ستومانه شي ، مارسي به د قاسم په هر وار باندې د ځایه پورته پورته کیده ، خو په اخر کې دخپل ناست ځاې څخه پورته شوه او ودریده. ټولو تماشاچیانو قاسم ته لاسونه پړکول، سلطان هم د مرحبا ، مرحبا چغې وهلې ، ترځنګ یې شهزاده «محمد» خپله شاهي مرتبه تر پښو لاندې کړه او دکوچنیانو په څیر یې لاسونه پړکول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې وخت کې يو ناڅاپه قاسم د يوې نوې حربې څخه کار واخست. هغه يې وکړه چې خپل ځان ستومانه وښيي ، سکندر هم د قاسم په وارونو کې کمزورتيا احساس کړه ، سمدستي يې خپل ډوب شوي زړه ته تکيه ورکړه او په قاسم باندې يې حمله راوسته. اوس نو قاسم د سکندر د هر وار څخه خپل ځان ځنګ کاوه. دهغه آس به لږ لږ شاته ته. اودهغه توره به هر ځل د سکندر د تورې سره په ټکر کې وه او د هغه د تورې وارونه به يې تمبول. سکندر هم نور ډير ستومانه شوي و ، غوښتل يې په يوه ډول نه يوه ډول دا مقابله پاي ته ورسوي. په دې وخت کې يو ناڅاپه قاسم د خپل آس د زين څخه خپله پښه شاته کړه او دزين د پاسه کيناست. په دې بلې لمحې کې ، هغه وخت چې تماشاچيانو د قاسم چال وکوت نو ټول حيران پاته شول ، ځکه قاسم دخپل وجود بار په خپلو پښو باندې واچاوه اوپه يوه ټکان سره و دريد ، په دې وخت کې د لوبغالي ټولو ناستوخلکو د لاسو د پړکولو تر ځنګ د قاسم ددې چال په وړاندې و دريدل. اوس نو د اوږود قد خاوند قاسم د سکندر نه په لوړه وه ، هغه ته په سکندر باندې دحملې کولو له پاره هم لاره پرانستې وه. هغه د آس په زين ددريدو سره په سکندر باندې داسې سخت ګذار وکړ چې د سکندر وار پار يې وارخطا کړ. مارسي هم د خوشحالۍ نه چغې کړې ، سکندر بيګ د اوږود قاسم دغه ګذار و نه شو زغملې ځکه د قاسم توره د سکندر په اوسپنيز خول باند ې لګه د اوسپنې د ګرز په څير راپريوتې وه ، سکندر هڅه وکړه چې په خپله توره د قاسم ګذار تم کړي خو قاسم دومره سخت ګذار کړې و چې سکندر د آس په زين باندې ټينګ نه شو او لاندې را پريوت. قاسم هم د يوه لوبغاړي په څير د آس د زين څخه ښکته را ټوپ کړ او د سکندر د راپورته کيدو د مخه يې دهغه په سر پښه کيښوده. د سکندر په تندې باندې د خولو د څاڅکو په کتلو سره مارسي د خوشحالۍ نه چغې کړې ، سلطان هم د خوشحالۍ په جذبو کې ډوب و او لاسونه يې پړکول.

په زمکې باندې دپښو د ايښودو سره سم قاسم سکندربيګ تر خپلو لاسو لاندې کړ. که څه هم سکندر بيګ هڅه کوله چې خپل ځان کنترول کړي خو قاسم پرې ناڅاپي سخته حمله وکړه او بيرته يې ځملاوه. اوس نو سکندر ته خپله ماتې تر سترګو شوه. قاسم په يوه ټکان سره خپل اړخ بدل کړ او د سکندر په اړخ يې ځواکمن ګذار وکړ سکندر هڅه وکړه چې د خپلې تورې په واسطه د قاسم دغه ګذار تم کړي خو هغه د قاسم په چال و نه پوهيده ، قاسم د ښې اړخ په ځاي خپله اراده بدله کړه او دسکندر په چپ اړخ يې قوي حمله وکړه ، دسکندر په اړخونو او بازو ګانو باندې اوسپنيز خولونه تړلي وو. خو د قاسم تورې د هغه دغه اوسپنيز بندونه له منځه يوړل بلکه د سکندر بازو يې هم زخمي کړ، اودهغه د ويني څاڅکې په زمکه را پريوتل. په دې وخت کې په لوبغالي کې ناست تماشاچيان غلي شول، قاسم د حالاتو نزاکت احساساوه نو په دې خاطر يې دخپلو حملو لړۍ بنده کړه او سکندر يې په خپلو زخمونو کې تاورا تاو پريښود او په شا ترې ولاړ. دلته د مقابلې منصفين په يوه ليکه کې ولاړ وو. د ټولو خلکو په مخونو کې يو ډول حيرانتيا ، يو ډول احساس او يو ډول جذبه ډاګيزه کيده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په پوره بې خبرۍ سره د لوبغالي د تماشاچیانو په لور کتل چې په دې وخت کې سکندر د پوره بې اصولۍ څرګندونه وکړه او په ډېره بیړه د قاسم په لور و ور وخوزید. که چیرې په همدې وخت کې ماسی دخپله ځایه په قاسم باندې غږ نه وې کړې نو په ډاډمنه توګه به سکندر د قاسم ورمیږ ور پرې کړې و. قاسم د مارسي غږ وا ورید او سمدستي دحالاتو په لور متوجه شو ، هغه نه یوائې د سکندر د ګذار څخه ځان خوندي وساته بلکه پر هغه یې یو ځل بیا ځان وړونکې حمله وکړه. په دې وخت کې د تورو د شرنګار اواز تر لرې لرې پورې اوریدل کیده. اوبیا تماشاچیانو وکتل چې د قاسم په ګذارونو سره د سکندر توره ټوټې ټوټې شوه او په هوا کې د نڅا وروسته لاندې زمکې ته را پریوته. اوس نود سکندر لاس خالی شوې و ، قاسم هم خپله توره خطا کړه او د سلطان مراد ثاني په لور دکتلو پرته یې د عراقي پهلوانۍ په خیر داسې یو داو وکړ چې سکندر یې د زمکې څخه شو فټه پورته کړ او بیرته یې زمکې ته راخلاص کړ ، سلطان د قاسم په دې میړاني باندې د خپله ځایه پورته شو او حکم یې وکړ چې مقابله پاې ته ورسوئ.

مقابله خو هسې هم پاې ته رسیدلې وه. ځکه سکندر د قاسم په لاسو مات شوې و او په زمکه باندې پړمخ پروت و او دزمکې خاورې یې څټلې.مارسي چې سکندر په داسې حال کې وکوت نو دخوشحالۍ څخه دلیونتوب مرحلې ته رسیدلې وه. دلوبو په پاې ته رسیدلو سره سلطان مراد ثاني د لوبو د ګډونکو تر منځ انعامونه وویشل. او ټولو ته یې په خپل خپل وار شاباسې ووایه. خو کله چې د قاسم نوبت راغې نو سلطان ، قاسم د اوږو څخه و نیوه ، په ډېر غور سره یې ورته وکتل او بیا یې ورته وویل: « قاسم بن هشامه ! ستا د تورې د وهلو فن د ستاینې وړ دې. عثماني سلطنت ستا په خیر ځوانانو ته سخته اړتیا لري.د عیسایانو تر ټولو ستر جرنیل « هونیاډې» دخپل یونیم لک فوځ سره همدا اوس زمونږ په پولو باندې پروت دې ، د « هونیاډی» د تورې مقابله ، یوائې ستا توره کولې شي. زه غواړم چې ته زمونږ په روزل شوي فوځ یني چرې کې شامل شې ، زه به تا د یني چرې د «زرکسیزې ډلې سالار» و ټاکم.»

د سلطان دا پریکړه د قاسم له پاره د هیلو نه پورته وه.هغه ولړزید ځکه هغه خو یوائې د یو څو ورځو د تیرولو له پاره دلته «اورنه» ته دخپل ورور طاهر بن هشام کور ته راغلې و . او که نه هغه د مکې په ښار کې پوره مصروفیات درلودل ، دخپل مور او پلار د خدمت ، دکښت او زراعت ، مال او حیواناتو ساتنه ....ددې هر څه ښه سبنالول او ساتل د هغه په دندو او مسؤلیتونو کې شامل وو. دهغه مشر ورور طاهر لا دمخه د سلطان مراد ثاني ملازم و. طاهر په عثماني روز ځاې کې د تورې وهلو د فن استاد و. توره وهل او پهلوانې د قاسم میراثی کورنۍ لوبه وه. دهغه پلار هشام د حجاز یو نوموړې او ستر پهلوان تیر شوې و ، اوس قاسم یوائې دخپل ورور دکتلو له پاره راغلې و . هغه یوائې یوه ورځ مخته « اورنه » ته را غلې و ، دلته د راتلو وروسته ورته دکلنۍ میلې په اړه معلومات ور په برخه شول ، هغه ډېر خوشحاله شو او سهار وختي دخپل ورور طاهر هشام سره یو ځاې لوبغالي ته ورغلې و. اوس نو دا یو ناڅاپې کار و چې دهغه په سر راپریوتې و. هغه د سکندر کبر اوغرور و نه شو زغملې ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

او دخپل مشر وورسره د سلا کولو وروسته یې دې مقابلې ته را و دنګل.تر څو سکندر ته دهغه ددې لویې کولو سزا ورکړي. خو دمقابلې وروسته هغه ته د سلطان له اړخه همدلته په « اورنه » کې داوسیدو حکم شوې و ، دسلطان دحکم په اوریدو سره قاسم په سکته کې راغې او چپ چاپ و درید. سلطان د قاسم ددغه چوپیا په کتلو سره وویل چې:

« اې ځوانه ! ته زما په دې خبره خوشحاله نه شوې ؟ تر اوسه ستا عمر کم دې نو په دې خاطر مې د زرو کسو سالار و ټاکلې. خو که ته په دې دنده خوشحاله نه اوسې نو زه به تا د پنځه زرو غوره او ښه عسکرو سالار و ټاکم.»

داسې بریښیده چې قاسم اوس د کوم ژور خوب څخه را ویښ شوي وي ، هغه یو ناڅاپه دسلطان په لور وکتل اوبیا یې لږ څه په ټیټ اواز سره وویل چې:« نه ! دروندہ سلطانه ! زه دکوم لالچ په خاطر خاموشه شوې نه وم. بلکه زما د چوپتیا علت زما مور او پلار دي ، ځکه زما مور اوپلار هلته په کور کې دخپل کرکیلې او مالدارۍ په خاطر یوازې دی. په داسې حال کې چې زما مشر وورور طاهر بن هشام دلته ستا په عسکر ځای کې دتورې وهلو د فن استاد دې.»

سلطان په ډیره ښه توګه د قاسم خبرې واوریدې. اوبیا یې په ډیره نرمه لهجه قاسم ته وویل چې:« مال او مالدارې یا کور ددنیاوي ژوندانه له پاره تکیه ده. د یوه ریښتوني مسلمان او مومن عسکر له پاره د دنیاوي ژوند څخه راتلونکې اخروي ژوند ارزښت ډیر وي.... ته په داسې حال کې چې یو ډیره ښه عسکر او د تورې د وهلو دفن ماهر یې ولې خپل وخت په مال او مالدارۍ باندې ضایع کوې ؟... تر هغو چې ستا د مور اوپلار پورې اړه لري نو زه به هغوې همدلته را وبلم...زه به په دې اړه ستا د وورور طاهر هشام سره خبرې وکړم.»

اوس نو دقاسم سره بله کومه لاره نه وه. په پټه خوله یې د تسلیمۍ سره ټیټ کړ ، سلطان دهغه دخوښې څخه خوشحاله شو او سمدستې یې د خپل «ینې چرې» فوځ سپه سالار را و باله اوهغه ته یې حکم وکړ چې د قاسم بن هشام په مشرۍ دې هغه ته پنځه زره فوځونه ورکړي. په دې توګه یې قاسم هشام د پنځه زریز فوځ ستر سالار و ټاکه. پخپله قاسم حیران و چې سلطان یوازې د یوې تورې د وهلو د مقابلې په کتلو هغه ته دومره ستر فوځ ورحواله کړ خو تر څنګ یې هغه د سلطان د پریکړې څخه ډیر خوشحاله هم و ځکه هغه کولې شو چې په دې توګه د خپلې خوښې جنګجویانه ژوند څخه خوند واخلي.

مارسې هلته د ښځو په ناست ځای کې ناسته وه او دسلطان او قاسم ترمنځ خبرو ته یې غوږ ایښې و. اوس نو د هغې په زړه کې د قاسم په نوم غوټه پرانستل شوې وه. ځکه دا دښه قد و قامت خاوند عربې ځوان د سکندر د تکبر او غرور بت ورمات کړې و اودهغه د فرعونیت له پاره د اجل پیغام ګرزیدلې و. په دې اساس دا اړینه وه چې مارسی پرې ځان قربان کړې..... هغې په خوږو خوږو سترګو سره د قاسم بن هشام غنمرنګه مخ ته کتل. ترهغو چې

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د سلطان تر څنګ ولاړ و نو مارسي د همغې لورې ته متوجه وه. خو کله چې قاسم د سلطان څخه جدا شو نو د مارسي سترګو د هغه قدمونه څارل. هغه هلته لرې د معزیزنو په لیکو کې د خپل ورور طاهر هشام څنګ ته ولاړ او کیناست. اوس نو د مارسی له پاره په لوبغالې کې بل کوم کار نه و پاته. دخپله ځایه پورته شوه او بیرون ولاړه
.

کور ته په رسیدو سره مارتها په مارسي باندې خوله و لګوله. او ورته یې وویل چې: « نجلۍ ! ستا کړچار ډیر خرابیږي ، نن سهار یو ځل بیا تا د سکندر سره د بداخلاقۍ څرګندونه کړې ده !»

د خپلې مور مارتها په دې خبره مارسي سر ټیټ کړ ، بیا یې په لړه ترخه ژبه وویل چې:« درنې مورې ! ته دې دا زړه څخه و کاږه چې زه به د سکندر بیګ ناوې کیږم....زه ستا د غه نازولې یوه لحظه هم نه شم زغملې»

مارتها ورته په قهر سره وویل:

خبردار ! چې کومه غلطه خبره د خولې نه و نه کاږې.بدبختې نجلۍ ! ته ولې خپل ځانه هیروې ؟ سکندر بیګ د البانیه شهزاده دې. او ډیر ژر به د سیمې پادشاه شی . په داسې حال کې چې مونږ د هغې غلامان یو .د سکندر بیګ نه علاوه به بل هیڅوک هم تا دومره خوشحاله و نه شي ساتلای.»

« واه ! دا څه خبره دې وکړه ؟ شهزاده صاحب خو پخپله د سلطان مراد ثاني په لاسو کې یرغمالی دی. او د هغه پلار « جان کسټریاټ» د سلطان مراد خان ثانی باج ورکونکې ..... ته د یوه یرغمالي په اړه څنګه وایې چې هغه به په راتلونکې کې د البانیه پادشاه وي ؟» مارسي په طنزیه توګه خپلې مور مارتها ته ځواب ورکړ . خو مارتها یو ناڅاپه خاموشه شوه. ځکه هغې نه غوښتل یو ځل بیا ووایې چې سکندر بیګ د البانیه راتلونکې پادشاه دې. هغه په دې پوهیده چې د هغې او جعفر ترمنځ د دولس کلنې جوړکړل شوي سازش پوره کیدو ته لا څو ورځې پاته دي. او هغې د داسې نازکې خبرې د کولو په اړه د ډیره احتیاطه کار اخست. کله چې مارسی خپله مور مارتها خاموشه و کتله نو د موقع نه یې په ګټه اخستو سره په ډیره بیړه د انګړ په لور ور منډه کړه . او دلته یې مارتها د خپل سازش په فکرونو کې ډوبه پریښوده.

مارتها او ابوجعفر دواړه سکندر په مکمله توګه په خپل جال کې را نغاړلې و . سکندر د مارتها تر سترګو لاندې وړکتوب تیر کړې و . هغې ته هغه وخت ډیر ښه په یاد و کله چې د البانیه پادشاه « جان کسټریاټ » د عثماني سلطنت د سلطان مراد خان ثاني په لاسو ډیره بده او ذلت ناکه ماتې خوړلې وه .... په هغه وخت کې مارتها په البانوي محل کې د یوې وینځې په توګه شپې تیرولې. مارتها د ځوانۍ او ښایست تر څنګ یو ذهینه او چالاکه پیغله وه. په محل کې د وینځیتوب نه مخته هغې د یوه البانوي امیر څخه د محبت دوکه هم خوړلې وه. د هغې په غیږه کې د خپل همغې محبوب یوکلنه نجلۍ هم پرته وه. البانوي امیر په لمړیو کې د مارتها سره ډیره مینه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوله. خو کله چې د مارتها غیرې ډکه شوه ، نو هغې مارتها په ډېره بې عزتۍ سره دکوره وویستله. اوس نو د مارتها سره ددې پرته بله لاره نه وه چې تر پادشاه پورې خپله شکایت و رسوي. هماغه و چې هغه د البانیا دپادشاه جان کستریاټ دربار ته ورسیده اوپادشاه ته یې خپله ټوله قصه واوروله. خو کله چې پادشاه د البانوي امیر نوم واورید نو په هغه ولایت کې یې د بغاوت دخپریدونه د مخنوي په خاطر هغه امیر ته هیڅ هم و نه ویل. خو مارتها ته یې په خپل محل کې ځای ورکړ. او همله یې دخپل ځان سره د وینځې په توګه و ساتله.

مارتها ډیره ذهینه او چالاکه ښځه وه ، همدا علت و چې ډیره ژر د پادشاه تر سترګو شوه. هغه ټول څلور شهزادګان چې سلطان مراد خان ثاني له ځانه سره یرغمل راوستي وو، د پخوا څخه د مارتها سره اشنا وو. همدا علت و چې جان کستریت سلطان مراد خان ثاني ته دخپل زوي سکندر بیګ د ورسپارلو په وخت کې مارتها هم دهغوې سره یو ځای ور کړه. مارتها اودغه څلور واړه شهزادګان همله ته د سلطان په محل کې اوسیدل. مارتها د خپلې لور اودهغو څلور شهزادګانو سره یوځای د محل په اخري شاتنۍ برخه کې په ازادۍ سره ژیست کاوه. سلطان هغه څلور واړه شهزادګان په مکتب کې داخل کړل او د پادشاه په مصارفو باندې تر روزنې لاندې و نیول شول.

« اورنه » ته د مارتها د راتلو ډیر کمې ورځې شوې وې ، خو هغې ډیر ژر دمحل دننه خپل اړیکې و غځول. هغه ډیره مذهبي ښځه وه. د بله اړخه ابوجعفر هم همله په اورنه کې موجود و. ابو جعفر یو روزل شوې هوښیار جاسوس و. هغه هلته په « اورنه » کې د سلطان په خلاف د جاسوسۍ جال خپور کړې و ، د کوټوال نه نیولې د ینې جرې فوځ د یو شمیر سالارانو پورې یې د خپل پټ کار تارونه غځولي و. ان تر دې چې دسلطان په دربار کې یې هم کارندې موجودې وې. داسې بریښیده چې په اورنه کې ابوجعفر بې تخته پادشاه و. هغه به په څرګنده توګه د یوه مذهبي لاربنود په څیر را ښکاره کیده ، خلکو به ورته د غرب خطیب وایه. خو په حقیقت کې هغه د قسطنطنیې د ارتوډکس دچرچ «ایا صوفیا» یو روزل شوې پادری و. هغه هلته په اورنه کې دځو کالو څخه اوسیده او جاسوسانو به یې ورته د عثماني سلطنت د ټولو کړو وړو په اړه خبرونه ور رسول

د البانیه دماتې وروسته مارتها او البانوي شهزاده «اورنه»ته راغلل ، دهغوې راتګ ابو جعفر ته د هغه د سازش د جال د خپرولو له پاره نورې اسانتیاوې هم راپیدا کړې. هغه د ټولو دمخه د مارتها کمزورتیاوې راپیدا کړې اوبیا یې دغه ښایسته ښځه په خپل جال کې د راښکیلولو له پاره منډې ترړې پیل کړې. دیوه مذهبي مشر اولاربنود په څیر ،خلکو ته د سلطان د محل شاتنۍ برخې ته د هغه تګ راتګ دومره عیبجن نه ښکاریده. لمړی ځل چې هغه دمارتها کورته راغي نو مارتها هغه د مسلمانانو مذهبي لاربنود وګڼه او څه ځانګړې پاملرنه یې ورته و نه کړه. خو دغه مکار ابوجعفر په خپلې همغې لمړنۍ کتنه کې مارتها په خپل بوتل کې بنده کړه. په لمړیو کې مارتها د عیسویانو د دې سازش څخه په ویره کې وه. خو د ابوجعفر غوړه مالۍ هغه ډیره ژر په خپله ولکه کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوسته ، اوس هغه د يوې البانوی وينځې په ځاې د «قيصر» يوه ډيره مهمه جاسوسه وه. مارتها به د ابوجعفر له پاره سلطانی محل ته ورتله اودهغه ځايه به يې مکمل را پور ابوجعفر ته ورکاوه او په دې توګه يې د يسوع مسيح ددين له پاره خپل ځان وقف کړې و.

په دې وخت کې يوه ډيره مهمه پيښه رامنځته شوه. د سربيه پادشاه (لارډ ستيفن) خپله شهزاګۍ لور «سروين» د سلطان مرادخان ثاني په نکاح کې ورکړه. دسربيه پادشاه لارډ ستيفن که څه هم په مذهبی توګه عيسايي و خو د مرادخان ثاني د نيکه (سلطان بايزيد يلدرم) د وخته راهيسې دعثماني سلطنت خيرغوښتونکې او وفاداره پاته شوې و. دبايزيدیلدرم د وخته راهيسې ستيفن دمسلمانانو سره يو ځاې په ډيرو جنګونو کې ګډون کړې او په هر محاذ به د سلطان تر څنګ ولاړ و. د انګورې په جنګ کې هغه وخت چې د تاتاريانو حاکم (امير تيمور) سلطان بايزيلدرم ته سخته ماته ورکړه ، نو ستيفن هم دسلطان سره يو ځاې ولاړ و. په هغو وختو کې ستيفن نوې ځوان شوې و ، ستيفن سلطان بايزيدیلدرم ته د وفادارۍ د نښې په توګه خپله خور هغه ته په نکاح ورکړه. او اوس يې سلطان مرادخان ثاني ته ، چې دبايزيدیلدرم لمسې او دسلطان محمدخان اول زوې و ، د وفادارۍ د نښې په توګه خپله لور شهزادګۍ «سروين» واده کړه. کله چې شهزداګۍ سروين د سلطان محل ته را غله نو د مارتها او ابوجعفر غوږونه را پورته شول. په دې وخت کې ابوجعفر مارتها ته وويل چې:

« مارتها !دا شهزادګۍ ستا دمنګلو ښخه لرې نه ده. هغې ته د سترصليب سوګند ورکړه او د خپل ځان سره يې په جهاد کې شريکه کړه.»

مارتها هم شهزادګۍ سروين سره خپل اړيکې و غځول اودهغې محل ته يې تګ را تګ پيل کړ. خو هغې ته ډيره ژر څرګنده شوه چې د لارډ ستيفن لور دخپل پلار په څير په پاک زړه د عثماني سلطنت ملاتړې ده. مارتها ډيره ژر ناهيلې شوه او ابوجعفر ته يې وويل چې شهزادګۍ سروين دومره غوړه مرۍ نه ده چې په اسانه د ستونې تيره شي. خو ابوجعفر نا هيلې شوې نه و. په دې خاطر يې په خپل جال کې د شهزادګۍ سروين د راښکيلولو له پاره هلې ځلې جاري و ساتلې.

په حقيقت کې ابو حعفر يو ډير سفاک او ظالم انسان و. هغه د البانيې پادشاه جان کسټرياټ ، دسلطان پر خلاف بدګمانه کاوه او هغه يې د بغاوت په لور را کشاوه ، ددې کار له پاره هغه يو ستر پلان جوړ کړې و. خو کله يې چې دخپل دغه پلان ښخه مارتها خبروله نو هغه ډيره په ويره کې شوه ، ځکه چې د ابوجعفر سازش ډير ظالمانه اوسفاکانه و. دسلطان پر خلاف د البانيې د پادشاه جان کسټرياټ دبدګمانه کولو له پاره ابوجعفر ، دسلطان په محل کې د اوسيدونکو البانوي معصومو شهزادګانو د وژلو پلان جوړ کړ. مارتها چې په يوه ډول ددې کوچنيانو مور ګڼل کيده ، نه غوښتل چې د ابوجعفر په دې سفاکانه سازش کې راګډه شي ، خو ابوجعفر څو ورځې په پرلپسې توګه مارتها ته ددې کوچنيانو د وژلو له پاره حکم کاوه. خو کله چې مارتها دهغه خبره و نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

منله نو ابوجعفر پیغله مارسي د مارتها څخه په زوره جدا کړه ، مارتها ډيره سخته په جال کې را ګیره شوې وه. اوس نو هغه د ابوجعفر سره دهغه د زمکې لاندې جاسوسي پروګرامونو کې داسې ورننوتې وه چې د بېرته راتګ ټولې لارې یې په خپل مخ ترلې وې.

بلاخره مارتها په لړزان توګه د ابوجعفر حکم منلو ته غاړه کېښوده او د البانوي پادشاه جان کیستریاټ درې واړو معصومو کوچنیانو ته یې په ډوډۍ کې زهر ورکړل. سکندر په خپلو ورونو کې تر ټولو مشر ، او تر یوه ځایه چالاکه او هوښیار هم و. مارتها د ابوجعفر په سلا سکندر ژوندې پریښود خو پاته درې واړه شهزادګان یې د سفاکې ښځې په خیر په زهرو ووژل. په حقیقت کې دغه کوچنیان د خپل مور او پلار نه لرې په یو ډیر لرې هیواد کې دهمدې مارتها درحم او کرم پورې ترلي وو. نو کله چې دغه درې واړه کوچنیان د لوبو نه وروسته دسترخوان ته را غلل نو د غذا خوړلو په لوبو کې هغوې ته مرګ انتظار کاوه. دا زهر ابوجعفر راوستي و چې کرار کرار یې اغیز شینده.

کوچنیان د غذا د خوړلو وروسته بیرته په لوبو کې مشغول شول. خو یو ساعت وروسته تر ټولو کوچني شهزاده ته د قي کولو تکلیف پیدا شو اوبیا د لږ ځنډ وروسته د هغه روح دهغه دتني څخه ووت، هغه نور کوچنیان تر یوه وخته پورې پاته شول او دځو ورځو سختې ناروغتیا وروسته یو په بل پسې له دې نړۍ و کوچیدل.

د دې درې واړو شهزادګانو په مړینې سلطاني مانۍ په لړزیدو راغله. سلطان مراد خان ثاني سمدستي دربار را وغوښت او ددربار حاضرینو ته یې دغه ټول حالات ترمخ کېښودل. سلطان پخپله هم ډیرزیات غمژن او پریشانه و. ځکه چې دهغه تر پالنې لاندې د البانیه درې کسه معصوم شهزاداګان په ډیره پټه توګه یو په بل پسې وفات شوي وو ، دهغوې د ډلې څخه یوازې یو شهزاده «جارج کستریاټ» ژوندې پاته شوې و. په حقیقت کې دا دیوه مسلمان پادشاه له پاره د ډیر شرم او خجالت ځاې و. دسلطان خپل زوې «شهزاده محمد» ددې البانوي شهزادګانو همصنفي او همځولي و. دسلطان له پاره د ډیرې زیاتې اندیښنې خبره دا وه چې د البانیې پادشاه به اوس دهغه پر خلاف راپاځیږي او د عثماني سلطنت په شمالي ولایتونو کې به په بغاوت لاس پورې کړي. ددربار حاضرین ټول په فکرونو کې ډوب ناست وو. ځکه د دې شهزاداګانو دغسې پټه مړینه د ټولو له پاره معمه وه ، او د مجرم په اړه هیڅ ډول معلومات نه ترلاسه کیدل. په اخر کې سلطان د خپلې څارګرۍ د محکمې مشر ددې مړینو د پټو رازونو درا برسیره کولو له پاره مامؤر کړ. تر څنګ یې د البانیه د پادشاه په لور یې د تعزیت له پاره یو دروند هیئت و استاوه. خو هغه ته یې دا پیغام و لیږه چې دا معصوم شهزادګان د کومې نه پیژندل شوې ناروغتیا له امله وفات شوي دي. ددې ترڅنګ سلطان مراد خان ثاني دا یو قدم بل هم واخست چې جارج کستریاټ یې نیغ په نیغه د خپلې څارنې لاندې واخست اودهغه د روزنې له پاره یې پوه او وفاداره وګړي و ټاکل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو ابوجعفر او مارتها ته د البانیا د پادشاه له لوري د بغاوت هیله پیدا شوې وه اودهمدې له پاره په انتظار کې ناست وو. ابوجعفر د دې معصومو شهزادګانو د مړینې په اړه د قسطنطنیې قیصر ته په خپل راپور کې و لیکل چې:

«معظم شهینشهاه او د مسیحیت ستر محافظ ، د قسطنطنیې درونند قیصر !

ما ددرې کسو معصومو عیسایي کوچنیانو په پاکو وینو باندې د سلطان مراد خان له پاره پرلپسې عذاب ولیکه. او د عثماني سلطنت البانوي پولې مې د بغاوت دبارودو څخه ډکې کړې دي. سلطان زمونږ د هیلو سره سم څلورم شهزاده نیغ په نیغه دخپلې څارنې لاندې نیولې دي او اوس زه دمسیح ددین په مطابق ددې څلورم شهزاده فکري اوذهني روزنه کوم ، زه به ډیر ژر هغه دسلطان په کور کې دننه د یوه ستر دښمن په څیر تیار کړم.»

دقیصر خیر غوښتونکې

ډیمونان.

اوس نو ابوجعفر مارتها ته دا دنده ورکړې وه تر څو شهزاده چارج د سلطان پر خلاف ښه و پړسوي. ددرې ګونې قتل وروسته ، اوس مارتها په مکمله توګه د ابوجعفر په لاسو کې نښیده. دهغې له پاره د ابوجعفر دخبرو دمنلو پرته بله لاره هم نه وه. په دې اساس مارتها همغه څه کول چې ورته به د قیصر د جاسوس ابوجعفر «ډیمونان» له اړخه ویل کیده. مارتها شهزاده جارج ته د انتقام اوبدلې د اخستلو په خاطر دا ویل چې دهغه درې واړه ورونه د سلطان مرادخان ثاني له خوا په زهرو وژل شوي دي. جارج لا تر اوسه پورې د لس یولس کالو هلک و. هغه دخپلو بې اسرې ورونو په مړینه باندې سخت غمژن شوې و . هغه به د مارتها له خوا دسلطان پر خلاف را پړسول کیده ، په دې خاطر دهغه د وجود دهر رګ په وینه کې د انتقام اوبدلې اخستلو وینې ګرمیدې. هغه ته به د سلطان هر قدم او هر کار دظلم یوه نمونه څرګندیده. دهغه تر مخه به د خپل مفتوح هیواد او خپل مغلوب پلار مخ تر سترګو کیده ، هغه ته د خپلې بدحالۍ هغه وخت هم را په یادیده چې پلار او مور یې ورڅخه بیلیدل ، او پخپله د کوچنیوالې په عمر د خپلو درې نورو ورونو سره یو ځاې یو بیګانه هیواد ته د بندیانو په څیر بوتلل کیده. بیا یې خپل کمرعمره ورونه په داسې حال کې کتل چې دمرګ په خاطر د زهرو په نشه کې لاس و پښې وهلې او کانګې یې کولې. مارتها دغه نوې ځوان شهزاده د خپلې غوړې ژبې په جال کې را نغاړلې و.

که څه هم البانوي شهزاده جارج کستریاټ نیغ په نیغه د سلطان تر څارنې لاندې راغلې و خو دهغه په سینه کې د غم او غصې جهنم را خوټیده. مارتها به په دې لمبو نور هم تیل ور شیندل. خو تر څنګ به یې هغه د سمدستې بدلې اخستلو څخه منه کاوه. مارتها به هغه ته ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« جارج ! کوم داسې کار در څخه په بیړه کې تر سره نه شي چې دهغې په واسطه دا پټ راز ټول را ښکاره او څرګند شي او بیا ته دخپلې بدلې د اخستلو څخه بې برخې شې.»

اوس نو جارج په مستقیمه توګه په شاهي مکتب کې ښوونه او روزنه تر لاسه کوله. دلته هغه د شهزاده محمد سره هم ملګرې شو. خو شهزاده محمد د جارج څخه په عمر کې پوره کوچنې و. جارج هوډ وکړ چې د بلوغ د مرحلې وروسته به د سلطان مرادخان ثاني دا زوې شهزاده محمد وژني او د خپلو ورونو د بدلې د اخستلو تنده به پرې ماتوي. د جارج خام ذهن ددې خیالاتو او فکرونو سره ورځ په ورځ پخیده. کرکې، غم او غصې هغه بدمزاجه او بدکرچاره کړ. شاهي ښوونې او روزنې د جارج پټې وړتیاوې هم را بربنډې کړې، کله چې هغه ځوان شو نو د یوه ضدي بلکه تجربه کار شهزاده په توګه ځوان و ځلید. د شاهي مکتب څخه د فارغیدو وروسته هغه د ینی چرې په عسکری روزن ځاې کې د عسکری فن د ښوولو او زده کولو جوګه شو. هغه ډیر ژر د تورې وهلو او نیزې ویشتلو فن زده کړ. چې ددې روزنې استاد یې« طاهر هشام» و.

د یني چرني روزن ځاې په حقیقت کې د عیسایی بندیانو له پاره د اسلام د ښوولو او د مسلمان په څیر دهغوې د روزلو له پاره جوړه کړل شوې وه، خو دجارج ذهن په دې روزن ځاې کې هم بدل نه شو، جارج که څه هم د سلطان دغوښتنې په اساس خپل مذهب په ښکاره توګه تبدیل کړ خو په زړه کې همغسې عیسایی پاته شو. مارتها او ابوجعفر هم هغه ته په ښکاره توګه د مذهب د بدلیدو مشوره ورکړې وه. جارج هم دهغوې دمشورې په اساس مذهب بدل کړ او اسلام یې و مانه. سلطان د جارج اسلامی نوم «سکندر بیګ» کیښود. او جارج ته یې دخپل زوې حیثیت ورکړ. خو سلطان ته دا ډاګیزه نه وه چې هغه یو مار په خپل لستوڼي کې پالې. داسې یو مار چې شاته یې د ابوجعفر په څیر یو زهرې ښامار او دمارتها په څیر یوه خطرناکه ښاماره ولاړه ده.

۱۴۴۳ زیږدیز کال پیلیدونکې و، دپسرلي ښایسته موسم پیل شوې و او د تخت کیناستې کلنۍ میله په خپل اوج کې وه. نن سکندر بیګ ته غابښ ماتونکې ماتې ورکړل شوې وه. او دهمدې ماتې په خاطر د مارتها لور مارسي دخوشحالۍ څخه پورته پورته غورځیده. خو مارتها او ابوجعفر دسکندر د ماتې په خاطر ډیر غمژن ښکاریدل. خو سلطان ددې میلې دغه مقابله یوه لوبه وګڼله او شاته یې ورغورځوله

سلطان د لوبې او میلې د پاې ته د رسیدول وروسته سکندربیګ خپل محل ته را وباله اودهغې په چپ بازو باندې د راپیداشوې زخم په اړه یې و پوښتل. سکندر لا تر اوسه پورې دخپلې ماتې د اغیز څخه نه و راوتلې. کله چې سلطان، سکندر په خپل حال کې وکوت نو ترې وبې وپوښتل:

«سکندربیګه ! مونږ ستا په میړانې او ځواک باندې قایل یو، تاته په دې اړه د اندیښنې کولو اړتیا نه شته. مونږ پریکړه کړې ده چې تا د غربي پولو د جاګیر او زمکو والي و ټاکو. اوس وخت را رسیدلې دې چې تاته دحکمرانۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولو دنده در وسپارل شي. مونږ ستا د ښووني او روزني څخه ډاډمن يو ،اوتا خپل زوي ګڼو . ستا دماتي خوړلو د اغيز د له منځه وړلو له پاره همدا لاره مونږ ته غوره ښکاري.»

دسلطان دپريکړي په اوريدو سره د سکندر بيګ احساسات را ژوندي شول. هغه سمدستي دخپلي ماتي ټول غم له ياده وويست. او يوناڅاپه يې ورته دخپلي بدلي منزل را لنډل و ښود. سکندر خپله ملا ټينګه کړه او د سلطان د پريکړي څخه يې خوښي و ښوده او دخندا کولو هڅه يې وکړه او ويې ويل:

دروندہ سلطان ! تا يو يرغمالي شهزاده ته دخپل زويوالي لقب ورکړ. اودا چي تا ماته تر ټولو ستره او ښه روزنه را کړه ، زه به ستا دا ښيګڼه هيڅکله هم له ياده و نه کاږم او نه به يې د بدلي د پوره کولو وړتيا ولرم. زه ستا ددي ټولو ښېګڼو په بدله کي يوا ځي دا ژمنه کولي شم چي د سلطان هر خدمت به د زړه له کومي په پوره خوشحالۍ سره تر سره کوم.»

سلطان د سکندربيګ د خبرو په اوريدو سره ډير خوشحاله شو او بيا يې وويل چي:

« سکندره ! مونږ په تا پوره پوره باور لرو !....ته همدا سبا سهار وختي د غربي پولو په لور د تللو له پاره ځان تيار کړه. هلته د سرحداتو د جاګير والي ته زمونږ دغه شاهي فرمان له ځانه سره يو سه ، دنن نه اخوا ته زمونږ دسلطنت يو ستر جاګيردار يې. او زه هيلمن يم چي ته به خپله دغه دنده په ډيره ښه توګه تر سره کړې.»

اوبيا د ميلي په دريمه ورځ سکندر د خپلو ساتونکو سره يو ځاي دغربي پولو په لور روانيدونکي و . د تللو تر مخه سکندر مارتها ته په کلکه وويل چي د تللو د مخه مارسی مجبوره کړی چي له ماسره واده وکړی او بيا يې له ځانه سره يوسي. مارتها هم همداسي هيله درلوده. خو مارسي په سپينه پانه تري ددي کار کولو په اړه ښننه و غوښته، خو کله چي سکندر نور هم زيات فشار راوست نو مارسي ديوه بل چال په لوبولو باندي پيل وکړ اوپه علني توګه يې وويل چي هغه نه غواړی د يوه مسلمان سره واده وکړي. هغي اعلان وکړ چي که چيري سکندر بيرته عيسايی مذهب ته را وګرځي نوبيا دهغه سره واده کولو ته تياره ده. دمارسي ددي اعلان سره سم سکندر ، مارتها او ابوجعفر ټول حيران دريان پاته شول. اوس نو د مارتها سره ددي پرته بله چاره نه وه چي مارسي د اصل حقيقت څخه خبره کړي ، مارسي هم د وخت پيژندونکي مارتها لوروه. هغي يو چال ولوباوه اودخپلي مور څخه يی حقيقت را وسپړوده. مارتها خپله لور مارسی يوي بلي ځانته خوني ته يوړه او دا حقيقت يی ورته ډاګيزه کړ چي سکندر بيګ په اصل کي مسلمان نه دي بلکه هغه د خپل ځان اودخپلو ورونو د بدلي داخستلو په خاطر د اسلام د منلو ډرامه جوړه کړي ده. د مارتها د خبرو په اوريدو سره د مارسي سترګي د حيرانتيا څخه بوټي را ووتي. دهغي دزړه درزار نور هم زيات شو او هغه يو ناڅاپه دي ته متوجه شوه چي هغه د يوي ستري پټي څخه خبره شوي ده. هغي دخپلو زياتو معلوماتو د تر لاسه کولو له پاره خپله مور نوره هم و ګړوله او تري ويی پوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« موري ! نن ماته رېښتيا رېښتيا ووايه چې ددغه ابوجعفر حقيقت څه دي او دا څه ډول انسان دي ؟ ځکه دغه کس لکه څنګه چې په ښکاره توګه تر سترګو کېږي په حقيقت کې هغسې نه برېښي ؟»

دمارسي دخبرو په اوريدو سره مارتها و لړزيده . هغې خو نه غوښتل چې د سکندر راز هم را بربنډ کړي خو مجبوره شوه داسې قدم واخلي. خو د ابوجعفر په خير د يوه خطرناک جاسوس د مخ څخه يې د نقاب دلرې کولو په اړه رنګ تک ژيړ شو خو د خپل ځان د سنبالولو هڅه يې وکړه او مارسي ته يې وويل:

« لورې ! دا وخت ددې خبرو نه دي. تا شرط ايښې و چې ته به د يوه عيسايي سره واده کوې ، په دې خاطر ماتاته د سکندر بيګ په اړه حقيقت ډاګيزه کړ. اوس نو ته نور وخت له لاسه مه ورکوه او ژر دخپل واده له پاره ځان تيار کړه.»

دمارسي په ذهن کې توپان را پورته شوې و . هغې ته په لومړي ځل دا احساس راپيدا شوې و چې دهغې مور په ځومره لوی سازش کې را ښکيل شوې ده . هغې د خپلې مور په سترګو کې سترګې ور ننويستې اوپه پوره زړه ورتيا يې ورته وويل چې:« سهی ده ، کومه ورځ چې ته ما ته دا ډاګيزه کړې چې دا مکار ابوجعفر څوک دي ؟نو زه به په همغې ورځ د سکندر سره د واده کولو له پاره ځان تيار کړم.»

د مارسي دخبرو په اوريدو سره مارتها په خولو کې ډوبه شوه . اوس نو ورته د خپلې لور قانع کول ستونزمن شوي و . هغې دا هم نه غوښتل چې دهغې د ضدي لور کرچار د سکندر بيګ او ابوجعفر تر مخه را برسيره شي . ځکه هغه په دې پوهيده چې سکندر ځومره خطرناک وګړي دي . که چيرې هغه يو ځل دهغې د لور څخه يو ځل مخ واړوي نو په ډاډمنه توګه له منځه به يې يوسي . د مارتها له پاره هر ډول پريکړه ستونزمنه شوې وه . سريې ټيټ کړې و او په فکرونو کې ډوبه ناسته وه . بلاخره د سکتې نه را بيرون شوه ، د خونې نه باهر ورته سکندر بيګ او ابوجعفر دواړه منتظر ناست و . مارتها په درندو قدمونو سره مخته راغله او په داسې حال کې چې خپل ځان يې نورمال ښوده ويې ويل:

« سکندره زويه ! مارسي د واده کولو له پاره تياره ده . خو د دومره ژر واده کولو څخه ويريږي ، ته په اطمينان سره ولاړ شه ، زه به پخپله مارسي هلته ستا جاګير ته د له ځانه سره دروړم. بيا مونږ ټول همهلته له تاسره واوسو .

ابوجعفر په ډيره عجيبه توګه د مارتها په مخ باندې خپلې سترګې ور ننبلولې وې. هغه دمارتها خبرې په ډير غور اودقت سره واوريدې اوبيا يې په تفهيمی او طنزيه توګه دهغې سره دهوکړې سر و خوځاوه . مارتها د ابوجعفر په نيت پوه شوې وه او دننه وجود يې ټول د ويرې په لړزه کې و . هغې ته دا معلومه شوې وه چې دې خطرناک شخص ته به د ټولو کړو وړو اندازه معلومه شوې وي ، په هر صورت سکندر دمارتها خبرې په ډيره حوصله سره واوريدې او د هغې په اړه يې د کوم قهر او غصې څرګندونه و نه کړه بلکه مارتها ته يې وويل چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« تروري سهې ده !زه به دهغه ځاې د چاپيريال د كتلو وروسته ، ډير په تاسې پسې هلته د راتلو له پاره څوک را و ليږم.»

د سكندر د خبرو څخه د مارتها ويره لږ څه كمه شوه خو ابو جعفر ورته وويل چې:

هو هو ! په دې كې د انديښنې كولو څه خبره ده. مارسي او سكندر دواړه د يوه كور كوچنيان دي. مونږ چې كله هم وغواړو دهغوې تر منځ واده كولې شو .... اخر مارسي به دسكندر پرته بل چيرې ځی ؟د ابوجعفر اخري خبرې دوه معناوې درلودې. دا چې سكندر به پرې پوه شوې او كه نه ، خو مارتها پرې رسيدلې و ه.

خداې خداې يی كول او سكندر دهغه ځايه ولاړ . دهغه دتلو سره سم د مارسي په وجود كې ساه راپيدا شوه . د شپې مارسی وكتل چې دهغې مور په خپله بستره باندې اوړې را اوړي ، بيا نژدې نيمه شپه وه چې مارتها دخپلې بسترې څخه را پورته شوه، دلور خواته راغله ، هغه ډيره زياته نا ارامه وه. كله چې مارسي دخپلې مور دا حالت وكوت نو پرته له ځنډه يی ترې وپوښتل: « درنې مورې !ولې دومره انديښمنه يی ؟مارسي دخپلې مور د كيناستو سره سم دا خبره وكړه. مارتها اوريده ساه واخسته او په ډيره مرژواندې ژبه يی وويل:« مارسي ! زه ستا په اړه انديښمنه يم. ته پوهيږې چې سكندر يو ضدی او جګړه كونكې انسان دې. هغه به ستا دانكار كولو څخه په غضب شي. دا غنيمت دې چې تر اوسه پورې هغه تا دخپلې وينځې لور ګڼي ، اوپه دې هم پوهيږې چې ته د هغې پرته دبل چا كيدې نه شې. خداې دې نه كوې ، كه هغه ته دا ډاګيزه شي چې ته دهغه سره واده كول نه غواړې نو حالات به ډير كړكيچن شي.»

د مارتها دخبرو په اوريدو سره مارسي راپورته شوه ، كيناسته ، او دمور د اوږې سره خپل سر يو ځاې كړ او ورته يی وويل:« مورجاني !ته انديښنه مه كوه !هيڅ ستونزه به نه راپيدا كيږي.»

مارتها او مارسي تر ډيره وختّه پورې په همدې خبرو كې مشغولې وې ، خو دسهار نه لږ څه مخته د مور اولور ستركې ورغلې او بيدې شوې.

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲

دپنځه زره کسيز فوځ سالار

دخپل ورور کور ته د قاسم د راتلو نن پنځمه ورځ وه ، دري ورځې مخته يې د توريو وهلو په فن کې چې کومه کارنامه تر سره کړې وه په هغې دهغه ورور طاهر هشام اوورانداريي «سکينه» دواړه ډير خوشحاله شوي وو. دهغوې دواړه کمر عمره زامن هريو «عمر» او «علي» له ده سره دهمغه دريمې ورځې څخه وروسته را بلد شوي و. هغوي نن ټوله ورځ د خپل مکتب د همعمره کوچنيانو سره د خپل کاکا د توريو د وهلو دمقابلې د ګټلو قصې کولې .

سبا سهار وختي قاسم خپلې دندې ته حاضريده. دهغه ورندار ورته سهار وختي د زيتونو په غوړيو کې حلوه تياره کړې وه ، کله چې ماښام طاهر کورته راستون شو نو هغه يې په لاسو کې د سمندري ماهيانو څو ټوټې و کتلې. داسې څرګنديده چې نن د قاسم له پاره ځانګړې ميلمستيا تياره کړل شوې وي. ماښام يې ورندار د زورلو په خاطر ، دسترخوان په سر ورته وويل چې:

« بس ، اوس نو وخت ستا د واده کولو له پاره هم مناسب دې ، زه به کومه ښه ښايسته ترکي پيغله پيدا کړم او ستا د رشتې خبره ورسره و چيړم.»

ددې خبرې په اوريدو سره کوچنيانو دخوشحالۍ نه ټوپونه پيل کړل (دکاکا واده دې....دکاکا واده دې) ، طاهر هم د سترګو لاندې خندل ، خو قاسم احتجاجا پورته شو او ويې ويل چې:« نه ورندار نه ، د اوس نه دا تيرې را سره مه کوئ ، زه خو اوس بايد نړۍ ووينم غواړم سلطان «قيصر » ته د درس ورکولو له پاره قسطنطنيه کلابنده کړم. دبله اړخه د غربي اروپا خطرناکه سپه سالار « هونياډې » دصليبي ځواکونو د قومندې د اخستو له پاره راستون شوي دې ، عثماني سلطنت د ځلورو خواو څخه په ګواښونوکې ډوب دې. نو په داسې وخت کې به د يني چري د فوځ د پنځه زرو عسکرو سالار څه ډول د واده جنجالونه وپالي» قاسم د واده د نه کولو له پاره ډيره معقوله لاره خپله کړې وه. سکينه د قاسم دځواب څخه ډيره حيرانه پاته شوه.

«او هو ... ! تا خو داخبره ډيره جدي واخسته. سهي ده ، وروره سهي ده ، ته لمړۍ قسطنطنيه فتحه کړه اوبيا واده وکړه. بلکه دهمغه ځايه له ځانه سره کومه اروپاې ميم راوړه.» سکينې ورته په خندا کې وويل اوخبره يې واړوله.

طاهر دخپل ورور او خپلې ښځې د بحث څخه خوند اخست ، بيا يې په خندانه خوله وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«سکینه بیگم ! سلطان د قاسم څخه ډیر اغیزمن شوي دي ، نو لرې نه ده چې هغه به پخپله د قاسم له پاره کومه ښه رشته را پیدا کړي.»

دطاهر په دې خبره درې واړو وخندل. په همدې وخت کې د کور دره چا و ټکوله. دوې ټول چپ چاپ شول ، د طاهر په تندي ګونجې راپیدا شوې او په لوړ غږ سره یې وویل چې:

« په دې وخت کې به څوک وي ؟... خیر زه به یې ووینم...» هغه د دروازې په لور د ورتلو له پاره پورته کیده چې قاسم پرې ور مخته شو ، « ته کینه وروره ! زه به یې وینم چې څوک دي ؟» قاسم چې دروازه پرانسته نو مخې ته یې یو د پوخ عمر اجنبي ولاړ وموند. دا ابوجعفر و. قاسم هغه د لمړي ځل له پاره کوت. د ابوجعفر په سترګو کې د مار په خیر ځلاوه. ابوجعفر د قاسم دکتلو سره سم هغه ته په خندانه خوله سلام وکړ او بیا یې ورته وویل:

« ته ما نه پیژنې خو ستا ورور زما دوست دي. په هرصورت ، نن خو زه یوائې ستا د زیارت کولو له پاره راغلي یم ».

دابوجعفر دخبرو داوریدو وروسته ، قاسم هغه ته د میلمستون دروازه پرانسته. اودغه پوخ عمري ابوجعفر ته یې هلته د کیناستو له پاره اشاره وکړه.« ته دلته کینه ، زه مې ورور خبروم اوبیرته را ستنیږم. خو که مهرباني وکړې اوخپل نوم دې را ته و ښایې تر څو یې زه خپل ورور ته ووایم.» « بلې ، زما نوم ابوجعفر دي ،» کله چې قاسم خپل ورور طاهر ته د ابوجعفر د راتلو په اړه وویل نو دهغه د تندې ګونجې نورې هم ژورې شوې.

«ابوجعفر !...د غرب خطیب ، دا سړې دلته څنګه راغلي دي ؟ تر څو چې ماته معلومه ده دا سړې خو د ښار په هغه سر کې د «بغدادی دروازې » د جومات خطیب دي.» طاهر دفکر په نړۍ کې ډوب ، دخپل تندي خولې په لاس وچې کړې اوویی ویل :« هغه وایې چې له ماسره د کتلو له پاره راغلي دي ، هغه ستا دوست دي....هغه همداسې ویلي دي که نه...»

« زما دوست.....؟ نه ، ماخو هغه یو ځل نیم چیرې کتلي دي. خیر ورځه ، ورته شو چې خبره څه ده.»

دواړه ورونه د ابوجعفر دکتلو له پاره میلمستون ته راغلل ،او هلته دمیلمه سره کیناستل ، ابوجعفر په خپلې چاپلوسانه لهجې سره وویل:

« شیخ طاهر !...ستاورور خو ډیر جنګجویه دي. د میلې په ورځ د هغه دکړچار څخه سلطان ډیر اغیزمن شوي دي په دې خاطر یې هغه د ینی چرې دپنځه زرو کسانو سالار و ټاکه. زه دهغه دهمدې بریاو د مبارکۍ په خاطر دلته راغلې یم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

طاهر په ډېره حیرانتیا سره دا بو جعفر خبرې اورېدې او بیا یې په پوره ادب سره ورته وویل: « ستا څخه ډېره ډېره مننه، تا زحمت وګاله ... ربښتیا هم په ینی چرې کې زما د ورور مقرریدل زما او زما د کورنۍ له پاره د سعادت خبره ده.»

قاسم او طاهر دواړو ته تر اوسه دا ډاګیزه نه وه چې ابو جعفر څومره خطرناک انسان دې. خو ابو جعفر د طاهر په اړه د هر څه نه خبر و. خو اوس د هغه توجه د قاسم په لورې وه. ځکه چې د ینی چرې سالار د هغه د سازش ځانګړې نښه وه. تر اوسه هغه د ینی چرې د فوځ درې کسه سالاران په خپل خپور کړې جال کې را نښلولې وو.... د هغه کار داو چې هغه به ناوادہ شوې او کمعمره سالاران د عیسایی تنکیو پیغلو په لومو کې راګیرول..... او یو ځل به چې ځوک د هغه د راز ملګرې شو او په جرم کې به ورسره شریک شو نو بیا به د هغه بیرته را ستنیدل شونې نه ښکاریدل. هغه به د ینی چرې مهم سالاران د بغاوت په لور رابلل. ینی چرې د سلطنت تر ټولو مهم او جنګجو فوځ و.

دا فوځ د عثمانیه سلطنت د بنسټ ایښودونکې «عثمان خان» زوې «اورخان» د خپل ورور «علاؤالدین» او «قراء خلیل» په سلا باندې منځته راوست. د «اورخان» په وخت کې، کله چې کوچنۍ اسیا د عیسایی حکومتونو څخه پاکه شوه نو د عثماني سلطنت خاص مامورین د ټول هیواد په جاګیرونو کې خپاره کړل شول، په پخوا وختونو کې ګڼ شمیر عیسایان بندیان کړل شوې و او نور ګڼ شمیر یې د سلطنت رعایا ګرزیدلې و او د ذمیانو په څیر یې په دې کوچنۍ اسیا کې خپل ارام ژوند کاوه. صدراعظم علاؤالدین خپل ورور «اورخان» ته سلا ورکړه چې ستر ستر جاګیرداران چې د سترو سترو فوځونو خاوندان هم دې، ځینې وختونه د سلطنت له پاره د ګواښ سبب ګرځي.

په دې وخت کې ترکانو کوم منظم فوځ نه درلود. او صدراعظم علاؤالدین ددې خبرې څخه په ویره کې و چې یو وخت به د هغه جاګیرداره عیسایی رعیت د ګاونډیو عیسایی سلطنتونو سره پټ تارونه وځغلوې او د مخالفت او بغاوت کولو ورتیاوې به پیدا کړې. په دې خاطر هغه دا اړینه وګڼله چې د عیسوې بندیانو او عیسوې رعایاو څخه ځوان او دنوې عمر خاوندان د سلطنت د خارنې لاندې وروزي او په دې توګه هغوې ته اسلامي ښوونه او روزنه ورکړې، مسلمانان یې کړې او یو ځواکمن فوځ ترې جوړ کړې.

دې فوځ ته به ځانګړې شاهي فوځ ویل کیږي. ددې خلکو څخه به د بغاوت او سرکشۍ هیله نه کیږې. او تر څنګ به یې ددې نوو ځوانو مسلمانانو خپلوان هم د سلطنت مخالفت نه کوې. ددې برعکس به هغوې ته هم په اسلام کې د رانوتلو ترغیب ورکول کیږي. همدا علت و چې دا وړاندیز سمدستي ومنل شو.

ددې کار د پلې کولو له پاره په لمړي کال کې زر کسه عیسایی ځوانان ددې کار له پاره را وړل شول او هغوې ته فوځي روزنه ورکړل شوه، په پیل پیل کې چې کله دوه زره کسان د فوځي روزنې څخه فارغ شول نو دوې ټول د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان د خوندي ساتلو د ګارډ په څير وګمارل شول ، سلطان دهغوي دروزني له پاره يوه ستر صوفي « حاجي بکطاش» ته ددعا له پاره ورغي ، دغه خداي پاله بزرګ ديوه ځوان په اوږه باندي لاس کيښود او دي فوځ ته يې دعاينه وينا وکړه او د «يني چري فوځ » نوم يې پرې کيښود.

په دي ډله کي قاسم بن هشام لمړی کس و چي عيسايي نه و . خو بيا هم په يني چري کي شامل شوي و ، عيسايي ځوانانو به داسلام د قبلولو وروسته دسلطان تر ځارني لاندي د حرب د فن په اړه اعلي روزنه تر لاسه کوله .دهغوي په فوځي روزنه کي به ډيره سختي کيده ، همدا علت و چي هغوي به هر ډول ستونزي په اسانۍ سره زغملي. دخپل مورو پلار ، وطن او مذهب د پريښولو وروسته به دهغوي ټولي هيلي دسلطان سره تړلي وي نو په دي خاطر د اسلام ملاتړ دهغوي د ژوندانه مقصد او نصب العين ګرزيده . سلطان به هم په هغوي ډير باور کاوه ، دا فوځ به په ډير شان وشوکت سره اوسيده او څنګه به چي د سلطان آند و په همدي توګه به عيسايانو ته په خپله په دي فوځ کي د ورننوتلو هيلي په زړه کي را ټوکيدي. همدا علت و چي هر کال به د بلي دوري له پاره د خلکو شميره په خپله پوره کيده بلکه کله به دخلکو شميره دومره زياته شوه چي خلک به بيرته تللو ته مجبوريدل.

خو دا ځل سلطان د هيلو پر خلاف يو مسلمان ځوان په يني چري فوځ کي راننويستي و. خو د سلطان ددي پريکړي حقيقي حکمت دا و چي هغه غوښتل چي په دي نوي مسلمانو فوځونو کي يو پوخ مسلمان هم ورګډ کړي تر څو د راتلونکي وختو د سازشونو څخه اګاه و اوسي. ابوجعفر د يني چري يو شمير سالاران بيرته مرتد کړي و او عيسايت ته يې را ګرځولي وو. په يني چري فوځ کي د ابوجعفر فعاليتونه ورځ په ورځ پراخيدل.

د بله اړخه دسلطان اګاه غوږونه ددي حالاتو څخه پوره خبر وو . همدا علت و چي سلطان د پوره بصيرت څخه کار واخست او قاسم يې په دي نوي مسلمان فوځ کي شامل کړ. خو دا خبره د ابوجعفر له پاره ښه و نه بريښيده . هغه د سلطان د پريکړي څخه سخت په ويره کي پريوتي و . ځکه چي اوس نو د يوه پوخ عرب مسلمان په شتون کي د ابوجعفر له پاره په يني چري کي دبغاوت کولو پلان جوړول ستونزمن شوي و . دابوجعفر په ګيډه کي همدا درد و چي هغه يې دعثماني فوځي روزن ځاي د استاد طاهر هشام کورته په راتلو مجبور کړي و . او س نو ابوجعفر د قاسم دايمان داندازي داخستلو هڅه کوله.

خو قاسم بن هشام د څو پښتو نه مسلمان ، مجاهد او جنګجو و . ابوجعفر ته د طاهر او قاسم دخبرو د اوريدو څخه پوره ناهيلي را پيدا شوي وه ، ځکه چي دهغي مکارو او تجربه لرونکو سترګو دا احساس کړي وه چي په خپل جال کي ددي دواړو عربو ورونو را تاوول اسانه کار نه دي.

هغه د اخوا ديخوا خبرو کولو نه وروسته نيغ په نيغه د قاسم څخه وپوښتل چي:« ددي علت به څه وي چي سلطان دلمړي ځل له پاره په يني چري فوځ کي يو مسلمان سالار و ټاکه»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د پخوا څخه د ابوجعفر مارشکله سترګې کتلې وې او دهغه کړو وړو ته سخت متوجه شوې و . اوس چې هغه دا پوښتنه وکړه نو قاسم ته هم حیرانونکې وه. خو پخوا له دې چې قاسم په دې اړه څه وواېي ، طاهر په خبرو پیل وکړ : « اوریدلي مې دي چې په یني چري کې کوم بغاوت را ټوکیدونکې دې . غالبا چې سلطان به دهمدې حقیقت د را بربنډولو په خاطر زما په ورور باور کړې وي»

دطاهر په دې خبره د ابوجعفر زړه نور هم غمژن شو ، ځکه په یني چري فوځ کې د بغاوت مشري پخپله دهمدې په غاړه وه . دطاهر هشام خبرو په میلمستون کې یو انقلاب راوست ، ابوجعفر ډیر وارخطا شو ځکه چې قاسم په پرلپسې توګه د ابوجعفر سترګو ته کتل . ابوجعفر ددې عربو ورونو سره نور پاته کیدل نه غوښتل په دې خاطر یې ډیره ژر اجازه واخسته او دهغه ځایه ووت.

بله ورځ قاسم خپل نوي کالي واغوستل او دخپلې خوښې په آس سپور شو او د یني چري مرکزی قرارګاه ته ورغې . دلته هغه تر ټولو لمړی د اغا حسن سره وکتل ، دا همغه ځوان و چې دمیلې په ورځ یې د سکندربیګ څخه ماتې خوړلې وه . قاسم ته ددې ځوان په مخ کې عجیبه شانته سادګې او خلوص تر سترګو شو. قاسم ته ډیره ژر دا څرګنده شوه چې ددې ځوان سره دهغه دوستې کیدونکې ده . اغاحسن د قاسم څخه په عمر کې زیات و ، ترڅنګ یې د یني چري د فوځ یو تجربه لورنکې سالار هم و . هغه د خپلو بریاو او کرچار له کبله ډیره ترقي کړې وه او د لس زره کسیز فوځ مشری ور په غاړه وه . کله چې اغاحسن قاسم وکوت چې د یني چري د فوځ مرکزي چاپیریال ته را ننوځې نو پېښه یې و نیوله ، ځکه هغه ته د همغې میلې په ورځ د قاسم میړانه خوښه شوې وه . د قاسم په کتلو سره هغه یو ناڅاپه دهغه مخې ته روغې . قاسم هم سمدستي دخپله آسه را ښکته شو ، په دې توګه د یني چري دواړه سالاران یو بل ته ورغاړی وتل . اوبیا یې په خبرو خبرو کې ددفتر په لور مخه کړه .اغاحسن ورته د تللو په وخت کې وویل چې :« زه ستا مشر ورور طاهرهشام پیژنم. هغه هلته په روزن ځاې کې د توري د وهلو درس ورکوي اوزه هم کله کله د خپل شوق په خاطر دهغه درسونو ته ورځم.»

« ډیرښه !.... ددې مطلب دا شو چې زما ورور به هم تاسې پیژني...... زه ډیر خوشحاله یم چې د ټولو تر مخه مې له تاسره لیده کاته وشول. په هغه ورځ تا ډیر ماهرانه ګذارونه وکړل. که چیرې ستا توره نه وې ماته شوې نو په ډاډمنه توګه به تا سکندر بیګ ته ماتې ورکړې وه »

اغا حسن د قاسم دغه ماهرانه آند ته حیران پاته شو ، دا حقیقت و چې دهغې توره په دوکه کې ماته شوه او که نه هغه نورهم دخو ساعتو له پاره د جنګ کولو توان درلود .

قاسم ټوله ورځ د اغاحسن سره پاته شو ، هغه د اغاحسن دکمانډ لاندې د زر کسیزو ، پنځه سوه کسیزو ، سل کسیزو ، لس کسیزو عسکرو د سالارانو سره لیده کاته وکړل. دیني چري ټول فوځ په یوه ځاې کې سرا راټول

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوي و. ددې فوځ ټولو وګړو خپل وطنونه ، کورنۍ ، او مذهبونه پرېښې و اوپه دې وخت کې د اسلام دسرلوړی په خاطر دخپلو ځانو د ځارولو له پاره تیار ناست و.

کله چې ماښام کورته د راتلو له پاره قاسم د اغا حسن څخه اجازه واخسته نو هغه ته یو ناڅاپه ابوجعفر په یاد راغې.اوبیا ورته په ینې چرې کې د بغاوت خبره رایاده شوه. هغه د ټولې ورځې دملګرتیا څخه په دې پوه شوې و چې اغا حسن یو باوري سالار دې ، همدا علت و چې هغه په ډیر راز سره د اغاحسن څخه په دې اړه وپوښتل: « دا خبره به څومره سهې وې چې په ینې چرې کې یو شمیر خلک دسلطان پر خلاف په فعالیتونو کې مصروف دي ؟ ایا ته په دې اړه څه معلومات لرې ؟»

اغاحسن ټکان وخوړ او دقاسم په لور یې و کتل اوبیا یې په ډیره محتاطه توګه وویل چې: «نه زه په دې اړه ډیر معلومات نه لرم. ماته همدومره ډاګیزه شوې ده چې یو شمیر خلک د تنخواګانو د لوړلو او نورو اسانتیاو د تر لاسه کولو له پاره هلې ځلې کوي»

قاسم ورته په تفهیمې توګه سر و خوځاوه او د اغا حسن څخه یې اجازه واخسته او ولاړ.

د ینې چرې په فوځ کې قاسم ډیر ژر د یوه ور او مقبول سالار په څیر را څرګند شو ، اوس یې « مور و پلار» هم همدلته «اورنه» ته دهغه دمشر وروړطاهر هشام کورته راغلی وو. اوس نو هره ورځ په خپل آس سپور د ینې چرې د فوځ مرکز ته تګ او بیرته راستنیدل د قاسم معمول ګرزیدلې و . کله کله به هغه د داغاحسن سره د ډوډۍ د خوراک له پاره هم تم کیده او کور ته به ناوخته راته.

یوه ورځ قاسم د خپل عسکری مرکز څخه دکور په لور روان شو ، په لاره کې د زیتون څو باغونه مخې ته راتلل، دلسمې شپې سپوږمۍ د زیتون په ونو باندې خپله رڼا غوړولې وه ، ددې باغونو سره نزدې دغره په څنډه کې د اوبو یو ستر ډنډ و چې څلور خواو ته یې شین والې خپله قالینه خپره کړې وه. قاسم چې د اوبو ددې ډنډ غاړې ته ورسید نو لږ څه تم شو ، ځکه چې کوم کس د کومه ځایه دتالاب په لورې کانې وویشت. دا کانې په اوبو کې پریوت او د اوبو څپې یې راپیدا کړې. قاسم سمدستې خپل آس و دراوه او د برق په څیر یې په ډیره بیړه خپله توره را وویستله « دلته څوک دي ؟ مخته راشئ ! او که نه ، که ما پخپله پیدا کړئ نوبیا به مو د څټ د وهلو پرته پرې نږدم.»

ژمنۍ هوا هره پاڼه په نڅا مجبوروله ، دسپوږمۍ په دغه رڼا کې د ونو سیورې لکه د جادو وزمه ښار په څیر تورې په دیو شکله توګه خاموشه ولاړې وې.هرې لورې ته خاموشې خپره وه. د آس د سومانو لاندې د زیتون د ونووچې پاڼې په ټول چاپیریال کې یونوې رنګ راپیدا کړې و . دقاسم غوږونه پورته و او خپل ټول حسونه یې بیداره کړې و او د چا د شتون د محسوسولو هڅه یې کوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو ناڅاپه هغه د آس د هنګېدو اواز واورید. دا اواز د انار دکوچنیو ونو د شا څخه راته. قاسم د خپلې تورې لاستي نور هم ټینګ کړ اوآس یې همغې لورې ته ور وګرځاوه. هلته په ور نژدې کیدو سره یې و کتل چې هلته یو آس نه بلکه دوه آسونه وو چې دیوې بګۍ مخې ته تړل شوي و. دلته په دې ورانې ویجاړې کې د بګۍ په کتلو سره قاسم نور هم حیران شو ځکه داسې بګۍ دلته په «اورنه» کې ډېر وخت د خانانو ښځې استعمالوي ، دقاسم تندې ګونج شو او فکر یې وکړ چې حتما دلته کومه خبره شته. هغه همدې بګۍ ته نزدې ورغې او په لوړ اواز یې وویل چې « دلته څوک دي ؟..... زه پوښتنه کوم چې دلته څوک دي ؟» هغه تر لږه وخته پورې همداسې څو اوازونه وکړل، کله چې هغه ته ځواب ورنه کړل شو نو هغه ددې بګۍ شاته پرده دتورې په څوکه پرانسته ، خو دلته هم څوک نه وو. اوس نو قاسم نور هم محتاط ګرزیدلې و. تر اوسه هغه د دې حالاتو په نزاکت باندې فکر کاوه چې د انار د ونې د شا څخه ورته یوه غټه بلا شانته را ښکاره شوه ، قاسم سمدستې توره په تیکې کې کیښوده او د آس د زین څخه یې کمان را پرانست ، په دې کمان کې یو غشې لا دمخه اېښودل شوې و ، هغه سمدستې دغې غټې شانته بلاته حکم وکړ او ورغږ یې کړ چې: « خبردار ! ته څوک یې ؟ هملته تم شه ، یوقدم هم مخته را نه شې ، او که قدم دې واخست نو په غشي دې ولم.»

دغه هیولا هم په خپل ځاې و دریده ، اوبیا لږه شیبه وروسته یوه ډېره ښکلې نقره یې قهقهه دزیتونو په دې باغونو کې واوریدل شوه. ددې خندا په اوریدو سره قاسم حیران شو چې دا خندا خو د کومې ښځې خندا ده. قاسم داسې و انګیرله چې هغه دکومې جادوګرې ناولې ښځې سره مخ شوې دې. خو هغه په انتظار کې اړود پاته نه شو. ځکه هغه دښځې په څیر هیولا په خپله په خبرو پیل وکړ.

« وویریدې !...... د ینې چرې د پنځه زره کسیز فوځ سالاره ، وویریدې.»

دا دمارسې اواز و. هغه سمدستې د ونو د سیورې څخه را ووتله او مخې ته راغله. قاسم ته دمارسې په اړه هیڅ ډول معلومات نه و. مارسې په نرمو قدمونو باندې په کراره کراره راغله اود قاسم تر څنګ ودریده. اوس نو هغه په څرګنده توګه په سترګو کیده، د لسمې شپې د سپوږمۍ دړنا وړانګو دهغه روڼ اوښایسته مخ نور هم ښایسته کړې و. دهغې غټې سترګې دنیل رنګه ډنډ په څیر ځلیدې. هغه په خندا خندا د قاسم خوا ته راغله او په ډېره ښه لهجه یې ورته وویل:

« دروندہ سالاره ! زه له تاسره په دې توګه د کتلو په اړه بښنه غواړم ، خو ماسره ددې نه پرته بله لاره نه وه. که چیرې ددې نه مې زیات ځنډ کړې وې نو شونې وه چې ډېره زیاته تباهي به خپره شوې وې. په دې اساس ما دا غوره وګڼله چې ستا لاره و نیسم او له تاسره خبرې وکړم..... زه د ډېره وخته راهیسې ستا انتظار کوم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مارسي د خبرو څخه قاسم ټکان وخوړ. خو هغه تر اوسه پورې په لاره کې ددې ولاړې پيغلې په خبرو باندې باور نه شو کولې. هغه د مارسي څخه داسې پوښتل چې هغسې پوښتل يې حق هم و.

« ته چې ماته څه ويل غواړې هغه به را ته وروسته ووايې ، خو لمړی راته دا ووايه چې ته يې څوک؟»

مارسي خپلې زلفې او سترګې را پورته کړې او د شونډو څخه يې خندا لرې کړه او په پوره دقت سره يې وويل چې :« درونده سالاره ! ته زما په اړه د پوهيدو څخه مخته دغه مهم راز په غور سره واوره چې زه يې درته را بربندوم.» مارسي ددې خبرې سره سم ورته وويل :« درونده سالاره ! ته يقين وکړه چې د سلطان له اړخه منل شوې زوې سکندربيګ د زړه نه مسلمان شوې نه دې. بلکه هغه د عيسويانو د يوه ژور چال اوسازش له مخې د جان کستړياټ څخه په سکندر بيګ باندې بدل شوې دې . سلطان هغه ته په ناپوهی کې دغربې پولو جاګير ور وسپاره. تا ته به دا ډاګيزه وی چې هغه دالبانيه د مړشوې پادشاه جان کستړياټ مشر زوې دې ، هغه غواړې چې د يو شمير عيسوي جاګيردارانو او د فوځ د يو شمير سالارانو په کومک بغاوت وکړي ، هغه غواړي د البانيه د سلطان د باج ورکولو څخه ځان ازاد کړي او د سلطان څخه بدله واخلي ،ځکه د هغه په آند د هغه درې کوچني ورونه د سلطان لخوا په زهرو وژل شوی دي.

درونده سالاره ! ته زما په خبرو باندې يقين وکړه ، په دې ژور پلان اوسازش کې ابوجعفر نومې يو شخص هم شريک دې....زه تا ته ددې نه زيات نور څه ويل نه غواړم.»

مارسي همدومره خبره وکړه اوبيا په ډيره بيړه دخپلې بګۍ په لور ور روانه شوه. قاسم تر اوسه پورې دحيرانتيا څخه هملته په خپل ځاې د وچ لرګې په څير ولاړ و . هغه وکتل چې د ونو د بوټو څخه يو ځوان راووت چې د ګاډيوان په څير کالي يې اغوستي وو. هغه هلک په تيزۍ سره په بګۍ کې کيناست او آسونو ته يې لښته ورکړه ، قاسم د حيرانتيا ددې ډنډ څخه هغه وخت را ببنر شو چې د مارسي بګۍ دهغه ځايه تللې وه.

هغه ته دهغه ځايه په ناڅاپې توګه ددې اجنبي پيغلې تلل د خفګان وړ و ګرزيدل ، له ځانه سره يې پريکړه وکړه په آس سپور شو او د آس واګې يې سستې کړې ، اوس نو هغه مارسي تعقيبوله ، هغه غوښتل چې ددې پيغلې په اړه معلومات تر لاسه کړی چې هغه څوک وه ؟ او هغه څه يې چې ده ته ويلې تر کومه ځايه پورې حقيقت لري ؟ دهغوې بګۍ هم په لمړيو کې ډيره ګړندۍ ځغليدله. خو ښاری ابادۍ ته په رونژدې کيدو سره هغې خپل ګړنديتوب پريښود او کرار کرار روانه و ه. د يني چري عسکري کالوني د « اورنه» څخه بيرون اروپاېي لورې ته پرته وه. دهغه ځايه د ښاره پوري د راتللو له پاره خو کوسه واټن وهل کيده. دښار ديوالو ته د ورسيدو سره سم دمارسي بګۍ په ناڅاپې توګه تم کړل شوه. دلته هم سپوږمې ټوله سيمه په خپله رڼا باندې ښايسته کړې وه. دقاسم آسپ چې د بګۍ څنګ ته ورسيد نومارسي د بګۍ شاته پرده پورته کړه ، قاسم هم د بګۍ شاته برخې ته ور ورسيد

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوهلته ودريد. اوس نو مارسي اوقاسم يودبل سره مخ په مخ و. دواړو يو دبل په سترګو کې سترګې ور ننويستې. خو بيا معلومه نه شوه چې ولې مارسي خپلې سترګې ښکته کړې، قاسم داسې وانګيرله چې هغه پخوا هم مارسي چيرې کتلې وه. هغه په خپل ذهن باندې زور راوست، خو هيڅ ورته په ياد را نه غلل. بلاخره قاسم په ډيره باورې توګه د مارسي څخه وپوښتل:

«ګوره محترمې ! هغه څه چې تا ماته وويل هغه نامکمله او نا قابل باور دي. زه په همدې خاطر ستا تر شا راغلم تر څو له تا څخه نور معلومات هم تر لاسه کړم. ددې نه علاوه زه هم غواړم له تا وپوښتم چې تا ددې خبرې د ويلو له پاره زه ولې انتخاب کړې يم ؟» که تا غوښتلې نوپخپله تر سلطانه پورې ور تللې شوې، د سلطان نه اخوا د سلطنت نور مهم مشران هم دلته شته، خو ددې ټولو په شتون کې زه، بلکه يو نوې او اجنبي شخص ولې غوره کړ ؟ قاسم ددې خبرو کولو په وخت کې دآسه را کيوتې و.

مارسي قاسم ته ځواب ورکړ ،«دروندو سالاره ! ته به د «اورنه» له پاره اجنبي اوسې خو زما له پاره بلکل اجنبي نه يې. ما وکتلې چې ته زما تر شا را روان يې نو پخپله مې بګې و دروله تر څو ښار ته د ورننوتلو دمخه تاته خپله مجبورى ووايم. په دې وخت کې دلته په اورنه کې ستا نه اخوا بل داسې کس ماته نه تر سترګو کيږي چې زه ورسره په اسانۍ سره ووينم او باور پرې وکړم. ما ته ددې له پاره هم انتخاب کړې چې تا دميلې په ورځ سکندر بيګ ته ماتې ورکړې ده او په همغې يوې مقابلې کې دې دهغه د شيطانى فطرت په اړه اګاهي تر لاسه کړه .... زه له تانه دا غواړم چې دخداې له پاره، چې زما په اړه اوس د پوهيدو هڅه مه کوه، ځکه چې زه مجبوره يم. کله چې کومه مناسبه خبره مخته راغله نو زه به پخپله ستا مخې ته راځم او خبروم به دې. بيا به زه تاته دا هم ډاګيزه کړم چې زه څوک يم.»

اوس نو د اوږد قد قاسم د مارسي سره ډير نژدې ولاړ و ،هغه دمارسي په سترګو کې دسهار د ستوري په څير ځلا هم کتله او د شفق په څير سوروالې هم. دا پيغله د قاسم د آند څخه هم ډيره ښايسته او حسينه وه. دمارسي پراخه تندې د هغې د ذهانت ثبوت وړاندې کاوه. دهغې وجود نازکه هم و او سخت هم ، داسې څرګنديده لکه د ياقوتو کانړې ته چې لباس ور اغوستل شوې وي. دقاسم ذهن دمارسی دښايست په کتلو سره راپاريدلې و. هغه خپل ځان سنبال کړ او تر شونډو لاندې مسکا کې يې وويل:

« تا چې ماته څه وويل ، زه هغه سلطان ته نه شم ويلې ، ځکه د کوم ثبوت پرته سلطان ته د سکندر په څير د نژدې وګړي په اړه داسې ګوته پورته کول دعقل خلاف کار دې.....هو ، زه به دخپله اړخه د سکندربيګ په اړه ځانته د معلوماتو د تر لاسه کولو هڅې وکړم....اوس که ته چيرې ماته دخپل ځان په اړه څه نه وايې نو مه يې وايه.... خو زه غواړم چې په دې لړ کې يو ځل بيا له تاسره ووينم. کيدې شي چې تا زما خبره درک کړې وي.» قاسم د مارسي نيل رنګه سترګو کې د غوټې خوړلو په وخت کې وويل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارسي د قاسم په حالاتو پوه شوې وه او په زړه کې يې ډيره خوشحالي احساسوله ، مارسي ته پخپله هم د قاسم په خير د يوه توانمنده انسان اړتيا وه . نو هغې كه د قاسم سره د زړه سودا كولې او قاسم هم د هغې د محبت خواب په محبت وركړې وې نو دا د مارسي له پاره دراتلونكو ګواښونو او خطرونو څخه د خوندي پاته كيدو يوا ځنۍ لار وه . مارسي د قاسم خبرې واوريدې او د څه فكر كولو وروسته يې په ټيټ اواز سره وويل:

« سهی ده ! ...... زه به پخپله له تاسره ووينم ..... خو ته زحمت مه باسه .»

«نو تاته به څه ډول ډاګيزه شي چې زه له تاسره كتل غواړم ؟» قاسم د مارسي خبره ور غوڅه كړه او ترې وپوښتل . مارسي ورته د مسئلې حل و ښود او ورته يې وويل : « ددې حل دادې چې كله كله به زما باوري ملازم «اكبر» ستا په خدمت كې حاضريږي»

قاسم ورته يو ځل بيا وويل چې « ايا ستا ملازم خو به همدا كوچوان نه وی چې همدا اوس ستا بګۍ ځغلوي ؟»

« هو ! ...... همدا دې ،.....زه به هغه ښه وپوهوم چې هغه به څه كوی !»

ښه ، ډير ښه ، يوه اخري خبره راته وكړه ، تا ديوه شخص نوم واخست ....ابوجعفر ... ايا ته ددې وګړي په اړه لږ نور څه هم ماته ويلې شې ؟ قاسم ته په همدې وخت كې د ابوجعفر نوم به ذهن كې راغي نو سمدستې يې د مارسي څخه د هغه په اړه وپوښتل ، مارسی ورته وويل:

في الحال زه ددې نه زيات څه نه شم ويلې ، چې دا شخص د عثماني سلطنت پر خلاف په هر سازش كې شريک دې . خو اوس ددې نه زيات ځكه زه نه شم ويلې چې ددې وګړې پر خلاف له ماسره هيڅ ډول ثبوت نه شته . خو دا سړې ډير مكار او سازشي شخص دې اوزه په دې ډاډمنه يم چې همدې سړې د «ينې چرني» سپه سالار انو او د سلطان يو شمير خپلوانو ته هم لاره پيدا كړې ده .»

دابوجعفر په اړه دداسې خبرې په اوريدو سره قاسم نور هم په حيرت كې پريوت ، ځكه چې هغه د ابوجعفر سره كتلي وو . ابوجعفر د هغه د ورور كور ته راغلې و او په همغې ورځ قاسم د هغه د مارصفته سترګو دكتلو وروسته ډير محتاط شوې و . قاسم غوښتل خبره اوږده كړي او لږ څه نور معلومات هم تر لاسه كړي چې مارسي ترې سمدستي اجازه و غوښته ، مارسي مسكۍ مسكۍ كيده او د شاتو په څير په خوږه ژبه يې وويل :

« اوس ماته اجازه راكړه چې پر ما ناوخته كيږي.»

قاسم ورته زړه نازړه سر و خوځاوه . مارسي كوچوان ځوان ته اشاره وكړه ، بګۍ روانه شوه او لږه شيبه وروسته هوايي شوه . قاسم په درنو پوندو بيرته راستون شو او په اس سپور شو او د خپل كور په لور روان شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه وخته راهیسې چې سکندر بیګ « اورنه» پرېښوده او ددې ځایه ولاړ نو د ابوجعفر فعالیتونو دپخوا څخه نور هم ډیر ګړندي شوي و. ځکه چې دهغه تر ټولو غوره او مهمه مهره اوس د خپل مقصد په لور روان شوې و. سکندر بیګ د غربي سیمو په لور د تللو په وخت کې ډیر مذموم مقاصد له ځانه سره وړي و. اوس نو ابوجعفر همدلته په «اورنه» کې ناست او دوه ستر پلانونه یې مخته بوتلل. لمړی یې په البانیه کې دسکندربیګ بغاوت او هلته د خپلې خپلواکۍ پلان و. اوبلی یې د ینې چرې فوځ د یوه ستر بغاوت له پاره تیارول و. هغه څه چې اوبوجعفر د سکندربیګ په اړه غوښتل هغه ټکې په ټکې پوره شوي و او سکندر هم د ابوجعفر څخه اخري هدایت اخستې و اود خپل مقصد په لور روان شوې و. او په یو څو ورځو کې سلطان مرادخان ثاني ته دالبانیه له لورې د یو ستر زیان خبر رارسیدونکې و. دبله اړخه ابوجعفر په ینې چرې فوځ کې د خپل بغاوت د پلان د پلې کولو په اخرۍ لیکو کې و. په ینې چرې کې یو شمیر داسې نوي مسلمانان هم وو چې د زړه له کومې یې د اسلام په منلو کې لا تر اوسه ډیر وخت پاته و. ابوجعفر به همداسې ځوانان ښکارول. هغه په همدې توګه ډیر شمیر ځوانان د مختلفو لارو څخه دخپل پلان اوسازش په دې جال کې را ښکیل کړي و.

ابوجعفر ډیر خوشحاله و ځکه دهغه پلان په پوره بریالیتوب سره مخته روان و. هغه د تیرو څو کالو راهیسې همدلته په «اورنه» کې پروت و. خو هیڅکله د چا سترګو ته رانغې. او اوس خو دهغه ټول کارونه په اورنه کې پای ته رسیدونکې وو. هغه اوس د سکندربیګ له اړخه د بغاوت انتظار کاوه. هغه ته د البانیه دخپلواکې د اعلان په اړه بیړه وه، ځکه دهغې اعلان سره سم دلته په اورنه کې د ینې چرې د فوځ یو شمیر سالاران راپورته کیدل او ددې ځاې اوسیدونکې یې یرغمالول. همدا راز د ینې چرې یو شمیر سالاران او د سلطان یو شمیر خپلوان د سلطان د محل د نیولو له پاره لاس بهوهلې ناست وو. په دې توګه ابوجعفر د قسطنطنیې دقیصر په حکم د عثماني سلطنت د تباه کولو له پاره هر څه تیار کړي و. د بله اړخه د څو ورځو راهیسی دا خبر هم خوله په خوله کیده چې دسلطان یو شمیر اروپایی باج ورکونکې ریاستونه د بغاوت په لور روان دي اویوشمیر خو یې لا ترمخه دا اعلان کړې دي.

په داسې حال کې چې د بوسنیا، سربیه او هنګري فوځونه د «هونیاډې» تر بیرغ لاندې سره را ټول شوي و. په حقیقت کې دسربیه دپادشاه « ستیفن» چې د سلطان مرادخان ثاني خسر هم و، دمړینې وروسته سربیه د عثماني سلطنت څخه د بیلتون او دخپلې خپلواکۍ اعلان کړې و. د لاړو ستیفن ځاې ناستې یوبل عیسوي « جارج برنیک وچ » نومیده. دا وګړې دخپل سلف په څیر عاقل او سنجیده انسان نه و. په دې اساس د قسطنطنیې قیصر دهغه په خلکو کې د تارونو د ځغلولو له پاره ښه کار و کړ. قیصر دهغه په ولس کې د عثماني سلطنت پرخلاف دکرکې د راپارولو له پاره ډیر ګړندې کار وکړ او په دې لاره کې یې جارج برنیک هم دخپل ځان ملګرې کړ. د هنګري خلکو هم، چې په دې وخت کې یې د «نکوپولس» د ترخې ماتې تجربې له یاده ویستلې وې نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوې هم د عثماني سلطنت پر خلاف دبغاوت له پاره خپل ځانونه تیارول پیل کړل. هغوې په دې تیاریو کې څو کاله وخت مصرف کړ.

په همدې وختو کې سلطان مرادخان ثاني په (۱۴۳۰) کال کې « د زانتي جزیره » او د «یونان» د جنوبي برخو تر څنګ د «سالونیکا» پوري ټوله سیمه فتح کړې وه او دلته یې وینسیانوته ماتې ورکړې وه. تر څنګ یې د وینس ریاست په ډیرو خرابو شرایطو سره د سلطان سره سوله وکړه ، څرنګه چې وینس دقسطنطنیی د قیصر ملاتړې و نو په دې اساس د قسطنطنیی قیصر دهغوې په ماتې اوذلت باندې ډیر خوابدې شو. همدا علت و چې قیصر په خپلو سازشي پلانونو کې د پخوا څخه زیات ځآن مصروف کړ. د یوه اړخه دلته په اورنه کې دهغه جاسوسان خپلو مقاصدو ته ور نژدې شوې و اود بله اړخه سربیه ، رومانیه ، هنګري ، کروتیا عیسایی سلطنتونو هم د بغاوت بیرغ را پورته کړې و. که څه ددې بغاوتونو د ټکولو له پاره یو ځل سلطان په ۱۴۳۸ کال کې یو لښکر واخست او د جنګ په ډګر کې یې نژدې اویازره عیسایان بندیان له ځانه سره راوړل. خو کله چې سلطان دهغو میدانو څخه بیرته راستون شو نو په هغوې سیمو کې یو ځل بغاوتونو سر را پورته کړ.

په همدې ورځو کې د غربي اروپا د جنګونو تجربه لرونکي سپه سالار « جان هني ډیز» یعني « هونیاډې» هم د هنګرې څخه راستون شو. هونیاډې د سجمنډ پادشاه نا جایزه بچې و. دهغه مور «ایلزبت مارسي» یوه ښکلې حسینه اوبدکاره ښځه وه. هونیاډې هنګرې ته د رارسیدو سره سم د فوځ سالارې په خپله ولکه کې واخسته او دراتلو سره سم یې د ترکانو پر خلاف د جنګ اعلان وکړ. هغه د « ټرانسلونیا» د ولایت څخه ترکان وویستل. د ترکانو جرنیل « فریدبیګ » چې د سلطان له اړخه هلته د چارواکې په خیر ټاکل شوې و د هونیاډې په لاسو په شهادت ورسید. په د ې جنګ کې د فریدبیګ ځوان زوې او شل زره نور عثماني عسکر د هونیاډی له لاسه په تورو و ربیل شول. او هغوې چې د هونیاډې لاسو ته ژوندې ورغلي و دهغوې سره یې هم ډیر ناروا سلوک وکړ. هغه د دې سوبې په خوشحالیو کې په هنګرې کې جشنونه اومیلمستیاوې جوړې کړې او په دې جشنونو کې به یې کله کله مسلمان بندیان په ډیره بې دردۍ سره وژل. په دې توګه د خوشحالیو په غونډو کې د دې ترکي فوځیانو وژل یوه په زړه پورې لوبه ګرزیدلې وه.

کله چې سلطان مرادخان ثاني ته د فریدبیګ او نورو شلو زرو فوځیانو د وژلو او د بندیانو د بې رحمانه وژلو خبر را ورسید نو هغه د هونیاډی پر خلاف او د بدلې اخستلو له پاره د یوه ستر لښکر د ورلیږلو پریکړه وکړه ، خو هغه ته دا ډاګیزه شوې نه وه چې عیسایی دنیا یو ځل بیا متحده شوې او د اروپا د براعظم څخه یې د ترکانو د ویستلو پرکړه کړې ده.

دا ځل ترکانو ته د ماتې ورکولو او د اروپا د لویې وچې څخه دهغوې د ویستلو له پاره په اروپایی ولسونو کې ډیره زیاته جوش او جذبه را خوټیدلې وه چې مثال یې ددې نه مخته نه و لیدل شوې. د هنګرې پادشاه « لارډ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلاس » اود هنګري سپه سالار « هوينادي » په دې اړه د هر چا څخه مخته وو. او اوس خو د فريدبيک د وژلو وروسته دهغه دميړاني اوبهادرۍ قصې په ځاې ځاې کې کيدې. په دې خاطر د ټولې اروپا هر ځوان غوښتل د عثماني سلطنت پر خلاف په دې جنګ کې شريک شي. ددې ترڅنګ د رومن کتوليک دکليسا پوپ دې جنګ ته د مقدس جنګ نوم ورکړ او خپل کارډينل «جولين» يې ددې صليبي جنګ په خاطر دخپل نماينده په څير روم ته و استاوه.

کارډينل جولين د شرقي اوغربي اروپا بيړنۍ دوره وکړه اوپه هر ښار کې يې د مسلمانانو پر خلاف دخلکو راپارولو له پاره تبليغ پيل کړ. هغه به هر چيرې چې ورته ، نو هلته به يې د مسلمانانو په اړه د درواغو قصې جوړولې اوخلکو ته به يې اورولې او د اروپا عيسويان ته به يې د غفلت د خوبه د رابيداريدو تلقين کاوه. کارډينل جولين د يولسمې پيړۍ د «پطروس هرکوليس» د ژوند تاريخ پوره لوستې و. هرکوليس لمړنۍ کس و چې دصليبي جنګونو بنسټ يې کيښود. هغه د سلطان صلاح الدين ايوبي پرخلاف د ټولې اروپا فوځ را يو ځاې کړې و اودهغه دمقابلې له پاره يې راوستې و. هرکوليس هم پخپله پادري و اودمسلمانانو سره سخته دښمن پاته شوې و. هغه ددې مقصد له پاره خپله ځوانه لور لوڅې پښې او شکيدلې کالي په کوڅو او سرکونو ګرځوله.... خو تر شا به يې دعيسوي راهبانو يو لښکر هم را روان و. هغوې ټولو به په غاړو کې دصليب ستړې ستړې نښې را ځړولې وې. اوستر صليب به يې د ټولو تر مخه ووړ. هغوې به خلکو ته ويل چې مسلمانانو ستر صليب په کوړو وهلې دې اود مقدس صليب سپکاوې يې کړې دې.

د پطروس هرکوليس په قدمونو د تلو له پاره جولين هم همدا کار وکړ. هغه د اروپا اوسيدونکو ته وويل چې ټوله عيسوي نړۍ د ترکانو په لاسو تباه کيدونکې اوډوبيدونکې ده نو که اوس هم عيسوي ځوانان د جنګ ډګر ته را ونه دانګې نو بيا به دمسيح نوم اخستونکې په نړۍ کې پاته نشي. همدا علت و چې ډير ژر د هنګرۍ ،سربيا ، واليشيا ، پولينډ ، جرمني ، ايټاليې ، فرانسې ، استريا او بوسنيا فوځونه د هونياډې تر قومندې لاندې سره راټول شول.

دابوجعفر ځانګړې لاس پوڅې سکندر بيګ په همدې حساسو وختو کې دالبانيې په لور روان شوې و. سکندربيګ د ډير لږ وخت له پاره هلته په خپل جاګير کې تم شو ، هغه هم د ترکانو پر خلاف د هونياډې د راتلو انتظار کاوه ، څنګه چې د هونياډې لښکر مکمل شو نو سکندر هم د خاصې البانيې په لور ورغې اوبيا همغه څه وشول چې......

د سلطان مرادخان ثاني منل شوې زوې ، دهغه په محل کې د اولاد په څير پالل شوې سکندر..... دچاسره چې سلطان ډيره زياته مينه کوله او څوک چې سلطان يو اځې د اتلس کلنۍ په عمر کې د يوه «سنجق» حاکم ټاکلې و او بيا ورته دسکندر بيګ لقب ور کړې و .... غدار وخوت. سکندر د خپل کړچار څخه دا ثابته کړه چې هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغې مار په څير دي سلطان ورته شيدې ورکړل او را څوان يې کړ. سکندر دسلطان ټولې ښيګڼې له ياده وويستلې او دخپل سازش په اخري مرحله کې يې په پوره بريالیتوب سره قدم واخست.

داسې وشول چې ..... هغه وخت چې سکندر د اورنه څخه تلو ته تيار و نو غوښتل يې چې مارسی هم له ځانه سره يوسي خو ابوجعفر وته سلا ورکړه چې « مارسي اوس له ځانه سره مه وړه ....» هلته په البانيه کې د خپل کورني پادشاهې د جوړولو وروسته به بيا ستا له پاره د محل دکنيزې مارتها او دهغې دلور مارسي درغوښتل اسانه وي ، ځکه چې دا مور اولور دواړه په خپل عيسوي مذهب باندې ولاړې دي»

سکندر ته هم د ابوجعفر خبره معقوله ښکاره شوه. نو هغه وخت چې مارتها هلته په خونه کې دننه دخپلې لور مارسي سره خبرې کولې اوبيا بيرون را ووتله نوهمغه وخت ابوجعفر او سکندر په خپلو منځو کې دا پريکړه کړې وه. همدا علت و چې دمارتها په دې خبرې چې مارسي له تاسره اوس تلل نه غواړي ، سکندر خفګان و نه ښود .

سکندر دهغه ځآيه د غربي پولو په لور ولاړ او څو مياشتې يې هلته د هونياډې د فوځونو د تياريدو له پاره انتظار و کيښ. خو کله چې په ۱۳۴۳ کال ترکي فوځونو د هونياډې په مقابل کې ماتې وخوړه ، فريدبيګ د شل زره نورو کسانو سره په کې شهيد کړل شو نو سکندر هم په خپل آس سپور شو د غربي پولو په لور ولاړ ، په دې وخت کې دهغه سره يوا ځې يوه ساتونکې ډله وه. سکندر په ډيره ګړندۍ توګه سفر کاوه. هڅه يې کوله چې په پټو لارو باندې ولاړشي ، هغه د سلطاني لښکر د قرارګاه پورې راغې خو دې قرارګاه ته د رارسيدو دمخه يې څو کوسه لرې دمه وکړه او د شپې د راتلو انتظار يې وکړ.

نيمايي شپه سکندر دخپلو ملګرو سره يو ځاې دسلطاني لښکر خيمو ته را ورسيد. سکندر خپل ساتونکي دخپله ځانه د يوې کلا په څير راتاو کړل اوپه خپله د سلطان رئس الافندي « ميرمنشي » خيمې ته ورننوت. ميرمنشي په خواږه خوب ويده و چې سکندر توره يې د ورمېږ سره و ښته ، سکندر د خپلې تورې په څوکه باندې ميرمنشی و ټومبه ، ميرمنشي سمدستي راپورته شو ، خو کله يې چې سترګې پرانستې نومرګ يې په سر سپور و . کله چې هغه حالات وکتل نو سکندر ورته تر سترګو شو. په دې وخت کې ورته سکندر وويل:

« رئيس الافندي ! زه تاته حکم کوم چې همدا اوس او همدا ګړۍ د البانيا صوبيدار ته شاهی مکتوب وليکه.... هغه ته وليکه چې سکندر بيګ چې دسلطان له اړخه د وائيسراې په څير هلته در رسيدلې دي ، ورته د البانيه د دارالسلطنت په ګډون د ټولو سيمو واکمني وروسپاره.»

درئيس الافندې د پښو لاندې زمکه و ښنتيده ،هغه دا فکر هم نه شوکولې چې دسلطان روزل شوي غلام به تر دې حده پورې مخته ولاړ شی. هغه ته په خپلو غوږونو يقين نه راته ، په دې خاطر هغه د لږ څه ځنډ نه کار

(c) ketabton.com: The Digital Library

واخست ، سکندر سمدستې دخپلې تورې سر ته لږ څه نور زور هم ورکړ ، په دې وخت کې د رئيس الافندې ساه بنده شوه ، او سمدستې يې دحکم د تعميل کولو اشاره وکړه. سکندر يې د غاړې څخه توره لرې کړه.

افندي په لړزان ځان پورته شو او په ډيره بيړه يې سلطاني حکم نامه وليکله. ددې مکتوب د ليکلو وروسته يې پرې د سلطان مرادخان ثاني مهر ثبت کړ او هغه يې سکندر بيګ ته ورکړ ، سکندر بيګ په يوه لاس مکتوب واخست او په بل لاس يې توره پورته کړه او کمزورې ريس الافندی يې پرې داسې وواهه چې دهغه سر له تنې څخه پرې کړل شو . اوس نو هغه د البانيې د ښار « کروټيه » دترکي صوبيدار په نامه حکم نامه تر لاسه کړې وه . هغه غوښتل دهمدې فرمان په واسطه په البانيه باندې ولکه وکړي.

سکندر خپل کار په پوره برياليتوب سره تر سره کړ اودخيمې څخه ووت ، دهغه ملګرو په پوره احتياط سره پهره کوله ، سکندر خپل ساتونکې له ځانه سره واخستل او په پوره بيړه د البانيې په لور ولاړ. هغه د خپل سفر په دريمه ورځ دکروټيه « آق حصار» ته ورسيد. سکندر د شاهي فرمان له مخې د ترک صوبيدار څخه د خپل پلار تخت بيرته واخست او ترکې فوځونو ته يې د البانيې څخه د سمدستې وتلو حکم وکړ. په البانيه باندې ولکې کولو وروسته ، بله ورځ هغه په ښار کې اعلان وکړ چې هغه د اسلام دين پرې اينبې اوبيرته عيسوي شوي دي. البانوي خلکو چې دخپل پخواني پادشاه زوي په دومره ميړانې سره د سلطنت په ولکه کولو وکوت نو پرې زيات خوشحاله شول . هغوی د سکندر بيګ لاس نور هم ورکلک کړ او دهغه په فوځ کې ډلې ډلې را شامل شول.

سلطان مرادخان ثاني ته دترکي فوځي سالار فريدبيګ د وژلو اوماتې وروسته د خبر هم سخت ټکان ورکړ ، هغه په څو ورځو کې مات رامات شو ، ځکه چې هغه سکندر بيګ په ډير نازو نعمت کې پاللې و . دسکندربيګ بې وفايي سلطان ته داسې ټکان ورکړ چې هغه يې دناروغتيا له امله د کټ کړ. نن سبا د ابوجعفر په مخ خوشحالۍ هم وې او حيرانتياوې هم. ځکه دهغه له اړخه تيار کړل شوې سازش برياليتوب ته رسيدلې و ، سلطان لا تر اوسه پورې ددې ټکانونو څخه را وتلې نه و چې يوبل بد خبر ورته را ورسيد. دهغه دسلطنت په اسيايي برخه کې د کوچنۍ اسيا په ښار « قونيا» کې قيصر يو لوې سازش بريا ته رسولې و . د قونيا سردارانو هم دبغاوت بيرغ پورته کړ ، دې کار سلطان دخواږه خوبه را ويښ کړ. دغې دريم بد خبر سلطان د ناروغتيا اومړينې څخه را وويست او نوې ژوند يې ورپه برخه کړ. هغه د يوه سيلۍ اوتوپان په څير را پورته شو ،خپله توره يې د تيکې څخه را وويسته او نيغ دسلطنت دربار ته ورغې.

اوس نودهغه ذهن پرانستل شوې و ، په شاهي مسند کيناست او دربار يې را وباله..... خاصدارانو منډې ترړې ووهلې او په څو لمحو کې يې د عثماني دربار ټول ستر ستر وزيران ، امران ، رئيسان اوسالاران را ټول کړل. نن د ټولو وګړو په مخونو کې يو ډول تجسس اوپلټنه وه. په دربار کې داسې چپه چپتيا وه چې د ستنې د لويدو اواز

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم په کې اوریدل کیدې شو . په دې وخت کې سلطان خپله توره په زمکه کې و ټومبله او را پورته شو . او دزمري په څیر و غورید.

«دسلطنت مشرانو ، وزیرانو ، امرانو او سپاهیانو ..... !

مونږ ته په پرلپسې توګه خراب خبرونه را رسیږي ، لمړی د سربیا پادشاه بغاوت وکړ ، چې مونږ ورته سزا ورکړه دهغه سره د جنګ په میدان کې مونږ اویا زره عیسویان بندیان و نیول او هغوې ته مو د نافرمانۍ کولو سزا هم ورکړه . تاسې ټول په دې ښه پوهیږئ چې اوس یواځې په دې درې کالو کې د اروپا ټول عیسویان د هونیاډې تر بیرغ او قومندې لاندې سره راټول شوي دي ، هغوی زمونږ یو ولایت (ټرانسلونیا) زمونږ څخه تر لاسه کړې دې او زمونږ یو ډیر میړنې اوبهادر جرنیل « فریدبیګ » اودهغه زوې یې د شل زره نورو عسکرو سره یو ځاې شهیدان کړې دي ، عیسایانو یواځې په دې باندې صبر و نه کړ او اوس په هرې میلمستیا اومیلې کې ترک بندي فوځیان راوړي اوپه ډیره بې دردۍ سره یې وژنې. او بیا تاسو ټول په دې پوهیږئ چې د سکندربې وفایې هم یو لړزونکې خبر و . خو دا یاد ساتئ چې سلطان ددې معمولې خبرونو په اوریدو باندې زړه بدې نه دي ، په دې اساس ما پریکړه کړې ده چې ددې بغاوتونو سر په پوره ځواک سره و څپوم.

پخوا مو په خپلو پریکړو کې لږ څه ځنډ کاوه خو همدا اوس مونږ ته خبر را رسیدلې دې چې په کوچنۍ اسیا کې زمونږ د ښار د « قونیا» سردارانو هم دعثمانې سلطنت په مقابل کې د بغاوت بیرغ پورته کړې دې په دې اساس مونږ سمدستي .... په یوه وخت کې ددوو لښکرو د تلوپریکړه کړې ده . لمړی به په اتیا زرو کسو مشتمل فوځ د « شهاب الدین پاشا » تر مشرۍ لاندې داروپا په لور ورځي اودویم لښکر به زما د قومندې لاندې د قونیا په لور حرکت کوي تر څو دهغه ځاې بغاوت و ځپوي اوبیا دهغه ځایه د کوچنۍ اسیا په لور حرکت وکړي ، په دې اساس ټولو سالارانو ، سپاهیانو او دحکومت نورو مسؤلینو ته حکم کیږي چې همدا اوس ددې دواړو لښکرو د تیارولو له پاره هلې ځلې پیل کړي.»

سلطان ډیر په قهر و او دا ټوله وینا یې په پوره جذباتو سره واوروله . هغه خپلې خبرې خلاصې کړې اوبیرته په شاهې مسند باندې کیناست . په دربار کې په مکمله توګه خاموشي خپره و ه . ټول خلک د سلطان ددې ناڅاپی پریکړې څخه حیران شوي و ، ځکه چې دا ډیرهستره پریکړه وه . په یوه وخت د لرې لرې محاذونو له پاره ددوو لښکرو ورلیږل څه داسې وړه خبره نه وه.

تر لږه وخته پورې په دربار کې خاموشي خپره وه . بیا د سلطنت یو وزیر را پورته شو او په پوره ادب سره یې وویل: « د معظم سلطان پریکړه په یقیني توګه په پوره درائیت باندې ولاړه ده.خو که چیرې معظم سلطان لمړی د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هونیاډې دبغاوت د ځپلو او بیا د کوچنۍ اسیا د بغاوت د ځپلو له پاره توجه وکړي نو شونې ده چې په دې توګه به دواړه محاذونه په اسانۍ سره فتحه شي.»

وزیر په داسې حال کې دا سلا ورکوله چې ټول وجود یې لړزیده. سلطان دهغه د سلا په اوریدو باندې وخندل او په نرمه لهجه یې وویل: «مونږ به همداسې کوو. د شهاب الدین پاشا لښکر به لا تر هغه وخته پورې خپلې لیکې نه وي جوړې کړې چې مونږ به د قونیا د بغاوت دځپلو څخه فارغه شو او دهغوې سره به یو ځاې شو.»

د سلطنت وزیر د سلطان د ځواب په اوریدو سره ډاډمن شو ، اوس نو د سلطان دځیرې څخه سختې لرې شوې وه. او په دربار کې ناستو خلکو د اوسنیو تازه حالاتو په اړه یو دبل سره په خبرو لګیا شول. په همدې وخت کې د سلطان دځانګړي فوځ ینې چري سپه سالار را مخته شو او په ډیر آدب سره یې سلطان ته وویل: «معظم سلطانه !.... ما ته څه حکم دې ؟»

سلطان ورته ځواب ورکړ چې:

«ته به هم د شهاب الدین پاشا تر بیرغ لاندې دهغه سره د اروپا په لور خوزیږې ، له ماسره به د ینې چري پنځه زره کسان هغه لورې ته ځي. او پاته به ددې نور فوځ څخه وي.»

کله چې سلطان خپله خبره پوره کړه نو سپه سالار بیا وویل :

دمعظم سلطان سره د ینې چري کوم پنځه زره کسان هغه لورې ته ځي ؟

سلطان تر لږه وخته پورې فکر وکړ او بیا یې یو نا څاپه ټکان وخوړ او حکم یې وکړ «هغه عرب ځوان چیرې دې چې د میلې په ورځ یې سکندربیګ ته ماتې ورکړې وه ،هغه سمدستې را وغواړئ او زما سره دتللو له پاره یې تیار کړئ.»

د ینې چري سالار دحکم دتعمیل له پاره سر ټیټ کړ او شاته ولاړ. ددې وروسته تر څو ساعتو پورې د فوځونو د لیږلو په اړه خبرې کیدې ،په همدې وخت کې قاسم بن هشام هم را و غوښتل شو. کله چې قاسم د سلطان مخې ته راغې نو د سلطان توجه دهمغه لورې ته شوه ، سلطان قاسم خپل ځان ته راوباله او ورته یې وویل چې:

قاسم بن هشام ! ته به زمونږ سره بله ورځ سهار وختې د قونیا په لور سفر کوې ،که چیرې ته په دې لړ کې څه ویل غواړې او یا دکوم شې له پاره اړتیا ولرې نو پرته له ځنډه یې ویلې شې»

قاسم په ډیر ادب سره د سلطان خبره واوریده او بیا یې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درونده سلطانه ! ستا تر سیورې لاندې ماته د هیڅ شي اړتیا نه شته. ستا په رکاب کې ماته جهاد کول به زما د ژوندانه تر ټولو ستره نیک بختي وي. ته به بله ورځ سهار وختي د ټول لښکر څخه مخکې ما هلته بیا مومې.... البته...»

قاسم غوښتل څه وواېي خو یوناځاپه یې خوله و نیوله. هغه د لمړي ځل له پاره دکوم سلطان دربار ته راغلې و ، همدا علت و چې دهغه الفاظ په ژبه باندې نه راتلل. خو سلطان ورته سمدستي وویل:

هو ، هو !ووایه ، تا څه ویل غوښتل ؟

قاسم په غټه ژبه ورته وویل:

درونده سلطانه !زه غواړم یوه ډېره عاجزانه مشوره درکړم. معظم سلطان غواړي خپل یولښکر د شهاب الدین په مشرۍ د اروپا په لور ولیږي اوپخپله غواړې چې د کوچنۍ اسیا په لور وخوزیږي ، خو زه اندېښمن یم چې د «اورنه» داسې پرېښوول به په دې سیمه کې د قسطنطنیې د قیصر له پاره د خپلو جاسوسیو د تارونو د غزولوله پاره فرصت برابر کړي ، زه دا احساسوم چې په اورنه کې یو شمیر پټ لاسونه د معظم سلطان د سلطنت په خلاف په سازشونو کې ککړ دي. اودا همغه لاسونه دي چې سکندرېې بغاوت ته اړ کړې دي.»

سلطان دقاسم په خبرو باندې ټکان وخوړ دهغه په سترګو کې د خونړي زمري دسترګو په څیر تنبې راپیدا شوې ، په خپلې ګدۍ کیناست او سترګې یې په قاسم کې ورښخې کړې. او دکومې مهمې خبرې د کولو په فکر کې شو ، د لږ څه ځنډ وروسته سلطان وویل:

« قاسم بن هشامه ! زه ستا ددې آند ډیر درنښت کوم دلته زمونږ پخواني ډیر پوه او تجربه لرونکې ملګري هم شتون لري خو تا دهغوی ټولو څخه خپلې سترګې ډیرې پرانستې دي. مونږ همدا اوس اوس پریکړه کړې ده چې مونږ به تا د خپله ځانه سره قونیاته نه بوځو. بلکه مونږه ته دلته په اورنه کې د شاهي سلطنت د څارګرې ادارې مشر و ټاکلې....مونږ پخپله هم په دې شک کې وو چې دسکندر بیګ تر شا د قسطنطنیې د قیصر لاس دې ،خو مونږ دې لورې ته توجه نه وه کړې چې په اورنه کې په کوم سازش باندې هم څارنه وکړو. مونږ له تا څخه ډیره زیات خوشحاله یو او دحکومت ټولو مسؤلینو ته حکم کوو چې د اړتیاو په وخت کې له تاسره پوره پوره مرسته وکړي.»

د قاسم له پاره دسلطان دا پریکړه د هیلو پر خلاف وه. په همغه لمړۍ ورځ پنځه زره کسیز فوځ دسالار په څیر د قاسم ټاکل هم هغه ته دحیرانتیا وړ وو. قاسم لږ څه فکر وکړ..... پادشاهان همداسې وي ، چې په هر وخت کې د توقع اوهیلو پر خلاف پریکړې کوي. اوس نو دقاسم سره سلطان ته د ویلو له پاره نور څه نه و. قاسم د حکم سره سم خپل سر ټیټ کړ نو سلطان ورته یو ځل بیا وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته به له ماسره د دربار د خلکو د تللو وروسته ځانته وينې ..... مونږ غواړو چې له تا سره څه ډيرې اړينې خبرې وکړو .» قاسم يوځل بيا خپل سر د تعظيم له پاره ښکته کړ او شاته ولاړ.

کله چې درباريان ولاړل نو د دربار خاص دربان قاسم د سلطان د قصر تر دروازې پورې وروست. دلته خاص خادمې قاسم له ځانه سره يو ړ او د سلطان د اوسيدو د ځاې په لور ورسره ولاړه. دا د « يلدرم قصر » وو. د دې ځاې ټوله لاره د شيشيې تيږو په واسطه ښايسته کړل شوې وه. په شاهې ګلستان کې رنګ رنګ فوارې نصب کړل شوې وې، قاسم خاص ديوان ته ورننوت. مخامخ ورته په شاهې کاليوکې ملبوس يو ښايسته شکله ځوان ولاړو. دا ځوان شهزاده محمد نوميده. د معظم سلطان دويم زوې. د سلطان د ستر زوې نوم شهزاده «علاؤالدين » و. شهزاده محمد په خندانه توګه د قاسم استقبال وکړ. په دې وخت کې خاص خادمه يوې لورې ته ودريده. شهزاده محمد د قاسم سره په ډيره مينه ورغاړيوت. اوبيا يې په خندا خندا کې وويل:

« د ميلې په ورځ مې ستا د تورې وهلو فن ډير زيات خوښ شو. او د همغې ورځې راهيسى مې غوښتل چې له تاسره ووينم. خو کله مې چې نن ستا د راتلو په اړه واوريدل نو ستا د ليدلو له پاره راغلم ..... خو د معظم سلطان سره د کتلو وروسته يوځل هرومرو له ماسره هم ووينه. زه به په همغه ځانګړې خونه کې ستا سر د ليدلو منتظر اوسم.»

قاسم ته شهزاده محمد ډير ښه انسان ښکاره شو. ژمنه يې ورسره وکړه چې د بيرته راستنيدو په وخت کې به ورسره هرو مرو ويني. بيا قاسم د همغې خادمې په لار ښوونه د سلطان مرادخان ثاني تر مخه حاضر شو. سلطان قاسم د مينې او شفقت له مخې د خپله ځانه سره کيناوه. او خپلې خاص خادمې ته يې د قاسم د خدمت کولو له پاره حکم وکړ. دا د سلطان د ليدلو کتلو ځانګړې خونه وه. په خونه کې څلورو خواو ته تکيه لرونکې ګدۍ ايښول شوې وې. په ديوالونو يې د عثماني سلطنت د خطاطانو او انځورګرانو ډير ښه انځورنه او ليکنې موجودې وې. په چت کې يو قرمزي فانوس را ځړول شوې دې، د کمرې په فرش باندې ديونان څخه راوړل شوې سره تيږه يا « سنګ احمر» ځليده، او د کړکيو رنګينه پردې را ځوړندې شوې وې. سلطان د قاسم څخه خپله لمړۍ پوښتنه وکړه :

« تاته څه ډول معلومه شوه چې د اورنه په قصر کې جاسوسان فعاله دې ؟»

درونده سلطانه ! زه کالونې د تلو په لاره کې ديوې اجنبي پيغلې په واسطه تم کړل شوم. هغې خپل نوم او ادرس د ښوولو نه ډډه وکړه خو دا يې راته وويل چې سکندر بيګ د معظم سلطان پر خلاف د بغاوت کولو اراده لري.ما د دې پيغلې څخه په دې اړه د نورو معلوماتو او هم د هغې د نوم او ادرس په اړه وپوښتل خو پيغله د سترګو په رپ کې په خپله بګۍ کې کيناسته او ترى تم شوه .....څرنګه چې سکندر ستا ډير نژدې زوې ګڼل کيده ، نو په دې خاطر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما دهغې پیغلې خبره درواغ وګڼله او هسې مې پرېښوده» قاسم پخپل دغه ناوړه عمل باندې د شرم احساس وکړ او دا خبرې یې وکړې.

دسلطان سترګې د حیرانتیا څخه وازې پاته شوې وې ، په ډېره بې صبرۍ سره یې د قاسم څخه وپوښتل «دا د څه وخت خبره ده ؟دسکندر د تلو څخه د مخه او یا دهغې وروست ؟»

«دسکندر د تلو وروسته خبره ده»

هو !.....سلطان د قاسم دخبرې د اوریدو وروسته په تفهیمي توګه وویل چې:« ددې نه ډاګیزه شوه چې سکندر بیګ د پخوا څخه غدار و. اودا هم ډاډمنه شوه چې دلته په اورنه کې هم دقیصر جاسوسان شتون لري..... ډیر ښه ددې نه علاوه تاته په دې اړه نور څه معلوم هم شته ؟»

قاسم ورته په نازړه توګه ځواب ورکړ:« ددې نه علاوه زه د ینې چرې په څو کسو سالارانو باندې هم شکمن یم. زه یې څارم او وینم چې هغوې د باغیانه فکر خاوندان دي. او څو نور شخصیتونه هم زما له آنده مشکوک دي.... خو تر اوسه پورې مې دهغوې په اړه شواهد نه دي تر لاسه کړی، اوس چې تاسې ماته دا مسؤلیت را سپارلې دې نوزه به انشاء الله د سر په قیمت باندې ددې ټولو سازشونو جرړې راسپړم»

« ډیر ښه ! مونږ له تاڅخه همداسې هیله لرو. زه غواړم چې دقونیا څخه زما دراستنیدو وروسته به ته مونږ ته دلته په اورنه کې د جاسوسانو د نیولو زیرې راکړې. پخوا خو ما د قونیې څخه د اروپا په لور د تللو اراده درلوده خو اوس مې پریکړه کړې ده چې مونږ به یو ځل دقونیه څخه بیرته دلته اورنه ته راستنیږو او غدارانو ته به عبرتناکه سزا ورکوو. مونږ ستا سره د بسپنې له پاره دخپلې څارګرې ادارې مشر بهران هم ټاکو او د ښار کوټوال ته هم په دې اړه ضروری هدایات ورکوو.»

قاسم د لږ څه فکر کولو وروسته سلطان ته وویل:

« درونده سلطانه !.... تا خو زه د ټول دربار تر مخه د شاهي څارګرې ادارې مشر و ټاکلم، ددې کار څخه خو به دلته په اورنه کې مشغول جاسوسان ټول خبر شی او په خپلو فعالیتونو کې به محتاط شي. زه غواړم چې تاسې بهرام خان او دښار کوټوال ته زما په اړه هدایات ورنه کړئ، څکه زه غواړم چې خپل دښمنان په بې خبرۍ کې را ګیر کړم».

سلطان مراد خان ثانی یو فقیر مزاجه انسان او یو ډیر غښتلې او میړې عسکر و. هغه ته د قیصر په څیر ددغسې سازشونو چل نه ورته. خو دسلطنت علماء اوپوهان د سلطاني بصیرت اوتدبیر څخه خبرو. غالبان سلطان دخپل دور اندیشۍ له مخې غوښتل چې بهرام او ښار کوټوال په دې کار باندې خبر کړې خو قاسم هغه ددې کاره منه کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه دقاسم مشوره و منله. ددې وروسته قاسم او سلطان دواړه تر ډېره وخته پورې د غدارانو او جاسوسانو په اړه په خبرو اترو کې مشغول پاته شول ، د ډېره وخته وروسته کله چې قاسم د سلطان د درباره راووت نو شهزاده محمد ورته هلته په خپله خونه کې منتظر ناست و. هغه دقاسم د کتلو سره سم د هغه د ښه راغلاست له پاره راپورته شو اوقاسم يې له لاسه و نيو او د خپل ځان سره په نژدې ګدۍ يې کيناوه.

درونده قاسم بن هشامه ! دهغې ورځې دمقابلې په جريان کې که چيرې زمونږ د وينځې لور په وخت په تاباندې غږ نه و کړې نو سکندربه ستا سر له تنې پرې کړې و.»

دشهزاده محمد دخبرې په اوريدو سره قاسم دحيرانتيا څخه ټوپ شانته کړ.

« وينځه ، کومه وينځه ، او دهغې کومه لور ؟.... زه خو ، درونده شهزاده ، ستا په خبره و نه ورسيدم»

شهزاده د قاسم دخبرو په اوريدو مسکې شو اوبيا يې وويل.« ايا تاته در په ياد نه دي چې دمقابلې په وخت کې کله چې ته د مصنفينو تر څنګ ولاړ وې او د تماشاچيانو په لور دې کتل نوستا تر شا سکندر پر تا باندې ډير خطرناکه ګذار وکړ ، په همغه وخت کې ستا د خبرولو له پاره چې کوم چا غږ پورته کړ هغه دسکندر دالبانوي وينځې لور «مارسي» وه.»

قاسم د حيرانتيا په سمندر کې غوټې وهلې ، بيا يې لږ څه په سادګۍ سره وويل

« اواز خو نه و ،البته ما يوه چيغه واوريده ، خو زه پوه نه شوم چې دا چيغه د کومه ځايه راغله»

« اوس نو شهزاده محمد مسکې و اويو ځل بيا يې وويل: « هو ! ښاغليه. هغه د مارسی چيغه وه..... خير دا خبره به پريږدو ، ... مونږ دڅه له پاره دلته ناست يو او څه خبرې مو را وسپړلې ....اوريدلې مې دې چې ته يې دشاهي ځارګرې ادارې مشر و ټاکلې. درونده وروره ! دخداې له پاره ، زما له پاره هم يودوه رازونه هم را بربنډ کړه .» شهزاده ذومعنې جمله استعمال کړې وه. دواړه پرې دزړه داخلاصه وخندل. خو د قاسم ذهن په پرلپسې توګه په همغې چيغې کې راګير و . او تر اوسه يې فکر کاوه چې دې پيغلې په ډير نازکه وخت کې دهغه ژوند خوندي ساتلې دې اوپر دې يې ډير احسان کړې دې. په دې سوچ اوفکرکې شو چې څه ډول دهغې کنيزې لور ته ځان ورسوي او دهغې ددې احسان په اړه ترې خپل ممنونيت څرګند کړي.

په کوم خيال کې ډوب قاسم دشهزاده محمد څخه وپوښتل « محترم شهزاده !.... حق خو دادې چې زه ددې پيغلې شکريه ادا کړم. خو نه پوهيږم چې هغه به چيرې پيدا کړم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم په ذهن کې څه نور خیالات هم را څرخیدل ، داسې معلومیده چې دهغې په وجود کې څارګرې را نغاړل شوې وه. او که نه په دې توګه ، په خپلې لمړنۍ لیدنه کې به یې د یوه شهزاده سره ددومره بې تکلفه خبرو کولو هڅه نه وې کړې. شهزاده محمد د قاسم خبرې واوریدې او په زوره یې وخندل.

« ډیر ښه !..... په دې څو لمحو کې خبره تر دې ځایه راورسیده. هسې نه چې زمونږ دڅارګرۍ مشر په غیب کې عاشق شوې وي.» نوې ځوان شهزاده ! خپله خبره کلکه کړه ، خو قاسم ورته وویل چې:

« نه درونده شهزاده ! داسې کومه خبره نه شته...... ما هسې په اخلاقي توګه دا خبره کوله ،ځکه چې هغې پیغلې زما ژوند خوندي کړې دې.»

شهزاده محمد یو ځل بیا مسکې شو « درونده وروره !.... ستا اخلاق په خپل ځاې د قدر وړ دي. خو یاد ساته چې ته یو مسلمان یې او هغه د یوې عیسایی مور عیسوي لور ده.»

د قاسم له پاره دا خبره حیرانونکې وه ،هغه په خپل تقدیر باندې رشک کاوه چې د څارګرۍ د پیل سره سم ورته تر ټولو لمړۍ اطلاع ورکړل شوه. دهغه ذهن دیوې عیسوي پیغلې په پیدا کیدو کې مشغول شو ، چې د میلې په ورځ یې دقاسم ژوند خوندي کړې و. اودا پیغله د البانوي سکندر د کنیزې لور وه. داخوربښتیا ډیره عجیبه پیښه وه. ددې په خبریدو سره د قاسم ویښتان زیږه شول ، هغه په بې صبرۍ سره خبره وکړه او ویې ویل:

« خو درونده شهزاده ! ماته خو ددې پیغلې دځاې په اړه معلومات هم راکړه. تر څو زه دهغې د ممنونیت د ادا کولو له پاره هغې لورې ته ورشم.»

« ډیره ښه ! ....سبحان الله .... داسې معلومیږي چې زمونږ د پنځه زره کسیز فوځ سالار او د څارګرې ادارې مشر قاسم بن هشام د یوې عیسوي پیغلې د مینې او محبت په زلفو کې را ګیر کړل شو.»

شهزاده محمد په کړس کړس خندل او قاسم بن هشام هم ورسره دخنداکولو ټوکیزه ډرامه کوله . شهزاده محمد ورته بیاوویل.

« سهي ده ، زه به تاته د مارسي ځاې ځیرې و ښایم. خو په یوه شرط. لمړی هغه شرط پوره کړه.»

قاسم ورته سمدستي وویل « بې شکه...... امر وکړئ ، څه ډول شرط ؟»

شهزاده محمد ورته په خندا کې وویل :« زما شرط دادې چې ته به له ماسره ددوستۍ کولو ژمنه کوې ....ته به له ماسره ژمنه کوې چې ته به زما سره ښکار ته هم وځې. او زما سره دکتلو له پاره به دلته سلطاني قصر ته هم تشریف راوړې.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم ددې خبرو په اوریدو سره د ډاډ ساه واخسته. « ستا سره دوستي ؟.... دومره د ښه نصیب خاوند ! ماته ستا ټول شرطونه منظور دي.»

دقاسم دخبرو سره سم دواړو په زوره زوره و خندل ، قاسم ددې نوې ځوان شهزاده سره لاس ورکړ او ورته یې وویل : « سهې ده ! درونده شهزاده. اوس راته ووایه چې د سکندربیګ د البانوي کنیزې لور مارسي چیرې اوسیږي ؟ »

شهزاده محمد قاسم ته دهغې درک ورکړ او ورته یې وویل چې د شاهي محل شاته کالونۍ کې د البانوي کنیزې مارتها کور دي. اوس نو د قاسم له پاره د شهزاده سره نور پاته کیدل شوني نه و. هغه ته دخپل مشن لمړۍ سراغ په لاس ورغلي و. همغه و چې دلږڅه ځنډ وروسته یې د اجازې د اخستلو غوښتنه وکړه ، نوې ځوان شهزاده هغه ته اجازه ورکړه او ورسره د خاص دیوان تر دروازې پورې راغې اوهلته یې پریښود ، او کله چې قاسم دهغه ځایه ولاړ نوشهزاده یوه ډیره عجیبه خبره وکړه:

دوسته ! مونږ په دې ښه پوهیږو چې ته د البانوي کنیزې کور ته د شکریه د ادا کولو په ځاې دسکندربیګ د سازش جرړې راسپړې ، خو مونږ به تا و نه ځنډوو.»

قاسم په ساده توګه د شهزاده په لور وکتل او په زړه کې یې دهغه بصیرت ته افرین ووایه. قاسم په دې وپوهیده چې د سلطان مراد خان ثاني په نسبت دهغه زوې « محمد» ډیر ښه ذهن اوبصیرت خاوند دې... بیا قاسم شهزاده ته سلام وکړ اومحل څخه راووت.

اوس نو دهغه په ذهن کې دجذبو او احساساتو آسونو ځغاسته کوله. هغه غوښتل چې څومره ژر چې کیدې شی دمارسي سره ووینې ، د وخت په تیریدو سره دهغه یقین پخلنې ته رسیدلي و اوپه دې پوه شوې و چې مارسي همغه پیغله ده چې د زیتون په باغونو کې یې دده سره لیده کاته کړې و. تر اوسه پورې دماښام تیارغونې ته لا وخت و ، ځکه هغه غوښتل چې دشپې په تیاره کې د مارتها کور ته ورشي. هماغه و چې دهغه ځاې په لور د تللو په ځاې خپل آس د خپل کور په لور را وګرځاوه. هلته په کور کې یې ورور طاهر هشام موجود و. کورته د راتلو سره سم بې وریرونو مخې ته ور و ځغاستل او په پښو پورې یې ور ونښتل ، اوس نو دهغه وریرونه دهغه سره پوره پوره اشنا شوي و. کله به چې قاسم کور ته راغې نو دهغه سره به یې لوبې کولې ، دهغه مور وپلار هم په اورنه کې د ژوند څخه خوشحاله و. ځکه چې هغوې دلته دخپلو دواړو زامنو ،نګور ، او لمسو سره یو ځاې اوسیدل. دقاسم مور تر اوسه دومره زړه شوې نه وه. هغه یوه نیکه او دینداره ښځه وه. همدا علت و چې دهغې دواړه زامن ددینې عقایدو خاوندان و. قاسم هلته په خپله کمره کې دکوچنیانو سره په لوبو کې مشغول و چې طاهر پرې را ننوت.

« اوریدلي مې دي چې ته نن سلطان ور غوښتې وې؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته څنګه و پوهيدې ؟ ما خو هيڅ ته هم نه دي ويلي ؟» قاسم ترې په لږ څه حيرانتيا سره و پوښتل.

« ماته ستا دوست دلس زريز فوځ سالار اغا حسن دا خبره وکړه. طاهر ورته په خندا کې وويل ،او بيا د قاسم سره يو ځاې په فرش باندې کيناست.

« هو ! سلطان غواړي په يوه وخت کې دوه لښکرې وليږي ، يو د « هونيادې» د مقابلې له پاره اروپا ته ، اوبل د « قونيا» په لور د بغاوت دځپلو له پاره . قاسم ورته ووېل. « ته يې په کوم لښکر کې شامل کړې يې ؟» « ماته سلطان حکم کړې دې چې همدلته پاته شم او دقيصر د جاسوسانو جرړې را وسپړم. هغه زه د شاهي څارګرې ادارې مشر ټاکلې يم.» قاسم ورته لږ څه ټيټ اواز سره ووېل. « دا څه خبره ده ، شاهي څارګر، ايا ته اوس د پنځه زريز فوځ سالار نه يې ؟ طاهر ترې په حيرانتيا سره و پوښتل.

قاسم ورته ووېل چې « نه ، داسې کومه خبره نه شته ، په حقيقت کې ما پخپله سلطان ته ويلي و چې دلته په اورنه کې د قيصر جاسوسان شتون لري.»

په دې وخت کې قاسم ته يو فکر را پيدا شو او سمدستي يې د خپل ورور څخه وپوښتل: « وروره ! ته د ابوجعفر په اړه څومره معلومات لرې ؟همغه ابوجعفر چې يو ځل دلته زموږ کور ته راغلې و.»

طاهر په حيرانتيا سره د قاسم په لور وکتل ، او د لږ څه فکر کولو وروسته يې په ټيټ اواز سره ووېل چې « زه خو دهغې په اړه همدومره پوهيږم چې هغه د « بغدادي دروازې » د جومات اما م اوخطيب دې. خو ماته دهغه ځآيه دومره معلومات هم تر لاسه شوې چې دهغه اړيکې ان د شاهي دربار پورې غځيدلې دي. دطاهر د خبرو په اوريدو سره قاسم په دې منځ کې را ټوپ کړ.

« نه ، ايا ته په دې پوهيږې چې هغه «اورنه» ته له کومه ځايه راغلې دې ؟دهغه څلور خواوې څه دي ؟ اودا چې ايا په اورنه کې دهغه کوم خپلوان هم شته او که نه ؟»

طاهر لږ څه فکر کې پريوت. اوس نو دهغه په تندي د فکرونو ګونجې را پيدا شوې وې ، د څو ثانيو د خاموشۍ وروسته يې ووېل: « تر هغې چې ماته معلومه ده ، په اورنه کې ابوجعفر هيڅ خپلوان نه لري. دا سړې دعربو اوسيدونکې دي او دڅو کالو راهيسې دلته په اورنه کې مقيم شوې دې.»

ددې ډاګيزه کيدو نه وروسته چې ابوجعفر دلته په اورنه کې کوم خپل خپلوان نه لري د قاسم سترګې را وځليدې. هغه نيغ کيناست. اوطاهر ته يې ووېل: « ورور جانه ! تا کله هم ابوجعفر ته په غورسره کتلي دي ؟... ته يې په ياد راوړه ، هغه به هرو مرو د عربو په څير سور ښنن اودښه روغتيا خاوند وي ، خو دهغه سترګې دعربو سره هيڅ مشابهت نه لري ، دهغه د سترګو شينوالي د لاطيني ولسونو په څير دې.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم دخبرو په اوریدو سره طاهر مسکې شو « او هو وروره ! ته خوربښتیا هم جاسوس شوې يې.... دومره لرې لرې تارونه سره را یوځای کوې..... تا ته به هسې وهم وګمان را پیدا شوې وي ، ابوجعفر د تیرو شلو کالو راهیسې دلته اوسیږي ، تر نن ورځې پورې پرې هیڅ شک نه دې کړې ، ...او اوس ته یې چې هغه د عرب په ځیر هم نه منې ..... حال دا چې هغه ډیره ښه عربي وایي.»

قاسم دخپل ورور خبره واوریده خو خاموشه پاته شو . ځکه دهغه دماغ بل کوم ځای کې و . کله چې طاهر قاسم په خلا کې په فکرونو کې ډوب وکوت ورته یې وویل:

« راځه ، اوس دې دا سراغ رساني او څارګري پریږده ، راځه چې ډوډۍ تیاره ده !»

قاسم په دسترخوان باندې دکیناستو نه وروسته هم همغسې خاموشه پاته شو . د هغه وخته چې سلطان ورته څارګري سپارلې وه ، نو دهغه دماغ ډېر فعاله شوې و . اوس هم هغه د قسطنطنیې دقیصر او ابوجعفر په فکر کې ډوب و . هغه ته دا محسوسیده چې هغه مسؤلیتونه چې ورسپارل شوي دي دهغه د ترسره کولو له پاره اړینه ده چې هغه ته د قسطنطنیې د قیصر په اړه پوره معلومات ترلاسه شي. هغه دهمدې فکرونو په ژورتیا کې دخپل ورور څخه یو ځل بیا وپوښتل.

« ورور جانه ! د قسطنطین په اړه دا مشهوره ده چې هغه د جنګ په ځای دښمن د سازشونو له لارې له منځه وړي ، .... ایا دا خبره ریښتیا ده ؟»

طاهر د قاسم خبره په پوره دلچسپۍ سره واوریدله . او ویې ویل « دا ریښتیا دي ..... قیصر د زمکې لاندې سازشونو کې یو نوم لري..... زمونږ د سلطان نیکه « سلطان بایزید یلدرم» او د اسیاد مشهور فاتحَ«امیر تیمور» تر منځ د اسلامي تاریخ تر ټولو رسوا کونکې جنګونه په حقیقت کې دهمدې قیصر د پټوسازشونو پایلې وې. ما د تربیت ځاې په کتابتون کې دهغې مکتوب نقل وکوت چې قیصر دبایزید یلدرم پر خلاف امیر تیمور ته لیکلې و . هغه په کې لیکلې و چې.....

«زما سلطنت تر ټولو زوړ دي ، دسیدنا محمد صلی الله علیه وسلم او د اصحابو کرامو په وخت کې هم زمونږ سلطنت په قسطنطنیه کې موجود و . دهغې وروسته د بنوامیه او بنو عباس په وختو کې هم دخلفاو سره مونږ بیا بیا سولې کړې دي ، ددوې څخه یې هیڅ یو هم د قسطنطنیې د نیولو هڅې نه دی کړي.

خو اوس عثماني سلطان زمونږ په ډیرو سیمو باندې ولکه کړې ده ،او غواړي زمونږ درالسلطنت قسطنطنیه هم ترغانبو لاندې کړي . دهمدې حالاتو په اساس مونږ مجبور شو چې له تا څخه بسپنه وغواړو ، او دا څرګنده ده چې ستا نه پرته مونږ دبل چا څخه دا سې غوښتنه هم نه کوو . که چیرې ته د بایزید یلدرم دمسلمانیدو او زمونږ د عیسایت په اړه فکر کوې نو تا ته دې دا ډاګیزه وي چې بایزید یلدرم دلته په اروپا کې په پرلپسې توګه فتوحات

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي او په ځواکمنې کې یې ورځ په ورځ ډېرښت راځي ، داسې معلومېږي چې هغه به ددې لورې څخه ډېر ژر ځان بیغمه کړي اوستا په ولکه شوو سیموباندې به یرغل دروړي اوبیا به تاته دا ستونزمنه وي چې دهغه مقابله وکړای شئ. بایزید خان « سلطان احمد جلائر» او « قراء یوسف ترکمان» چې له تا څخه را تښتیدلي و دخپل ځان سره د عزتمندو میلمنو په توګه ساتلي دي. او دا دواړه باغیان ستا پر خلاف د جنګ کولو له پاره هڅوي ، تا ته به داخبره د بې عزتۍ نه کمه نه وي چې ستا باغیان د سلطان بایزید یلدرم سره دمیلمنو په څیر واوسیږي او ته یې دهغه څخه بیرته و نه غوښتي شې. نو اوس خو ډیره مناسبه داده چې ته په کوچنۍ اسیا باندې حمله وکړې ، ځکه دا هیواد باید په طبیعي توګه ستا تر ولکې لاندې اوسي......

او قاسمه ! امیر تیمور دومره ستر پادشاه و خو بیا هم دقیصر د چال لاندې راغې. دقیصر دې لیک په اسلامي نړۍ کې د باروتو کار و کړ ، او ددوو مسلمانو پادشاهانو تر منځ د « انګورې» په سیمه کې داسې خونړۍ جګړه و شوه چې دجنګ په ډګر کې دمسلمانان خپل منځي عامې وژنې باندې اسمان هم و ژړل. په هغه جنګ کې تیمور بایزید ته سخته ماتې ورکړه...... او سلطان بایزید یې د اوسپنو په بنجره کې بند کړ او کوڅه په کوڅه یې و ګرځاوه او رسوا یې کړ.

قیصر دتل له پاره دهمداسې لویدلو لارو کار اخلي ، کله چې کمزورې شي نو بیا د مسلمانانو لاندې خپلې ریښې ځغلوي ، خو کله چې لږ څه فرصت هم تر لاسه کوي نو بیا د هیڅ لویدلې حرکت څخه هم ځان نه سمپوی. تاته به ډاګیزه شوي نه وي چې د« سلطان مرادخان اول» څخه د ویریدو په خاطر ، قیصر درې ډېرې ښایسته او حسینې پیغلې لمړي مراد خان ته ورکړې ، یوه پخپله دهغه له پاره اودوه دهغه د زامنو له پاره. خو دهغې سره سره بیا هم قیصر د سلطان اول په خلاف په سازشونو کې را ننبتې و. په ۷۸۲ هجري کال کې د قسطنطنیې قیصر « پلیولوګس» لمړی دسلطان پر خلاف ډیر ناوړه سازش جوړ کړ او بیا چې کله دسلطان د غضب څخه وویرید نو دخپل زوی «تهیوډورس» یې دسلطان دربار ته راولیږه اودهغه څخه یې وغوښتل چې هغه ته هم دیني چرې په فوځ کې د ورداخلیدو عزت ورو ښښې.

قیصر دمسلمانانو پادشاهانو محلونو ته دخپلو لوڼو او خویندو د ورلیږلو څخه هم کار اخست. دعثماني سلاطینو په محلونو کې به هم دقیصر شهزادګانې هر وخت په خطرناکو سازشونو کې ککړې وې.»

طاهر ، قاسم ته د قیصر په اړه په پوره تفصیل سره خپله خبره وکړه. او دا دهغه کار و چې داسې پیښې په همداسې تفصیل سره ولولي او بیا یې بیان کړي. ځکه هغه یو تجربه لرونکې معلم و. قاسم د خپل ورور په خبرو کې داسې ډوب شوی و چې د وخت دتیریدو احساس یې هم نه و کړې. هغه یو ناڅاپه متوجه شو چې هغه خو دمارسي سره کتل غواړی په دې اساس یې دندې ته په دلچسپې باندې غوره والي ورکړ او دمارسي د کور په لور یې د تللو پریکړه وکړه. د ډوډۍ خوړلو وروسته یې لاس پریمنځه او بیا را پورته شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

طاهر چې قاسم را پورته کیدونکې وکوت نوترې ویې پوښتل:« څه خبره ده ؟ ایا ته چیرې ځې ؟»

« هو ! زما تګ ډیر ضروري دې. تا چې د معلوماتو لړۍ په کوم ځاې کې پرې ایښې ده ، دهمغه ځآیه وروسته به یې زه د اوریدو تمنا لرم. ستا خبرې ډیرې په زړه پورې او هر اړخیزه دي. اوس زه ستاسې څخه اجازه اخستل غواړم»

دډوډۍ دخوراک وروسته کوچنیان دخوبه ډک و ، هغوې دخوب خونو ته ولاړل. قاسم خپل آس را پرانیست او د کوره بیرون ووت. شپه شوې وه. هوا هم لږ څه یخیدو ته روانه وه ، په اسمان کې ستورې ځلیدل ، دقاسم آسپ هم د «اورنه» په کوڅو کې په ګرزیدو باندې مصروف و. هغه بیړه نه کوله. هغه غوښتل چې ډیر وخت داسې تیر کړي ، دیخنۍ د راتلو وخت و او خزان په پوره عروج کې و. د «اورنه» بازار بند شوې و خو په کوڅو کې یویو کس خوزیده ، دقاسم آسپ هم د ګرزیدو وروسته دمحل شاتنۍ برخې ته ولاړ. دلته دوه دوه او درې درې منزله عمارتونه و ، دلته دښار اشراف ، امران ، رئیسان او وزیران اوسیدل ، تر څنګ یې د سالارانو او بیروني هیوادو د سفیرانو کورونه هم و. قاسم د شهزاده محمد له اړخه د وربښوول شوي کور په لټه کې و ، هغه په یوه کوڅه کې ور ګرزید او خپله ننبه یې و موندله. په څو لمحو کې دمارسي دکور تر مخه ودرید. لاس یې ور مخته کړ او د دروازې زنځیر یې و ټنګاوه. اوبیا یې د کوم کس د راتلو انتظار پیل کړ. څو لمحې وروسته د دننه څخه د دروازې دپرانستلو اواز راغي ددې سره دقاسم تجسس نور هم زیات شو ، دروازه پرانستل شوه او یوه عمر تیرې ښځه ترې را بیرون شوه. قاسم سمدستي یو دوه قدمه ورمخته شو او دهغې زړې خادمې تر مخه ودرید او ورته یې وویل:

«درنې ! زه غواړم د محترمې مارسي سره ووینم.»

قاسم په نازړه توګه دمارسي نوم واخست. خادمې هم ورته په حیرانتیا سره وکتل ، اوس نو هغه په مکمله توګه د دروازې څخه بیرون راوتلې وه.

مارسي ؟؟..... درونده ! تا ماته څه وویل ؟ زه خو پوه نه شوم ؟

« زه غواړم دمارسي سره ووینم. قاسم ورته خپله خبره راغبرګه کړه ، اوس نودغې ښځې په پوره دقت سره قاسم ته کتل.

« ستا نوم ؟..... تر څو زه یې مارسي ته ووایم» خادمې ترې په استفهامیه توګه و پوښتل.

« بس ته هغې ته همدومره ووایه چې د شهزاده محمد یو دوست راغلې دې» قاسم خپله پیژنه همداسې وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه د زاړه عمر خادمې د يو څو لمحو له پاره فکر وکړ ، بيا کور ته ورننوته او دروازه يې په ځان پسې بنده کړه ، قاسم د حيرانتيا په نړۍ کې ولاړو . تر اوسه هغه نه و پوهيدلې چې څه پيښيږي ، چې په دې وخت کې دغه عمر خوړلې خادمې يو ځل بيا دروازه پرانسته ، په دې وخت کې د دې خادمې سره يوه بله معززه ښځه هم مل وه . دا پخپله مارتها وه . مارتها د قاسم د سلام د ځواب د ويلو وروسته هغه ته د را ننوتلو وويل . او پخپله د هغې نه مخته مخته روانه شوه . کورته د ورننوتلو په وخت کې قاسم وکتل چې د مارتها تر څنګ يو حبشي غلام هم په پوره ويرتيا سره روان دې او ورسره دوه سرې توره يې هم له تيکې راويستلې ده .

قاسم په پوره بې پروايي سره د مارتها ميلمستون ته ور ننوت . په ميلمستون کې ډيره ښه سامانونه ځاي په ځاي شوې و . په دې سالون کې د مسلمانانو د رواياتو پر خلاف د لرګې چوکۍ پرتې وې ، په مخامخ ديوال باندې د عيسي عليه السلام مجسمه (صليب) را ځوړنده شوې وه . مارتها د قاسم سره د کيناستو په ځاي ولاړه پاته شوه او د قاسم څخه يې و پوښتل « دورنده ځوانه ! ايا ته ماته ويلې شې چې ته ولې زما د لور مارسي سره کتل غواړې ؟» دهغې په لهجې کې لږ څه دروندوالې و .

قاسم د شرم نه سر ټيټ کړ او ويې ويل « زه د محترمې مارسي څخه ممنونيت کول غواړم..... ځکه چې هغې زما ژوند خوندي کړ او پر مايې ډير احسان وکړ . »

د قاسم د ځواب سره د مارتها په تندی ګونجې را پيدا شوې او ويې ويل:

« ځان ؟.....مارسي ستا ژوند خوندي ساتلې ؟..... کله ؟ څه ډول ؟ په کوم ځاي کې ؟» د مارتها په لهجې کې حيرانتيا وه .

قاسم ورته په خندانه توګه ځواب ورکړ « په اصل کې ما د سکندربيګ سره د توري وهلو مقابله درلوده ، په همدې وخت کې ، کله چې سکندر پرما د توري ناڅاپي وار کاوه نو مارسي ماته په لوړ اواز غږ وکړ او.....»

لا تر اوسه قاسم خپله خبره نه وه خلاصه کړي چې يو ناڅاپه مارسی هلته کمرې ته را ننوتله . دهغې په سترګو کې د حيرانتيا سپينوالې و . او په سخت عصبي کشمکش کې ډوبه وه . کمرې ته د را ننوتلو په وخت کې دهغې سترګې د غضب نه خلاصې پاته شوې وې ، کله چې دننه را ننوتله نو مارسي د قاسم تر مخ ودريدله ، قاسم هم د مارسي د درنښت له ځايه پورته شو او و دريد . مارسي په سترګو کې قاسم و پوهاوه او ورته يې وويل :«آآآ ، ته..... غالبا چې ته به همغه ځوان يې چې دميلې په ورځ يې سکندر بيګ ته ماتې ورکړه.....ما ته هملته کتلې وې .»

مارسي د خپلې مور او غلام په شتون کې د قاسم د نه پيژند ګلوي ادا کاري وکړه . قاسم هم د مارسی په دې کارپوه شوې و نو ځکه يې په خندا کې په ډيره ټيټه لهجه وويل :

(c) ketabton.com: The Digital Library

« هو ! زه د همغې ورځې د احسان د ممنونيت په خاطر دلته حاضر شوې يم. تا زه په همغه ورځ په ښه وخت کې خبر کړم او زما د ژوند په خوندي کولو کې دې را سره مرسته وکړه ، نوې ژوند دې را وباښه ، چې د هغې له پاره زه ستا د احسان ممنون يم. او ستا له پاره خدمت کول خپله نيک بختي ګڼم. »

د قاسم د خبرو په اوريدو سره مارسی وخوزيده او مسکۍ شوه ، « واه ،.....دا څنګه خبره ده. ته دوه مره اوږدې مودې وروسته زما د احسان د ممنونيت له پاره دلته راغلې يې...... ډيره ښه» کله چې مارسی دا خبره وکړه نو قاسم غلې شانته شو اوبيا يې په مړاوي اواز سره وويل « په اصل کې ما ته ستا نوم او ستا د ځاې درک خرک همدا نن معلوم شو ،همدا علت دې چې زه دومره ناوخته ستاسې په دربار کې حاضر شوی يم. »

په دې وخت کې مارتها هملته ولاړه وه او د قاسم د خبرو ښارنه يې کوله. خو اوس د هغې وهم او بدګماني له منځه تللې وه. دا سې معلوميده چې قاسم او مارسي په خپلو اداکاريو کې بريالي راوتلي و. کله چې مارسی وکتل چې قاسم ريښتيا هم يو ساده سپاهی دې نو مسکۍ شوه او ويی ويل:

« سهی ده ، هيڅ خبره نه شته ، مونږ دومره ناوخته هم ستا شکريه او ممنونيت منو. تاسې کينۍ ، زه به ستا د درنښت له پاره څه مشروبات راوليږم.» مارتها په ډاډمنې لهجې سره قاسم ته دا خبره وکړه. اوبيا يې خپل حبشي غلام له ځانه سره واخست او د کمرې څخه بيرون ووتله. مارتها خو ولاړه خو قاسم ته ډاډ نه و وريپه برخه شوې. هماغه و چې خپله اداکاري يې په ځاې وساتله او مارسی ته يې وويل:

« ګوره ! تاسې ما خپل خادم و ګڼئ ، که چيرې زه په خپل ژوند کې ستاسې کوم خدمت وکړاې شم نو زما له پاره به وياړ وي.»

مارسي د شونډو لاندې خندل او د قاسم خبرې يې اوريدې. اوبيا يې په ډير ټيټ اواز قاسم ته وويل:

« تا خو وعده خلافي وکړه. ځکه چې تا زما د منه کولو سره سره بيا هم زما درک پيدا کړ ، خو زه حيرانه يم چې تا ته زما درک او ادرس چا در وښود ؟»

« ما ستا مور ته ويلي دی چې زه د شهزاده محمد دوست يم. او د شهزاده څخه مې ستا درک ترلاسه کړ. په اصل کې ما غوښتل چې ستا کور ته يو ځل راشم. ما غوښتل ستا د مور سره ووينم او ورسره ليدنه وکړم»

قاسم د مارسي سر خپل ځانته رانژدې کړې او په غوږ کی يې ورته څه خبره وکړه ، د قاسم خبره د مارسي په غوږونو کې انګازې کولې او د هغې ذهن کې ورکيوته. قاسم ته د مارسي دومره را نژدې کيدل د تعجب خبره وه. مارسی هم په خپل وجود کې ديخوالې احساس وکړ ، د هغې د مخ غومبرې سره شوې و اوسترګې يې ښکته وې. قاسم ورته يو ځل بيا وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« او له تاسره ليدنه هم اړينه وه ، ته که سبا ورځ ماته لږوخت راکړې.... څه ډيرې ضروري خبرې دې چې له تاسره يې کول ډير اړين ګڼم.»« وخت ؟..... دورځې ؟ .....ليکن چيرې؟» مارسي دموم په څير ويلې شوه او ويې ويل.

اوس نو هغوې دواړو يو بل سره په پټه خبرې کولې ، قاسم ورته په ځواب کې وويل: « زما په فکر چې که ته د لاله شاهين يادګار ته راشې.... هلته زړه هديره هم ده ، زه به تاته د لاله شاهين د يادګار سره نژدې د شاه توتو د ونې لاندې انتظار کوم.»

په دې وخت کې د بيرون څخه د کوم کس د راتلو پښنار تر غوږو شو ، اوقاسم خپله خبره بدله کړه ، اوس يې نو په لوړ اواز وويل « ستا مور خو ډيره درنه اوسليقمنده ښځه ښکاري ، زه ستا دمور ددې کار څخه ډير اغيزمن شوې يم.»

دقاسم دخبرې دکولو سره سم خادمه ميلمستون ته را ننوتله. دهغې په لاسو کې د مشروباتو څخه ډک پتنوس و. دخادمې نه لږه شيبه وروسته مارتها هم هغې خونې ته را ننوتله. اوس نو دلته دقاسم کار سر ته رسيدلې و. او د نور زيات تم کيدو اړتيا يې نه ليدله. ځکه چې هغه دمارسی مور له نژدې څخه کتلې وه. اوهغه يواځې دهمدې ښځې دکتلو له پاره دمارسې کورته راغلې و. هغه شاهي ښارګرو نو په دې اساس يې دسکندربيګ په لاسو روزل شوې البانوي کينزه مارتها د سترګو نه شوه غورځولې. اوس نو هغه د مارتها دکور اودهغې د ټول کړچار په اړه پوره معلومات تر لاسه کړې و. او دهغې په اړه يې خپله رايه جوړولې شوه.

ددې نه وروسته ، قاسم تر لږوخته پورې ددې خلکو سره اخوا ديخوا خبرې کولې اوبيايې ترې اجازه واخسته او ولاړ.

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳

شاهي څارگر

د لاله شاهين يادګار دښار د جنوبي دروازې څخه بيرون دښار دديوال تر څنګ جوړ کړل شوې و . دا په يوه وخت کې شاهي پارک و خو نن سبا په قبرستان بدل شوې و . دلته د شاهي کورنۍ او نورو امراو خپلوان او مړي ښخول کيده. په ونو به ګونګيان کيناستل او په خپله ژبه به يې خبرې کولې. ددې ځاې د شاهي باغ ټولې ښبې ښباني له منځه تللې وې ، دلته به د ورځې هم د انسان غوني زيږيده ، کله ناکله به کوم کس ددې ځاېه تيريده.

دمارسې بګۍ د دې باغ دننه ورننوتله . دبګۍ نوې کوچوان ځوان د خپل عمر نه زيات زيرکه او هوښيار ښکاريده. هغه د مارسي بګۍ د ابنوس د ونو سيورې ته يوړه ، او ګنو بوټو شاته يې و دروله.مارسي د بګۍ نه راښکته شوه او د ياردګار تر څنګ د باره دورې د ماڼۍ لورې ته ورغله. هغې په خپل لوې پړوني کې خراسانۍ توره را نغاړلې وه. مارسي..... دمارتها لوروه او دخپلې مور مارتها په خير هوښياره.....او ميړنۍ وه. هغې دومره ويران ځاې ته د راتلو څخه هيڅ ويره نه احساسوله. مارسي د باره درې زړو پاتخو ته ورسيده او بيا هلته باره درې ته ورننوتله. خو د ننوتلو مخته يې د احتياط نه کاروا خست او په ډيره محتاطه توګه يې غږ وکړ: « سالاره ! ..... محترمه سالاره ! ..... ايا ته همدلته يې ؟»

ددې سره سره چې مارسي د قاسم د نوم سره پوره بلده وه خو هغې به قاسم ته سالار وايه. دمارسي غږ ته چا ځواب ورنه کړ. نو هغه دا و انګيرله چې قاسم تر اوسه لاندې راغلې په داسې حال کې چې هغه بايد دمارسي څخه مخته دلته راغلې وې. مارسي ته انديښنه پيدا شوه او خنجرېې په لاس کې کلک و نيوه ، خو د لږ ځنډ نه وروسته دمارسې تر شا د ونو د ځنګله څخه يو اوږود ښايسته ځوان را ووت. دا پخپله قاسم و. قاسم د راتلو سره مارسي ته وويل چې:

« زه ښبنه غواړم ، په حقيقت کې ما تر ډيره پورې هڅه کوله چې ستا د تعقيبونکو شک له منځه يوسم. ما غوښتل و پوهيږم چې که چيرې څوک ستا په تعقيب پسې راغلې وي نو بايد مخته راشي.»

مارسي اوريده او يخه ساه واخسته. خو هغه ته د قاسم ددې کار څخه دا ډاډ ور په برخه شو چې قاسم يو محتاط وګړې دې، اوس نو قاسم او مارسي د باره درې په زينو ور وختل اوهلته د نيم تياره او وراسته چت لاندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیناستل. د باره دري په زمکه باندې په ځای ځای کې ګیاه را شنه شوې وه. دا وخت خزان په عروج کې و او وچې پاڼې هرې لورې ته پرتې وې، دوې دواړو دخپلو کیناستو له پاره ځای پیدا کړ اوبیا دواړه یو بل ته نژدې کیناستل. دا د مارسي او قاسم لمړنې لیدنه کتنه وه. دواړه تر یوه وخته پورې خاموشه ناست و.

تر ډیره پورې یو بل ته نژدې ناست و، او سترګې یې د مخامخ یادګار په کنډرو نښتې وې. ددواړو د زړونو کیفیت څه بله ډول و. هغوې یو بل ته څه ویل غوښتل خو دهغې و دیلو له پاره یې الفاظ نه شو پیدا کولې. بالاخره مارسي دا سکوت مات کړ او وویې ویل:

«غالبا چې تا زه دکوم کار له پاره دلته را بللې وم.» دمارسي په لهجه کې نرې شانته طنز هم شامل و. قاسم ورته متوجه شو:

«هووووو !.... کار ! ...... هو ! ریښتیا هم ما تاته د یوه کار په خاطر دلته د راتلو تکلیف درکړې دې» قاسم ورته په تتره ژبه وویل. هغه په فکرونو کې ډوب و چې ایا ریښتیا هم هغه مارسی دکومې خاصې خبرې له پاره دلته رابللې ده؟ اوکار به څه شې وي؟ دهغه تر مخه ټول حالات را بربنډ شوي و. دنمونې په توګه ، هغه په ابوجعفر باندې شک کاوه ، ابوجعفر دمارسی د مور مارتها کور ته تګ راتګ کاوه ،مارتها پښخه عیسایڼه وه ، سکندر بیګ د مارتها په غیږه کې ځوان شوې و. هرومرو دسکندر او ابوجعفر تر منځ هم ژور اړیکې موجود و. مارسی دخپلې مور ، ابوجعفر ، اوسکندربیګ دحالاتو څخه ښه خبره وه. خوپخپله یې دڅه وجوهاتو په اساس سکندر بیګ ښه نه ایسیده. شونې ده چې دا به سکندر بیګ خپل مزاج و. په هر حال دا ثابته وه چې مارسی د سکندر بیګ پر خلاف وه.

قاسم په همدې خبرو کې ډوب و. اوس به نو قاسم دمارسي څخه نور څه پوښتل ؟ یوازې همدا چې هغه د ابوجعفر په اړه نور څومره معلومات لري ؟که چیرې همدومره خبره وایی نوبیا خو دمارسي په ځای د ابوجعفر معلومات په خپله پلټلې شول. قاسم په خپل فکر کې را نښتې و .... اخرولې یې مارسي دلته رابللې ده. بالاخره د شونډو لاندې مسکې شو او د اتمام حجت په خاطر یې همغه پوښتنه وکړه.

« ما غوښتل له تا څخه د ابوجعفر په اړه و پوښتم.»

څرګنده نه ده چې د قاسم په لهجه کې به څه وو چې مارسي پرې په زوره زوره و خندل..... قاسم فکر وکړ چې دا به قهقه خندا نه وی، داسي بریښیدل چې د هندوانو په کوم مندر کې طلایې ګنګرې و شرنګول شو. مارسي یوازې ښایسته او ښکلې نه وه بلکه د ډیر ستر او عالي شخصیت خاونده هم وه. دهغې تجربه کاري مور، مارتها، هغې ته دمیراڼې او په پوره جرءت سره دنیغ په نیغه د تنقید کولو فن هم وروښولې و. مارسی دا و انګیرله چې قاسم په زړه کې غل دې، څه لري خو نه یې وایی. غالبا چې د محبت او مینی غل، خو دهغه دقاسم په خیر د یوه جریر

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان په حیا کولو باندې حیرانه وه. هغې په شریرو سترګو قاسم ته وکتل او ورته یې وویل:« زه خو د ابوجعفر په اړه همدومره پوهیږم چې هغه د مسلمانانو مذهبی مشر دی ، د بغدادي دروازې د جومات خطیب او امام دی او تیرو شلو کالو راهیسې دلته په «اورنه» کې میشت دی. ددې نه اخوا دهغې وخته چې زه په ښه اوبد پوه شوې یم نوموړی وینم چې زمونږ کور ته تګ راتګ کوي ، هغه په ساعتو ساعتو زما د مور سره په ځانته کمره کې کیني او کومې ځانګړې مسئلې په اړه پټې خبرې ورسره کوي. زما مور ډیره سخته عیسایېه ده او د مسلمانانو پر خلاف دهر ډول عمل څخه دریغ نه کوي. ترهغې چې زه معلومات لرم نو سکندر زما مور او همدې ابوجعفر د سلطان پر خلاف را پارولې او بې وفایی ته یې اړ کړې دې. پخپله سکندر زما ډیر بد ایسي ، هغه په وړکتوب کې زما سره یو ځای را ستر شوی دی خو په طبیعي توګه کمینه ، بدذاته او بد مزاجه دی...... بس همدا خو خبرې وې چې زه پرې پوهیدم او تا ته مې وکړې...»

د مارسي په خبرو قاسم په زړه کې مسکې شو ، څه فکر یې وکړ ، مارسي ورته ټکې په ټکې هر څه وویل. اوس نو هغه ډاډ من شوې چې مارسي یې یو اځې ددې له پاره دلته نه وه رابللې بلکه ددې لیدنو وروسته بله کومه جذبه هم شته چې په پایلو کې تر ډیرو ورځو پورې بې نومه پاته کیږي اوکله چې ورته نوم ورکول کیږي نو بیا یې د محبت په نامه یاد وي. قاسم یو ناڅاپه په خپل ځان په غصه شو اودخپله ځانه سره یې وویل:....قاسم جانه ! په هوش کې راشه ...... ته یو سپاهي یې او ستا ژوند ستا ددین له پاره وقف شوی دی. ته به څنګه د یوه چا سره د خپل ټول ژوند کولو پیمان او ژمنه وکړې ...... اوبیا خو مارسي مسلمانه هم نه ده ، یوه عیسایی پیغله ده.

په همدې وخت کې هغه ته یو فکر راپیدا شو اود مارسي څخه یې یوه حیرانونکې پوښتنه وکړه.« ډیره ښه ! مارسي جانې ! ...... ستا د قصې څخه خو داسې انګیرل کیږي چې ته عثماني سلطنت سره د خپلې ګروهې او عقیدې په نسبت ډیره همدردي لرې. ایا ستا په زړه کې د اسلام په اړه کله هم کوم فکر راغلی دی؟»

د قاسم پوښتنه ډیره حیرانونکې وه ، مارسي یو ټکان وخوړ او قاسم ته یې په کلکو سترګو وکتل او ورته یې وویل:

« قاسم صیب !......ما د اسلامي ارزښتونو په مطابق ښوونه او روزنه تر لاسه کړې ده او په همغې کې را ستره شوې یم ، زما په ناسته پاسته ، اوعادتونو او رواجونو په رګ رګ کې اسلام جاري دی خو ما تر اوسه پورې د اسلام د منلو اعلان په رسمي توګه نه دی کړې.»

« مګر ولې ؟ کله چې ته د اسلام څخه دومره اغیزمنه شوې یې ، نو ویلې شې چې هغه کوم خنډونه دي چې تا د اسلام په رڼا کې د را ننوتلو څخه منه کوي ؟» قاسم ته د مارسي د ځواب نه نور هم تجسس راپیدا شو ، دهغې دبلې پوښتنې په مقابل کې مارسي وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ایا په دې اړه اعلان کول اړین دي ؟ زه خوچې تر اوسه پورې په څه پوه شوې یم هغه دادې چې هره ښه خبره او متوازن عمل کول پخپله اسلام دې . اوهر هغه څه چې متوازن نه دي هغه غیر اسلامي دي .... زه غیر متوازن کارونه نه کوم ، اوهره ښه خبره خوښوم...... ایا زه جومات ته ولاړه شم او د ابوجعفر په څیر د وګړو په لاسو اسلام اعلان کړم او د مارسي په ځای په خپل ځان د سکندر نوم کیږدم .؟»

د مارسي په دې خبره قاسم مات مات شو . هغه فکر هم نه کاوه چې دیوې غدارې مور لور به دومره د علم ، پوهې ، تدبر او عقل خاونده وي . هغه د مارسی د دې معقولو خبرو په اړه بې ځوابه پاته شو . او د څه ډیره وخته خاموشه پاته کیدو وروسته یې وویل:

« ستا خبره بلکل سهي ده . خو ایا دا به سهی نه وي چې په ښکاره توګه هم اسلام خپل کړې ، ځکه ستا له پاره په ټولنیزه توګه ډیر ښه ژوند میسر دي . » مارسي ورته په پوره تدبر سره ځواب ورکړ : « هو ! که ما همداسې کړې واې نو یقینا چې ښه فرصتونه به راته پیدا شوې وي . او تر ټولو لمړی به دا کیده چې د سلطان د ویل شوي زوې سکندر سره به راته نکاح کول را پیښیدل . په داسې حال کې چې هغه زما بد ایسي . او پاته شوه دا خبره چې د خلکو په سترګو کې به زما د اسلام د منلو سره زما عزت او درنښت نور هم ډیر شوې واې ، نو دا کار خو د اسلام له اړخه هم غیر معقول دي . عزت باید زیات کړل شي خو د الله تعالې په دربار کې ، زه په دې آند یم چې دا کار د نیت په خلوص سره شوني دې .

مارسي یوائې ښایسته او ښکلې نه وه بلکه د ډیر ستر او عالي شخصیت خاونده هم وه . د هغې تجربه کاري مور ، مارتها ، هغې ته د میړانې او په پوره جرءت سره د نیغ په نیغه د تنقید کولو فن هم وروښولې و . مارسی دا و انګیرله چې قاسم په زړه کې غل دي ، څه لري خو نه یې وایې . غالبا چې د محبت او مینی غل ، خو د هغه د قاسم په څیر د یوه جریر انسان په حیا کولو باندې حیرانه وه . هغې په شریرو سترګو قاسم ته وکتل او ورته یې وویل:« زه خو د ابوجعفر په اړه همدومره پوهیږم چې هغه د مسلمانانو مذهبی مشر دې ، د بغدادې دروازې د جومات خطیب او امام دې او تیرو شلو کالو راهیسې د لته په «اورنه» کې میشت دې . ددې نه اخوا د هغې وخته چې زه په ښه اوبد پوه شوې یم نو موړی وینم چې زمونږ کور ته تګ راتګ کوي ، هغه په ساعتو ساعتو زما د مور سره په ځانته کمره کې کیني او کومی ځانګړې مسئلې په اړه پټې خبرې ورسره کوي . زما مور ډیره سخته عیسایانه ده او د مسلمانانو پر خلاف د هر ډول عمل څخه دریغ نه کوي . ترهغې چې زه معلومات لرم نو سکندر زما مور او همدې ابوجعفر د سلطان پر خلاف را پارولې او بې وفایی ته یې اړ کړې دې . پخپله سکندر زما ډیر بد ایسي ، هغه په وړکتوب کې زما سره یو ځای را ستر شوې دي خو په طبیعې توګه کمینه ، بدذاته او بد مزاجه دې ...... بس همدا څو خبرې وې چې زه پرې پوهیدم او تاته مې وکړې....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي په خبرو قاسم په زړه کې مسکې شو ، څه فکر يې وکړ ، مارسي ورته ټکې په ټکې هر څه وويل. اوس نو هغه داډه من شوې چې مارسي يې يواځې ددې له پاره دلته نه وه رابللې بلکه ددې ليدنو وروسته بله کومه جذبه هم شته چې په پايلو کې ترډيرو ورځو پورې بې نومه پاته کيږي اوکله چې ورته نوم ورکول کيږي نو بيا يې دمحبت په نامه ياد وي. قاسم يو ناڅاپه په خپل ځان په غصه شو اودخپله ځانه سره يې وويل:.....قاسم جانه ! په هوش کې راشه...... ته يو سپاهې يې او ستا ژوند ستا ددين له پاره وقف شوې دې. ته به څنګه د يوه چا سره د خپل ټول ژوند کولو پيمان او ژمنه وکړې ...... اوبيا خو مارسي مسلمانه هم نه ده ، يوه عيسايي پيغله ده.

په همدې وخت کې هغه ته يو فکر راپيدا شو اود مارسي څخه يې يوه حيرانونکې پوښتنه وکړه.«ډيره ښه ! مارسي جانې ! ...... ستا د قصې څخه خو داسې انګيرل کيږي چې ته عثماني سلطنت سره د خپلې ګروهې او عقيدې په نسبت ډيره همدردي لرې. ايا ستا په زړه کې د اسلام په اړه کله هم کوم فکر راغلې دې؟»

د قاسم پوښتنه ډيره حيرانونکې وه ، مارسي يو ټکان وخوړ او قاسم ته يې په کلکو سترګو وکتل او ورته يې وويل:

« قاسم صيب !......ما د اسلامي ارزښتونو په مطابق ښوونه او روزنه ترلاسه کړې ده او په همغې کې را ستره شوې يم ، زما په ناسته پاسته ، اوعادتونو او رواجونو په رګ رګ کې اسلام جاري دي خو ما تر اوسه پورې د اسلام د منلو اعلان په رسمي توګه نه دې کړې.»

« مګر ولې ؟ کله چې ته د اسلام څخه دومره اغيزمنه شوې يې ، نو ويلې شې چې هغه کوم خنډونه دي چې تا د اسلام په رڼا کې د راننوتلو څخه منه کوي ؟» قاسم ته د مارسي د ځواب نه نور هم تجسس راپيدا شو ، دهغې دبلې پوښتنې په مقابل کې مارسي وويل:

«ايا په دې اړه اعلان کول اړين دي ؟زه خو چې تر اوسه پورې په څه پوه شوې يم هغه دادې چې هره ښه خبره او متوازن عمل کول پخپله اسلام دې. اوهر هغه څه چې متوازن نه دي هغه غير اسلامي دي....... زه غير متوازن کارونه نه کوم ، اوهره ښه خبره خوښوم...... ايا زه جومات ته ولاړه شم او د ابوجعفر په څير د وګړو په لاسو اسلام اعلان کړم او دمارسي په ځاې په خپل ځان د سکندر نوم کيږدم.؟»

د مارسي په دې خبره قاسم مات مات شو. هغه فکر هم نه کاوه چې ديوې غدارې مور لور به دومره د علم ، پوهې ، تدبر او عقل خاونده وي. هغه دمارسی ددې معقولو خبرو په اړه بې ځوابه پاته شو. او د څه ډيره وخته خاموشه پاته کيدو وروسته يې وويل:

« ستا خبره بلکل سهي ده. خو ايا دا به سهی نه وي چې په ښکاره توګه هم اسلام خپل کړې ، ځکه ستا له پاره په ټولنيزه توګه ډير ښه ژوند ميسر دې.» مارسي ورته په پوره تدبر سره ځواب ورکړ : « هو ! که ما همداسې کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

واې نو یقینا چې ښه فرصتونه به راته پیدا شوي وې. او تر ټولو لمړی به دا کیده چې د سلطان د ویل شوي زوې سکندر سره به راته نکاح کول را پیښیدل. په داسې حال کې چې هغه زما بد ایسي. او پاته شوه دا خبره چې دخلکو په سترګو کې به زما د اسلام دمنلو سره زما عزت او درنښت نور هم ډیر شوې واې، نو دا کار خو د اسلام له اړخه هم غیر معقول دې. عزت باید زیات کړل شي خو د الله تعالې په دربار کې، زه په دې آند یم چې دا کار د نیت په خلوص سره شوني دې.

قاسم دا سې انګیرله چې دکومې عامې پیغلې په ځای د کومې عالمې، فاضلې او پوهې پیغلې سره ناست دې ،اوس نو هغه د زړه له کومې به مارسې باندې ځاریده. هغه خوښایسته هم وه او دهغې ذهانت، اودخبرو کولو انداز دهغې شخصیت نور هم را برسیره کاوه، پههمدې خیالونو کې ډوب قاسم یو ځل بیا وویل:

«لیکن مارسې، که چیرې ته په ځرګنده توګه اسلام و نه منې نو بیا به ستا ژوند د کوم مسلمان ملګری سره څه ډول منسلک کړل شی؟ زما مطلب دادې چې که چیرې ته په عیسایی مذهب باندې همداسې ولاړه اوسې نو شونې ده چې ستا واده به هم دیوه عیسایی ځوان سره تر سره شي.»

قاسم په ډیره ساده توګه د مارسې څخه دا پوښتنه وکړه. خو ددومره پوهې سره خبرې کونکې مارسې خپلې سترګې ښکته کړې او په مخ یی سرې سرې نښې را ځرګندې شوې. دواده کولو یادونه هغه بلکل اوبه اوبه کړې وه. کله چې قاسم دمارسې مخ ته وکتل نو په زړه کې یی دا خیال راغې..... چې هر څنګه چې وي دا پیغله له ماسره مینه کوي، قاسم ته دا فکر په پوره ډاډ سره په زړه کې را وګرزید. خو مارسې دقاسم د پوښتنې په اړه یواځې همدومره وویل چې:

« ماته په ځرګنده توګه د اسلام منل د اعتراض وړ خبره نه ده. زه خو یواځې دخپلې مور درویی په خاطر خاموشه پاته شوې یم.»

کله چې مارسې خاموشه شوه نو قاسم د خوشحالی نه په کالیو کې نه ځایده. ځکه نن نه یواځې مارسې دمسلمانیدو په اړه اقرار کړې و بلکه په دې توګه یی دهغه د محبت پیغام هم منلې و. اوس نو قاسم خپله خبره لکه څه په ځرګندو ټکو کې وکړه.

« مارسې! ستا جادو کونکې شخصیت زه دخپل جادو د اغیز لاندې راوستې یم. ته په داسې حال کې چې یوه پیغله یی خو د ډیرو تکړو اوپوهو نارینه و څخه هم د عقل او فکر نه ډکه خبره کوی. اوس خوستا د سترګو څخه زه ویره احساسوم.» ددې اخري خبرې د کولو په وخت کې قاسم په ذومعنې توګه وخندل.

مارسې ترې هم په خندا کې و پوښتل چې: « ایا زما سترګې دومره بد شکله دي؟ » ددې خبرې سره یوځای مارسې خپلې سترګې را پورته کړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د مارسي په سترګو کې و ننوت او ويې ويل « ويريږم چې د دې سترګو په بحر کې ورډوب نه شم»

دا خو يو شرارت و ، مارسي بلکل په دې خبره اوبه شوې وه . د هغه مخ د انارو په څير تک سور ګرزيدلې و ، کله چې قاسم اوسپنه ګرمه وکتله نو بيا يې وويل چې :

« مارسي ! که چيرې ماته په ژوند کې ستا د مشورو تر څنګ ته هم يې ، نو شوني ده چې په دنيا کې به د نيمايي فساد د جرړو د له منځه وړلو جرءت پيدا کړم . »

مارسي د قاسم په دغه خبره باندې په زړه کې عش عش وه ، اوس هغې غوښتل څه ووايي ، خو دلږ څه ځنډ وروسته يې په الفاظو تکيه وکړه او ويې ويل :

« زما مشورې ستا دبصيرت څخه ډيرې ارزښتناکه نه دي ، ماته به د دې څخه بله ستره رتبه دکومه شی چې ستا په څير ديوه شجاع او زړه ور سالار مشيره را ته وويل شي .»

دقاسم زړه په ګوګل کې ټوپونه وهل ، ځکه هغه دا انګيرله چې مارسي دهغه اقرار منلې دي ، خو په دې وخت کې يو ناڅاپه مارسي څه شرارت لورې ته ولاړه اوويې ويل :

« سالار صيب ! ايا تا زه دهمدې خبرو له پاره دلته رابللې وم ......ما خو فکر کاوه چې دملک اوملت کومه مهمه خبره او دنده به وي چې ته يې دې کنډوالو ته په راتلو مجبوره کړې يې . »

په دې خبر قاسم لږ څه زوړند غوندې شو ،خو په ژولې ژبه يې وويلې « په حقيقت کې په محبت او جنګ کې هر څه روا دي .»

قاسم د محاورې لار غوره کړه . خو مارسي يو ناڅاپه يو نوې رنګ اختيار کړ او خپله خبره يې داسې را غبرګه کړه .«نه ! درونده ! دا بلکل غلطه خبره اوفلسفه ده . په محبت او جنګ کې هر څه نه شي روا کيداې، ډير داسې څه شته چې نه خو په محبت کې روا دي او نه په جنګ کې . خو شرط دادې چې د روا اوناروا پريکړه بايد د انسانې آند په واسطه وکړل شي . دامحاوره خو په حيواناتو باندې تطبيقيږي ، ځکه چې هغوې په محبت او جنګ کې هر څه روا بولي.»

اوس نو قاسم ته د خپلې کمزورتيا احساس شوې و . دهغه په اعصابو باندې ډيره پوه او عاقله پيغله سپره شوې وه ، هغه خپل ويده ضمير ته ور غږ کړ او په لږه شيبه کې يې مارسي حيرانه دريانه پرېښوله .« مارسی ! په دې کې هيڅ شک نه شته چې ستا آند ډيرې ژورې خبرې هم را سپړي ، خو حقيقت دادې چې محبت په خپله د جنګ بل نوم دي . اويا جنګ د محبت . زه يو عسکر يم ، او دهيواد د پايښت اوبقا له پاره جنګيدل زما دنده ده . خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې دندې د تر رسولو له پاره محبت زما دتکمیل لاره ده ..... په دې خاطر که ما د محبت له پاره رابللې یې او یا د ملک او ملت د بقا په خاطر ، دواړه یوه خبره ده.»

دقاسم ددې ښکلو خبرو په واسطه د مارسي سترګې خلاصې پاته شوې. اوس نو هغه بې ځوابه پاته شوې وه. په دې خاطر هغې وخندل او په مرموزه توګه خاموشه پاته شوه.

پوره ډیر وخت تیرشوې و. په دې وخت کې نا څاپه کوم شوپرک د چت دکوم درز څخه راوالوت ، اوپه یوه ترپ د مارسي او قاسم تر مخه را پریوت. مارسي د ویرې او وار خطایی څخه چغې کړې ،او یوناڅاپه د قاسم په لاسو کې را پریوته ، دهغې چپ لاس د قاسم په ښي لاس کې پریوت ، هغه داسې شو لکه برق یې چې په سینه کې راننوتې وي ، دمارسي زړه په زوره زوره په ټوپونو شو. اودقاسم په زړه کې یوه نوې غوټې په پرانستو شوه. خو دا ټول هر څه د څو ثانیو له پاره وو. څکه د لږ ځنډ وروسته مارسي د قاسم څخه بیله شوه او بیرته په خپل ځاې کې کیناسته. دهغې مخ د شرم اوحیا څخه لکه د انار په څیر سور شوې و ،اوس نومارسي بیرته تلل دخپل ځان له پاره غوره وګڼل. څکه په دې توګه د قاسم دبدن سره د یوځاې کیدو اوبیرته جدا کیدو په واسطه دهغه وجود ټول په لړزا راغلې و ، هغې د خبرو کولو توان هم له لاسه ورکړې و ....

هغه په لړزیدلو پښو را پورته شوه اوپه زمکه پرتو وچو پاڼو ته یې په کتلو سره وویل:« اوس نو باید مونږ له دې ځایه ولاړ شو »

د قاسم له پاره د نن ورځې لیدنه دهغه د دویشت کلن ژوند بهترینه اوښکلې تجربه وه. هغه ډیر خوشحاله و ، دمارسي سره دهغه یو ځاې والې داسې معلومیده لکه هغه چې د اوه براعظمونو پادشاهی تر لاسه کړی وي. قاسم هم راپورته شو اودمارسي سره قدم په قدم مخته ولاړ. په لاره کې یې یو ځل بیا د مارسی څخه وپوښتل:

« اوریدلې مې دي چې ابوجعفر د سلطان د خپلوانو سره هم اړیکې عځولې دی. ایادا ریښتیا دي ؟»

مارسي ځواب ورکړ چې « هو ! ما هم همداسې اوریدلی دی، زما مور به ویل چې ابوجعفر د شهزاده علاوالدین سره ډیر نژدې اړیکې لري ، »

« د شهزاده علاوالدین سره ؟.....دا ته څه وایی ؟.....نوایا شهزاده علاوالدین ، یعنې د سلطان مشر زوې هم دهمدې غدارانو ملګرې دې ؟» قاسم ترې په ډیره حیرانتیا سره په ډیر لوړ اواز سره و پوښتل.

« نه ! په یقین سره چې نه ، زه شهزاده علاوالدین په شخصي توګه پیژنم ، هغه هیڅکله هم داسې کار نه کوي ، ابو جعفر به دکوم چال اوپلان په خاطر هغه په خپل جال کې را ګیر کړې وی.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د ډاډ ساه واخسته ، خو هغه ددې نوې خبرې په معلومولو خوشحاله و ، چې ابوجعفر د شهزاده علاوالدین سره هم تګ راتګ لري. یعنې هغه ته یو نوې راز را څرګند شوې و.

قاسم او مارسی په خپلو کې خبرې اترې کولې او ابنوس ترونو راورسیدل ، نوې ځوان «اکبر» بګۍ تیاره کړې وه او همله ته ولاړ و. مارسي او قاسم دواړه پښه نیولې شول. مارسي د قاسم څخه د اجازې اخستلو په توګه وویل .

«ته خو ډیني چري سالار یی. داسې بریښې چې ته به هم د محاذ په لور د روانیدونکې لښکر سره سبا هغه لورې ته سفر کوې. ما غوښتل چې یو وخت پخپله ستا ناست ځای ته حاضره شم او ستا د کورنۍ سره ووینم.» مارسي په ډیره خلاصه توګه دا خبره وکړه.

قاسم ورته وویل : اتفاقا چې زه یی ددواړو لښکرو سره دتللو څخه بې برخې کړې یم. ماته یی ویلې چې همدلته په «اورنه» کې و اوسم او د کومکې موادو د استولو څارنه وکړم» قاسم د مارسی څخه خپله نوې دنده پټه کړه. اودخپل نه تګ په اړه یی اخوا دیخوا خبرې وکړې. مارسي د قاسم د ځواب څخه تر ډیره پورې حیرانه ولاړه وه ، هغې هیڅ هیله نه درلوده چې د قاسم په څیر یو میړنې عسکر دې د جهاد د دندې څخه شاته پاته شي. په دې اساس یی په استفها میه توګه تري وپوښتل :

ایا سلطان ستا په څیر یو ویاړلې توره وهونکې سپاهي یواځې د غنمو د دانو د لټون له پاره پریښې؟» د مارسی دخبرې په اوریدوسره د قاسم روح په لړزه راغې ، هغه د څه ځنډ کولو پرته وویل « نه سلطان چې ماته کوم کار سپارلې دې ، دهغې نه بیانول زما دندې لمړنۍ غوښتنه ده. زه شاته پاته کیدونکې سپاهی نه یم..... کیدای شي چې تر اوسه د جنګ په میدان کې زما د وړتیاو د ازمیښت وخت نه وي راغلې ... زه هیلمن یم چې سلطان به دقونیا څخه دبیرته راستنیدو په وخت کې ما ته هم دصلیبیانو پر خلاف په ستر جهاد کې دګډون ویاړ راکړي.»

مارسی د قاسم په خبره وپوهیده او په تفهیمې توګه یی سر وخوځاوه ، او دخپلې خبرې په اړه یی ښښنه وغوښته. قاسم هم په خندا شو. دلږڅه خاموشې وروسته مارسی د قاسم دسترګو څخه سترګې راوویستې ، را وګرزیده او په بیړه د بګۍ په لور ور روانه شوه. او په بګۍ کې کیناسته.

دبله اړخه سلطاني لښکر کوچ کړې و. خو شهاب الدین پاشا دهغوې څخه څو ورځې وروسته روانیدونکې و. دقاسم په زړه کې که څه هم د جنګ دمیدان څخه د لرې پاته کیدو غم څپې وهلې خو دمارسی خبرو دهغه په دماغ د نشتر په څیر داغ لږولې و. هغه غوښتل چې دصلیبیانو په مقابل کې دجنګ په میدانو کې خپله میړانه را څرګنده کړي ، دهغوې سره پنجه په پنجه شی ، دهغوې د اوسپنو سره اوسپنه ټکر کړي ، اوهغوې ته دا ډاګیزه کړې چې د مکې عرب اوس هم دخالدبن ولید په څیر زړه ور او میړنې دځواک خاوندان لری ، خو اوس هغه ته په

(c) ketabton.com: The Digital Library

«اورنه» کې د تم کيدو حکم شوې و ، په همدې خيالونو کې ډوب د ينې چرې دخيمه ځاې په لور ور روان و . دهغه په ذهن کې د راتلونکې پلانونه اوختل را اوختل.

لږ څه مخته په يوه چوک کې و درېد اوشاته يې مخ را واړاوه ،هغه غوښتل د اغاحسن ځاې ته ورشي. ځکه اغا حسن د ينې چرې د لس زرېز فوځ قومندان و . هغه هم نوې مسلمان و خو په ايمان او قول کې د اوسپنې په څير پوخ اوکلک و . اوس نو د قاسم دهغو فوځې تمځاېو په لور روان و چې د ښنتو او تيږو څخه د فوځې سالارانو له پاره جوړ کړل شوې و.

قاسم داغاحسن کمرې ته نژدې را ورسيد نو د کمرې دننه يې په زوره زوره خندا وې واريدې. داسې بريښيده چې دننه په کمره کې ښه ټوکې ټکالې رواني دي. قاسم دتم کيدو پرته د اغاحسن کمرې ته ورننوت. د اغا حسن کمره د ينې چرې د ځوانو افسرانو څخه ډکه وه . کمره په ډير ښه فرش فرش کړل شوې وه . او ديوالونو ته تکيه ګانې اېښوول شوې وې. قاسم د ټولو سره دترغاړې وتو وروسته وويل:

« نن خو محفل د دزعفرانو دکشت په څير ګرزيدلې دې ، داسې بريښې چې تاسو ته مياشتنۍ تنخوا تر لاسه شوې ده .» دقاسم په خبرو باندې خندا نوره هم زياته شوه. خو سالار امير خان په لوړ اواز ځواب ورکړ چې « وروره ! مونږ ته خو همدا معسکر کور هم دې او دنيا هم. دلته خو هره ورځ زمونږ اختر وي او هره شپه مو دبرات شپه وي» په دې خبره ټولو يو ځل بيا ښه په زوره وخندل.

د ينې چرې په فوځ کې امير خان تر ټولو زيات خنده کونکې او لوړ غږې وګړې و. قاسم خان ته داسې ډاګيره شوه چې نن دهمدې امير خان په برکت دا محفل دومره رنګين ګرزيدلې دې. کله چې ټول کيناستل نو قومندان اسلم خان لږ څه په سخته لهجه وويل:

« محترما ! د تنخوا ګانو خبره به څه وي ؟ اوريدلې مې دې چې د بايزيد يلدرم په وخت کې به ډيرې اوچتې اوچتې تنخواګانې ورکول کيدې. تر څنګ يې د اورنه د خلکو تر منځ د ينې چرې د فوځيانو ډير ستر مقام او ښه دبدبه وه. اوس خو يې ينې چرنې دکوهيانو په ويستلو او دپلونو د جوړولو په څير په سپکو کار و مصروف کړې دې.»

داسلم خان دخبرو سره سم د محفل رنګ بدل شو. د اغاحسن په ګډون په يو شمير سالارانو دا خبره ښه ونه لګيده. خو يو شمير نورو د اسلم خان دخبرې سره سر تاو کړ. قاسم تر اوسه پورې يو ډير پوه او ماهر جاسوس ثابتيده. هغه دراتلوسره سم د محفل څخه داسې يوه پوښتنه وکړه چې دهغې په واسطه په ينې چرنې کې درا ټوکيدونکې بغاوت له پاره لمړنې معلومات تر لاسه کيدې شول. د اسلم خان د خبرو سره دقاسم خان تندې و غوړيد ، هغه به ډيره ساده ګۍ سره بل غشې پريښود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« دوستانو ! دا راته ووایاست چې دسلطان سره کوم کوم کسان تللي دي او د شهاب الدین پاشا سره به څوک ملګرتیا کوي ؟»

اغا حسن سمدستي ځواب ورکړ ، « دسلطان سره د یني چري یواځې پنځه زریز فوځ تللې دي ،پاته ټول فوځ په جاګیردارانو او سردارانو باندې مشتمل دي. ددې پنځه زریز فوځ قومندانی زمونږ دوست «رياض بیګ » کوي ، خو دشهاب الدین سره به د یني چري د فوځ دیارلس ډلې روانیږي . په لمړیو لیکو کې به زه او امیر خان د قومندانانو په څیر درومو. پاته نور ټول چې دلته ناست دي ، د اسلم خان پرته ، به دفوځ په قلب کې پاته کیږی. په میمنه او میسره باندې جاګیرداران او سرداران ټاکل شوي دي. و ددرې زره پیاده فوځونو کمان پخپله د سلطان دخور دخاوند «محمد چلپې » په غاړه دي...... دا خو زمونږ حال دې خو زه حیران یم چې ستا نوم په هیڅ لیست کې نه تر سترګو کیږي.

اغا حسن د شهاب الدین د فوځ دتللو تفصیلي خبره وکړه او په اخره کې یی د قاسم څخه همغسې پوښتنه وکړه چې مارسي ترې کړې وه. قاسم داغا حسن پوښتنه له نظره و غورځوله اود اسلم خان په لور یی وکتل او ورته یی وویل :

« دا اسلم خان یی ولې دلته تم کړې دي ؟»

اسلم خان ددې پوښتنې څخه حیران پاته شو . هغه په تړ ترې ژبه وویل چې:

«تا تا تاسې...... خپله خبره ګول مول کړه او زما په اړه دې وپوښتل ، لمړی ته ووایه چې ته ولې دلته پاته کړل شوې یی او له ځآنه سره یی ملګرې کړې نه یی.؟

پخوا له دې چې قاسم په خبرو پیل وکړي ، سالار عبدالرحمن په خبرو شروع وکړه « زه به درته ووایم چې قاسم بن هشام ولې د لښکرو سره یو ځاې نه کړل شو .»

ټول محفل خاموشه کیناست او د پوخ عمري سالار « عبدالرحمن» په لور متوجه شو .

« سلطان قاسم ته دلته په اورنه کې د اوسیدو په وخت کې د جنګ کولو حکم کړې دې . داسې اوریدل کیږي چې دلته دقیصر پټ فوځ شتون لري.»

دعبدالرحمن دخبرو په واسطه اسلم خان خپل څنګ بدل کړ اوپه سترګو کې یی د ویرې نښې را څرګندې شوې، هغه فکر کاوه چې قاسم خان به پخپله د کوچ څخه ځان په څنګ کړې وي ، خو دلته اوس خبره بلکل برعکس شوه. دعبدالرحمن دخبرو سره سم په ټول محفل کې یو حیرانونکې څرنګوالې راپیدا شو .« پټ فوځ ! دا ته څه وایی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اورنه خو د عثماني سلطنت زړه دې ، نوکه چیرې دلته هم پټ فوځ شتون ولري نو بیا د هونیاډې پر خلاف د جنګ کولو له پاره تلو ته څه اړتیا ده ؟ امیر خان په تندې باندې دیولس لکیرې جوړې کړې او ویې ویل:

اسلم سمدستې د امیر خان دخبرې سره ځان یو کړ « هو ! که چیرې همدلته دهغوې فوځ شتون ولري نو بیا خو عثماني سلطنت د سختو ګواښونو سره مخ دې ، په داسې حالاتو کې هغې لورې ته د سلطان تللو ته څه اړتیا ده ؟»

د اسلم دخبرو په وخت کې قاسم په مکمله توګه دهغه لورې ته متوجه و . د اسلم خان دخبرو په پای کې قاسم خان یو ځل بیا خپله پوښتنه تکرار کړه او ویې ویل:

« هو ! تا غوښتل چې ووایې چې ته ولې د لښکرو سره یو ځای ولاړ نه شوې ؟»

دا ځل دقاسم په خبرو کې یو ډول سختوالې هم و چې اسلم خان ډیر ښه محسوساوه ، هغه یوځل بیا ترټرې شو او په لړزانده اواز یې وویل:

« په حقیقت کې زمونږ په کور کې کوچنې پیدا کیږې. او زما دکورنۍ د پاملرنې له پاره زما څخه اخوا بل څوک نه شته.»

قاسم خان ترې په حیرانتیا څخه وپوښتل چې «ایا ته دلته د معسکر په اقامت ځای کې نه اوسیږې، لکه څنګه چې دا نور سالاران هم اوسیږې ؟ ماته خو دا هم ډاګیزه شوې نه وه چې ته به واده ولرې.»

دقاسم دخبرې ځواب همغه عمرتیرې عبدالرحمن ورکړ « په حقیقت کې چې د ینې چرې کوم سپاهی اویا سالار واده کوې نوهغه ته د چونۍ په سیمه کې د سلطان له اړخه یو کور ورکول کیږې ، ته خوپوهیږې چې مونږ ټول پخوا غیر مسلمان و . او ته په دې هم پوهیږې چې دینې چرې ډیره کې سپاهیان هغه بندیان دې چې عثماني سلطنت په مختلفو جنګونو کې بندیان کړې دې ، په دې خاطر نه دلته زمونږ کومه کورنۍ شته او نه مور او پلار ، او خویندې ورونه. ستا خبره بیله ده. دینې چرې په تاریخ کې ته لمړۍ کس یې له بیخه مسلمان یې او مسلمان پیدا شوې یې.»

قاسم خان ته په دې اړه پخوا دومره معلومات نه و . هغه د کوم شک په بست د اسلم په اړه تحقیقات کول. ځکه هغه ته معلومه شوې وه چې د ینې چرې یوشمیر سالاران د ابوجعفر په اشارو باندې ناڅې. په دې وخت کې یو ناڅاپه قاسم خان ته کوم فکر پیدا شو او مصنوعي خندا یې وکړه اوبیا یې وویل:

« یاره ، بس پریږدئ ، تاسو خو ډیر ښه اورنګین محفل جوړ کړې و . ما هسې په هسې ستاسې په رنګ کې بنګ ورګډ کړل ، راځئ دا خبره پریږدو او دا راته ووایاست چې زما د راتلو تر مخه مو په کومه خبره خنداګانې کولې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم نه غوښتل چې اسلم دخپل ځان په اړه حساس کړي. اوبیا دخپل شک په اساس بل کوم کار و نه شي کولې. دقاسم دخبرو د اوریدو سره سم اغا حسن په خندا شو او ویې ویل:

«ستا د راتلو تر مخه دلته د مشاعرې محفل جوړ شوې و، او قومندان امیر خان خپل فارسی شعرونه اورول.

ددې خبرې د اوریدو سره قاسم دامیر خان په لور وکتل او په خندا یې ترې وپوښتل. «ډیر ښه، ته شاعری هم کوې. لږ خو مونږ ته هم واوروه ، چې تا څه لیکلي دی؟ امیر خان سمدستي ځواب ورکړ: «هو د شاعری به څه ووایم، مونږ ته خو په اندلس کې شاعري په کار وه. مونږ به هلته د «الحمرا» په دربار کې شعر وایه. اودخاص دیوان شهزادګیو به د برنډو څخه پر مونږ ګلان را شیندل.

دامیرخان په دې خبره یو ځل بیا محفل دخندا ډک شو او دخونې فضا بلکل بدله شوه. په همدې وخت کې قاسم خان عبدالرحمن ته وویل:

«قاسم بن هشام. ته خو عرب یې ، ایا فارسي شاعري باندې هم پوهیدې شې؟

ته د پوهیدو خبره کوې، زه به درته په فارسی کې اشعار واوروم.

په دې وخت کې ټول محفل غوږ په اواز شو. قاسم د شونډو لاندې خندل ، او د لږ څه ځنډ نه وروسته یې په ډیر ښه اواز سره داسلم خان په لور د کتلو په وخت کې دا شعر ووایه.

ان نه من باشم که روز جنګ بیني پشت من آن منم که درمیان خاک وخون بیني سرې.

د قاسم دا شعر دومره ښایسته و چې د اغا حسن په کمره کې د واه واه اوازونه پیل شول.د شعر دویلو په وخت کې دقاسم سترګې په اسلم خان ورښتې وې، هماغه و چې هغه په ډیره بده توګه په خپل ځاې کې راغونډ شوې و.

اغاحسن او امیر خان د قاسم خان د شعر په اوریدو سره په وجد کې راغلل او د قاسم خان څخه یې وغوښتل چې خپل شعر یو ځل بیا واوروی. قاسم مسکې شو او خپل شعر یې یو ځل بیا ووایه. دا ځل په ستاینه کولو کې اسلم خان هم را یوځاې شو ،

د ینی چرې د سالارانو دا غونډه همداسې ګرمه وه چې کمرې ته یو پوخ عمرې شخص را ننوت ، دهغې په مخ باندې د وقار او دبدبې ښښې وې ، قاسم دهغه په کتلوسره دا و انګیرله چې دا هم د یني چرې د فوځ کوم سالار دې. دا کس پخپله «محمد چلپې» و ، نوموړې دسلطان مراخان دخور میړه او د شهاب الدین باشا ددریزره ایز پیدل فوځ سالار ...... په خونه کې شته دیني چرې ټول سالاران دهغه په درنښت و دریدل ، محمد چلپی خونې ته مسکې را ننوت. اوبیا یې د ټولو سره د ښه راغلاست وروسته داغا حسن تر څنګ کیناست. اوبیا همله په فرش

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندې د کيناستو وروسته يې ټولو سالارانو او قومندانو ته وويل « سپه سالار شهاب الدين حکم کړې دې چې دنوې مياشتې د سپوږمۍ د کتلوسره سم به د دوشنبې په ورځ زمونږ لښکر د اروپا په لور کوچ کوي ، هيله ده چې تاسې ټول به تر هغه وخته پورې تيار اوسئ ، زمونږ د فوځ دکوچ کولو له پاره يوائې پنځه ورځې پاته دي ، داځل چې کوم جنګ مونږ ته مخته دې هغه به دټولو جنګونو څخه مختلف وي ، مونږ د هونياډې د فوځ پر خلاف جنګ ته ورځو . تاسې ته به معلومه وی چې څو اونۍ دمخه د ټرانسلوانيا د هربان سټاټ په سيمه کې هونياډې زمونږ سالار فريد پاشا ته سخته ماتې ورکړې ده ، بيا دغه هونياډی ترکې بندې فوځيان په بيلا بيلو ميلمستياو کې دخلکو تر مخه د تيغه تير کړل او په بې ګناه توګه يې د جنګې بنديانو وينې توې کړې مونږ به دهونياډی څخه ددې شهيدانو د وينو بدله اخلو .

دهونياډې په دې برې اوزمونږ د فوځونو پرلپسې ماتې په ټوله اروپا کې د اروپايانو تر منځ د خوشحالۍ څپې راپيدا کړې دی ، په همدې اساس يې دترکانو د مکملو ويستلو له پاره په اروپا کې يوه ستر يووالې را منځته کړې دې. « شاه لارډ سلاس» چې په دې وختو کې د هنګرې اوپولينډ دواړو هيوادونو مشرې په غاړه لرې دې غورزنګ ته نوې روح ورکړې دې. په دې اتحاد کې هنګرې ، پولينډ ، لاچيا ، اوبوسنيا حکومتونه په پوره ځواک سره شريک شوی دی. سربيا هم چې دلارډستيفن په وخت کې د عثمانيانو دسلطنت ملاتړې وه د هغه د ځاې ناستې « جارج برنيکوچ » په مشرۍ دهمدې اتحادې فوځونو په ليکوکې ورګډه شوی ده . فرانس او جرمنې هم دخپلو جګړه مارو ډيره شميره دې ليکو ته ور ليږلې ده. ددې نه علاوه د اروپاېې هيوادونو زيات شمير عسکر په خپله خوښه دې ليکو ته راغلې او په کې راګډ شوې دې . تر ټولو مهمه خبره داده چې صليبيانو دې جنګ ته دمقدس جنګ نوم ورکړې ، په دې اړه د روم پوپ ډير په جوش او جذبه کې راغلې اوخپل نماينده کارډينل « جولين سيزراينی » يې د يوه ستر وسلوال فوځ سره هلته ور استولې د ې. ددې نه علاوه د اروپا دهرې سيمې څخه ددې فوځ د بسپنې له پاره مالې او خوراکې تعاون را روان دې. په حقيقت کې دا يو صليبې جنګ دې اوياد ساتئ چې دا جنګ دعيسايت مذهبی جوش د اسلام پر خلاف راپارولې دې. د وينس او جينوا دجمهوريتونو بحرې بيړۍ هم د عيسايی لښکرو د بسپنې له پاره رارسيدلې دی...... په دا سې حال کې چې د بدقسمتۍ څخه دعثمانې سلطنت بحرې ځواکونه د نشت سره برابر دې . په دې خاطر هونياډ فکر کوي چې زمونږد سلطان فوځونه به د کوچنۍ اسيا څخه، چيرې چې هغوې د قونيا د اميرکرمانيا په سيمه کې په جنګ کې مصروف دې اروپا ته ولاړې نه شي...... اتحادې ځواکونه په ښکاره توګه دلارډ سلاس تر قومندې لاندې دې خوپه حقيقت کې دهغوې سردار دهنګرې د پخوانې پادشاه « سجمنډ» نا جايزه زوې « هونياډې » دې چې په دې وختو کې دعيسايی نړۍ تر ټولو ستر اتل ګڼل کيږې.

د محمدچلبي په ژبه کې دومره اغيز و چې په کمرې کې ټول سالاران خاموشه او غلي ناست و ، محمد چلپې د هونياډې دفوځ داسې يو انځور وړاندې کړ چې قاسم خان يې هم په عسکری مهارت اوپوهه باندې قايل شو . په

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې وخت کې هغه ته دا ډاګیزه شوه چې د جنګ په اړه دا خبرې کونکې ، نړۍ کتونکې او عزتمنده وګړې د سلطان دخور میړه دي.

قاسم په ډیره مؤدبه توګه د محمد چلپي څخه وپوښتل:

« درونده سالاره ! که د محاذ حالات دومره خراب وي نو بیا خو معظم سلطان ته پخپله په کارو چې د اسلامي فوځ قیادت وکړي .»

محمد چلپي د قاسم په لور مخ ور و ګرځاوه او په خندانه توګه یې ورته وویل:« داسې بریښي چې ته به قاسم بن هشام اوسې. ستا د میړانې او بهادرۍ قصې هلته سلطاني محل ته رارسیدلې دی. خیر په هر صورت. ستا د پوښتنې ځواب دادې چې: معظم سلطان به په خپله د جنګ قیادت کوي ، زمونږ دغه اتیازره کسیز لښکر خو یوازې د لمړیو دلګیو په څیر مخته ورځی»

خو قاسم د یوه فکر په اساس یوه ځل بیا ترې وپوښتل:« دورنده سالاره !که د محترم سلطان دراستنیدو دمخه زمونږ فوځ د هونیاډی د فوځ سره لاس و ګریوان شی نوایا په هغه وخت کې به هم زمونږ ځواکونه د سلطان د رارسیدو انتظار کوي ؟

« نه ! که داسې وشول نو مونږ به په کلکه مقابله کوو . او انشاء الله دمعظم سلطان د رارسیدو دمخه به دښمن ځپوو .» دمحمد چلپي په لهجې کې عزم او هوډ وو. هغه په جګه غاړه ځواب ورکړ.

په دې وخت کې اغاحسن ترې وپوښتل:« درونده سالاره ! اوریدل کیږي چې دلته په اورنه کې دقیصر خطرناکه جاسوسان شتون لري او هغوې دمعظم سلطان په مقابل کې په سازشونو لګیا دی ؟

د اغا حسن دخبرې سره سم ټول سالاران غوږ په اواز شول ، محمد چلپي ځواب ورکړ.« دغه ډول راپورونه ماته هم را رسیدلې دي خو تر اوسه پورې په چا لاس نه شی تر پورته کیدې. خو تر هغې چې د قیصر پورې اړه لري نو هغه خو دهمغه لمړۍ ورځې راپدی خوا د مړانو دجنګولو ، خنزیرانو ، سپږو او مړزانو د لوبولو شوق لري. ډاګیزه ده چې داسې شخص به نیغ په نیغه د جنګ میدان ته د راتلو په ځاې په همدې ډول سازشونو تکیه کوي.....مونږ به افواهاتو باندې کنترول پیدا کړې او معظم سلطان ددې خبرو د چاڼولو له پاره ډیر پوه او ماهره وګړې ټاکلې دي .

داسې معلومیده چې محمد چلپي د قاسم د منصبي دندې څخه خبر و. خو په عام محفل کې یې دهغې د یادولو څخه ډډه کول مناسب و ګڼل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داغا حسن په خونه کې تر ډېره پورې په مختلفو موضوعاتو باندې خبرې کيدې ، ان تر دې چې د ماسپښين د لمانځه واخت راغې . دسلطان دخور مېړه محمدچلپي دنورو سالارانو څخه اجازه واخسته او په کومې لورې ولاړ. تر څنګ يې د اغاحسن په کمره کې ټول نور سالاران هم د ماسپښين دلمانځه د ادا کولو له پاره را ووتل ، اوس نو په دې خونه کې يواځې اغا حسن او قاسم دواړه ځانته پاته شوي و. قاسم د نورو وسالارانو د وتلو وروسته تر ډېره ځنډه پورې خاموش ناست و اوبيا پورته شو اود خونې دروازه يې د دننه څخه کونډه کړه . اغاحسن په ډېر تجسس سره د قاسم خان دې کار ته کتل او بيا يې ترې په ډېره رازداره توګه وپوښتل:

« قاسمه ! څه خبره ده ، نن خو ډېر په فکر کې ډوب معلوميږې»

قاسم اغا حسن ته دخپل سره د رانژدې کيدو اشاره وکړه اوبيا يې په ډېر ټيټ اواز سره اغاحسن ته وويل: « آغا !..... تاوکتل چې قومندان اسلم زما د تنخوا په خبره باندې څه ډول تبصره وکړه. ؟»

اغا حسن ځواب ورکړ: « څه ډول ؟ په ما خو دهغه خبرې ښه و نه لګيدې . د يني چري ټول سپاهيان د سلطان د زامنو په خير دي ، مونږ ته د تنخوا او مال و دولت سره کومه دلچسپي نه شته. اسلم خان ډېره ناوړه خبره وکړه او زما په آند چې په ټولو ډېره بده ولګيده. خو تا ترې څه مقصد تر لاسه کړې دې ؟»

اغا حسن يو پاک سپاهي و ، د سراغ رسانۍ سره يې سروکار نه درلود. د اسلم خان خبره پرې په ښکاره توګه بده لګيدلې وه ، خو قاسم ، داسلم خان په اړه په شک کې لويدلې و . ځکه هغه په يني چري کې د غلطو افواهاتو دخپرونکو پلټنه کوله. سلطان مراد خان ثاني په ريښتيا چې يو تجربه لرونکې پادشاه و. دا چې هغه د سراغ رسانۍ د کار له پاره د قاسم بن هشام په خير ځوان ټاکلې و دهغه د بصيرت ښه ګټل کيده. قاسم دهمغه لمړۍ ورځې څخه هر چاته د شک په سترګو کتل. هغه د اغاحسن خبرې واوريدې او اوپه تأديبي توګه يې وويل: « اغا ! دعقل څخه کار واخله. دې ته هم ووينه چې اسلم خان د لښکرو سره د تللو څخه ځان په څنګ کړې دې. په داسې حال کې چې د سلطان پټه محکمه وايي چې دسلطان سره غداران به د سلطان په نه موجوديت کې دسلطنت پر خلاف بغاوت جوړوي ، اودا هم ويل شوي چې ديني چري يو شمير سالاران هم ددې غدارانو سره ملګري شوي دي.»

د قاسم په خبرو اغا حسن په فکر کولو مجبور شو . اغاحسن په پلټونکو سترګو قاسم ته وکتل او ورته يې وويل:

« دا خو ماته ډاګيزه شوې ده چې زمونږ په فوځ کې تور ليوان شتون لري. خو د اسلم خان په اړه ما ددې نه مخته هيڅ دا ډول فکر نه و کړې. ستا خبره مې زړه ته را غورزي. ځکه تر هغو چې زما معلومات دي ، دهغې په اساس د اسلم خان په کور کې د کوچني د پيدا کيدو له پاره لا تراوسه ډېر وخت شته. هغه زما دوست دې. څو ورځې دمخه يې ماته ويلي و چې خداې تعالې به ورته د شوال په مياشت کې لمړنې اولاد ورکړي. خو نن چې هغه کوم عذر

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړاندې کړ نو زه هم پرې حیران شانته شوم ، اوبیا تر ټولو ستره خبره داده چې یو سپاهې د جنګ میدان ته د تللو په وخت کې هیڅکله هم عذر نه کوي ، ولو که هر څومره ستونزې هم ولري.»

قاسم ډاډمن شو . اوس ورته ډاګیزه شوه چې په اسلم خان یې شک کول سهي وو . هغه دغه ویلو له پاره خوله پرانسته چې یو ناڅاپه یې خبره و دروله دهغه سترګې د دروازې په لور واوښتې . دهغه شپږم حس رابیداره شوې و ، دقاسم د سترګو په ځلیدا اغا حسن هم په پلټنې پیل وکړ . قاسم په خپلو شونډو باندې ګوته کېښوده او اغا حسن ته یې د چپ پاته کیدو اشاره وکړه . اوپخپله دخپله ځایه راپورته شو . اوس نو هغه په پټوپښو د دروازې په لور ولاړ . دروازې ته نژدې ورسید او په یوه بې اوازه توګه یې د دروازې کونډه پرانسته . اوبیا یې و ناڅاپه ددروازې دواړه پلې په یوه شرک سره پرانستې ، د دروازو دپرانستو سره سم یو درز شو او د یني چري یو فوځي دکوټې دننه راپریوت . داسې بریښیده چې هغه د دروازې دپلې سره غوږ اینښې و او د اغاحسن او قاسم خان دخبرو د اوریدلو هڅه یې کوله .

قاسم او اغاحسن دواړه ژر ترژره خپلې تورې د نیام څخه را وویستې ، قاسم خپله توره په هوا کې و خوزوله او مخته ولاړ او ددروزاې کنډه یې بیا کلکه کړه . دا دیوه سراغ رسان په څیر دهغه لمړۍ معرکه وه . د یني چري دغه سپاهې د اغاحسن او قاسم د تورو په کتلو سره وارخطا شو . دهغه په مخ باندې د مرګې زیړې راخپور شوې و . او په چغو او سورو یې پیل وکړ . قاسم دخپلې تورې څوکه دهغه په ورمیږ کېښوده اوشاته یې ټیل واهه او ددیوال سره یې و نښلاوه . قاسم تر ې په ډیر غضب اوقهر سره و پوښتل :« تاولې زمونږ خبرې اوریدلې ......؟ ته څوک یې ؟..... اود چاپه وینا دلته د جاسوسۍ له پاره راغلې یې ؟»

ددې ځوان ستونې وچ شوې و . هغه توکانې تیرې کړې تر څو خپل حلق تازه کړي . په همدې وخت کې اغا حسن چې دغه ځوان ته یې په پوره غور سره کتل وویل « دا د یني چري د دوویشتم دلګې عسکر دې چې د اسلم خان د قومندانۍ لاندې جنګیږي.»

د اغا حسن په خبره قاسم خان په ډیرو معنې لرونکو سترګو دهغه په لور وکتل اوبیا یې ددې ځوان څخه وپوښتل : « نوم دې څه دې ؟ »

«تت ....تر....ترکبا....ترکباز...» ځوان د ویرې په ترټرۍ ژبه خپل نوم ووایه . « زمونږ د خبرو د اوریدو له پاره ته دلته چا را استولې یې ؟ » قاسم ترې یوځل بیا وپوښتل .

خو دا ځوان خاموشه پاته و . قاسم د خپلې تورې څوکې ته لږ څه نور زور هم ورکړ ، دترکباز د سترګو اوښکې راغلې . دهغه د ستونې څخه د حلالیدونکې وزې د اواز په څیر اواز را وت . قاسم ترې یو ځل بیا خپله همغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه تکرار کړه.« ووایه چې تا دلته چا را لیږلې وې ؟» که چیرې را ته یې و نه وایی نو یاد لره چې زه به ستا پښې اولاسونه پرې کړم او په چوک کې به یې ګوذار کړم.»

دویرې څخه د ترکباز رنګ د خزان د پاڼو په څیر ګرزیدلې و ، خوبیا یې هم څه ونه ویل. کیدې شې چې هغه نه غوشتل د چا نوم واخلي. کله چې قاسم وکتل چې ترکباز په اسانۍ سره اقرار نه کوي نواغا حسن ته یې د ترکباز د پښو اولاسونو د تړلو اشاره وکړه.

اغ حسن خپله توره کېښوده او د خپل صندوق څخه یې رسۍ را وویستله او لکه شیبه وروسته ترکباز لاس و پښې تړلې د زمکې په فرش باندې تړلې پروت و . اوس نو اغاحسن او قاسم دهغه تر څنګ ناست و ، قاسم ورته وویل :« ګوره ! مونږ ته ووایه چې ته دلته چا را استولې یې. اوکه نه ته پوهیږې چې مونږ به ستا غوښې ټوټې ټوټې کړو » ددې خبرې سره سم قاسم په خپله توره دهغه مټ ورزخمي کړ ، دهغه کمیس و شکید اود اوږې څخه یې وینې را رواني شوې. اوس نو هغه بلکل ویرې اخستې و هغه دخپلې مړینې له ویرې په فریاد او ژړا کې وویل چې:

« زه ..... زه ....اس.....اس.....ودي....اس ودي..... اسودي رالیږلې وم..... او زه ....»

په دې وخت کې دکمرې دکړکۍ نه یو غشې راغې او دترکباز په ستوني کې و نښت. ..... تر یوه وخته پورې خو قاسم او اغاحسن هم په دې و نه پوهیدل چې دا څه وشول. ترکباز په خپلو وینو کې ککړ پروت و. لاس و پښې یې تړلې وې ، اوسترګې یې دخپلو ګاټوسره راوتلې وې. ..... هغه دمړینې په حال کې و .غشي دهغه د ستوني سره یو ځای نښتې و اودهغه ساه یې وربنده کړې وه.

خو کله چې قاسم خپل فکر راسم کړ نود برق په څیر یې ټوپ کړ او دکمرې دروازه یې پرانسته او بیرون ووت. اوس نو هغه هلته د بیرکونو تر مخ جوړې شوې برنډې کې منډې وهلې. هغه د عمارت اخري برخې ته روان و ځکه هلته په چت باندې دختلو له پاره د خټوڅخه زینې جوړې شوې وې. قاسم په ډیره بیړه په زینو باندې ور وخوت. دهغه تر شا اغا حسن هم په منډه کې و خو دواړو شاته نه کتل. هغوې څو ثانیې وروسته دبام سر ته ورختلې وو. خو دلته په راتلو سره هغه نا هیلې شول ، ځکه دترکباز وژونکې دبام هغه بلې لورې ته ټوپ وهلې و او تښتیدلې و . کله چې قاسم اغا حسن بام ته د راختلو په وخت کې وکوت نور ورغږ یې کړ« منډه کړه ....دلته نه شته......هغه بلې لورې ته...... د بوټو په لور یې ووینه..... هغه د بام څخه ټوپ وهلې دې.»

قاسم هم په خپله بیرته شاته منډه کړه او د سیلۍ په څیر د عمارت شمال لور ته ورغې خو دلته هم اغا حسن او قاسم ناهیلې شول ، ځکه دښمن د ولکې څخه وتلې و ، قاسم او اغا حسن د فوځ د یوه دلګې سره یوځاې ددې

(c) ketabton.com: The Digital Library

معسکر شاوخوا ټوله سیمه وکتله خو د ترکباز قاتل داسې غیب شوې و لکه د خره د سره نه چې ښکر غیب وي. د ماښام د لمانځه وروسته چې کله بیرته کمرې ته راغې نو اغا حسن ته یې وویل.

« د ترکباز لاش سره دې څه وکړل ؟»

« هغه خو د جاسوسۍ د څانګې مشر بهرام خان له ځانه سره یوړ. کوم وخت چې مونږ د قاتل په لټه کې و نو بهران خان دلته راغلې و او خپل کار یې تکمیل کړې و ، » اغاحسن ځواب ورکړ او قاسم یو اوږود ...... اووو وکړ.

قاسم ترې یو ځل بیا و پوښتل « ښه ، دا راته ووایه چې ستا په ذهن کې ددی پیښې په اړه څه معلومات را پیدا شو ، اودا چې دا « اسودي » به څوک وي ؟ ځکه ترکباز د مړینې نه مخته د اسودي نوم اخستې و.»

« نه ، ماته په دې اړه کوم خاص معلومات نه شته ،..... کله چې هغه ټک ټک کاوه ..... او آس آس یې وایه نو مافکر کاوه چې هغه به اسلم خان ویل غواړي. خو هغه بیا د اسودي نوم واخست. ..... څرګنده نه ده چې دا اسودي څوک دې ؟ د اغا حسن په مخ باندې دژور فکر کولوا غیز و. قاسم د کوم خیال سره اغا حسن ته مخ کړ او ورته یې وویل:

« اغا ، ته د اسلم د قومندې لاندې بل کوم سپاهي را وبوله. کیدې شي چې د اسلم تر لاس لاندې وګړي هغه ته د اسودي په نوم غږ وکړي. ځکه چې په عمومي توګه د فوځ عسکر خپلو سالارانو ته د خپلې خوښې نوم ورکوي. د اسلم مخ اوخیره هم توره ده ، کیدې شي د هغه د لاس لاندې وګړي د هغه د تور رنګ په خاطر هغه ته اسودي غږ کوي.

د قاسم د خبرو سره اغا حسن یو ټکان وخوړ ، او په ستا یونکو سترګو یې د قاسم په لور وکتل او ویې ویل: « په خداې چې ته ډیر ذهین انسان یې. ته باید د همدی پټې څانګې مشر اویا شاهی سراغ رسان واوسې. ته بلکل سهي خبره کوې ، د اسلم خان د غه نوم د هغه تر لاس لاندې خلکو نه دې ایښې ، بلکه په یوه وخت کې پخپله سلطان هغه د اسودي په نوم یاد کړې و . په دې اساس اسلم خان کله کله د خپل نوم سره د اسودي لقب هم استعمالوي. خو بدې دا ده چې ماته دا خبره مخکې ولې په یاد را نغله. په حقیقت کې د قاتل لټون زما دماغ هغه لورې ته متوجه کړې و .» هغه حسن په ډیره څرګنده او ډاګیزه توګه دا خبرې کولې. قاسم خان هم په ډیر عجیب حالت کې ناست و. ځکه یو ډیر مهم سراغ یې موندلې و. هغه لږ څه په ژولې توګه اغا حسن ته وویل.

« اغا ! ..... فکر کوه چې اسلم ددې پیښې څخه خبر نه شي. زه غواړم هغه په کومې ځانګړې توګه تر خپلې ولکې لاندې راوړم.» د قاسم په خبرو اغا حسن ډیر زیات حیران شو او ویې ویل « غواړې هغه ونیسې ! مقصد دې څه دې ؟ ته په کوم حیثیت په هغه باندې لاس پورې کړې ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو قاسم ته دا احساس پیدا شو چې هغه باید د اغاحسن تر مخه په قاسم باندې د ولکې کولو خبره نه وې کړې ،خو اوس یې خبره د خولې څخه وتلې وه. په دې خاطر یې د درواغو ویلو په ځای هوډ وکړ چې د اغاحسن په څیر مجاهد شخصیت دخپل ځان ملګرې کړي.

« په حقیقت کې زه د سلطان له اړخه په وختې ډول د سراغ رسانۍ له پاره ټاکل شوې یم. ما ته په دې لړ کې ستا کومک ته اړتیا ده. زه د پخوا څخه یو شمیر خلک تر خپلې څارنې لاندې لرم. خو دکوم څرګند ثبوت د نه لرلو په اساس دهغوې پر خلاف لاس نه شم پورته کولې. خو اوس د لمړي ځل له پاره ماته ددې سازشي زنځیر یوه کړۍ تر لاسه شوې ده. په دې خاطر زه غواړم اسلم خان اسودي په ناڅاپې توګه و نیسم.»

دقاسم ددې نوې دندې د اوریدو په اړه اغا حسن ته کومه حیرانتیا پیدا نه شوه. بلکه تر یوه حده پورې خوشحاله شو. بیایې په خندانه توګه قاسم ته وویل. « اسلم خان اسودي ته خو به معلومات وړپه برخه شوی وي چې دهغه رالیږل شوی عسکر دمړینې په وخت کې د اسودي نوم اخست.»

د اغا حسن خبره بلکل په ځای وه. قاسم دیوې لمحې له پاره فکر وکړ اوبیایې وویل. « زما په آند ، تر هغو چې اسلم خان ته دا یقین تر لاسه شوې وی چې زمونږ په لاسوکې د هغه د نیولو له پاره کوم څرګند ثبوت نه شته ، نو هغه به د تیښتې هڅه نه کوي ، او پخوا تر دې چې هغه وتښتي نو زه به یې څټ ورمات کړم»

په همدې وخت کې قاسم د کوم آند په اساس یو ځل بیا وویل : « اغا ! ایا تاته د اسلم خان اسودي د اوسیدو د ځاې په اړه معلوما ت شته.؟»

« مقصد دې څه دې ، ایا نن شپه خو به نه غواړې هغه ونیسي ؟» اغا حسن ورته په پلټونکو سترګو وویل. قاسم ورته د هوکړې په خاطر سر و خوځاوه.« بې شکه چې زه د نیکۍ په کار کې دځنډ کولو قایل نه یم. زه به همدانن ددې غدار په سر د تندر په څیر راپریوځم ، زه به د هیواد ددې دښمن څخه د قیصر د ټولو جاسوسانو نومونه را باسم.»

اغ حسن په پوره دلچسپۍ سره د قاسم خبرو ته غوږ ایښې و. بیا یې سمدستي وویل:

« سهې ده ، زه هم له تاسره یو ځای ځم.» « یوازې ته نه بلکه قومندان امیر خان هم له ځانه سره یو ځای وړو. کیدې شی چې اسلم دفاع وکړی اویا دهغه څه نور ملګرې دهغه د ملاتړ له پاره را و ځغلي.»

ددې خبرو نه وروسته تر ډیره وخته پورې اغا حسن او قاسم په خپل راتولنکې پلان او په مختلفو امورو باندې خبرې اترې وکړې ، ان تر دې چې شپه پخه شوه ، قاسم را پورته شو او ویې ویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مونږ به نیمه شپه دخپل پلان دپلي کولو له پاره حرکت کوو .دا ډیره ښه شوه چې تاته داسلم خان دکور لاره اوګودر معلوم دي...... اوس نو ستا په غاړه دا کار هم دي چې امیر خان هم په دغه ټول پلان باندې خبر کړې او په خپل وخت یې له ځانه سره د چونۍ تر دروازې پورې راوړې.»

قاسم خان ، اغا حسن ته خپله دنده ور وښوله ، دقاسم د هرې خبرې سره اغا حسن د اثبات سر خوځاوه . د ټولو امورا تو د ترسره کولو وروسته ، قاسم د اغا حسن څخه اجازه واخسته او خپل کور ته رهي شو .

شپه تر نیمایي زیاته تیره شوې وه. د اورنه په فوځې چونۍ په سیمه کې دافسرانو د اوسیدو دځایو ته نزدې درې آس سپاره تر سترګو شول. دا دهغوي افسرانو داوسیدو ځای و چې کورنۍ یې درلودې. ددې د اوسیدو د ځایو شاتنۍ برخه کې د شاه توتو ګڼې ونې ولاړې وې ، دلته به ټوله ورځ د افسرانو کوچنیانو خپلو ځانو ته شاتوت را ټولول. دغه درې واړه آس سپاره د شاتوتو دې ونو ته راورسیدل او همدلته و دریدل. دلته د ونو سیورې دتیارو په ډیرښت کې کومک کاوه. دا درې واړه دخپلو اسونو څخه را کیوتل او خپل اسونه یې د شاتوت په ونو پورې وتړل. اوس نو دغه درې واړه سیورې د عمارت په لور روان شول.

د عمارتونو په دریم کتار کې لمړنۍ کور د اسلم خان د اوسیدو ځای و . دغه درې واړه سیورې همغه لورې ته ورغلل . کله چې د اسلم خان کور ته ورنژدې شول نو و دریدل . دا دپښو ښښتو څخه جوړ شوې یو کوچنې داوسیدو ځای و .ددې کور بیرونۍ دروازه دکوڅې په لور څوارلس فته ستره وه ، شاته یې د کور داوسیدو د کوټو دیوالونه وو . دامیر خان سیورې د کور شاته برخې په لور ولاړ. اغاحسن او قاسم ددروازې په لور ور غلل. دینې چرې دغو درې واړو افسرانو خپل مخونه را نغاړلي وو . هغوي د چیتا په څیر په پوره چالاکۍ سره دکور دروازې ته راغلل او دروازې ته یې غوږ ونیوه. هغوي غوښتل دکور دننه کوم اواز واوري ، تر ډیره وخته پورې د دروازې څنګ ته ولاړ و تر څو دکور دننه د حرکت څخه ځانونه خبر کړي. وروسته بیا قاسم په دې ډاډه شو چې اسلم خان اودهغه کورنۍ د خرګوش په خوب ویده دي ، په دې خاطر یې سمدستي د دروازې په سر د ورختلو له پاره ورټوپ کړ ، دهغه وجود په تور رنګه کالیو کې پټ و او په خپله ملا یې دوه عدده خنجرونه تړلي وو. بلې لورې ته یې د تورې خالي نیام را ځوړند و ، ځکه توره قاسم خان په خپله خوله کې نیولې وه. تر شا یې د غشو ستره کڅوړه وه ، قاسم په ډیر احتیاط سره هغه لورې ته ورکوز شو ، اغا حسن همدلته په کوڅه کې ولاړ و تر څو د اسلم خان د کور ددرې دپرانستو وروسته ور ننوځي. قاسم خان په ډې احتیاط سره دروازه پرانسته ، او اغا حسن یې دننه رانتویست.

په بل اړخ کې امیرخان هم خپل کمالونه ښوول ،هغه د کور د شا له مخې د ونو په کومک د کربوښې په څیر خپلې پنجې لګولې اود کور چت ته را وښوت. دچت په منځ کې دتللو په ځای یې دبام په یوې لورې دیوال باندې په پټو پښو لکه دپیشو په څیر تګ کاوه ان تردې چې د کور دبام تر زینو یې ځآن راورساوه. هغه ددې ځآیه دکور تیاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

انګړ په ښه توګه کتلي شو . امير خان په ترټول پورته پاټکي باندې غلي کيناست. هغه دهمدې ځايه د اغا حسن او قاسم خان د فعاليت څارنه هم کوله.

قاسم او اغا حسن دبيروني دروازې څخه دننه راغلي و، هغوی هم دلته د کور په انګړ کې و ، په انګړ کې د شاتوتو يوه ستره ونه ولاړه وه.ددې ونې سيوري لکه د پيري په څير په ديوالو باندې پريوتې و . دسپوږمۍ شپه وه. خوسپوږمۍ خپل څو منزلونه وهلي و او نږدې و چې د لمر په تعقيب کې دهغې د شفق څخه ورټوپ کړي. قاسم او اغاحسن مخته ورغلل او برنډې ته ور ننوتل.دلته ډيره تياره وه او دکوټو دروازې دد ننه څخه تړل شوې وې. قاسم او اغا حسن په بيلو بيلو دروازو باندې غوږون کيښودل تر څو د ددننه څخه کوم اواز و اوري. خو په کوټو کې پوره پوره خاموشي وه. قاسم ته دا کار څه غير قدرتي ښکاره شو. خوهغه پرې و نه پوهيده. بلاخره يې په دروازې باندې زور وکړ ، خو هغه وخت ډير حيران شو چې دروازه کونډه شوې نه وه. هغه سمدستي دروازه پرانسته ، اواغا حسن ته يې هم دخپل ځان په لور د راتللو اشاره وکړه. په خپله همدې تيارې خونې ته ور ننوت.

څو لمحې وروسته هغه په خونه کې دننه ور ننوتې و خو کوټې ته و ر ننوتلو سره سم نږدې و چې په هغه يو افت را پريوځي. په هغه چا د توري داسې درونډ ګذار وکړ چې نژدې و سر يې له تنه جدا کړي خو معلومه نه ده چې هغه کوم ځواک و چې قاسم يې ټوپ وهلو ته اړ کړ. قاسم ټوپ کړ اويوې لورې ته ودريد اوپه دې توګه په تياره کې دېټ دښمن دتورې دغه وژونکي ګذار هسې ولاړ.

اوس نو قاسم ځان سنبال کړې و. هغه د خپل دښمن دتورې بل ګذار دهغه د تورې د پړک په واسطه و کوت اودبيا يې هغه دخپلې تورې په زور تم کړ. اوسپنه د اوسپنې سر و جنګيده او د ټنګ اواز ترې راپيدا شو ،داسې بريښيده چې دښمن يواځې نه دې بلکه دهغه بل کوم ملګرې هم دلته شاوخوا کې پټ شوی و. هغه ملګرې يې په اغا حسن باندې يرغل وروستې و ، ددې نه دا را څرګنده شوه چې اسلم خان اودهغه ملګرى لا دپخوا څخه په سنګر کې ناست و .قاسم په همغو تيارو کې ددښمن د تورې ګذار تمباوه. بيا هغه يو ناځاپه يو بل داو ولوبوو. هغه خپله پښه و غځوله او په زمکه پريوت . اوپه همدې ملاسته کې و خويد او ددښمن پښو ته يې ځآن ورساوه. مقابل لورې غوښتل چې په قاسم د پاسه راپريوځې خو په دې وخت کې قاسم دخپلې تورې څوکه پورته ونيوله ، په دې وخت کې مقابل لورې په قاسم راپريوت خو توره يې په ګيډه کې ولاړه او ترشا يې ووتله. دغه تياره خونه يوې چغې ولړزوله اودمقابل لورې دګيډې څخه د وينو سيلاب راسر شو. قاسم ددښمن را پرځولو وروسته بيرته پورته شو اوپه بيړه بيرون ووت. خو دلته اغا حسن خپل مقابل لورې دښمن څو لمحې دمخه ختم کړې و. اغاحسن اوقاسم ته د زينو په لور د يوه سيوري دمنډې اواز ترغوږو شو ،اوبيا دلږ ځنډ وروسته دتورو د ټنګار اواز راغې ، داسې معلومه شوه چې اميرخان هم ددښمن سره په ټکر کې لويدلې دې. کله چې اغا حسن او قاسم د زينو په لور ورمنډه کړه ، خو پخوا تر دې چې هغوې په زينو ور وخيژې د زينو څخه د يوه درونډ شي د راپرزيدو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اواز یی واورید ، خو دا کس دقاسم په پښو کې د لویدو سمدستې وروسته بیرته و درید ، اغا حسن هغه د سپوږمۍ په رڼا کې و پیژانده چې اسلم خان دې. دهغه څخه توره لویدلې وه اوپخپله د زینو څخه رالویدلې و خو روغ و جوړ و. قاسم خپله توره پورته کړه اوداسلم په ورمیږ یی ور کیښوده. اسلم جرءت وکړ اوپه لوړ اواز یی وویل: « څو......څوک یاستئ ؟اوزما څخه څه غواړئ ؟»

کله چې اسلم اواز راوویست نو قاسم خپلې تورې ته نور هم زور ورکړ او د زمري په څیر یی په غړمبار پیل وکړ او ورته یی وویل:

« اسلم خانه ! ته مونږ ډیر ښه پیژنې چې مونږد اسلام او وطن د غدارانو له پاره مرګ ثابتیږو. ته که غواړې څه مراعات تر لاسه کړې نو ستا خیر په دې کې دې چې ته باید هر څه چې درسره وي مونږ ته یی ډاګیزه کړې.»

«څه.......څه درو ته ډاګیزه کړم ؟......ما ....ماته خو څه معلوم نه دي ، که چیرې تاسو ماته څه وویل نو تاسو به پخپله هم خوندی پاته نه شئ. تاسې د یني چري په یوه سالار لاس پورته کړې دې» په دې وخت کې اسلم خان حوصله په ځای کیده.....

قاسم په ناڅاپي توګه د اسلم خان د ورمیږ څخه خپله توره را دیخوا کړه ، اسلم په حیرانتیاسره د قاسم په لور وکتل ، خو څو لمحې وروسته دهغه دردناکه چیغو ټوله فضا و خیرله. قاسم خپل توره په پوره توګه دهغه د ښې اړخ په ورون کې ور ننویستې وه. د تکلیف اوزخم ددرد په خاطر دهغه ستونې نور د چغو څخه چاودیده. کیدې شي چې دهغه چیغې په شاوخو کورنو کې هم اوریدل شوي وي ، اوس نو چې اغاحسن او قاسم څه کول غوښتل باید سمدلاسه یی تر لاسه کړې وې. امیر خان هم تر دې وخته پورې هملته په چت باندې ناست.و. هغه د یوه ښه روزل شوي عسکر په څیر خپله مورچه پرې نه ښوده. قاسم د اسلم په ورون کې خپله توره ننویستې وه خو بیرته یی و نه ویستله. اسلم دتکلیف د زوره چغې او سورى وهلې. خواغا حسن ورمخته شو اودهغه په خوله یی لاس کیښود اوخوله یی وربنده کړه. قاسم د یوه وینه تویونکې انسان په څیر د اسلم خان په سترګو کې ورکیوت او ورته یی وویل:

«اسلم خانه ! د ژوند څخه ډیر ارزښتناک بل کوم څیز نه شته. په ځانګړې توګه ستا په څیر غدارانو ته. اوس کې ته غواړې ژوندې پاته شې نوریښتیا ریښتیا ووایه چې ستا راليږل شوي کس ولې زمونږ خبرې اوریدلې.؟...... دا راته هم ووایه چې د ابوجعفر سره دې اړیکې تر کومه ځایه دي ؟ .... اوپه یني چري کې ستا نه اخوا نور څومره کسان د قیصر جاسوسان دي. ؟..... اویاد ساته ، چې نورې چغې و نه وهي ، او که نه زه به دې غوږونه در پرې کړم.

»

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم په خبرو کې ډېره زياته سفاکي او بې دردي وه. اسلم خو پرېږده چې اغا حسن هم د قاسم په خبرو باندې لړزيده . اغاحسن دقاسم په اشارې سره د اسلم دخولې نه لاس لرې کړ، اسلم د قاسم د سفاکۍ څخه دومره ويريدلې و چې دډېرو سختو دردونو سره سره يې بيا هم ژبه و دروله. دقاسم دبيا پوښتنې په اړه هغه د طوطی په څير په خبرو پيل وکړ. هغه وويل چې په حقيقت کې ابوجعفر د قيصر جاسوس دې اودعثماني سلطنت د تباه کولو په خاطر دلته د تيرو شلو کالو څخه ميشت شوې د ې. هغه دا هم وويل چې ابوجعفر په يني چري کې هم دخپلو جاسوسانو جال خپور کړې دې. خو هغه په يني چري کې دموجوده جاسوسانو نوم او ادرس و نه ويلې. هغه ديوه سالار نوم واخست چې څټ يې ځوړند شو ، داسې معلوميده چې هغه بې هوشه شوې وي ،په همدې وخت کې امير خان د چت څخه په مرموزه توګه دوې ته وويل چې « تر څنګ کور کې څه حرکت تر ستر ګو کيږي ، ،تاسې په بيړه خپل کار تر سره کړئ»

قاسم په مايوسۍ سره د اسلم په لور وکتل او د لږځنډ وروسته يې خپله توره دهغه د ورانه څخه را وويستله. اسلم د بې هوشۍ په حال کې په زمکه ترپيده .خو سترګې يې پرانه نستې ، قاسم ، اسلم په همغه ځاې کې پرېښود . او اغا حسن ته يې د پورته ختلو او د اميرخان سره دخبرو له پاره ور ولیږه ، خو پخپله هغه بلې بندې خونې ته ورغې. دقاسم په آند چې دلته د اسلم ښځه بنده پاته وه. هغه دروازې ته ور ورسيد اودروازه يې ور ټيل وهله. قاسم هملته پرته ډيوه رڼا کړه او دبرنډې په ديوال کې يې پروت مشال هم روښانه کړ ، اوس نو مشال په لاس قاسم بندې دروازې ته ودريد اود هغې د پرانستلو هڅه يې کوله. د لږڅه هڅې وروسته دروازه په يوه کړک سره پرانستل شوه خو هغه ته کمرې ته ور ننوتل په نصيب نه شول ، معلومه نه ده چې د زينو سره پروت بې هوشه اسلم کله په هوش کې راغلې و او په زمکه باندې په ښويدو ښويدو کله د قاسم تر شا را رسيدلې و ،اوس نو دهغه په لاسو کې يو اوږود خنجر د ورايه ځليده. کله چې قاسم د دروازې پټې ورماتې کړې نو اسلم هغه نيمه دړه را پورته کړه او په قاسم يې د توري درووند ګذار وکړ، قاسم بلکل په همغه اخري لحمې کې د شا له خوا اواز واوريد اوپه بيړه را وګرزيد. خو اوس ډير ناوخته شوې و د اسلم خان خنجر د قاسم په ښې اوږې باندې راپريوتې و اودهغې دغوښې دپرې کولو ورسته بلې لورې ته وتلې و. په دې توګه اسلم خان د خپل زخم بدله واخستله. قاسم په زوره زګيروې وکړ. خو په خپل ځاې باندې ثابت قدمه پاته شو، مشال دهغه د لاسو څخه ولويدخو تر اوسه پورې يې رڼا خپروله. قاسم دخپل زخم هيڅ پروا و نه کړه او په پوره زور سره يې خپله توره راخلاصه کړه او داسلم سر يې د تنې څخه جدا او دکوټې منځ کې ور وغورځاوه. دمشال رڼا تر ډيره پورې دننه کوټه روښانه کړې وه. داسلم پرې کړل شوې سر د کمرې په صحن کې رغړيده. اوبيا په هغه بله خونه کې ښځينه اواز تر غوږو شو. دا د اسلم دښځې چغې وې.

قاسم رالويدلې مشال بيا راواخست. او کمرې ته دننه ور ننوت. هغه د رڼا په مرسته وکتل چې هلته يوه ښځه ناسته ده، ټول وجود يې د ويرې نه ريږديږي ،دهغې په پښو کې يوه تيزه توره هم پرته ده. داسې معلوميده چې دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

توره اسلم خپلي ښځي ته د خپل ځان د دفاع له پاره ورکړې وه. خو هغې ښځې دخپلې کمزورتیا په اساس هغه استعمال نه کړای شوه. او د ویرې نه یې لاندې غورځولې وه. د اسلم ښځې چې کله د خپل میړه پرې کړل شوې سر وکوت نو خپل ذهني توازن یې له لاسه ورکړ، هغې په راوتلو سترګو تر ډیره پورې نقاب پوښه قاسم ته کتل اوبیا یې یو ناڅاپه په پښو کې پرته توره را پورته کړه او د یوې پاګل وحشي حیوان په څیر یې په قاسم باندې حمله وکړه. قاسم څو قدمه شاته شو او بیا ددې نازوزلې ښځې د تورې ګذار په خپله توره باندې تم کړ، دهغې ښځې توره دهغې له لاسه ولویده او د دیوال سره ولګیده. په همدې وخت کې د بیرون څخه د منډې اواز راغې، دا اغا حسن چې قاسم ته یې ویل چې څو کسه وسله وال کسان غواړې دغه کور د مخې له لورې تر کلابندۍ لاندې راولي. قاسم ددې خبرې په اوریدو سره د برق په څیر بیرون ته ور ودنګل اود درې درې زینې خیزونو په وهلو سره د کور بام ته ورسید. اغا حسن یې هم ترشا په منډو و. امیر خان لا د پخوا څخه هلته په چت باندې موجود و . هغه د عسکري پوهې څخه په ګټې اخستو سره مخکې د مخکې یوه رسۍ د لاندې کیوتلو له پاره دکور شاته غوځولې وه. تر ټولو د مخه اغا حسن لاندې کیوت، ....بیا قاسم او په اخر کې امیر خان هم لاندې را کیوت. اوس نو هغوې بلکل خوندي و. درې واړه په ډیره محتاطه توګه د شاتوت د ونو سیورې ته راغلل او پخوا ددې څخه چې هغه وسلوال کسان دې کورته را ننوځي د یني چرې دغه درې واړه سالارانو خپل کار تکمیل کړې و او د فوځې چونۍ د سیمې څخه وتلې و.

سهار د اورنه په خلکو کې عجیبه عجیبه خبرې کیدې. هرې لورې ته حیرانتیا خپره شوې وه. خلکو په ځاې ځاې کې د شپې د پیښې شوې پیښې په اړه خبرې کولې، ځکه په یوه ورځ کې د یني چرې په عسکرۍ چونۍ کې څلور کسان وژل شوي وی، دهر چا په ژبه همدا خبره وه چې د قیصر جاسوسان په اورنه کې را خپاره شوي دي.

خو قاسم په بل کوم فکر کې و. دهغه سره ډیر کم وخت و، خو تر مخ یې کارونه انبارونه وو. په دې وخت کې هغه د بغدادي دروازې ترځنګ ګرزیده را ګرزیده. ځکه ابوجعفر همدلته اوسیده. اوس ورځ وه خوهغه دا ځاې یواځې په دې خاطر کوت چې په راتلونکي ګام اخستو کې ورته اسانتیاوې پیدا شي، بازار کې هم پوره ګڼه ګونه وه. خلکو ترکې خولۍ په سر کړې وې او درانه کالې یې اخستي و، ټول په خپل کاروباري ژوند کې نښتي وو. قاسم په کرار کرار په بازار کې ګرزیده. خو یواځې یو څو کسان د پرونیو پیښو په اړه په خپلو منځو کې خبرې اترې کولې. قاسم عربي کالي په تن کړي و چې کمیس یې تر پښو پورې را غځیدلی و، په سر یې حجازی لونګۍ تړلې وه، هغه د بازار د غوغا څخه بې پروا د بغدادي دروازې په لور روان و. هغه غوښتل د بغدادي دروازې جامع جومات ته ورشي. هغه د بغدادي دروازې جومات ته ور ګرزیدونکې و چې په دې وخت کې یې سترګې د مارسی په ځوان کوچوان باندې ولګیدې. دمارسي کوچوان په بازار کې د څه اړینو شیانو د اخستلو له پاره راغلي و، هغه غوښتل د مارسی کوچوان (اکبر) سره ووینې، کله چې د اکبر لورې ته ورنژدې شو نو اکبر هغه وپیژانده

(c) ketabton.com: The Digital Library

« او.... صاحبه ته !.....ته د لته څه کوي ؟..... مارسي ستا ډيره ستاينه کوي ، نن خو زمونږ کورته هغه راغلې دې..... هغه زما دمشرې مالکې دوست دې.......هغه د چوغې خاوند ....؟

داسې ډاګيزه شوه چې اکبر د قاسم ستونزه اسانه کړه. هغه چې د چا لټون کاوه هغه پخپله د قاسم مخې ته راغې. قاسم سمدستې د اکبر څخه وپوښتل.

« څوک ؟..ابوجعفر ؟»

« هو ! هماغه ابوجعفر..... د نيلا ستګرو خاوند ..»

کله چې اکبر ورته د نيلا سترګو خاوند ووېل نو د قاسم ذهن بيا په را وڅرخيد.د نيلا سترګو خاوند عرب اوسيدونکې ، ابوجعفر به تل د قاسم په زړه کې را ټکيده. قاسم سمدستې پريکړه وکړه چې هغه به مارسی ته يو پيغام استوي ، په همدې خاطر يې اکبر ته ووېل :

« زه تاته يو ليک درکوم. ايا ته يې په سهي توګه خپلې کوچنۍ مالکې ته ور رسولې شې ؟« هو ! بلکل ، زه به ليک هرو مرو کوچنۍ مالکې ته ور سپارم.»

د مارسي کوچوان دخپل عمر نه زيات چالاکه و. خو اوس قاسم ته ستونزه راپيدا شوه ، ځکه هغه غوښتل په بازار کې دخط د ليکلو کوم ځاې پيدا کړي ، هغه فکر وکړ چې دکوم سراې د منشي د کاغذ او قلم څخه بايد کار واخلي. په دې خاطر هغه د مارسی دکوچوان سره يوځاې د يوه سراې په لټه کې روان شو. په بازار کې پوره ګڼه ګوڼه وه. خلک په پښو تلل راتلل، خوبوشمير خلک په خرو اواسونو سپاره په بازار کې ګرزيدل ګرزيدل. دهرشي اوهر ډول وسايلو څخه دوکانونه ډک و ، ښځه او نر ټول په پيرلو او پيريدلو کې مصروف و. دا د اورنه تر ټولو ستر بازار و. دا د بغدادی دروازې څخه پيليده او دښار تر منځه پورې رسيده. قاسم او اکبر د سراې د لټون له پاره ان د بغدادې دروازې تر چوکه پورې را ورسيدل ، قاسم د اکبر د وينا په اساس په يوه ځاې کې تم شو ، دا ډير ستر او ښايسته سراې و ، قاسم اکبر له ځانه سره واخست او سراې ته ور ننوتل. د سراې د عمارت په کتلو سره حيران پاته و ، دا تيرو څخه جوړشوې يو ډير ښکلې عمارت و ، قاسم دعمارت له منځه تير شواو د استقباليه ميز په لور ورغې ، هلته يو دپوخ عمر سړې دهغوې ښه راغلاست وکړ ، قاسم ورته د کيناستو سره سم خپله خبره وکړه. هغه پوخ عمري سړي سمدستي کاغذ او قلم د قاسم تر مخ کيښوول تر څنګ يې د قلم رنګ هم رامخته کړ. قاسم خان قلم او کاغذ راواخست او مارسي ته يې وليکل:

«نن يوځل بيا عقاب ستا په انګړ کې دې ، پخوا له دې چې هغه ستا د کيناستو ځاې زيانمن کړي دهغه عزايم ځانته ډاګيزه کړه ، د ستورو د چال چلند په اساس نن ورځ زمونږ له پاره ډيره غوره ورځ ده. د چمن د مرغانو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاره د دې عقاب خطر کمیدونکې دې . امید دې چې د شاهین تر راتلوپورې به دغه عقاب دکوم ښکاری ښکار وګرځي. خو دهغه په تګ راتګ باندې ، په ځانګړې توګه نن ورځ ځانګړې څارنه په کار ده ، والسلام»

دا د رازه ډکه لیکنه وه. خو مارسی ذهینه نجلۍ وه ، هغه ته ددې مسئلې ډاګیزه کول ستونزمن کار نه و، قاسم مارسي ته لیکلی دغه لیک را تاو کړ او بیا اکبر ته ورکړ. اکبرپه دې و پوهیده چې کار پوره شوې دې ، نو سمدستې د تللو له پاره تیار شو. خو قاسم یوځل بیا هغه تم کړ. په چوترې باندې ناست دغه پوخ عمری سړې چې د قاسم دا لیک یې دخپلو عینکو لاندې کوت ، حیران پاته و. ځکه د قاسم د لیک مضمون ډیر عجیب و. که چیرې لیک د مارتها اویا ابوجعفر لاسو ته هم ورغلې وې نوبیا یې هم راز ترې نه شو پیدا کولې. قاسم تر اوسه پورې د یوه ډیر پوه سراغ رسان په څیر خپل ځان ثابت کړې و. هغه اکبر ته وویل:

« ګوره اکبره ! .....خپلې مالکې ته دې وو ایه چې ددې لیک ځواب به همدا نن راکوي اوهغه هم ژر تر ژره...... اکبره ! ته په خپله د خپلې مالکې ځواب ماته راوړه. زه به نن ماسپښین ستا د راتلو انتظار کوم.... هلته د لاله شاهین دیادګار تر څنګ.....»

د قاسم د هدایاتو د اوریدو سره سم اکبر خپل سر د درنښت په خاطر و خوځاوه. هغه ولاړ اوقاسم هم پریښود چې ژر تر ژره ولاړ شی. له یوې خوا قاسم اکبر د مارسي دکور په لور ولیږه خو دبله اړخه یې اراده وکړه چې هغه به په خپله د ابوجعفر د څارنې له پاره د مارتها تر کوره ورځي. خو اوس هغه داکبر د بیرته راستنیدو انتظار کاوه. کله چې اکبر د سراې د منشي څخه ووت نو قاسم هم د منشی شکریه ادا کړه او بیرون وتلو له پاره را پورته شو. هغه د سراې څخه د را وتلو په حال کې و چې په دې وخت کې یې سراې ته د یوه اجنبي په را ننوتلو سترګې ولګیدې. دا سړې دخپل شکل اوصورت څخه د هنګرې عیسایی معلومیده ، اوهمدا خبره وه چې قاسم یې دهغه لورې ته متوجه کړې و .دا اجنبي مسافر و اودهغه په شا بار کړل شوې سامان ددې ګواه و چې هغه همدا اوس اوس اورنه ته را ننوتې و ، پخوا ددې څخه چې قاسم دهغه په اړه څه نور فکر کړې واې ، اجنبي بلکل د قاسم سره نژدې تیر شو ،خو تم شو او په ډیر معصومیت سره یې دقاسم څخه و پوښتل.

« ایا دا سراې دې ؟»

د اجنبي د لهجې څخه د قاسم ګمان په یقین بدل شو. دا ریښتیا هم دهنګرې اروپایی اوسیدونکې و ، د قاسم په څیر سراغ رسان د هنګرې ددې اوسیدونکې پوښتنه غنیمت وګڼله او په مکمله توګه دهغه اجنبي په لور متوجه شو.

« هو ! تاسې دکومه ځایه راغلې یاست ؟..... ایا ته د سراې په لټون پسې یې ؟» قاسم اجنبي ته دځواب ورکولو په ځاې په عامه توګه ترې وپوښتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« هو ! زه دهنګرى ځخه راغلي يم ، او همدا اوس دې ښار ته رانتوتم.» داجنبي په خبرو کې بلکل سادګي وه ، هغه د شکل او صورت نه دقيصر جاسوس اويا د عيسايي فوځ سپاهي نه معلوميده. دهغه په مخ ساده شانته خندا وه اودسترګو شاوخوا يې توري حلقې وې. دهغه سترګې هم داروپايي خلکو په څير شنې شانته وې. دهغه په کتلو سره دقاسم اعصاب ارام شوې و. هغه په دې فکر کې شو چې دا شخص خطرناکه نه دې. دهغه لهجه ، خبرې او قواره د جاسوس په څير نه معلوميده. کيدې شى چې دا کوم سوداګر اويا سيل کونکې وي ، په همدې خاطر قاسم د زړه له کومې د تللو پريکړه وکړه، خو دخپلو معلوماتو په خاطر يې داجنبي ځخه اخري پوښتنه وکړه. هغه دهغې دمخه يې اجنبى ته وويل:

« هو !دا سراې دې او ډير ښه سراې دې.... ته را ته سوداګر معلوميږې.» د قاسم په استفهاميه لهجه ورته وويل:

هغه سړي وخندل. او خپل سر يې د نفې په خاطر و خوځاوه.« نه ، نه ، ماته سوداګر مه وايه. زه د دنيا د اخستلو له پاره نه يم راغلې ، او نه يې د پلورلو له پاره راغلې يم. زه خو په دې خاطر را وتلې يم تر څو خلک وپوهوم چې د دنيا پيرل اوپيرودل بندکړئ ،ژوند ډير لنډ دې اودغه لنډ ژوند په پيرلو اوپيردلو باندې له لاسه مه ورکوئ.»

قاسم يو ناڅاپه د اجنبى په خبرو کې دلچسپې واخسته. هغه اجنبي ته په مسکا وويل چې:

« ستا د سوداګرئ خبره سهي ده. خو د ژوند د لنډون خبره دې غلطه ده. ژوند به ولي مختصر وي ، ژوند خو ډير اوږود دې. لمړى په دې دنيا کې ژوند کول په کار دي اوبيا هغې دينا کې. دمرګ ملايکه خو يواځې دانسان بدن لمسوي ،..... هغه د روح دمرکز ځخه لرې اوسي.....»

اجنبي د قاسم خبرې په پرانستو سترګو اوريدې. بيا يې په بيړه دخپلې شا ځخه سامان را ښکته کړ ، او د قاسم سره ورغاړې وت. « واه ! زه څومره خوش نصيبه يم ، په اورنه کې د لمړي قدم د ايښودو سره سم زه د يوه ډير مناسب انسان سره مخ شوې يم. تا د ژوند په اړه ډيره ښه خبره وکړه..... دا ډيره ستره خبره ده. ايا ته خو به حکيم نه يې ؟»

د اجنبى په خبرو قاسم وخندل او ورته يې وويل « نه !دروند ه ميلمه ، دا دومره ستره خبره نه ده. دا خو عامه خبره ده .دا خبره خو تاته د مسلمانانو يو کوچنې ماشوم هم کولې شى.»

اوس نو اجنبي د پخوا ځخه هم ډير حيران پاته شو.

« ايا ريښتيا هم دمسلمانانو کوم کوچنې ماشوم دا خبره همداسې کولې شي ؟»

« هو ! يو کوچنې ماشوم هم !» قاسم ورته په خندا کې ځواب ورکړ. اوس نو هغه دغه اجنبي کوم خبطې وګڼې ګڼه. ځکه هغه وکتل چې اجنبي خلا ته ګورى او دخپل ځان سره خبرې کوي. اجنبي ويل چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ددې مقصد دا شو چې د مذهب سره هم د کائناتو په اړه د ستونزمنو پوښتنو ځوابونه شته. ما خو دا فکر کاوه چې مذهب د یوځو کسو پوهو خلکو د لوبو وسیله ده ..... که چیرې مسلمان په مرګ قایل نه وي نو په یقیني توګه به دهغو سره د انسان دموخو له پاره اعلې او برتر شعور شتون ولرى ..... ددې مقصد خو دادې چې زه بلکل سهی لورې ته راغلې یم .....هو ! زه بلکل سهي ځاې ته راغلې یم. اوس به زه د تندې احساس نه کوم ، اى اربانه ! تا واوریدل چې زه سهي ځاې ته راغلې یم.»

د اجنبي ددې خبرو د اوریدو سره دقاسم دلچسپي نوره هم زیاته شوه. خو دهغه سره دوخت کمښت و. ځکه هغه غوښتل د ابوجعفر د نیولو له پاره پلان جوړ کړي. په دې خاطر ددې نه زیات د پاته کیدو جوګه نه و. هماغه و چې داجنبی څخه یی رخصت واخست او روان شو. خو اجنبي هغه له لاسه و نیوه « ته چیرې ځې ،.....را څه لما سره راشه. زه یو اجنبی یم ، ماته لاره و ښیه ، ته ماته ډیر نیک انسان معلوم شوې.»

قام ودرید او په ډیر متانت سره یی اجنبي ته وویل:« درونده ! زه خو اوس له تاسره نه شم تم کیدې ، خو ته همدلته په سراې کې اوسه زه به ستا دکتلو له پاره یو ځل بیا راځم ....خو تا ماته خپل نوم او دلته اورنه د راتلو مقصد و نه وایه. نو که ته په دې اړه څه ونه وایی نو زما او ستا تر منځه به دغه بیګانګي څنګه له منځه ولاړه شي.؟

اجنبي په ډیره ټیټه لهجه وویل« زه ښننه غواړم چې ماتاته خپل نوم و نه ښود. زما نوم «اربا ن» دې ، د هنګرې اوسیدونکې یم اوهمدا اوس اوس د قسطنطنیې څخه دلته اورنه ته راغلې یم ، زه کوم ځآنګړې کار نه کوم خو داوسپنې د ویلې کولو په کار کې پوره مهارت لرم ..... اوسپنه زما په لاسو کې ویلې کیږي ... په دې خاطر ما دکسب له اړخه ددې وخت داود وګڼه.»

اوس نو قاسم په خلاصو سترګو اربان ته کتل ، قاسم په پوره جوش او ولولې سره اربان د لاسو ونیو او په ډیره مینه یی ورته وویل:

درونده اربانه ! ته دلته زمونږ معزز میلمه یی. ته همدلته په سراې کې اوسه. ستا ټول مصرف به زه ورکړم ، خواوس زه په بیړه کې یم سبابه څه وخت ستا په خدمت کې حاضر شم.

قاسم په معذرت سره داربان څخه رخصت واخیست. او د سرایه راووت. اوس نو دهغه مخ د سلطاني قصر په لور و. ځکه هلته د امرانو د اوسیدو ځایونه و. هغه غوښتل د سلطان دقصر شاتنی برخې ته د ابوجعفر دڅارنې له پاره ور وځغلي ، اوغوښتل یی چې دمارتها تر دروازې ور ورسیږي. اوبیا دڅارنې له پاره باید یو داسې ځاې و ټاکي چې دهغه ځایه دابوجعفر په تلو راتلو باندې څارنه وکولې شي. خو هغه ته د مارتها د دروازې پورې د ورتلو اړتیا پیدا نه شوه. ځکه هغه د لرې څخه دمارسی کوچوان وکوت. ځکه قاسم لږه شیبه مخته همد ې کوچوان ته دمارسی په نوم یو لیک ورکړې و ، قاسم فکر وکړ چې دهمدې کوڅې په سرکې په اکبر باندې ورغږ کړي .....بیا هغه یوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پریکړه وکړه اوهمغې لورې ته روان شو په کومې چې اکبر روان و. هغه څو کوڅې د اکبر تر شا ولاړ اوبیا په یو موړ کې را وګرزید، وېي کتل چې اکبر د ښار دننه سړک لورې ته روان دې. په دې خاطر یې په هغه ور غږ کړ. اکبر د غږ سره سم و درید کله یې چې شاته وکتل نو خوله یې دحیرانتیا څخه واز پاته شوه. هغه په ډیره بیړه د قاسم لورې ته راغې ،قاسم دهغه سره دغیرمعمولی یوځاې کیدو په ځاې دمعمول مطابق په لاره دتلو په وخت کې دیو ځاې کیدو پریکړه وکړه. د لږ څه وخت وروسته قاسم او اکبر یوځاې په لاره روان و. اکبر لکه د طوطي په څیر په خبرو لګیاو.

«نن زما مالکه ډیره خوشاله وه. ستا دلیک نه وروسته یې دخوشحالۍ نه ټوپونه وهل، خو بیا پوه نه شوم چې ولې زما مالکې د مشرې مالکې اودهغې د میلمه دخبرو داوریدو له پاره کړکۍ ته ورغله اوهملته ورته ولاړه وه اوغوږ یې ورته اینبودې. مالکې مې ماته هم وویل چې دهغوې خبرې واورم ......نن مالکه ډیره خوشحاله ده ، صاحبه ! ما ددې نه مخته هیڅکله هم هغه دومره خوشحاله نه وه کتلې.»

اکبر تر اوسه پورې خبرې کولې. خو قاسم دهغه خبرې غوڅې کړې او ورته یې وویل چې « ایا تا هم د ابوجعفر او مارتها خبرې واوریدې ؟

«هو !» اکبر په لنډه ورته وویل:

قاسم ترې بیا وپوښتل : « هغوې څه ویل ؟»

اکبر تندې را ګونج کړ او د لږ فکر نه وروسته یې وویل « هغوې دواړو په یني چرې کې د راپورته شوو پیښو په اړه خبرې کولې، ابوجعفر ورته ویل چې دا کار د شاهي سراغ رسان کړنه ده. ......اومارتها ، یاد ساته چې دا شاهي سراغ رسان ډیر زیات خطر ناکه او چالاکه انسان دې...... ما هغه کتلې دې. دهغه وجود د اسپ د وجود په څیر او دپړانګ په څیر سترګې ، او د ګیدړې په څیر تیزدماغ لرې.

اکبر همدومره وویل اوبیا خاموشه پاته شو. قاسم ترې یو ځل بیا په پلټونکې لهجې سره و پوښتل.

« بس !......ایا همدومره څه دې اوریدلې و یا نور څه دې هم ؟»

اکبر یو ځل بیا وویل :« ابوجعفر د شهزاده علاوالدین سره د کتلو خبره هم کوله. هغه مارتها ته داخبره کوله چې شهزاده دهغه په لاسو کې دې او دا چې مارتها ته په دې اړه د ویریدو اړتیا نه شته. هغه په ډیره ټیټه توګه دا خبرې کولې. داسې کومه کومه خبره به ترې را وتله ، خو زما مالکه ټوله ورځ هلته د کړکۍ سره سر یو ځاې کړې و ، ولاړه وه اودهغوي خبرې یې اوریدې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم له پاره همدومره خبره کافي وه. هغه په تلو تلو کې اخري پوښتنه وکړه. « ایا ابو جعفر تر اوسه هم هملته دې ».

« نه ، هغه لږ څه دمخه دهغه ځآیه را ووت. خو دا راته ډاګیزه نه شوه چې هغه چیرې ولاړ ، کیدې شي چې زما مالکې ته په دې اړه معلومات وي.»

قاسم د تلو تلو په وخت کې یو ناڅاپه و درید. هغه چې د اکبر څخه څه غوښتل و پوښتي ، هغه یې پوښتلي و. اوس نو هغه ته د اکبر سره یو ځاې په کوځو کې تګ مناسب نه ښکاریده. په ډیره مینه یې اکبر ته دوه درې اشرفۍ په لاسو کې کیښودې ، هغه یې په اوږه باندې و ټپاوه. او پخپله په یوې بلې لورې ولاړ. هغه په لاره کې په همدې فکرونو کې ډوب و چې دابوجعفر په غداریدو کې خو هیڅ شک پاته نه شو. دهغه په ذهن کې یو ځل بیا دهغه نیلې سترګې را ځلیدې. هغه په دې ډاډمن شوې و چې ابو جعفر د عثماني سلطنت له پاره یو خطرناک جاسوس او مهمه مهره ده. خو دهغه په ذهن کې را ټوکیدونکې دغه خیال تر اوسه پورې یوه مفروضه وه. هغه دا انګیرله چې ابو جعفر د یوه عربي په ځاې یو اروپایي اوسیدونکې دې هغه غوښتل چې د ابوجعفر اصلي بڼه را برسیره کړي. خو ددې ویرې چې بغاوت په هروخت کې شوني دې چې په ټولو ځایو کې سر راپورته کړي ،خپلې پلټنې ته یې ددوام ورکولو په ځاې پریکړه وکړه چې ابو جعفر ته ددې نه زیات وخت ورنه کړي او لاس پرې پورته کړي او په خپله ولکه کې یې راوړي . په همدې خاطر یې په ډیره بیړه ځان د پټې محکمې مشر بهرام خان ته ورساوه ، ځکه هغه ته ددې کار د ترسره کولو له پاره یوه ډله عسکرو ته اړتیا وه. تر څو دسلطان له اړخه ورکړل شوي خصوصي اختیارات استعمال کړي او ابو جعفر په رڼا ورځ و نیسي اوبندي یې کړي.

دهغه دغه نیۍ ورځ ډیره مصروفه تیره شوه، هغه ته ماسپښین ناوخته دمارسي پیغام هم رارسیدونکې و . په دې خاطر هغه باید د لاله شاهین یادګار ته ورغلې وې. او همدا نن ورځ یې د ابو جعفر په څیر د یوه ځواکمن او بانفوذه وګړي د نیولو پلان هم درلود تر څو دهغې له لارې د سازشونو ټولې کړۍ راو سپړي. هغه د سهاره تر اوسه پورې پیدل روان و . خو اوس ورته د یوې وسله والې ډلې اړتیا پیدا شوې وه. ترڅنګ یې دخپل ځان له پاره دیوه بهترین آس اړتیا هم. هغه ددې کار د تر سره کولو له پاره دخپل ځان سره د بهران خان رایوځاې کول مناسب وګڼل. هغه نیغ دسلطاني قصر تر څنګ د سرکاري دفترونو دعمارت په لور ورغي ،ځکه هغه کولې شو دبهرام خان سره همدلته ووینې.

دبهرام خان څنګ ته د رسیدو سره سم هغه ورته خپله مدعا وویله. خو بهرام خان داسې خیز وواهه لکه لړم چې په کو خاص ځاې کې ټک ورکړې وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«دا ته څه وايي ؟ مونږ څنګه کولي شو دابوجعفر په څير شخصيت و نيسو .؟ هغه خو دامراو د ډلې څخه دې. او د سلطاني قصر سره نيغ په نيغه اړيکې لري.»

قاسم خان د بهرام خان خبرې واوريدې او خوله يې را جوړه کړه ، لږ څه په قهر يې وويل « که هغه د سلطاني قصر سره اړيکې لري ، نو څه وشول. دا خو پخپله د معظم سلطان حکم دې چې هر هغه څوک پرته له ويرې ونيسئ چې اړيکې يې دغدارانو سره ثابتې شي. زه به د ابوجعفر دنيولو پرته ارام کينمم. دا به زما په دنده کې زما غفلت وي ،دقيصر جاسوس به زمونږ تر سترګو ګرځي را ګرځي او مونږ ورته هيڅ هم ونه ويلې شو. دا به څه ډول شوني وي ..؟»

بهرام د ابوجعفر د نيولو په لاره کې خنډ و. ځکه هغه ددومره سترې خطرې بار په غاړه نه شو اخستې. چالاکه ابوجعفر دخپلو غوړه ماليو په اساس د شهزاده علاوالدين نه علاوه د سلطنت نور ډير مسؤلين هم په خپلو لاسو کې لوبول. بهرام داسې انګيرله چې د ابوجعفر په نيولو سره به شهزادګان ،ستر ستر وزيران او امران دهغه د ملاتړ له پاره په خوزښت راشي ، هغه د لږ څه فکر کولو وروسته قاسم ته وويل:

« قاسم بن هشامه ! زه له تاسره د ابوجعفر په څير د شاطر انسان دنيولو له پاره نه شم تلاې. ځکه که ما ابوجعفر و نيوه نو شهزاده علاوالدين به زما په لاسو کې زنځيرونه واچوی..»

اوس نو قاسم په هغه څه پښيمانه ښکاريده چې سلطان يې دده په اړه د هداياتو د ورکولو څخه منع کړې و. هغه ته دسلطانی دماغ د لرليد اوباريک بينۍ په اړه اوس معلومات تر لاسه شو. هغه داسې انګيرله چې سلطان به يوائې يو سپاهي وي خو اوس ورته د ډاګيزه شوې وه چې هغه يوائې يو سپاهې نه بلکه يو ډير پوه او د سترو تجربو خاوند دې. هغه ته د خپلې عاقبت نا انديشۍ په اړه احساس کيده. ځکه که نن سلطان بهرام ته حکم کړې وې نو بيا به دا ستونزه نه رامخته کيده. خو په هر صورت هغه داخرې حربې په توګه بهرام ته وويل :

« بهرام خانه ! سلطان ستا په شتون کې زه د ټول دربار تر مخه شاهي سراغ رسان ټاکلې يم ، په دې اساس زه تا ته حکم کوم چې دابوجعفر په نيولو کې زما سره مرسته وکړه.»

اوس نو بهرام خپل تخرګونه ګرول. ځکه دا ريښتيا و ، کله چې سلطان قاسم د شاهي سراغ رسان په څير ټاکه نو بهرام خان هم هلته موجود و. خو اوس بهرام خان په دې خاطر وړاندې وروسته کيده چې سلطان ورته په ځآنګړې توګه کوم حکم نه و صادر کړې. څنګه چې قاسم بهرام ته دسلطان دحکم په اړه وويل نوبهرام يو رامات شو او په مړاوې لهجه يې وويل.

« قاسم بن هشامه ! سهي ده ..... زه ستا په مسؤليت ددې کار کولو له پاره تيار يم. خو ياد ساته چې که شهزاده علاوالدين ماته حکم وکړ نوزه ابوجعفر سمدستي پريږدم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د بهرام خان دومره څه هم د ځان له پاره غنیمت وګڼل. او ویی ویل:

« سهي ده ، د شهزاده علاوالدين د وينا په اساس ته ابو جعفر بيرته پريږده.»

ددې وروسته قاسم خان او بهرام خان د ابوجعفر د نیولو له پاره په پلان باندې خبرې اترې پیل کړې ، ان تر دې چې ماسپښين پيل شو. قاسم خان د بهرام خان سره د پلان د جوړولو وروسته دبرق په څير راووت او د کرایی د اسونو د اخور په لور ولاړ او د لاله شاهين دیادګار پورې د تللو له پاره یی یو آس کرایه کړ. دماسپښين دکيوتو تر مخه هغه دیادګار دروازې ته رسيدلي و. خو د ژمنه کړل شوي وخت نه لږ څه وروسته رسيدلې و. کله چې دروازې ته ورننوت نو اکبر يی تر سترګو شو. هغه دابنوس د ونو سره نژدې په يوه مات ديوال باندې د پاسه ناست و. اکبر هم ددروازې په لور کتل. هغه سمدستي ددیواله راټوپ کړ او بیا د قاسم په لور په منډه ورغې. په همدې وخت کې د قاسم سترګي هم هلته د ونو په ګڼو بوټو کې دولاړې بګۍ په لور ونښتي. هغه حيران شو. ځکه ددې مطلب دا و چې مارسي پخپله هلته راغلې ده. دمارسی په جرءت باندې حيران و ځکه نن سبا مارتها اودابوجعفر دخپلو سازشی کړیو په اخری سر کې و. او همدانن هم ابوجعفر دمارتها دکوره راوتې و ، مارسي ته احتياط کول په کار و ،په یقین سره چې مارتها او ابوجعفر به په مارسي باندې شک کوي اودا هم شوني ده چې دابوجعفر جاسوسان به دمارسي پټه څارنه هم کوي ، قاسم په همدې فکرونوکې ډوب په بیړه بیړه د باره درې په لور ولاړ. اوس نو اکبر هم ورته را نژدې شوې و ، قاسم اکبر ته په خندا کې وويل :

« داسې معلوميږي چې ستا مالکه هم په خپله دلته باره درې ته راغلې ده.»

اکبر په پوره جوش سره ورته د اثبات په توګه سر وخوځاوه. اودقاسم سره یی د لاس د ورکولو وروسته وويل

«مالکه په باره درې کې نه شته بلکه هملته په بګۍ کې ناسته ده .ته هم هملته ورشه ، نن مونږ دتعقيب څخه ويريدو. په دې خاطر د مختلفو لارو څخه په پټه توګه دلته راغلي يو»

قاسم دمارسي پوهې ته حيران و ،يعنې هغه څه چې هغه انګيرلي و مارسي هم همغسې انګيرنه درلوده.

د مارسي سره خپلو خيالاتو دهماهنګۍ د کتلو وروسته د قاسم په زړه کې نورې هم دخوشحالۍ څپې ګرمې شوې . هغه بګۍ ته ور نژدې شو اود بګۍ شاتنۍ پرده یی پورته کړه او په بګۍ کی ناستې مارسي ته یی سلام وکړ. مارسي په خندا سره د قاسم د سلام ځواب ووايه. اوهغه ته یی دننه بګۍ ته د راتلو له پاره اشاره وکړه. اکبر بيرته منډه کړه او د څآرنې په خاطر دهمغه مات ديوال د پاسه وخوت. اوس نو هغه ديوه هوښياره چيتا په څير څلور خواوې تر څارنې لاندې نيولې وې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارسي او قاسم په بګۍ کې د لرګيو څخه په جوړو شوو چوکيو باندې يو بل ته مخامخ کيناستل. دا څلور ضربې لس فټه کوچنۍ کمره وه. مارسي او قاسم يو بل ته دومره نژدې ناست و و چې دهغوې زنګونونه يو دبل سره نښتل. نن مارسي په ساده کاليو کې وه اودپخوا څخه ډيره ښايسته او ښکلې ښکاريده. دهغې په لويو لويو سترګو کې يو ډول تجسس اوپلټنه وه. يو ناڅاپه دهغې شرارتي زلفې دهغې د سر څخه راپرانستل شوې او په اوږو او مخ يې راوغوړيدې. هغې بيرته په بيړه په لاسو خپلې زلفې را جوړې کړې او مسکۍ شوه. قاسم ته دا سې څرګنديده لکه د ګل غوټۍ چې را سپړيدلې وي. تر يوې لمحې پورې هغه خپل ټول مسؤليتونه له ياده ويستلي و. هغه په دې آند و چې دهغې ښکلتيا دهغه په اعصابو باندې سپره شوې ده. خپل سر يې و ځنډه او په پوره غور سره يې وويل.

«نن ابوجعفر ستاسې کور ته درغلې و»

مارسي دقاسم خبره واوريده اوپه زوره يې وخندل او بيا يې داثبات له پاره سر وخوځاوه او ويې ويل: «تا ماته د ابوجعفر د جاسوسۍ له پاره ويلي و ، خو ددې څخه ماته ستا اصليت را څرګند شو ..... درونده شاهي سراغ رسانه ...!

قاسم لمړۍ پوه نه شو خو وروسته چې وپوهيده او د شرم څخه يې سرښکته کړ او مسکې شو .

« زه سهي ده ، که چيرې تاته ډاګيزه شوې وی نو ته يې داسې وګڼه چې مادرته د سلطنت له اړخه يوه نيکه دنده درسپارلې وه. خو اوس راته دا ووايه چې ستا د مور او ابوجعفر ترمنځ څه خبرې شوې دي.

مارسي په پوره متانت سره وويل« زه نن هغه وخت ډيره زياته حيرانه شوم چې وامې وريدل چې زما مور اوابوجعفر د قسطنطنيې د قيصر جاسوسان دي اودهغه له پاره کار کوي. زما په ذهن کې هم نه راتله چې زما مور دې په دومره خطرناکه سازش کې را نغښتې وي.... هو ! دا خلک دسازش په کړيو کې را نښتي دي ،پرون چې د ينې چري کوم سالار وژل شوې دې ، نو ابوجعفر وايي چې په دې قتل کې شاهي سراغ رسان يعني قاسم بن هشام هم شريک دې. ديني چري سالار اسلم خان د ابوجعفر ډير نژدې سړې و اوابوجعفر يې په مړينه باندې ډير خواشيني ښکاريده. هغه تاته د څه زيان د درسولو خبره هم کوله. تر هغې چې زه د خپلې مور او ابوجعفر دخبرو څخه پوهه شوې يم نو زه فکرکوم چې هغوې به اورنه ته دسلطان د راستنيدو د مخه کومه خطرناکه لوبه لوبوي. په دې خاطر ما تاته دخط د ليکلو په ځاې پخپله دلته د راتلو او له تاسره دمخامخ خبرو کولو پريکړه وکړه .

دمارسي دخبرو په اوريدو سره قاسم حيرانتيا ونه ښووله. ځکه هغه ته ددې خبرو په اړه د پخوا څخه معلومات تر لاسه شوې و خو هغه لږ څه شک يې چې په زړه کې و هغه هم اوس له منځه ولاړ ، هغه ته اوس دا ډاډمنه شوې وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دلته په اورنه کې به ابوجعفر اودهغه ملګرې د سلطان د راستنیدو دمخه فساد اوبغاوت خپروي ، هغه د لږڅه خاموشۍ نه وروسته په هوډمنه توګه مارسي ته وویل:

« ته اندېښنه مه کوه زه به همدانن شپه ابوجعفر نیسم ، تر څو هغه پخپله د خپلو سازشي پلان ټولې کړې را بربنډې کړي»

مارسي ورته په حیرانتیا سره وکتل او په پوره جذبې سره یې ورته وویل: « ایا رېښتیا هم ته داسې کولې شې؟ ما خو اوریدلي دي چې ابوجعفر ان تر شاهي دربار پورې خپلې اړیکې غوځولي دي. هغه خو زما مور ته تسلي ورکوله چې شاهي سراغ رسان زمونږ هیڅ نه شي کولي ، ځکه چې هغه له ځانه سره شهزاده علاوالدین ملګرې کړې دي »

دشهزاده د یادونې سره سم د قاسم تندي ګونجې شو ، ځکه هغه دهره ځایه همدا خبره اوریده ، اوس نو دهغه په زړه کې دا شک را پیدا شو چې هسې نه چې د سلطان مشر زوې علاوالدین د ابوجعفر د نیولو په کار کې ورته خنډ پیدا نه کړي. هغه اوس په دې فکر کې شو چې څه ډول شهزاده د ابوجعفر د ملاتړ څخه لرې وساتي. کله چې مارسی وکتل چې قاسم ګونګ ناست دې نو خپله نازکه ګوته یې دهغه په زنګون کیښوده او زور یې ورکړ ، دمارسی په ګوته کې لکه دبرق په څیر ټکان و .داسې وبریښیده لکه قاسم ته یې شاک ورکړې وي ، یوناڅاپه را نیغ شو ، مارسی دهغه په کتلو سره مسکۍ شوه او رته یې وویل:

«په خداې ! ته یوخالصه عرب مسلمان یې. ستا ټول کړچار د یوشریف الطبع انسان نمایندګي کوي .... کله چې تاته وینم نو په زړه کې مې را ګرځي چې یوه لحظه هم له تا جدا نه شم. » ددې اخري خبرې په کولو سره دمارسی سترګې د حیا نه ښکته شوې.

اوس نو د قاسم نوبت وو ، هغه په شرارتي او مینه ناکه توګه وویل : « که چیرې د لرې کیدودومره ویره درسره وي ، نو یوځل ولې نه رانژدې کیږې. زما درنه مور او ورندار به ستا په کتلو ډیرې خوشحاله شی ، ته کله زمونږ کور ته راشه ، » دقاسم لمړۍ خبره بلکل ډاګیزه وه ، دمارسی مخ د شرم څخه تک سور شو اوپه خپل ځاې باندې ییغه نیغه شوه. قاسم داسې و انګیرله چې یوه ډیره ستره خبره یې ډیره ژر اوبې وخته کړې ده. په دې خاطر یې دخپلې خبرې د جوړولو هڅه وکړه:

«زما په آند چې په تا زمونږ دکور په لور دور تللو خبره ښه و نه لګیده. په دې خاطر خاموشه پاته شوې.»

مارسی د قاسم د خبرې په اوریدو سره ټکان وخوړ او سمدستي یې خپل سر راپورته کړ او دخپلې چپتیا په اړه یې څرګندونې پیل کړې :

(c) ketabton.com: The Digital Library

« نه ، نه ، داسې مه وايه ، اوس خو ستا نوم زما له پاره ژوند گرزيدلې دې . تاته به ډاگيزه شوي نه وي چې زه سکندر څومره تنگه کړې يم . په حقيقت کې زه او سکندر يو ځاې را ستر شوي يو . زما مور دهغه د پلار وينځه وه . په دې خاطر هغه ما دخپل پلار جاگير گڼي ...... سکندر هغه لورې د تللو دمخه هڅه وکړه چې ما هم له ځايه سره يوسي خو ما ترې ځان په دې خاطر شاته کړ چې هغه يو مسلمان دې او زه يوه عيسايي ، زه نه غواړم چې ديوه مسلمان سره واده وکړم . ما خو ترې په همدې بهانه ځان په څنگ کړ . خو اوس هغه د اسلام څخه بيرته اوختې دې . او عيسايي شوي دې . زه هره لحظه دخپل ځان د خوندي پاته کيدو په اړه انديښمنه يم . ځکه زما مور غواړي زه د سکندر سره واده وکړم . سکندر چې هغه لورې ته ورته ، نو دايي ويلي و چې هغه به ډير ژر ما هلته ور وغواړي ، نو په داسې حالاتو کې ستا وجود زما له پاره دپناه اخستو بهترين ځاې دې .

دمارسي دخبرو څخه دقاسم په جود کې د سکندر پر خلاف د قهر او غضب څپې را پيدا شوې . هغه ددې نه مخته د مارسي په دغه قصه او غم باندې نه وخبر . هغه ته دا ډاگيزه شوه چې مارسي سهي خبره کوي ، د سکندر په څير د يوه حيوان صفته انسان څخه هر عمل شونې دې . اوس نو قاسم مارسي له خپله ځانه سره نوره هم نژدې احساسوله ، په يوه عزم سره يې هغې ته وويل :

مارسي ! تا ډيره ښه وکړه چې په وخت دې دسکندر د عزايمو څخه خبر کړم . اوس به زه هڅه کوم ستا په اړه هم ځان اگاه و ساتم . ته انديښنه مه کوه ، زه نن شپه ابوجعفر نيسم ، زه هيلمن يم چې دلته په اورنه کې به زه دهغه او د سکندر د ملگرو په اړه پوره معلومات تر لاسه کړاې شم . او ډير ژر به ټولې مهرې را بربنډې کړم او په دې توگه به ستا دانديښنو لړۍ هم پاې ته ورسيږي

قاسم تر اوسه پورې خپله خبره نه وه خلاصه کړې چې د بگۍ نه بيرون دپښو ترپار شو ، قاسم لکه دپړانگ په څير متحرک شو اوسمدستي يې د بگۍ شاتنۍ پرده پورته کړه ، اکبر په بيړه دبگۍ په لور ور روان و دقاسم په تندې باندې غونجې پيدا شوې وې . هغه فکر کاوه چې هرو مرو کومه خبره راپيدا شوې ده ، پرته له ځنډه د بگۍ څخه را ووت . په دې وخت کې اکبر هم را ورسيد . اکبر دراتلو سره سم وويل :

« مايو آس سپور وکوت چې ددې يادگار په شاوخوا کې گرزيده . او د ديوال دچاودنو څخه دننه يې ديادگار د کتلو هڅه کوله .»

دې خبرې د قاسم په اعصابو باندې بد اغيز وکړ ، سمدستي يې خپله توره را وويسته او اکبر ته يې وويل ، ته په بگۍ کې کينه ، زه به بيرون دحالاتو څارنه وکړم . اوس بايد مونږ ددې ځآيه و لاړ شو .» قاسم ددې خبرې په کولو سره دخپل آس په لور ورغې ، ماسي هم داکبر خبرې اوريدلې وې ، دهغې زړه ددې نوو حالاتو په را پيدا کيدو سره درزيده . په دې خاطر يې دخپل پړونې لاندې پټ خنجر را وويست اوپه لاس کې يې ونيو ، قاسم په خپل اس

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپور شو او د یادګار ددروازې څخه بیرون ووت. هغه داس په شا هم دهرډول حالاتو سره دمقابلې له پاره تیار و. په یوه لاس کې یې توره نیولې وه او په بل کې دآس قیضه. هغه خپل آس په بیړه باندې و څغلاوه او د یادګار شاوخوا یې ټوله سیمه و څارله. دهغې سترګې په پوره تیزۍ سره هرې لورې ته متوجه وې او غوږونه یې دهرډول اواز داوریدو له پاره خلاص وو. هغه څلورو خواوته نظر و څغلاوه خو هیڅوک یې تر سترګو نه شول ، بیرته راستون شو او اکبر ته یې اشاره وکړه تر څو بګۍ راوکاږي. دې په خپل اس سپور و او بګۍ یې تر څنګ تیره شوه. مارسی دبګۍ پرده پورته کړه او په استفهامیه توګه یې قاسم ته وکتل اودسترګو په اشارې سره یې د حالاتو په اړه معلومات تر لاسه کړ. قاسم ورته په ټیټ اواز سره وویل:

« داندیښنې خبره نه شته. کیدې شي اکبر ته کومه غلط فهمي پیدا شوي وي. په هر صورت تاسې ولاړشئ. په لاره کې هیڅ ډول خطر نه شته. لږ وروسته لمر پریوځي اودماښام تیارې خپریږي. په دې خاطر د تیارو دمخه تاسې خپل کور ته ستانه شئ»

کله چې یادګار ته رانژدې شول نو اکبر د بګۍ اس ته لښته ورکړه ، اوبیا په څو لمحو کې بګۍ دښار منځته رسیدلې وه.

قاسم د ابوجعفر دنیولو له پاره د شپې د نیمایی وروسته خپل پلان تر تیب کړې و ، ننۍ ورځ د قاسم له پاره د ټولو مصروفترینه ورځ وه. تر اوسه پورې هغه د خپل پلان دپلې کولو له پاره پوره وخت درلود، په دې خاطر یې دښاره کرایه کړې آس بیرته هغه ځای ته ورساوه اوپه خپله دخپل کور په لور روان شو.

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴

دقیصر جاسوس

پخبنه نیمه شپه وه چې بهرام خان او قاسم دواړه د روزل شوو امنیتي عسکرو سره یو ځاې د ابوجعفر کور تر خپلې کلابندۍ لاندې راوستې و . غوښتل یې په څو لمحو کې خپل کاري پلان پلې کړي. کله چې ټول کسان په خپلو خپلو ټاکلو شوو ځایو باندې و دریدل نو بهرام خان او قاسم خان دواړه ور مخته شول او د ابوجعفر د کور دروازه یې ور و ټکوله. دایو ستر او عالي شانه ماڼۍ وه. په روازې د ټک ټک کولو اواز د شپې په چپتیا کې تر ډیره ډیره ځایه پورې رسیده. دبهرام خان رنګ تک ژیړ تښتیدلې و. ځکه هغه ویریده چې د غرب په خطیب باندې به دلاس دپورته کولو څخه په ښار کې فساد اوبغاوت را پورته شي. بهرام تر اوسه دې ته تیار نه و چې دابوجعفر دجاسوسۍ خبره و مني. ځکه هغه د بهرام خان د امنیې د دندې داختستو تر مخه هم همدلته میشت و. هغه حیران و چې دا سرې څنګه یو ناڅاپه جاسوس وخوت. هغه په دې فکر کې ډوب و چې د سراغ رسان په څیر د قاسم په ټاکلو کې سلطان ډیره غلطي کړې ده. هغه ته قاسم یوبې تجربې او احساساتي ځوان ښکاریده ، هغه په همدې غمونو کې ډوب و او دزړه درزار یې وار په وار زیاتیده. په همدې وخت کې د کور ددروازې د پرانستو اواز واوریدل شو ، بهرام یو دم د دروازې په لور وروکتل ، دروازه دابوجعفر غلام څوکیدار پرانستې وه. هغه هم ددروازې دپرانستو سره سم په ډیره خرابه لهجه ویوښتل:

« څوک یاستئ..؟ تاسې نه پوهیږئ چې نیمه شپه ده ، د څه له پاره دلته راغلي یاست ؟»

ددوې سره مله نور عسکر شاوخوا تیار ولاړ و. ددې څوکیدار مخې ته یواځې بهرام او قاسم خان ولاړ وو. قاسم ورمخته شو او دڅوکیدار سره یې په خبرو پیل وکړ.

« مونږ غواړو د غرب دخطیب سره ووینو ...... مونږ دهغه په نوم د قونیا څخه دسلطان خاص پیغام له ځانه سره راوړې دې. ابوجعفر ته وواېه چې سالار ریاض بیګ د قونیا څخه دسلطان خصوصي پیغام له ځانه سره راوړې دې.

دقاسم دخبرو په اوریدو سره څوکیدار دخپلې غصې څخه را ټیټ شو او شاته ولاړ او په یوه منډه یې ځان د ابوجعفر خونې ته ورساوه. قاسم ددې فرصت نه ګټه پورته کړه او عسکرو ته یې خپلې شاته د راتلو او کور ته د ورننوتو حکم وکړ. اوس نو هغه خپله توره هم را ویستلې او په لاس کې نیولې وه. او د توپان اوسیلۍ په څیر دکور دننه ورغې. هغه څوکیدار کوټ چې په کومه ولاړ ، دهمغسې پسې قاسم ، بهرام او نور عسکر هم همغه لورې ته ورغلل اوپه دهلیز کې و دریدل. قاسم په اخري کونج کې دبندې کمرې په لور ورغې ، دقاسم تر مخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوکیدار هم همدې خونې ته ورننوتې و. کمرې ته د ورننوتلو سره سم قاسم ودرید، خو هلته هیڅ اواز نه اورېدل کېده. دروازه یې لږ څه ور ټېل وهله، ویې کتل چې ددیوال تر څنګ یو مشال روڼ دې خو هغه کمره خالي وه. هغه په پټو قدمونو سره دننه ورغې او په حیرانتیا سره یې څلورو خواو ته کتل، دا دهغه ځای منځنۍ کمره وه. او په ډاډ سره چې دهغې تر شا د کور نورې خونې هم وې. ځکه چې ددې کمرې په دیوال کې دروازه هغه لورې ته پرانستل کېده .....دا دروازه پرانستې وه، دا سې څرګندېده چې ځوکیدار همدا اوس اوس دهمدې دروازې څخه دننه ورغلې و. کله یې چې دهغه بله اړخه اواز واورید نو همله ته تم شو، داسې معلومېده چې دهغې لورې کوم کس دې لورې ته را روان دې، قاسم سمدستي شاته ولاړ او تر شایې خپلو عسکرو ته هم حکم وکړ تر څو ددیوال سره ځانونه تکیه کړي. لږه شیبه وروسته د راتلونکو قدمونو اواز واورېدل شو اوبیا چا دروازه دهغه لورې څخه پرانسته، قاسم خپله توره تیاره په لاسو کې نیولې وه، بهرام اودهغه ملګرې ساه نیولي ولاړ و، دهغوې سره دې کمرې ته یواځې څلور کسه عسکر راغلي وو. پاته نور عسکر بیرون په خپلو خپلو ځایو کې ولاړ و. د دروازې د پرانستلو سره سم لمړۍ ابوجعفر خونې ته راننوت. هغه د شپې کالې په ځان کړې و او سترګې یې دخوبه ډکې وې. په کمره کې د قدم د ایښودو سره سم یې دحیرانتیانه خوله خلاصه پاته شوه. په کمره کې یې د شپږو وسله والو کسانو په کتلو سره سترګې پرانستې پاته شوې،خو اخر هغه هم ابوجعفر و، هغه دخپلې حوصلې په ځای کولو کې ځنډ ونه کړ، سمدستي یې خپل ځان ډیر غضبناکه ونیو، او په ډیره قهرجنه توګه یې بهرام ته وویل:

« بهرامه !.....دا څه بدتمیزي ده...؟ تاسو زما کورته، زما د اجازې پرته څنګه را ننوتي یاست؟

دابوجعفر په خبرو د بهرام پښې په لړزیدو شوې، هغه غوښتل په معذرت ډوله توګه څه ووایې، خو قاسم ورمخته شو او خپله لوڅه توره یې د ابوجعفر په سینه کېښوده او مار په څیر د پرشیدو سره یې ورته وویل:

« دشنو سترګو نقلي عربه او د قسطنطنیې دقیصر خطرناکه جاسوسه، ته په مسلمانو عسکرو باندې سترګې را باسې. لمړۍ خپل ګریوان ته وګوره.» دا د قاسم له اړخه یوه رواني حربه وه. چې دهمدې حربې له مخې ورته زیاته بریا په برخه شوه. ځکه ابوجعفر یو ډیر ښه روزل شوې جاسوس و، دهغه په سترګو کې دقاسم خبره تر یوې لمحې پورې ګرزیده خو وروسته یې بیرته خپله حوصله په ځای کړه او په ډیرې غصې سره یې وویل:

« ته څه اپلتې وایې؟ دا څنګه دجادې نه وتلې خبرې کوې. ته څه ویل غواړې؟..»

بهران چې پخپله هم یو ډیره یوه سراغ رسان ګڼل کېده، د ابوجعفر مخ ته یې په ډیر غور سره کتل، هغه په زړه کې وویل ...... قاسم په ابوجعفر باندې په لاس پورته کولو کې غلطي کړېده. دا هغه ځوک نه دې چې قاسم یې په لټه کې دې ...... قاسم هم د ابوجعفر د ځواب څخه نا هیلې شوې و،خو هغه د ابوجعفر د پرواه کولو پرته خپلو سپاهیانو ته حکم وکړ چې: « لاس و پښې یې و تړۍ او د پټې محکمې ځمکنۍ برخې کې یې ور وغورزوئ،»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم دخبرو سره سم دهغه عسکرو پر ابوجعفر باندې لاسونه وتړل او د تورو ترمنځ یې را ښکیل کړ. ابوجعفر خپل ځان ډیر ډاډه او مطمئن ښوده خو په حقیقت کې هغه ټول دننه وجود به لړزان وو. عسکرو دهغه لاسونه د شالورې ته په زنځیرونو تړلې و. دبهرام مخ د ویرې څخه ژیړ ګرزیدلې و، قاسم د بهرام حالت ډیره ښه احساساوه، دهغه په اوږه یې لاس کیښود او ورته یې وویل:

«بهران خانه! ته اندیښنه مه کوه، له ماسره راځه، زه به ستا ترمخ دهغه څخه دا را ډاګیزه کړم چې اصلی نوم یې څه دې. ته دا فکر مه کوه چې هغه د شلو کالو راهیسې دلته میشت دې. ایا تاته دقیصر دسازشي لوبې او په دې اړه د اوږدو پلانونو په اړه معلومات نه شته. له ماسره یو ځای راځه... !

بهرام خان چې دقاسم پریکړه واوریده نو په لړزه شو. ځکه قاسم غوښتل د ښار یو مذهبي لارښود ته دهغه په پټنځای کې اذیت او تکلیف ورکړي، د بهرام له پاره دا خبره دزغم وړ نه وه. هغه فکر کاوه چې که چیرې قاسم د غرب خطیب ته اذ یت ورکړې نو په ښار کې به اړو دوړ را پیدا شي. هغه په زره کې پریکړه وکړه چې قاسم به د اذیت ورکولو د فکر نه تیر کړي، په همدې فکرونو کې هغه د قاسم او ابوجعفر سره یو ځای بیرون راووت. په همدې وخت کې دهغه په ذهن کې یوه خبره راغله او بیرون ته د را وتلو سره سم یې خپلو سپاهیانو ته وویل:

«تاسو اوس ابوجعفر د ښار د کوتوال په زندان کې واچوئ، دهغه څخه به دپلټنې کار سبا سهار وختی پیلوو. په دې وخت کې پټې محکمې ته دابوجعفر وړل اړین نه دي.»

قاسم غوښتل څه ووایي خو بهران دلاس په اشارې څخه هغه منه کړ او ورته یې وویل:

«څه ویلو ته اړتیا نه شته، زه د سرکاري لیکنو پرته دومره مهمه شخصیت په خپلو پټو پلټنځایو کې نه شم ساتلې. کله چې هغه د کوټول په زندان کې ور پریوځي او نوم یې هلته ثبت شی نو بیا یې مونږ خپل پلټنځایو ته ور وړلې شو.»

داسې بریښیده چې بهران په سهي وخت کې غلط قدم واخست. څرګنده وه چې د امنیت عسکر د بهران خان دحکم لاندې و، قاسم ته سمدستي داسې ډاګیزه شوه چې په لاس راغلې ښکار له لاسه ووت.. سپاهیانو ابوجعفر له ځانه سره بلې لورې ته بوت، دهغوې سره د دې پټې محکمې ټوله ډله ملګري وول، په همدې وخت کې بهرام قاسم خان ته وویل:

«تا ډیره ستره غلطی وکړه، اوس دعا کوه چې په ښار کې د ابوجعفر د نیولو دخبرونو څخه کومه غوغا اوفسا د را پیدا نه شي، ځکه بله ورځ د جمعې مبارکه ورځ ده او په دې ورځ به په ټولو غونډو کې دابوجعفر د نیولو په اړه خبرې کیږي، که داسې پیښ شول نو مونږ دواړو ته به ډیره ستونزه را ولاړه شي. دسلطان زوې به پرمونږ باندې لاس پورته کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دبهرام دخولي څخه د سلطان دزوي دکليمي د راوتلو سره سم ، قاسم د سلطان محمد په اړه په فکر کې شو ، هغه ته دا راياد شول چې سلطان محمد ورسره د دوستۍ لاس ورکړې ، هغه هوډ وکړ چې سباسهار وختي به د شهزاده محمد سره د ابوجعفر د نيولو خبره مطرح کوي ، همدغې خبرې هغه ته يو ډول ډاډ ور په برخه کړ او دخپل آس په لور ولاړ، په دې وخت کې بهرام هم په خپل آس سپور شوې و . دوې دواړه تر ډيره ځايه يو دبل سره يو ځاې روان و . بيا قاسم دبهرام څخه اجازه واخسته او دخپل کور په لور ولاړ.

نن قاسم ډير ستومانه شوې و . ځکه هغه په يوه وخت کې ذهني او جسماني جنګ را ښکيل شوې و ، کله چې په خپله بستره کې څملاست نو متوجه شو چې بدن يې ټول مات مات دې. کمبله يې په ځان را واچوله او څو لمحې وروسته په خواږه خوب ويده شو .

هغه تر ډيره پورې ويده و ، دهغه ورور او ورندار هم دا فکر کاوه چې هغه ستومانه شوې دې نو په دې خاطر يې د سهار چاېو ته را پانه ځاوه . دهغه ورور او وريرونه يې خپلو خپلو مکتبونو لورې ته تللې وو ، او ورځ ښايسته ډيره راپورته شوې وه .

د ورځې د يوې برخې دتيريدو وروسته دهغه سترګې د دروازې په ټکار باندې را پرانستل شوې . ځکه چا د طاهر هشام دکور بيرونۍ دروازه په زوره زوره ووهله . هغه خپلې سترګې منبلې او په دې حيران و چې ويې کتل دومره ورځ يې په خوب کې تيره کړې ده . د بسترې نه راووت او څپلۍ يې په پښو کړې او د بيرونۍ دروازې په لور ورروان شو ، ددروازې دپرانستلو سره سم يې هغه وخت سترګې پرانستې پاته شوې چې ......

دهغه تر مخه ابوجعفر ولاړ و . دهغه په مخ زهرجنه خندا وه ، تر څنګ يې څلور کسه سپاهيان او څو نور لاس پوڅي هم ولاړ و . دابوجعفر د کتلو سره سم د قاسم خان دخولې نه په نا څاپي توګه را ووتل: «ته ؟»

دهغه سترګې دحيرانتيا څخه بوتې راوتلې وې. هغه باور نه شو کولې چې هغه ابوجعفر چې هغه څو ساعته مخته په پوره ميړانې سره نيولې و او د کوتوال په زندان کې يې اچولې و ، هغه اوس په رڼا ورځ په پوره ازادۍ سره دهغه تر مخه ولاړ دې. ابوجعفر چې قاسم دومره حيران دريان و کوت نو په خپله زهرجنه خندا کې يې وويل: « قاسم بن هشامه ! زه دشلو کالو راهيسې په اورنه کې په پوره عزت اودرنښت سره شپې سبا کوم. خو دلته ستا د راتلو څخه تر اوسه څو په شمار ورځې تيرېږې ...... هغه څه چې تا له ماسره وکړل دهغې دحساب ورځې به ډيرې ژر راشي. خو اوس زما سره د غه سرکاري مامورين غواړي تا دشهزاده علاوالدين دربار ته وړاندې کړي. دا بايد ډاګيزه وي چې زه دشهزاده علاوالدين د ځانګړې حکم په واسطه راپريښول شوې يم.

د ابوجعفر په خبرو د قاسم وجود ټول دقهر اوغصې څخه په اور کې سوزيده ، د ابوجعفر په سترګو کې يې سترګې ور ننويستې او ورته يې ووېل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ابوجعفره ! ته زما د ولکې څخه خوندي نه شې پاته کیدې . زه ستا د ټولې لوبې څخه خبریم . زه به د شهزاده علاوالدین تر مخه ستا له مخه دغه نقاب لرې کړم . او یاد ساته کله چې زه تا یو ځل بیا ونیسم نوبیا به هیڅوک هم تاته زما دغضب څخه نجات در نه کړای شي .

ابوجعفر د قاسم په خبرو باندې په زوره زوره وخندل ،دهغه په مخ د شیطانت نښې د ورایه ځلیدې ، ابوجعفر په زهرجنې خندا سره وویل : « ته نور ما نه شې نیولې ، ځکه له تاسره زما په خلاف هیڅ داسې ثبوت نه شته چې شاهي دربار کې یې وړاندې کړای شي . ما شهزاده ته ستا په اړه ټولې خبرې کړې دي . اوس به ته د یني چرې د یوه سرتیرې قومندان « اسلم خان» د وژلو په اتهام بندي ځاې ځې .

د ابوجعفر د مکر نه ډکې خندا ټوله فضا را نغاړلې وه . او قاسم ته دابوجعفر دخبرو انداز د زغم نه وتلې و . خو هڅه یې کوله چې خپل ماغزه ساړه کړي ، نو ځکه یې یو سرکاري مامور ته و کتل او ورته یې وویل:

« تاسو وواياست ، چې تاسو د څه له پاره دلته راغلي یاست ؟ د قاسم په خبرو کې نرې شانته طنز و ، سرکاري مامور چې یو ښایسته او ښکلې ځوان و په لږ څه سخته ژبه وویل:

مونږ له ځانه سره ستا دبوولو له پاره راغلي یو .....مونږ د شاهي ګارډ د ساتونکو د ډلې عسکر یو ، او دلته د شهزاده سلطان علاؤالدین بن سلطان مرادخان ثاني په حکم راغلي یو .....

قاسم دهمدې حالاتو له پاره تیار شوي و . هغه دځوان څخه کور ته د وبیرته ورننوتلو اجازه واخسته، کورته دننه ورغي ، دهغه مور ،پلار او ورندار په دې نه و خبر چې ددروازې نه بیرون څه روان دي. قاسم په کور کې دڅه ویلو پرته د ضروري کارونو څخه ځان فارغه کړ اوبیا یې خپلې ورندار ته وویل چې د شاهي دربار په لور ورځي، ددې خبرې سره سم بیرون راووت.

دا د شهزاده علاوالدین سره دقاسم خان لمړنۍ لیدنه کتنه وه ، هغه په لږ څه بې پروایی سره د شهزاده تر مخه و درید ، شهزاده ورته په ډېره غصه وویل :

اوریدلي مې دي چې ته معظم سلطان شاهي سراغ رسان ټاکلي یې . داسې معلومیږي چې دروند سلطان نور زوړ شوې دي ، دلته په اورنه کې کوم قیامت راتلونکې و چې د شاهي سراغ رسان دټاکلو پورې یې خبره ورسیده . تا خو زمونږ د سلطنت په یو ډیر عزتمنده سلاکار باندې لاس اچولې اوهغه ته دې سپکاوې کړې ، مونږ به درونډ سلطان ته ستا ددې کار او ددې سپکاوي په اړه شکایت کوو . ترڅو چې معظم سلطان د قونیا څخه را ستنیږي نو تر هغه وخته به ته دلته زمونږ سر بندي یې . ستا د بې باکۍ او بې عقلۍ سزا به په خپله سلطان ټاکي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شهزاده دخبرو په اوریدو سره د قاسم دپښو لاندې زمکه و خوېده. ابوجعفر رېښتيا ویلي و، لوبه بلکل بدله شوې وه ، د شهزاده د خبرو څخه ډاګيزه کېده چې د قاسم دخبرو اوریدو ته تيار نه دې. خوبيا هم قاسم جرءت وکړ او ويې ویل:

دورنده شهزاده ! زما په نظربند کولو کې بيړه مه کوه ...... لمړی.....

شهزاده قاسم خبرو ته پرې نه ښود او دهغه خبرې یې په منځ منځ کې غوڅې کړې:

چپ شه ! خبرو کولو ته دې ضرورت نه شته. که چيرې معظم سلطان تاته دومره عزتمنده ځاې نه وې درکړې نو مونږ به همدا اوس او په همدې شيبه ستا سر له تنې جدا کړې و.

اوس نو قاسم ته د ویلو ځاې نه و پاته. ځکه د شهزاده دروازه چيان د بربنډو تورو سره هملته دحکم منلو ته په ليکه ولاړ و و. قاسم په پوره ناهيلۍ سره د شهزاده په لور وکتل او د بې وسۍ نه يې سر ښکته کړ، هغه په همدې فکر کې و چې د ابوجعفر پلان بریالي شو او قاسم و نه توانيد چې اورنه د قيصر د جاسوسانو څخه خوندي و ساتلاې شی. د شهزاده د حکم سره سم ساتونکو قاسم خان په خپله ولکه کې واخست. او هملته په شاهي محل کې يې په خصوصي زندان کې بندي کړ. دا زندان د نورو په څير د اوسپنې د سلاخو څخه نه و جوړ شوې، دا یوه پراخه کمره وه او څلورو خواو ته يې کړکۍ وې، خو هرې کړکۍ ته بيا د اوسپنې سلاخونه لګيدلي و او بيرون ترې وسله وال ساتونکو پيره کوله.

اوس نو قاسم د اورنه دخوندي ساتلو له پاره هيڅ نه شو کولاې. ان تر دې چې په دې شاهي زندان کې یې بل زنداني ملګرې هم نه وچې خبرې يې ورسره کړې واې ، هغه ټول وخت په همدې فکر کې ډوب و چې څه ډول به وتوانيږي چې اورنه د بغاوت اوفساد څخه خوندي و ساتلاې شي.

خو دهغه دهمدې کار په واسطه ابوجعفر په خپله په يني چرې کې د بغاوت را پاڅولو پلان شاته غورزولي و. هغه ډير زيات چالاکه او شاطر انسان و. هغه فکر کړې و چې په داسې حال کې چې دهغه رقيب اوس دشهزاده علاؤالدين تر مخه د بغاوت در اپيدا کيدو خبره کړې ده ، ......نو په دې خاطر دا به مناسبه نه وي چې دومره ژر بغاوت راپورته کړي، که چيرې دا کار وشي نوبيا به دشهزاده باور را باندې له منځه ولاړ شي ، په دې خاطر هغه سمدستې دخپل سازش ټولو کړيو ته خبر ورکړ چې دبغاوت اوفساد له پاره جوړ کړل شوي پلان تر یوه وخته پورې شاته و غورزوي ...... هغه نه غوښتل چې د بهران اوشهزاده تر مخه دقاسم خان خبرې او انديښنې سهي ډاګيزه شي. همغه و چې هغه د قاسم خان د درواغژن کيدو په خاطر خپل پلان و ځنډاوه. د بله اړخه قاسم خان د وخت په تيریدو سره ورځ په ورځ نا ارامه کيده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

 څو ورځې تيرې شوې ،مارسي هم ډيره انديښمنه او غمژنه وه ، دقاسم د کورنۍ کسان هم وراخطا او ويرې اخستې و.ځکه قاسم دهمغې ورځې څخه چې ترې تم شوې و ، تر اوسه پورې يې درک نه و لګيدلې. دهغه ورور طاهر د ښار کونج کونج و لټاوه ، هغه د ښار د کوټوال د سپاهيانو سره يو ځاې د ښار ډير ځايونه تر سترګو تير کړل خو د قاسم په اړه يې کوم معلومات تر لاسه نه کړاې شو . اوڅنګه به ورته معلومات تر لاسه شوې واې ځکه هغه خو دسلطان په محل کې زنداني پروت و .

مارسي به هره ورځ خپل کوچوان اکبر دقاسم پسې استوه. خو هغه به بيرته هر ماښام ناهيلې را ستنيده. هغې اکبر د لاله شاهين يادګار ته هم څو ځله استولې و. او دوه درې ځلې د طاهر کور ته هم.

يوه ورځ مارسي فکر وکړ چې د ابوجعفر په اړه معلومات تر لاسه کړي. ځکه چې قاسم ورته په اخري کتنه کې د ابوجعفر د نيولو په اړه د خپل پلان خبره کړې وه.

په داسې حال کې چې اکبر مارسي ته همدومره ويلی و چې ابوجعفر سهي سلامت دې او په ښار کې موجود دې. مارسي داسې انګيرلې وه چې ابوجعفر تر اوسه پورې بلکل نيول شوې نه دې. خو هغې ته د انديښنې خبره دا وه چې هغه ولې ددومره وخت دتيريدو سره سره بيا هم دهغې دمور دکتلو له پاره دهغوې کورته رانغې مګر دهغې مور پخپله دوه درې ځلې دکوره وتلې وه. مارسي ډيره هڅه وکړه چې دخپلې مور د سترګو څخه ځان اخوا کړي ، خو مارتها ډيره روږل شوې جاسوسه وه او دمارسي په دا م کې و نه نښته. مارسي خپل کوچوان اکبر د ابوجعفر په لور ور وليږه ، تر څو دهغه د نوکرانو څخه دهغې شپې په باره کې تفصيلات را ټول کړي په کومه شپه چې دهغه د نيولو له پاره دهغه په کور قاسم د پوليسو سره يو ځاې يرغل وروړې و .....خو اکبر هم ونه توانيد کوم خاص خبر تر لاسه کړي .او د قاسم په اړه به هغه څه ډول خبر تر لاسه کړې و ،ځکه چې هغه خو دهغه نا پوهه شهزاده په ځآرن ځاې کې بندي پروت و .

او بيا يوه ورځ خبر را غې چې د شهاب الدين پاشا په مشرۍ د ترکانو فوځ د «نيش» په سيمه کې د « هونياډې » د لښکرو سره د ټکر وروسته ډيره سپکه ماتې خوړلې .

پيښه داسې منځته راغلې وه چې سلطان مرادخان ثاني د کوچنۍ اسيا د قونيا په ښار کې د « کرمانيا دامير » سره په جګړه کې بوخت و ، خو دبله اړخه عثماني لښکر د شهاب الدين پاشا او محمد چلپي په مشرۍ د « هونياډې » دبې شميره لښکرو د غشو د ګذار لاندې و. عيسايي لښکر د « ډينوب د درياب» څخه تير شوې و او د « نيش » په سيمه کې د عثماني لښکرو په مقابل کې يې خيمې وهلې وې. دهونياډی د بيرغ لاندې د ټولې نړۍ د عيسايانو ډيره نامتو جګړماران را ټول شوي و ، په داسې حال کې چې د شهاب الدين پاشا تر قومندې لاندې يوا ځې اتيا زره تجربه لرونکې فوځ و . سهار وختي ددواړو فوځونو تر منځه جنګ پيل شو ، د ۱۴۴۳ کال د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماسپښین په وخت کې د «نیش» په سیمه کې ددې دواړو ځواکونو ترمنځ سخته زمکنۍ جګړه و نښته. د محمد چلپي پیاده عسکر په ډیره میړانه و جنګیدل. محمد چلپي پخپله هم په اس سپور دخپلو عسکرو لار ښوونه یې کوله.

دماسپښین په وخت کې ، کله چې د جنګ میدان د هرې لورې ګرم و او هرې لورې ته د انسانانو لاشونه په خپلو وینوکې تړپیدل ، نو داسې ډاګیزه شوه چې دمسلمانانو پله درنه شوې ده ، په همدې وخت کې قومندان امیر خان هم خپله پنځه زره عسکر د غرونو دپټنځایو څخه رابیرون کړل او د الله اکبر په نعرې سره یې په صلیبي ځواکونو باندې یرغل راوست. هغه ددښمن په میسره باندې یرغل وکړ او دهغوې لیکې یې یو په بله پسې و ځیرلې اوان ددښمن تر قلبه پورې ورسید. هغه د پخوا څخه دا پلان درلود چې ددښمن د فوځ په اعلی قومندان هونیاډي به حمله کوي ، هغه په ډیره میړانه خپل ځان د هونیاډی پورې ور ورساوه ، خو کله یې چې شاوخوا وکتل نو پوه شو چې ددښمن د تورو د ګذار لاندې راغلې دې. خو امیر خان د ویریدو په ځای په خپلو متوکې نور توان هم را پیدا کړ او د هونیاډي ساتونکې ډله یې ځیرې کړه ، په دې وخت کې د هونیاډي اس دهغه تر مخه و. هغه تر ډیره وخته پورې توره چلوله خو ناڅاپه متوجه شو چې بازو یې له کاره وتلې دې ، هغه ته داسې ډاګیزه شوه چې د شهادت وخت یې را رسیدلې د ې. په همدې وخت کې یې په ذهن کې یو ډیر عجیب فکر را ګرزید ، په ډیر قوت یې خپله توره د نیزې په څیر د هونیاډي په لور ور و توغوله. تورې هم فضا ځیرې کوله اونیغه دهونیاډي په شا کې ور ونښته. هونیاډي دخپله اسه لاندې راپریوت. خو د بله اړخه امیر خان بې وسلې شوې و ، په دې اساس ډیرې تورې پرې په یوه وار راپریوتې او دهغه وجود یې ټوټې ټوټې کړ...... دبله اړخه هونیاډي خو داسه راپریوتې و خوبیرته سمدستي را پورته شو ، د تورې د ور شغولو په وخت کې د امیر خان په لاسو کې دومره ځواک نه وچې توره یې دهونیاډي په وجود کې ور ننوځي ، په دې اساس یواځې د توره ځوکه دهونیاډی په وازده کې لږ څه ورننوتې وه، چې د هونیاډي د راپریوتو سره سم ترې بیرته پخپله را و غورزیده. که څه هم هونیاډي زخمي شوې و خو د پوره میړانې څخه یې کار واخست او بیرته په خپل آس سپور شو.

په دې جنګ کې اغاحسن او دیني چرې ګڼ شمیر سالارانو ګډون درلود. خو په دې ټولو محمد چلپي ډیر مصروف و. هغه خپل لښکر ان ددښمن تر قلبه پورې رهبري کړې و ، دهغه لښکریانو په ډیره میړانه د دښمن په لښکرو باندې ګذارونه کول ، پخپله چلپي هم په اس سپور ددښمن په لیکو کې د برق په څیر ښي او چپ لورې ته ګذارونه کول. په همدې وخت کې محمدچلپي ددښمن دنیزې د ګذار لاندې راغې اودهغه د آس سینه یې ځیره کړه او بلې لورې ته ترې ووتله. خو محمدچلپي د آس د راپریوتو دمخه دهغې څخه ټوپ کړ او لاندې ودرید ، اوس نو هغه هم پیاده شوې و ، توره یې لکه دبرق په څیر هرې لورې ته پرکیده ، او په پرلپسې توګه یې ددښمن ګڼ شمیر سپاهیان له منځه یوړل ، خو هغه هم به ناڅاپې توګه د یوه افت لاندې راغې ، یوه غښتلې رسۍ چې یو سر یې ګنډه شوې و په هواکې لامبو وهونکې تر محمدچلپي پورې را ورسیده او پخوا ددې چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه خپله دفاع وکړای شی ، رسۍ یې په ښټ کې ونښته او د لږ مقاومت وروسته هغه په یوه جتکې سره په زمکه راپرېوت، ځکه چې درسۍ را غورزونکې خپل آس په مخالف لورې و ځغلاوه او محمد چلپې یې هم له ځانه پسې کشاوه.

د محمدچلپې د نیولو خبر د عثماني لښکر تر منځ لکه د اور په څیر خپور شو ، ددې خبر سره سم دعسکرو حوصلې کمزورې شوې او په دې توګه دماښامه نه مخته د جنګ پرېکړه وشوه. د ترکانو لښکر په ډېره بده توګه ماتې خوړلې وه ، څلور زره ترکي عسکر ژوندی نیول شوي و او ګڼ شمیر نور بندیان شوي و او په دې توګه د شهاب الدین پاشا زړه ور لښکر د هونیاډې د ګڼ هیوادی لښکر په لاسو د عبرتناکې ماتې سره مات شو.

د ترکانو لښکر ته د ماتې د ورکولو وروسته د هونیاډې حوصله نوره هم ځواکمنه شوه. هغه د ترکانو د فوځ تر شا ان تر «صوفیه» پورې ولاړ اوهغه ځاې یې هم دمسلمانانو څخه ونیوه. څو ورځې وروسته یې د بالقان دغرونو څخه په تیریدو سره د «فلیپوپولس» په ښار حمله وکړه ، دلته ترکانو یو ځل بیا دمقابلې کولو هڅه وکړه خو داځل یې هم ماتې وخوړه. اوس نو دعیسایانو له پاره ډګر خالي و، دهغوې حوصلې د پرلپسې فتوحاتو په واسطه ډېرې قوې شوې وې.

تر اوسه پورې سلطان مراد خان د قونیا څخه بیرته نه و راستون شوې ، خو دخپلو لښکرو دماتې څخه همدلته په کوچنۍ اسیا کې خبر شو. په دې خاطر یې ژر تر ژره د بیرته راستنیدو له پاره ځان تیار کړ. هونیاډې د «روملیا» او « د بالقان د درې» دتباه کولو وروسته د عثماني سلطنت دپاې تخت اورنه په لور په اسانۍ سره راتلاې شو ، ځکه سلطان په اورنه کې نه و او د هونیاډې ځواکمن فوځ ته دسلطان په نشتوالي کې په اورنه باندې ولکه کول کوم ګران کار نه و. خو هغه غوښتل د خپلو دغو بریاو په اړه د عیسایي دولتونو څخه داتلوالي سند واخلي ، همدا علت و چې هغه په اورنه باندې د ولکې کولو په ځاې د بیرته ستنیدو پرېکړه وکړه او د «بوډا» په سیمه کې یې دښنګ ټکور ،عیش ونوش او مستۍ کولو مجلسونو جوړ کړل.

قاسم ددې ټولو حالاتو څخه بې خبره پاته و. دمارسۍ اود قاسم د کورنۍ حالت ، دهغه په ورکیدو باندې ، نورهم ډیر خراب شوي و ، طاهر دخپل ورور قاسم په ورکیدو دومره اندیښمن و چې بلاخره یوه ورځ د سلطاني قصر په لور ولاړ.غوښتل یې چې د شهزاده محمد سره ووینې ،ځکه قاسم ورته د شهزاده سره دخپلو اړیکو په اړه خبر ورکړې و. نن هغه هوډ درلود چې دشهزاده سره دلیدلو په وخت کې به ورته دقاسم د ورکیدو په اړه خبر ورکوي. کیدې شي شهزاده دهغه په راپیدا کولو کې ورسره مرسته وکړي. ځکه چې شهزاده پخپله قاسم ته د دوستۍ کولو وړاندیز کړې و. طاهر ډیر زړه نازړه د شهزاده د کتلو له پاره ورغې ځکه هغه پوهیده چې شهزاده ایله اوس د څوارلس کالو ځوان دې اودهغه څخه دکومې ټیګې پرېکړې اخستل دهیلو نه لرې بریښي. خوبیا هم طاهر هغه لورې ته ورغې. په دې وخت کې ډوب شوې په ډکې هم تکیه کوي ...... په همدې ډکې د تکیه کولو له پاره طاهر

(c) ketabton.com: The Digital Library

دشهزاده کتلو ته ورغي ، کله چې محل ته ورننوت نو دمحل ناظم هغه په خپله خونه کې کيناوه ، اودهغه د راتلو په اړه يې شهزاده محمد ته پيغام ورکړ. شهزاده محمد ته چې کله څرګنده شوه چې دقاسم بن هشام ورور راغلې دې نو هغه د دربار دکوم شخصيت د ورليګلو په ځاې په خپله هلته ورغي، هغه دطاهر د کتلو له پاره د انتظار خونی ته ورغي ، د محل اعلې منتظم او نور سرکاري افسران دشهزاده د درننبت له پاره و دريدل.

شهزاده د طاهر سره ورغاړيوت او سمدستي يې ترې و پوښتل..

قاسم بن هشام چيرې دې ؟.... هغه خو له ماسره ژمنه کړې وه چې کله کله به دلته سلطانی قصر ته راځې او له ماسره به وينې، خو دهغه وخته چې هغه تللې دې نو بيا يوځل هم دې لورې ته نه دې راغلې. که مونږ غوښتلې نو هغه مو را بللې شو خو فکر مو وکړ چې کيدې شي په خپلو کارونوکې مصروف و اوسي.

هغه وخت چې شهزاده دا خبرې کولې نو دمحل اعلې منتظم د شهزاده دخبرو په اوريدو سره ټکان وخوړ ،خو شهزاده او طاهر دواړه په خپلومنځوکې په خبرو و او هيڅ يوه هم د منتظم په لور توجه نه درلوده. کله چې شهزاده محمد د قاسم بن هشام د ورکيدو په اړه واوريدل نو حيران پاته شو. او دنورڅه د ويلو نه پرته يې طاهر بن هشام له ځانه سره خپلې کمرې ته يوړ. دهغه په ذهن کې ډيرې زياتې خبرې ګرزيدې . په اورنه کې د قاسم په څير د يوه وګړي داسې ناڅاپه ورکيدل ددې خبرې نښه وه چې په اورنه کې کوم ژور او خطرناکه سازش روان دې ،اوس نه هغه هم په خپرو شوو افواهاتو باندې باور پيدا کړ ، او دا چې په اورنه کې دقيصر جاسوسان موجود دی ، خپلې د ناستې خونې ته د رسيدو سره سم شهزاده د طاهر څخه يو ځل بيا وپوښتل:

څومره ورځې کيږې چې قاسم غايب شوې دې ؟اودا راته ووايه چې په اخرې ځل هغه کومې لورې دتلو په خاطر دکوره وتلې و.

طاهر هشام حوسيلې وکړ او لږڅه په ټيټ اواز يې وويل :

اخرې ځل قاسم خپلې ورندار ته ويلې و چې د سلطانې قصر په لور ورځي ، دهغه د ورکيدو نن دريمه اونۍ برابره شوه ، پخوا مونږ دا باور درلود چې هغه به دخپلو کارونو په لړ کې کورته د راتلو وخت نه شي پيدا کولې، اوبيا زمونږ کور ته يو اجنبي شخص دا پيغام راوست ، چې قاسم د سلطان سره دکتلو له پاره قونيا ته تللې دې. خو دوه ورځې دمخه ماته څرګنده شوه چې قاسم قونياته نه دې ورغلې بلکه بلکل د اورنه څخه وتلې نه د ي.ماته ډيره انديښنه راپيدا شوې ده ، په همدې فکر کې مې هوډ وکړ چې سلطاني قصر ته ورشم او دشهزاده محمد څخه د کومک غوښتنه وکړم.

ځوان شهزاده په ډيره غور سره د طاهر خبرې اوريدې. د طاهر دهرې خبرې سره د هغه حيرانتيا په زياتيدو وه. په ځانګړې توګه کله چې هغه ته دا ډاګيزه شوه چې قاسم د اخرې ځل له پاره دسلطاني قصر په لور راغلې دې......

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه داسې وانګيرله چې قاسم دهغه د کتلو له پاره دلته راغلې و ،خو ترڅنګ يې په ذهن کې دا فکر هم را ټوکيده ، چې په دې اړه بايد د محل د مؤظفينو څخه پوښتنه وکړي. په دې خاطر يې د دروازې د ساتونکې په کومک دمحل اعلې منتظم راوغوښت. اوس نو هغه د طاهر سره نورې خبرې ونه کړې بلکه د انديښنې په حال کې يې د کمرې فرش ته کتل ، په همدې وخت کې دمحل منتظم هم کمرې ته را ننوت. دهغه په مخ کې هم د انديښنې نښې تر سترګو کيدې. هغه کمرې ته را ننوت اوپه ډيره مؤدبه توګه يوې لورې ته و دريد. شهزاده محمد ورته وويل:

علي خانه !......د نن نه درې اونۍ مخته شاهي سراغ رسان قاسم بن هشام زمونږ سره دکتلو له پاره دلته سلطاني محل ته راغلې و ،خو هغه مونږ ته نه دې رارسيدلې.... ته په دې اړه ماته څه ويلې شې؟

دشهزاده دخبرو په اوريدو سره د علي خان په مخ کې د ويرې سيورې را ښکاره شول اوپه لړزيدلې اواز سره يې ځواب ورکړ « درونده شهزاده ! هو ! درې اونۍ مخته قاسم بن هشام دلته راغلې و خو ستا سره دکتلو په ځاې هغه د شهزاده علاؤالدين سره دکتلو له پاره ورغلې و. او شهزاده علاؤالدين ......

علي خان څه ويل چې ناڅاپه تم شو.....دهغه ويناد شهزاده ترڅنګ طاهر هم خپل ځانته متوجه کړې و. ضرور کومه داسې خبره شته چې علي خان يې د ويلو څخه ويريده. شهزاده محمد ورته په غصه شو او ورته يې وويل:

علي خانه ! خبره دې ولې بنده کړه... ماته ووايه چې قاسم بن هشام زما د ورور سره دکتلو وروسته بيا چيرې ولاړ ؟مه ويريږه ، څه چې درته معلوم دې ټول مونږ ته ووايه.

اوس نو د طاهر زړه په سينه کې په درزهار و. خداې پوهيږي چې علي خان به څه ويل غوښتل. د شهزاده محمد اوطاهر سترګې دعليخان په مخ نښتې وې. په دې وخت کې ورته عليخان ډاګيزه کړه چې شهزاده علاؤالدين خو قاسم بن هشام په اورنه کې د فسادونو د پيداکولو او امن ته د زيان رسولو په جرم د معظم سلطان دبيرته راستنيدو پورې په شاهي زندان کې بندي کړې دې. داخبر د شهزاده محمد له پاره غير متوقع و. هغه ته دا څرګنده وه چې دهغه مشر ورور د سلطنت وليعهد دې او دسلطان په نه موجوديت کې احکام جاري کولې شي خو هغه ته دا څرګنده نه وه چې دهغه مشر ورور د قاسم بن هشام په څير ميړنې ، مخلص او دامن راوړنکې مجاهد شخصيت په بنديخانه کې هم اچولې شي ، ښکاره ده چې شهزاده علاؤالدين د شهزاده محمد څخه ستر هم و او دواک او اختيار خاوند هم. دطاهر بن هشام حالت هم ډير غمژن و ، هغه ته بلکل دا ډاګيزه نه وه چې شهزاده علاؤالدين دکوم ډول خطرې د راپيداکيدو په اړه دهغه ورور بندي کړې دې. طاهر او شهزاده محمد دواړه په همدې فکرونو کې ډوب ناست و چې اعلي منتظم علي خان دوې ته يو بل ټکان ورکونکې خبر هم واوراوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«درونده شهزاده ! په حقیقت کي شاهي سراغ رسان قاسم بن هشام په ناڅاپي توګه د غرب خطیب ابوجعفر نیولي و او په هغه یې داشک پیدا کړي وه چې هغه د قیصر د جواسیوسو د شبکې مشر دي.... اوتاته معلومه ده چې شهزاده علاؤالدین د غرب دخطیب ابوجعفر ډیر درنښت کوي، شهزاده علاؤ الدین فکر کړي چې قاسم بن هشام د ښار اوسلطنت په یوه ډیر عزتمنده انسان باندي لاس اینښودي دي اوپه دي توګه یې په اورنه کي دامن ثبات ته دزیان داړولو هڅه کړي ده......همدا علت دي چې هغه قاسم بن هشام د خپله ځانه سره نظربند کړي دي.

اوس نو شهزاده د ډاډ ساه واخسته. ځکه هغه ته دپیښي په اړه معلومات تر لاسه شو. سمدستي یې دخپل مشر ورور سره د کتلو پریکړه وکړه اوعلی خان ته یې د بیرته تللو اجازه ورکړه. اوس نو هغه غوښتل د شهزاده علاوالدین دربار ته ورشي. طاهر بن هشام یې په میلمستون کې په انتظار کې کیناوه. اوپه خپله د شهزاده علاؤالدین خاص کمرې ته ورننوت.

د شهزاده علاوالدین له پاره د شهزاده محمد خبري هسې دکوچنیوالي خبري معلومیدې. په دې خاطر یې د شهزاده محمد د خبرو د اوریدو وروسته وویل: زه به د سلطان د راتلو تر مخه دا نالایقه شاهي سراغ رسان ازاد نه کړم. که چیرې خداې ناخواسته دسلطان په نشتوالي کی دلته په اورنه کې بغاوت را پیدا شی نوبیا به دهغه مسؤلیت د چا په غاړه وي؟

خو شهزاده محمد دهغه د خبرو څخه ډاډمن نه شو. اوپه احتجاجي توګه یې وویل: درونده اوعزتمنده وروره !......ته ولې په دې فکر نه کوې چې دغه ځوان په خپله سلطان دلته په اورنه کې د سازش کونکو د جرړو د پیداکولو له پاره شاهي سراغ رسان ټاکلي دي،اوس نوکه ستا په خاطر دهغه په کار کې کوم خنډ راشي نوبیا به دهغي مسؤلیت د چاپه غاړه وي؟

دشهزاده محمد خبرو په علاوالدین باندي هیڅ اغیز و نه کړ. بلکه هغه دپخوا په څیر په سخته لهجه باندي وویل:

محمده ! ته ، تر اوسه پوري کوچنې هلک یی. تاته څه معلوم ، چې قاسم بن هشام په اصل کې څوک دي؟ مونږ ته خو د مغرب خطیب ابوجعفر ویلی دي چې دا سړې په تیره میله کې ناڅاپی راپیدا شوې دي او په یوې مقابلې کې یی د معظم سلطان زړه ګټلي دي. اوبیا چې کله سلطان د قونیا په لور روان شو نو هغه دغه سړی ته دلښکر سره دتللو حکم کړې و خودغه سړې د بهانو په جوړولو سره دلته دپاتې کیدو له پاره ځانته زمینه برابره کړه او د یوه نامعلوم سازش د ځېلو له پاره یی سلطان ډاډمن کړ. ساده زړي معظم سلطان هم ددې شکمن شخص په خبرو باور وکړ او هغه یی د جنګ میدان ته دوړلو په ځاې همدلته په اورنه کې پرېښود....ته پوهیږې چې ابوجعفر زمونږ دسلطنت پخواني وفاداره شخصیت دي ، همدا خبره قاسم بن هشام ته د زغم وړ نه وه نو په دې خاطر یی زمونږ د سلطنت په وفاداره شخص باندي حمله وکړه ،کله چې بهرام خان ماته دهغه د نیولو په اړه خبر را کړ نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مونږ سمدستي ابوجعفر خوشي کړ او د قاسم خان د بندی کولو احکام مو ورکړل.....ته ډاډه اوسه ،مونږ چې هر څه کړی دي د سلطنت د ګټو په خاطر مو تر سره کړي دي، معظم سلطان به هم په دې خو ورځو کې بیرته راستنیږي ، دمعظم سلطان د راتلوسره سم به مونږ ټول حقیقت د هغه تر مخ بیا ن کړو .... شهزاده محمد ته اوس پوره ډاګیزه شوې وه چې ابوجعفر دهغه ورور شهزاده علاؤالدین په مکمله توګه په خپل جادو کې را ننبلولي دي. په دې اساس یی فکر وکړ چې شهزاده علاؤالدین به دهغه هیڅ خبره و نه مني اونه به قاسم خان د سلطان د راتلو تر مخه ازاد کړي. هغه په همدې فکر کې ډوب ناست و ، بیا یی دخپل ورور څخه اجازه واخسته اوبیرون راووت. اوس نو هغه په خپل فکر کې بله کومه خبره ګنډه کړې وه. په بیړه تر میلمستونه پورې راغې او د راتلو سره سم یی دقاسم ورور طاهر د خپل پلان څخه خبر کړ ، هغه طاهر ته وویل:

داسې ډاګیزه کیږي چې ابوجعفر زما ورور شهزاده علاؤالدین په خپل جادو کې را ښکیل کړې دي. نو په دې خاطر دهغه څخه دا هیله نه کیږي چې هغه دې قاسم بن هشام دسلطان د راتلو تر مخه ازاد کړي. خو زه اندیښمن یم چې د قاسم بن هشام د نظر بندی په وخت کې او دسلطان دراتلو تر مخه دسلطنت غداران کومه توطئه جوړه نه کړي ..... ته زما وړاندیز و منه ، دا به ستا له پاره ، د سلطنت له پاره او زمونږ د ټولو له پاره ډیر غوره وي .

شهزاده محمد غوښتل خپل پلان ډاګیزه کړي خو دهغه د خبرې تر مخه طاهر ترې و پوښتل:« ته چې څه ویل غواړې پرته له ځنډه یی راته وویایه ، زه به ستا هره سلا د سر په سترګو و منم.» دطاهر دخبرو په اوریدو شهزاده محمد ډیر زیات خوشحاله شو او بیا یی وویل : «ته به داسې وکړې چې سبا سهاربه په یو ډیر ګړندې اوتیز تلونکې آس باندې سپور شې او زما لیک به کوچنۍ اسیا کې د معظم سلطان دربار ته ورسوې اوهغه به د ټولو حالاتو څخه پخپله خبر کړې. زه باوري یم چې معظم سلطان به شهزاده علاوالدین ته سمدستي یو بیړني پیغام را ولیږي.» طاهر دهغه دخبرې سره سمدستي موافقه وکړه او په ډیره احساساتي توګه یی وویل:

« ستا لیک به ماته څه وخته پورې تر لاسه شي.؟»

« ته همدا اوس خپل ځان دسفر کولو له پاره تیار کړه ،سبا سهار وختي د تلو تر مخه به زما لیک تاته در ورسیږي»

د شهزاده محمد او طاهر هشام تر منځه تر ډیره وخته پورې په همدې مسئلې باندې خبرې اترې رواني وې اوبیا طاهر اجازه واخسته او سلطاني قصر ته ولاړ. اوس نو دهغه حالات ډیر بدل شوي وو. هغه تر ډیره پورې ډاډمن و ځکه ورته ډاګیزه شوې وه چې ورور یی چیرې دي؟ او په څه حال کې دي ؟ هغه په بیړه د آسونو د اصطبل پورې راغې او خپل آس یی را پرانست او دکور په لور رهي شو. هغه په دې فکر کې ډوب وو چې کله یی کوچنیان خبر شي چې دروند کاکا یی په خیر خیریت سره په سلطاني قصر کې موجود دي ، نو ډیر زیات به خوشحاله شي. تر ښنګ یی د راتلونکې ورځې د سفر له پاره یی هم ځان تیاراوه ، خو کله چې دکور دروازې ته را ورسید نو هلته یی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یوې کوچنۍ بګۍ وکلته چې ولاړه ده ، د دې بګۍ په دریدو او کتلو سره یې حیرانتیا نوره هم زیاته شوه ، داسې څرګندیده چې کومه میلمنه ښځه دهغوی کور ته راغلې وي. طاهر په همدې فکرونوکې شو چې هغه ښځیه میلمنه به څوک وي چې ددوی کور ته راغلې ده. ځکه هغه پوهیده چې په اورنه کې دهغه اړیکې د ډیرو کم شمیر خلکو سره جوړې شوي دي. خو په هغوی کې داسې څوک نه شته چې ښځې یې په بګیو کې سفر ونه کوي. په دې اساس دا به هرومرو د امراو د طبقې دکورنۍ د ښځو څخه کومه ښځه وي. طاهر دهمدې خبرو په فکرونو کې ډوب کور ته را ننوت. کوچنیانو یې په انګړ کې لوبې کولې. دخپل پلار دکتلوسره سم یې دهغه په لور را منډه کړه. اوخپل پلار ته یې وویل:

« پلار جانه ! کورته یوه ښځه راغلې ده ......اود قاسم کاکا په اړه پوښتنه کوي ، مور او نیامې دهغې سره په خبرو لګیادي ....»

د طاهر د تندي ګونجې نورې هم زیاتې شوې ...دا به څوک وي ؟ دهغه تجسس نور هم زیات شو. دا سې بریښې چې کومه ښځه چې دلته دقاسم پوښتنې ته راغلې ده هغه قاسم پیژني. هغه ته دا خبره نوره هم دحیرانتیا سبب وګرزیده. ځکه قاسم خو یواځې څو میاشتې مخکې اورنه ته راغلی و نو دومره ژر به یې څنګه د یوې ښځې سره اړیکې پیدا کړي وي. په همدې فکرونو کې ډوب هغه دکور یوې بلې کمرې ته ولاړ. دواړه کوچنیان یې ښې او چپ لورې ته روان وو او په پرلپسې توګه یې خبرې کولې ، طاهر دهغوی خبرې له نظره وغورځولې او ورته یې وویل:

« ولاړه شئ ، اوخپله مور مو دلته را وبولئ ،...... شاباس !

دواړو کوچنیانو منډه کړه او څو لمحې وروسته د طاهر ښځه دهغه تر مخ ولاړه وه. هغه مسکۍ وه او خوله یې دخندا نه وازه پاته وه. دهغې په مخې دخندا په کتلو سره د طاهر حیرانتیا نوره هم ډیره شوه نو سمدستې یې ترې وپوښتل:

« څه خبره ده ؟ دا میلمنه ښځه څوک ده اودکومه ځآیه راغلې ده ؟ اود قاسم په اړه څه پوښتي ؟ د طاهر دښځې سکینې په مخ د شرارت نه ډکه خندا وه ، اوپه همدې خندا کې یې وویل:

« ته قاسم و لټوه ، الله مونږ ته د سپوږمۍ په څیر ناوې راکړې. » طاهر دخندا په ځاې نور هم حیران شو او ویې ویل: « دا ته څه وایې ، د یوې بیګانه نجلۍ سره په لمړي ځل په خبرو کې داسې دومره پر مخ تللې یاست ، اول خو راته ډاګیزه کړه چې دا څوک ده ؟

اوس نو سکینې هم په ډیر غور سره خپله خبره وکړه. ځکه هغې ته دخپل میړه مزاج بلمنګه محسوس شو ،په ټیټه لهجه یې وویل: « دا مارسی ده ..... دا هغه نجلۍ ده چې د میلې په ورځ یې دقاسم ژوند خوندي کړې و .دا نجلۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم په اړه ډېره معلومات لرى ، دومره معلومات چې زه او ته يې هم نه لرو . زه ښځه يم او دمحبت په معامله کې زما سترګې دوکه نه خوري. ما ددې نجلۍ په سترګو کې د قاسم له پاره دسمندر په څير څپې وکتلې. دا پيغله د څو ورځو راهيسې د قاسم د بيلتون څخه سخته نارامه وه او نن مجبوره شوې چې دلته راشي اودهغه په اړه و پوښتي.او که نه هغې دلته د راتلو څخه د شرم احساس کاوه. په طاهر د سکينې خبرې له يوه اړخه ښې ولګيدې اوپه دې اړه په فکر کولو مجبور شو چې ددې پيغلې نوم خو مارسی دې.....او دا د مسلمانانو په څير نوم نه دې ، نو ايا قاسم دکومې عيسايي پيغلې سره دمحبت تارونه غځولې دي. هغه په دې فکر کې هم و چې هسې نه چې دا نجلۍ د ابوجعفر جاسوسه وي اودقاسم په اړه دهغه د ورور د راتلونکې پلان څخه ځان خبروي. اوپه همدې خاطر دلته راغلې وي. دهغه ذهن په اسانۍ سره دا خبره نه منله چې مارسي دې دهغه د ورور سره مينه اومحبت وکړي ، خو کله کله به يې چې دا فکر کاوه چې مارسی دهغه د ورور محبوبه ده نو په سينه کې يې دخوشحالۍ ګيګړې شړنګيدل. کله چې سکينې طاهر په فکرونو کې ډوب وکوت نو ورته يې وويل: « يوائې زه نه ،بلکه ستا دروند پلار او درنه مور هم د مارسي سره دخبرو کولو وروسته ډيره خوشحاله دي. دا پيغله د ډيره وخته راهيسي دلته موجوده ده او مونږ په دې خاطر دلته ستنه کړې چې ته دسلطاني قصر څخه دقاسم په اړه څه معلومات راوړې نو مارسي به هم دهغې څخه خبره کړو .

طاهر په دې فکر کې شو چې که دا پيغله دابوجعفر جاسوسه وي نو بيا خو ترې د قونيا په لور دتللو خبره پټول په کاردي ، خو د قاسم د بندي کيدو په اړه ابوجعفر پخپله هم معلومات لري نو په دې خاطر به دې پيغلې او خپلې کورنۍ ته دد ددې خبرې يادول دومره زيانمنونکي نه وي ،بلکه ښې پايلې به ورکړي. تر څنګ يې که ابوجعفر ته دا ډاګيزه شي چې د قاسم ورور طاهر تربندي خانې پورې د قاسم پورې ور رسيدلي دي نو هغه به لږ څه نور هم محتاط شي. اوپه اورنه کې به د کوم بغاوت د راپيدا کولو پروګرام شاته و غورځوي. د همدې فکر په بنسټ طاهر پريکړه وکړه چې هغه به ددې ميلمنې پيغلې مارسي تر مخه دقاسم د بندي کيدو يادونه کوي. په همدې خاطر يې خپلې ښځې سکينې ته وويل:

« سهي ده ، ته دا پيغله تر دې ځآيه راوړه ، چې زه يې يو وار ووينم.»

سکينې دخوشحالۍ نه ټوپ کړ او دخپل ميړه په لور دکتلو وروسته په بيړه دهغه ځآيه ووتله. کوچنيان لا د پخوا څخه ددې کمرې څخه وتلي وو او په انګړ کې په خپلو لوبو کې مصروف و . د لږڅه وخت دتيريدو وروسته قاسم دهغه پيغلې مخ وکوت. کله يې چې سترګې په مارسي و نښتې نو حيران پاته شو، په دې فکر کې شو چې ايا دا ډول ښکلې مخونه هم شته ؟ دا ستري ستري سترګې ، اوږدې اوږدې زلفې، داسې خوزيدې لکه دوه تورې کونترې چې په هوا کې وزرونه رپوي. مارسي په داسې حال کې چې سر يې د شرم نه ښکته و دې خونې ته را ننوته او د طاهر تر مخه د لرګي په چوکۍ کيناسته. دطاهر مور اوښځه هم دمارسی تر شا دې خونې ته را ننوتل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي په کیڼ او ښي اړخ کې کیناستل. تر اوسه لا طاهر خبره نه وه کړې چې د پلار یې په ډیرو کمزور قدمونو سره کمرې ته راننوت او دطاهر تر څنګ په کټ کې کیناست. طاهر مارسی ته په ډیر غور سره کتل ، هغه ته ددې پیغلې په مخ د پرېښتو په څیر معصومیت تر سترګو کیده. طاهر په خپله په جاسوسۍ باندې نه پوهیده بلکه یو نیغ په نیغه توره وهونکې ماهر او استاد و ،په دې خاطر یی په ناڅاپه توګه په فکر کې راغله چې مارسی دکوم غلط قدم له پاره دهغوې کور ته نه ده راغلې ، سمدستی یی د مارسي څخه خپلې سترګې واړولې اوخپلې درنې مورته یی مخ کړاو ورته یی وویل:

« درنې مورې ! د قاسم درک خومعلوم شو.»

دهغه ددې خبرې سره په خونه کې ناست دهر چا خوله دحیرانتیا څخه خلاصه پاته شوه. په دې وخت کې دمارسی حالت هم دکتلو و. هغې د تجسس ، پلټنې ، احساس ، محبت او مینې څخه ډکو جذباتو کې طاهر ته په ډکو سترګو و کتل او تر ټولو دمخه یی وویل:

«آ..آ.......آیا ته ربښتیا واې ؟ دهغې په لهجه کې شرم وحیا را نغښتې وه ، دمارسی نه وروسته د قاسم مور په ډیره بیړه وویل: « زما زوې چیرې دې...... چیرې دې هغه...؟ تا خو ویلې و چې هغه به له ځانه سره راوړم. د طاهر ښځې هم همداسې وویل او زیاته یی کړه: ددې نه ډاګیزه شوه چې زمونږ د ناوې نګور قدم زمونږ له پاره د خیر او عافیت سبب وګرزید. همدا نن مارسی زمونږ کورته راغله او همدا نن د قاسم په اړه هم مونږ ته خبر تر لاسه شو ،

تر ټولو وروسته دقاسم پلار په پوره غور سره وویل : « څنګه معلومات یی شوې دې......؟ اوس قاسم چیرې دې ، ایا هغه دکوم کار پسې سلطان استولې دې ؟» دا دهشام خبرې وې ، چې دخپل وخت ډیر مشهور پهلوان هشام بن عدی ......

د ټولو دخبرو داوریدو وروسته طاهر په ټیټ اواز وویل: « نه !درونده پلاره..... سلطان خو قاسم ته ډیر مهم کار ورسپارلې و . خو دسلطان مشر زوې علاؤالدین د غرب د خطیب ابوجعفر په وینا دتیرو درې اونیو راهیسي دخپل ځان سره نظر بند کړې دې.

دطاهر د خبرو داوریدو وروسته مارسي په خپل ځاې کې ورخښه شوه ، داسې معلومیدل چې ابوجعفر خپل کار کړې دې. مارسی ته دا ومنله چې ابوجعفر یو ډیر ښه روزل شوې جاسوس دې ځکه هغه مارتها ته ویلې و چې هغه به ډیر ژر قاسم دخپلې مخې څخه لرې کړې ،مارسي په همدې فکر کې وه چې ابوجعفر خپله خبره پوره کړه.... د بله اړخه طاهر خپل پلار ته د پیښې په اړه تفصیلي معلومات ورکوي ، په دې وخت کې ناڅاپی د طاهر په زړه کې یو فکر راغې اودقاسم قصه یی په نیمایی کې پریښوده او دمارسی په لور متوجه شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

« محترمي ! ستا په اړه مې ماته ښځې څه ويلي دي خو هغه ماته کافي نه دي. نوکه ته يې بده نه ګڼې مهرباني وکړه او خپله کورنۍ راته را وپيژنه ، تر څو زما په ذهن کې اندېښنې له منځه ولاړې شي.

دا ډول پوښتنې د مارسي له پاره غير متوقع نه وې. خو څرنګه چې د هغې ذهن د قاسم په لور متوجه و نو په دې اساس د طاهر په پوښتنه يې ټکان وخوړ. او بيا يې د لږه ځنډه وروسته په داسې حال کې چې سره يې ښکته کړې و داسې وويل:

« زه له تاسو څخه څه نه پټوم. په دې دنيا کې يوازې تاسې زما له پاره هر څه ياست. زه به تاسو ته د خپل ژوندانه يوه يوه پاڼه پرانزم او در ته به يې بيان کړم»

د دې خبرو نه وروسته مارسي د خپل ځان او خپلې کورنۍ په اړه د طاهر کورنۍ ته پوره تفصيلي معلومات ورکړل . هغې دالبانوي قصر نه نيولې د سلطان تر محله پورې او بيا د سلطان د قصر نه نيولې د قاسم سره د کتلو پورې ، څه چې ورته ياد وو بيان کړل.....د هغې په قصه کې د سکندربيګ ياد ونه هم وشوه او ابوجعفر يې هم ياد کړ..... هغه د قاسم سره د خپلو ليدنو کتنو په اړه هم تفصيلي خبره وکړه او د خپلې مور مارتها د جاسوسۍ د کړچار په اړه هم. کله چې مارسي خپله قصه پوره کوله نو د طاهر د مور او ښځې د سترګو څخه اوښکې رواني وې ،طاهر او پلار يې په خپل ځاې ناست و او د مارسي د مينې ډک داستان يې اوريد. په دې وخت کې د طاهر مور پورته شوه او مارسي يې د سينې سره يوځاې کړه، د مارسي د غټوغټو سترګو څخه د اوښکو څاڅکې لکه د باران په څير په زمکه را پريوتل. سکينه هم ور پورته شوه او د مارسي سره يې د مينې غاړه ورکړه.

« زه خو وايم چې ته اوس همدلته اوسه. ځکه چې ته په خپل کور کې د خپلې مور مارتها څخه هم خوندى نه يې. خداې نا خواسته که څه درته پيښ شي نو مونږ به د قاسم تر مخ څنګه سر پورته کړو.

د سکينې خبرې لا نه وې خلاصې شوې چې هشام په خبرو پيل وکړ.« ګوره لورې ! تا مونږ ته هر څه په ريښتيا سره بيان کړل او زمونږ په زړونو کې دې د خپل ځان له پاره ډير ښه ځاې پيدا کړ. د دې څرګندونې وروسته چې تا اسلام منلې دي زه نور هم خوشحاله شوې يم. زه تا ته نصيحت کوم چې ته خپل نوم هم په يو مسلمان نوم بدل کړه ، او ځانته يو مسلمان نوم کيږده.

مارسي د قاسم د پلار د خبرو په اوريدو سره په شرمناکه لهجه باندې وويل: « نو بيا همته ما ته يو ښه نوم پيدا کړه ، هر هغه نوم چې تا ماته راکړ همغه به پس له دې زما نوم وي.»

اوس نو هشام د خپل راتلونکې نګور د نوم په اړه فکر کاوه. د لږه وخته وروسته هشام وويل: سهي ده لورې ! مونږ ستا له پاره يو نوم پيدا کړې دې. » ټولو د هشام په لور وکتل نو هغه هم وخندل او په خندا کې يې مارسي ته ور غږ کړ..... غزاله.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهشام دخولي څخه مارسی دخپل نوی نوم په اوریدو ډیره خوشحاله شوه، دا نوم بلکل سهي و . د مارسي له پاره دغزاله په څیر د غټو سترګو خاوندې ته همدا نوم مناسب و . کله چې سکینې مارسي ته دغزاله د نوم په اړه تشریح ورکړه نودهغې مخ د شرم څخه تک سور وګرزید. هغه په دې فکر کې شوه چې عربي ځوان قاسم به په څومره مینه هغې ته دغزاله نوم اخلي.

مارسی څو ساعته د قاسم په کور کې پاته شوه. په پیلامه کې دهغې راز داره کوچوان اکبر د دروازې نه بیرون ولاړ و . څو وروسته مارسی هغه بیرته ولیږه او ورته یې وویل چې د ماسپښین نه وروسته راشي اوهغه پورته کړي. اوس نو هغه مارسی نه وه بلکه یوه مسلمانه پیغله غزاله وه . څو هغې تر اوسه پورې خپل دغه نوم د خپلې مور او ابوجعفر څخه پټ ساتل غوښتل.

ماسپښین ناوخته و چې اکبر د مارسي د بیرته وړلو په خاطر خپله بګۍ راوسته. مارسي هم د طاهر د کورنۍ د ټولو غړو سره د مینې او محبت په فضا کې پوره وخت تیر کړې و او اوس بیرته خپل کورته ستنه شوه.

بل سهار طاهر د قونیا په لور و خوزید ، هغه یوآځې خپلې ښځې ته ویلي و چې د سلطان سره د کتلو له پاره کوچنۍ اسیا ته ورځې تر څو دقاسم د ازادولو له پاره څه وکړای شي. تر څنګ یې خپلې ښځې ته لارښوونه وکړه چې د اوس له پاره قونیا ته دهغه د تللو خبره پټه و ساتي ، سکینې هم سهار وختی د لمانځه وروسته د هغه د تللو له پاره تیارې نیولې و.

د بله اړخه مارسی د قاسم د کتلو له پاره نا ارامه وه. همدا نن سهار هغې پریکړه کړې وه چې هغه به سلطاني قصر ته ورځې او د کومي لارې څخه به د قاسم سره لیدنه کوي. سلطاني قصر ته د مارسي تل راتلل څه نوې خبره نه وه. ځکه چې هغه د البانوي وینځې مارتها لوروه او دسکندر محبوبه هم..... څو نن سهار د روانیدو سره سم یې مور و دروله.

« اې نجلۍ..... ! دا نن بیا چیرې روانه یې؟ د پوښتنې ایګنې پرته روانه یې ؟

په مارسي د مور خبره ډیره بده و لګیده. مخ یې را وګرځاوه او مورته یې وویل. « دلته نژدې ورځم ، د سلطاني قصر پورې..... »

غالبا چې مارسی به هلته په قصر کې د کومې ملګرې نوم اخیستې و ، څو نن د مارتها سلوک څه بلمنګه ښکاریده. په دې اساس یې په سختې ژبې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« خبردار ! ....ته هیچیرې نه شې تلاې. تاته ډاګیزه ده چې ته دالبانیا راتلونکې ملکه یې. سبا به په البانیه کې سکندر سره یو ځاې په تخت کینې. دخپل حیثت په اړه دې فکروکړه. دا ته هره ورځ چیرې اوکومو ځآېو کې ګرځې را ګرځې. ما همدا نن سهار اکبر د دوو ورځو په رخصتۍ لیږلې دې.

مارسي دخپلې مور د خبرو څخه لږ څه پښه نیولې شوه او یوه نامعلومه ویره یې په زړه کې کیناسته. هغه ته داسې ښکاره شوه چې دا خبرې دهغې مور نه دې کړې بلکه ابوجعفر دهغې دمور په ژبه غږیږې. هغه فکر وکړ چې دهغې مور خو پخوا داسې نه وه ، ځکه هغې ته به یې تل ناز ورکاوه او په ډیرو نازونو کې یې را ستره کړې ده. یو ناڅاپه یې فکر خراب شو پریکړه یې وکړه چې سلطاني قصر ته به هرو مرو ورځو ، ابوجعفر ته په قهر وه په دې اساس یې پریکړه وکړه چې سلطاني قصر ته به هرومرو ورځي. په دې خاطر یې وویل:

« مورجانې ! څه درباندې راغلل..... زه خو تر محله پورې ورځم..... پیدل په پښو هم ورتلاې شم... زه د ملکې سروین سره هم کتل غواړم او د سربیایی وینځو سره هم غواړم ووینم..... ډیر وخت وشو چې هغه لورې ته نه یم ورغلې.

مارسي د خپلې مور په خوږ رګ باندې ګوته کیښوده. ځکه سربیایی شهزادګۍ سروین او دهغې وینځې هغې ته ډیر ارزښت درلود. په ځانګړې توګه د ملکې سروین وینځې د عیسایی توب په خاطر هم مارتها ته ډیرې ورنژدې وې. کله چې مارتها د مارسی دژبې څخه دهغوې نومونه واوریدل نو خاموشه شوه او مارسي ته یې دتللو اجازه ورکړه.

مارسي دکوره ووتله او په پښو تر سلطاني قصر پورې ولاړه. هغې په لاره کې فکر کاوه چې دملکې سروین سره کتل به د قاسم دازادیدو له پاره ګټور وي. په داسې حال کې چې پخوا ددې هغې فکر کاوه چې دخپلو سهیلیو په منځګړتیابه د شهزاده علاؤالدین سره نیغ په نیغه ووینې او په دې اړه به ورسره خبرې کوې. خو اوس هغې خپل فکر کې بدلون راوستې و او دد ې کار له پاره یې سربیایی شهزادګۍ ملکه سروین چې د سلطان مرادخان ثاني ملکه وه مناسبه و ګڼله. ځکه هغې کولې شول د قاسم په را خلاصیدو کې ښه او غوره کړچار ادا کړي. هغه په دې پوهیده چې دواړه شهزادګان ، شهزاده محمد او شهزاده علاوالدین د ملکې سروین ډیر قدر او درښنت کوي او دمور په سترګو ورته ګوري.

ملکه سروین د سربیا دپادشاه لاړډ ستیفن لور وه. دسربیا دغه پادشاه د سلطان مرادخان ثاني ډیر وفاداره ملګرې او دوست و. دهمدې وفادارۍ په بنسټ یې سلطان مراخان ثاني ته خپل لور شهزادګۍ سروین په نکاح ورکړه. او بیا شهزاداګۍ سروین د خپلو څو کسو وینځو سره یو ځاې اورنه ته دسلطان دناوې په څیر راغله.

مارسي محل ته درا ننوتلو سره سم نیغه محل سراې ته ورغله. هلته یې د ټولو دمخه دملکې سروین خواجه سراې سره وکتل. دهغې له لورې ورته وویل شول چې ملکه سروین د شاهي باغ شاته سیمه کې مرغیو ته دانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ور کوي. مارسي به ددی نه مخته هم کله کله د ملکې سروين سره کتل. همدا علت و چې هغه پر ته له کومه ځنډه د شاهي باغ شاتنی برخې ته ورغله. کله چې ملکې سروين مارسی وکتله نو په خندا يې ورته وويل:

« خوش امديد.......نن خو زمونږ الباني خور زمونږ ليدلو ته راغلې ده .....»

دملکې په ژبه کې د بورې په څير خوږلني و، د ملکې د لهجې نه د مارسي حوصله نوره هم لوړه شوه. او ويې ويل: « درنې ملکې !...... ستاسې محبت مې کله کله دې ماڼيو ته د راتلو له پاره را کاږي. او که نه....

په شاهي بزم کې د غريبانو تيريدل څه معنې لري..........

ملکې يو دم د مارسي په لور وکتل او دهغې ددې خبرې څخه يې په خوند اخستلو سره وويل: « سبحان الله ! نن خو ته په مشکو او عنبرو کې را لتاړې خبرې کوې.....داسې معلوميږې چې کوم زخم دې خوړلې او دلته راغلې يې.

مارسي د شونډو لاندې و خندل او سريې ښکته کړ اوبيا يې وويل: د درنې ملکې د ژبې څخه د سبحان الله د کليمې په اوريدو سره داسې ډاګيزيږې چې درنې ملکې د اسلامي معمولاتو سره هم دلچسپې پيدا کړې ده .ملکې ورته پر ته له ځنډه وويل: « ولې نه ...... د اسلام سره خو زما مينه دهمغې لمړی ورځې څخه شته ، زما درونډ او معظم پلار لارډ ستيفن هم د زړه له کومې مسلمان و. همدا علت دې چې هغه د ترکانو د سلاطينو ددرې نسلونو سره د عثماني سلطنت د ټينګښت له پاره کار کړې دې.

اوس نو مارسي په ډيره مينه او محبت دغې ښکلې اوښايسته ملکې ته کتل. لږوروسته ملکې دمارسي څخه وپوښتل: « وايه مارسي ! څنګه دې پيښه راکړې ؟داسې ډاګيزيږی چې نن ته زمونږ څخه د څه غوښتنې له پاره راغلې يې؟

مارسی د حيرانتيا څخه سترګې راپورته کړې اوبيا يې په پوره خوشحالی سره وويل: عجيب........ درنې ملکې ! ډيره عجيبه...... ته خو اوس د زړونو په حال هم پوهيږې. »

« د زړونو په حال يواځې الله تعالې پوهيږي.... مونږ يواځې ستا په مخ ليکل وکتل، تا نه دې اوريدلې چې خيرې مکمل کتاب وي.» ملکې نرمه شانته خندا وکړه او بيايې وويل. اوس نو مارسي هم ورته خپله خبره پيل کړې وه .....

« درنې ملکې !..... تا به اوريدلې وي چې معظم سلطان يو عرب ځوان د شاهي سراغ رسان په څير ټاکلې دې......»

« داسې بريښې چې هغه سراغ رسان ستا د زړه سراغ لګولې دې.....ولې ؟..... ايا زړه خو به دې پرې نه وې بايلودې ؟...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي څيره د حيا څخه سوربښنه شوه. سترګې يې ښکته کړې او دلږڅه ځنډ نه وروسته يې وويل: « ددرنې ملکې سترګې هر څه ويني...... خو اوس ما د عثماني سلطنت د پايښت سوال له ځانه سره راوړې دې.

دمارسی په خبرو باندې ملکه حیرانه شوه او سمدستې يې وويل: « خداې دې نه کړې چې عثماني سلطنت ته پيښښ شي. تا څه ډول پوښتنه له ځانه سره راوړې ده.،،،،»

مارسي لږ په تتره ژبه وويل : « درنې ملکې ! هغه عرب ځوان چې معظم سلطان په اورنه کې د سازشونو د بربنډولو له پاره په خصوصی توګه ټاکلی دې نو په دې وخت کې ديوه غدار په خبره شهزاده علاوالدين نظر بند کړې دې...... په داسې حال کې چې هغه غدار د سلطنت پر خلاف په خطرناکه سازش کې مصروف دې.

دملکې رنګ تغير وکړ او په ډير غور سره يې وويل: « هغه غدار څوک دې چې شهزاده علاوالدين يې په خپله ولکه کې اخستې دې ؟..... مارسي تو خو په هوش کې يې ؟ تاته معلومه ده چې ته څه وايې ؟ ته خو په يوه ترک شهزاده او ولیعهد باندې الزام لګوې ؟»

دملکې دخبرو د تکميل سره سم مارسي په پوره عزم سره ورته وويل: « درنې ملکې ! زه يواځې الزام نه لګوم بلکه دا وايم چې شهزاده علاوالدين قاسم بن هشام په زندان کې اچولې دې ، درنې ملکې ، په دې وخت کې په اورنه کې قاسم هشام ته سخته اړتيا ليدل کيږي ، دخداې له پاره څه وکړئ ، هسې نه چې د معظم سلطان په نشتوالې کې ابوجعفر په اورنه کې دفساد اوبغاوت اور بل کړي.

اوس نو دملکې سترګې د حيرانتيا نه وازې وې ، او په لږ څه تيزې لهجې سره يې وويل:

« ابوجعفر ؟........ ايا دا همغه سړې نه دې چې دسترګو رنګ يې د لاطينې ولسونو په څير نيلې دې ؟ او د غرب د خطيب په نامه يې شهرت موندلې دې..... اې مارسي ! هغه سړې خو ستا دمور خواته ډير تګ راتګ کوې ،...... همداسې ده که نه ؟

ملکې خپلې سترګې په خلا کې اړولې را اړولې اوپه څه فکر کې ډوبه وه. هغه ته په ياد راغلل چې يو وخت ابوجعفر او مارتها په دې شهزادګۍ باندې دخپل اثر ور رسوخ د وراچولو هڅې کولې. په هغه وخت کې سروين نوې نوې را واده شوې ناوې وه. په دې خاطر د نا اشنايي په اساس خاموشه ناسته وه. خو نن چې مارسي د ابوجعفر د سازش په اړه خبره وکړه نو د ملکې سروين سترګې هم را وغوړيدې ، هغې دمارسی خبرې هم په ډير غور سره واوريدې ، مارسي ورته وويلې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درنې ملکې ! ابوجعفر زمونږ کورته تګ راتګ کوي.... په همدې خاطر زه ددې سازش په اړه پوره معلومات لرم. درې اونۍ مخته قاسم بن هشام د قیصر دجاسوسانو دسراغ د پیدا کولو له پاره د ابوجعفر تر پوزې پورې ور رسیدلې و. خو شهزاده علاؤالدین ټوله معامله سرچپه کړه..... اوس نو ته که څه کولاې شې ویې کړې......»

اوس نو ملکه په ټولو حالاتو ښه پوه شوې وه .... هغې فکر کاوه چې د شهزاده علاوالدین سره ددې مسئلې په اړه څه ډول خبرې وکړي ، هغې دمارسي په خبرو پوره باور وه ځکه چې هغه پخپله د ابوجعفر دکړچار څخه خبره وه. هغې فکر کاوه چې نه یواځې قاسم بن هشام را خلاص کړل شي بلکه په یوه ډول نه یوه ډلو د ابوجعفر ستونې هم ورخفه کړي. هغه په دې پوهیده چې اوس دهغې په اوږو باندې ډیر درونډ بار را پریوتې دې.... مارسي ته یې وویل:

مارسي ! ستا ډیره زیاته ممنونه یم... چې مونږ ددې نازکه حالاتو څخه خبر کړو. مونږ به همدا نن د څه کولو هڅه وکړو.

دملکې په خبرو مارسی د ډاډ ساه واخسته. اوبیا یې په ټیټ اواز سره وویل:

« درنې ملکې !زما یوه غوښتنه ده ....»

ملکې د مارسي په لور وکتل او ترې ویې وپوښتل: « هو هو ، ووایه».

«درنې ملکې ! زه غواړم دقاسم بن هشام سره ووینم ، هغه همدلته په شاهی قصر کې په زندان کې بندي دی. نو که ملکه دزندان مسؤل ته حکم وکړي چې هغه ماتم نه کړی....»

ملکه یو ځل بیا حیرانه شوه.... دڅو لمحو له پاره په فکر کې ډوبه شوه. اوبیا یې د یوه نوي عزم سره وویل:

« زما سره یوځاې راځه... مونږ به همدا اوس شاهي زندان ته ولاړ شو اودقاسم بن هشام سره به ووینو.» ملکې په پوره احساس سره قدم پورته کړ او د مارسي په زړه کې د خوشحالۍ ګوړه په ماتیدو شوه.

دشاهي زندان مسؤل چې ملکه سروین وکتله نو پښې یې په لړزیدو شوې ، دا سیمه د محل په شمال غرب کې پرته وه ، دمحل سراې ښځې به دلته هیڅکله هم نه ورتللې. یوازې ددې ځاې کارکونکې خلک د محل په دې سیمه کې اوسیدل. دلته شاهي آسپ ځاې هم و او دمحل وسله تون هم همدلته پروت و. دهمدې ستر عمارت په منځ کې یوه ستره کمره د شاهي زندان له پاره ځانګړې شوې وه. کله چې ملکه د زندان داروغه ته ور نژدې شوه نو هغه تر ملا پورې را ښکته شو اودملکې له پاره یې درنښت په ځاې کړ. ملکه هم هملته ودریده. او په تحکمانه توګه یې وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

په شاهي زندان کې څومره بنديان پراته دی ؟» ملکې په شاهانه انداز کې خبرې کولې. داروغه په لړزيدو شو او په ترتړې ژبه يې وويل :

« مم....ملکه معظمه ! دلته يواځې يو بندي موجود دی.»

ملکې ترې بيا وپوښتل: « دهغه نوم څه دې ؟»

د زندان داروغه ورته په ډيره درنه ژبه وويل : « قاسم بن هشام»

ملکې چې د قاسم نوم واوريد نو يو ځل يې دمارسي په لور و کتل ، دمارسي مخ هم د احساساتو ډک و ،ملکې داروغه ته مخ کړ او ورته يې وويلې« مونږ همدا اوس اوهمدا وخت د قاسم بن هشام سره کتل غواړو . ولاړ شه او هغه د ډير زيات درنښت سره يو ځاې دلته له ځانه سره راوړه.»

د زندان داروغه سمدستي شاته و ګرزيد او په منډه منډه د زندان دروازې ته ولاړ . د لږ وخت وروسته قاسم د مالکې او مارسي تر مخ ولاړ و. په دې درې اونيو کې دقاسم روغتيايي حالت ډير خراب شوې و، دهغه مخ ژيړ ګرزيدلې و خو سترګې يې لا تراوسه هم روښې او روښانه وې ، مارسي د قاسم په کتلو سره ډيره نا ارامه شوه ،خو هغې دقاسم سره د ملکې او دزندان د داروغه په شتون کې په بې تکلفۍ سره خبرې و نه شوې کړاې. هغه يوې لورې ته و دريده او په ډيره غمژنه توګه يې دقاسم روغتيايي حالت ته کتل.قاسم مخته راغې او ملکې ته يې سلام وکړ ، ملکې ورته په خندا ځواب ورکړ او بيا يې ورته وويل:

« قاسم خانه ، زه د سلطان مرادخاني ثاني ، دعثمانيه سلطنت د پادشاه ، ملکه يم. مونږ ته نن مارسی ستا د حالاتو په اړه په تفصيل سره خبره کړې ده ، په دې خاطر مونږ په خپله ستا سره د کتلو له پاره دلته راغلې يو .... ته انديښنه مه کوه ، مونږ به همدا نن د شهزاده علاوالدين سره خبرې وکړو اوتا به د زندان څخه خوشې کړو.»

قاسم چې د پخوانه يې دا انګيرلې وه چې دهغه سره ليدونکې د شاهې کورنۍ کومه درنده غړې ده ، نو دملکې د خبرو په اوريدو سره نور هم مؤدب و دريد اودملکې په درنښت کی يې خپلې سترګې ښکته کړې او په نرمې لهجې سره يې وويل:

« د معظمې ملکې بخت دې نور هم ستر شي...... ماته دخپلو بندې کيدو په اړه کومه انديښنه نه شته.خو په دې اړه ډير انديښمن يم چې شاهي حکم مې په ځاې نه کړاې شو . خداې پوهيږې چې دسلطنت غداران تر کومه حده پورې رسيدلې دي، ماته خودا هم نه وو معلوم چې زمونږ لښکر د جنګ ډګر ته روان شوي دې او اوس په څه حال کې دي ؟.....

ملکې په پوره ډاډ سره د قاسم خان خبرې واوريدې او په لږې شانته غمژنې لهجې سره يې وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« د اروپا په لور زمونږ تللي لښکر د صليبي ځواکونو څخه ماتې خوړلې ده. زمونږ د درونډ سلطان د خور او زمونږ د اندرور ميړه سپه سالار محمد چلپي هم د هونياډي په لاس بندي شوې دې ، د صوفيا ښار زمونږ د لاسو څخه وتلي دې او زمونږ لښکرو د بلقان په درو کې هم دصليبي دښمن له لاسه ډېر زيانمن شوې دې. تر څنګ يې يو ښه خبر هم شته اوهغه دا چې معظم سلطان د کرمانيا امير ته ماتې ورکړې ده او دقونيا بغاوت يې ځپلې دې. اوس به معظم سلطان په ځو ورځو کې بيرته اورنه ته را ستون شي. دهغې وروسته به معظم سلطان د هونياډي پر خلاف د جنګ له پاره د اورنه څخه روانيږي.

ملکې د روانو حالاتو اودلښکرو دحال په اړه قاسم ته په تفصيل سره خبره وکړه. د خبرو د تفصيل داوريدو سره سم قاسم ډېر زيات احساساتي شو ، په ځانګړې توګه کله يې چې د سلطان دخور د ميړه سپه سالار محمد چلپي د بندی کيدو خبره واوريده ، ځکه هغه ته د محمد چلپي سره خپله هغه ليدنه په ياد راغله چې د اغاحسن په خونه کې يې فوځي افسرانو ته د خبرو کولو وروسته دده سره درلوده. هغه په ډېر خلوص سره ملکې ته وويل:

« د محترم سالار محمدچلپي د بندي کيدو په اړه ډېر زيات خواشيني شوې يم. زه دا احساسوم چې په داسې حالاتو کې ماته سلطنت ډيره سخته اړتيا دلوده.»

ملکې دقاسم په خبرو باندې سر خوځاوه. اوبيا يې په دلاسه کوونکې لهجې باندې ورته وويل: « بس ته به همدا نن ازاد کړل شې. زما له تاسره همدا ژمنه ده.... اوس به نو مونږ بيرته ولاړ شو.....»

ملکې دبيرته ستنيدو دمخه دمارسې په لور وکتل اوبيا د شونډو لاندې وخندل ، مارسی هم د شرم اوحيا څخه سترګې ښکته اچولې وې. کله چې ملکې خپلې سترګې واړولې نو مارسی هم دوخت نه په ګټې اخستو سره دقاسم په لور په ډيره غمناکه توګه وکتل اوبيا د ملکې سره روانه شوه. په دې کتلو کې ددواړو سترګې څلور شوې وې او په همدې کتو کې يې يو بل ته ډېر څه منتقل کړي و. قاسم په ډيره نرم اواز سره دمارسي نوم واخست نو مارسي هم د يوې لمحې له پاره پښه نيولې شوه اوپه تلو تلو کې يې قاسم ته مخ کړاو ورته يې وويلې چې « مارسی نه.....غزاله...... دا ستا د درونډ پلار له اړخه راکړل شوې نوم دې....»

دهمدې خبرې سره سم مارسی هم د ملکې په لور ورګړندۍ شوه او په بيړه دهغه ځآيه ووتل. خو دمارسی د اخري خبرې دقاسم په غوږونو کې همغسي انګازې کولې ..... هغه وانګيرله چې مارسي دهغه دکورنۍ دغړو سره هم کتلي دي. په دې وخت کې د قاسم زړه دمحبت او مينی د نغمو څخه ډک و.

دبله اړخه طاهر بن هشام د توپان اوسيلۍ په خير سفر کاوه او د سلطان دلښکرو په لور ور روان و. خو هغه لا په لاره کې و چې د سلطان دلشکر د بيرته را ستنيدو خبر ورته ورکړل شو. خو ددې سره سره بياهم هغه خپل تګ ته دوام ورکړ. هغه له خپله ځانه سره د شهزاده محمد ليک هم درلود او دهمدې ليک په کومک يې هڅه کوله چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل وروور د شهزاده علاوالدین د زندان څخه را ازاد کړي. هغه د دانیال ددریاب څخه تیر شو او کوچنۍ اسیا ته ور ننوت. هملته ورته د سلطاني لښکر دبیرته راستنیدو نښې نښانې تر سترګو شوې. بله ورځ هغه د سلطاني لښکر تر مخه و ، په خپل ستومانه آس سپور د لښکر و قرارګاه ته ورننوت. او سمدستي یې د شهزاده محمد لخوا لیکل شوې لیک د سلطان تر مخ کیښود.

سلطان چې کله د شهزاده خط ولوست نو غومبري یې تک سره شول ، په مخ کې یې د غصې اوقهر نښې را وځلیدې ، خو د خط د لوستلو وروسته خاموشه پاته شو. بیا یې د څو لمحو نه وروسته طاهر بن هشام ته وویل :

« تا ډیره ښه وکړل چې مونږ دې خبر کړو. زه پخپله ډیر ژر اورنه ته رسیدونکي یم، خو هلته به زمونږ په رسیدو کې وخت لګیږي ، او کیدې شي په همدې وخت کې دښمن هلته د بغاوت دپیلامې له پاره کار وکړي. په دې خاطر مونږ غواړو چې یو تیز تلونکي قاصد له تاسره یو ځاې و استوو تر څو قاسم بن هشام د شاهي زندان نه ازاد کړي»

طاهر هم همداسې غوښتل. همدا علت و چې دارام کولو په ځاې یې په همغه ورځ دماښام نه مخته د شاهي قاصد سره یوځاې د کوچنۍ اسیا څخه لکه دباد او توپان په څیر د اورنه په لور راواالوت.

خو پخوا تر دې چې طاهر اورنه ته را ورسیږي ، دملکې د وینا په اساس شهزاده علاوالدین قاسم بن هشام را زاد کړې و. او کله چې طاهر بیرته ا ورنه ته را ورسید نو قاسم هم په کور کې موجود و. طاهر د سلطاني قصر څخه فارغ شو نو قاسم اومارسي دواړه یې د کوچنیانو سره په انګړ کې د لوبو کولو په حال کې وکتل. کله یې چې په قاسم سترګې و نښتې نو سمدستی یې تږله ستوماني له منځه ولاړه. کله چې قاسم خپل مشر وورور وکوت نو ورمنډه یې کړه اودهغه استقبال یې وکړ. هغه ته ورغاړې وت. عمر اوعلی چې کله خپل پلار وکوت نو د خوشحالۍ نه یې داسې چیغې کړې چې اسمان یې په سر واخست......هغه دې ...هغه دې پلار مو راغې ، پلار مو راغې ....چغې یې هرې لورې ته وهلې. دواړو د پلار په لور ورمنډه کړه او دهغه د پښو څخه چاپیره شول. د کوچنیانو د چغو سره سم سکینه او د قاسم مور اوپلار هم دخپلو کمرو څخه راووتل ، مارسی هم دخوشحالۍ نه شنه وه ، طاهر چې کله خپله ټوله کورنۍ په خوشحالیو کې وکتله نو په زړه اوخوله دواړو یې د الله تعالې شکر ادا کړ.

خوابوجعفر تر اوسه پورې ازاد و. دبله اړخه شهزاده علاوالدین هم قاسم ازاد کړ خو په دې شرط چې هغه به بیا په ابوجعفر حمله نه کوي ، هماغه و چې هغه د ابوجعفر او دهغه په یوځو ملګرو د خارنې کار پیل کړ. اوپه یني چرې کې یې خپلو ډلګیو ته دتیارسۍ حکم وکړ. خو اوس یې د سازشي کړیو د نیولو په ځاې د سلطان تر بیرته راستنیدو پورې په انتظار کې کیناست. تر څنګ یې په ټول ښار کې دیني چرې فوځي دلګې خپاره کړل او دهر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډول حالاتود مقابلې له پاره يې خپل ځان تيار کړ. تر څنګ يې په ډېره ناقرارۍ سره دسلطان د بيرته راستنيدو په انتظار کې کيناست.

څو ورځې وروسته اورنه ته د سلطان د رارسيدو خبر را ورسيد. دښاروالۍ مسؤلينو د ښار پاکوالې پيل کړ او دشاهي دربار پورې اړونده خلک هم د سلطان د رارسيدو له پاره په ذهني توګه تيار شول. دابوجعفر زړه هم په سينه کې په لړزيدو و. خصوصا دهغه وخته چې قاسم ازاد شوی و، هغه ته د خپلو خطرناکه پايلو په اړه په زړه کې ويره راګرزيده. په دې وخت کې هغه ته دا هم ډاګيزه شوې وه چې د مارتها لور مارسي دقاسم بن هشام کور ته تګ را تګ کوي ، هغه په مارسی ډير په قهر و. ځکه چې هغه نه شو کولې چې اوس مارسي د قاسم دکوره بنده کړي ، په دې توګه قاسم ته دنورو ثبوتونو په اړه معلومات تر لاسه کيده.تر اوسه پورې هغه خپل زړه ته تسلي ورکوله چې سلطان به هيڅکله هم په هغې لاس پورته نه کړي ،خو بيا يې هم دسلطان مرادخان ثاني له اړخه په زړه کې ويره درلوده. هغه به ښکته پورته کيده ، ناسته پاسته به يې کوله خو د وخت په اړه به يې فکر کاوه. هغه د راتلونکو ګوابنونو دمقابلې له پاره دخپلې اداري لاندې جاسوسي کړيو ته خبر ورکړې و اوهغوی يې تيارسئ کړي و. د هغه پلان دا و چې که چيرې سلطان يې و نيسي نو د قيصر جاسوسان دې خپل مخونه پټ کړي اودښار په ګوټ ګوټ کې دې اورونه بل کړي اوفسادونه دی پيل کړي. په يني چري کې موجود جاسوسانو ته هم لارښوونه شوې وه چې که يو ځل په ښار کې اوربل شي نو دوی دې هم دخلکو کورنو ته ورننوځي او لوټمار او قتل وقتال دې جوړ کړي. ابوجعفر په خپله يو پخواني جاسوس و اوهغه هيڅکله هم کوم خام کار نه کاوه په همدې خاطر يې سمدستي د خپلو تښتيدو له پاره هم پروګرام جوړ کړې و. د هغه پلان داو چې ځنګه چې شاهي دلګې دې ونيسي نو په همغه وخت کې دې د يني چري د غدارو سپاهيانو يوه خونړۍ ډله د کوم اړخه په شاهي ډله باندې حمله وکړي او ابوجعفر دې تري خلاص کړي ، هغه د قاسم بن هشام د له منځه وړلو له پاره هم پټ پلان جوړ کړې و او ددې کار له پاره يې ځانګړې ډله ټاکلې وه. دې ډلې به هروخت د قاسم څارنه کوله او ورته حکم شوی چې د مناسب وخت سره سم هغه له منځه يوسي.

په دې توګه ابوجعفر دسلطان دراتلو سره سم دخپل پروګرام د پيل له پاره تيار ناست و. اوس نو دهغه له پاره ديوه کار دپيلامې مناسب وخت په کار و. اوهغه دمارتها د لور مارسي تښتول اودالبانيه پادشاه سکندر بيګ ته دهغې روغ رمټ رسول و.همدا علت و چې هغه به کله هم مارسی د قاسم کور ته د تلو راتلو په وخت کې کتله نو دمارپه څير به ورته تاويده راتاويده.

دهغه وخته چې سکندربيګ د اورنه څخه د البانيا په لور تللې و نوابوجعفر دهغه سره په رابطه کې و. څو ورځې مخته سکندربيګ ابوجعفر ته پيغام استولې و چې دهغه امانت يعنې مارسی هغه ته ور ورسوي او اوس

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابوجعفر غوښتل چې د سلطان در اتلو د مخه هغه ددې مسئلې څخه هم ځان بيغمه کړي. همغه و چې يوه ورځ يې د مارسي د تښتولو پروګرام جوړ کړ.

هغه شپه ډيره يخه او سړه هوا په کې چليده ، ستورو هم د غرب له لورې شرق ته خپل پړاونه وهل او د اورنه خلک په دې يخو شپو کې په خپلو کوټو کې بند د ګرمو برستونو لاندې ويده پراته وو. په ورانو او شاړو کوڅو کې کوڅه ډپو سپيو حکمراني کوله. په همدې وخت کې د سلطاني قصر تر شا تعميرونو کې څلور کسه اس سپاره را ښکاره شول ، ددوې تر مخه ابوجعفر روان و. دې څلورو واړو آس سپورو نقابونه اغوستې و. ابوجعفر خپل دغه نقاب پوشه ملګري را روان کړي و او د مارتها دروازې ته يې و درول ...... هغه دخپله اسه راکيوت او د مارتها دانګړ دروازه يې دخپل خنجر په لاسکې و ټکوله. په دې وخت کې د هغه نقاب پوشه ملګري هم دخپلو اسونو څخه را کيوتي وو. دهغوې څخه دوو نقاب پوشو دخپلو آسونو واګې يو دريم نقاب پوش ته ورکړې ځکه هغه دريم نقاب پوش د ابوجعفر دآس واګې هم په خپلو لاسو کې نيولې وې. هغه څلور واړه آسونه و نيول اود لارې يوې خواته و دريد. دابوجعفر سره دوه نور نقاب پوشان د ديوال تر څنګ پټ و دريدل تر څو د دروازې د پرانستلو په وخت کې يې څوک و نه ويني. ابوجعفر خپله توره په تيکې کې ايښې وه او ددروازې د ټکولو سره سم يې خپل نقاب له مخه لرې کړ. کله چې ددروازې دهغې لورې څخه د مارتها زړې خادمې اواز وکړ...... څوک يې ؟ .....نو ابوجعفر ورته ځواب ورکړ « زه ابوجعفر يم. دروازه پرانيزه او خپلې مالکې مارتها ته زما د راتلو په اړه خبر ورکړه .» د مارتها خادمې ابوجعفر و پيژانده. او سمدستې يې دروازه پرانسته. د دروازې د پرانستلو سره سم ددې خادمې سر د تنې څخه پرې کړل شو او هلته په انګړ کې يې ټوپونه وهل پيل کړل..... ابوجعفر د تورې په راويستلو او دخادمې د سر په پرې کولو کې لږ څه ځنډ هم ونه کړ. ددې کار نه د فراغت وروسته هغه خپلو دواړو ملګرو ته د راننوتلو اشاره وکړه .اوبيا دريواړه د مارتها کور ته ورننوتل. د مارتها په کور کې ټول پنځه کسه اوسيدل ، مارتها ، مارسي ، د مارسي کوچوان اکبر ،د مارتها خادمه ، او بل دهغې زوړ خادم چې لږه شيبه مخته د ابوجعفر په توره يې سر پرې کړل شوې و. ابوجعفر ته د نور مقاومت هيله نه وه. په دې خاطر پرته له کومې انديښنې د مارتها اودهغې د لور کوټې ته ورغله. اوس نو هغه هڅه کوله چې مارتها د کوم مقاومت پرته خپله لور مارسی هغه ته ورحواله کړي،خو هغه په دې هم پوهيده چې مارتها د خپلې لور سره ډيره زياته مينه کوي. خو تر څنګ يې هغه ته دا هم ډاګيزه وه چې مارتها په خپله سکندر ته مارسی ورکړې تر څو د الباني ملکه وګرځي. هغه دا هم کولې شو چې نيغ په نيغه مارتها ته ووايي چې مارسي دهغه ددې کسانو سره يو ځای د سکندر بيګ په لور و استوي. خو هغه په دې هم ډاډمن و چې مارسی به هيڅکله هم دهغه د کسانو سره البانيا ته د تلو له پاره زړه ښه نه کړي. په همدې خاطر يې د مارسی د تښتولو په اړه پريکړه کړې وه. په دې توګه هغه فکر وکړ چې په يوه غشي دوه ښکاره ښکار کړي. خو دلته د راتلوسره سم دهغه دپلان پايلې دهغه دهيلو برعکس وختې. دهغه له پاره مارسی غوره ډوډۍ ثابته نه شوه. بلکه په مرۍ کې يې نښتې اغزې وګرزيد. هغه وخت چې هغه مارتها ته په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل غږ د دروازې د پرانستلو وویل اوبیا دننه ورننوت نو مارسي یې توره په لاس وکتله ، او ویې کتل چې دهغه په تندي باندې خولې راماتې دي. مارسي په خپلو لاسو کې توره نیولې وه او دمرګ او مړینې له پاره تیاره ولاړه وه. ابوجعفر سمدستي خپله توره په نیام کې کیښوده او په پوره مکارۍ سره یې وویل :« مارتها ! زه ستا د لور د بوتلو له پاره راغلې یم. هغې ته دعا وکړه ، ځکه هغه به د سکندربیګ ملکه ګرزیږي.......»

خولا تر اوسه د ابوجعفر خبرې خلاصې شوې نه وې چې مارسي پرې لکه د زمرۍ په ځیر و غړمبیده: « خبردار ! که یو قدم دې زما په لور راواخست نو ټوټې ټوټې به دې کړم.....»

دمارتها له پاره دا صحنه دهغې د هیلو پر خلاف وه. هغې غوښتل چې لور یې ملکه وګرځي خونه د تښتولو له لارې . هغې دمارسي سره د لیونتوب تر پولو پورې مینه کوله. مارتها هغه وخت ډیره قهرجنه شوې وه چې ابوجعفر یې وکوت چې په نیمه شپه دهغې کور ته دهغې داجازې پرته ، لوڅه توره را ننوتې دې . اوس نو هغې د یاده ویستلې و چې د مارسي له پاره د سکندر بیګ ځخه بله ښه رشته نه شته. هغې ته دا هم ډاګیزه وه چې دهغې لور مارسي ددې لوچکو کسانو په لاسو کې خوندي نه شي پاته کیدې نو په همدې اساس یې په پوره همت سره وویل :

« ابوجعفره ! ما له تا ځخه د اهیله نه درلوده .... خو نن تا دا ثابته کړه چې ته یو ښه عیسایي نه یې. بلکه یو بدفطرته انسان یې ...... ته ولې د مارسي د تښتولو له پاره راغلې یې. په داسې حال کې چې ما له تاسره وعده کړې وه چې زه به مارسی سکندر بیګ ته واده کوم او زه ددې کار له پاره تیاره ناسته وم. په دې کې شک نه شته چې زه د صلیب په خاطر ستا سره په ډیرو شیانو کې ملګرې وم خو یاد ساته چې زه به هیڅکله هم اجازه ورنکړم چې ځوک زما لور زما تر سترګو و تښتوي.

کله چې مارتها خپله خبره پوره کړه نو ابوجعفر په زوره زوره دومره وخندل چې ټوله کمره یې د خندا دانګازو ځخه ډکه شوه. دهغه په مخ د نرۍ دشیطانت ټولې ځپې ګرزیدې. هغه نه یواځې په زوره خندل بلکه په خپل مکروه اواز کې یې خپله خندا همداسې اوږدوله. بیا یې په ډیر مشکل سره خپله خندا و دروله او ویې ویل: « واه ، مارتها بیګم ! چې زه به ستا دا نازدانه لور په ډولۍ کې کینوم او وړم به یې. اویا به ورته په لارو کې ګولونه شیندم. مارتها بیګم ! ستا په ذهن کې به هم داخبره را ونه ګرځي چې د ابوجعفر ذهن تر کومه ځایه پورې رسیږي. اوس نو واوره چې زه ولې ستا د لور د تښتولو له پاره په دې نیمه شپه کې ستا کور ته راغلې یم.

مارتها ! ته اوس د قاسم بن هشام او ډیرو نورو خلکو په سترګو کې راغلې یې. او په دې توګه ته زما له پاره یوه کمزورې ګرزیدلې یې. زه په دې پوهیږم چې ته یوه کمزورې ښځه یې. که چیرې د قاسم بن هشام په سلا سره سلطان تا ونیسي نو بیا به ته د پټې محکمې د جلادانو سختۍ ونه شې زغملای اوزه په دې هم ډاډمن یم چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دالبانوي شهزادګانو د وژلو نه تر اوسه پورې چې څومره حالات تیرشوي دي ټول به دې پټې محکمې ته بیان کړې او ته په دې هم پوهیږې چې زه دخپل ځان پر خلاف هیڅ ډول ثبوت نه پریږدم......اوس وخت راغلې چې زه ستا دخدمتونو بدله تاته درکړم.

دابوجعفر خبرو دمارتها وینه و چه کړه. اوس نو هغه پوه شوې وه چې په دې نیمه شپه ابوجعفر دهغې کورته ولې راغلې دې. ابوجعفر خپلې خبرې بندې کړې اویوځل بیا یې په ډیره مکروه او ناولې توګه په خندا پیل وکړ. دهغه خوله دخندا نه وازه وه او توره یې په نیام کې وه چې مارسي پرې یو ناڅاپه مرګوني ګذار وکړ خو ابوجعفر یو اړخ ته ځآن واچاوه او دمارسي د تورې دګذار څخه یې ځان خوندی کړ ،که چیرې دمارسي ګذار پرې لګیدلې وې نو دهغه اوږه به یې شکولې وې اودهغه د زړه پورې به رسیدلې وې. اوس نو نه یوازې هغه خپل ځان خوندې کړ بلکه خپله توره یې هم را وویسته او خپلو دواړو ملګرو ته یې هم د را ننوتلو حکم وکړ. کله چې هغه دواړه نقاب پوشان کمرې ته را ننوتل نو په مارسی باندې یې را هئ کړل خو ابوجعفر هغه وخت ډیر حیران پاته شو چې مارسی د یوې ماهرې تورې وهونکې په څیر ددواړو نقاب پوشانو توره وهونکو سره درنه مقابله کوله. او مارسی به ولې دهغوې مقابله نه کوله ، هغې دقاسم د ازادیدو وروسته دقاسم څخه په پرلپسې توګه دتورې وهلو درس اخسته. او اوس هغې د یوې پوهې اوماهرې توره وهونکې په څیر مقابله کولې شوه.

ابوجعفر او مارتها یوې لورې ته ولاړ و او د مارسي او دوو نقاب پوښانو تر منځه یې دمارسی دتورې دوهلو دفن سیال کاوه. مارتها هم ډیره حیرانه ولاړه وه او مارسی یې کتله چې څه ډول یې کورته د راننوتو غلو دتورو په مقابله کې خپله توره جنګوله اوځان یې خوندې ساته. دشپې په تیارو کې د تورو شرنګار تر لرې لرې ځایو پورې اوریدل کیده ، زړه خادمه او ځوان کوچوان اکبر هم په خپلو خونو کې رابیداره شوي وو. دخادمې په زړه کې ویره او د ځوان اکبر په زړه کې میړانې ټوپونه وهل. اکبر په یوه ټوپ سره خپله بستره پریښوده او په یوه منډه یې په دیوال باندې ننښتې برچه راواخسته ، دهغه ذهن په ډیره ګړندۍ توګه دې لورې ته متوجه شوې و چې په کور باندې غلو داړه اچولې ده او یا دا چې دښمن په مارسي باندې یرغل راوې دې. په ډیره بیړه د خپلې کمرې څخه ووت اودخپلې مالکې د کمرې په لور ورغې ،کمرې ته د ورننوتلو وروسته یې چې کله وکتل چې دمارسی او دوو نقاب پوشانو تر منځه دتورو مقابله روانه ده او ترڅنګ یې مکروه اوشیطان شکله ابوجعفر خپله توره د تیکې را ویستلې اودمارتها په لور ورروان دې نو ډیر زیات حیران دریان و درید. هغه باور نه شو کولې چې ابوجعفر به هم مارتها ووژني. همدا علت و چې هغه مارتها پریښوده اودمارسی دکومک له پاره یې ورمنډه کړه اوپه یوه ګذار یې د یوه نقاب پوښ په ملا کې خپل خنجر ور ننویست. په دې وخت کې مارسی هم د مقابلې څخه ستومانتیا احساسوله. په ملا خنجر خوړلې نقاب پوش د زمکې سره زمکه شو خو په همدې وخت کې مارسی او اکبر دمارتها زړه چاودیدونکې چغې واوریدې اودهغې په لور یې ورمنډه کړه .داکبر سترګې دحیرانتیا څخه بیرون را وتلې وې. ځکه هغه باور نه شو کولې چې دمارتها ډیر پخوانې د زړه ملګرې ابوجعفر به هم مارتها په داسې بې دردۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره ووژني . کله چې مارسی خپله مور په وینوکې ډوبه و کتله نو هر څه یې پرېښوده اوهغې لورې ته یې ورمنډې کړې ، خپله توره یې هم ایسته اچولې وه ، هغې فکر کاوه چې مور یې هغوې د تل له پاره پرېښودل . منډه یې کړه اودمور سره ورغاړې وته او په چیغو چیغو یې مور ته اواز کاوه ، مورې ....مورې ... خو دمارتها په ګیډه کې د ابوجعفر توره ښه ګرزیدلې وه . او هغې خپله اخري ساه اخسته . مارسی دخپلې مور سر را پورته کړ اوپه خپل زنګون یې کیښود او هغې ته یې په زوره زوره غږ کاوه تر څو هغه د بلې نړۍ د تللو څخه راستنه کړي.

دکمرې بل منظر هم د لیدلو ور و . دمارسي څخه لویدلې توره اوس د اکبر په لاسو کې وه او اکبر د هغه بل پاته شوي نقاب پوښه پر خلاف په جنګ کې لګیا و . ابوجعفر خالي لاس و او په دې انتظار کې و چې که موقع او فرصت تر لاسه کړي نو دهغه وژل شوي نقاب پوښه توره به راواخلي . ځکه دهغه خپله توره دمارتها په ګیډه کې پاته شوې وه. او دمارتها تر څنګ په غم او غصې کې ککړه مارسي ناسته وه. همدا علت و چې ابوجعفر مارسي ته د ورنژدې کیدو څخه په ویره کې و . اکبر د تورې د وهلو په فن نه پوهیده. خو بیا یې هم د هغه نقاب پوشه هر ګذار په خپلې تورې باندې لکه د یوه ماهر سپاهي په څیر تم کاوه او په پوره همت سره یې مقابله مخته وړله...... خو تر څو پورې به دغه دیارلس ، څوارلس کلن هلک د ابوجعفر د روزل شوي تجربه لرونکي غدار سپاهي سره مقابله کوله ،....او بیا همداسې وشول ، دغه تجربه لرونکي نقاب پوښه اکبر پوره ستومانه کړ او بیا یې پرې د تورې سخت ګذار وکړ او داکبر یو لاس یې دهغه د تنې څخه پرې کړ. د اکبر پرې کړل شوې لاس دمارسي تر څنګ پریوت . مارسی تر اوسه پورې هڅه کوله خپله مور د مرګ دکومې څخه را وکاږي. خو دمارتها سترګې دهغې دبدن څخه بیرون را وتلې وې اودهغه وجود هره شیبه د وینې د بهیدو په خاطر زیړیده. خو ناڅاپه دمارتها د وجود رګونه ساړه شول دخپلې لور مخ ته یې و کتل .... مارسي چغې کړې او مور ته یې وویل:

مورې .....مورې.....دخداې له پاره ما ځانته مه پرېږده......

مارتها د مړینې په حال کې وه ،اخري ساه یې اخسته. هغې مارسي ته وکتل او د څه ویلو هڅه یې کوله دهغې اخري الفاظ داسې و.....

«مم....مم....مار ......سي ! ...... اب ......بو ......فر....... دقیصر جاسوس دې ....مم......مم .... ما ال....بان وي ....شاه زادګانو ته ......زهر ....ور.......کړ..........کړی.....ووو.....»

مارتها مړه شوې وه ،مارسي چې کله د خپلې مورسترګې بې نوره وکتلې نو اسمان څیرونکې چیغه یې دخولې ووتله ، اوس نو هغه په دې نړۍ کې ځانته پاته شوې وه . بلکه د ابوجعفر په څیر د یوه وحشي حیوان رحم وکرم ته پاته وه . خو ښخوا ددې څخه چې دخپلې مور په اړه څه نور فکر وکړي ، خپل شاته یې دځوان اکبر چغې تر غوږو شوې . مارسي داسې شوه لکه څوک چې د خواره خوبه رابیدا ر شی . دنقاب پوښه توره دهغه په سینه کې ور

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننوتي وه..... کله چې مارسی خپل وفادار ملازم په دغه حالت کې وکوت نودهغې په وینه کې دقهر او غصې څپې نورې هم تاندې شوې ،هغه داور د بڅرکي په څیر ورمخته شوه او د اکبر توره یې راواخسته اود زخمې زمرۍ په څیر یې په نقاب پوښه باندې حمله وکړه . کله چې نقاب پوشه دمارسی حملې ته متوجه شوه نو خپله توره یې دکبر دسینې څخه را وویسته او ځای یې بیرته په وسله سمبال کړ. مارسی لکه د توپاني سیلۍ په څیر په دواړو باندې حمله ور وړه اوهمدا دهغې غلطي وه ، کله چې ابوجعفر وکتل مارسی لکه د لیونۍ په څیر هرې لورې ته حملې کوي نوپه ډیر زغم سره یې دهغې ګذار په خپله توره تم کاوه. مارسې دغصې څخه دې حد ته رارسیدلې وه چې د ستونې څخه به یې ډول ډول اوازونه راوتل ، د بله اړخه نقاب پوښه هم دمارسی د تورې ګذارونه په پوره حوصلې سره اخستل ، ابوجعفر اونقاب پوشه نه غوښتل مارسی له منځه یوسې ځکه هغوې دهمدې له پاره راغلی وو چې مارسې له ځانه سره و تښتوي. په دې اساس هغوې هوډ درلود چې دغه بې عقله نجلۍ ژوندۍ و نیسې.

دمارسې څخه هم برق او بریښنان جوړه شوې وه، هغه به هرې لورې ته توپونه وهل اوپه هغوې دواړو به یې حملې کولې ، هغې به دومره په چالاکۍ سره حمله کوله چې ابوجعفر او هغه بل نقاب پوشه به دهغې حمله په مشکل سره دفعه کوله ، خو دا ډاګیزه نه شوه چې د مارسې تورې به په ابوجعفر او نقاب پوش کې څومره زخمونه پیدا کړې و خو هغوې اوس هم غوښتل مارسې ژوندۍ ونیسې ځکه مارسې د ابوجعفر له پاره ډیر اهمیت درلود ، ځکه که هغه مارسی له لاسه ورکولې نو بیا خو ابوجعفر دسکندر بیګ څخه دقیصر د جاسوسۍ له پاره کار نه شو اخیستلای. په همدې خاطر ابوجعفر دمارسی دتورې هر ګذار په ډیر احتیاط سره اخسته. خو دلږ ځنډ وروسته مارسې احساس کړه چې نوره ډیره ستومانه شوې ده او دستومانتیا څخه یې دزړه درزهار وار په وار زیاتیږي او نژدې ده چې په زمکه راپریوځي.

کله چې دمارسې په حملو کې کمښت راغې نو ابوجعفر او نقاب پوښه دواړو دهغې د نورو ستومانه کولو په خاطر په هغې پرلپسې حملې پیل کړې. اوس نو دمارسی همت نور ځواب ورکړې و ، ابوجعفر او نقاب پوښه دواړه قوی او تنومنده وګړي وو ،په داسې حال کې چې مارسی دهغوې په مقابل کې یوه ځوانه او د کمزورې وجود خاونده پیغله وه. خو نن هغې د خپل همت نه پورته مقابله کړې وه او د ابوجعفر اودهغه د نقاب پوښه ملګرې وار پار یې وارخطا کړې و. خو اوس هغې دا احساس کړې وه چې ددې دواړو غلو مقابلې ته نور دوام نه شي ورکولې ، په همدې وخت کې هغې یوه ډیره عجیبه و غریبه پریکړه وکړه او دابوجعفر په څیر د بدکرچاره خلکو څخه یې دخپلې ابرو اوعزت د خوندي ساتلو په خاطر دا و پتییله چې خپل ژوند پای ته ورسوي،هغې نه غوښتل چې ابوجعفر یې ژوندۍ و نیسي. په همدې فکر کې یې خپل ځان په زمکه را و غورزاوه او سمدستي یې دخپلې تورې څوکه په خپلې ګیډې کې ورننویسته.......

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي دغه ډول له منځه تلل ابوجعفر ته د زغم وړ نه و ، هغه ډیر زیات وار خطا شو ،هغه داسې وانګیرله چې ټول کار یې اوبو ویوړ. سمدستي ورمخته شو او دمارسي د ګیډې څخه یې دهغې توره راوویستله. او په د ډیرې واخطایی په حال کې یې خپل نقاب پوښه ملګری ته حکم وکړ چې سمدستې مارسي په اوږه کړي او ددې ځآیه یې و کاږي. نقاب پوښه هم رامخته شو او بې هوشه مارسي یې په لاسو کې واخسته او په ډیره بیړه بیرون ووت. ابوجعفر هم ور پسې په بیړه ووت. اوس نو دابوجعفر له پاره دمارسي ژوند ډیر ارزښتناکه و. هغه غوښتل ژر تر ژره مارسي ته طبي کومک ورسوي ، کله چې ابوجعفر او هغه نقاب پوښه مارسی د وژل شوې مارتها له کوره را وویستله نو هغې زړې خادمې په ډیر احتیاط سره د اواز دپیدا کیدو پرته د کور د انګړ دروازه و تړله. همدا زړه خادمه اوس ددې ټولو کړنو یواځنۍ شاهده وه.

ابوجعفر دخپله ځآنه سره زخمي مارسی د خپل یوه بل جاسو او فعال غړي سلیم پاشا کور ته ور ورسوله. سلیم پاشا د اورنه ډیر مشهور معالج ډاکټر پیژندل کیده ، خو په حقیقت کې هغه هم د قیصر مهم جاسوس و ، هغه د جراحت او د طب په علومو کې پوره پوره مهارت درلود . اود خپل ذهانت او تجربې په اساس یې تر سلطاني قصر پورې لاره پیداکړې وه. د سلطان مرادخان ثاني د طبیبانو شمیره شل کسو ته رسیدله. اوسلیم پاشا هم دهمدې ډلې څخه یو و. په تیرو څو ورځو کې سلطاني قصر ته دشهزاده علاو الدین د کتلو له پاره د سلیم پاشا تګ راتګ ډیر زیات شوی و. ځکه چې شهزاده علاؤالدین د ډیرو ورځو راهیسې د ځګر په ناروغتیا ککړ شوی و ، کله چې شهزاده علاوالدین دخپلې ناروغتیا په اړه ابوجعفر خبر کړ نو هغه ورته دسلیم پاشا څخه دعلاج کولو له پاره مشوره ورکړه. په داسې حال کې چې پخپله شهزاده علاؤالدین د ابوجعفر په واسطه د ځګر په ناروغتیا اخته شوي و . هغه دڅو میاشتو راهیسی شهزاده علاؤالدین ته په مختلفو خوراکونو او مشروباتو کې داسې زهر ورکول و چې هغه په کرار کرار له منځه یوسي.

څو میاشتې مخته ابوجعفر داسې محسوس کړې وه چې کار یې نور په اورنه کې پوره کیدونکې دې نو په دې خاطر یې د عثماني سلطنت ددغه میړني او فعال شهزاده د له منځه وړلو له پاره دغه پلان پیل کړ. ځکه د سلطان مرادخان ثاني وروسته همدغه شهزاده و چې د فوځ قیادت او قومنده به یې په غاړه اخیسته. خو ابوجعفر دهغه بل شهزاده په لور کوم فکر نه کاوه، ځکه چې له یوه اړخه هغه تنکې ځوان و اودبله اړخه ابوجعفر دا انګیرله چې په هغه کې دسلطانۍ وړتیاوې نه شته . همدا علت وچې ابوجعفر د شهزاده علاوالدین سره اړیکې پیدا کړل اودخپلو مذمومو موخو د ترسره کولو له پاره یې دهغه له منځه وړل اړین وګڼل. او اوس چې په اورنه کې دابو جعفر کارونه پای ته رسیدونکې وو نو هغه شهزاده ته د سست اغیزکونکې زهرو نسخه ورکړه ، سلیم پاشا د شهزاده علاؤالدین طبیب و خو په حقیقت کې دغه وګړی په اورنه کې د ابوجعفر نه وروسته د قیصر ستر جاسوس و. ددې ترڅنګ سلیم پاشا لا تراوسه پورې د قاسم بن هشام د سترګو هم خوندي پاته و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې ابوجعفر زخمي مارسی له ځآنه سره د سلیم پاشا کور ته وروړه. نو سلیم پاشا یې پرته له ځنډه علاج پیل کړ ، مارسي ډیره زیاته وینه له لاسه ورکړې وه. اودهغې د ښایسته ښهري رنګ د خزان د پاڼې په څیر تک ژیړشوي و. هغه د ډیره وخته راهیسی بې هوشه وه اودهغې ښایسته ښهو دهغې سترګې داسې ور پټې کړې وې لکه تابه ویل چې په خواږه خوب ویده ده......

پاته ټوله شپه سلیم پاشا د مارسي تر څنګ ناست و او دهغې د زخمونو په علاج کې مصروف و. سهار وختي یې ابوجعفر ته خبر ورکړ چې د البانیې دراتلونکې ملکې ژوند اوس د خطر نه بیرون دې نو په لمړي ځل د ابوجعفر په مخ باندې دمکر اوفریب خندا را پیدا شوه. اوس نو دابوجعفر پلان تکمیلیدونکې و. یو نظر یې مارسي ته وکتل ،کله یې چې هغه دخوب په حالت کې وکتله نو ډاډمن شو ، ابوجعفر دکمرې څخه بیرون را ووت ،دهغه تر شا سلیم پاشا هم را ووت ، په دې وخت کې ابوجعفر سلیم پاشا ته وویل:

« ډیر ښه ډاکتر صیب. زه اوس در څخه ځم. دانجلۍ به یو څو ورځې همدلته له تاسره اوسي. ددې ساتنه او څارنه په تا ده. که دیسوع مسیح خداې وغواړي نو مونږ به ډیر ژر هغه د سکندر بیګ لورې ته ور ولیږو اودهغه سره به خپله ژمنه پوره کړو. هغه به زمونږ ددې کار څخه دومره خوښ شي چې خپل ټول فوځ به د هونیاډې د فوځ تر قومندې لاندې ورکړي ، سلیم پاشا ! زه ډاډمن یم چې دا پیغله به څو ورځې له تاسره همدلته خوندي پاته وي .....»

سلیم پاشا ورته په مثبته توګه هوکړه وکړه او ورته یې وویل « مقدسه پلاره ! ته اندیښنه مه کوه ، اوس به دانجلۍ دلته زمونږ سره خوندي پاته وي.....»

ابوجعفر ورته یو ځل بیا وویل: « را ته ووایه ، چې د شهزاده علاوالدین علاج دې کوم ځآې ته رسولې دې ؟» ددې خبرې دکولو سره سم دابوجعفر په څیره کې دشیطانت مسکاهم را ډاګیزه شوه.

سلیم پاشا هم په همغه توګه خندا وکړه او ورته یې وویل: « مقدسه پلاره ! شهزاده علاؤالدین به ډیر ژر دتل له پاره دنړۍ د ستومانتیاو څخه بیغمه او ازاد شي، ما په ډیره احتیاط سره دهغه علاج تر سره کړې دې.....»

ابوجعفر د سلیم پاشا دخبرو داوریدو وروسته د ډاډ او اطمینان ساه واخسته ، سر یې و خوځاوه او بیا یې دځانه سره فکر وکړ چې څومره ستر جاسوس دې چې د عثماني سلطنت په مرکز اورنه کې یې دسلطان مراد خان ثاني پر خلاف د جاسوسۍ پراخه جال خپور کړې دې او اوس دهغه دغه پلان د بریالیتوب اخري پړاونو ته رسیدلې دې. هغه فکر کاوه چې اوس نو هغه د شاهي سراغرسان او نورو خلکو په سترګو کې را لویدلې دې په دې خاطر بایدهر وخت د اورنه د پریښولو له پاره تیار و اوسي. هغه فکر وکړ چې دهغه نایب ډاکټر سلیم پاشا تر اوسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پورې دچا تر سترګو شوې نه دي. نو په دې خاطر پاته کار به سلیم پاشا ته ور وسپارل شي. په همدې فکر کې ډوب و چې سلیم ته يې وويل:

« سلیمه ! زه فکر کوم چې نور نو په اورنه کې زما کار پای ته رسيدلی دی. زما خبره په غور او دقت سره واوره. کله چې دا نجلۍ د تللو وړ و ګرځي نو زه به يې د خپله ځانه سره يو ځای البانیه ته يوسم ، خو تر شا وروستې کارونه ، په اورنه کې بغاوت خپرول او د شهزاده علاؤالدين او قاسم بن هشام وژل او د سلطان عزل او د هغه د تخته د را پرزولو ټولې دندې تا ته درسپارم. ته د يني چرۍ ټول عيسايي مجاهدين ډير ښه پيژني او زمونږ د سازش د پلې کولو په وخت کې به د ټولو خلکو سره اړيکې موجودې وي. په دې اساس ته به په دې اړه د هيڅ ډول ستونزو سر مخ نه شې.

د سلیم پاشا له پاره دا ډيره د عزت خبره وه ، او تر څنګ يې يو درونډ مسؤليت هم و. هغه په مؤدبانه توګه خپل سر وخوځاوه، ابوجعفر ته يې تسلي ورکړه او ورته يې وويل: « مقدسه پلاره ! تا چې ماته د صليب اعظم د خدمت کوم فرصت را کړې دی ، د هغې فرصت څخه به زه پوره پوره ګټه واخلم او دا به درته ثابته کړم چې ستا پريکړې تر څومره پورې سهي وې.»

ابوجعفر بيرته ستون شو. د ټولې شپې جنګ و جدل هغه پوره ستومانه کړی و. اوس هغې غوښتل چې ولاړ شي او ارام وکړي ، د طبيب سلیم پاشا څخه يې اجازه واخسته. او د هغه د کوره را ووت. په دې وخت کې د هغه دواړه نقاب پوښه ملګرې د خپلو خپلو ځايو په لور تللي و. هغه مارسي هملته د سلیم پاشا په کور کې د هغه تر څارنې لاندې پريښوده.

سلیم پاشا هم په حقيقت کې سلیم پاشا نه و ، د هغه خپل نوم « لوګان » او د هنګرې او سيدونکی و ، نومورې د تيرو څو کالو راهيسې د لته په اورنه کې ميشت و. خو د خپل قدو قامت نه په ګټې اخستو سره يې خپل ځان ترک ښکاره کاوه. اورنه ته د راتلو وروسته هغه خلکو ته دا ډاګيزه کوله چې هغه يو ډير ستر طبيب دی او د تاتاري سيمو څخه عثماني سلطنت ته راغلی دی. هغه خلکو ته دا هم وويل چې د هغه پلار د امير تيمور په دربار کې شاهي طبيب او جراح و. همدا علت و چې د سلطنت امراء ډير ژر د هغه سره اشنا شول. او هغه يې د خپلو ځانو له پاره خاص طبيب وټاکه. مارسي د سلیم پاشا ځای ته را رسيدلې وه او تر اوسه د خوب په حالت کې پرته وه. همدا علت و چې سلیم پاشا خپلې زړې خدمتګارې ته د مارسي په اړه ځانګړې لارښوونې وکړې او پخپله د ارام کولو له پاره خپلې خونې ته ولاړ.

سهار چې د قاسم سترګې د خوبه پرانستل شوې نو فکر يې وکړ چې ډير خطرناک خوب يې کتلی دی. د هغه وجود ستومانه و او زړه يې په نااشنا توګه درزيده. خو هغه نه شو احساسولی چې دا خوب څه ډول تعبير کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهمدې خوب په اړه يې فکر کاوه او د بسترې څخه راپورته شو ، دسهار دلمانځه له پاره جومات ته ولاړ. د لمانځه د فراغت وروسته بيرته کورته راستون شو ، په دې وخت کې کوچنيان هم دخوبه را ويښ شوي و. په دې وخت کې دعمر او علي عمرونه هم د پنځو او درې کالو شوي و . عمر بلکل دخپل پلار په شکل و خو علی خپلې مور سيکنې سره په شکل او قواره کې يو شانته والې درلود. خو په دې وخت کې دې دواړو کوچنيانو دخپل مور اوپلار په ځاې د قاسم او مارسي سره ډيره اشنايی پيدا کړې وه. دتيرو څو ورځو راهيسې به مارسي هره ورځ د قاسم کورته راتله. په دې اساس دقاسم دکور دهر وګړي سره هغه پرته له کومه تکلفه کيناسته. مارسي پخپله هم يوه شوخه او شقبه پيغله وه ، په دې خاطر په څو ورځو کې دټول کور ستورې وګرزيده. يوه ورځ د قاسم مور قاسم ته دسهار د ناشتې په وخت کې وويل:

«اوس نو څه ته انتظار کوې .... اوس خو زمونږه لور غزاله جانه بايد زمونږ کور ته راوستل شي . ځکه هغه هلته دخپلې عيسوي مور سره دخوندیتوب احساس نه کوي.»

قاسم دخپلې مور په خبرو ډير حيران شو . هغه ته داسې څرګنده شوه چې په دې سهار کې د هغه د مور د خبرو او دهغه د تيرې شپې دخوب تر منځه يو ډول يوشانتوالې تر شترګو کيږي. هغه ته په ناڅاپې توګه د مارسي هغه خبره هم ياد ته راغله چې ډيره موده مخته يې قاسم ته ويلي وو ..... « زه هر وخت د خپل خونديتوب په اړه انديښمنه کوم »...... ډاګيزه نه شوه چې قاسم ته څه ورپيښ شول چې يو ناڅاپه يې د سهار د ناشتې څخه لاس واخست. هغه په ډير غمژنه توګه خپلې مور ته وويلې:

« مورجانې ! دارېښتيا ده چې زه د غزالې د خونديتوب په اړه ډير انديښمن يم، خو دسلطان د راستنيدو دمخه زه هيڅ داسې قدم نه شم اخستلې ، ځکه زه سلطان دلته په اورنه کې څارونکې اوسراغرسان ټاکلې يم. نو اوس که زه چيرې په دښمن باندې دڅارنې په ځاې دواده په مراسمو کې مصروف شم نو بيا به زه دسلطان تر مخه خجالت و اوسم ...... بس يو څو ورځې نور هم صبر وکړئ، څنګه چې سلطان دخپل فوځې مهم څخه بيرته را ستون شي نو مونږ به هم غزاله کور ته راوړو »

په د ې وخت کې د قاسم ذهن بل ځاې کې مشغول و ، هغه چې څه ويل هغه يې په خپله هم نه اوريدل. خو دهغه په دماغ کې د تيرې شپې خوب يو ځل بيا خپلې نوکې ښخې کړې وې. ډيره نا ارامي يې احساسوله. په همدې وخت کې د قاسم دکور دروازه چا وټکوله. د قاسم کورته دمارسی نه پرته بل څوک دومره نه راتلل. قاسم ددروازې دهمغه لمړي ټکټک سره را پورته شو خو يو ناڅاپه ډيره حيران پاته شو چې مارسی به ولې دومره وختې زمونږکور ته راغلې وي ؟ هغه راپورته شو او په ډير بيړه دروازی ته ورغې. خو کله يې چې په دروازې کې د پټې محکمې مشر بهرام خان وکوت نو ډير حيران پاته شو ، مارسي يې له ياده ووته او دا فکر يې په ذهن کې را وګرزيد

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې هسې نه چې په ښار کې ابوجعفر دبغاوت اور نه وي لګولې. هغه دروازه و تړله او بيرون د بهرام خان سره په خبرو شو.

« بهرام خانه ! خيريت دې... ته ؟...... دومره سهار وختي......؟؟»

خو دبهرام ځيره دقهره تک شنه وه. دقاسم زړه هم په زوره زوره درزيده او اعصاب يې ستومانه شوي و. هغه خپل ځان د هرډول بدې خبرې اوريدو ته تيار کړې و. په همدې خاطر يې د بهرام خان څخه يو ځل بيا وپوښتل.

« بهرام خانه ! ته خو هيڅ نه وايې ؟.... دومره سهار وختي دلته څنګه راغلې يې ؟»

بهرام خان په نيولې ژبه ورته وويل « ستا له پاره زه ښه خبر نه لرم قاسم بن هشام ! زه تاته لږ څه زحمت درکول غواړم.....»

د بهرام خان د لهجې څخه دقاسم خان په تندې خولې را ماتې شوې. ځکه ضرور داسې کومه خبره شته ...هغه د بهرام خان په لهجه کې نه يوازې طنز محسوساوه بلکه دهغه تحکمانه انداز يې هم له پامه و نه ويست. خو بيا يې هم ترې و پوښتل:

مقصد دې څه دې ؟..... ته ماته څه ويل غواړې ؟..... کومه خبره زما له پاره ښه خبر نه دې ؟»

«قاسم بن هشامه ! د البانوي وينځې په کور باندې چا حمله کړې ، حمله کونکو هغه هم وژلې ده او ترڅنګ يې دهغې زوړ ملازم او ځوان کوچوان هم له منځه وړې دې. دهغې ځوانه لور هم حمله کونکو له ځانه سره تښتولې ده .ددې ټولو حالاتو او ګواهيو نه دا څرګنديږي چې ددې وژونکو عملياتو شاته يو شخص قرار لري.....»

بهرام دهمدې خبرو وروسته خاموشه شو. خوپه ددې وژونکې خبر په اوريدو سره په قاسم سر وګرزيد. هغه دخپلو پښولاندې زمکه خويندونکې احساسوله. دمارتها، اکبر او زوړ خادم د وژلو خبر دقاسم لپاره لړزونکې و . اوس نو هغه دبهرام خان تحکمانه لهجه هيره کړې وه. هغه دې ته هم متوجه نه و چې د بهرام خان سره د پټې محکمې درې څلور کسان عسکر هم ولاړ دي.

هغه لا تراوسه د پيښې په چار چاپير کې ډوب و چې يو ځل بيا يې ټکان وخوړ. بهرام خان ورته وويل:

قاسم بن هشامه ! د البانوي وينځې لور مارتها د خو ورځو راهيسې ستا کور ته تله راتله. او د بهرام خان دسترګو څخه دا خبره پټه نه وه...... ماته دا هم ډاګيزه شوې وه چې البانوي وينځې له تا او له تا سره دملګرې پيغلې مارسې څخه کرکه کوله. اوس ددې نجلۍ ژوندۍ غيبول او په بې رحمۍ سره دمارتها وژل همدې لورې ته اشاره کوي چې زه بايد تا سمدستي له ځانه سره بوځم او بندي دې کړم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو دقاسم پښتنې سره ورغلي وي. دهغه د بدن ویښتان را زیږه شوي و. اود یوې لمحې له پاره بې روحه ولاړ و اوبیا یې د ویرې پرته په ډیر قهر سره بهرام ته وویل: « څه ؟......دا ته څه چټیات وایې ؟ تا خو اصل جاسوسان پرېښې دي اوزما ځارنه دې پیل کړې ده. دومره ستره ییښنه شوې ده ، زه د سلطنت شاهي سراغ رسانه یم او همدا وخت دې چې دمجرمانو څېړنه ورمات کړم...... خو ته زما دبندې کولو خبرې کوې ؟.....»

د قاسم د ژبې څخه اور ورېده ، خو بهرام خان سمدستي خپله توره لوڅه کړه او برق په څیر و غرید او ویې ویل: « قاسم بن هشامه ! ته د بهرام خان په سترګو کې نه شې ور ننوتلې. زه ستا د نیولو اوبندې کولو د ټول تیاري سره یو ځای دلته راغلې یم. ما د پیښې د پلټنې د تکمیلیدو نه وروسته ، تر هر څه دمخه شهزاده علاوالدین ته مراجعه وکړه. او درون شهزاده ماته په ذاتي توګه حکم وکړ چې تا سمدستي له ځانه سره بندي کړم، زه د سلطاني قصر څخه نیغ په نیغه دلته راغلې یم.

اوس نو دقاسم احساس را ژوندي شوې و ، هغه ته ډاګیزه شوه چې هغه په ډیره بده توګه د جاسوسانو په جال کې را ښکیل شوې دې ، هغه فکر وکړ چې داځل بندیتوب به یې د سلطنت له پاره ډیر زیات زیانمن ثابت شي. ځکه ددښمن سازشونه هم خپلو اخري پړاونو ته رسیدلي دي. هغه دې ته هم متوجه و چې دا ځل به سلطان علاوالدین هغه په عزتمنده توګه له خپله ځانه سره نظر بند نه کړي بلکه شونې ده چې نوموړې به دهغو درې ګونو قتلونو په جرم دجلاد تورې ته ورحواله کړي. په همدې خاطر یې پریکړه وکړه چې جالات هر ډول چې وي باید د بهرام خان لاسو کې ځان و نه نښلوي. هغه په همدې فکر کې ډوب و چې تر شا یې دروازه پرانستل شوه، دا طاهر و ، د قاسم ورور ،هغه د بهرام خان قهرجن اواز اوریدلي و ، په دې خاطر ددروازې نه بیرون راووت. طاهر د کومې ترمخه خطرې له مخې خپله توره همداسې لوڅه راخستې وه. کله چې د دروازې څخه را بیرون شو نو سترګې یې د بهرام خان په لوڅې تورې ور ونښتې. هغه لا تر اوسه په موضوع نه و پوه شوې چې بهرام خپلو عسکرو ته حکم وکړ :

« دا سړې بې وسلې کړئ او ویې نیسئ..»

عسکر را مخته شول خو طاهر دخپله ځایه هم ونه خوزید ، هغه د حجاز د درې منل شوې توره وهونکې او دعثماني سلطنت د تورې د وهلو د فن تر ټولو ستر استاد و. هغه درې واړه عسکر هملته تم کړل ، په داسې حال کې چې د بهرام خان سره یې ذاتي پیژندګلوي هم درلوده او په کار ورته داو چې هغه د بهرام خان څخه د مسئلې حقیقت ځانته معلوم کړې و ، خو هغه د بهرام خان په نیت باندې وپوهید. هغه دا هیله نه درلوده چې د بهرام خان څخه داسې کومه نا خوښه خبره واوري. همدا علت و چې هغې دمحکمې ددرې واړو عسکرو تر مخ خپله توره پورته کړه اود بهرام خان په ګډون یې پرې حمله وروړه. ددروازې تر مخه د طاهر او د بهرام عسکرو تر منځه د تورو د وهولو شرنګار له لرې لرې څخه اوریدل کیده. طاهر دخپلې تورې په زور څلور واړه سپاهیان په نڅا نڅول. اوس نو دغو عسکرو اوبهرام خان دا احساس کړې وه چې هغوې نه شي کولې ددې پوه اوماهره توره

(c) ketabton.com: The Digital Library

وهونکې په مقابل کې بریا تر لاسه کړي. ...... بهرام د قاسم په سر توره نیولې وه او هغه یې په خپل قابو کې راوستې و ، دهغه په سترګو کې حیرانتیا هم وه او قهر و غضب هم. ځکه دهغه تکړه اوروزل شوي سپاهیان د طاهربن هشام ترمخه لکه د نانځکو په څیر نخیدل، بلاخره یې په قهر او غضب سره وویل:

« طاهر بن هشامه ! زه درته حکم کوم چې توره دې کیږده ، ستا د ورور د نیولو په اړه پخپله شهزاده علاوالدین حکم کړې د ې. که چیرې ته خپله توره ونه غورزوې نوزه به په شاهي کارونو کې ستا مداخله ستر جرم وګڼم او ستا د وژلو څخه به هم دریغ و نه کړم.»

خو د طاهر بن هشام توره لکه د جادو د خنجر په څیر په هوا کې نخیده ، هغه پخپله د بادو توپان په څیر څلور واړه سپاهیان پسې واخستل اوبیا یې د تورې په خوزولو سره لکه د سر تیرې په څیر وخندل :

«بهرام خانه ! که ته وایې چې زه توره و غورزوم ، نه ته دهر څه لمړی زما د ورور دسر څخه توره لرې کړه. او که نه زه به تا او ستا دا کارندې د ګازرو اوملیو په څیر پرې پرې کړم.»

بهرام هیڅکله هم داسې هیله نه درلوده چې طاهر دې دشهزاده سلطان علاوالدین د نوم د اوریدو وروسته هم خپله توره و نه غورزوي. لږ څه فکر یې وکړ اوبیا یې دقاسم دسر څخه توره لرې کړه. دا د قاسم له پاره بهترین وخت و . هغه لکه سمدستي یوې لورې ته شو او بیا یې په یوه منډه ځان د هغه ځایه وویست. دا حالت د بهرام خان د هیلو پرخلاف و. کله یې چې وکتل چې قاسم خان یې د لاسو څخه ووتنو هر څه یې هیر کړل او سمدستي یې دهغه ترشا ورمنډې کړې ، هغه نور سپاهیان چې د طاهر سره په توره وهلو کې مصروف و د بهرام د تلو سره سم یې د طاهر سره مقابله بس کړه او یوې لورې ته شول ، هغوې لا دپخوا څخه دعاوې کولې چې په کومه توګه ددې مصیبت څخه خلاصون ومومي. ځکه د طاهر توره پر هغوې د الله دعذاب په څیر را نازلیده. خو څنګه چې ورته د دې عذاب څخه د خلاصون لاره پیدا شوه نو شا یې را واړوله او په تیښته یې دهغه ځایه ځانونه وویستل .اوس نو بهرام خان اودهغې عسکر د قاسم په لټون پسې وتلې وو. خو په حقیقت کې هغوې قاسم له لاسه ورکړې و ......

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵

د زيجيدين تړون

قاسم د بهرام خان او دهغه دملګرو څخه داسې ورک شو لکه دخره دسر نه چې ښکرونه ورک شوي وي ، خو په حقيقت کې هغه دخپل کور تر څنګ په يوه کوټه کې د يوه کور په ډيوډۍ کې ور ننوتې و . خو بهرام خان او دهغه ملګرو داسې انګيرله چې هغه به تر لرې کومه ځايه پورې تللې وي . په دې خاطر هغوی دخپل فکر له مخې په يوې لورې منډې وهلې. کله چې قاسم دبهر ام خان او دهغه دملګرو دسترګو څخه پټ شو نو دبرق په څير بيرته راستون شو او دخپل کور مخې ته راغې ، دلته يې ورور لا تر اوسه توره په لاس حيران و پريشانه ولاړو. قاسم په ډيره بيړه طاهر ته وويل :

« وروره ! غزاله يې تښتولې ده .دهغې مور او دهغې ملازمين يې چې کوچوان اکبر هم په کې شامل دې وژل شوي دي ، خو بهرام خان ددې ټولې قضيې شک پر ما کوي او يو ځل بيا يې د شهزاده علاوالدين څخه زما د نيولو اوبندي کول احکام راوړي دي. خو زه غواړم چې غزاله را پيدا کړم خو شهزاده اوبهرام خان به ما دې کار ته همداسې پرې نه ږدي. خو ما پريکړه کړې چې پخپله د البانيه په لاره د غزالې د را پيدا کولو هڅې وکړم، ځکه زه په دې ډاډه يم چې غزاله د ابوجعفر کسانو د سکندربيګ له پاره ددې ځايه تښتولې ده . څرنګه چې دا ټوله پيښه د شپې په نيمايي کې ترسره شوې ده نو په دې اساس به تښتونکې تر ډيره لرې پورې نه وي تللي.»

کله چې قاسم خپل ورور طاهر ته داخبرې کولې نه هغه دخپل کور ددروازې تر مخه هملته په کوټه کې ولاړ و . خو دخبرو د خلاصيدو سره سم يې د کور اخور ته ورمنډه کړه ، طاهر هم دهغه خبرې اوريدې او دهغه سره يو ځاي د اسونو اخور ته ور ورغې. کله يې چې قاسم دآس دزين کولو په حال کې وکوت نو ورته يې وويل:

« زه به هم درسره يو ځاي ولاړ شم....»

« نه ! ته له ماسره مه ځه..... دلته په اورنه کې هرساعت د بغاوت د راپيدا کيدو ګوابڼ موجود دې. ته همدا اوس د شهزاده محمد او ملکې سروين سره ووينه او د ابوجعفر د نيولو احکام ترې تر لاسه کړه. زه سل په سلو کې ډاډمن يم چې مارتها د ابوجعفر کسانو وژلې ده.»

قاسم خپل آس تيار کړې واوپه کور کې د چاسره د کتلو پرته راووت. طاهر هم ورسره يو ځاي را روان و . په دې وخت طاهر يو ناڅاپه د قاسم د اس د زين سره ترلې وسلې ته وکتل او ورته يې وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« اوه .....ستا دغشو په کڅوړه کې خو ډېر کم غشي دي .....لږ صبر وکړه چې زه په کې نور غشي هم کېږدم ......»

«نه ! ...زه ددې نه زيات وخت نه شم ضايع کولې ،ځکه بهرام به په څو لمحو کې بيرته راستنيږي ، ته هڅه وکړه چې دهغه سره د سوال ځواب په ځاې سلطاني قصر ته ولاړ شې....»

طاهر هم دوخت د نزاکت احساس وکړاو خپل سر يې د اثبات په خاطر و خوزاوه.

قاسم هم سمدستي خپل آس ته قمچينه ورکړه ، خپل مخ يې د پګړۍ په لمن کې را پټ کړ، آس يې هم دهوا په څير پورته روان و او دښار په لور ورنږدې کيده.

هغه غوښتل په ډېره بيړه ډير لرې سفر وکړي ، دهغه په آند چې مارسي د تبنتونکو له اړخه سهار وختي د اورنه څخه تبنتول شوې ده. هغه غوښتل ژر تر ژره پنځوس کوړه سفر وکړي ځکه هغه انګيرله چې تبنتونکو به لا تر اوسه پورې پنځوس کوسه سفر نه وي وهلې. او که کړې يې هم وي نو ستومانه شوي به وي. دهغه ځواکمن آس د اورنه څخه لکه د الوتونکې په څير د البانيه په لور الوت.

دبله اړخه طاهر هم سلطاني قصر ته ور رسيدلې و او شهزاده محمد او ملکه سروين يې د مارتها د وژلو او دمارسی د تبنتولو څخه خبر کړل دا دملکې له پاره يو دردونکې خبر و . هغې ته مارسی ډيره ګرانه وه اودمارتها په اړه يې هم تر يوه ځايه معلومات درلود. خو کله چې طاهر د ملکې څخه د ابوجعفر د سمدستي د نيولو غوښتنه وکړه نو ملکه په ډېره سخته توګه متوجه شوه او سمدستي يې وويل:

« بې شکه چې دا وګړي سمدستي او بې له ځنډه بايدونيول شي»

خو شهزاده محمد ورته وويل چې ابوجعفر د شهزاده علاوالدين سره خاص اړيکې لري او شهزاده علاوالدين دابوجعفر د نيولو په ځاې دقاسم بن هشام د نيولو حکم ورکړې دي ، شهزاده محمد هغې ته دا هم وويلې چې قاسم د بهرام خان د پنجو څخه دخلاصون وروسته دمارسي د را پيدا کولو له پاره د البانيه لاره نيولې ده..... اوس نو ملکه هم د حالاتو د نزاکت څخه پوره پوره خبره شوه او د لږڅه فکر کولو وروسته يې وويل:

« سهي ده ...... نو مونږ بايد د شهزاده علاوالدين سره خبرې وکړو ..... راځئ تاسې دواړه هم زما سره يو ځاې ولاړ شئ ، زه به همدا اوس د شهزاده سره خبرې وکړم....»

طاهر اوشهزاده محمد دملکې سره يوځاې د شهزاده علاؤالدين ځانګړې خونې ته راغلل. ملکه تر ټولو دمخه روانه وه. دهغې دوه کسه خادماني دهغې ښي او چپ لورې ته رواني وې ، کله چې ملکه د شهزاده علاوالدين کمرې ته ور ننوتله نو په پالنګ باندې ډېريوتي شهزاده په کتلو سره حيرانه پاته شوه. هغه په بستره باندې پروت او دښار مشهور حکيم او طبيب سليم پاشا يې د کټ تر څنګ ناست و. شهزاده د ملکې د کتلو سره سم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخپل پلار ددې سربیانی ملکې د درنښت په خاطر د راپورته کیدو هڅه وکړه. هغه د بسترې څخه بالښت را واخست او تکیه یې پرې وکړه. خو د لږ ځنډ وروسته ورته ډیر سخت ټوخې پیدا شو ، اوس نو شهزاده محمد او ملکه دواړه د شهزاده علاوالدین د ناروغتیا په اړه ډیر اندیښمن شوي و. ځکه هغوې ته دا نه وه ډاګیزه شوې چې شهزاده علاوالدین دومره سخت ناروغه شوي دي. شهزاده محمد ددې څخه ښو ورځې مخته د خپل ورور د کتلو له پاره راغلې و خو په هغو ورځو کې شهزاده علاوالدین بلکل روغ رمټ و ، یوائې د تبې او بخار تکلیف یې احساساوه. خو نن یې کله چې خپل ورور په داسې سختې ناروغتیا کې وکوت نو وجود یې ولړزید. شهزاده علاوالدین د عثماني سلطنت ولیعهد و او د سلطان مرادخان ثاني د مشرزوې اودهغه د ځآې ناستې په اساس ، سلطان ته ډیر ګران او منلې و. سلطان د شهزاده علاو الدین سره ډیره زیاته مینه کوله. محمد فکر وکړ چې که چیرې دهغه پلار ته دهغه ددې نازولې زوې دداسې خطرناکې ناروغتیا په اړه معلومات ترلاسه شي نو دغم نه به لیونې شي. محمد په ډیره غمګینه توګه مخته ورغې او خپل ورور ته یې وویل:

« ورور جانه ! ته دومره سخت ناروغه یې .... او مونږ ته یې یو خوله خبر هم را و نه لیږه .....»

محمد د خپل ورور دځواب دمخه د طبیب په لور ورمخ کړ « طبیبه ! دا ستا مسؤلیت و ، زما ورور خو ناروغه دې ، او ته دهغه معالج ډاکټر یې. تاته په کار و چې مونږ ته دې په دې اړه خبر راکړې وې.»

ملکې هم خپل شاهې شان وشوکت له پامه و غورزاوه او د شهزاده سره دهغه په تخت کیناسته ، دشهزاده لاس یې په خپل لاس کې و نیوه او ورته یې وویل « علاوالدینه ! ایا ته زمونږ څخه ناراضه شوې یې ؟ ته دومره سخت ناروغه یې او مونږ ته دې یو خوله خبر هم نه دې راکړې ؟»

« نه ! درنې ملکې ! هیڅکله هم ، دا سې څه خبره نه شته. زه تر پرونه پورې بلکل روغ رمټ وم خو نن سهار مې ناڅاپه روغتیایې حالت خراب شو، تبه او کمزورتیا را ته د پخوا څخه وه خو نن سهار د یوه خراب خبر په اوریدو سره زما روغتیایې حالت نور هم خراب شو.»

« ستا په دښمنانو دې وي......، خداې دې نه کړي چې تاته به داسې کوم خراب خبر راغلي وي، هغه به کوم داسې خبر وي چې ته یې داسې خراب تراب کړې یې ؟» ملکې په ډیره مینه د علاوالدین لاس زور کاوه او ترې وېی وپوښتل.

« په حقیقت کې زما څخه یوه ډیره ستره غلطی شوې ده چې ما ستاسو په اصرار باندې د سلطنت یو ستر دښمن ازاد کړ. همدا علت دې چې مونږ نن ددې بد اوخراب خبر تر اغیز لاندې را غلو. مونږ ستاسو په غوښته قاسم بن هشام ازاد کړ خو هغه تیره شپه زمونږ د سلطنت ډیره پخوانۍ میلمنه مارتهابیګم وژلې او دهغې ځوانه لور یې تښتولې ده ......همدې خبر ...... همدې خبر مونږ ته دخپلې غلطۍ احساس را پیدا کړ او مونږ یې په بستره کې را

(c) ketabton.com: The Digital Library

پريوستلو . مونږ بهرام خان ته د قاسم بن هشام د ژوندي يا مړ نيولو حکم کړې دې ، تاسې انديښنه مه کوئ که دا ځوان يو ځل زمونږ په لاسو کې راشی نو بيا به زما روغتيايی حالت پخپله ځای ته راشي.»

په کمرې کې شتو خلکو ټولو د شهزاده علاوالدين خبرې واوريدې او ټول پرې په خپلو خپلو ځايو کې حيران او ګوته په خوله پاته و . د سليم پاشا په وجود کې د خوشحالۍ څپو منډې وهلې . شهزاده محمد اوملکه دواړه په دې خاطر ګوته په خوله و چې هغوې چې دکومې خبرې له پاره راغلي وو دهغې دکولو ځای نه ليدل کيده . اود طاهر وجود د شهزاده د نيت په کتلو سره په لړزه راغلي و .

ملکه په دې فکر کې شوه چې اوس بايد څه وکړل شی ؟ ناروغه شهزاده چې دسلطنت وارث و د قاسم بن هشام په اړه دخبرې اوريدو ته هم تيار نه و . نو په داسې حال کې به د ابوجعفر د نيولو له پاره حکمنامه څه ډول ترلاسه کړل شي. هغې په زړه کې دا دعا کوله چې کاشکې يا سلطان پخپله اويا د هغه کوم قاصد دهغه له اړخه کوم پيغام راوړي. شهزاده ناروغه و او ملکې نه غوښتل هغه نور هم په انديښنو کې را لتاړ کړي. شهزاده محمد هم د ملکې په څير په فکرونو کې ډوب و . خو طاهر په خپل ځای ولاړ او وجود يې په دې فکرونو کې لړزيده چې که دهغه ورور د شهزاده علاوالدين په لاسو ورشي نو پايلې به يې ډيرې خرابې وي. هغه هغې ورځې ته بد رد ويل په کومې چې سلطان دهغه ورور قاسم ته د سلطنت د سراغ رسانۍ ډير درنده او خطرناکه دنده ورسپارلې وه ، ټول خلکو په خپلو خپلو ځايو کې په فکرونوکې ډوب ناست وو چې په دې وخت کې دروازه چې دغې ځآنګړې خونې ته د راننوتلو اجازه وغوښته. شهزاده علاوالدين دروازه چې ته په پلټونکې سترګو وکتل اوبيا يې اجازه ورکړه چې را ننوځي.

دروازه چې د راننوتلوسره سم وويل چې د پټې محکمې مشر بهرام خان له تاسې سره دکتلو اجازه غواړي. شهزاده د بهرام خان د نوم د اوريدو سره سم نيغ را پورته شو او سمدستي يې بهرام خان ته د راتلو حکم وکړ . کله چې بهرام خان کمرې ته راننوت نو دهغې دحالت په کتلوسره په کمرې کې ناست ټول خلک حيران پاته شول ، ځکه دبهرام خان ويښتان په خاورو ککړ و اوڅيره يې د حده زياته لويدلې اوخړه پړه وه . شهزاده ترې په سخته لهجه وپوښتل:

« بهرام خانه ! داسې معلوميږي چې تا دسلطنت غدار له ځانه سره نه دې راوړې ؟»

خو بهرام خان شهزاده ته دځواب ورکولو په ځای په ويستلو او برندو سترګو طاهر ته وکتل اوبيا يې ديوه ماشوم په څير د شاهی ادابو د په نظر کې نيولو پرته چيغې کړې او ويې ويل:

« دغه دې.......دغه دې درونده شهزاده ! دغه دې هغه شخص چې خپل ورور قاسم بن هشام ته يې د تيښتې له پاره لاره برابره کړه ، دا د قاسم بن هشام مشر ورور طاهر بن هشام دې . سمدستي ددې نيولو حکم وکړئ . درونده

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهزاده ! دغه وګړي په همغه وخت کې چې ما غوښتل د قاسم بن هشام په لاس کې زولنې ور واچوم ، زما په سپاهیانو یې حمله وکړه او معامله یې بدله کړه. درونده شهزاده ! دا د قاسم بن هشام ورور دې او ډیر خطرناکه توره وهونکې دې ، بې شکه چې دا به هم د خپل ورور سره په دې سازش کې ورګډ وي.»

طاهر خو پریږده چې دغه حالت د شهزاده محمد ، ملکې او ان د سلیم پاشا له پاره هم د توقع وړ نه و. د ملکې او شهزاده محمد په امیدونو باندې ګرد پریووت. طاهر هم په ډیره بده توګه وارخطا شوې و. هغه هیڅکله هم دا نه وه انګیرلې چې دداسې حالاتو سره به هم مخ کیږي په داسې حال کې چې شهزاده علاوالدین خپلې سترګې پرانستې وې او په طاهر کې یې ورننویستې وې ، د طاهر زړه هم په زوره زوره درزیده ، خو ځرګنده نه شوه چې ملکې څه ډول همت وکړ او شهزاده علاوالدین یې خپلې لورې ته متوجه کړ. او ورته یې وویل:

بلکل غلط..... د بهرام خان پلټنه بلکل غلطه ده. مونږ په پوره ډاډ سره ویلې شو چې دالبانوي وینځې وژل او دهغې د لور د تښتولو په پیښه کې قاسم بن هشام هیڅ ډول لاس نه لرې بلکه دا کار د قیصر دجاسوسانو له اړخه تر سره شوې دې. دا جاسوسان نه یوازې په اورنه کې دبغاوت د پیداکولو له پاره کار کوي بلکه غواړی خپل ستر دښمن قاسم بن هشام هم د خپلې مخې څخه لرې کړې. علاوالدینه ! ته د غصې او قهر په وخت کې په بیړه کومه پریکړه ونه کړې. معظم سلطان به څه کتلې وی چې قاسم بن هشام یې شاهي سراغ رسان ټاکه.

شهزاده ته د ملکې خبرې د زغم وړ نه وې ،او لکه د تنور په اور کې سوزیده. بیا یې په لړ څه سخته لهجه وویل:« درنې ملکې ! د سلطنت په امورو کې زمونږ د سترګو لید تر هغو ځایو پورې رسیږي چې د محل درنې بیبیانی یې نه شي کتلې. ته په کومو دلایلو د قاسم بن هشام څخه دومره ملاتړ کوې ؟ په داسې حال کې چې دهغه په خلاف زمونږ سره دهغه د جرم ټول شواهد موجود دې. دشهزاده په خبرو سره ملکه په خپل ځاې کې په لړزه راغله. په دې وخت کې په خونه کې موجود طبیب سلیم پاشا مخته راغې او په ډیره مؤدبه توګه یې شهزاده ته وویل :

«درونده شهزاده ! د درنې ملکې همدردی دقاسم بن هشام سره شوني نه ده بلکه دهغې همدردې به دمارتها بیګم سره شوني وې. ځکه چې درنې ملکې به په یقین سره د البانوي وینځې مارتها بیګم سره سیمه ایزه مینه او محبت درلود. په دې اساس د معظمې ملکې خبره باید له نظره و نه غورزول شی.»

دسلیم پاشا په خبرو ملکه و بګنیده، که څه هم دا په ځرګنده توګه د ملکې سره د خواخوږۍ جمله وه ، خو په حقیقت کې دا یو زور طنز و ، شهزاده محمد هم دا طنز په ښه توګه محسوس کړې و ، خو شهزاده علاوالدین د سلیم پاشا په دې خبره ډیر سخت غبرګون و ښوداو په قهرجنه توګه یې سلیم پاشا ته وویل: «طبیبه ! ته پوهیږې چې دملکې په ملاتړ کې ته څومره په غلطه روان یې. معظمه ملکه د کومې البانوي وینځې سره د سیمه ایز محبت په ځاې زمونږ سره ډیره مینه او محبت کوي. زه ستا په خبرو باندې ډیر زیات خفه شوم ، » ناروغه شهزاده په سلیم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاشا باندې سترګې را برګې کړې ،سلیم پاشا د شهزاده دقهر څخه ډېر وارخطا شو او پښې یې په لړزیدو راغلې. او د یوه مکارې ګیدړې په څیر یې خپل لاسونه غبرګ کړل اودملکې په پښو کې ولوید او په ډېر منت او زاریو سره یې ورته وویل:

« درنې ملکې ! دا حقیر او کمتر شخصیت په خپلو خبرو ډېر زیات پښیمانه او نادم دې ، زما د وینا مقصد هغسې نه و چې څنګه ترې واخستل شو ، په دې اساس زه د زړه له کومې له تاسې څخه د خپلو دغو خبرو په اړه بښنه غواړم»

ملکې د سلیم پاشا دغه غوړزې پرزې دسترګو وغورزولې او شهزاده علاوالدین ته یې وویل:

« علاوالدینه ! په دې وخت کې په اورنه کې ددښمنانو له اړخه د بغاوت ګوابښونه تر مخه دي. زه غواړم چې ته کوم تیز تلونکې قاصد سلطان ته ورولیږې اودهغه څخه نیغ په نیغه لاربښوونې تر لاسه کړې. مونږ ته مارتها بیګم ډېره ښه معلومه وه. او د هغې کورته د غرب دخطیب ابوجعفر د تلو راتلو په اړه مو هم پوره معلومات درلود . اوس هم مونږ په همدې فکر کې یو چې تاسې د قاسم بن هشام پر خلاف خپله نیوکه کمه کړئ اودهغه په ځاې د ابوجعفر څارنه پیل کړئ.»

ملکې د شهزاده لمړنۍ خبرې هم له یاده وویستې او دخپل مقصد خبره یې بیرته د هغه تر مخه راغبرګه کړه . ان تر دې چې هغه ته یې د ابوجعفر د نیولو مشوره هم ورکړه. اوس نو شهزاده محمد هم غوښتل چې د ملکې ملاتړ وکړي نو په دې اساس یې وویل:

« درونده وروره ! مونږ د قاسم بن هشام د دوست په څیر تاسې ته دا په دعوې سره وایو چې دقاسم په څیر سرښندونکې مجاهد به هیڅکله هم د سلطنت دښمن و نه اوسي.»

د شهزاده محمد په خبرو سلیم پاشا مات مات شوې و. طاهر هم اوس لږ څه په ځان پوهیدلې و. خو شهزاده علاوالدین د هیچا دخبرو منلو ته تیار نه و . هغه د ټولو مشورې اوخبرې له پامه وغورزولې او نیغ په نیغه یې دبهرام خان څخه دقاسم د نیولو او دهغې د تیښتې په اړه د راپور داوریدو حکم وکړ. بهرام خان اوس هم طاهر بن هشام ته په سوزونکو سترګو کتل. هغه مخته ورغې اودشهزاده تر مخه یې په ډېرې مؤدبې توګه خپلې خبرې پیل کړې:

« درونده شهزاده !مونږ قاسم بن هشام نیولې و. خو دهغه ورور طاهر د کوره راووت او دخپلې تورې په واسطه یې زمونږ په سپاهیانو باندې حمله وکړه ، قاسم هم د همدې فرصت نه ګټه واخسته او زمونږ د لاسو څخه ووت.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« خو بهرام خانه ! ......هغه نجلۍ څه شوه چې تاسې ویل چې قاسم بن هشام تښتولې ده . ایا د قاسم د کور څخه هغه نجلۍ یا بله کومه داسې نښه نښانه تر لاسه شوې ده ؟»

کله چې شهزاده د بهرام خان څخه دا پوښتنه وکړه نو سلیم پاشا په خپل ځای په زمکه کې ننوت . ځکه مارسی دهغه په کور کې وه . خو هیڅوا هم دهغه په لور کومه توجه ونه کړه . خو دشهزاده دپوښتنې سره سم په بهرام خان سر وګرزید. که چیرې مارسي قاسم تښتولې وي نوهغه به خامخا دهغه په کور کې را پیدا شوې وې. بهرام ډیره پلټنه وکړه خو مارسي یې پیدا نه کړه اوپیدا کولې یې هم نه شوه . او اوس دبهرام خان څخه شهزاده د مارسي په اړه پوښتلې وو . بهرام خان ورته په ماته ژبه وویل:

«دروند شهزاده ! زه خجالت باسم چې ما تر اوسه پورې مارسي نه ده پیدا کړې»

په کمرې کې عجیب حالت حاکم و . شهزاده ناروغه او کمزورې و . په همدې خاطر شهزاده محمد او ملکې نور څه ویل نه غوښتل. بلاخره شهزاده په داسې حال کې چې خپل اړخ یې بدلاوه بهرام خان ته وویل:

« بهرام خانه ! هغه نجلۍ باید را پیدا کړل شي ، د اورنه کونج کونج و لټوئ ، قاسم که ګنګار وي او که نه ، تر نن ماښامه پورې یې زما مخې ته راوړئ.»

شهزاده ستومانه شوې و ، دابوجعفر ارامو زهرو دهغه وجود دننه خوړلې و . ملکې محسوس کړه چې شهزاده نور دخبرو ورتیا نه لري. نو را پورته شوه او د تللو اجازه یې واخسته.

« علاوالدینه ! په دې خبرو ځان دومره مه کړوه . دغه ډول پیښې باید د شهزادګانو په ژوند باندې اغیز ونه کړي. ته زما د مشورې په مطابق د سلطان په لور یو ګړندې قاصد و لیږه ، انشاءالله چې ټول حالات به په سهې لاره ولاړ شي»

کله چې شهزاده محمد ، ملکه او طاهر د شهزاده علاوالدین دکمرې څخه بیرون را وتل نو شهزاده د طاهر په لور مخ کړ او ورته یې وویل :

« طاهر بن هشامه ! د سلطنت مجرم ته د تیښتې لاره ورکول ډیر ستر جرم دې. خو مونږ تا ته د معظمې ملکې دملګرتیا په اساس بښنه کوو . اوس ستا دنده ده چې دبهرام خان سره یو ځای دد ې نجلۍ په پیدا کیدو او د قاسم بن هشام په نیولو کې مرسته وکړې.»

د شهزاده دخبرو په اوریدو سره طاهر بن هشام په ډیره ناخوالې سره د اثبات په توګه سر و خوځاوه ، اودملکې تر شا بیرته روان شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

طاهر د سلطاني قصر څخه د راستنیدو وروسته نیغ په نیغه کور ته راغي. ډیر زیات اندیښمن و ، کله چې کورته راغي نو ټولو ترې د قاسم په اړه وپوښتل. خو طاهر ورته په لنډه توګه وویل چې قاسم روغ رمټ دي او ډیر ژر به بیرته راستون شي. خو په حقیقت کې هغه په خپله ډاډه نه و. هغه ټوله ورځ د قاسم او دهغه د سفر په اړه په فکر کې ډوب و . کله چې شپه شوه نو د طاهر نا ارامتیا نوره هم ډیره شوه. په داسې حال کې چې هغه دخپلې کورنۍ ټول غړي په یوه ډول ډاډمن کړي و خو پخپله ټوله شپه په بستره کې اوښت را اوښت. ټوله شپه یې په همدې حال کې تیره کړه خو قاسم بله ورځ هم را ستون نه شو.

ډیرې ورځې شوې وې چې قاسم د البانیې په لور په سفر روان شوې و ..... همدا نن سهار طاهر ته خبر راغلې و چې سلطان بیرته را ستون شوې دي. د طاهر له پاره دا خبر ډیر خوشحالونکې و. خو دخپل ورور قاسم د ورکیدو په اړه اندیښمن و. هغه هوډ وکړ چې همدا نن د سلطان سره مخ شی او د حالاتو څخه یې خبر کړي. تر څو سلطان د قاسم او غزالي د ورکیدو په اړه کوم قدم واخلي.

هغه د سلطان دربار ته ورغې ، او د سلطان سره یې وکتل ، سلطان یې خبرې په ډیره سړه سینه واوریدې. خو څه ځانګړې دلچسپي یې دهغه دخبرو سره څرګنده نه کړه. یواځې همدومره یې وویل : « طاهر بن هشامه ! ته په ډاډمنه توګه په خپل کور کې اوسه. مونږ د ټولو حالات څارنه کوو. تاته ډاډ درکوم چې ستا ورور ته به هیڅ زیان نه رسیږي ، ته ولاړ شه او په دې اړه هیڅ ډول اندیښنه مه کوه.»

دطاهر له پاره دسلطان خبرې هسې غولونکې معلومې شوې خو بیا هم طاهر یوه نا اشنا حوصله محسوس کړه. دا ځل چې کورته را ستینده نو اندیښنې یې نیمایی را کمې شوې وې.

سلطان د قونیا د بغاوت د ځپلو نه وروسته بیرته بریالي را ستون شوې و. ځکه د کرمانیا امیر د سلطان دلښکر تر مخه په هیڅ ځاي کې نه و تم شوې. بلکه د کوچنۍ اسیا په ټوله سیمه کې هغه مخته په تیښته و او سلطان یې تر شا ور روان و. بلاخره د کرمیا امیر د سلطان په لاسو سخته ماتې وخوړله. او سلطان دهغه دماتې څخه وروست اورنه ته را ستون شوې و. هغه دخپل پخواني پلان له مخې باید د قونیا دبغاوت د ځپلو وروسته دشهاب الدین پاشا په لور تلوتللې واې. خو د کرمیا دامیر سره د پرلپسې جنګ په واسطه په هغه ناوخته شوې و. او شهاب الدین پاشا هم د « وازاګ » د سیمې څخه د بلقان تر درې پورې ماتې خوړلې وه ، سلطان ته هم د شهاب الدین پاشا دماتې خبر په کوچنۍ اسیا کې ور رسیدلې و. همدا علت و چې هغه په ډیره بیړه بیرته اورنه ته را ستون شو ، دهونیاډي سره د جنګ په وخت کې د سلطان دخور میړه محمد چلپې هم ددښمن په لاسو کې پریوتې و . کله چې سلطان بیرته خپل شاهي محل ته را ستون شو نو دهغې غمځپلې خور ورته په ژړیدونکو سرو سترګو مخې ته راغله. اودخپلو کوچنیانو واسطه یې ورکوله او دخپل میړه د راخلاصون له پاره یې ترې غوښتنه کوله. دبله اړخه د سلطان مشر زوي علاوالدین دمرګ په بستره باندې پروت و ، هغه ته اورنه ته د راستنیدو دمخه د ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

حالاتو په اړه پوره پوره معلومات تر لاسه شوې و خو محل ته د راستنیدو وروسته یې چې کله د شهزاده علاوالدین حالات وکتل نو هر څه ترې هیر شول ، سلطان دا محسوسوله چې الله تعالې هغه په ډیرو سختو ازمیښتونو کې را ګیرکړې دې. هغه دناروغه شهزاده څخه د قاسم یا ابوجعفر په اړه هیڅ ډول پوښتنه و نه کړه. بلکه دد خپلو ستونزو د حل له پاره یې شپې شپې په دالله په درګاه کې په عبادت تیرولې او دهغه څخه یې دخپلو ستونزو د حل له پاره مرسته غوښتله.

د حیرانتیا خبره دا وه چې هغه تر اوسه پورې دابوجعفر اویا بهرام خان په اړه هیڅ هم و نه پوښتل.او نه یې په هغوې باندې لاس واچاوه. پخپله ابوجعفر هم دسلطان په دې سلوک باندې حیران پاته و. په داسې حال کې چې د شهزاده طبیب سلیم پاشا هغه په دې پوه کړې و چې سلطان په ډیرو خبرو باندې پوه شوې دې. خو سلیم پاشا هم په دې حیران و چې سلطان ته دمحل درارسیدو تر مخه دا ټول معلومات څه ډول ور رسیدلې دې. اوس نو ابوجعفر دپخوا څخه ډیر محتاط ګرزیدلې و ، هغه دډیر چالاکه اومکار شخصت مالک و، دهغه شپږم حس هم را بیداره شوې و. هروخت به یې غوږونه بیداره و ،ځکه هره ګړۍ دخپلو نیولو ترګواښ لاندې و . هغه ته د قاسم ورکیدا اود سلطان د رازه ډکه چوپتیا د کوم ستر توپان دراتلو تر مخه دخطر زنګ حسابیده. اوس نو ابوجعفر په دې فکر کې شو چې دهغه پخواني جوړ شوې پلان به اغیزمن ثابت نه شی ،اول یې فکر وکړ چې په جوړ کړل شوي پلان باندې باید سمدستي اوپرته له ځنډه عمل وکړل شي ...... خوهغه دسلطان په چوپتیا باندې نه پوهیده . په سلطانی قصر کې دهغه جاسوسانو هغه ته هر ګړۍ د قصر خبرونه ور رسول، ددې جاسوسانو په سر کې پخپله سلیم پاشا شامل و

یوه ورځ سلیم پاشا ابو جعفر ته وویل : چې سلطان د خپلې خور دمیره محمدچلپي د خلاصون له پاره دصلیبیانو د فوځونو دمشر هونیاډې سره د خطونو دلیږلو را لیږلو په واسطه اړیکي کلکې کړې دې.... د ابوجعفر له پاره دا خبر دهغه دهیلو څخه پورته و. هغه ته دا ډاګیزه شوې وه چې دسلطان خور به سلطان مجبوروي چې هغه دهونیاډې د پنجو څخه دخپلې خور میړه محمد چلپي را ازاد کړي ، په همدې اساس یې د حیرانتیا ښوولو پرته وویل:

« نو ایا دسلطان دهونیاډې څخه د بدلې د اخستلو او په هنګري باندې د لښکر کشۍ اراده پرې اینبې ده؟»

دابوجعفر دخبرې په ځواب کې سلیم پاشا وویل: « نه ! سلطان دصلیبي لښکرو پرخلاف تل دخپلو عسکرو په تیارولو کې مصروف وي ......د خپلې خور د میړه دخلاصون لاره یې یوائې د دیپلوماتیکو لارو څخه اړیکي نیولي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن سبا سلطان د ځلورو خواو څخه په غمونو کې را ګير و. دهغه مشر زوي علاوالدين هم اوس ژر تر ژره دهغه ځاي ناستي نه شو کيداي. نو که چيرې په همدې حالاتو کې سلطان ووژل شي نو د عثماني سلطنت دروازې به په مکمله توګه و تړل شي»

دسليم پاشا دخبرو د اوريدو په وخت کې ابوجعفر دخندا اوخوشحالۍ نه شين و اوبيا يې وويل:

«ته څنګه دا ويلې شې ؟د سلطان کشر زوي شهزاده محمد هم دادې د ځوانۍ په درشل کې پښه ږدي.»

«نه !مقدسه پلاره !له يوې خوا محمد ډير کوچنې دې ،او دسلطان د وژلو وروسته به هغه ددې جوګه نه وي چې د عثماني سلطنت تخت باندې کيني او سلطنت کنترول کړاي شي. بله خبره داده چې هغه ډير بې عقله او نا اهله دې. مونږ ته دعلاوالدين له لورې پوره ګواښ موجود و چې د علاوالدين په لمنځه وړلو سره به هغه د تل له پاره تم شي.

ابوجعفر ډير خوشحاله و. د سليم پاشا دخبرو څخه هغه داسې انګيرله چې اوس نو د اورنه لوبه دهغه په لاسو کې ده. خو په ناڅاپې توګه د سلطان خاموشي ورته را ياده شوه. ددې سره نا ارامه شو او سليم پاشا ته يې وويل:

«لوګان ! زما شپږم حس د سلطان له لورې ډاډمن نه دې. ماته هره شيبه داسې څرګنديږي چې دسلطان څارونکې ډله زما پته څارنه کوي. اوهمدا اوس هم دلته چيرې موجود دې.....نن ماته ددې له پاره را بللې يې چې دمارسي د روغتيايي حالت په اړه درڅخه وپوښتم ، زه پوهيږم چې زه بايد ددې نه زيات په اورنه کې پاته نه شم .

سليم پاشا د ابوجعفر خبرې په ډير غور اودقت سره واوريدې خو کله يې چې دابوجعفر د تللو خبره واوريده نو غونې يې زيږ شو ځکه هغه پوهيده چې دابوجعفر د تللو وروسته به په اورنه کې دقيصر د جاسوسانو ټول مسؤليت دهغه په غاړه کې پريوځي. په دې اساس يې په ډيره ناهيلې توګه د ابوجعفر څخه وپوښتل:

«مقدسه پلاره ! مارسي اوس بلکل روغه رمته ده. خو د اوږد سفر اويا د ګاډۍ د سپرلۍ څخه يې زخمونو ته زيان رسيدلې شي. غوره خو دا وه چې تاسې هغه په کومه نرمه ګاډۍ کې دالبانيې په لور بوتللې واې......تاسې خو ددې ځايه ځئ ، خو زه په دې انګيرم چې په اورنه کې به د اور دبليدو کار کله پيلوو .....»

«لوګانه !ته انديښنه مه کوه. ابوجعفر په خامو لوبو باور نه لري ، ما د هر څه له پاره پوره تياري نيولې دې. زه اوس د سلطان د عکس العمل منتظر يم. ياد ساته چې په اورنه کې د بغاوت د خپرول اصل مقصد دادې چې سلطان د صليبي مقدسو لښکرو پر خلاف دلښکرکشۍ جرءت هم ونه شي کړاي. هغه ته دلته په دارلسلطنت کې دومره ستونزې راپيدا کړل شي چې هغه پرې دهونياډې څخه د بدل د اخستو فکر پريږدی. نو که چيرې مونږ ته خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه مقاصد په ښار کې د بغاوتونو اوفسادونو د پیلولو پرته تر لاسه کېدې شي نو بیا خو به مونږ په موقته توګه د بغاوت پلان شاته پرېږدو . خو ته سلطان ته دزهرو د ورکولو په پروګرام باندې فکر وکړه ..... خو که چیرې سلطان د هونیاډې پر خلاف د خپل لښکرو د لیږدولو فکر پرېږنه ږدي نو بیا به دا ستا مسؤلیت وي چې په یني چرې کې عیسایې مجاهدین د فساد اوبغاوت په لور را کاږي ، په ښار کې به په هر ځای کې اورنه و لګوئ تر څو سلطان دلښکرو د کوچ کولو اراده پرېږدي.

سلیم پاشا په ډیره حیرانتیا سره دقیصر ددې جاسوس خبرې اوریدې. هغه ابوجعفر ته ددې پلان په جوړولو مبارکې ورکړه ، اوس نودهغه تر مخه حالات بلکل روښانه شوي و. د ابوجعفر د تللو وروسته هغه ته د سلطان په حرکاتو باندې څارنه کول ور په غاړه وو . نو که چیرې سلطان دصلیبي لښکرو په خلاف د کوچ کشئ څخه لاس اخسته نو په یني چرې کې دبغاوت اوفساد تم کول د سلیم پاشا مسؤلیت و او که سلطان دخپلې ارادې څخه لاس نه اخسته نو بیا دسلیم پاشا دنده وه چې په یني چرې کې دبغاوت اوفساد را پارولو له پاره خپلو جاسوسي شبکو ته حکم ورکړي . خو دهغه تر مخه د سلطان د وژلو په پلان باندې دروند کار هم پروت و .

ابوجعفر اوسلیم پاشا تر ډیره پورې په خپلو راتلونکو پروګرامونو باندې خبرې کولې. بلاخره دوې پریکړه وکړه چې د اورنه څخه دابوجعفر سمدلاسه وتل مناسب دي ځکه چې دقاسم ورکیدل او د سلطان د رازه ډکه چوپتیا د ابوجعفر له پاره د خطر د زنګ په څیر شمیرل کیده. په دې اساس د سلطان د وژلو څخه دابوجعفر تر تښتیدو پورې ټول پلان جوړ کړل شو ، ددې وروسته سلیم پاشا د ابوجعفر څخه اجازه واخسته اودخپل کور په لور روان شو .

بله ورځ د جمعې مبارکه ورځ وه. ابوجعفر د اورنه ستر اومشهور خطیب و . اوهغه نه غوښتل چې د اورنه خلک دجمعې دخطبې پرته پریږدي. په همدې خاطر هغه د جمعې دخطبې وروسته اوبیا د شنبې په شپه دشپې په تیاره کې مارسي له ځانه سره داخستلو اود البانیه په لور د تللو پروګرام جوړ کړ. ترڅنګ یې د هر نا څاپي حالت د راپیدا کیدو له پاره یې هم خپل پلان تر تیب کړ. اوهغه دا و چې که چیرې ابوجعفر په ناڅاپي توګه د سلطنت د سپاهیانو له اړخه و نیول شي نو په یني چرې کې دهغه تیارې ډلګۍ به هغه د پخوا څخه د جوړ شوي پلان سره سم د تورې په زور دهغوې د لاسو څخه ازادوي او دښار نه به یې بیرون کوم پټځای ته رسوي. هلته به دهغه تجربه لورنکې ملګري دمارسی سره یوځای شتون ولري اوپه دې توګه به دا خلک د برق په څیر په تیزۍ سره دهغه ځایه فرار وکړي.

شوني ده چې د ابوجعفر په برخلیک کې به ددغې بلې لارې د تښتیدو پلان جوړ شوي و. ځکه ، هغه وخت چې هغه د سلګونو خلکو تر مخه د جمعې د لمانځه له پاره خطبه ورکوله نو ډیر حیرانونکې حالت را مخته شو اوهغه دا چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابو جعفر د جمعې د لمانځه د خطبې له پاره ولاړ و او خطبه یې ورکوله، خلک په ډیر ادب او درنښت سره ناست او خطبه یې اوریده. په همدې وخت کې د ممبر سره نژدې یو اوږود ځوان راپورته شو ، دې ځوان خپل مخ په خپلې لونګۍ باندې پوښلې و ،ابو جعفر په منبر ولاړ و خطبه یې ویله چې دغه ځوان د ممبر خواته ور روان شو او همله و درید. ټول خلک دهمدې ځوان لورې ته متوجه شول ، په جومات کې په سلګونو خلکو په ډیره حیرانتیاسره دې ځوان ته کتل. کله چې ابو جعفر دغه ځوان خپلې لورې ته په راتلو وکوت نو وینه یې وچه شوه. هغه هیڅ نه پوهیده چې څه کیږي ، لمړۍ خویې ژبه درنه شوه، بیا سمدلاسه خاموشه شو او په ترټره ژبه یې ددې ناپیژندل شوي ځوان څخه وپوښتل:

«ته څوک یې ؟او څنګه دې دجمعې دخطبې د ویلو په وخت کې د راپورته کیدو جرءت کړې دې ؟»

په جومات کې دناستو خلکو زړونه په سینو کې درزیدل، دې ځوان د ابو جعفر خبرو ته هیڅ اعتنا و نه کړه. او نه یې دهغه دخبرو ځواب ورکړ. هغه ودریداوخپل مخ یې په جومات کې ناستو خلکو ته را واړاوه. داسې بریښیده لکه چې په جومات کې ناستو خلکو ته یې څه ویل غوښتل ، بیا یې د څولمحو د ځنډ وروسته په لوړ اواز وویل:

د جمعې د لمانځه ډیرو درنو حاضرینو !......دغه کس چې تاسې یې د مغرب د خطیب په نامه پیژنۍ او ستاسې تر مخه د شلو کالو راهیسې دلته د جمعې د لمانځه خطبې ورکوي......مسلمان نه دی...... بلکه یو پوخ عیسوي دی ، دا شخص دلته په اورنه کې دقیصر د جاسوسي دستګاه مشري په غاړه لري.....

درنو حاضرینو ! تر اوسه پورې ستاسې په خاطر سلطان ددې شخص د نیولو څخه ځان ژغورلې دی. ځکه دروند سلطان په دې ویریده چې د ابو جعفر په نیولوسره به تاسې فساد جوړ کړئ ، په دې اساس هغه د ډیرې اوږدې مودې د انتظار او پلان جوړولو وروسته داپریکړه وکړه چې ابو جعفر په دې درنه ټولنه کې و نیول شي.»

په دې وخت کې دابو جعفر حالت هم دکتلو وړ و. دغه شخص چې په هر ډول ناوړه حالاتو یې د قابو پیدا کولو وړتیا درلوده ، نن یې وار و پار وار خطا و او ټولې تجربې یې تر مخه ناکامې معلومیدې. دسختې یخنۍ په موسم کې هم دهغه تندې اووجود په خولو کې ډوب و. دهغه مخ ته په کتلوسره به هر کس داسې انګیرله چې دهغې د رنګونو څخه وینه ویستل شوي وي.

اوس هغه ته د قاسم د ورکیدو او دسلطان د اوږدې خاموشۍ اصلي سبب ډاګیزه شوې و، اوسلطان همداسې پلان جوړ کړې و. دابو جعفر جاسوسانو ته دا ډاګیزه شوې نه وه چې ابو جعفر به د جمعې د ورځې دخطبې په وخت کې د خلکو د ټولنې تر مخ نیول کیږي. دلته نه دهغه تر څنګ کوم ساتونکې و او نه دهغه څخه دفاع کونکې. په دې ټولنه کې یوازې یو داسې کس و چې هغه د ابو جعفر د جاسوسي تنظیم غړیتوب درلود ، کله چې هغه ابو جعفر دغسې په شرمیدلې حال کې وکوت نو همت یې وکړ او ممبر سره نزدې ولاړ دغه اوږود قامته ځوان ته یې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته درواغ وايې ، د جومات په خطيب باندې دداسې درونډ الزام په لګولو سره تا خپل مرګ ته اواز کړې دې. دا ټولنه به تا ژوندې پرې نه ږدي. که ته دومره بهادر انسان يې نو خپله خيره دې ولې پټه کړې ده .... له تاسره دخطيب په خلاف هيڅ ډول ثبوت نه شته ، مونږ د مغرب دخطيب مريدان او مقتديان يو، مونږ به تاته ستا داګستاخي هيڅکله هم ونه بښو.»

دې سرې په ډيره احساساتي توګه داخبرې کولې ،کله چې ابوجعفر خپل دغه جاسوس په دې توګه وکوت نوهغه هم خپل ځان کنترول کړ ، دهغه دماغ هم بيرته کار پيل کړ اوپه ډيره سخته توګه يې د لمانځه په دې جمعه کې خلکو ته وويل:

« دا بدکړچاره انسان و نيسئ...دې د اسلام يو ستر خدمتګار ته د لمانځه په دې ستره ټولنه کې عيسايي وويلې او په دې توګه يې دعثماني سلطنت سپکاوې کړې....»

خلک حيران دريان پاته و او لا دپخوا څخه په خپلو منځو کې پس پسکې پيل کړې وې ، يو شمير احساساتي ځوانانو په پرلپسې توګه خپل اړخونه بدلول را بدلول. کله چې دمغرب خطيب حکم وکړ نو هغه احساساتي ځوانان راپورته شول او دممبر په لور دهغه ځوان د نيولو له پاره را مخته شول خو تر اوسه لا هغوې يو قدم هم نه و اخستې چې په جومات کې يو انګازه کونکې غږ را پورته شو......دا انګازه کونکې اواز د چا وو ...... دا د سلطان مرادخان ثاني د ساتونکې ډلې د قومندان او سپه سالار « طغرل بيګ » اواز و . طغرل بيګ د زمري په څير و غړمبيد او ووېي ويل:

« خبردار ! هيڅوک د خپله ځايه ونه خوزيږئ»

طغرل بيګ په خپلو لاسو کې خپله لوڅه توره نيولې وه اوهرې لورې ته يې خوزوله. دهغه ترشا د شاهي ساتونکې ډلې ډيرښه او غوره سپاهيان دخپلو لوڅو تورو سره يو ځاې ولاړ و. د لمونځ کونکو دډلې څخه چې هر څوک په کوم ځاې کې را پورته شوې و هغه بيرته هملته په خپل ځاې کې کيناست. اوس نو دممبر سره ولاړ نقاب پوشه ته کوم ګواښ نه و موجود . په دې خاطر يې د خپله مخه د پګړې څنډه لرې کړه. دا قاسم بن هشام و. چې څو ورځې مخته د مارسی د پيدا ينبت له پاره د البانيه په لور تللې و. هغه په ډيره بيړه په يوه شپه اويوه ورځ کې خپل سفر وهلې و. خو هغه ته په ټوله لارکې داسې نښې نښاني تر لاسه نه شوې چې دمارسی تښتونکی پرې تللې وي. هغه په ځاې ځاې د خلکو او دهقانانو څخه هم په دې اړه و پوښتل خو هيڅ درک ورته و نه لګيد. اوس نو هغه ته څرګنده شوې وه چې مارسي تر اوسه پورې هم هملته په اورنه کې په کوم پټځاې کې ساتل شوې د ه. هغه په دې پوهيده چې د اورنه څخه يوازې دوه لارې بيرون وتلې دي ، يوه هغه چې د کوچنۍ اسيا په لور ورځي او بله د البانيه په لور.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکوچنۍ اسیا په لور د مارسي د تښتولو خو پوښتنه هم نه راپیداکیده ،په دې خاطر هغه د کوچنۍ اسیا لاره پرېښوده او د البانیه لاره یې و نیوله. خو کله چې په دې ډاډمن شو چې مارسي دهغې تښتونکو لا تر اوسه پورې د اورنه څخه نه ده راویستلې نو بیرته اورنه ته یې د رستنیدو پریکړه وکړه. خو هغه ته دا ډاګیزه وه چې اورنه ته دهغه د ورتللو ټولې دروازې بندې کړل شوې دی. ځکه شهزاده علاوالدین هم په غلط فهمۍ کې اخته شوې و، او بهر ام خان او د هغه کارندې د بوې کونکو سپیو په څیر د قاسم خان د بوې پسې ګرزیدل په دې خاطر یې پریکړه وکړه چې سمدلاسه به اورنه ته نه ور ننوځي. بلکه دبناره به پنځه کوسه لرې خپله لاره بدلوي او د سلطان لښکرو ته به ځان ور رسوي. هغه غوښتل چې سلطان د ټولو جریاناتو څخه خبر کړي او دخپل پلان په اړه نوې فکر وکړي. او همداسې وشول. هغه د خپل سفر په یولسمه ورځ دسلطان مرادخان ثاني په دربار کې حاضر شو.

سلطان د قاسم په کتلو سره حیران پاته شو . خو کله چې قاسم سلطان ته په اورنه کې د ورپیښو شوو حالاتو تفصیل ووایه نوسلطان حیران دریان پاته شو او د یوه ښه پلان د پلې کولو په خاطر یې قاسم دخپل ځان سره په لښکرو کې وساته. هغه دخپلې شاهې ساتونکې ډلې سپه سالار «طغرال بیګ» هم را وباله. اوپه اورنه کې یې د سازش کونکو د ځپلو له پاره په یوه عملی پلان باندې خبرې وکړې. قاسم د سپاهیانو یوه تجربه لرونکې ډله له ځانه سره واخسته او اورنه ته د یوې پټې لارې را ننوت. هغه په بدلو کالیو کې د ابوجعفر د جاسوسی شبکې د ریښو څخه د ځان دخبرولو له پاره کار پیل کړ. خو تر دې دمه یې په هیچا باندې لاس نه و پورته کړې.په همدې وخت کې سلطان هم اورنه ته راستون شو ، قاسم به هم په پټه توګه دسلطان سره کتل ، دخپلمنځې مشورې نه وروسته پریکړه وشوه چې د ابوجعفر سره په شبکه کې د را ښکیلو وګړو د نیولو مخته باید ابوجعفر و نیول شي ، همدا علت و چې نن قاسم د جمعې دلمانځه په ستره ټولنه کې په ابوجعفر باندې د لاس پورته کولو له پاره هلته ورغلې و ،

اوس نو ابوجعفر ته هم د تیښتې بله لاره نه وه. دلمانځه په ستره ټولنه کې دابوجعفر د نیولو علت دا و چې عامو خلکو ته دهغه اصلی څیره را ډاګیزه کړي او هغه و نیسي. تر څو په ښار کې هر ډول فساد خپرولو څخه مخنیوی وشي.

د ابوجعفر حالت ډیر خراب شوې و . کله یې چې قاسم وکوت نو ساه یې په ختو شوه . اوس نو هغه خپل ځانته ښکنځلې کولې ، چې ولې یې دخطرې داحساسولو سره سره بیا هم اورنه پرې نه ښوده . سلطان اوقاسم دهغه د هیلو څخه ډیر هوښیاران او د تدبیرخاوندان ثابت شول.

کله چې قاسم په دې لویه ټولنه کې دخپله مخه نقاب لرې کړ نو د جمعې ډیرو کسانو هغه وپیژانده . په دې خاطر په مجمع کې یوځل بیا مکمله خاموشي حاکمه شوه . ځکه خلکو قاسم د یوه میړنې ، بهادر اوښه انسان په څیر پیژانده. کله چې قاسم خلک ارام وکتل نو یو ځل بیا یې ورته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درنو حاضرينو ! زه په دې هم شکمن يم چې ستاسې د مغرب خطيب به په نسلې توګه عرب وي بلکه دا لاطينی وګړې دې....... خو له ماسره په دې اړه هيڅ ثبوت نه شته. خو تاسې به اوريدلې وي چې ديني چري په نوې مسلمانو فوځيانو کې چا د بغاوت تخم شيندلې دې. نو تاسې په دې پوه شئ چې هغه همدا وګړې دې.... تاسې به دا هم اوريدلې وي چې د سلطاني قصر تر څنګ اوسيدونکې يوه ميلمنه الباني کنيزه وژل شوې او لور يې تښتول شوې ده نو پوه شئ چې هغه همدا وګړې دې چې داسې ناوړه کار يې تر سره کړې دې.

درنو حاضرينو ! تاسو ته به ډاګيزه شوې وي چې د شهاب الدين پاشا په مشری زمونږ لښکر د ماتې سره مخ شوې دې... زمونږ ډير ښه سپاهيان شهيدان شوي دي ، په داسې حال کې چې د معظم سلطان د خور ميړه محمد چلپې هم د څلورو زرو ترکو سپاهيانو سره يو ځاې د صليبيانو په قيد کې پروت دې. مونږ بايد د خپلې دغې ماتې بدله واخلو..... او په دې لاره کې يني چري زمونږ ځواک دې ، په داسې حال کې چې ابو جعفر هغه وګړې دې چې په يني چری کې يې يو شمير سالاران او نوې مسلمان شوي سپاهيان بيرته خپل پخواني مذهب عيسابيت ته را ګرزولې او د لته په اورنه کې يې د بغاوت د جوړولو ناولې سازش تر لاس لاندې نيولې دې. په دې اساس د معظم سلطان د ځانګړې حکم په اساس نن مونږ په دغه ستره تولنه کې دغه غدار ابو جعفر نيسو او بندی کوو يې.......»

قاسم لا تراوسه اخري خبره نه وه خلاصه کړې چې د تولنې څخه په ابو جعفر باندې لعنت ويل پيل شول. که چيرې د شاهي ساتونکې ډلې دلوڅو تورو ويره نه وايې ، نو يو شمير احساساتي ځوانانو د ابو جعفر په مرګ باندې هم صرفه نه کوله ، اوس نو د ابو جعفر سره بله لاره نه وه. په څو لمحو کې شاهی وسلوالو ځوانانو د ابو جعفر په لاسو کې زولانې ورواچولې او د خپله ځانه سره يې و نيو.

دا جومات و او د ابو جعفر د ساتونکې ډلې کسان دلته نه و موجود. په دې اساس د هغه له اړخه د پخوا څخه جوړ شوې پلان پلې نه کړاې شو. شاهي ډلې دهغه لاسونه او پښې ور وتړلې او له ځانه سره يې په ګاډی کې ور واچاوه. قاسم بن هشام ، طغرل بيګ او د شاهي ساتونکې ډلې کسان په خپلو اسونو سپاره د بګی ښې او چپ لورې ته روان شول او د اورنه د کلا د زندان په لورې ولاړل.

دابو جعفر د جاسوسی نظام درې ورې پاته شو . کله چې د هغه خلاصونکې ډلې ته دابو جعفر د نيولو خبر ور ورسيد نو هغه وخت ابو جعفر د شاهي کلا په زير خانه کې لاس و پښې تړلې پروت و. قاسم د خپلو پوښتنو ګرويزونو له پاره ابو جعفر همغسې تړلې پريښود ، پاته سپاهيانو ته يې د تللو اجازه ورکړه. اوس دلته دزيرخانې څو ساتونکې او قاسم و طغرال بيګ پاته شوې و. کله چې قاسم خپلې پوښتنې ګرويزنې پيل کړې نو ابو جعفر يې په مقابل کې ډير مقاومت و نه شو کړاې ، هغه د اذيت په دويم پړاو کې د سازش ټولې کړی را وسپړودې. خوبيا هم هغه ابو جعفر و. يو تجربه کار او پوخ روزل شوې جاسوس. هغه نه دهغې ډلې په اړه چې تل د ابو جعفر د خلاصون له پاره تيار ولاړ وو څه وويل او نه يې د طبيب سليم پاشا په اړه کومه خبره ډاګيزه کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو دقاسم دپوښتنو په لړ کې تر ټولو مهمه پوښتنه مخته راغلې وه .. هغه دابوجعفر متې د شاله اړخه تړلې وې اودپښو تر منځ یې د لرګي یوه ډنډه ورکړې وه او دهغه پښې یې ورسره په رسۍ تړلې وې ، درسۍ بل سر یې د زیر خانې د چت پورې تړلې و. دابوجعفر دپښو لاندې یو ډیر عجیب و غریب میز ایښودل شوې و ، ددې میز تبنتې د یوه لاستې په واسطه ښکته پورته کیدای شوې ، قاسم به دغه لاستې خوزاوه او دمیز تبنتی به یې ښکته پورته کولې ، دد ې کار سره به ابوجعفر په فضا کې زوړند پاته کیده ، د ابوجعفر په پښو کې پرته رسۍ د میز د تبنتو سره نښلول شوې وه ،کله به چې دمیز تختې لاندې لورې ته حرکت کاوه نو دهغه په پښو کې تړلې رسۍ به هم هغه د لاندې په لور را کشاوه . اوپه دې توګه به هغه د چت او فرش تر منځ زوړند پاته کیده ،دقاسم په لاسو کې پایه شکله لاستې و ، کله به یې چې د میز دتختو د ښکته کولو له پاره دغه لاستې و ګرزاوه نو د ابوجعفر چغې به اسمان ته ورسیدې.

قاسم دابوجعفر تر مخه په لاستې باندې لاس کیښود او ورته یې وویل:

« ابوجعفره ! یو ځل راته ووایه چې د مارتها لور مارسی چیرې ده ؟..»

خو ځومره چې دا پوښتنه د قاسم له پاره مهمه وه په همغه اندازه اویا دهغې څخه زیاته د ابوجعفر له پاره هم مهمه وه. ځکه ،که هغه دمارسی په اړه ځواب ویلې نو هلته د سلیم پاشا راز را بربنډیده . او ددې سره بیا د شهزاده علاوالدین د روغتیا یی حالت ډاډمن کیده اودهغه د ژوندي پاته کیدو هیلې زیاتیدې. په دې خاطر ابوجعفر په ډیره کلکه توګه خپل غاښونه سره ورکړل او دقاسم د پوښتنې ځواب یی ورنه کړ . قاسم یو ځل بیا لاستې په پوره زور سره وګرزاوه ، ابوجعفر ته داسې څرګنده شوه لکه ټول وجود یی چې ټوټې ټوټې شوې وي.هغه چغې کړې او ویې ویل:

مارسي دلته نه شته...... مارسي دلته نه شته....مارسي دلته نه شته....دخداې له پاره ما پریږدئ.»

ابوجعفر په سختو دردونو کې پروت و . قاسم د لاستې د ګرزولو پرته ترې یوځل بیا وپوښتل:

« که مارسي دلته نه شته نو بیا چیرې ده ؟»

« هغه....هغه......هغه الب......هغه البانیا ته تللې ده»

د قاسم له پاره دا خبره دمنلو وړ نه وه.ځکه هغه پخپله دالبانیې په لور تللې و ،په همدې خاطر یی په ډیره سخته لهجه د ابوجعفر څخه وپوښتل:

« ته درواغ وایی.....مارسی همدلته چیرې ده..... همدلته په اورنه کې.... ما د البانیا ټوله لاره لټولې ده ، ایا هغه په هواکې والوته او البانیا ته ولاړه ؟..»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« نن.....نه......او نه.....مم.....ما پرېږدئ ، هغه مو د کوچنۍ اسیا د لارې څخه دوه ورځې مخته استولې ده. بیا به هغه د سمندر د لارې ددانیال څخه تیرېږي او البانیا ته به رسیږي.....»

د قاسم له پاره دا خبر مرګونې و.د هغه خوله وازه پاته شوه ، هغه په دې ډاډ من شو چې ابوجعفر دهغه څخه زیات چالاکه دې. ابوجعفر د مارسی د لیږلو له پاره څه ډول لوبه لوبولې ده. قاسم د ابوجعفر په چال نه و پوهیدلې. په هرصورت ، قاسم د ابوجعفر څخه د را تلونکې ښځې په اړه معلومات تر لاسه نه کړای شو خو دهغې سره سره قاسم دا احساس کړې وه چې ابوجعفر ورته دهغه دهیلو پورته معلومات ورکړې دې. په دې خاطر تر ماښامه پورې د ابوجعفر څخه د پوښتنو ګرویزونو وروسته یې دماښام لمونځ ادا کړ او بیا یې د ابوجعفر څخه تر لاسه شوې معلومات په یوه کاغذ باندې ولیکل اودکلا څخه د وتلو او اورنه ته د بیرته راستنیدو تیارې یې وکړې. دابوجعفر لاس وپښې یې ازادې کړې او هغه یې هملته په زیرخانه کې بندې پریښود اوپخپله د کلا څخه د بیرون را وتلو له پاره بیرونې دروازې ته راغې.هلته یې دکلا د مسؤل څخه وپوښتل:

« ددې کلا دخوندې ساتلو له پاره څومره ساتونکې شته..؟»

« زمه سره ټول لس کسان دي»

قاسم په ډاډمنه توګه ورته سر وخوځاوه. هغه دا هیله هم نه درلوده چې په دې وړې کلا به دابوجعفر خلاصونکې ډله حمله کوي. دا په حقیقت کې یوه کوچنۍ جنګې کلا وه چې دښار د دیوال به شمال غربي برخه کې پرته وه. اوپه هغه وختو کې استعمالیده چې ښار به کلابند کیده. دې کلا دوه برجونه درلودل ، چې د شهرپناه څخه دلوړوالې په خاطرترې دښاره بیرون تر لرې لرې ځایو پورې حمله کونکې ځارل کیدې شول.

قاسم د کلا مسؤل ته دابوجعفر له پاره خوراک څښاک د برابرولو حکم وکړ. او تر څنګ یې دا هم ورته وویل چې د ابوجعفر د نیول کیدو په اړه هیچاته خبره ونه کړل شی..... قاسم دهغه ځایه را ووت. طغرل بیګ هم ورسره مل و. نن قاسم تر ټولو ستر دنده تر سره کړې وه. ځکه چې هغه دټولو ستر ښکار ابوجعفر ښکار کړې و اودهغه څخه یې د سازش ټولې کړۍ را بربنډې کړې وې. اوس نو دننه په اورنه کې دکوم سازش دخپریدو ګوانښ کم شوې و ، قاسم د سلطان تر مخه د ابوجعفر څخه ترلاسه شوې معلومات په تفصیل سره بیان کړ. اودسلطان څخه یې د ټولو هغو وګړو د نیولو احکام واخستل چې په دې سازش کې ښکیل شوې و. په دې ډله کې یو شمیر ستر ستر وګړې هم وو. دیني چرې یو شمیر سالاران او سپاهیان هم په کې ورګډ وو. او تر څنګ یې دښار په مختلفو ځایو کې دقیصر څو کسه جاسوسان هم وو. خو که په هغوې کې یو اځنې نوم نه و نو هغه دسلیم پاشا نوم و ، تر څنګ یې د ابوجعفر دهغې ځانګړې ساتونکې ډلې یادونه هم نه وه چې نن شپه یې ابوجعفر ددې شمالې کلا د زندان څخه خلاصه و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان ددې ټولو وګړو د نیولو له پاره دشاهی ډلې سپه سالار طغرال و ټاکه ، دغه شاهي ډلې یی په ځو برخو وویشلې او د مختلفو ځایو څخه یی د وګړو د نیولو له پاره لس لس اویا دولس دولس کسان ورولیږل.

نن ټوله ورځ د ابوجعفر د نیولو په اړه ځاې ځاې خبرې اترې کیدې. په یو ځاې نیم کې دابوجعفر کارندو بلوې اوفسادات هم جوړ کړل خو د سلطان وفاداره فوځ یني چرې دښار په ټولو سترو سترو ځایو اوکوڅو کې ګزمې کولې ، نن د سهاره څخه د ښار ټولې دروازې بندې کړل شوې وې ترڅو د ابوجعفر کوم ملګرې دخپلو نیولو د ویرې و نه تښتي. نن ورځ د اورنه په تاریخ کې د اهمیت وړ ورځ ګڼل کیده ، سلطان پخپله نیغ په نیغه ددې ټول حالاتو څارنه کوله.

خو قاسم ددې هر څه سره سره بیا هم غمګین و ، هغه هیله درلوده چې د ابوجعفر څخه به دپوښتنو ایګنو په واسطه د مارسي درک هم ځانته معلوم کړي. څومره یی چې مارسی ځانته نژدې احساسوله هغه ترې همغومره لرې شوې وه. د ابوجعفر د نیولو تر مخه د سلطان له اړخه په ښار کې اعلانونه هم شوي و.

« دیو شمیر شر اچونکو، چې په اورنه کې پټ شوې دې ، د نیولو له پاره په ټول ښار کې نظامی مقرارت اعلانیږي ، هیڅاته د اورنه څخه د وتلو اجازه نه شته. هیڅوک دې هم کوم اجنبي انسان نه میلمه کوی ،اونه دې دغسې وګړو ته پناه ورکوي ، په ښار کې ټولو بهرنیو ته حکم کیږي چې دښار د کوټوال سره خپل نومونه ثبت کړي او هملته حاضري ورکړي.....»

دهمدې اعلاناتو او انتظاماتو وروسته د قیصر د جاسوسانو دنیولو لړۍ پیل شوه. قاسم ټوله ورځ ډیر زیات مصروفه پاته شو، دښار په مختلفو سیمو کې یی د قیصر دجاسوسانو پر خلاف عملیات کول ، په ډیرو مهمو ځایو باندې قاسم پخپله حمله کوله. دشپې تر ناوخته پورې یی د سازشي کړیو زیات شمیر وګړي تر ولکې لاندې راوړي و. خو یو شمیر مجرم عناصر هملته په ښار کې یو ځاې بل ځاې پټ شوي و. دهغوې د پیدا کیدو په خاطر د بهرام خان دپټې محکمې ، دښار کوټوال ، د یني چري وفاداره فوځیانو او د شاهي دلګیو عسکرو په پوره محنت سره پلټنې کولې.

قاسم د شپې ناوخته ، هغه وخت کورته را ستون شو چې ډیر زیات ستومانه شوې و. خو اوس یی هم خوب د سترګو څخه غایب و. په خپله بستر و غوځید او سترګې یی په چت کې ونښتې. دهغه دماغ دلته و خو زړه یی البانیه کې و. تر ډیره پورې ویښ اوبیداره و. خوبیا معلومه نه شوه چې څه وخت یی سترګې ورغلې وې.

بله ورځ سهار چې دقاسم سترګې و غوړیدې نو دهغه له پاره همغه لمړنې خبر ډیر اندیښمن کونکې و. هغه ته سهار وختي خپل یوه کس راپور راوړ چې.... تیره شپه په شمالي کلا باندې چا دشپې حمله کړې ده ، دې حمله کونکې د قیصر خطرناکه جاسوس ابوجعفر له ځانه سره وړې دې ، دپیښې تفصیل څه داسې دې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنیمایی شپې نه وروسته کومې وسلوالې ډلې وینه تویونکې حمله کړې ده ،دکلا مشر او دهغه د ساتونکو ډله یې له یوه سره د تیغه تیر کړي دي او په زیرخانه کې بندی ابوجعفر یې خلاص کړې او له ځانه سره یې وړې دې. دشواهدو نه ډاګیزه کیږي چې دحمله راوړونکې خوکسان هم په دې جنګ کې وژل شوې دي خو حمله کونکو د تللو په وخت کې دخپلو ملګرو مړي هم له ځانه سره وړی دي.

دقاسم د لړزولو له پاره همدې خبر بسنه کوله. هغه د پرون څخه تر نیمایی شپې پورې دسلو څخه زیات غداران نیولي وو. خو اصل مجرم یې یو ځل بیا د لاسووت. هغه په دې هم حیران و چې شمالي کلا ته یې ابوجعفر د ټولو امنیتی حالاتو د په نظرکې نیولو سره په ډیره پټه توګه وروړې و. او ددې کار په اړه ډیر کم اوخاص خاص خلک خبر وو .....دا خبره چې .....« ابوجعفر به په شمالی کلا کې ساتل کیږي »..... په ډیره محتاطه توګه د پخوا څخه مطرح شوې وه. هغه په همدې فکر کاوه چې هرو مرو به دابوجعفر کوم خاص کارنده تر اوسه پورې د نیولو څخه خوندې پاته شوې وي چې هغه ته نه یوازې په شمالي کلا کې دابوجعفر د بندی کیدو معلومات تر لاسه شوي بلکه دهغه دخلاصون لپاره یې په همغه لمړنۍ شپه قدم پورته کړې دې.

د بله اړخه ......ابوجعفر دمارسی او خپلو شپږو کسو نورو ملګرو سره یو ځاې د یوې غرنۍ درې څخه تیریدل، هغوې دالبانیی د محل په لور روان وو. مارسې په یوې بګۍ کې سپره وه. دا بګۍ درې اسونو کشوله ، د روانیدو ترمخه طبیب سلیم پاشا مارسې ته دخوب ادویه ورکړې وه ،همدا علت و چې مارسی لا تراوسه هم ویده پرته وه اوپه ځان نه پوهیده. ابوجعفر ځکه د ښار دکلابندۍ څخه راوتلې و ، چې دهغه خلاصونکې ډلې د ابوجعفر سره یو ځاې د کلا د دیوالو څخه ټوپ وهلې و او مارسې هم د سلیم پاشا داثرو رسوخ له مخې دښاره بیرون د لاله شاهین تر یادګاره پورې راوستل شوې وه. مارسې یی لا د ماښامه د ښاره راویستلې وه ، قاسم بن هشام د ابوجعفر د جاسوسۍ شل کلنې هڅې په یوه ورځ په اوبو لاهو کړې وې اودبغاوت ټولې کړۍ یې سره خوزولې وې. او ابوجعفر په دې خبره ډیره غمژن و . هغه په فکر کې ډوب و او هڅه یې کوله خپله غصه په دې سړه کړې چې د قاسم محبت «مارسې» یې له ځآنه سره راوړې وه.

په همدې ورځ د سلطان قاصد د هنګري دپادشاه لارډ سلاس پیغام له ځانه سره راوړې و . د هنګري پادشاه غوښتنه کړې وه چې سلطان مرادخان ثانی دې دخپلې خور دمیړه دخلاصون په خاطر دسربیا ازادي و منې او ددې هیواده څخه دې خپله شاهي ولکه پاې ته ورسوي ، د «والیشیا» ولایت هنګري دې هم مونږ ته راکړې او نقدې زر دې هم تر شپیته زرو ډاکټ پورې مونږ ته تسلیم کړې»

د سلطان له پاره ددې شرایط منل ډیر ستونزمن کار و . ددې پیغام مقصد داو چې سلطان د خپل یوه کس د راخلاصون په خاطر دهنګري پادشاه ته خپل نیمایی سلطنت ور کړي. سلطان د لارډ سلاس ځواب ډیر شرمناکه وباله او پرې ډیر په غضب شو. غوښتل یې چې هغه ته لیک ور واستوي او ورته ګواښ وکړي چې خپل بندي به

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځخه د توري په زور را خلاص کړي. خو په دې وخت کې هم یو ځل بیا د سلطان خور او خورینه را مخته شول اوسلطان یې مجبور کړ چې دهنګري دپادشاه په مقابل کې سخته ژبه ونه کاروی. همدا علت و چې سلطان د هنګري پادشاه ته ولیکل چې: خپل شرایط لږخه نرم کړي ځکه دپادشاهانو سره ښه نه ښکاري چې خپل یو بندي په دومره لوړ قیمت و پلوري.

څوورځې وروسته مارسی البانیه ته ورسیدله. خو قاسم لا تر اوسه هم په اورنه کې اوخت را اوخت. دا هغه یې کوله چې څه ډول دځو ورځو له پاره اجازه واخلي اود سکندربیګ په محل باندې حمله وکړي او خپله مارسي ترې بیرته را ازاده کړي. په همدې وخت کې سلطان د ابوجعفر په ریښو کې رانښتې جاسوسانو ته په ریښتنې توګه سزا ورکړې وه. سخت مجرمین یې جلادانو ته ورحواله کړي و او معمولي مجرمین یې زندان کې ور اچولي وو.

د هنګري دپادشاه او سلطان تر منځ دخط و کتابت لړۍ دوام پیدا کړ، دا لړۍ دومره اوږده شوه چې بلاخره د صلیبیانو اومسلمانانو تر منځ په یوه تاریخي تړون منتج شوه. د سلطان خور او دنورو بندیانو خپلوانو سلطان د هونیاډي څخه دبدل داخستو په ځای دهغه سره په سولې کولو مجبور کړ. دې خط و کتابت داسې ښه خپله کړه چې بلاخره سلطان مرادخان ثاني او دهنګري پادشاه لارډ سلاس دواړه دیوه تړون د لاسلیک له پاره د«زیجیډین» سیمی ته ورغلل. د روم دپاپا ځانګړې نماینده، «کارډینل جولین» د مسلمانانو سره دسولې په کولو سخت ناخوښه و. هغه ډیره هڅه وکړه چې هونیاډي او لارډسلاس د سلطان سره د سولې د موافقې دکولو څخه منه کړي. خو دا ځل د لارډ سلاس اودسلطان تر منځه سوله شوې وه. هماغه و چې د ۱۴۴۴ ز کال د جولای په دولسمه ددواړو پادشاهانو تر منځ په زیجیډین کې د سولې تړون لاسلیک شو. ددې تړون له مخې سربیا د عثماني سلطنت له لاسو ازاده کړل شوه. د «والیشیا» دایالت یوه برخه د هنګري پادشاه ته ورکړل شوه اوتر څنګ یې سلطان دخپلې خور د میړه دازادولو له پاره شپیته زره ډاکټ د فدیې په توګه صلیبیانو ته ورکړل. دا تړون په هنګري او ترکی دواړو ژبو کې لیکل شوې و اودواړو پادشاهانو په هغې دلاسلیک کولو وروسته سوګندونه یاد کړي و چې ددې تړون دمندرجاتو درنښت به لکه دمذهبي صحیفې په توګه کوي. ددې تړون له مخې «ډینوب» دریاب دسلطان له پاره اخري پوله ټاکل شوې وه. داتړون د لسو کالو له پاره و. اودغه لس کاله ټول په کې دمسلمانانو اوعیسایانو تر منځه د سولې دکلنو په نامه یاد کړل شوي و. لارډسلاس په انجیل سوګند وکړ او سلطان مراد خان په قران لاس کیښود.

اوس نو سلطان ډاډمن شوې و، محمد چلپې هم ازاد شوې و او بیرته اورنه ته ور رسیدلې و. په کوچنۍ اسیا کې هم امن قایم شوې و. ددې سولې د تړون له مخې په څرګنده توګه په اروپا کې جنګ پای ته رسیدلې و. اوسلطان مرادخان ثاني دلمړي ځل له پاره د سکون ساه اخستې وه. تیرو شلو دوه ویشت کلونو جنګونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوسفرونو هغه د سلطنت د امورو څخه ستومانه کړي و ،په دې اساس هغه غوښتل چې خپل پاته ژوند په ارام او سکون سره ، د الله په یاد کې ، تیر کړي ، هغه ددې سولې د تړون دلاسلیک کیدو وروسته د سیل اوتفریح له پاره د کوچنۍ اسیا د ښکلو اوښایسته ځایو د کتلو په لور مخه کړه.

شهزاده علاوالدین چې د څو ورځو راهیسې په پرلپسې توګه یې ناروغتیا زیاتیده ، د سلطان د بیرته راستنیدو نه وروسته یې دشاهي طبیبانو د ځانګړې توجه له مخې روغتیا مخ په ښه کیدو وه . د خپلې ناروغتیاد بسترې څخه پورته شوې او اوس په خپله د قدم وهلو جوګه ګرزیدلې و ، دمحل په داخل کې به یې آس سواری هم کوله او په یو شمیر لوبو کې به یې هم برخه اخستله. خو یوه ورځ یوناڅاپه دهغه روغتیایی حالت ډیر خراب شو او د څو ساعتو سختې ناروغتیا وروسته بې د دې فاني نړۍ څخه سترګې پټې کړې.

شهزاده علاوالدین سلطان ته ډیر زیات ګران و. کله یې چې د وفات خبر سلطان ته ورسید نو سلطان سخت ټکان وخوړ. دهغه په فکر کې هم نه و چې ناروغه شهزاده به دغسې یو ناڅاپه ددې نړۍ څخه سترګې پټوي ، دخپل ځوان زوې ناڅاپي مړینې د سلطان په ځیګر باندې ډیر ناوړه اغیز وکړ، هغه د خپل زوې د تکفین له پاره په ډیره بیړه اورنه ته راستون شو، خو د زوې داخري رسوماتو داداکولو په وخت کې سلطان داسې معلومیده لکه یو ناڅاپه چې بوډا شوی وي. دهغه مخ داسې اغیزمن شوې لکه د یوه کیشتیبان مخ چې د کیشتۍ دغرقیدو په وخت کې د غم او اندیښنو څخه اغیزمن کیږي. شهزاده نه یوائې سلطان ته ګران و بلکه هغه دسلطنت وارث او ولیعهد هم و. دهغه ناڅاپي مړینې سلطان مړژواندې کړې و . اوس نو سلطان ته د مملکت د امورو ، او حکومت کولو سره هیڅ دلچسپي نه وه پاته . همدا علت و چې سلطان د شهزاده د مړینې په دریمه ورځ د سلطنت څخه دګوښه کیدو پریکړه وکړه. د سلطان ددې پریکړې په واسطه د سلطنت ګڼ شمیر مخلص عمایدین ، سپه سالاران او سالاران ډیر غمژن شوي و ، په دې اساس هغوې پریکړه وکړه تر څو سلطان مجبور کړي دسلطنت نه د عزل کیدو خپله پریکړه بیرته واخلي او عثماني سلطنت بې یاره او مددګاره پری نږدي. خو سلطان دیوه خبره هم وانه وریده او په خپله پریکړه باندې کلک و درید.

دسلطنت په تخت باندې د شهزاده علاوالدین نه وروسته دهغه د کوچني ورور شهزاده محمد دکیناستو حق و ، په دې اساس سلطان شهزاده محمد ته د هغه په کوچنیوالي کې د عثماني سلطنت تاج ور په سر کړ، په دې وخت کې د شهزاده محمد عمر څوارلس کاله و. ګڼ شمیر خلکو دا ګمان کاوه چې ځوان شهزاده به د حکومت امور په ښه توګه تر سره نه کړي. په دې خاطر سلطان دخپل نوي شهزاده له پاره د خپل سلطنت ډیر تجربه لرونکې سالاران او عمایدین د سلاکارانو په څیر و ټاکل. په دې لړ کې یې قاسم بن هشام په ځانګړې توګه په ځانته خونه کې ور وغوښت او ورته یې حکم وکړ چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« قاسمه ! مونږ پر تا باندي ډېر زيات باور او اعتماد کوو . د ابوجعفر د سازش په را بربنډولوکي چې تا کوم کړچار ادا کړي دهغې له رویه دې په عثماني سلطنت باندي ډېر زيات احسان کړي دی. چې اجر اوبدله يې مونږ نه شو درکولې. مونږ ستا د وړتیاو او اخلاص ترمخه پریکړه کړې ده چې زما د تګ سره سم تاسې د شهزاده محمد د ځانګړي سلاکار په څير و ټاکو . هيله لرم چې ته به دا دنده په ډېره ښه توګه تر سره کړای شې. مونږ پر تا پخوا له دې نه هم ډېر مسؤليتونه بار کړي دي ، هسې خو هم مونږ ته شاهي سراغ رسان او په اورنه کې د قيصر د جاسوسانو د جرړو د ويستلو له پاره ټاکلي يي..... خو څرنګه چې اوس د سازش او بغاوت ګوابښ کم شوي دي نو په دې خاطر مونږ تا ددې مسؤليت څخه ازادوو اود شهزاده محمد سره دې د ځانګړي سلاکار په توګه ټاکو . اوس نو هغه شهزاده محمد نه دی بلکه « سلطان محمد خان » دی.

قاسم لا دپخوا څخه دحالاتو څخه ښه خبر و . او هغه همدا هيله درلوده چې سلطان به ورته د شهزاده په اړه څه ځانګړي هدايات ورکوي. خو هغه ددې هيله نه درلوده چې هغه دې د شاهي سراغ رسانۍ څخه جدا کړی. په دې خاطر يې په حيرانتياسره تري و پوښتل:

« خو درونده سلطانه ! د ابوجعفر يو شمير جاسوسان لا تر اوسه هم زمونږ د پنجو څخه ازاد ګرځي ، زه ډېره هڅه کوم چې هغوي هم ونيسم.»

« ددې کار له پاره بهرام خان کافي دی. هسې هم ما تاسې د موقت سراغ رسان په څير ټاکلي واست. ته د جنګ د محاذ سرې يې. مونږ نه غواړو تا دلته په دې امورو کې له لاسه ورکړو .»

قاسم يې د شاهي سراغ رسانۍ د دندې څخه لرې کړ. او د نوي ځوان شهزاده سلاکار يې و ټاکه. خو په يني چري کې د قاسم قومنداني همغسې په خپل ځاي پاته شوه.

د شهزاده محمد په تخت د کيناستونه وروسته سلطان د کوچنۍ اسيا د «ايدين» د رياست په لور وخوزيد. په دې سيمه کې ډيرې په زړه پورې طبيعي ښکلې منظرې وې او تر څنګ يې هلته يوه خانقاه هم موجوده وه. په دې خانقاه کې به هر وخت د ذکر وفکر او زهد اوعبادت غونډې جوړې وې. په ايدين کې د ښارې ژوند په لړ کې کومه خاصه ستونزه نه تر سترګو کيده. بلکه ددې ځاي خاموشه چاپيريال او ښکلې طبيعي مناظرو سلطان ته د سلطنت د تخت نه په زرګونو واره زيات سکونت او ارام وربانبه. دلته سلطان په ذکر و عبادت کې مصروف شو . ځکه سلطان مراد خان ثاني يو درويش صفته او فلسفي انسان و اود ماده پرستۍ څخه يې سخته کرکه درلوده. هغه ته د ښارونو او سيدونکی او ددولت را ټولونکی د جهنم خس ښکاريدل. دهغه په وړاندې د دنيا له پاره منډې ترړې د شيطان د پيروانو کار ګڼل کيده. هغه په دې پوهيده چې د حقيقي ژوند راز د الله تعالي په پيژندلو کې پټ دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدې خاطر يې د سلطنت څخه د ګوښه کيدو پريکړه وکړه او پادشاهي ، زر ، جواهرات او هرڅه يې پريښودل او په دې اړه يې يوه لمحه هم د خفګان احساس و نه کړ.

سلطان اورنه پريښوده او ترې ولاړ. د سلطان مراد خان ثاني د سلطنت څخه ګوښه کيدل او يوه ځوان شهزاده ته د سلطنت امور ورسپارل د عيسويانو او صليبيانو له پاره د خوشحالۍ سبب وګرزيدل. په دې اساس يې د موقع نه د ګټې په اخستو سره د لاسليک شوي تړون د ماتولو هڅې پيل کړې ، د هنګرى قومي غونډې داوخت داورپا څخه د ترکانو د ويستلو له پاره بهترين فرصت وګڼه ، په دې لړ کې ډير ستر محرک عنصر د پوپ نماينده « کاردينال جولين » و . هغه د پوپ د پوره تاييد په اساس د تړون په ماتولو اصرار کاوه ، پوپ (پاپا يې روم) د روم د کيتوليک چرچ مشر و . په دې اساس هغه وخت چې پوپ دا فتوې ورکړه چې د مسلمانانو سره د تړون ماتول ګناه نه ده نو په ټوله اروپا کې د جوش او جذبې نوې ولولې را وټوکيدې. د قسطنطنيې قيصر هم په دې تحريک کې له ټولو مخته و . په داسې حال کې چې قيصر د (ارتوډکس د کليسا) پيرو و . ارتوډکس کليسا د ورمن کليسا سره سخت مخالفت درلود خو ددې سره سره بيا هم د قسطنطنيې قيصر د مسلمانانو پر خلاف د کارډينل جولين او د هنګري دخلکو تر څنګ قدم په قدم روان و . دا حالات دصليبيانو له پاره د هيلو نه ډک و ، ځکه د عثماني سلطنت د امورو مسؤليت د يوه ځوان شهزاده په اوږو بار وو ، او کرميا امير هم ددې خبر په اوريدو سره يو ځل بيا په بغاوت لاس پورې کړ ، عثماني فوځونه د کرميا امير د ځپلو له پاره يو ځل بيا هغه لورې ته ولاړل.

دبله اړخه د «دانيال » په دره اوسيند باندې د (جينوا ، برګنډي او وينس) بحرې بيړيو ولکه کړې وه. او عثماني فوځونو ته يې دا ستونزمنه کړې وه چې د دانيال دد رياب څخه په اسانۍ سره تيرې شي. اوس نو ټول حالات د صليبيانو په ګټه او دمسلمانانو په زيان باندې راڅرخيدل. خوددې ټولو خبرو سره بيا هم دهنګري پادشاه لاړډ سلاس نه غوښتل د سلطان سره خپله کړې لوظنامه ماته کړى. تر څنګ يې د هنګري دقومي غونډې يو شمير غړى هم دتړون دماتيدو پر خلاف و او دا کار يې غير اخلاقي ګڼه. ان تر دې چې پخپله هونياډې هم د تړون د ماتولو پر خلاف و . خو کارډينال جولين دخپل مذهبي اغيز څخه کار واخست او د روم د پاپا د فتوې په اساس يې د پادشاه ضمير ارام کړ. او هغه ته يې دا ډاډ ورکړ چې دغيرعيسوى خلکو سره تړون هيڅ معنا نه لرى. په دې لړ کې دهنګرى د قومي غونډې د يوشمير کسانو مخالفت هم ددې فتوې تر اغيز لاندې راغې ، جولين په غونډه کې اعلان وکړ چې دا فتوې پخپله د پوپ د تائيد نه برخمنه ده. هغه غونډې ته په خپلې وينا کې چې تاسې يې « د عثماني دولت ، لمړى ټوک او د ګبن د څلورم ټوک په ۴۲۴ مخ کې لوستلې شئ» داسې وويل:

« ايا تاسې په دې زرينه موقع کې خپلې ټولې هغه هيلې چې خلکو په تاسو پورې تړلې دي له منځه وړئ ، ددې خوش بختۍ څخه ګټه نه پورته کوئ چې تاسې ته در په برخه شوې ده. ستاسې ژمنه ، عهد او تړون ستاسې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خداې او ستاسې دمسيحې ورونو سره دې په دې اساس زمونږ هغه پخوانې تړون چې زمونږ دمذهب دمخالفينو او دمسيح ددښمنانو سره شوې و ، له منځه تللې دې. نن په نړۍ کې دمسيح نماينده د روم پاپا دې اودهغې د اجازې پرته نه تاسو کوم تړون کولې شئ او نه يې پوره کولې شئ ، په دې توګه زه تاسې د هغه درواغو د سوګند څخه برې کوم اوستا سو فوځ ته برکت ورکوم ، د شهرت او خلاصون په لاره کې زما تر شاه را ځئ ،خو که چيرې اوس هم ستاسو په زړونو کې څه خبره وي نو زه به دهغې ګناه وبال په خپله غاړه واخلم.»

هونياډې لا تر اوسه د کارډينل جولين تر اغيز لاندې نه و راغلې ، ځکه هغه دترکانو سره د ژمنې ماتول ډيره ستره بداخلاقي ګڼله. خو کله چې د هونياډې سره دا ژمنه وشوه چې د ترکانو څخه د بلغاريې دبيرته اخستلو وروسته به هغه هيواد هونياډې ته ورحواله کړل شي او هونياډې به دهغه ځآې پادشاه ومنل شی نو هغه هم د کارډينال سره همغږې شو.

دهونياډې د راضی کيدو سره سم د صليبيانو لښکر چې دراتلونکو لسوکلونو له پاره يې د مسلمانانو سره د جنګ د نه کولو تړون لاسليک کړې و، په ډير جوش اوجذبې سره جنګ ته تيار شول. هونياډې وړانديز وکړ چې دتړون دماتولو اعلان دې د ۱۴۴۴ زکال د سپتمبر تر لمړۍ نيټې پورې پټ پاته شي ، هغه فکر کاوه چې عيسايی صليبي ځواکونه به د ستمپر تر لمړۍ پورې د وخت څخه پوره پوره ګټه پورته کړي اوپه هغو ټولو سيمو به ولکه وموmي چې ترکي فوځيان يې د دې تړون له مخې پريږدي . همدا راز يې سربيا پادشاه ،جارج برنيک وچ ته يې دهغه د سلطنت دپراخولو په اړه لالچ ورکړ اوهغه يې هم د تړون په ماتولو باندې اړ ويست.

دلين پول د وينا له مخې « دکومو لارو څخه چې دا غداري ترسره کيده، دهغې له مخې د اروپا د جنګې پوهانو او يوه ستر سپه سالار دشهرت له پاره ددې نه بله زياته معيوبه خبره په تاريخ کې نه شي تر سترګو کيدې.»

تر اوسه پورې د سوله ليک د ليکلو څخه لا يوه مياشت هم نه وه تيره شوې چې دماتولو له پاره يې صليبيانو سره لاسونه يو کړل. هغه وخت چې عثماني فوځيانو د سربيا، واليشيا (والاچيا) او د ډينوب د ساحلې سيمو او جنګي کلاګانو څخه خپل فوځونه را ويستل نو صليبې فوځونو د تړون څخه پوره پوره ګټه پورته کړه ، اوپادشاه لاډسلاس ، کارډينل جولين ، او هونياډې دعثماني سلطنت پر خلاف نژدې شل زره فوځونه راټول کړل او د سپتمبر په لمړۍ نيته يې دحملې له پاره عملي ګامونه واخستل. ترکان دهغوې ددې فريب او چل ول څخه بې خبره وو . په دې اساس هغوې ګڼ شمير جنګې کلاګانې صليبانو ته پرې ايښې وې. صليبيانو هم په يو شمير جنګي کلاګانو باندې يرغل وروړ او هلته ميشت ترکې فوځونه يې يو په بل پسې يا ووژل او يا يې د غرونو د سرونو څخه لاندې را وغورول . دهنګري فوځونو دخبر ورکولو پرته د ترکې په پولو باندې يرغل راوست ، هغه سميې يې لوټ اوتالان کړې او دبلغاريه له لارې يې ځانونه بحر اسود ته را ورسول اوبيا يې دهغه ځايه د جنوب په لور مخه کړه. په دې توګه هغوې ګڼ شمير سيمې تر خپلې ولکې لاندې راوړې او تر «وارنا» پورې ور ورسيدل

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوهغه ښار یې کلا بند کړ ، دلته هم ترکي فوځونه ددومره ناځاپي یرغل دمقابلې له پاره تیار نه وو. په دې اساس یې دمجبوریت له مخې خپلې وسلې په زمکه و غورزولې او « وارنا » یې صلیبیانو ته ورحواله کړه. ددې نه مخته چې په لاره کې څومره ترکي فوځونه را روان وو ټول مقتول او مغلوب کړل شول. او ټولې سیمې د عیسایانو او صلیبیانو دبې رحمۍ اوسفاکۍ او دمسلمانانو د عامې وژنې شاهدې وګرزیدې.

د صلیبیانو دتړون د ماتولو دا خبر چې کله نوي ځوان سلطان ، سلطان محمدخان ته را ورسیدنو په هغه وخت کې د « وارنا» ښار هم د ترکانو د لاسو څخه وتلې و. ځوان پادشاه چې کله دا ډول غمژن خبرونه واوریدل نو وارخطا شو، سمدستي یې دسلطنت دربار جوړ کړ اوخپل سپه سالاران ، سلاکاران ، وزیران را ټول کړل اودهغوې سره یې په دې لړ کې مشورې پیل کړې. په دربار کې ناست هر سړې دغم اوغصې څخه تک سور ګرزیدلې و، د ینې چرې زوړ او تجربه لرونکې سپه سالار « خواجه خیري » تر ټول ګرم او جذباتونه ډک معلومیده . په دې وخت کې نوي ځوان سلطان غونډه پیل کړه او په خپلو خبرو کې یې ورته وویل:

« دسلطنت درنو وفادارانو ! لکه څنګه چې تاسو ټولو ته ډاګیزه شوې ده چې د اروپا بدفطرته صلیبیانو ، زمونږ د معظم سلطان سره خپل کړې تړون مات کړې او زمونږ ګڼ شمیر جنګې کلا ګانې او سیمې یې تر خپلې فوځې ولکې لاندې راوستې دي ، هلته یې چور او تالان کړې او خلک یې په عامه توګه وژلې دي او اوس یې د « وارنا » په ښار باندې هم ولکه کړې ده ، صلیبیان غواړې ترکان د اروپا څخه بیرون وکاږي ، هغوې ددتړون په ماتولو سره په انساني تاریخ کې ډیر بد کرچار ادا کړې دې.....

دا هغه حالات وو چې دهغې څخه دخلاصون په خاطر مې ستاسو دا غونډه رابللې ده. په دې وخت کې زمونږ د فوځونو زیاته برخه هلته په کریمیا کې دکریمیاد امیر د بغاوت په ځپلو کې مصروف دي ، دلته اوس زمونږ سره د ینې چرې د وفاداره اوتجربه لرونکې فوځونو په ګډون نژدې ۳۵ زره وسلوال فوځونه موجود دي ، چې مونږ کولې شو ددې فوځونو سره یوځاې د هونیاډې د مقابلې له پاره قدم پورته کړو. خو زه د څو ورځو راهیسې په دې فکر کې یم چې زمونږ یو شمیر پخواني سپه سالاران او وزیران اوس د صلیبیانو سره د پنجه په پنجه کیدو څخه ویره لري ، دهمدې حالاتو د په نظر کې نیولو په اساس له تاسو څخه د سلطنت د بهبود په خاطر اړینې مشورې غواړم.»

نوي ځوان سلطان دخپل عمر څخه د ډیرو پورته خیالاتو څرګندونه وکړه او ددربار حاضرینو ته یې هر څه تر مخ کیښوول. په دې وخت کې ټول خلک په خپلوخپلو ځایو باندې ناست و اوپه ډیر تعجب سره یې د نوي سلطان خبرې اوریدې. په دې وخت کې د ینې چرې زوړ سالار « خواجه خیرې» تر ټولو دمخه پورته شو او ویې ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درونده سلطانه !تا چې دکومو سالارانو او وزیرانو یادونه وکړه ، هغوی د سلطنت د پاینښت له پاره دخپلې وینې اخري ځاځکې هم ځاروي. هیڅ یو ریښتوني مسلمان به د عیسویانو سره د جنګ اوجهاد څخه دریغ ونه کړي ، په حقیقت کې د سلطنت یو شمیر پخواني وفاداران دا هیله لري چې ستر معظم سلطان ، سلطان مراخان ثاني په خپله د صلیبي فوځونو پر خلاف دهغوی قیادت په غاړه واخلي.»

دخواجه خیري د خبرو د خلاصیدو سره سم طبیب سلیم پاشا سمدستي و درید اوپه ډیر قهر سره یې د خواجه خیري په لور وکتل او بیایې سلطان ته مخ کړ او ورته یې وویل:

« د دروند سلطان بخت دې بلند وي !زما په آند چې خواجه خیري نور دخپل عمر په اخري وختوکې دی ، ځکه یې د ګوښه کیناستو څخه دمعظم سلطان دبیرته راستنیدو وړاندیز وکړ. درونده سلطانه ! ستا په مبارک وجود کې نوې او تازه وینه ځغلي ، همستا قیادت دصلیبي فوځونو له پاره دمرګ پیغام ثابتیدې شي ، ستا په قیادت کې چې عثماني فوځونه په څومره همت اومیړانه د صلیبي ځواکونو مقابله کولې شی هغومره د پخوانیو سالارانو په قیادت کې نه شی کولې. په دې اساس زه هیله لرم چې تاسې محترم ، خپل دروند پلار ته د ګوښه ناستې څخه د بیرته راستنیدو تکلیف ورنه کړئ او په خپله دعثمانی فوځونو قیادت په غاړه واخلئ. »

سلیم پاشا غدار و. دهغه اصلي نوم «لوګان» و. او د یوه طبیب په څیر دابوجعفر په ملتیا اورنه ته را ننوتې و. همدغه وګړي د ابوجعفر په سلا شهزاده علاوالدین ته سست زهر ورکړي و اوهغه یې پرې شهید کړې و. سلیم پاشا غوښتل چې همدا ځوان سلطان په خپله د عثماني ځواکونو قیادت په غاړه واخلی او دصلیبي ځواکونو مقابله ته ولاړشي. تر څو د هونیاډي په څیر د یوه تجربه کار سالار تر مخه ماتې وخوري. خو قاسم چې سلیم پاشا یې په ژورو سترګو کوت دخپله ځایه پورته شو او نوي اوځوان پادشاه ته یې وویل:

« درونده سلطانه ! درونده اومحترم سالار « خواجه خیري » چې کومه سلا درکړه نو په همغې کې دسلطنت له پاره ګټه او بهبود دې. دسلطنت په تخت کیناستل یوه خبره ده ...... او د جنګ په میدان کې ددښمن په چالونو پوهیدل بله خبره. تاسې ته تر اوسه پورې په کوم ستر جنګ کې د برخې داخستو وخت نه دې تر لاسه شوې. په دې خاطر غوره داده چې درونده او معظم سلطان یعنې ستاسې محترم پلار یو ځل بیا دحکومت په تخت کښیني ، همدا دسلطنت د بقا او اسلام د بهبود له پاره غوره سلا ده.»

سلطان محمد دخپل دوست او ملګری قاسم خبره د زړه په غوږونو اوریده. هغه پخپله هم دا محسوسوله چې لا تراوسه د کوم ستر جنګ له پاره د فوځ د قومندې ورتیا نه لری. په دې خاطر یې نورې مشورې لازم و نه ګڼلې او خپل حکم یې داسې ولیکه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درنو حاضرینو ! زه د خپل دوست او ملګري قاسم بن هشام او محترم سالار خواجه خیري د مشورو سره متفق یم . په دې خاطر زه د سلطنت خپلو همدغو دواړو وفادارو ملګروته حکم کوم چې دوې همدا نن د « ایدین » په لور ولاړ شي او سمدلاسه سلطان له ځانه سره بیرته اورنه ته راوړي ......»

سلطان محمد په ډېره عجیبه توګه د سلیم پاشا په لور وکتل او ورته یې وویل:

« ددې نه علاوه ، زه غواړم د سلطنت ملګرو ته ډاګیزه کړم چې مونږ د چاپلوسۍ کونکو او غوړه مالۍ څخه سخته کرکه کوو ....»

دهمدومره خبرو وروسته سلطان خاموشه شو ، ددې وروسته په نورو ضروري خبرو باندې بحث پیل شو اوبیا د سلطان مراد خان ثاني تر را تلو پورې ددربار غونډه پای ته ورسیده او خلک ولاړل.

قاسم او خواجه خیري په همدې ورځ د « ایدین» په لور وخوزیدل، هلته دایدین په خانقاه کې د زاهدانو او درویشانو یوه کوچنۍ ډله وه ، سلطان هم په عام او ساده کالیو کې دهمدې درویشانو تر منځه ناست و اوپه روحاني موضوعاتو به یې بحث او خیړنه کوله. کله یې چې قاسم او خواجه خیري په خانقا کې وکتل نو یوټکان شانته یې وخوړ اوبیا بیرته خاموشه کیناست. هغه فکر وکړ چې هرومرو کومه داسې خبره شته چې دهغه دوه تکړه سالاران قاسم اوخیري دلته ایدین ته راغلي دي. خوسلطان اندیښمن نه و . ځکه هغه یو درویش صفته انسان و اوهیڅکله هم دنیاوی امورو نه اندیښمن کاوه.

خواجه خیری او قاسم سلطان ته ورنژدې شول ، سلطان اودهغه ملګرو درویشانو ددې دواړو میلمنو ډیر ښه استقبال وکړ. اوبیا یې دخپله ځانه سره نژدې په زمکه کینول ، سلطان د قاسم مخ ته په غور سره کتل چې لږ څه پریشانه معلومیده. خو د زاړه خواجه خیري څیره د جوش او جذبې څخه ډکه وه. سلطان د خپلو پوهو او لرې کتونکو سترګو په واسطه دهغوې دحالاتو جایزه واخسته اوبیا یې ترې وپوښتل:

« داسې بریښي چې د سلطنت منتظمین دکومې سترې ستونزې سره مخ شوي دي..... چې په خاطر یې تاسې دواړه تر دې ځایه راغلي یاست..... واویاست..... څنګه راغلي یاست ؟.....»

نن د سلطان لهجه د شاهي دبدبې څخه بلکل خالي وه ، داسې بریښیده چې دا سلطان مرادخان ثاني نه وي بلکه د خانقاه یوفقیر او درویش خبرې کوي. خواجه خیري ورته د مخکې څخه د جوړشوي پلان له مخې خپله خبره پیل کړه:

«درونده سلطانه ! نن سلطنت ستاسې مبارک وجود او حضور ته سخته اړتیا لري. ځکه هغو بدبختو صلیبیانو د ۱۴۴۴ ز کال د جولاې د دولسمې تړون مات کړې دې ، او دهغوې اتحادي فوځونو د لارډسلاس ، کارډینل جولین

(c) ketabton.com: The Digital Library

او هونیاډي تر قیادت لاندې په عثماني سلطنت باندې یلغار کړې دي او تر ډیره پورې مخته راغلي دي ، زمونږ ټول سرحدي کلي او سیمې د وحشي صلیبیانو تر پښولاندې پایمال شوي دی ، ان تر دې چې زمونږ مشهور او پیژندل شوي ښار « وارنا» هم دصلیبیانو تر ولکې لاندې راغلي دې. دښمن د سپتمبر د لمړۍ څخه تر اوسه پورې ،یعني په دې څو ورځو کې زمونږ تر نیمایی زیات سلطنت تر پښو لاندې کړې دي او هلته یې لوټ مار ، غلا و داړې او تاخت و تاراج کړې دي. بېګناه مسلمانان یوپه بل پسې وژني او د لارډ سلاس فوځونه دکوم خطر اوویرې پرته د اورنه په لور په ګړندۍ توګه را روان دي.»

دخواجه خیري د هرې خبرې سره سلطان خپل اړخ بدلاوه دهغه سترګې د حیرانتیا څخه پرانستې پاتې واې ، هغه د یوې لمحې له پاره هم په دې فکر کې نه و چې د لسو کالو له پاره شوې د «زیجیدین» تړون به لارډ سلاس په دومره چټکۍ سره او په دومره بې همتۍ سره مات کړي. ځکه په تړون د لاسلیک کولو په وخت کې لاردسلاس په انجیل او سلطان مرادخان ثاني په قران باندې لاسونه ایښې و اوسوګند یې یاد کړې و ، نو د لارډ سلاس دسوګند دماتولو خبر سلطان ډیر حیرانه کړ . هغه هیڅکله هم دا هیله نه درلوده چې یو پادشاه ددومره ستر سوګند د یادولووروسته ،په دومره لږه موده کې خپل سوګند ته بې اعتنا کیږي ، دهغه وینه وخوټیده او موټې یې سره ورغلل. شیبه په شیبه یې د لارډ سلاس په خلاف غصه اوقهر زیاتیده. هغه په خوب کې هم دا نو شو کتلای چې ددومره امتیازاتو د اخستلو او ددومره ستر سوګند د پورته کولو وروسته دې لارډ سلاس داسې بداخلاقه قدم پورته کړي او دسلطان سره دې په دې توګه خپله کړې ژمنه ماته کړي. دخواجه خیري تر څنګ نورو ناستو درویشانو هم دسلطان دمخ رنګ به څرګنده توګه کوت.

سلطان دخواجه خیري دخبرو د اوریدو وروسته خاموشه کیناست ، او بیا یو ناڅاپه پورته شو او ودرید. دسلطان د راپورته کیدو سره سم ټول خلک راپورته شول ، خو اوس چې سلطان کومې خبرې کولې داسې معلومیدې لکه د اوه اقلیمونو شاهنشاه په پوره جاه و جلال سره غوریږي. سلطان وویل:

« مونږ به همدا اوس او په همدې شیبه کې دسلطنت په لور ولاړ شو .... او خواجه خیري !.....» دسلطان د غورس له امله خواجه خیري په لړزه شو اوسمدلاسه یې وویل:

« بلې !درونده سلطانه !»

« خواجه خیري ! زما دا خبره یاد ساته ، چې مونږ به دغه بدفطرته او تړون ماتونکي لارډ سالاس ته د جنګ په ډګر کې داسې ماتې ورکوو چې دهغه راتلونکې نسلونه به یې هم په یاد لري اودهغوې له پاره به دعبرت درس وګرځي .»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهمدومره خبرې دکولو سره سم سلطان پورته شو او خپلې د اوسيدو خونې ته ورغې، دسلطان دارادې دکتلو سره سم ټول درويشان هم دې ته وهڅيدل چې د سلطان سره د يوځاې تللو له پاره ځانونه تيار کړې. په ډير لږ وخت کې سلطان ، درويشان ، قاسم او خواجه خيرې ټول د فوځ د لښکر ځاې په لور لکه د الوتونکو مرغانو په څير والوتل.

سلطانې لښکر په کرميا کې د کرميا د امير د بغاوت د ځپولو نه وروسته لا تر اوسه هم هلته په کوچنۍ اسيا کې پراته و. سلطان خپل لښکر ته د ورسيدو سره يوه ګړۍ هم ارام و نه کړ او سمدستې يې د کوچ حکم ورکړ. په ډير کم وخت کې سلطان دڅلويښتو زرو تجربه لرونکو فوځونو سره يو ځاې د « اورنا » په لور حرکت وکړ. په دې لښکر کې د ينې چرې بهترين دلګې هم شامل و. په دې ډله کې لس زره کسان د خواجه خيرې سره ، لس زره داغا حسن سره اوترڅنګ يې د نور سالاران لکه عمر عبدالرحمن او رياض بيګ هم دخپلو عسکرو سره شامل و. دا ځل قاسم بن هشام هم دخپلو پنځه زره فوځونو سره يوځاې دسلطان د قومندې لاندې روان و. دا لښکرې د ۱۴۴۴ز کال د اکتوبر په مياشت کې ددانيال ددرياب څخه تيرې شوې.

په څرګنده توګه د سلطان له پاره ددانيال ددرياب څخه تيريدل هم ستونزمن شوي و ،ځکه د درياب په دې مهمه لاره باندې صليبې ځواکونو ولکه کړې وه. خو سلطان « جينوا» ځواکونو ته دخپل هر عسکر په سر يو ډاکټ محصول ورکړ، اوپه دې توګه يې خپل ټول لښکر اروپا ته ور پوريوست. د هونياډې په وهم او ګمان کې هم نه وه چې د « جينوا » او «وينس» بحري بيړۍ به داډول رشوت اخلې او دسلطان خطر ناکه فوځونو ته به اروپا ته د راتيريدو اجازه ورکړي. په دې وخت کې لارډ سلاس او هونياډې د « وارنا » په ښار باندې ولکمن و. دهغوې نور فوځونه د وارنا تر څنګ په ميدانو کې په خپلو خيمو کې پراته و. صليبې فوځونوته په خپلو فتحو باندې پوره ډاډ و. دهغوې په ذهن کې هم دا نه را ګرزيده چې دسلطان فوځ به دا ډول د سترګو په رپ کې د دانيال څخه را تير شې او ددوې دسر دپاسه به و دريږي.

هونياډې ته دهغه مخبرانو دا خبر ورکړ ې و چې سلطان مرادخان د ګوښه ناستې څخه را وتلې دې او د څلويښت زره ځواکمنو او تجربه لرونکو فوځونو سره يو ځاې ددوې مقابلې ته را رسيدلې دې. او اوس ددوې له ځايه يوآځې څلور ميله لرې دخپلو فوځونو سره يو ځاې په خيمو کې پروت دې. ددې خبرې د اوريدو سره سم د هونياډې وار و پار ورخطا شو ، په منډه يې ځآن دلارډ سلاس خيمې ته ځآن ورساوه. لارډسلاس سمدلاسه خپله مشورتې غونډه را وبلله. د مجلس د غونډې په پاې کې صليبې فوځونو خپلې ليکې تيارې کړې ، هغوې ته د هونياډې دپخوانيو بريالیتوبونو په رڼا کې خپل برې ډاډمن ښکاريده. په دې اساس هغه د غونډې د يو شمير تجربه لرونکو سالارانو دا سلا و نه منله چې د لښکرګاه په چارچاپير کې ځانوته سنګر و کنې او تر څنګ يې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان مرادخان د حملې انتظار وکړي. هونیاډې په خپله د سلطان مراد خان په خلاف دخپلو لښکرو سره یو ځای هغه لورې ته ورغې.

د ۱۴۴۴ز کال د نومبر په لسمه ددواړو فوځونو ترمنځه دجنګ لیکې جوړې شوې ، دصلیبي فوځونو میسره کې د والیشیا فوځ و. دهنګري فوځ یې په میمنه کې و او د کارډینل جولین ترقومندې لاندې هم صلیبي مجاهدین د یوه ستر لښکر سره موجود وو. د هنګری پادشاه لارډ سلاس د خپلو سالارانو او جنریلانو سره د لښکر په زړه کې و درید. د پولینډ دفوځ شاته دیو مشهور بیشف ترقومندې لاندې یو لښکر ولاړ و خو هونیاډې ددې ټول فوځ ستر سالار اود جنګ قومندان و.

په سلطاني فوځ کې لا د پخوا څخه دوه صفونه ، دپیاده او د سپرو فوځونو جوړ شوي و. د ښي لاس قومنده د «رومیلیا» د «بیلربې» په لاسو کې وه. او دچپ اړخ قومنده د «اناطولیا» د بیلر بې په لاسو کې وه. ددې لیکو تر شا د زړه په برخه کې سلطان مراد خان او دیني چري تجربه لرونکې فوځونه ولاړ و.

وارنا په دې میدانو کې دنومبر په لسمه سخته جګړه و نښته ، سلطان مرادخان د « زینجیدین » د تړون ټولې مادې په غټو ټکو باندې په تختیو و لیکلې او د نیزې په څوکه یې پورته لکه دبیرغ په څیر پورته کړې او په هوا کې یې خوزولې.

مشهور تاریخپوه «کریسي » لیکي چې : « هغه ، هغه منتقم ذات ته غږ کاوه چې خلکو ته د ژمنې په ماتولو سزا ورکوي»

د عثماني دولت تاریخ لیکي چې «نن د صلیبیانو د تړون د ماتولو څخه دوه میاشتې اولس ورځې تیرېدې ، په دې ټوله موده کې هغوې د عثماني سلطنت په سیمو باندې ولکې کولې او لوټ مار او چور وچپاول یې کاوه . جنګ پیلیدونکې و چې داسې یوه پیښه را منځته شوه. اودې پیښې د عیسویانو په زړونو کې بدفالي را پیدا کړه . په دې وخت کې سخته اوتنده هوا ولړیده اودصلیبیانو ټول بیروغونه یې له بیخه را وویستل.»

د جنګ په پیل کې هونیاډې دعثماني فوځونو په ښې اړخ داسې سخته حمله وکړه چې د ترکې لښکرو پښې یې سستې کړې وې. دصلیبیانو دا حمله ډیره بریالۍ وه. ځکه په همغې لمړۍ سر کې د ترکانو لمړي دوه صفونه په مکمله توګه ګډ وډ شوي و. په فوځ کې دومره انتشار را پیدا شوې و چې سلطان خپله ماتې یقیني وګڼله. په ژوند کې لمړۍ او اخري ځل سلطان خپل صبر او استقلال له لاسه ورکړې و. سلطان لا تر اوسه پورې په همدې اندېښنه کې پروت و چې د چپ اړخه پرې د صلیبي والیشیا جنګجویانو یرغل راوست. دهغوې ددې یرغل په مقابل کې د عثماني ترکانو دفوځ دا اړخ هم سالم پاته نه شو او دسلطان هغه لږ پاته امید هم په اوبو لاهو شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان په دې فکر کې شو چې ددې جنګ څخه د تيښتې په ځاې خپل اس ور مخته کړي او د هنګري د پادشاه لارډ سلاس په ساتونکې ډله باندې يرغل وروړي. او د همدې حملې په پايلو کې شهيد کړل شي. سلطان په همدې فکرونو کې ډوب و چې داناطوليا بيلربې رامخته شو خپل اس يې ودراوه او عرض يې وکړ:

« درونده سلطانه ! د انديښنې له پاره تر اوسه کوم ځاې نه شته»

سلطان د بيلربې د خبرو په اوريدو سره داسې وځليد لکه څوک چې دخوبه را بيدار شوی وي ،سلطان خپله آس تم کړ او ديني چري د دلګيو په لور متوجه شو اوپه لوړ اواز يې وويل:

« قاسم بن هشام...... دلته راځه....»

قاسم دسلطان څخه څو قدمه مخته د لارډ سلاس د ساتونکې ډلې ليکې څيرلې خوکله يې چې دسلطان اواز واوريد نوخپل آس يې را شاته کړ او لکه په هوا کې د الوتونکې مرغه په څير دسلطان خوا ته راورسيد. سلطان قاسم ته حکم وکړ چې:« قاسم بن هشامه ! ديني چري ټولو سالارانو ته زما حکم ورسوه چې زړونه واړه نه کړي ، مخته ورشئ او جنګيږئ او دښمن ته د ترون د ماتولو سخته سزا ورکړئ. بريا او فتحه زمونږ په برخه ده.»

لږه شيبه وروسته قاسم د يني چري ټولو سالارانو ته د سلطان پيغام ور رساوه. خو سلطان په خپله ناهيلې و. په دې وخت کې د سلطان غوږونو ته په ناځاپې توګه د لارډ سلاس غږ ور ورسيد..... لارډ سلاس په ډير تکبر سره سلطان دخپل ځان سره دمقابلې له پاره راباله. سلطان سمدلاسه دکمان څخه يو غشې هغه لوري ته ورپريښود او د هنګری د پادشاه لارډ سلاس اس يې پرې ننبه کړ ، اسپ د غښې دلګيدو سره سم په هنړيدو شنړيدو شو او لکه د ليونې په څير يې مخته منډې کړې ، لارډسلاس يې دکنترولو ډيره هڅه وکړه خو زخمې آس د سختو ځغليدو وروسته د خواجه خيري د عسکرو ترمخ را پريوت. دآس د راپريوتو سره سم لارډ سلاس هم ديني چري د فوځونو په پښو کې راپريوت. خواجه خيري سمدلاسه خپله توره راوويستله اودلارډ سلاس په ستونې يې ورکيښوده ، کله چې ترون ماتونکې لارډ سلاس مرګ په خپل سر وکوت نوپه زاريو يې پيل وکړ او خواجه خيري ته يې لاسونه جوړه کړل او ورته يې وويل:

«سالاره !ما مه وژنه. ما ونيسه ، تاته به زما په سر څومره انعام چې ته غواړې درکړل شی»

خو قهرجن خواجه خيري ته د لارډ سلاس د ترون دماتولو پرته نور څه په ذهن کې نه و. هغه د هنګري د پادشاه يوه خبره هم وانه وريده اودخپلې تورې په يوه وار يې د لارډ سلاس سر له تنې پرې کړ. دهنګري د پادشاه او زيجينډين دترون لاسليک کونکې او د اتحادې فوځونو ځواکمن مشر لارډ سلاس خپل انجام ته رسيدلې و. خواجه خيري د لارډ سلاس سر په خپلې نيزکې را وپورته کړ او نيزه يې د عيسايانو په لور ور مخته کړه ، ددې ترمخه د ترون يو نقل لا دپخوا څخه د يوې نيزې په سر کې ټومبل شوې و او صليبيانو هغه په خپلو سترګو کوت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو کله چې دصلیبیانو سترګې په خپل پادشاه په پریکړې سر باندې و نښتې نو زړونه یې له لاسه ورکړل ، هغوې ته د جنګ په پیلامه کې بدفالي پیدا شوې وه ، او اوس یې چې د لارډ سلاس پرې کړې سر وکوت نو صلیبیان په دې متیقین شول چې د ترون ماتولو سزا یې سر ته راغلې ده . کله چې دهونیاډې سترګې د خپل پادشاه لارډ سلاس په سر و نښتې نو هڅه یې وکړه چې د خواجه خیرې څخه د لارډ سلاس سر بیرته واخلي. څو ځله یې ډیرې کلکې حملې وکړې خو هر ځل یې ماتې په برخه شوه، لړ وروسته د عیسایی مجاهدینو مشر او دپوپ نماینده کارډینل جولین د قاسم بن هشام تر حملې لاندې راغې ، قاسم هغه نه پیژانده مګر هغه قاسم پیژانده ، په همدې وخت کې دشا له اړخه اغاحسن چغې کړې چې:

« قاسمه ! ....دا همغه کارډینل جولین دې. چې د اروپا ټول فوځونه یې په مذهبی بنسټونو سره راټول کړې دی اوعیسویان یې د زنجیډین د ترون په ماتولو مجبور کړې و ....»

قاسم ددې خبرې په اوریدو سره لکه د اور سکروټه وګرزید ، رامخته شو اوپه کارډینل جولین باندی مرګونې ګذار وکړ، دقاسم عسکرو هم دقاسم سره په دې اړه بسپنه کوله خو قاسم په سخته توګه هغوې منه کړل ، قاسم کارډینل جولین ته د خپلې تورې د وهلو کمالات ورښوول . خو کله چې هغه بې هوشه کیده او نژدې و چې دخپله آسه راپریوزې د عیسوی لښکرو له اړخه یو غشې راغې او دقاسم پښه یې ورزخمې کړه ، اوس نو دقاسم سره دجونیل له پاره دلوبو وخت نه و پاته. په دې اساس یې خپل ښې لاس په هوا کې پورته کړ اوپه یوه درانه ګذار یې د کارډینل جولین د چپ اړخ ذره او دهغې بازو له تنې پرې کړ. جولین هغه څوک و چې ټول عیسویان یې د د ترون ماتولو ته هڅولی وو. نو کله چې صلیبیانو دهغه انجام وکوت نو پښې یې سستې شوې ، په همدې وخت کې د جولین سره دوه کسه نور بشپان هم له منځه ولاړل. اوپه دې توګه د جنګ دمیدان انځور په بل مخ واوخت. کله چې د ینې چرې ځوانانو عیسوي فوځونه دتیښتې په حال کې وکتل نو هغوې پرې خپلې حملې نورې هم ور زیاتې کړې.

اوس نو هونیاډې په مکمله توګه ناهیلې شوې و ، هغه یو ځل نیم دخپلو ماتې خوړلو فوځونو د راټولو هڅې وکړې خو بریا ور په برخه نه شوه. بلاخره یې دعیسوي فوځیانو په کومک ځان خوندي ځاې ته ورساوه او وتښتید. مسلمانانود سترګو په رپ کې دصلیبیانو څخه میدان و نیو. په دې جنګ کې د اتحادې ځواکونو دریمه برخه فوځونه له منځه تللي و. د شاه سلاس نه علاوه په دې جنګ کې څو کسه مشهوره بشپان هم له منځه تللي و ، خو تر ټولو زیات عبرتناکه لاش دکارډینل جولین و چې د ترون په ماتولو کې یې مهم رول لوبولې و .اوهمدا دعیسویانو د تباهۍ اصلی سبب ګرزیدلې و . هغه ددې ترون دماتولو ګناه په خپله غاړه واخسته اود هنګری د قانون جوړولو غونډه یې دې ته اړ کړې چې د ترون دماتولو ملاتړوکړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نومبر په لسمه سلطان ، عیسویانو ته د ترون د ماتولو سخته سزا ورکړه ، او په یولسمه ورځ یې د وارنا انتظام یو ځل بیا په خپلو لاسو کې واخست. خو دا ځل قهرجن سلطان بیرته ژر ستنیدونکې نه و. هغه خپل یلغار ته دوام ورکړ او په څو ورځو کې یې سربیا او بوسنیا هم ونیول. دا دواړه هیوادونه د یوناني کلیسا تر حکمرانۍ لاندې و. ددې دواړو هیوادونو پادشاهانو پرته له کوم شرطه د سلطان اطاعت ومانه. هونیاډې لاطینی کلیسا منله او د رومن کتولیک مذهب پیرو و.

دسربیا یو تاریخپوه « رانګي» لیکي چې:«یو ځل د سربیا پادشاه « جارج برنیکویچ» د هونیاډې څخه پوښتلې و چې که چیرې برۍ ور په برخه شي نو دمذهب په اړه به یې فکر څه ډول وي ؟ نو هغه ځواب ورکړې و چې: سربیا به د رومن کتولیک دمذهب په خپلولو باندې مجبوره کړم...... اوس چې سلطان مرادخان ثاني دخپلې لوښې تورې سره د سربیایانو په سر ورختلې و نو جارج همغه پوښتنه د سلطان څخه هم وکړه. سلطان ورته په ځواب کې وویل: چې دهر جومات سره به یو چرچ هم جوړوم. اوخلکو ته به پوره ازادي وي چې دخپلو مذهبونو په مطابق په مسجدونو کلیسا و کې خپل خپل عبادت وکړي .»

همدا علت و چې جارجبرنیکو وچ د سلطان دفوځونو د تم کولو هڅه و نه کړه او پرته له جنګه یې خپل هیواد هغه ته تسلیم کړ. بوسنیا هم په همدې توګه د سلطان تر مخ تسلیم شوه ، هغوې د خپلو اویاو جنګي کلاګانو دروازې دسلطان تر مخ پرانستې اوپه دې توګه د بوسنیا شاهي کورنۍ له منځه ولاړه او سیمه یې د عثماني سلطنت برخه وګرزیده.

د صلیبیانو د ترون ماتولو دهغوې په کورنیو باندې هم ډیر اغیز درلود ، د بوسنیا او سربیا ګڼ شمیر عیسوي کورنیو په خپله خوښه اسلام و مانه ، د بوسنیا خلکو د ورمن کتولیک د مذهب څخه کرکه کوله او د سربیا زیات شمیر کورنۍ هم دهمدې نفرت له امله او د اسلام دحقانیت په خاطر په اسلام کې را ننوتې. سلطان په همغه لسم اویولسم نومبر د خپل سلطنت دایره پراخه کړه ، دبوسنیا د سوبې وروسته عثماني فوځونو ارام کاوه ، ځکه سلطان هم همدلته په بوسنیا کې د څه وخت له پاره تم شوې و. دلته دپاته کیدو په وخت کې هغه د ښار ګوټ ګوټ کې ترکانو ته د میشت کیدلو مشوره ورکوله. سلطاني فوځونو په بوسنیا کې د صلیبي ځواکونو په څیر کوم بد کړچار ادا نه کړ اونه یې څوک ووژل ، اونه کوم سپاهي دخلکو د کورونو دلتیون له پاره د چا دروازه وټکوله.

قاسم هم په بوسنیا کې موجود و. نن ددې ښار د فتحه کیدو دویمه ورځ وه. په لمړۍ ورځ قاسم په هغه لښکرو کې شامل و چې د بوسنیا په شاهي محل باندې یې حمله کړې وه. ددې حملې په دوران کې یو شمیر ځوانانو د قاسم اودهغه دملګرو پخلاف جنګ کړې و اوغوښتل یې د قاسم دحمله مخه ونیسي. خو هغوې ټول په دې مقابلو کې له منځه ولاړل. پرون کوم وخت چې قاسم محل ته د حملې په پایلو کې ورننوت نو د شاهي محل د ټولو ښځینو په لاسو کې یې دتورو په کتلو سره حیرانتیا و ښووله. دې کار د ینې چرې فوځیان د ستړې ستونزې سره مخامخ کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

و ، ددې ښځينو وسلوالو قومنده د يوې بوسنيايي شهزادګۍ په لاسو کې وه. دې ټول ښځو د محل په دهليزونو کې خپلې فوځې ډلې درولې وې. قاسم خپلو فوځيانو ته د ښځو د وژلو څخه د لاس اخستو حکم وکړ او په خپله يې په لوړ اواز د بوسنيا شهزادګۍ ته ورغږ کړ:

« درنې شهزادګۍ !..... ستاسې ټول هيواد زمونږ د سلطان اطاعت منلې دې ، ستاجنګيدل هسې بې مقصده دي. ښه به داوي چې وسله و غورزوې اوزمونږ د تورو څخه امن وغواړې.»

خو شهزادۍ د زمرۍ په څير و غړمبيده « مونږ مسلمانانو ته د ځانو د تسليمولو په ځاې مرګ ته ترجيح ورکوو. مونږ اوريدلې دې چې مسلمان عسکر د وحشې حيواناتو څخه کم نه دي....»

« درنۍ شهزادګۍ ! تا دا خبره غلطه اوريدلې ده ، ستاسې په ټول ښار کې هيڅ مسلمان عسکر د چا کور ته نه دې ورننوتي ، مونږ د چا د غلامولو له پاره جنګ نه کوو. بلکه زمونږ توريې د حق اوصداقت پريکړې کوي»

د بوسنيا شهزادګۍ چې مخ يې د اور د لمبې په څير تک سور ځليده دقاسم دخبرو د اوريدو سره اغيزمنه شوې وه خو بيا يې هم په پوره رعب سره وويل:

« سهي ده ، که چيرې تاسې ريښتوني ياست نو زمونږ له پاره لاره پريږدئ ، مونږ د محل څخه وزو او په ښار کې پناه اخلو ......تاسې خپل عسکر زمونږ دلارې څخه لرې کړئ.....»

قاسم سمدلاسه خپل عسکر يوې لورې ته کړل. بوسنيايي شهزادګۍ لوڅه توره په لاس د شاهي محل د ښځو سره يو ځاې په پوره جاه و جلال سره د محل څخه ووتله. قاسم دهغوې تعقيبول مناسب و نه ګڼل ، او دمحل څلويښت پنځوس ښځينه غړي ، چې ټولې د شاهي کورنۍ پورې مربوطې وې ، په څو لمحو کې د قاسم اودهغه د عسکرو له سترګو پناه شوې.

نن قاسم ديني چرې دفوځونو سره يو ځاې په ښار کې ګشت کاوه اودهمدې شهزادګۍ په اړه يې فکر کاوه. هغه په دې فکر کې و چې خداې خبر چې دا د محل افت به اوس کوم ځاې کې وي ، سلطاني فوځونو ته په بوسنيا کې د جنګ کولو له پاره ډيره اړتيا پيښه نه شوه. يوائې په شاهي محل کې لږڅه مقاومت وشو خوهغه هم قاسم ډير ژر تر ولکې لاندې راوست ، اوس نو قاسم د درې څلورو آسپ سپرو عسکرو سره يو ځاې د ښار په کوڅو کې ګرزيده. دبوسنيا خلک لا تراوسه هم د فاتح لښکر څخه په ويره کې وو. يوائې يو کس نيم به دکوره د وتلو جرءت کاوه.

قاسم د يوه کور تر څنګ تيريده چې يو ناڅاپه ودريد. د کور څخه ديوې ښځې چغې او سورې اوريدل کيدې ، قاسم په پوره حيرانتيا سره دخپلو ملګرو سپاهيانو په لور وکتل اوبيا د لږڅه فکر کولو وروسته د خپله اسه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکته شو ، دهغه ملګري هم دهغه سره یوځاي دخپلو آسونو څخه را ښکته شول. هغه په ډیر احتیاط سره ددروازې په لور ورغې ، توره یې راوویسته اود خپلې تورې په لاستي یې دهغه کور دروازه و ټکوله. تر ډیره ځنډه پورې ددروازې ترمخه و درید او انتظاریی کاوه ، د ژړغوني ښځې د ژړا اواز اوس هم همغسې اوریدل کیده ، بلاخره قاسم خپل دوه کسه ملګري هملته ددزوازې مخې ته و درول اوپخپله ددوو نورو عسکرو سره یو ځاي کور ته ور ننوت. دا یو کوچنۍ شانته کور و چې ددې کور د یوې کوټې څخه د یوې ښځې زړه بوګنونکې اوازونه راتلل. قاسم لوڅه توره په لاسو کې نیولې په ډیر احتیاط سره د هغه کوټې په لور ورغې. دکوټې دروازه یې پرانسته او د کوټې دننه یې وکتل. خو کله یې چې هلته یوه ځوانه ښځه وکتله چې ځانته پرته ده او چغې وهي نو سمدلاسه بیرته شاته شو ، ځکه دهغې ښځې اولاد کیدونکې و او د هغې سره په کور کې هیڅوک دویمګړې نه تر سترګو کیده.

قاسم په عجیبه حالت کې را ګیر شوې و ، نه پوهیده څه وکړي. یوناڅاپه یې په فکر کې څه راغلل ، د کور څخه بیرون راووت ، هغه غوښتل د ګاونډیو کورونوڅخه څوک پیدا کړي اوددې ښځې کومک ته یې ور وړي. داسې کومه ښځې چې د ولادت په امورو کې بلدتیا ولري. هغه هملته د یوه نژدې کور دروازه ور وټکوله ... او څو لحظې یې هلته ددروازې تر مخه انتظار وویست ، لږه شیبه وروسته وروته د کور دننه د قدمونو اواز تر غوږ شو اوبیا یو چا د دروازې تر شا په ویریدونکې توګه و پوښتل:

« څوک ؟.....»

دا د یوه زوړ سړي اواز و. قاسم فکر وکړ چې د مفتوحه قوم خلک څومره په ویره کې را ښکیل شوي دي. په داسې حال کې چې دسلطان لښکرو په بوسنیا کې دهیچا مال او سر ته زیان نه ورسولې. خو بیا هم د ښار خلکو دخپلو کورونو دروازې تړلې وې او په کورنو کې غلي اوپټ ناست و. قاسم ددې بوډا د اواز د اوریدو سره سم وویل:

« ګوره ! زه دسلطاني لښکر سالاریم..... ستاسې تر څنګ یوې ښځې ته د اولاد دپیدا کیدو له پاره کومک ته اړتیا ده. هغه چیغې وهي ، په دې خاطر دهغې سره د یوې ښځې د شتون اړتیا ده. ځکه هغه بلکل ځانته ده. که چیرې سمدلاسه دهغې کومک ته څوک ور و نه دانګي نو هغه به له منځه ولاړه شي.....ایا ستاسې په کور کې داسې کومه ښځه شته چې دهغې بې چاره سره کومک وکړي ؟

دقاسم دخبرو په اوریدو سره هغه بوډا خاموشه پاته شو. تر لږ ځنډه پورې همداسې چپه چپتیا وه اوبیا یې دروازه پرانسته ، دا یوکمزورې اروپایي بوډا سړې و ، دهغه په سترګو کې حیرانتیا هم وه او ویره هم. دغه زوړ سړې قاسم ته د سر نه تر پښو پورې وکتل اوبیا یې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته لکه چې زمونږ ددې ګاونډې دکور په اړه خبره کوې....ته لږ ځنډ وکړه زه دخپلې لور سره خبره کوم » زوړ همدومره وويل اوولاړ.

قاسم په دې خوشحاله شو چې د زوړ سړي د زړه څخه ويره تللې وه. ځکه هغه د بيرته ستنيدو په وخت کې دخپل کور دروازه پرانستې پريښوده ، شوني وه چې هغه ته دخپل ګاونډي د اولاد د پيدا کيدو په اړه معلومات و. همدا علت و چې بوډا ته دقاسم خبره ريښتيا ښکاره شوه او ويره يې له زړه څخه ولاړه. قاسم لا په همدې فکرونو کې ډوب و چې دهغه بوډا سره دوه ښځې را غلې. دې ښځو خپل وجودونه اومخونه په لويو لويو ټکريو کې را نغاړلي وو. کله چې قاسم هغوې وکتلې نو د هغوي ددرښت له پاره يې د يوه ريښتوني مسلمان په څير خپلې سترګې ښکته کړې. اوس نو دقاسم انديښنه له منځه تللې وه ، ځکه هغه زوړ سړي دغه دواړه ښځې دخپل ګاونډي کور ته ور ننويستلې ، قاسم هغه بوډا له ځانه سره تم کړ او ورته يې وويل:

« ګوره ! که څه شي ته اړتيا پيښه شي نو د ويرې او خوف پرته يې ماته ووايه. مونږ به د کوچنې دپيدا کيدو پورې همدلته ددروازې تر شا ولاړ اوسواو ستاسو له پاره دخير دعاوې کوو.»

د زوړ سړي په سترګو کې يوځل بيا حيرانتيا را وځليده. هغه فکر کاوه چې د فاتح قوم سپاهي خو داسې نه وي. هغه ته خپل پخواني ژوند را په ياد شو ، يعني هغه وخت چې د رومن کتوليک کليسا فاتحين چې دهغه هممذهبه هم وو ، کله چې د فاتحينو په څير دې ښار ته را ننوتل نو دښار هيڅ ځاې سلامت پرينښود. کورونه يې لوټ اوتالا کړل ، ځواني نجوني يې له ځانه سره يوړلې ، زاړه او کوچنيان يې په ديره بې دردۍ سره ووژل او فصلونو ته يې اور ور واچاوه. هغه په همدې فکر کې و چې نن مسلمانان هم د فاتحينو په څير دلته راغلي دي خو دوې د هيچا کور ته د ورننوتلو هڅه نه ده کړې او نه يې چاته کوم زيان ور رسولي دي ، زوړ بوډا اوس د حيرانتيا په ځاې قاسم ته د مينې په سترګو کتل. هغه دې کورته دور ننوتلو نه مخته د قاسم څخه و پوښتل:

« زويه ! يوه پوښتنه درڅخه کوم....بده خو به يې نه ګڼې ؟»

په دې وخت کې د بوډا سره راغلې دواړه ښځې دخپل ګاونډي کور ته ور ننوتې وې ، يواځې همدا بوډا ددروازې تر مخ پاته وو اودقاسم سره يې خبرې کولې. قاسم دبوډا د خبرو په اوريدو سره وخندل او ورته يې وويل:

« بلکل ! و پوښته.... په ما به ستا هيڅ خبره بده و نه لګيږي»

« ګوره زويه ! ته خو پوهيږې چې مونږ عيسايان يو اوزمونږ د نجات ورکونکې نوم يسوع مسيح دې. هغه د خداې زوې هم دې او دهغه رسول هم. خو ما اوريدلي دي چې تاسې مسلمانان هم يو نبي لرئ.... په دې خاطر زه له تاڅخه پوښتم چې ستاسو نبي د خداې څه کيږي ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم له پاره د بوډا پوښتنه ډیره په زړه پورې او د توقع نه پورته وه. هغه ورته په خندا ځواب ورکړ اوورته يې وويل:

« زمونږ د نبي نوم «محمد الرسول الله صلی الله علیه وسلم» دې ، هغه د الله تعالي بنده او دهغه استازې دې. مونږ عقیده لرو چې الله تعالي وحده لا شریک ذات دې. او دهر ډول اړتیاو او احتیاجاتو څخه غني اوبې پرواه دې. نه یې کوم اولاد شته او نه په مخلوقاتو کې داسې موجود شته چې دهغه د ذات سره دهمسرۍ کولو دعوه وکړی.»

د بوډا سړې په تندې باندې دحیرانتیا لیکې راپیدا شوې اوپه سترګو کې یې په زړه پورې ځلا را وځلیده. بلکل همغسې ځلا لکه څوک چې یوه ورکه په نا څاپې توګه راپیدا کړې .... هغه په بیړنی توګه د قاسم څخه یوځل بیا وپوښتل:

« ته به هرو مرو همدلته تم کیږې ، زه دننه ورځم که چیرې دکوم شي اړتیا پیښه شوه نوښکاره ته چې همتا ته به یې وایم.» زوړ سړې دننه ورغې خو یو ځل بیا پښه نیولې شو ، هغه د څو قدمو د اخستو په وخت کې څه فکر کړې و نو په دې خاطر یې خپل مخ را وګرځاوه اوقاسم ته یې وویل:

«تاسې بیرون ولې ولاړ یاست ، دننه راشئ او کینئ د لږې شیبې خبره ده. زه به درته هلته په انګړ کې کټ واچوم .» زوړ سړي همدومره وویل اوبیا یې دقاسم دځواب د اوریدو پرته دننه قدم کیښود .

اوس نو قاسم اودهغه دوه کسه ملګري دننه په انګړ کې ناست و ، پاته سپاهیان دخپل ګشت په لور روان شول ، دننه دکوټې څخه تر اوسه پورې هم دهغه ښځې د تکلیف نه ډکې چغې اوریدل کیدې ، خو اوس قاسم ډاډمن و ، هغه په ډاډه زړه هلته په انګړ کې ناست و او دهغه زاړه بوډا سره په خبروکې بوخت و . په دې وخت کې هغه زوړ سړې ترې یوه بله پوښتنه وکړه:

« اوریدلي مې دې چې ستاسې سلطان پر چا باندې بې دلیله یرغل نه وروړي ...... عیسویانو په ډیره بده توګه خپله ژمنه ماته کړه نو په دې خاطر یې ترې په لوڅه توره بدله واخسته..... ایا دا ریښتیا دي ؟»

« هو ! دا ریښتیادي. زمونږ سلطان د هونیاډې سره د لسوکالو له پاره دجنګ د نه کولو تړون لاسلیک کړې و . خو صلیبیانو هغه په همغه لمړی میاشت کې ماته کړه. نو دهمدې تړون دماتولو دسزا په خاطر مونږ یواځې د هنګري دپادشاه سر پرې کړ او په نیزه کې مو پورته کړ ، خو تر څنګ مو د تړون دماتولو ملاتړې دروم دپاپا نماینده کارډینل جولین هم دوه ټوټې کړ. ځکه دې سړې ټول عیسوی ملت د مسلمانانو پر خلاف د تړون د ماتولو او جنګ کولو له پاره را خوزولې و .»

(c) ketabton.com: The Digital Library

زاړه سړي د قاسم خبرې په ډېر غور او دلچسپۍ سره اورېدې. داسې برېښېده چې دقاسم شخصيت اوخبرو پرې ډېر زيات اغيز کړی و ، هغه دمسلمانو سپاهيانو دکړچار څخه هم ډېر اغيزمن شوی و. په همدې وخت کې د کوټې څخه يوه ښځه راووته او په ګړندۍ توګه ددوی لورې ته راغله خو انګړ ته د راکيوتو د مخه هملته په برنډه کې تم شوه او زوړ سړي يې ځانته ور وباله. لږه شيبه وروسته هغه زوړ سړي بېرته راستون شو او قاسم ته يې وويل..... « دڅه ضروري شيانو له پاره اړتيا ده..» قاسم د هغې شيانو د راوړو له پاره خپل سپاهې و استاوه ، هغه ښځه بېرته ولاړه او قاسم يو ځل بيا دهغه بوډا سره په خبرو کې بوخت شو. په دې وخت بوډا ورته وويل:

« زويه ! تا ماته تر اوسه پورې خپل نوم و نه ښوده ...... اونه دې راته دا وويل چې ته په فوځ کې څه رتبه لرې. يوا ځې همدومره دې را ته وويل چې ته د سلطاني فوځ يوسالار يې. زه غواړم ستا په اړه معلومات ولرم.» قاسم د شونډو لاندې وخندل اوبيا يې په خندا کې ورته وويل: « زما نوم قاسم بن هشام دې... اوزه په سلطاني لښکر د پنځه زره فوځونو سالار يم ، خو ستا دروند مشره ! ستا نوم څه دې ؟»

« زما نوم «بارټاکوزين» دې. ما خپل ټول ژوند په سمندر کې تيرکړې دې ، د عمر په لمړيو کې مې د عيسويت روزنه تر لاسه کړې وه خو وروسته مې د کشتۍ د چلولو روزنه تر لاسه کړه او ترڅو کالو مخته پورې د کريټ د جزيرې د يوه بحري جهاز کپتان وم...... اوس مې عمر خوړلې دې نوپه دې اساس په کور کې ناست يم. اوس زما زوی دجهاز کپتان دې. په دغو دواړو نجونو کې يوه زما لور ده اوبله زما دلور ملګرې ده چې د پناه په خاطر زمونږ کور ته راغلې ده.»

زاړه سړي «بارټاکوزين» په ډېره لنډه توګه قاسم ته ځآن ور پيژانده ، اوس نو قاسم نور هم په ډېر درښبت دغه زاړه سړي ته کتل. دواړو تر ډېره پورې پخپلو منځو کې سره خبرې کولې ، ان تر دې چه هغه سپاهې هم دسامان داخستو وروسته بېرته راستون شوې و. بارټا کوزين سمدلاسه پورته شو اوهغه سامان يې واخست اودکمرې په لور ورغې. د هغې ښځې چيغې او سوري لا تر اوسه هم لکه دپخوا په څير اوريدل کيدې. داسې برېښېده چې هغه په ډېر سخت حالت کې وه. کله کله به دهغې دا چغې په سختو زږيرويو بدليدې. بارټاکوزين دا ځل دننه ورغې خوبېرته زر راستون نه شو .....قاسم دخپلو عسکرو سره هملته په انګړ کې خاموشه ناست واو ددې ستونزمن وخت د تيريدو انتظار يې کاوه. څو شيبې او څو ساعتونه يو په بل پسې همداسې تير شول اوبيا داسې شيبه هم راغله .... چې دکمرې دننه د يوه کوچني ماشوم د ژړا اواز را ووت. د ټولو زړونه وخوزيدل ،قاسم دخپله ځآيه ناڅاپه پورته شو ،خو لږه شيبه وروسته يې چې د کوچني ماشوم ژړا واريده نو انديښنه يې لرې شوه،

اوس نو قاسم خپله دنده تر سره کړې وه. هغه د يوې اولاد پيداکونکې ښځې سره کومک کړې و ، د يوې داسې ښځې سره چې دجنګ په خاطر يې خپل ځان په کور کې بند کړې و اوهيڅ يار و مددګار يې نه درلود او ددرد څخه يې چغې او نارې دکوره بيرون اوريدل کيدې. اوهمدا د يوه مسلمان سپاهې دنده وه. قاسم خپله دنده تر سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړې وه او اوس يې غوښتل چې ددې ځآيه ولاړ شي ، هغه خپلو ملګرو ته د تللو حکم وکړ او پخپله هم را پورته شو خو د تللو دمخه يې غوښتل دهغه زاړه سړی سره ووينې او د کوچنې اودمور د روغتيايي حالت په اړه يې ځان پوه کړي. هغه بارټاکوزين ته ورغړ کړ. کله چې هغه قاسم ته نژدې راغې نو قاسم وکتل چې هغه دخوشحالۍ څخه ټول لړزيږي ،دهغه تر شا دواړه ښځې ، په داسې حال کې چې هغه کوچنې يې په لاسو کې نيولې و ولاړې وې. ښځې د قاسم څخه يوڅو قدمه اخوا ولاړې وې ، بارټاکوزين قاسم په خپلو لړزانده لاسو کې ونيو او داحساساتو نه په ډک اواز يې ورته وويل:

« زويه ! ته چيرې ځې ؟نن به ته هيچرې هم نه ځې. مونږ به د زړه له اخلاصه ستا خدمت کوو. تاته دې مبارکه وې ، ستا اوزمونږ هڅو ډيرې ښې پايلې درلودې.« بريټا » د سپوږمۍ په څير ښايسته زوې وزيږوو. ته به ډير حيران شې چې ددې کوچنې پلار دسلطان پر خلاف دهونياډې په فوځ کې شامل دې ، کله چې هغه ته ډاګيزه شي چې دهغه مرګونې ښځه او نوې پيدا شوې زوې د سلطان د فوځ د يوه سالار له اړخه خوندي کړل شوي دي نو په هغه به څه تيريږې ! !.......

«زما لور او دهغې ملګرې ستا دکړچار څخه ډيرې اغيزمنې شوې دې ، هغوې دواړه غواړي له تاسره ووينې.»

دقاسم په څير يو مخلص سپاهي ته دداسې شيانو کومه اړتيا نه وه. .... ! هغه بيړه دلوده چې بيرته خپل لښکر ته ځان ورسوي. په دې خاطر يې بارټاکورين ته وويل.

« دروندده مشره ! دا څه چې ما کړې دا ټول زما په دندوکې و. زه دلته ددې نه زيات نه شم تم کيدې ، بس ماته به اجازه راکړې»

لا تر اوسه بارټاکوزين څه نه وويلي چې دشاته ولاړو ښځو څخه يوې ځان را مخته کړ اود قاسم تر مخه و دريده ، دهغې دغه حرکت نه يواځې قاسم اودهغه ملګري عسکر حيران کړي و بلکه پخپله بارټا کوزين يې هم په حيرانتيا کې اچولې و. خو دغې ځوانې ښځې د را تلو سره سم د خپله مخه پلو ايسته کړ ، کله چې دقاسم اودهغه دملګرو سترګې دهغې پر مخ باندې پريوتې نو درې واړه د حيرانتيا څخه ...... دا خو همغه ښځه وه چې د بوسنيا په شاهي محل کې يې د محل دښځې د ساتنې له پاره توره لوڅه په لاس کې نيولې او د قاسم تر مخه ولاړه وه. دا خو شهزادګۍ وه.د بوسنيا د شاهي کورنۍ ښايسته او حسينه شهزادګۍ..... قاسم دهغه په کتلو سره ګوته په خوله کې ونيوله ، هغه په دې فکر کې شو چې دبارټا کوزين په کور کې پناه اخستونکې ښځه همدا شهزادګۍ وه ، دحيرانتيا په اساس يې نور څه و نه ويل ، خو همدومره يې وويل:

« ت........ته ؟؟»

« هو ! ......زه !»

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهزادګۍ خندل ، دهغې په سترګو کې په یوه وخت د ممنویت ، احسان ، محبت او عقیدت جذبه ښکاریده. هغه خپله ښایسته څیره را پورته کړه اودقاسم تر مخه ډیره ویریدلې او اغیزمنه شوې ولاړه وه.دهغې په سترګو کې د قاسم له پاره دعقیدې او محبت اوښکې وې.

قاسم ته دهغې دغه انداز ډیر ښه ښکاره شو. خو هغه یو مسلمان مجاهد شخصیت و ، سمدلاسه یې خپلې سترګې ښکته کړې. په دې وخت کې شهزادګۍ قاسم ته وویل:

« ما فکر هم نه کاوه چې مسلمانان به داسې خلک وي ، زمونږ دربار ته خو څو میاشتې مخته کارډینل جونیل دپاپا پیغام را وړې و او بیا یې دمسلمانانو پر خلاف یوه وینا وکړه اوپه هغې کې یې مسلمانان ددې زمکې بدترینه وحشیان ثابت کړل. خو دپرونه تر اوسه پورې د مسلمانانو کړچار او کړنې ماته دا ډاګیزه کړه چې دروم د پاپا نماینده کارډینل جولین درواغ ویل».

قاسم همغسې دخندا نه شین و. بیایې په ډیره ټیټه لهجه وویل: « تاته به دا څه ډول معلوم شي .....چې د روم دپوپ نماینده کارډینل جولین ما پخپله دجنګ په میدان کې دوه ټوټې کړې دې ،حال داچې کارډینل دصلیبیانو د فتحو دعوا کوله او د ترون دماتولو ګناه یې په خپله غاړه اخسته. ما هغه ته عبرتناکه سزا ورکړې ده او عیسویانو ته مې دا ثابته کړه چې عیسائیت د خپل دین څخه ګرزیدلې دې ..... درنې شهزادګۍ ! ته باور وکړه چې د اسلام په سیورې کې سوزیدلې روحونو ته یخوالې او د لمنځه تلونکو ته تسکین ور په برخه کیږي.»

د قاسم دخبرو په اوریدو سره بارټاکوزین یو قدم نور هم رامخته شو او ویې ویل: « قاسم بن هشامه ! ایا ستا په مذهب کې داسې یو زوړ سړې هم را داخلیدې شي چې خپل پخوانې ژوند یې ټول په عیسویت کې تیر کړې وي ؟

د بارټاکوزین په خبرو قاسم یو ټکان شانته وخوړ او په سترګو کې یې دخوشحالۍ څپې و ځلیدې. سمدلاسه د بارټاکوزین په لور یې مخ کړ او ددواړو لاسو څخه یې ونیوه او ورته یې وویل:

«زمونږ په مذهب کې یو سړې دخپلې ساه په اخري شیبو کې هم داخلیدې شي ، زه تاته د اسلام په لور د راتلو په اساس ښه راغلاست وایم. ته زما سره یو ځای ولاړ شه او زمونږ دسلطان سره ووینه. اوپخپله دسلطان په لاسو اسلام قبول کړه.»

خو دبارټاکوزین د ځواب په اوریدو سره قاسم یوځل بیا دحیرانتیا احساس وکړ.ځکه کوزین ورته وویل:

« نه ، زه غواړم ستا په لاسو اسلام قبول کړم..... ما داوږدې مودې راهیسې د حق پلټنه کوله. ما دهمدې تندې د ماتولو له پاره ډیر اوږده اوږده سفرونه کړې دي ،خو ستا سره مې دخوخبرو کولو وروسته دا احساس کړه چې زما

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه تنده په لمړي ځل دماتيدو سره مخ ده . ما ته چې څومره دقدر وړ ته ښکاريږي هغومره راته سلطان نه ښکاريږي.»

اوس نو دلته قاسم ته تم کيدل اړين و ګرزيدل. ځکه هغه بايد بارتاکوزين مسلمان کړې وې. هغه فکر کاوه چې يوائې د کليمې په ويلو څوک نه مسلمانيږي ، په دې اساس دې ته اړتيا ده چې نوي مسلمان ته د اسلام د نظام په اړه څه وويل شي. په دې خاطر قاسم زوړ کوزين ته وويل:

« سهي ده دروند مشره ! اوس ته ما ته د لږ وخت له پاره اجازه راکړه ، تر څو زه د خپل لښکر ځاې په لور ولاړ شم. زه به تر ماښامه پورې يو ځل بيا ستا دروازې ته راشم. او هم هغه وخت به تا ته د اسلام په اړه اړين معلومات درکړم.»

« سهي ده ته به د شپې ډوډۍ زمونږ سره خورې ، او بيا به د ډوډۍ وروسته مونږ ټول په دې موضوع خبرې وکړو .»

دا خبره د بوسنيان شهزادګۍ وکړه ...... که څه شهزادګۍ د مذهب د بدلون په اړه کومه اشاره نه وه کړې خو د قاسم په زړه کې دا خبره ننوتې وه چې اوس د بوسنيان شهزادګۍ هم د اسلام په لور را ماته شوې ده. د همدې حالاتو په کتلو سره هغه بيرته د راستنيدو ژمنه وکړه او اجازه يې واخسته او ولاړ.

د بارتاکوزين څخه د اجازې اخستو وروسته قاسم نيغ په نيغه خپل لښکر ځاې ته ورغې. مسلمان سپاهيان ډير زيات خوشحاله و. د وارنا څخه نيولې تر بوسنيان پورې ټوله سيمه هغوې تر خپلې ولکې لاندې راوستې وه. د سر بيا پادشاه «جارج برنيکووچ » چې دلاړ ستيفن نه ورسته يې د هغه ځاې نيولې و ، دلاړ ستيفن د پاليسو برعکس يې د مسلمانانو سره سخته دښمنې درلوده. په داسې حال کې چې دلاړ ستيفن يوه خور د « بايزيد يلدرم » ښځه وه او د هغه لور شهزادګۍ «سروين » د سلطان مراد خان ثاني ملکه وه. په دې جنګ کې جارج برنيکووچ ته هم ماتې په برخه شوه او سلطان د سربيا سلطنت ټول په خپله ولکه کې واخست. او د عثماني سلطنت يوه برخه يې وګرزوله.

کله چې قاسم لښکر ګاه ته ورننوت نو همدا فکر يې له ځانه سره کاوه چې سلطان بوسنيا ته په ور رسيدو سره په ښکاره توګه خپله د فتوحاتو لړۍ پاې ته رسولې ده او اوس به سلطان بيرته اورنه ته د تللو تکل کوي ، په دې خاطر هغه فکر کاوه چې په کومه توګه د سلطان څخه دلته د پاته کيدو له پاره لاره ولټوي او بيا د دې ځاې د البانيه په لور ولاړ شي او خپل محبت يعني مظلومه مارسې د سکندربيګ د وينو تويونکو پنجو څخه را خلاصه کړي. هغه هوډ وکړ چې سبا به کوم وخت د سلطان سره وويني او د خپلې دغې پريکړې په اړه به ورڅخه د اجازې غوښتلو هڅه وکړي.

د ماښام د لمانځه د ادا کولو وروسته قاسم يو ځل بيا بيرته ښار ته راستون شو . خو دا ځل هغه ځانته و .دا ځل هغه نيغ په نيغه د کوزين کور ته ور روان و . او بيا د لږ وخت وروسته هغه د بارتاکوزين کور ته رارسيدلې و او د هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره ناست و او په خبرو کې ورسره مصروف و. د بارتاکوزین لور خپله هغه ګاونډې هم دخپله ځانه سره خپل کورته راوستې وه چې قاسم یې د اولاد په زېږېدو کې ور سره بسپنه کړې وه. د کوزین په کور کې د بوسنیا ښایسته او ښکلې شهزادګۍ هم د قاسم په انتظار کې ناسته وه، دکوزین دوه ځوان زامن هلته په «وینس» کې نوکران و و. اودواړه دخپلو ښځو او کوچنیانو سره یو ځاې هملته د وینس په ښار کې اوسیدل. دهغه یواځنۍ ځوانه لور کونډه شوې وه، دهغه مېړه یو کال د مخه د مسلمانانو پر خلاف په جنګ کې وژل شوې و. دبوسنیا شهزادګۍ چې کله د نیولو څخه خلاصه او روغه رمټه د محل څخه وتلې وه نوهغې دهمدې ښځې سره پناه اخستې وه، اوس نو حالات ډیر په زړه پورې وو. ځکه بارتاکوزین اودهغه لور د اسلام دمنلو پریکړه کړې وه. خو شهزادګۍ لا تراوسه پورې په دې اړه هوډ نه درلود.

د لږ وخت وروسته بارتاکوزین قاسم د ډوډۍ خوړلو سالون ته یوړ. هلته په دستر خوان باندې قاسم، بارتاکوزین، دبوسنیان شهزادګۍ، او د کوزین لور ټول یو ځاې کیناستل او ډوډۍ یې وخوړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶

د بوسنيا شهزادګۍ

« ستاسې سلطان د عيسويانو د عبادتځايو په اړه څه فکر لري؟...... ايا کليساوې به له منځه يوسي؟ اوريدلې مې دي چې مسلمانان د خپل مذهب په اړه ډير سخت او متشدد دی؟»

« سلطان خو حکم کړې دی چې هر چيرې چې په سربيا او بوسنيا کې مسجد جوړيږي ، تر څنګ دې يې يوه کليسا هم جوړه کړل شي تر عيسويانو ته د خپل عبادت په اړه کومه ستونزه نه وي او ټول هغه پخوانۍ کليساوې چې چيرې جوړې شوي دي هغه به همغسې په خپل ځاې پاته وی.»

« دا خو ډير مهم قدم دی. ددې برعکس هونياډې ويلي و چې هغه به په سربيا او بوسنيا کې ټول « يوناني کليساوې» له منځه وړي او په ځاې به يې د «رومن کتوليک د مذهب» کليساوې جوړوی.

د قاسم او د بوسنيان د شهزادګۍ تر منځه ډير په زړه پورې بحث روان و، زوړ کوزين هم ددوې بحث په ډيره دلچسپۍ سره اوريد. هغه لږ څه په ويريدونکې توګه د قاسم څخه وپوښتل:

« ديسوع مسيح خداې او دهغه دمور په اړه ستاسې مذهب څه وايی؟»

په داسې حال کې چې دقاسم خوله دخندانه وازه وه ويې ويل: « مونږ هغه ته خداې نه وايو. بلکه هغه دخداې يو غوره نبي او پيغمبر ګڼو. مونږهغه دسيدنا عيسې عليه السلام په نوم يادوو. اودهغه درنې او محترمې مور ته سيدة مريم عليها السلام وايو، اسلام دا عقيده بلکل نه مني چې خداې دې وويشل شي اويا دې دکوم انسان پلار و ګرزي.»

د قاسم په خبره باندې شهزادګۍ يو دم را ټوپ کړ او ويې ويل:

«دا نو څه خبره شوه، که چيرې يسوع مسيح خداې د خداې زوې نه وي نو بيا هغه د چا زوې دی؟ ايا ته دهغه دپلار نوم مونږ ته را ښوولې شې؟»

د شهزادګۍ پوښتنه دقاسم ل پاره سخته وه. ځکه هغه به اوس څه ويلي اود چا نوم به يې اخسته. که چيرې دا يې ويلي چې عيسې عليه السلام د پلار پرته دمور په ګيډه کې پيدا شوې و نوبيا به هم شهزادګۍ پرې باور نه کاوه. هغه ته نه چيرته د تللو اونه د پښو د اېښودو په خير کيفيت پيدا شوې و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« په اصل کې ددې خبرې کول چې عیسي علیه السلام د خداې زوې دې ، د خداې تعالي ذات په یو جسماني قالب کې ور اچول دي ،په داسې حال کې چې خداې تعالي جسم ته محتاج نه دې. دا زمکه او اسمانونه د خداې تعالي د قدرت ښکارندوې دي ،..... څرګنده ده چې خداې تعالي یو نه ښکاره کیدونکې هستي ده نو بیا به هغه څه ډول د یوه انسان سره رشته پیدا کړي...... او دهمدې ځآیه ویلې شو چې سیدنا عیسي علیه السلام دهمغه مطلق قادر ذات د قدرت یوه نمونه ده ځکه هغه خداې تعالي چې څه وغواړي کوی یې.»

اوس شهزادګۍ یو ځل بیا قاسم په یوه اندیښنه کې ور واچاوه

« ته چې دا ځواب وایې چې خداې تعالي چې څه وغواړي کوی یې ، نو بیا ته دانساني واک او اختیار په اړه څه وایې ؟ ستاسو په مذهب کې دانسان سره څومره واک دې او د خداې تعالي سره څومره واک شته ؟

قاسم یو ځل بیا په فکر کې پریوت. ځکه هغه یو سپاهي و ، کوم مبلغ او عالم نه و چې د هرې پوښتنې ځواب ووایې. هغه د بوسنیایې شهزادګۍ له اړخه په یو ازمیښت کې اچول شوې و. خوبیا یې هم دمیړانې څخه کار واخست او ویې ویل:

« درنې شهزادګۍ !دغه ټولې پوښتنې په حقیقت کې د خدای تعالي په اړه د فکرکولو په وخت کې د انسان ذهن کې را پیدا کیږي. خو په دې پوهیدل په کار دي چې د پوښتنې کونکې په ذهن کې د خداې تعالي په اړه حقیقت څه ډول انځور شوې دې. هغه انځور چې په عیسوي کتابونو کې د خداې تعالي په اړه انځور شوې دې نو هغوې خداې ته یو جسماني وجود ورکړې دې ، دبایبل په لمړي باب کې لیکل شوي دي چې .....« خداوند خدا چې کله په یخو وختو کې په باغ کې ګرزیده نوکله یې چې خبرې وکړې نو ادم او حوا یې خبرې واوریدې» (بایبل د پیدا ایښت باب) ، په همدې توګه په نورو مذهبونو کې هم هڅه کیږي چې خداې تعالي په عجیبو عجیبو جسماني وجودونو کې و ویني. تاته به ډاګیزه وي چې په بت پاله مذهبونو کې د تیرو او ختو څخه په خپل تصور کې د خداې شکلونه جوړوي او بیا د هغوې عبادت کوی.

دا چې تا د اختیار او واک خبره کړې ده نو دهغې په اړه لنډ ځواب زمونږ په خپل ذات کې شته. که مونږ په ژوره توګه متوجه شو نو زمونږ په ذات کې دوه برخې دي ، یوه هغه برخه ده چې پرهغې ز مونږ واک او اختیار نه شته. یعنې د جسم جوړښت ، فطري اړتیاوې ، خوراک ، څښاک ، خوب کول یا د کوچنیانو پیدا ایښت..... او بله برخه هغه ده چې مونږ پرې پوره واک لرو . لکه د یوه چاسره ښسپنه کول ، همدردې کول ، محبت کول ، ریښتیا خبره کول ، د درواغو څخه ځان ساتل ، د خداې تعالي د مخلوق سره ښیګڼه کول او یا دبدی څخه د خلکو منه کول.....

زمونږ رسول کریم صلی الله علیه وسلم چې کوم کتاب راوړې دې هغه نیغ په نیغه دالله تعالي له اړخه دې او دهمغه کلام دې ، هغه دمقدس بایبل په څیر نه دې ، ځکه په بایبل کې یواځې د سیدنا عیسي علیه السلام روایات او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه د ملګرو لیکونه موجود دي. زمونږ د کتاب نوم قران کریم دي ، په قران کریم کې الله تعالي فرمایلي دي چې «......فاالهمها فجورها و تقوها ......» یعني الله تعالي انساني شعور ته د نیکۍ او بدۍ دواړو په اړه الهام ورکړي دي ، اوس دا د انسان پورې اړه لري چې هغه د نیکۍ لاره خپلوي او که دبدۍ لاره. الله تعالي انسان ته بلکل همغسې الهام ورکړي لکه څنګه یې چې پاته مخلوق ته ورکړي دي ، تاسې د شاتو مچۍ ووینئ ، هغوی ته چا ویلي دي چې هغوی دې دیوې کورنۍ بلکه دیوه سلطنت په څیر و اوسي. په همدې توګه د مرغاویو بچیو ته چا ویلي دي چې د اوبو په ډنډ کې ځانونه ور وغورزوي. او دمرغۍ بچې ته چا الهام ورکړي دې چې د خپلې جالې څخه دې ټوپ نه وهي.

په همدې توګه یې انسان ته هم الهام ورکړي دي ، خو څرنګه چې انسان د ټولو مخلوقاتو څخه افضل دي نو په همدې خاطر یې ورته شعور ورکړي دي اود بدیو ددې دوو الهامونو څخه یې ورته د یوه دخپلولو پوره ازادي ورکړې ده. ټول مخلوقات د الله تعالي د قانون پابند دي ، خو انساني ذات یواځې د الهي د احکامو پابند دي. په حقیقت کې د انسان سره څه دومره زیاته واکمني هم نه شته. یواځې د یوې شیبې واک لري اوهغه شیبه هم همدا موجوده وخت دي. همغه وخت چې دانسان سره شته دهغې څخه باید په سهي توګه ګټه پورته کړي ، ان تر دې چې دپایلو په اړه یې هم انسان بې واکه دي. نو اوس که څوک دا وخت داسې استعمالوي چې خپل لاسونه په زوره په اور کې ږدي نو بې له شکه چې لاسونه به یې و سوځي. دا د وخت د غلط استعمال پایلې دي چې یو انسان یې په دواړو جهانونو کې ترلاسه کوي. په مادي نړۍ کې هم او په روحاني نړۍ کې هم. لاس به دې هم و سوځي اوروح به دې هم په کړاونو کې اخته وي. خو که چیرې ته دا واک او اختیار په سهي توګه استعمال کړې نو ستا راتلونکې به پخپله ښه شي. په همدې توګه به ستا راتلونکې وختونه ټول درست و ګرځي. ان تر دې چې اخرت به دې، چې مونږ ورته د روح نړۍ وایو ، هم سهي او درست شي. دا ده په اسلام کې دانساني اختیار او واکمنۍ طریقه .

د قاسم دخبرو په اوریدو سره دشهزادګۍ سترګې دحیرانتیا څخه وازې پاته شوې وې ، زوړ بارټاکوزین داحساساتو تر اغیز لاندې راغلی و او ټول وجود یې لړزیده. لور یې «ماریا» هم د تیرې په څیر جامده ګرزیدلې وه او دوه سترګې یې په قاسم کې ور ننویستې وې تر څو لحظو پورې په خونه کې چوپه چوپتیا حاکمه وه خو دبوسنیا شهزادګۍ دا چوپتیا ماته کړه ، هغه ته خپل اواز لکه د ژور کوهي څخه راتلونکي محسوسیده:

« تا خو زمونږ سترګې را خلاصې کړې ، داسې بریښي لکه مونږ چې پخوا په یوه نالیدلې زندان کې بندیان و ، ددې حقیقت د رامنځته کیدو څخه اوس مونږ خپل ځانونه د لمړي ځل له پاره انسانان محسوسوو. خو دا داخرت خبره چې تا وکړه ، اخرت څه شي دي ؟»

اوس نو قاسم داسې احساسوله چې کوم غیبي قوت دهغه سره د کومک کولو له پاره مامور شوې دي. هغه پرته له ځنډه ووېل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« اخرت ؟.....اخرت خو يو لازمي شي دې. ځوک چې اخرت نه مني نو که هغه خداې هم ونه مني کوم توپير په کې نه راځي. داسې خداې چې په اخرت کې دانسان له پاره منصف نه وي ، ورته دخداې د ويلو اړتيا نه شته. قران کريم کې مونږ ته ويل شوي دی چې هر عمل او فکر لازمي پايلې لري ،تاسې چې دځه په اړه فکر کوئ دهغې له پاره هم اخرت شته او کوم عمل چې کوئ دهغه له پاره هم اخرت شته ، هغه وخت چې مونږ خپله موجوده لمحه درسته کړو نو دهغې له مخې زمونږه را تلونکې لمحه په خپله سهي کيږي ، اعمال په شخصيت باندې هم اغيز کوي ،ځکه چې اعمال دانساني روح اصلاح هم کوي او ديوچا چې انساني روح اودننه ذات اصلاح وي نو دهغه بيروني شخصيت او ذات هم باوقاره او ښايسته ښکاري. همدې ته نيک يا حسن عمل وايي. کله چې د يو چا ډير اعمال سهي او درست وي نوهغه بيا په خپلې ښکاره او پټ ژوند کې ډاډه او مطمئن اوسي او د خپل خداې شکر کونکې ګرځي. همدغې نفس ته په اسلام کې مطمئنه نفس ويل کيږي. ځوک چې دهمداسې مطمئنه نفس خاوند وي نو که هغه ومري هم ، نو مړ نه حسابيږي ، دهغه جسم له منځه ځي خو روح يې پوره اوسلامت د خپل ريښتونې پيداکونکې لورې ته ور رسيږي ، همدې ته اخرت وايي. هغه ځوک چې مطمئنه نفس له ځانه سره يوسي نوهغه به تل پاتې ژوند تر لاسه کړي او همدې تل پاتې ژوند ته جنتی ژوند وايي. اوهر هغه ځوک چې د مطمئن نفس خاوند نه وي او په ژوندانه کې ددغه ور په لاس شوې وخت غلط استعمال کړې وي او داسې اعمال يې تر سره کړي وي چې دهغه داخلي او بيروني شخصيت يې هم دتباهۍ سره مخ کړي وي نو هغه د مړيني وروسته بيابيا مړ کيږي او په تل پاتې سوځونکې اور کې به سوزيږي ، همدغې ته مونږ جهنم وايو ، اوهمدا ده د اخرت په اړه زمونږ عقيده.»

اوس نو شهزادګۍ ګوته په خوله په قاسم کې خپلې سترګې ور ننويستې وې،هغه په همدې فکر کې وه چې ټول مسلمانان به همداسې وي لکه قاسم چې دې. ددومره متوازنو اوبرابرو ، نيکو اوښه عقايدو خاوندان.... هغې هم هوډ وکړ چې د بارټا کوزين سره يوځاې به اسلام مني ، ځکه نور نو هغې ته د قاسم ځخه د زياتو پوښتنو کولو اړتيا نه وه. هغه خاموشه کيناسته خو په دې وخت کې بارټاکوزين يوه پوښتنه وکړه:

« قاسمه زويه ! ددې معنې دا شوه چې تر اوسه پورې چې ځومره انبياء اورسولان راغلي دي،دوې ټول دخداې تعالي غوره بندګان وو ، ددوې هيڅ يو هم پخپله خداې اويا د خداې زوې نه و.»

« بلکل دا ټول د خداې تعالي له اړخه ټاکل شوي خلک و. نبيان خو په هره زمانه کې او هر قوم ته ليږل شوي دي ، په حقيقت کې په پخوا زمانو کې چې هر نبي يارسول ددې نړۍ نه سترګې پټې کړې دي نودهغه وروسته دهغو منونکو د خپلو کم پوهيو اويا کم عقليو په اساس هغوې ته دخداې ، دخداې د اوتارو ، اويا د خداې دزامنو نوم ورکړې دي . تاسو د سمندر نه اخوا په هندوستان کې ووينئ هلته خلکو «رام» « کرشن» او « ګوتم » د خدايانو په ځير منلي دي. حال داچې کيدې شي دا ټول وګړي دخداې نيک خلک واوسي ، په حقيقت کې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیڅ دور کې هم دنړۍ ټول خلک د يوه ډول شعور اوپوهې خاوندان نه اوسي. يوشمير خلک دالله تعالې له اړخه غوره کيږي چې مونږ ورته پيغمبران وايو. دا وګړي د شعور اوپوهې په اړه تر ټولو د ستر مقام خاوندان اوسي. کله چې دا خلک خپلې خبرې نورو انسانانو ته ورښئ نو داسې خلکو ته يې ورښئ چې دعقل اوشعور خاوندان اوسي. دا خلک ورته خپله خبره پوره پوره ورښئ او هغوې د خپلو ځانو ملګري کوي، خو کوم خلک چې دهغوې په خبرو باندې و نه پوهيږي نو هغوې د شعور له اړخه په ښکته درجه کې اوسی. همداسې خلکو ته مونږ کافر وايو. خو يو شمير داسې وګړي هم شته چې دخپلو عارضي ګټو په خاطر د حق لاره نه شي خپلولې او دسرو او سپينوزرو دځلا په کتلوسره په غلطو لارو باندې سر کيږي، دا ډول خلکو ته زمونږ په قران کې منافق اوسخت کافر ويل کيږي. زمونږ نبي او رسول صلی الله عليه وسلم چې دکوم شعور خاوند و نوهغې مرتبې ته هيڅ بل انسان نه شي رسيدلې. همدا علت دی چې الله تعالی هغه صلی الله عليه وسلم دټولو انسانانو له پاره اود ټولو جهانو له پاره ټاکلې و. زمونږ عقيده داده چې اوس به بل کوم نبي نه راځي او مونږدا عقيده هم لرو چې زمونږ په نبي باندې نازل شوې کتاب قران کريم تر قيامته پورې د ټول انسانيت له پاره هدايت اولارښوونه ده، زمونږ په مذهب کې د نورو مذهبونو پر خلاف د ذرې په اندازه هم تعصب نه شته، مونږ ددنيا هر انسان د يوه امت وګړي ګڼو اوهيڅ انسان دبل کوم انسان په غلامۍ کې نه شو کتلې.»

دقاسم خبرو ددې درې واړو په زړونو پوره اغيز کړې و، هغوې ته دقاسم خبرې د يو ډول عام فهمه خبرو په څير ښکاريدې، لړه شيبه وروسته شهزادګۍ په ويريدونکې توګه د قاسم څخه وپوښتل:

«دروندہ ميلمه !ما د زړه له کومې پريکړه کړې ده چې زه به خپل پلرنې مذهب عيسويت پريږدم او ستاسې مذهب اسلام به قبلوم.»

د شهزادګۍ دخبرې د پای ته رسيدو سره سم بارټاکوزين ووېل:

«دا خو نوره هم ډيره ښه شوه ! اوس نو ته مونږ درې واړه مسلمانان کړه. مونږ ته ووايه چې دمسلمانيدو له پاره کومو شياتو ته اړتيا ده. ايا مونږ به د صليب په څير کوم شي په غاړه کې را ځوړندوو. يا بله څه ؟»

«نه، تاسې ته به د داسې هيڅ کولو ته اړتيا نه وي، تاسې به يواځې په پاک زړه، پوره هوش او حواسو، او اخلاص سره دا منئ چې په دې عارضي ژوند کې د نړۍ ټول کاروبار هسې بې مقصده دې تر هغې چې د تلپاتې ژوند د تر لاسه کولو له پاره هلې ځلې او هڅې اوهاند و نه کړل شی. تاسې حيواناتو ته ووينئ نوځناور د بل د ژوند په خاطر له منځه ځي ،تاسې ووينئ يوه پيشو موګک نيسي او وژنی يی، ، خو په حقيقت کې هغه د خپل پاته نسل د پايښت له پاره دا قرباني ورکوي. په اسلام کې دشهيد مرګ د ټول قوم حيات ګڼل کيږي. مونږ په حيواناتو کې دا لری وينو خو انسان په خپله په دې حقيقت باندې باور نه لري، ځناور خو يواځې دخپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

راتلونکي نسل له پاره ژوندي اوسي،خو انسان ته دهغه ژوند دهغه دمړینی وروسته په لاس ورځي ، دهغوي ژوند یواځې د نسل دپایښت پورې را نغښتي نه وي بلکه دهرډول مادي تمایلاتو څخه پاک یو روحاني ژوند اوسي ، تاسو به دمسلمانۍ له پاره په دې ژوند باندې ایمان راوړئ اودا به منئ چې ددې ژوند مالک الله تعالي دي ، چې وحده لاشریک دې ، او دزمکې او اسمانونو یوآځني مالک دې . انسان ته یواځې اویواځې دهمغه اطاعت کول په کار دي ، تر څنګ یې په دنیا کې د شتو ټولو شیانو ویره باید له زړه څخه وویستل شی. همدغې ته توحید وایی . تاسې به یوآځې څو کلیمې وایې. اوپه هغې به دزړه نه ایمان راوړئ، زه اوس تاسې ته دا کلیمات درښایم ، د کلیمې د لوست نه وروسته به تاسې په ظاهری توګه مسلمانان شئ....

« قاسم دبوسنیا شهزادګۍ ، ماریا او دهغې بوډا پلار بارټاکوزین ته کلیمه یې طیبه وروښوله:

اوبیا یې په همدې فکر هغوې ته نوي اسلامي نومونه وړاندې کړل . تر څو د بوسنیا په خلکو کې هغو د خپلو همدې ځانګړې اسلامي نومونو په واسطه و پیژندل شي. قاسم د بارټا کوزین له پاره دعباس ، دبوسنیا دشهزادګۍ له پاره د « حمیرا او دماریا له پاره د« مریم» نومونه وړاندې کړل. درې واړه نوې مسلمانان ډیر زیات خوشحاله و ، قاسم تر ډیره پورې د هغوې سره د اسلامي اعمالو اوفرایضو لکه لمونځ ، روزه ، حج ، زکات او جهاد په اړه خبرې وکړې او هغوې ته یې په دې اړه تفصیلي معلومات ورکړل.ترڅنګ یې هغوې ته ددې امورو داجرا په اړه عملي څرګندونه هم وکړه.

هیچاته د شپې د تیریدو په اړه اندازه نه لګیده. سهار شو اوقاسم د سهار لمونځ دهمغوې سره په جمع ادا کړ اوپه ډیره خوږه ژبه یې ورته د قران کریم تلاوت وکړ . چې ددې تلاوت داغیز له امله ددرې واړو نوو مسلمانانو سترګې د ژړا نه ډکې وې.

دسهار د لمانځه دادا کولو ورو سته قاسم خپلې لښکر ګاه ته ولاړ او په خپله خیمه کې په ارام ویده شو .

سلطان مرادخان ثاني څو ورځې هلته په بوسنیا کې پاته شو ، بیا یې د هغه ځایه لښکر ته دکوچ کولو امر وکړ ، اوس نو هغه بیرته د اورنه په لور را روان و . په همدې وخت کې قاسم د سلطان څخه د البانیه په لور د تللو اجازه وغوښتله. خوسلطان ورته د اجازې کولو څخه انکار وکړ او ورته یې وویل:

« قاسم بن هشامه ! دا سهي وخت نه دې چې تا د دارالسلطنت اویا لښکر څخه لرې بل چیرې واستوم. مونږ خو اوس د پرلپسې یرغلونو څخه فارغه شوي یو خو دحالاتو څخه پوره ډاډ من نه یو ، ځکه تر اوسه پورې هونیاډې لا ژوندې دې اودهغه تر بیرغ لاندې د هنګری ټول فوځ سلامت شتون لرې. مونږ به هونیاډې هرو مرو سبق ور ښایو. خو اوس غواړو خپل دغه ستومانه لښکر اورنه ته د ارام کولو له پاره یوسو . بیا به دهغه ځایه تاته دالبانیه په لور د تللو اجازه درکول شي.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدې خاطر قاسم هم د خپل لښکر سره يو ځاې د اورنه په لور روان شو.

تر اوسه به لا د سلطان لښکر اورنه ته نه و رارسيدلي چې هلته په بوسنيا کې بوسنيايي شهزادګۍ چې اوس حميران نوميده ، يوه ورځ اعلان وکړ ...... چې هغه غواړي په بوسنيا کې د اوسيدو په ځاې اسلامي دارالسلطنت اورنه ته ولاړه شي. حميرا په دې خپل هوډ کې ځانته وه. دهغې مور و پلار او نو خپلوان يا خو په جنګونو کې له منځه تللي وو اويا لرې نږدې سيمو ته تښتيدلي و. د بوسنيا شاهي کورنۍ له منځه تللې وه .او د عباس پرته دهغې د پوښتنې بل څوک نه و پاته. په همدې خاطر هغې يوه اسلامي ښار ته دتللو او هملته د پاته ژوند کولو په اړه هوډ ښوولي و. کله چې دهغې ددغه تصميم څخه عباس اودهغه لور مريم خبر شول نو هغوې هم ورسره تللو ته تيار شول. همغه و چې ددې درې وګړو څخه جوړه شوې قافله دلښکر د تللو څخه درويشت ورځې وروسته د اورنه په لور روانه شوه.

سلطاني لښکر باغيانو ته د سزا د ورکولو، او د مملکت پولې د پخوا په نسبت د نورو پراخولو وروسته بيرته اورنه ته را ورسيد. قاسم د جنګ په ميدان کې بريالې او سرلوړې را ستون شوې و ، دهغه دخبرو او د ورپيښوشوو حالاتو د اوريدو وروسته دهغه کورنۍ باغ باغ شوې وه. دهغه ورور طاهر هغه په تندي باندې ښکل کړ او مورو پلاريې د خپلې سينو سره يو ځاې کړ اووريرونو يې دخوشحالۍ نه ښه شور اوغوغا جوړه کړې وه. خو د قاسم په زړه کې تر اوسه پورې يو زخم پاته و چې هغه يې ارام ته نه پريښوده. اوهغه زخم د ورکې شوې مارسي په اړه و.

هغه دمارسي سره دتل پاتې ژوند له پاره د يوځاې اوسيدو هوکړه کړې وه خو اوس د مارسي پرته هغه ته داسې بريښيده لکه ټوله دنيا چې ورانه شوې وي ، بلاخره د لښکرو د بيرته راستنيدو په دريمه ورځ هغه هوډ وکړ چې د سلطان سره به ويني او د البانيا په لور به ترې د تللو اجازه اخلي ، او هلته د ورتلو له پاره به ځان تياروي. هغه غوښتل چې داجازې د ترلاسه کولو سره سم به ډيل نه کوي او سمدلاسه به د البانيه په لور روانيږي.

هغه ماسپښين د کوره ووت. اوغوښتل يې دماښام د لمانځه وروسته دسلطان سره ووينې ، په خپل خاص اس سپور د اورنه د بازار څخه تيريده او په زړه کې يې دا دعا کوله چې سلطان ورته سمدلاسه د البانيه په لور د ورتللو اجازه ورکړي. د هغه وخته راهيسې چې سلطاني لښکر بيرته اورنه راستون شوې و نو په بازارونو کې سوداګرې او ګڼه ګوڼه زياته شوې وه، دعيسويانو دلښکرو څخه په لاس راغلي د غنيمت مالونه ، غنم ، اسونه ، تورې ،هرډول کالي او ..... په بازار کې پلورل کيده. خو قاسم دهر څه څخه بې نيازه و اوبواځې دمارسي په اړه يې فکر کاوه او دبازاره په بيړه تيريده. خو يو چوک ته د رسيدو سره سم يې دخپل آس واګې راښکودي ، ځکه هغه د مارتها زړه خادمه وکتله ، دمارتها د زړې خادمې په کتلو سره يې سترګې دحيرانتيا خلاصې او خوله يې وازه پاته شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هماغه خادمه وه چې د مارتها د قتل يو اځنۍ شاهده وه ، دغه عمرتيرې ښځه په هغه شپه ژوندۍ پاته شوې وه ، د مارتها د کور ځخه د راوتلو وروسته هغه ځآې ځاې ټکرونه خوړل او ګرزيده. خلکو به د سوال کونکي په څير لږ څه د خوراک ځښاک له پاره ورکول ، هغه به هم د ځآې د نشتوالي په خاطر همدلته د جومات په دروازه کې ويده کيده. قاسم هغه پيژندله. کله يې چې دا خادمه وکتله نو سمدلاسه د آس ځخه را ښکته شو او په ډيره بيړه يې ځان د يوه ډوډۍ پلورونکي ريړۍ ته چې دا خادمه يې تر څنګ ولاړه وه ورساوه. تر يوه وخته پورې خو خادمې قاسم و نه پيژانده خو کله يې چې وپيژانده نو سترګې يې داوښکو ډکې شوې او سمدلاسه د قاسم په پښو کې ور پريوته. اوس نو هغې سخته ژړا کوله. قاسم خادمه ددواړو لاسو ځخه ونيوله او راپورته يې کړه او غوښتل يې له ځانه سره يې يوسي. اوس نو هغه د سلطان سره دکتلو اراه شاته غورزولې وه ، هغه دا وانګيرله چې د مارسي دخادمې سره په دې بازار کې ليدنه کتنه هسې يو خداېې معجزه ده. په دې خاطر دې ته اړتيا ده چې تر هر څه لمړۍ ددې خادمې ځخه دټولو حالاتو په اړه تفصيلي معلومات تر لاسه شي، هغه د مارسي خادمه له ځانه سره په بازاري کرايه شوې سپرلۍ باندې کينوله او کورته يې يوړه. په دې وخت لمر هم دماښام په غيږ کې د پريوتلو روان و. کله چې قاسم خپل کور ته ورننوت نو ويې کتل چې په کور کې ټول خلک حاضر دي ، تر ټولو دمخه د قاسم ورندار د دغې زړې غمجنې ښځې په کتلو سره حيرانه پاته شوه. خپل کار يې پريښود او راپورته شوه ، قاسم هم په پوره ژورتيا سره دخپلې ورندار په لور وکتل او ويې ويل:

«دا د غزالې خادمه ده. دغزالې د تښتولو وروسته تر اوسه پورې په کوځو کو ځو کې ګرزي ، د نن نه وروسته به دا همدلته اوسي دکور په کارو بار کې به له تاسره مرسته کوي.....»

سکينې د قاسم دخبرو د اوريدو وروسته په چټکۍ سره مخته ورغله اودمارسي خادمه يې په خپله غيږکې را ونغاړله. خو دمارسي خادمې دقاسم دخبرو وروسته قاسم ته به غټو غټو سترګو کتل ، دهغې شونډو ته څه راتلل او غوښتل يې چې ويې وايې خو داسې بريښيده چې کوم ناليدلې ځواک دهغه ژبه ګونګه کړې وي ، بيا دهغې دژبې ځخه په ډيره سخته توګه دا څو ټکي را ووتل:

« دا.....غزاله څوک ده ؟ ايا تاسې مارسي بې بې ته غزاله واييې؟ که چيرې تاسې وايې چې مارسي بې بې تښتول شوې ده نو تاسې خو بيا ډيره اشتباه کوئ»

خادمې دهمدې خبرو ورسته خوله بنده کړه ، د قاسم پښو ځخه زمکه وتلې وه او سمدلاسه يې وپوښتل چې ايا مارسي تښتول شوې نه ده ؟ که چيرې هغه تښتول شوې نه وي نو بيا چيرې ده ؟ دقاسم زړه په زوره زوره درزيده ، او په خپل زړه کې يې دا دعاوې کولې چې کاشکې مارسي په خيريت کې و اوسي. خو دخادمې دخبرو ځخه دهغه افق تار تار شو. هغه فکر وکړ چې خادمه ورته کوم بد خبر اورول غواړي. نو همت يې وکړ او بيا يې ترې وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مق......مقصد دې څه دې ؟ ته ماته څه ويل غواړې ؟ ...... كه مارسی رينښتيا هم نه وي تښتول شوي نو بيا چيرې ده ؟» خو خادمې دقاسم د پوښتنې د ځواب د وركولو په ځاي په چغو چغو ژړا پيل كړه. دخادمې ددې ژړا په واسطه د قاسم مور او پلار او وريرونه هم سره راټول شول ، خادمې سلګۍ وهلې او ژړل يې. دكور ټولو خلكو په ډيره ستونزمنه توګه هغه خاموشه كړه اودمارسي په اړه يې ترې وپوښتل. خاد مې د سلګيو په څپو كې وويل:

« مارسي بي بي هم دهغې د مور سره يو ځاي تللې ده »

دا درواغ دي ، كه داسې واې نو بيا به دهغه جسد هم دهغې دمور سره يو ځاې را پيدا شوي و. د قاسم وررورته په ډيره احساساتي توګه وويل. خو په خپله قاسم ګم سم ولاړ و. دقاسم مور او ورندار هم همدا خبره تكرار كړه. بيا نو خادمې ورته وويل:

« ما په خپلو سترګو وكتل ، مارسي بي بي دخپلې مور د وژل كيدو وروسته په ډيره ميړانه د غلو مقابله وكړه اوكله چې ستومانه شوه نو بيا يې دخپلې ابرو دخوندي ساتلو په خاطر خپله توره په خپله ګيډه كې ور ننويسته. ما په خپلو سترګو وكتل چې دمارسي بي بي ټول وجود په وينو كې لت پت و او اخري ساه يې اخسته چې دخپلې مور لورې ته ورغله ......بيا ابوجعفر او دهغه ملګرو دمارسي بي بي لاش راپورته كړ اوله ځانه سره يې يوړ ، د دروازې بيرون دهغوي يو بل ملګرې هم ولاړ وو. ما دا ټوله صحنه په خپلو سترګو كتله. ماغوښتل ددې پيښې وروسته ستا كور ته راشم خو نه پوهيدم چې تاسې چيرې اوسيږئ ، ما محل ته د ورننوتلو جرءت نه شو كولې ، په بازار كې مې د ډيرو خلكو څخه ستاسې په اړه و پوښتل خوهيچا راته ستاسې په اړه معلومات را نه كړ.

د قاسم وينه وچه شوې وه ، تک ژيړ رنګ ولاړ و او ديوال ته يې تكيه كړې وه. خو دهغې مور او ورندار د خادمې ددې خبرو په اوريدو سره ژړل. اوس نو دطاهر سره هم د ويلو له پاره نور څه نه و. په همدې وخت كې د زاړه هشام اواز راپورته شو.

« داهم شوني ده چې په دې وخت كې به غزاله بې هوشه وه اوهغوې دهمدې بې هوشۍ په حالت كې پورته كړې وي او له ځانه سره يې وړې وي. كه چيرې هغه شهيده شوې واې نوهغو خلكو بيا د څه له پاره له ځانه سره وړله.»

خو دمارسی خادمې په زور زور خپل سر د نفې په خاطر خوځاوه او ويل يې « نه ، نه ! دمارسی بي بي څټ لاندې را پريوتې و ، هغې چې په كومه توګه خپله ګيډه په توره سورۍ كړې وه نودهغې څخه دا ډاګيزه كيده چې كه هغه بې هوشه وايې نو په هوش كې د راتلو سره سم به يې خپل ځان دوباره په توره سورې كاوه. زه په ډاډمنه توګه ويلې شم چې مارسی بي بي هم شهيده شوې ده.»

دا سې څرګنديده چې قاسم باندې سكته راغلې وي ، هغه ټول په همدې حال كې پرينښوول اوبلې خونې ته ولاړ. مارسي دهغه مينه وه. هغه او مارسي څو ورځو كې يود بل كيدونكې و. قاسم ته دهغې سره د تيرو ورځو دليدونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کتنو یوه یوه لمحه را یادیده. دهغه زړه هیڅ په دې نه ډاډ من کیده چې مارسی دې له منځه تللي وي. خو اوس دهغه سره ددې خبرو دمنلو پرته بله لاره هم نه وه. هغه داسې انګیرله چې ابوجعفر ورته دروا غ ویلي دي چې مارسی ژوندی ده. قاسم تر ډیره پورې په همدې فکرونو کې ډوب و، هغه ته ابوجعفر ویلی و چې مارسي د البانیې په لور تللې ده، هغه فکر کاوه چې شوني ده چې ابوجعفر به د اذیت کولو د ډیرې سختې ویرې له امله هغه ته دا بهانه کړې وي.

قاسم تر ډیره پورې د مارسي د مرګ او ژوند په اړه په مختلفو فکرونو کې ډوب پاته و. خو اوس ورته داسې برېښیده چې مارسي ترې ډیره لرې تللې ده. په همدې وخت کې دهغه دکورنۍ خلک ټول راغلل او دهغه تر څنګ کیناستل.اوهغه یې دلاسا کاوه. هغه ته یې مور، ورور، ورندار ... ټول راغلي و. خوهغه د هیڅا په تلو راتلو نه و خبر شوې. هغه دمارسي په بیلتون او د ابوجعفر په ژوندي په څنګ کیدو باندې کولمې خوړلې. هغه ته نن شپه تیریدل هم ستونزمن شوي و. هغه ټوله شپه ویښ پاته و او دمارسی په اړه په فکرونو کې ډوب و.

بله ورځ هغه د اغا حسن سره یو ځای شو او دمارسي په اړه یې ددغې نوې انکشافاتو په رڼا کې خبرې وکړې، اوس هغه غوښتل چې کوم وفاداره او نیک انسان البانیه ته و استوي اودمارسي په اړه معلومات را ټول کړي. هغه ته یوه موهومه هیله په زړه کې را ګرزیده چې کیداې شي مارسي ژوندی وي. هغه خپل دوست اغا حسن ته خپله ټوله قصه وکړه. او بیا یې دخپل منځې مشورو له لارې د یني چري یو ډیر تکړه او وفاداره سپاهي « ابراهیم» دالبانیه په لور د لیږلو پریکړه وکړه.

څو ورځې وروسته ابراهیم خپل ساده کالي واغوستل او د البانیه په لور روان شو، په دې وختو کې قاسم دسلطان سره د کتلو هڅه ونه کړه. خو نن یې ددې خبر د اوریدو وروسته چې سلطان یو ځل بیا هوډ کړې چې سلطان محمد په تخت کینوي اوپخپله یو ځل بیا ګوښه ناستې شي او خپل عبادت ته دوام ورکړي، نو د سلطان سره دکتلو له پاره محل ته ورغې. نن یې هوډ درلود چې د شهزاده محمد سره ووینې، خو تر ټولو دمخه د سلطان سره دکتلو له پاره ورغې، سلطان هغه ډیر ژر خپل حضور ته را وغوښت. کله چې قاسم د سلطان خونې ته ور ننوت نه د هغه په صوفیانه څیره یې نرۍ شانته خندا و کته. قاسم په ډیر ادب سره دسلطان په خونه کې حاضر شو او هغه ته یې سلام وکړ او بیا خاموشه و درید. سلطان قاسم ته د سر نه تر پښو پورې وکتل اوبیا یې ورته په خندا کې وویل:

« مونږ خو داسې انګیرله چې قاسم بن هشام مونږ له یاده ویستلي یو. خو ستا را تلو یو ځل بیا مونږ ته د ډاګیزه کړه چې مونږ اوس هم ستا په یاد یو.» دسلطان په خبرو کې پټ طنز رانغښتي و، قاسم ورته په ډیره شوخۍ سره وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« نه درونده سلطانه ! خداي تعالي دې زما په ژوند کې هغه ورځ نه راوړي چې زه به ستا په څېر د انسانيت محسن له ياده وکاږم...... ما زما هيله دا وه چې هره ورځ ستاسې دربار ته حاضر شم. خو هر ځل راته مخکې خنډونه پيدا شوي دي خوکله مې چې نن يوځل بيا دسلطان دګوښه ناستې په اړه واوريدل ، نو ستاسو حضور ته د مشرف کيدو په خاطر راغلم.»

« ډيره ښه ! داسې ښرګنديږي چې د غم دولت ته د خبرو د ډيرو نيکو او ښو لارو څخه مالا مال کړې يې .»

« ددولت غم ؟...... درونده سلطانه ! زه ناپوهه په دې کنايه باندې ونه پوهيدم»

« زما مقصد دادې چې د البانوي کنيزې دلور مارسي ورکيدا ته بلکل له منځه وړې يې. مونږ همدې ته د غم دولت وايو .»

دسلطان داشارې په پوهيدو د قاسم سر ښکته شو اوسلطان ورته يو دوه قدمه نور هم رامخته شو. دقاسم په اوږه يې لاس کيښود« قاسم بن هشامه ! ته زما د زامنو په څير يې. ياد ساته چې مونږ ستا دحالاتو څخه بې خبره نه يو. مونږ د جنګ د محاذ څخه د راستنيدو وروسته سمدستي يو قاصد سکندر بيګ ته استولې و ، سکندر بيګ زمونږ قاصد ډير ښه پيژني. زه هيله لرم چې هغه به زمونږ دخبرې څخه انکار ونه کړي. ځکه ما دهغه سره دخپلو زامنو څخه پورته مينه کړې ده. زه پوهيږم چې هغه بغاوت کړې دې خو زه دهغه بغاوت د يوه نازولې ځوې د ضد په څير ګڼم اودهغې څخه زيات اهميت نه ورکوم.»

« خو درونده سلطانه ! سکندر بيګ يوازې بغاوت نه دې کړې بلکه خپل مذهب يې هم تبديل کړې دې. يا په بل عبارت هغه اوس مرتد شوې دې»

«هو ! زه په دې اړه معلومات لرم. خو زه په دې ډاډه يم چې هغه به يوه ورځ نه يوه ورځ زمونږ پلرنۍ مينه په ياد راوړي او بيرته به خپل اصل ته را ګرځي. ما هغه ته دخپلې مينې څه نښې نښانې هم ورليږلې دي ، په دې اساس زه هيلمن يم چې هغه به زمونږ دهمدې احساناتو په بنسټ د البانوي ونيځې لور مارسي بيرته دلته را وليږي.»

خو قاسم د سلطان په خبرو باندې لږ څه ډاډ هم ونه ښوده. اودا چې سکندر بيګ به دهغه خبره و مني او مارسي به بيرته ورته را وليږي. لمړې خو هغه دمارسی د ژوند په اړه ډاډه نه و. خوبيا يې هم دسلطان څخه مننه وکړه او تر ډيره پورې هملته چپ چاپ ولاړ و. خو بيا يې وويل:

« درونده سلطانه ! شهزاده محمد لا تر اوسه پورې ډير کوچنې دې او دسلطنت دښمنان هر وخت په سنګر کې ناست دي ، زه دمعظم سلطان دربار ته په دې خاطر راغلي يم چې د ملت د پاسبان توجه د يني چري د فوځ په لور را وګرځوم ، ځکه په هغوې کې دځو ورځو راهيسې يو ځل بيا د تنخوا ګانو دکمښت په اړه زوګ اوريدل کيږي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

درونده سلطانه ! ماته داسې بريښي چې په اورنه کې يو ځل بيا سازش د پښيدو په حال کې دي . او د قيصر سلطان ددې جال دخپرولو له پاره دسلطان د غيابت نه د ګټې د پورته کولو هڅه کوي.

قاسم دسلطان دګوښه ناستې څخه د را پيدا کيدونکو انديښنو په اړه د خپلو خيالاتو څرګندونه کوله ،تر څنګ يې د تازه حالاتو څخه هم سلطان خبر کړ ، خو دا ځل سلطان دهغه خبرو ته د توجه کولو په ځاې په خندا ځواب ورکړ او ورته يې وويل:

« ته انديښنه مه کوه ماته د تنخواګانو د کمښت د بحث په اړه پوره پوره معلومات ترلاسه شوې دي. اوموږ د يني چري د فوځيانو دتنخواګانو د لوړولو له پاره حکم جاري کړې دي ،په دې اړه د انديښنې کولو اړتيا نه شته. دا غوښتنې د کوم سازش له مخې نه دي رامنځته شوې ، بلکه د ډيرې مودې څخه د سپاهيانو دا غوښتنې موږ ته را رسيدې.»

خو دسلطان ددې تسلی څخه که سلطان پخپله ډاډمن و خو قاسم په هيڅ صورت ډاډ من نه و . داسې بريښيده چې دقيصر جاسوسان لا تراوسه هم په اورنه کې پټ پراته دي ، قاسم تر يوه وخته پورې دسلطان په خونه کې پاته شو ، په همدې وخت کې ورته سلطان وويل چې هغه غواړي يو ځل بيا د ايدين سيمې ته د خپلو پخوانيو مصروفيتونو له پاره ولاړ شي ، دا دسلطان پريکړه وه او قاسم ددې پريکړې دماتولو له پاره هيڅ وس نه درلود. په همدې خاطر چپ ولاړ و ، دبيرته راستنيدو په وخت کې قاسم د شهزاده محمد دکتلو له پاره ورغې اوپاته ټوله ورځ يې دهمغه سره يوځاې تيره کړه .

څو ورځې وروسته قاسم د ايدين خانقاه ته ور رسيدلې و اوشهزاده محمد يوځل بيا د سلطان ځاې ناستې ټاکل شوې و ، په اورنه کې ښه خوشحالې وه . د نوې سلطان د تخت ناستې په وخت کې هرې لورې ته دجشن له پاره تياري نيول شوې و ، تيرو فتوحاتو هم دعثماني سلطنت اوسيدونکې ډير خوشحاله کړې و ،بازارونه اوکوڅې د تجارتي اموالو څخه ډکې وې ، دلرې لرې ځايو سوداګرانو به خپل مالونه راوړل اود اورنه په بازارونو کې به يې پلورل. هره ورځ سهار به چې د اورنه د بازار دروازې پرانستل کيدې نو د مسافرينو قطارونه به ولاړ و ، د تلونکو په ځاې په د راتلونکو شميره زياته وه. ديني چري سپاهيانو به رنګ په رنګ خلک کتل ، قاسم به هم هره ورځ يني چري لښکر ځاې ته د بازار د دروازې څخه تيريده . په همدې وخت کې دهغه سترګې د اروپا څخه د راغلې قافلې په يوې ډلې ونښتې. دا قافله نه ډيره لويه وه او نه ډيره کوچنۍ ،..... خو د سوداګرانو قافله معلوميده ......په سامانونو بار اوښان قطار په زمکو باندې ګونډه شوې و اود قافلې نارينه اوښځينه ټول د اوښانو تر څنګ په زمکو ناست و . هرې چيرې يې خپل پوزکې غوړولې و او په خپلو خوراکو کې مصروف و . قاسم ددې قافلې څخه د تيريدو په وخت کې دخپلو معلوماتو له پاره د يوه سوداګر څخه و پوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« وروره ! دا قافله دکومه ځایه څخه راغلې ده ؟»

« زمونږ قافله د سربیا دپولو څخه راغلې ده.»

قاسم د خپل اس د تم کیدو پرته دا پوښتنه کړې وه اوبیا یې دخپل آس واګې سستې کړې وې. خو دسربیایې پولو دخبرداوریدو سره سم یې د بوسنیایې شهزادګۍ انځور په فکر کې را وګرزید. دقاسم آسپ په پوره ګړندۍ توګه د خپل معسکر په لور ور روان و.

دسربیایې پولو څخه راغلې قافله د اورنه ښار ته د ورننوتلو سره سم خپره وره شوه. په قافلې کې ګڼون کونکې هر وګړې دخپلو خپلو کارو په لور تللې و. خو دوه اجنبي ښځې اویو زوړ سړې لا تر اوسه په اندیښنو کې ګرزیدل را ګرزیدل هغوې په اورنه کې یواځې یو سړې پیژانده او هغه هم قاسم بن هشام و. ځکه دغه دواړه ښځې ، یوه یې مریم اوبله یې دبوسنیا شهزادګۍ حمیرا وه او زوړ سړې عباس نومیده.

دا خلک د بوسنیا څخه دلښکرو د روانیدو نه درویش ورځې وروسته د اورنه په لور را روان شوي و ،خو د سوداګرانو هغه قافله چې دوې ورسره اورنه ته راغلي و ډیر ځنډ روانه شوی وه اوکه نه دوې به دلښکرو پسې سمدستي وروسته اورنه ته را رسیدلي واي.

نن قاسم دهمدې قافلې تر څنګ تیر شوې و ، او د یوه سوداګر څخه یې دقافلې په اړه پوښتنه هم کړې وه خو حمیرا اویا بل څوک یې نه و ترسترګو شوي.

عباس د پوره فکر او غور وروسته د ښار په لور د تللو پریکړه کړې وه ،حمیرا اومریم هم په خپلو ټکریو کې ځانونه رانغاړلي وچې ترې اسلامي پرده ډاګیزه کیده ، دوې د دیوال د لویې دروازې څخه ښارته را ننوتې وو او د چا څخه دپوښتنې ایګنې پرته دښار په لور روان و . دوې د خپله ځانه سره نه کومه سپرلۍ درلوده اونه څه ډیر سامان او وسایل ورسره و . شهزادګۍ له ځانه سره څه هیرې جواهرات او طلا درلودل. عباس او مریم هم له ځانه سره د خپل کور قیمتي وسایل را خستي و . هغوې فکر کاوه چې خپل دغه قیمتي وسایل وپلورې او هلته په اورنه کې پرې ځانته یوکور واخلي او تر څنګ یې په څه کاروبار پیل کړي. عباس ویل چې هغوې به دقاسم په واسطه دلته څه تجارتي کار پیلوي ، خو شهزادګۍ حمیرا هغه ددې کار څخه منه کړ ، خو معلومه نه شوه چې هغه ولې عباس ددې کار څخه منه کاوه . حال دا چې که هغوې غوښتلې نو هغوې د قاسم په واسطه پادشاهي میلمستون کی اوسیداې شول ، اخر هغه د بوسنیا شهزادګۍ وه ، خو داسې بریښیدله چې هغې د شاهي ژوند په ځاې ساده ژوند ته زړه ښه کړې و .

دوې د اورنه دبازار په منځ کې تر ډیره پورې ولاړل ، بلاخره عباس د یوه سراې تر مخه پړاووکړ ، اوس نو هغه حمیرا ته په استفهامیه سترګو کتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«لورې ! زما په فکر چې مونږ به په همدې سراې کې پړاو کوو ، او مونږ باید یوځو ورځې همدلته واوسو.»

حمیرا دسراې په تعمیر باندې سترګې وګرځولې اوبیا یې په مثبته توګه خپل سر وخوځاوه او ویې ویل: «سهي ده کاکاجانه !.... څنګه یې چې ته مناسبه ګڼې....»

د لږځنډه وروسته هغوې د سراې دمنشي سره خپل نومونه لیکل ، دا سراې د ښار په منځنۍ برخه کې پروت و ، دسراې یوه ملازم دهغوې کالی اوسامونونه واخستل اوهغوې ته یې خپله د اوسیدو ځاې ور وښوده . دا یوه پراخه او هوا لرونکې کمره وه ،کړکیو ته یې پردې پرتې وې او زمکه یې فرش وه او په فرشي زمکه باندې بسترې غوړیدلې وې. خوعباس انګیرله چې دا کمره د ښځو د اوسیدو له پاره مناسبه نه ده خوبیا هم دوې همدې کوټې ته ور ننوتل او دروازه یې ترشا و تړله.

تر اوسه پورې لا داخلک سهي ناست هم نه و چې دکمرې روازه یې و ټکیده . دواړو نجونو دروازې ته وکتل ، عباس ور پورته شو او دروازه یې پرانسته . ویې کتل چې د پوښ عمر یو انسان یې تر مخه ولاړ و . هغه ډیر معصومه ښکاریده ، اوعباس ته یې په ډیر غو سره کتل . دعباس له پاره ددې سړي کتل د هیلو پر خلاف کار و. پخوا له دې چې عباس ترې څه وپوښتي هغه سړي پخپله په خبرو پیل وکړ:

«دروندده مشره !..... ایا ستا نوم «بارټاکوزین» نه دې ، زه خو تا پیژنم»

د یوه اجنبی له اړخه دخپل نوم په اوریدو سره عباس.....ډیر زیات حیران پاته شو . دحمیرا او مریم غوږونه هم د خبرو اوریدو ته ولاړ پاته و . خو هغه اجنبي نور ځنډ ونه کړاو سمدلاسه یې وویل:

«ګورئ تاسې ویریږئ مه !.......دا دنیا ده...... په دې دنیا کې یو انسان د بل سره لیدل کتل کوي . داسې بریښي چې تاسې زه و نه پیژندلم . زما نوم اربان دې .... دهنګري اهنګر یم . ما دکریټ څخه تر یونانه پورې له تاسره یو ځاې سفر کړې و . ته زمونږ دجهاز کپتان وې.

عباس ته داسې څرګنده شوه لکه یو ناڅاپه چې د خوبه رابیدار شوې وي. هغه ته ټول هر څه په یاد راغلل. هغه ته دا هم را په یاد شول چې د اربان سره یې یوځاې د جهاز په پورتنې پوړ کې پوره میله درلوده . ترڅنګ یې دهغه سره یې د ټولې نړۍ په سیاسي مسایلو باندې بحث هم کړې و . عباس په بیړه ددروازې پلې پرانستې ، د اربان سره ورغاړیوت . ددې کار سره دحمیرا او مریم په مخونو کې هم دخوشحالیو څپې را څرګندې شوې.

اهنګر اربان تر اوسه هم په همدې سراې کې اوسیده . دا همغه وګړې و چې یوه ورځ په ناڅاپې توګه دقاسم سره په همدې سراې کې مخ شوې و اوبیا قاسم ورسره دبیا کتلو ژمنه کړې وه . خو قاسم د خپلو زیاتو مصروفیتونو په اساس دهغه سره بیا نه وکتلې . دا همغه وګړې و چې د اوسپنې د خپرولو په فن کې یې ډیره پوهه درلوده . په هغو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وختو کې به د اوسپنې څخه دشیانو جوړول دومره اسانه کار نه و. ډیر کم خلک د اوسپنې په پخښولو باندې پوهیدل. پاته ټول اهنګران یواځې د اوسپنې په ګرمولو او دهغې څخه د ستک او تبر د جوړولو په کارونو پوهیدل. اربان د اوسپنې څخه د ډیرو ښو شیانو په جوړولو پوهیده. هغه به اوسپنه ویلي کوله ځکه چې هغه ډیره پوه اوماهر ساینس پوه و. په هغه وخت کې به یې د ګندهک د استعمالولو په واسطه بارود استعمالول. خو تر دې وخت پورې د بارودو دوسلې استعمال ډیر کم و. اربان د جنګې موخو په خاطر یو ځانګړې ډول منجیق جوړول غوښتل تر څو دهمدې منجنیق په واسطه د بارودو تر ټولو ستر ګوله هم تر ډیره لرې پورې والوزوي. اوس نو اربان دعباس پخواني پیژوندونکې و، خو ورته معلومه نه وه چې عباس مسلمان شوې دې. تر اوسه یې عباس د بارټاکوزین په نامه پیژانده. هغه وخت چې عباس او ورسره نجونې دې کمرې ته ور ننوتلې نو همغه وخت اربان عباس کتلې و او پیژندلې یې و. په دې خاطر هغه ددوې د کتلو له پاره دلته راغې، عباس په ښه توګه هغه ته ښه راغلاست ووایه او دننه کمرې ته یې ور باله. په کمرې کې یې دخپلې لور په لور اشاره وکړه او ورته یې وویل :« دا زما لور مریم ده..... اودا شهزادګۍ حمیرا ده....»

« مریم؟..... حمیرا ؟...... ایا تاسو اسلام قبول کړې دې ؟ اربان ترې په حیرانتیا سره وپوښتل.

عباس ورته په خندا کې وویل چې : « الحمد لله ، اوس زما نوم عباس دې ، مونږ بوسنیا پرې ایښې ده او هوډ مو کړې چې همدلته واوسیږو.»

خو اربان دعباس خبرې په غور سره نه وې اوریدلې. د شهزادګۍ حمیرا په لور یې وکتل او ورته یې وویل : « درنې شهزادګۍ !.....درونده مشره ! ایا دا ښځه شهزادګۍ ده ؟»

خو دعباس نه مخته شهزادګۍ ځواب ورکړ. « نه درونده میلمه ! زمونږ پلار به مونږ ته د مینې نه کله کله د شهزادګۍ په نوم غږ کاوه....»

دحمیرا دځواب څخه اربان خاموشه شو ، عباس ورته دکیناستو له پاره وویل ،بیا دوې کیناستل او د اورنه په اړه یې خبرې پیل کړې .... اربان د څوتیرو میاشتو راهیسې دلته په اورنه کې اوسیده. او د ښار د تر ټولو مشهور اهنګر سره یې ملازمت اختیار کړې و. خوتر اوسه پورې په همدې سراې کې اوسیده. دسراې دمالک سره یې هم ددوستۍ اړیکې ډیر غځولې و چې دسراې مالک پخپله نه غوښتل هغه ددې ځآیه ولاړ شي. که هغه تلې هم نو چیرې به تللې وې ، په ښار کې یو تنها سړې یواځې په سراې کې اوسیدې شي، اربان د نن څخه څلور میاشتې مخته د قسطنطنیې څخه را روان شوې و ، دهغه ټول ژوند په سیر او سیاحت کې تیریده. ډیر ساده او درویش صفته انسان و. دکوچنیوالې څخه یې تر بلوغت پورې اوبیا تر دې دمه یې ژوند د ډیرې نژدې څخه کتلې و. او دنیا ته دتوجه د نه کولو په اساس په یو ځاې کې پاته کیدو اوتم کیدو ته زړه نه ښه کاوه. هغه تر څو کالو پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته په قسطنطنیه کې دخپلې پوهې ځرګندونه کوله ، خو یوه ورځ یې په ناسته ناسته دمسلمانانو سره داړیکو د نیولو اودهغوې په اړه د معلوماتو د ترلاسه کولو شوق په زړه کې و ګرزید. په همدې خاطر اورنه ته راغې. په اورنه کې یې لمړۍ د قاسم سره لیدنه وشوه. اوبیا یې ترڅو ورځو پورې دقاسم د را تلو انتظار وکړ خو کله چې قاسم تر ډیرې مودې پورې را نغې نو بیا یې کرار کرار دنورو خلکو سره اړیکې جوړ کړل دسراې مالک دهغه سره د ورورګلوۍ اړیکې جوړ کړل

نن ورته په ناڅاپې توګه پخوانې بحري کپتان بارټاکوزین ترسترګو شو. همغه ملاح چې ده ورسره د کریټ نه تر یونان پورې سفر کړې و. عباس ته هم هغه سفر ، که څه ډیر لنډ و ، را په یاد شوې و. خو داربان جذاب شخصیت ټول مسافرین دخپل ځان سره اشنان کړې و. په همدې خاطر دجهاز کارکونکو د عباس په ګډون دهغه سره په پوره ازاده توګه ګپ شپ لګاوه. داربان د سخاوت له مخې به هر وخت د جهاز پورته پوړ درنګینیو څخه ډک و. په همدې خاطر نن عباس د اربان په کتلو باندې ډیر خوشحاله و اوپه ډیره ښه توګه یې ورسره روغبړ وکړ اوبیا یې کمرې ته یوړ او دخپلې لور او شهزادګۍ سره یې د هغه پیژند ګلوي هم وکړه. بیا عباس د اربان څخه وپوښتل.

« خو وروره ! ته دلته څه کوې اودڅه وخته راهیسې دلته میشت یې ؟»

« زه دمسلمانانو د ژوند طریقو اولارو تر دې ځایه راوستې یم.....زه غواړم به ژوره توګه اسلام مطالعه کړم او اوس خو دمسلمانو اهنګرانو سره یو ځاې غواړم د بارودو د لرې ویشتلو له پاره منجنیق تیار کړم»

کله چې اربان ورته دخپل پلان په اړه خبره وکړه نو د عباس سترګې پرانستې پاته شوې « بارود ویشتونکې منجنیق ؟...... اربانه ! دا خو د جنګ ډیره خطرناکه وسله وي ، دا ته څه کوې ؟ ته خو دجنګ او حرب سخت مخالف وې.....»

اربان ورته مسکې شو اوبیا یې په هواکې سترګې ګرځولې اوورته یې وویل : زه اوس هم دانسانانو د وژلو سخت مخالف یم او دا ډول عمل په کلکه غندم. زه اوس هم همدا غواړم چې یو انسان د بل سره په مینه اومحبت ژوند وکړي خو هلته په قسطنطنیه کې ما وکتل چې یو شمیر خلک نه غواړي په زمکه باندې امن قایم شي ، ما د قسطنطنیې دقیصر خبرې اوریدلې دي، هغه دشیطان نماینده دې ، د امن نه ډک ښارونه ورانول ، د انسانانو وژل دهغه مشغله ده ...... دقیصر د کتلو وروسته زه په دې داډمن شوم چې دامن د راوستو له پاره جنګ کول اړین دي .....»

حمیرا د اربان خبرې په پوره دلچسپۍ سره اوریدې ،دهغې په سترګو کې تحسین کونکې څپې وې. هغې په لمړي ځل اربان ته مخ کړ او ورته یې وویل:

«کاکا جانه ! ته به بارود ویشتونکې منجنیق څه ډول جوړ وې ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مونږ به هغې ته منجنيق نه وايو بلکه توپ به ورته وايو ..... دعيسايي نړۍ يو شمير ساينس پوهان همدا ډول توپونه جوړوي ،خو هغه انځور چې زما په ذهن کې دي نو هغه به زمونږ د توپ د نړۍ بهترين اوغوره توپ وي.(عثماني دولت..) . زه به د پرانستې ګندهک په ځاې د توپ ګولۍ جوړوم ، دهغې ګولۍ په واسطه به ډير کلک ديوال هم له منځه ځي...»

بيا خو ته بايد دسلطان سره ووينې..... سلطان به ستا دخدمتونو ډيره قدرداني وکړي....»

« زه هم غواړم چې دسلطان سره ووينم ، خو دهغې نه مخته زه غواړم چې دخپل توپ يوه کوچنې نمونه تياره کړم ،په همدې خاطر زه ديوه اهنګر سره کار کوم ،اوس خو زما د توپ نمونه نژدې ته چې تياره شی. او زه به يې ډيره ژر د سلطان تر مخ وړاندې کړم»

زاړه عباس هم اورنه ته د خپلو راتلو موخې بيان کړې. هغه ورته وويل چې اوس مونږ غواړو همدلته په اورنه کې و اوسيږو . اوخپل پاته ژوند دخپلو مسلمانو ورونو سره يو ځاي تير کړو . هغه بيا تر ډيره پورې دخپل راتلونکې پلان په اړه خبرې وکړې....

ځو ورځې وروسته عباس دخپلو دواړو لوڼو يعنې شهزادګۍ حميران او مريم سره يو ځاي يو محل ته ولاړ. اربان هم ورسره ملګرې و . شهزادګۍ حميرا دخپل ځان سره قيمتي جواهرات او سرزر درلودل ، هغه يې و پيريدل اود سراي د مالک په کومک يې يوښه کور پرې را ونيوه .زاړه عباس هم دخپلو وسايلو دخرځون نه وروسته يوکوچنی کاروبار پيل کړ. اربان به هم خپله مياشتنۍ تنخوا همدې کورته راوړه اوپه دې تر تيب دوې ټول همدلته په دې کور کې سره يوځاي ميشت شول. اربان لا تر اوسه پورې په ښکاره توګه اسلام نه و قبول کړې خوپه زړه کې هغه مسلمان مسلمان و .

په همدې وختو کې سلطان مرادخان ثاني يو ځل بيا ګوښه ناستې شو او خپل ځآي ناستې شهزاده محمد يې په تخت کيناوه . قاسم يې دهغه ځانګړې سلاکار و ټاکه . اوپخپله بيرته « ايدين » ته ولاړ. اوس نو حالات هم ډير حيرانونکې وو. قاسم تر ډيره پورې ډاډمن شوې و چې مارسی شهيده کړل شوې ده . او د بوسنيا شهزادګۍ دقاسم د شخصيت څخه اغيزمنه شوې وه او ان تر اورنه پورې د هغه تر شا راغلې وه او همدلته په اورنه کې يې ساده ژوند پيل کړې و . هغې هڅه کوله چې خپل ځان را ځرګند نه کړي. هونياډې دهنګرۍ د پادشاه لاړډ سلاس د وژنې وروسته د هنګرې د پادشاهي تخت نيولې و . اوسلطان د درويشانو ليکو ته بيرته ورستون شوې و ، شهزاده محمد دخپل پلار ځاي ناستې ګرزيدلې و .... مارسي شهيده شوې نه وه او روغه رمټه د سکندربيګ محل ته ور رسول شوې وه . په داسې حال کې چې سليم پاشا تر اوسه هم په اورنه کې پروت و او دخپلې جاسوسۍ ريښې يې هرې لورې ته ځغلولې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه چې سلطان بیرته خپل ګوښه ناستي ځاې ته ورغي اونوې شهزاده په تخت کیناست نو د سلیم پاشا کارونه نور هم اسانه شول. اوس خو ابوجعفر په اورنه کېنه و ، اوسلیم پاشا ته د ابوجعفر دشتون اړتیا هم نه وه ، هغه دابوجعفر څخه هم تیز او ګړندې انسان و . هغه د سلطان د نشتوالې څخه ګټه پورته کړه او په ینې چرې کې یې دبغاوت تخم و شینده. هغه د ډیرې پخوانې مودې د تنخواګانو د کمښت مسئله یو ځل بیا را وسپړله اوپه نوو ځوانو سپاهیانو کې یې دبغاوت اور ته پوکې ورکړ. دا اور د ځنګل داور په څیر ډیر ژر هرې لورې ته خپور شو اوپه ډیر لږ وخت کې یې پوره سلطنت په خپلې لمن کې را ونغښت. دا د ۱۴۴۵ز کال پیښه ده.

سلیم پاشا د بغاوت په خپرولو کې څکه ډیره اسانتیا پیدا شوه چې ابوجعفر دشلو کالو راهیسې ددې بغاوت ریښې هرې لورې ته ځغلولې وې. دسپاهیانو دې بغاوت عثمانی سلطنت یو ځل بیا ولړزاوه. نوې ځوان سلطان سخت په ویره کې ولوید. په ښار کې باغیانو بلوا ګانې جوړې کړې او د سترګو په رپ کې د اورنه خوشحاله او امن ناکه ښار د فساد او بلواګانو په واسطه په ویر او ویرانې بدل شو . هرې لورې ته د بلواکونکو ډلې ټپلې ګرزیدلې ، چور ، چپاول ، لوټمار او وژنه هرې لوې ته روانه وه او سرکاری ځایونه د اور په لمبو کې سوځیدل. سلطان محمد خان ددې حالاتو څخه ډیر غمژن شوې و ، په دې نه پوهیده چې په څه ډول دا بغاوت و ځپوي ، بهرام خان هم په ښار کې د منډو ترړو په واسطه نور ستومانه شوې معلومیده خو هغه و نه توانید ددې سازشونو سرغنه تر ولکې لاندې راوړې. دښار کوتوال هم په هر ځاې کې پلټنه کوله ، خو دیوه لاس هم د بلواګرو دمشرانو پورې نه ور رسیده. دا ځل د قاسم د لاسه هم څه پوره نه و. څکه چې هغه دشاهې سراغ رسانۍ ددندې څخه لرې کړل شوې و . او دبله اړخه دمارسې بیلتون په ذهنې توګه مفلوج کړې و......

څو ورځې تیرې شوې اوبلواګرانو په ښار کې دخلکو د امنیت نه خوندې ژوند د دوزخ په څیر ګرزولې و ، په ینې چرې کې هم درز پیدا شوې و ، او عثمانې سلطنت یو ځل بیا په بنسټیزه توګه د ګواښونو سره مخ و. د سلطنت امرآء یو ځل بیا د نوې سلطان دربار ته راغلل اویو ځل بیا یې ترې د مشر سلطان مرادخان د بیرته راستنیدو غوښتنه وکړه ، دا ځل نوې سلطان ، قاسم بن هشام ته دادنده ور وسپارله...... خودا ځل دقاسم سره د خواجه خیرې په ځاې دهغه مشرورور طاهر بن هشام ملګرې شو. دسلطان محمد خان دحکم سره سم دا دواړه ورونه د ایدین په لور روان شول.

دا د جمعې مبارکه ورځ وه او خلک د ویرې او ترهې له لاسه په کورنو کې بند ناست و ، دښار په کوڅو کې دینې چرې باغې ډلګیو ګشت کاوه ، کله به دیوې کوڅې څخه د خلکو ډله را ښکاره شوه ، تیرې به یې وورولې ، املاکو ته به یې اور واچاوه او کله به د بلې کوڅې څخه. بلواګرانو د ښار د کوتوال دفتر هم کلابند کړې و.

په حقیقت کې ددې ټولو کارونو پړې د سلیم پاشا په لاسو کې و ، په داسې حال کې چې هغه به په خپله ټوله ورځ د نوې ځوان سلطان ، سلطان محمد په دربار کې ناست و . هغه نه یواځې شاهې طبیب و بلکه د سلطنت په

(c) ketabton.com: The Digital Library

عمايدينو کې يې هم ډېر ښه نوم درلود . هغه ورځ چې سلطان محمد خان قاسم بن هشام د ايدين په لور ورلېږه نو په هغه ورځ سليم پاشا هم ناست و . هغه ته دا خبر چې قاسم بن هشام د سلطان مراد خان ثاني په لور ورلېږل تر څو هغه بيرته راستون شي ،د ډېرې انديښنې وړ و . خو د قاسم او د هغه د مشر ورور طاهر د ايدين په لور د لېږلو د خبر سره سم د هغه په سترګو کې د مکارۍ يوه څپه را پيدا شوه اوکله چې قاسم او ورور يې طاهر د ايدين په لور روان شول نو سليم پاشا سمدلاسه خپل لاس پوڅې را وبلل او هغوې ته يې حکم وکړ :

« قاسم بن هشام او طاهر بن هشام د اورنه څخه بيرون تللې دي ، تاسې د هغه دکور څارنه کوئ، هسې نه چې په ښار کې بلواګران او فتنه اچونکي د هغه کورنۍ ته کوم زيان ور ورسوي .» ددې خبرې سره د هغه په شونډو کې دمکارۍ نه ډکه خندا وه او په سترګو کې يې شيطاني نڅا ځليده . هغه ددې بغاوت مشر و او د ابوجعفر نائب او بسپنه کونکي و . د هغه دغو پټو ګماشتو د هغه خبره ډېره ښه درک کړې وه . او د هغې د پلي کولو له پاره سمدلاسه د خپلو ځايو څخه پورته شول.

د سليم پاشا د حکم څخه يو ساعت وروسته د بلوا ګرانو يوه ډله چې نژدې پنځوسو کسانو ته رسيده ، شعارونه ورکول ، ځاې ځاې يې ويجاړوه او د قاسم د کور په لور ور روان و . دوې د يوه منظم پلان له مخې دلته را روان و . سليم پاشا خپل پخوانې دښمن قاسم ته سخت ټکان ورکول غوښتل. په دې وخت کې په ټول ښار کې داور اچولو پيښې او ورانې ويجاړې روان و نو که چيرې په همدې حالاتو کې هغه د قاسم په کور باندې يرغل راوړي نو په چا به شک کيږي ؟

کله چې د قاسم په کور کې ناستو خلکو په کوڅه کې شور و غوغا واوريده نو هغوې د خپل کور دروازې ددننه څخه و تړلې تر څو د بلواګرانو ډلې د تخريب له پاره کور ته را ننه نه وځي . دواړه کوچنيان علي او عمر بې له کومې ويرې د بام سر ته وختل . او په کوڅه کې يې موجوده بلواګران څارل. د قاسم زوړ پلار خپل پخوانې را ياد کړل او لوڅه توره يې په لاسو کې ونيوله او د خپلې ښځې ، نګور ، او کوچنيانو د خوندي ساتلو له پاره هملته د دروازې تر څنګ و دريد. د مارسي زړه خادمه هم په همدې کور کې د دوې سره يو ځاې اوسيدله.

بلواګران چې کله دروازې ته را ورسيدل نو سمدلاسه يې د دروازې په وهلو پيل وکړ ، دې دکار د هشام په اعصابو بد اغيز وکړ او په ذهن کې يې د نامعلومه خطرونو زنګونه اوريدل کيدل.هغه په زړه کې ويل چې کومه بده سانحه مخته راتلونکې ده . بلواګرانو اوس هم په پرلپسې توګه دروازه وهله . د طاهر ښځه په يوه منډه يوې کوټې ته ورغله او د طاهر غشې او کمان يې راواخستل او په يوې مورچې کې کيناتسه . د هشام ښځې او د قاسم د مور فکر د کوچنيانو په لور واوخښت ،په يوه منډه يې بام ته ځان ورساوه او هغوې ته يې ورغږ کړ ، علي او عمر اوس د سيل کولو په ځاې دويرې او خوف له لاسه د بام په يوه ځاې کې پټ ناست و . بلواګرانو دروازه په پرلپسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

توګه وهله او ویل یې ..... « دروازه پرانیزئ او که نه مونږ یې ماتوو .....» خو د زاړه هشام د دروند اواز په اوریدو سره بلواګران خاموشه او شاته شول. هشام هغوې ته وویل:

«« غدارانو د دروازې په ماتولو سره تاسو خپل مرګ ته اواز کوئ ، کورته د راننوتلو تر مخه زرورې فکر وکړئ ، ځکه دلته ستاسې تر مخه د حجاز ستر اوماهر توره وهونکې هشام بن عدي ولاړ دې.

خو څو ثانیې وروسته په بلواګرانو کې درې څلور کسو نقاب پوښانو د هشام بن عدي دکور دروازه ماته کړه ، دهشام اعصابو نور ځواب ورکاوه. دهغه مخ د غصې اوقهر څخه تک سور اوختې و. او نیغ ولاړ و. په همدې وخت کې ددروازې یوه دره را پریوته او درې نقاب پوښان دکور دننه را ننوتل. خو زوړ هشام لکه د اوسپنې ددیوال په څیر دهغوې تر مخه ولاړ و. کله یې چې توره پورته کړه نو د ستونې څخه یې خالصه عربې لفظ الله اکبر را ووت. اوس نو حالات داسې و چې دغه زوړ هشام په ځانته ځان د درې څلورو کسانو بلواګرانو سره په جنګ کې ښکیل و. یوه ته هم دا مجال نه وه چې دکور دننه قدم واخلی. دقیصر جاسوسانو ته دا ډاګیزه شوه چې دغه وګړې په یواځې ځآن ددوې مقابله کوې اوددوې هڅې یې د ناکامۍ سره مخ کړې دې. ځکه د هشام یوې تورې د بلواګرانو څلور تورې تم کولې. په همدې وخت کې دکور دیوه سنګر څخه یو غنړیدونکې غشې راغې اودیوه نقاب پوښه په څټ کې ور ننښت. نقاب پوښه د غوایی په څیر لاندې راپریوت. په همدې وخت کې یو بل غشې هم راغې اوبل نقاب پوښه یې پرې را څملاوه ، دهشام توره هم دومره تیزه وه چې د بلواګرانو دڅو کسو متې یې پرې کړې وې، د اسمان سترګو کتل چې دهشام ځواني بیرته راستنه شوې ده. سکینې هم د خپل ناست سنګر څخه یو یوکس په ننبه کاوه اوغشې یې ویشتل. ددې کار څخه بلوایانو ته هلته په ډیوډۍ کې تم کیدل ستونزمن شول ، او قدم په قدم شاته روان شول. په دې کار سره د هشام همت او جرءت نور هم زیات شو، ورمخته شو او دیوه اوږود نقاب پوښه په سر یې توره را خلاصه کړه او دهغه سریې پرې پرې کړ. همدا وګړې ددې ډلې د بلواګرانو مشر و. کله چې بلواګرانو دخپل مشر حالت وکوت نو په تیښته یې پیل وکړ او د سترګو په رپ کې یې هغه ځاې پریښود او و تښتیدل......اوس نو زاړه هشام خپله د وینو ډکه توره په لاسو کې نیولې وه او هملته په دروازه کې ولاړ و. او بې زړه اوبې غیرته بلواګرانو پسې یې غړونه کول. نن هغه دخپلې تورې د وهلو هغه هنر را ښکاره کاوه چې که چیرې دهغه زامنو هغه کتلې وای نو نن به یې دهغه د فن د وهلو مهارت په خپله منلې وای.

خو لا تر اوسه پورې د بلواګرانو ګوښ دمنځه نه و تللې. هشام د را لویدلې دروازې هغه پله بیرته پورته کړه اوبیرته یې په همغه ځاې کې و نښلوله د کوم ځآیه چې را غورزیدلې وه. اودکور دروازه یې لکه د پخوا په شان بیرته د دکور د دننه څخه و تړله. تر اوسه پورې هشام پوره ډاډ من شوې نه و. په دې خاطر هغه د وخت د پیدا

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیدو سمدلاسه خپل ټول کوچنیان د ګاونډي کور ته بوتلل. ترڅو چې د بلواګرو د بیا یرغل څخه هغوي خوندي پاته شي. خو سکینې خپله مورچه پرې نه ښوده. هغې وویل:

« پلار جانه ! زه به ستا تر څنګ اوږه په اوږه د دښمن سره مقابله کوم. مونږ به مور ، کوچنیان او دغزاله خادمه هلته د ګاونډي کور ته یوسو »

په همدې وخت کې کوچنیان او د هشام ښځه دبام څخه لاندې را ښکته شوي و خو دهغوي مخونه د ویرې او دهشت څخه تک ژیړ شوي و . هشام ته دا ښه ښکاره نه شوه. عمر او علي ته یې مخ کړ او ورته یې وویل: « عمر او علي !..... د ویرې کولو اړتیا نه شته. ومو کتل چې ستاسې زوړ دادا خپل دښمنان ځنګه و ځغلول. یاد ساتئ چې د زمري دیوې ورځې ژوند د ګیدړ دسلو کالو د ژوند څخه غوره دې.»

دا چې کوچنیانو ته به د خپل نیکه د خبرو څخه ډاډ ور په برخه شوې وي او کنه. خو لږه شیبه وروسته هغوي ټول د ګاونډي کور ته بوتلل شول. دهغوي په ګاونډ کې هم د یوه زوړ سالار کور و . که څه هم هغه زوړ سالار څه موده مخته مړ شوي و خو دهغه ښځه او یو زوي همله اوسیدل. دهغوي په کور کې اوس د ښځو نه علاوه یو ملازم هم موجود و . هشام ورته په ډیره بیړه څه خبرې وکړې اود خپل اصطبل څخه یې یو آس دهغه په واک کې ورکړ او هغه یې کومې لورې ته ولیږه. په دې ټول وخت کې ددې ځاې کوڅې دخلکو څخه خالي وې. بلواګر ان تللي و خو دهغوي دبیرته راستنیدو ګواښ موجود و . که چیرې د ښار به بازارونو او کوڅو کې فساد ، بغاوت او د اورلګولو پیښې نه واې نو هشام به هم کومې لورې ته تللي و .خو په دې وخت کې د اورنه ښار د کربلا انځور وړاندې کاوه. په دې خاطر هشام همله په خپل کور کې ددښمن سره دمقابلې کولو هوډ وکړ .

دبله اړخه ، کله چې سلیم پاشا ته خبر ورسید چې دقاسم او طاهر زاړه پلار د باغیانو پنځوس کسیزې ډلې ته په ځانته ځان ماتې ورکړې ده نو دقهراو غضبه سور شین کیده. هغه په خپلو باغیانو باندې سخت په قهر و ځکه هغه غوښتل د قاسم د نشتوالي څخه ډیره ګټه پورته کړي. هغه چې کله د ناکامۍ خبر واورید نو سمدستي را پورته شو اوخپله څیره یې پټه کړه او پخپله ددې شیطاني دندې د ترسره کولو له پاره را روان شو. دا ځل دهغه سره عام بلواګران نه و بلکه د ینې چرۍ د فوځ ډیره ښه توره وهونکې یې له ځانه سره راوړي و . دوي ټول په اسونو سپاره ، دوي غوښتل چې په هره توګه چې شوني وي قاسم ته زیان ورسوي ، داس سپرو دغه ډله په ډیره ګړندۍ توګه د قاسم د کور په لور ولاړه.

لا تراوسه پورې هشام د پخوانی جنګ ستومانتیا نه وه لرې کړې چې د سلیم پاشا ډله یې د کور دروازو ته ور ورسیده او دروازه یې ور وهله. دروازه لاندې را پریوته او دوي ټول په یوه وار کورته ور ننوتل. هشام د پخوا په څیر هغوي ته همله په ډیوډۍ کې ښه راغلاست وړایه...... اوسکینې هم دکمان څخه خپل غشي په پوره تیزۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره ویشتل. خو دا ځل داسې برېښېده چې قسمت د زوړ هشام پر خلاف دې ، هغه په پوره میړانې سره ددې غدارانو مقابله وکړه ، دهغوې درې کسه سپاهیان یې دوزخ ته ور تیر کړل ، دسکینې د غشو د ویشتلو په واسطه هم څو کسه سپاهیان زخمیان شوي و، خو دسپاهیانو شمیره زیاته وه او د زوړ هشام متو نور ځواب ورکاوه. بلاخره د هشام توره نوره د ګذار د تم کولو جوګه نه وه. او زوړ توره وهونکې عرب تر اخره پورې د جنګیدو وروسته په شهادت ورسید......

دهشام د راپرزیدو سره سم د سلیم پاشا دباغیانو ډله په ټول کور کې خپره شوه، تر دې وخته پورې پخپله سلیم پاشا روغ رمټ و. هغه په دې جنګ کې بلکل برخه نه وه اخستې. هغه هغې خونې ته چې سیکنه په کې په سنګر کې ناسته وه د ور ننوتلو څخه هم په ویره کې و ، ځکه په دې وخت کې سکینې بې بې هم د غشو ویشتل پرې ښودې و او توره یې په لاس کې اخستې وه او د کوټې ددروازې تر شا ولاړه وه. بلواګران په ویره ویره دهغې خونې ته ور ننوتل ، لمړی یو نقاب پوښه اوتر شا یې سلیم پاشا خپله توره په لاس کې نیولې وه او کمرې ته ور ننوت. هغه په ډیر احتیاط سره کمرې ته ور ننوتې و ...خو دهغه احتیاط دهغه په کار رانه غې ، ځکه سکینه لکه د وږې زمری په څیر د دروازې د شا څخه را ووتله اوپه یوه ناڅاپه یې په دې نقاب پوښانو باندې حمله وکړه. هغې په خپل لمړني ګذار سره د یوه نقاب پوښه کار ور ختم کړ او دیوې ماهرې تورې وهونکې په څیر په سلیم پاشا باندې حمله وکړه. سلیم پاشا دهغې د تورې وهلو دفن څخه په ویره کې لویدلې و ځکه هغه یوطبیب و ، په داسې حال کې چې سکینه د هشام ننګور او د طاهر ښځه وه. کله چې هغې د سکینې د تورې فن وکوت سمدلاسه شاته ولاړ خو پخوا ددې چې هغه شاته ولاړ شي او دسکینې د تورې څخه ځان خوندي کړي ، سکینې پرې د لیونۍ په څیر حمله راوړه. دسکینې توره د طبیب په لاسو ورپریوته اودهغه د لاس درې ګوتې یې پرې کړې او په لاندې فرش باندې یې ترې وغور ځولې. سلیم پاشا لکه د حلالې شوې وزې په څیر رمباړې وهلې او په داسې حال کې چې خپل لاس یې په تخرګ کې ننویستې و د کوټې یوه کونج ته ولاړ. اوس نو هغه ځانه سنبالاوه خو سکینه یې تر شاوه ، اما سکینې هغې ته و نه رسیده ځکه درې څلور کسو نقاب پوښانو په دغه میړنۍ او زړه ورې ښځې باندې دشا له اړخه حمله کړې وه ، سکینه و نه توانیده چې د څلورو واړو تورې له ځانه تم کړی په دې اساس سخته زخمی شوه ، دهغې دچپ اړخ اوږه پرې کړل شوې وه اوپه سر یې هم د تورو زخمونه و. یوناڅاپه یې د سترګو تر مخ اسمان و څرخید اوبې هوشه په زمکه راپریوته.

نقاب پوښان ددې میړنۍ ښځې څخه ډاډمن شول ، اوسمدلاسه دسلیم پاشا په لور ورغلل. ځکه سلیم پاشا د لاس د ګوتو د پریکیدو د درد څخه ډیر زیات نا ارامه و ،په همدې وخت کې نور حمله کونکې هم دې کوټې ته را ننوتل ، هغوې ټول کور لټولې و خو په کور کې یې ددې دواړو څخه بل څوک نه و موندلې. سلیم پاشا د همدې چغو او واویلاو په وخت کې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« دومره ژر نور خلک چیرې تللاې شی ؟...... هغوې به همدلته دګاونډې په کور کې وي ، تاسو سمدستي د شاوخوا ګاونډیانو په کورنو باندې حمله وکړئ.....»

دسلیم پاشا خبره لا نه وه تکمیل شوې چې بیرون په کوڅه کې د اسونو د تاخت اوازونه پورته شول ، دوې سمدلاسه متوجه شول او د سلیم پاشا شپږم حس هم دخطر احساس کړې و ، هغه یوه لمحه ځنډ هم مناسب و نه ګاڼه او بیرون ته یې منډه کړه ....دهغه سپاهیان دهغه تر شاو .هغوې لا په کوڅه کې و چې د مخالفې لورې یې مخې ته داس سپرو یوه ډله راغله.

دا همغه خلک وچې د رابللو له پاره یې هشام دګاونډې نوکر ور استولې و ، دوې د اغا حسن سپاهیان و ، قاسم بن هشام دوست اغاحسن چې کله باغیان د قاسم دکور نه د وتلو په وخت کې و کتل نو سمدلاسه یې پر هغوې دحملې له پاره خپل آس را تاو کړ خو دسلیم پاشا سپاهیانو دهغوې سره دجنګ تاب نه درلود په دې خاطر هغوې ټولو خپلې لکۍ تاوې کړې او د سترګو په رپ کې دهغه ځایه و تښتیدل ...... اغا حسن تر ډیره پورې دهغوې پسې خپل آس و ځغلاوه او ډیر ژر یې د قاسم دپلار اودهغه د ورندار قاتلین را لاندې کړل اوپه ډیر کم وخت کې یې دهغوې ګڼ شمیر له منځه یوړل...... خو .....

خوسلیم پاشا ..... دهغه ځایه وتلې و . ځکه هغه د ټولو دمخه بیرون راغلې و او دټولو نه مخته په خپل آس سپور شوې او تښتیدلې و ....

اغا حسن د بلواګرو د له منځه وړلو وروسته بیرته راستون شو خوزړه یې په زوره زوره درځیده ، او په ذهن کې یې ډول ډول خیالات را ګرځیدل .....هسې نه چې دښمن د قاسم کورنۍ ته زیان ور اړولې وي ... په همدې فکرونو کې ډوب د قاسم کور ته راغې. خو زړه یې هملته په ډیوډۍ کې ټکان وخوړ ..... ځکه د قاسم پلار دخپلې تورې لاستې په خپل لاس کې نیولې و او په وینو کې لت پت پروت و . دهغه په څیرې کې اوس هم ډیر زیات رعب او دبدبه وه . دهغه چپ اوښې لورې ته د بلواګرو لاشونه پراته و و . دوې ټول هغه په خپله اودخپلې ننګور په کومک له منځه وړې و. په کور کې مرګونې خاموشي خپره وه او هرې لورې ته د وینو لیکې خپرې شوې وې ، اغا حسن په ډیره غمژنه توګه را مخته شو او د هشام لاش یې را پورته کړ ، اوس یې غوښتل چې دننه کوټو ته ورشي ،هغه ډاډمن شوې و چې دظاهر ټوله کورنۍ شهیدان کړل شوې دي ،خو کله چې کمرې ته ور ننوت نو دیوې ښځې لاش یې تر سترګو شو ، دهغې سر او اوږه زخمي وه ، دې باوقاره اومیړنۍ ښځې لا تراوسه خپله توره په لاس کې نیولې وه او پړمخ پرته وه. په دې خونه کې د یوه نقاب پوښه لاش هم پروت و . اوفرش ټول په وینو کې ډوب و . دا د اغاحسن له پاره ډیره ستره صدمه وه ، هغه په دې ډیر غمژن و چې ولې په وخت د خپل دوست قاسم دکورنۍ د خوندی کولو له پاره نه و رارسیدلې. دکور ټول سامانونه خواره واره پراته و او هرشي په وینو ککړ معلومیده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه تر اوسه پورې د ګنګې په څير ولاړ و نه پوهيده چې څه وکړي، د هشام لاش يې په يوه تخت باندې کيښود او خپل ملګرو ته يې د ټول کور د لټون له پاره حکم وکړ.

په دې وخت کې يې ښځينه اواز تر غوږو شو. دا سې بريښيده چې دا به د سکينې اواز و. را منډه يې کړه او دسکينې په لور ورغې. داسې معلوميده چې هغه تر اوسه پورې ژوندۍ ده. هغه په بيړه هلته ور غې او پړمخه پرته ښځه يې را سمه کړه ، دسکينې سترګې خلاصې شوې ، هغه په هوش کې راغلې وه، کله يې چې اغا حسن وکوت نو په مړژواندي اواز يې څه وويل: اغا حسن ورته سمدلاسه وويل چې:

«اغاحسن يم....دقاسم دوست..... کوچنيان چيرې دي ؟»

اوس نو د سکينې پر مخ باندې يوه عارفانه شانته خندا وه ، هڅه يې وکړه چې خپل سر را پورته کړي ، اغا حسن ور مخته شو اودهغه سر يې راپورته کړ اوپه خپل زنګون يې کيښود. اويوه عسکرته يې اواز وکړ تر څو اوبه راوړي.....سکينې ورته په حسرتناکه سترګو کتل ،دهغېد شونډو څخه په ډير کمزورې اواز سره څه راوتل. « تاسو دلته په راتلو کې ځنډ کړې......ژون...ژوندته مو خداې پاماني ويلې ده .....پلا...پلار جان شهيد شوې دې. .....هغه .... دډيرو نقاب پوښانو سره مقابله وکړه......هغ...هغوې دوه.... دوه ځلي حمله وکړه......ما......دهغې ..... سر... دار...... زخمې .....زخمي....»

دسکينې ساه خرابه شوې وه ، داغا حسن ملګري اوبه راوړې ، داغا حسن د اوبو پياله د سکينې په شونډو باندې کيښوده ، څو څاڅکي اوبه د سکينې په خوله کې ور توې شوې خو څه نورې دخولې نه بيرون توې شولې ، کله چې د اوبو څاڅکي د سکينې د ستونې څخه تير شول نو هغه يو ځل بيا په هوش کې راغله او ويې ويل : « زما .....کوچنيان.... کوچنيان .... راوړس.....هغوې چيرې دي...؟»

اغا حسن سمدلاسه عسکرو ته حکم وکړ چې د ګاونډې دکوره دهغې کوچنيان را ورسوي ،پخپله يې هڅه کوله چې سکينې ته تسلي ورکړي.

« ميرنۍ ښځې ! مونږ سپاهيان ستا ميړاني ته سلام کوو. ته انديښنه مه کوه ، ته زخمي شوې يې. زه به دې همدا اوس د طبيب خوني ته ور ورسوم.»

خو دهغې په سترګو کې ناهيلې راپيدا شوې وه ، او دخپل ژوندي پاته کيدو ټولې هيلې يې له لاسه ورکړې وې. د لږ ځنډ وروسته په يوې کوټې کې د قاسم د مور د ژړا اواز واوريدل شو ، داسې ډاګيزه شوه چې د سکينې کوچنيان راغلي دي. داډير دردناکه حالات وو. عمر اوعلي ګم‌صم خوني ته را ننوتل ، دهغوې مخونه لکه د ژيړ لرګي په څير ژيړ شوي و. عمر اوعلي د خپلي شهيدکيدونکې مور سره يو ځاې کيدل غوښتل ، اغا حسن ددې

(c) ketabton.com: The Digital Library

منظر دليدلو توان نه درلود ، کوچنيان خپلې مور ته راغلل اودخپلې مور په څنګ کې کيناستل. دقاسم مور هم په ژړا او واويلا کې کوټې ته را ننوتله. په همدې وخت کې اغاحسن خپلو عسکرو ته حکم وکړ:

« ژر چې شوني وي يوه ارامه بګۍ راوړئ ، ترڅو زه دا ترټول ښه طبيب ته بوځم.»

خو اغا حسن ډير هيلمن نه و. سپاهيانو د برق په څير منډې وهلې ، سکينې چې کله خپل کوچنيان وکتل نود يو لاس د راپورته کيدو هڅه يې وکړه ترڅو د هغوې په رخسارو يې را ښکاږي. خو ونه توانيده. دهغه پورته کړل شوې لاس را پريوت او هغه يو ځل بيا بې هوشه شوه.نن د قاسم په کور کې کربلا جوړه شوې وه. دمارسي خادمه هملته په دهليز کې ناسته وه او وير يې کاوه. د شاوخوا دګاونډيانو ښځې اونر هم همدلته را ټول شوي و ، دا ځل سکينه تر ډيره پورې بې هوشه پرته وه ، په همدې وخت کې سپاهيانو بګۍ راوړه ، اوبيا يې په ډير کم وخت کې سکينه د ښار د طبيب سليم پاشا ځاې ته ورسوله.

خو دسليم پاشا مطب بند و. اغاحسن کوچوان ته حکم وکړ چې بګۍ د سليم پاشا کور ته بوځي. په ښا ر کې د بغاوت په اساس کوڅې او بازارونه بند و. کوم کس نيم که په سترګو کيده هغه هم د ويرې او خوف له لاسه نا ارامه معلوميده. بلاخره د سليم پاشا کور راغي ، سليم پاشا همله په کور کې موجود و. خو دخپل زخم په اساس يې د دې ښځې دعلاج کولو نه انکار وکړ. اوس نو د اغا حسن سره د زور څخه دکار د اخستلو بله لاره نه وه. توره يې راوويستله او د سليم پاشا خادم ته يې وويل:

« سمدلاسه طبيب را وبوله او کنه سپاهيان به کورته ور ننوځي او په زوره به يې راوړي. ته پوهيږې چې په ښار کې افراتفري او بغاوتونه خپاره دي ، سمدلاسه ولاړ شه اوزما د حکم تعميل وکړه.»

خادم سمدلاسه منډه کړه ، په دې وخت کې سکينه هم په هوش کې راغلې وه. خو ساه يې ډيره خرابه او تيزه وه. دهغې سينې ټوپونه وهل.شايد چې هغه خپلې اخرى ساه ګانې اخستې. اغا حسن چې د سکينې دا حال وکوت نو پخپله د سليم پاشا کور ته ور ننوت خوسليم پاشا بيرون ته را روان وو ،دهغه ښې لاس په يوې پټۍ تړل شوې و. او څيره يې د زيړ لرګي په څير ژيړه شوې وه ،قدم يې ډير سست او وجود يې کمزورې شوې و ، خو داغا حسن په ګوابښنه باندې د هغې زخمې ښځې کتلو ته راغي ، اغاحسن هغه له ځآنه سره راواخست اوپه منډه منډه بې تر بګۍ پورې راوست. خو کله يې چې دسکينې مخ ته وکتل نو هوش يې والوت ،ځکه هغه ښځه چې دهغه د سترګو تر مخه وژل شوې وه ، بيرته راژوندۍ شوې اوغواړې دهغه په لاسو تداوي شي . دهغه پاته حواس هم له منځه تللي وو. هغه ته داسې ډاګيزه شوه چې مريضه نه بلکه مرګ دهغه سر ته رارسيدلې دې. دغې غير متوقع او نا څاپې پيښې پر هغه سکته راوړې وه. هغه په ډير غور سره د سکينې مخ ته کتل په همدې وخت کې دسکينې پټې سترګې هم وغوړيدې اوپه سليم پاشا ورونښتې. که څه هم د حملې په وخت کې سليم پاشا په خپل مخ باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نقاب ترلي و خوبيا هم دهغه دسترګو د ليدلو وروسته ساه ورکونکي سکينې ډيره زياته حيرانه شوه. هغې هڅه وکړه چې خپلې سترګې پوره پرانيزي، لاس يې راپورته کړ او غوښتل يې دسليم پاشا په لور د اشارې کولو په ترڅ کې څه ووايي. خو په هغې د مرګې څپه راغله او هملته يې ساه ورکړه.

د اغا حسن له پاره دا يوه عجيبه معما وه ، هغه ته داسې ښکاره شوه چې سکينې په خپل اخري وخت کې غوښتل سليم پاشا طبيب ته څه ووايي. خو هغه په دې نه و پوه شوې چې سکينې طبيب پيژندلې و ، کله چې سکينې خپله اخري ساه اخسته نو داغاحسن د سينې څخه يخ تپ راووت ، هغه ډير غمژن او پريشانه و ، دهمدې پريشانې په وخت کې هغه دسليم پاشا حالت ته متوجه نه شو ، سپاهيانو ته يې د سکينې بي بي د لاش د وړلو حکم وکړ او په خپله يې دغم څخه سر ښکته کړې و او د هغوې تر شا روان و.

هغه وخت چې قاسم اوطاهر بيرته راستانه شول نود هغوې دخوشحالۍ نړۍ لوټ شوې وه،دهغوې خوشحاله کورنۍ په غم اوتيارو بدله شوې وه ، دهغوې ميړنې او بهادر پلار د منونو خاورو لاندې ښخ پروت و او د طاهر د ژوند اودهغه دغم او خوشحاليو ملګرې سکينه هم په هديره کې خاموشه پرته وه ، عمر اوعلي د خپلې مور او نيکه په غم کې په ژړا ګانو باندې ځانونه بلمنګه کړي و . د قاسم اوطاهر له پاره دا ټکان د زغم وړ نه و ، دوې دواړه د سلطان مرادخان ثاني دبيرته راوستلو له پاره ايدين ته تللې و. هغوې هملته سلطان ته د بغاوت کونکو يو انځور وړاندې کړ اودهمدې انځور د وړاندې کولو وروسته سلطان يوځل بيا هوډ وکړ چې بيرته اورنه ته راستون شي، هغوې خو په دې وتوانيدل چې سلطان دعزلت د ګوښه ناستې څخه رابيرون کړي اوبيرته يې له ځانه سره اورنه ته راوړي خو اوس دغم دزيادښت له امله دوې په خپله د عزلت ګوښې ته تلونکې و.

د قاسم د ذهن څخه د غم وريځې ولاړې خو د انتقام او بدلې اخستو احساس يې په زړه کې را و ټوکيد،هغه غوښتل په هر حال دخپل پلار او ورندار تر وژونکو پورې ځانونه ور رسوي. اغا حسن ورته ددې پيښې په اړه ټول هغه څه چې يې کتلي وي په تفصيل سره وويل ، هغه دګاونډيانو څخه هم د هرې خبرې پوښتنه کړې وه ، دهغه مور او دمارسي خادمې هم ورته د پيښې په اړه تفصيل ويلې و . او ورته يې ډاګيزه کړې وه چې حمله کونکو نقابونه اغوستې و . خو معلومه نه وه چې ولې دقاسم په زړه کې کومه خبره زوروونده پاته ده. هغه ته اغا حسن ويلي و چې دهغه ورندار د سختې زخمېکيدو په وخت کې د حمله کونکو دسردار ګوتې پرې کړې وې ، اغا حسن ورته دا هم ويلي و چې طبيب سليم پاشا دهغه د ورندار په تداوۍ کې د غفلت او سستۍ نه کار اخستې و خو اغاحسن ورته دسليم پاشا د طبيعت او د لاس د زخمې کيدو په اړه خبره کول مناسب و نه ګڼل. هغه په دې شک کې و چې د شهزاده علاوالدين او سليم پاشا تر منځه څه پخوانې پټو اړيکې شتون درلود. هغه اوس شپه او ورځ په همدې فکرونو کې ډوب پاته و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سلطان د راتلو وروسته په اورنه کې بغاوت تر کنترول لاندې راغې ، سلطان د راتلو سره سم دبغاوت کونکو سترو سترو کسانو ته د مرګ سزا ورکړه او یو زیات شمیر نامسؤله افسران یې په ځندانو کې واچول. تر څنګ یې د یني چري ګڼ شمیر سپاهیان یې د بغاوت او ارتداد په خاطر له منځه یوړل.په دې کارو سره اورنه یو ځل بیا د امن اوسکون ښار و ګرزید. خو لا تر اوسه سلطان د بغاوت جرړې نه وې پیدا کړې. سلیم پاشا تر اوسه پورې ژوندې و او دهغه لاس تر اوسه پورې تړلې و .دهغه د ښې لاس درې ګوتې پرې کړل شوې وې ، په دې خاطر یې لا تر اوسه روغتیا نه وه موندلې.

سلطان څو ورځې وروسته قاسم را وغوښت. او د قاسم د کورنۍ په دغه ډول وژلو یې د زړه له کومې افسوس ښکاره کړ او هغه ته یې حکم وکړ چې د بغاوت اصلي جرړې راپیدا کړي. قاسم پخپله هم همدا غوښتل چې هغه ته سرکاري اختیارات ور په برخه شي تر څو په ازادۍ سره خپل دښمنان و لټوي ، اوس نو هغه یو ځل بیا سرکاري سراغ رسان ګرزیدلې و ، دا ځل بهرام خان او دهغه ټوله اداره دده تر کنترول اوحکم لاندې و ه. په محل کې لرې کړل شوي سلطان محمد هم دقاسم سره خپله خواږې څرګنده کړه . اوهغه ته یې دخپله اړخه د هر ډول بسپنې اوکومک ډاډ ورکړ.

ددې پیښې څخه یویشت ورځې وروسته قاسم دیوې په زړه پورې پیښې سره مخ شو ، هغه د اورنه بازار د اهنګرانو کوڅې څخه تیریده چې د اربان سره مخ شو ، دا داورنه د بازار یوه تنګه کوڅه وه چې اهنګرانو اونجارانو په کې کار کاوه ، په دې بازار کې تورې ، نیزې ، کمانونهه او نور جنګي وسایل هم جوړیدل او پلورل کیدل. قاسم په لمړي نظر سره اربان وپیژانده. اربان هم چې قاسم وکوت نو ورغاړیوت. قاسم تر هر څه دمخه د اربان څخه ښښنه و غوښته چې دخپلو زیاتو مصروفیاتو په واسطه یې و نه شوکولاې دهغه سره خپله ژمنه پوره کړي خو تر څنګ یې د اربان څخه هم وپوښتل چې هغه په اورنه کې په کومو کارونو باندې مشغول دې ؟او چیرې اوسیږي ؟ اربان په ورته په خندا ځواب ورکړ او ورته یې وویل:

« زه خو په همدې بازار کې دیوه ستر اهنګر سره کار کوم. او همدلته د اورنه په یوې محلې کې اوسیږم» قاسم په دې ښه پوهیده چې اربان یو بې ضرره انسان دې خوبیا هم یو اروپایی اوعیسوي نژاده وګړې دې نو په دې خاطر یې پرې څه شک کیده . هغه غوښتل د اربان څخه لږ څه نور هم وپوښتي خو په دې وخت کې اربان په خپله خبرې پیل کړې او ویې ویل:

« درونده دوسته ! ... ته به زما په خبرو ډیر حیران پاته شې او خوشحاله به هم شې چې ما اسلام منلې دې او دبغاوت په ورځو کې چې کله زه په خپل کور کې بند پاته و م نو ما دقران کریم دلوست هڅه هم کړې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ډیره حیرانونکې ده ......تا اسلام قبول کړې دې ؟.... اوس خو ته نه یوازې زما دوست یې بلکه مسلمان ورور مې هم یې ...... خو په تاکې دا بدلون څنګه راغې ؟ اودا چا په کومک درکې راغې ؟...

د قاسم په خبرو کې ریښتیا هم حیرانتیا وه خو کله چې اربان ورته دخپل مهربان نوم وواېه نوقاسم دحیرانتیا څخه یو ټکان وخوړ ځکه چې اربان ورته وویل:

« په ما کې دا بدلون زما د وریرو مریم اوحمیرا په مهربانۍ سره راغلې دې ، زما دا وریرې ډېرې مهربانه دي ،هغوې پخپله هم اودهغو پلار عباس هم نوي مسلمانان دي ،مونږ ټول غواړو قرانکریم ولولو ،اوس مونږ دخپلو ځانو له پاره یو استاد هم نیولې دې ،ته خوکله زمونږ کور ته راشه ....»

قاسم ته دا خبره داسې ښکاره شوه لکه یو ناڅاپه چې په هوا کې الوتې وي، د ډیرې حیرانتیا له وجهې یې دخولې څخه خبره نه راوتله. ځکه هغه عباس ، حمیرا او مریم درې واړه پیژندل ، بلکه دهغوې نومونه هم قاسم ایښودي و. هغه به د بوسنیا هغه شهزادګۍ څنګه له یاده ویستلې وې چې په همغه لمړۍ ورځ یې د یني چرې د پنځه زره کسیز فوځ دسالار سره ټکر کړې و. هغه په دې هم حیران و چې هغوې څنګه او څه ډول دلته اورنه ته رارسیدلې دي. اوبیا د اربان سره یوځاې دوې ټول په یوه محله کې اوسیږي. دهغه سترګې دحیرانتیا څخه خلاصې پاته شوې وې اوپخپلې بې علمۍ یې افسوس کاوه. هغه اربان له ځآنه سره واخست او په یوه قهوه ځاې کې ورسره کیناست او تر ډیره پورې یې ددې بوسنیایي نوو مسلمانانو په اړه ورسره خبرې کولې. اربان ورته وویل چې هغه د سلطان او د مسلمانو عسکرو له پاره یو منجنیق شکله توپ جوړوي اوتر څنګ یې غواړې دسلطان سره ووینې. دقاسم له پاره دا ټولې خبرې نوې اوحیرانونکې وې ،هغه داربان سره ژمنه وکړه چې سبا به یې دسلطان سره د کتلو له پاره محل ته وړي. هغه د اربان څخه دهغه د اوسیدو د ځاې ادرس هم واخست. اوپه دې ژمنه یې ترې رخصت واخست چې هغه به نیغ په نیغه سلطانی قصر ته ورځې او د اربان د نوې توپ د جوړښت په اړه به ورسره خبرې کوي. ترڅنګ به یې سبا د اربان له پاره دسلطان سره د کتلو وخت هم وغواړی. د یوې اوږدې لیدنې وروسته هغه داربان څخه رخصت واخست او دسلطانې قصر په لور روان شو.

قاسم سلطان ته د اربان په اړه معلومات ورکړ اودهغه د نوې ایجاد په اړه یې هم ورته تفصیلی معلومات ورکړل. سلطان ډیر زیات خوشحاله شو او په پوره شوق سره یې د اربان سره د کتلو وخت ورکړ. قاسم ترې د سبا له پاره وخت غوښته خو سلطان دسبا پورې صبر ونه کړ ، قاسم یې له ځانه سره ستون کړ او د هغه څخه یې د اربان پوره پته او ادرس واخست او خپل سرکاري ملازمین یې دهغه د باعزته راوستلو په خاطر دهغه پسې ور واستول. قاسم داربان په اړه سلطان ته هر څه ویلي و. خو دبوسنیایی شهزادګۍ اوعباس په اړه یې ورته هیڅ و نه ویل. معلومه نه ده چې قاسم به په دې اړه دکوم مصلحت څخه کار اخست. قاسم د سلطان دهدایت په اساس هملته په محل کې پاته شو او داربان د راتلو انتظار یې پیل کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډیر لږ وخت وروسته ستر اهنګر اربان په پوره درنښت سره دسلطان په خدمت کې حاضر کړل شو . دا سلطان خاص دیوان ځاې و . اوپه دې ځآې کې دسلطان تر څنګ دغه ستر اهنګر او قاسم ناست و . اربان د دې ناڅاپي راتلو په اساس تر یوه ځایه حیران و خو اندیښمن نه و . سلطان ددې اهنګر د ښه راغلاست له پاره دخپله ځایه پورته شو ، په دې کار سره د اهنګر اربان په سترګو کې یوځل بیا حیرانتیا را وځلیده . ځکه هغه به کله کله د قسطنطنیې دقیصر په دربار کې حاضریده خو دمسلمانانو دسلطان په کتلو سره دهغه د زړه څرنګوالي بدل شوې و . هغه په دې فکر کې شو چې ایا پادشاه د پادشاهانو پرته دنورو عادي خلکو د استقبال له پاره هم را ولاړیږي. خو هغه په دې نه پوهیده چې سلطان مرادخان ثاني یو درویش صفته انسان دې ، اربان پخپله هم یو درویش صفته اوفلسفي انسان و . په همدې خاطر یې دسلطان په خندا کې دخپل ځان له پاره دخپلولۍ ځپې وکتلې ، سلطان د اربان سره دخبرو په وخت کې وویل: « مونږ دخپل دروند میلمه څخه ناخوالي یو .... ځکه چې د قسطنطیه ستر اهنګر د نږدې څلورو میاشتو را هیسې دلته په اورنه کې میشت دې خو زمونږسره یې دکتلو له پاره زحمت نه دې ویستلې.»

خو اربان ورته په عجیبه توګه ځواب ورکړ . هغه ورته وویل:

« مونږ په سلطاني ذوق ډیر ښه پوهیږو ......دخانه بدوشو کوم پادشاه نه وي چې مونږ یې په خدمت کې حاضر شوې وي ... زه د ظلم څخه کرکه لرم ، نو زه د ظلم د له منځه وړلو په خاطر د اسلامي فوځ له پاره یوه تاریخ جوړونکې وسله جوړوم . خو فقیر دهغو انعاماتو او اکراماتو څخه چې دسلطان لخوا دا ډول فنکارانو ته ورکول کیږي بې پرواه دې.»

دسلطان له پاره دا ډول خبرې چې په هغې کې یو ډول معنویت و ډیرې په زړه پورې ښکاره شوې ، که څه هم هغه د یوه اجنبي او ناپیژندل شوي انسان له اړخه وې خو سلطان یو درویش صفته انسان و او دهغه هیڅ خبره یې هم بده وا نه خستله . خو په نرۍ شانته خندا کې یې وویل:

« مونږ پوهیږو چې شاهي انعامات د داسې ستر اهنګر دفن قیمت نه شي ګرزیداې ،خوبیا هم شاهي انعامات د ظل سبحاني له اړخه یوه عطیه ده چې باید په فخر سره ومنل شي.»

خو دا ځل هم سلطان ته د یوه ریښتوني درویش ځواب اوریدل ور په غاړه و .

« درونده سلطانه ! انعام خو به مونږ تاته درکوو . او په حقیقت کې همدا زمونږ انعام باید تر څو چې دنیا اباده وي دظل سبحاني له اړخه یوه عطیه وګڼله شي . هغه هیرې او جواهرات چې سلطان یې داسې یوه فنکار ته بخشش کوې یواځې څومیاشتې اویا څو کاله دوام کولې شی، خو هغه انعام چې مونږ یې عثماني سلطنت ته ور بښو په زرګونو کاله د عثماني سلطنت له پاره د ویاړ او عزت سبب ګرځي»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو دسلطان په سترګو کې داهنګر له پاره د تحسين او ستاينې احساسات را پيدا شوي و . دهغه په مخ باندې دسلطاني قهر و غضب نښې بلکل له منځه تللې وې، هغه ورمخته شو او د اربان په اوږه يې لاس کېښود او ورته يې وويل:

« واې قسمته !.... مونږ د عثماني سلطنت له پاره د معزز ميلمه انعام د سر په سترګو منو. مونږ دا منو چې مونږ خپل دربار ته ددومره ستر اهنګر د رابللو غلطي کړې ده ، حق دا و چې مونږ ددې ستر فنکار د فن د ستايلې اوارزښت له پاره دهغه حضور ته ورغلي واې. پر مونږ ستاسې خبرې ډېرې ښې و لګېدې. ترڅنګ يې مونږ ستا د توپ د جوړولو په اړه هم اوريدلي دي ، خو مونږ غواړو چې تاسې دا نوې وسله د عثماني سلطنت دخزانې په بسپنه جوړه کړئ. مونږ به همدا نن د يوې سترې کار خانې د جوړولو حکم ورکړو ترڅو په هغې کې ستاسې د څارنې لاندې هرډول فوځي سازو سامان جوړ کړل شي.

دقاسم له پاره داربان اوسلطان تر منځ خبرې په زړه پورې هم وې او مزه يې هم ترې اخسته. هغه د اربان په جرء ت باندې هم حيران و او دسلطان په فياضۍ باندې هم. خو هغه تر اوسه پورې ددې خبرو څخه مزه او خوند اخسته چې شاهي دروازه چې راغي او دده ټول حواس يې رابيداره کړل. ځکه چې شاهي دروازه چې پادشاه ته د شاهي ادابو د په ځاې کولو وروسته وويل:

« درونده سلطانه ! سليم پاشا طبيب د ډېرې مودې د ناروغتيا وروسته غواړې ستاسې حضور کې باريابه شي.»

دقاسم له پاره د طبيب پاشا نوم اوريدل يو ډول احساساتي پيغام و. ځکه دا همغه شخص و چې په خپل وخت يې دهغه د ورندار دعلاج کولو څخه ډډه کړې وه. خو هغه ته دا ډاګيزه نه وه چې هغه د څه وخته راهيسې عليل او ناروغه شوې دې او کله يې روغتيا پيدا کړې ده. خو ده هم دڅو ورځو راهيسې دسليم پاشا شکل اوقواره نه وه کتلې. خو اوس چې دربان د سليم پاشا نوم واخست نو د قاسم شپږم حس را ژوندې شو ، هغه د يو ځل بيا شاهي سراغ رسان کېدو وروسته دا عملي حکمت خپل کړې و چې هغه به يو وخت ددې وګړې څلور خواوې معلومولې ، خو نن په ناڅاپي توګه سليم پاشا پخپله دهغه مخې ته راغلې و .

کله چې سليم پاشا خاص ديوان ته را ننوت نو د ادب له مخې يې سر ټيټ کړې و ، دسلطان مخې ته په رسيدو سره يې سر اوملا دواړه ټيټ کړل. خو کله يې چې سر راپورته کړ نو سترګې يې په قاسم بن هشام باندې و نښتې ، دقاسم په ليدلو يې زمکه د پښو څخه و تښتيده ، پښې يې په لړزيدو شوې او نږدې و چې په فرش باندې را پريوځي. سلطان او اربان دهغه دغه ډول حرکت ته په پوره حيرانتيا سره کتل.

دسليم پاشا د څېرې رنګ اوښت را اوښت. او په غير ارادي توګه يې خپل زخمي لاس چې په پټۍ يې تړلې و دخپلې چپنې لاندې پټاوه. دهمدې حرکت له مخې دهغه بدقسمتي پيل شوه. ځکه دقاسم له پاره دهغه لاس ډېر

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهمیت درلود. قاسم ډیر زیات په دې حیران وو چې د یوه نه جنګیدونکي طبیب لاس څنګه اوڅه ډول زخمي شوې دي؟ دهغه په ذهن کې دخپلې ورندار اخري جملې ګرزیدلې چې اغا حسن ته یې ویلې و: دهغه ورندار د روح ورکولو په وخت کې ویلي وو ...... چې هغې د نقاب پوشاونو سردار زخمي کړې دې ..... دا چې ولې هغه ته د سلیم پاشا د زخمي لاس د کتلو وروسته دا جمله را یاده شوه ،اودهغه دماغ یې په حرکت راوست او دبدن ویښتان یې پورته ودریدل. هغه ته دخپلې ورندار د وفات په وخت کې اغا حسن ته کړې خبرې په پوره ډول په یاد وې. څکه کله چې هغې سلیم پاشا زخمی لاس وکوت نو هغې غوښتل په اشارې سره سلیم پاشا او اغاحسن ته څه ووایي. ... قاسم ته داسې احساسیدله چې ورندار یې په اخري وخت کې سلیم پاشا پیژندلې وی اودهغه په لور یې په ګوته اشاره کړې وې. اوس نودقاسم د ملا په هډوکو کې یو قسم برق راپیدا شوې و ، دهغه دماغ تر ډیر زیات فشار لاندې و او جاملې یې سره ورغلې وې. څکه چې هغه یو په بل پسې ډیرې کړې. یو دبل سره یو ځای کولې. څکه دهغه په ذهن کې دا خبره وه چې سلیم پاشا په اخري وخت کې دهغې ښځې د کتلو څخه انکار کړې و. قاسم په دې فکر کې شو چې هغه به همغه وخت و چې طبیب په خپلو زخمونو پټۍ اینبودلې. هغه په دې ډاډمن شوې و چې سلیم پاشا دهغه دکورنۍ اصلي قاتل دې خو دسلطان خبرو د هغه دفکرونو څپې خپل ځان ته متوجه کړې وې ، سلطان سلیم پاشا ته وویلې:

«دورونده طبیبه ! په مونږ ، د شاهي ادابو دغه طریقه چې تا وکړه ، ښه و نه لګیده. مونږ رکوع او سجود یوائې اویوائې د الله تعالي حق ګڼو ، خو په هر حال مونږ ستا د ناروغتیا په اړه افسوس کوو ، مونږ وکتل چې ستا په لاس باندې پټۍ تړلې ده ، داسې بریښي چې ستا د لاس ګوتې زخمي شوې دي.....ددښمنانو په برخه دې وې پرې شوې خو به نه وې ؟اوریدلې مې دي چې تاسې هم دبغاوت په ورځو کې دکومې پیښې سره مخ شوې واست.»

دبغاوت په ورځو کې د سلیم پاشا نوم اخستل د قاسم له پاره یوه بله کړۍ وه ، څکه ددې نه دا ډاګیزه کیده چې دسلیم پاشا زخم دهمغې ورځو زخم دې چې دهغه ورندار او پلار په کې شهیدان شوې و. اوبیا کله چې سلیم پاشا دسلطان دخبرې ځواب ووایه نو دقاسم شک په یقین بدل شو. څکه د طبیب ځواب ډیر غیر معقول اود عقل نه لرې معلومیده. سلیم پاشا ورته وویل:

« دورونده سلطانه ! .....زه د شاهي ادابو څخه نا واقفه ، په خپل دغه کړچار باندې ډیر زیات شرمساره یم.....دورند سلطان زما د زخمي لاس په اړه و پوښتل....زما دا لاس ، دیوې نسخې د تیارولو په وخت کې په تیزابو کې و سوځید او له منځه ولاړ. همدا علت دې چې زه د څو ورځو راهیسې په کټ کې پروت یم.»

دطبیب خبره په دې خاطر معقوله نه بریښیده چې دهغې دپټې څخه دا ډاګیزیده چې دهغه د لاس ګوتې پرې شوې دي. اوتر څنګ یې دا خبره هم وه چې په تیزابو د ناڅاپي لاس ککړیدو څخه دومره زیان لاس ته نه رسیږي ، طبیب په محل کې ناست یوه پادشاه ته دا دوکه او فریب ورکولې شو خو دقاسم په ځیر ذهین دماغ ته یې فریب

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه شو ورکولې. په همدې وخت کې قاسم ته يو خيال اوفکر راغې ، په دې خاطر يې د سلطان په دربار کې په پوره ادب سره وړانديز وکړ:

« درونده سلطانه ! په ډير احتياط سره يوه خبره کول غواړم »

سلطان د قاسم په لور مخ کړ او د سر په خوزولو سره يې د خبرو کولو اجازه ورکړه. قاسم ورته بيا وويل:

« درونده سلطانه ! دحيرانتيا خبره ده ...... شاهي سراغ رسان ته د يوه ځايه درې پرې کړل شوې ګوتې تر لاسه شوې دي چې مونږ د پلټنې له پاره په مشک و کافورو او قدرتي واوره کې خوندي ساتلي دي... که چيرې شوخي يې و نه ګڼئ نوزه دا ويل غواړم چې طبيب سليم پاشا د معظم سلطان څخه کومه خبره پټول غواړي.....»

قاسم خبرې کولې او د سليم پاشا پښې د ويرې څخه په لړزه وې ، قاسم چې کله د درې پرېکړل شوو ګوتو خبره وکړه نو د سليم پاشا راز يې را وسپړود. د هغه مخ د خزان شوې پاڼې په څير زيړ ګرځيدلی و ، او د پادشاه سترګو ته د کتلو په ځای يې زمکې ته په کتلو پيل وکړ. د هغه ټول دغه حرکتونه د سلطان له پاره ډير حيرانونکې و .....په همدې خاطر سلطان په لوړ اواز ورته وويل:

« طبيبه !..... پښې دې ولې لړزيږي...؟ داسې برېښې چې ته هم د هغو دريو ګوتو سره کوم تړاو لرې ؟»

د سلطان خبرو د سليم پاشا هغه پاته توان هم له منځه يوړ. په همدې وخت کې قاسم يو ځل بيا وويل:

« درونده سلطانه ! ماته دغه درېواړه پريکړل شوې ګوتې په خپل کور کې تر لاسه شوې دي ، اوزما ورندار د خپل مرګ نه څو لمحې مخته ويلي و چې هغې د حمله کونکو سردار زخمي کړې و. خو درونده سلطانه ، دا ضروري نه ده چې دا ګوتې دې حتما د طبيب سليم پاشا ګوتې وي.»

قاسم دغه اخري خبره قصدا لږ څه په زوره وويله. اوس نو هغه په سليم پاشا باندې نيغ په نيغه خپل شک څرګند کړې و. د سليم پاشا حالت هم هره ګړی خرابيده. ژبه يې ګونګه شوه ، قاسم چې ښکار په جال کې وکوت نو سمدلاسه يې وويل:

« درونده سلطانه !..... د پټې محکمې ماهرينو ددې پريکړل شوو ګوتو او د سليم پاشا د لاس د نورو ګوتو د کتلو وروسته په اسانۍ سره ويلاې شي چې ايا دا ګوتې د سليم پاشا دي او که د بل چا.......»

د قاسم خبرې لا په پوره ډول پای ته نه وې رسيدلې چې په همدې شاهي خونه کې يوه په زړه پورې پيښه رامنځته شوه. کله چې سليم پاشا خپل ځان په جال کې را ښکيل وکوت نو د برق په څير يې خپل چپ لاس د چپنې لاندې ور ننويست او يو تيز ځليدونکې خنجر يې ترې را وويست. اوپه سلطان مراد خان ثاني باندې يې حمله وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېره زياته ممکنه وه چې دهغه ددغې ناڅاپې حملې په واسطه دسلطان ګېډه څيرې کړل شوې وې. خو په همدې وخت کې اربان يو عجيبه حرکت وکړ او د برق په څير د سلطان مخې ته و دريد. د سليم پاشا خنجر د اربان تر پښتيو پورې ورسيد خو سلطان ددې حملې څخه خوندي پاته شو.

همدومره مهلت کافي و ، قاسم سمدلاسه خپله توره بې نيامه کړه او مخته راغې او دسليم پاشا په څټ يې ور کينبوده. سلطان هم په لوړ اواز سره دروازه چې را وباله ، دروازه چې هم خپل توره را وويسته او په يوه منډه دننه راننوت ، سليم پاشا بې وسه کړل شوې و خو په اخر کې يې تر ټول زيات حيرانونکې عمل انجام کړ ،خپل خنجر يې د اربان د پښتيو څخه را وويست او په خپله ګېډه کې يې ور ننويست. دهغه رازونه راڅاګيزه شوي و اوهغه ته نور ژوندي پاته کيدل شوني نه و ، په دې خاطر يې ځان وواژه.

بله ورځ د غدار سليم پاشا لاش د ښار په لويه څلورلارې کې په چپه را ځوړند کړل شوې و، تر څنګ يې په يوې کوچنۍ ستنه يو شاهي اعلان هم را ځوړند شوې و چې په هغې کې دغدار سليم پاشا ټول کړچار ثبت شوې و. قاسم خپله بدله اخستې وه اودهغه تر ټولو ستر دښمن او د هغه په کور د حمله کونکو نقاب پوښانو سردار ، دقيصر خطرناکه جاسوس خپل انجام ته ور رسيدلې و. قاسم نن ډېره خوشحاله و او دهمدې خوشحالۍ په حالت کې د اربان دکور په لور ولاړ. هغه غوښتل اوس دخپلو بوسنيايي ميلمنو پوښتنه وکړي. خو په حقيقت کې دهغه په زړه کې يو نامعلوم غل پټ شوې و. داسې بريښيده چې هغه به د بوسنيايي شهزادګۍ د کتلو غلا وی. کله چې د اربان دروازې ته ورسيد نو ډير زيات احساساتي معلوميده. په لړزيدلې لاس يې ددې ښکلې کور دروازه ور وهله او هملته يې لږه شيبه انتظار وکړ.

څو لمحې وروسته ،کله چې دروازه پرانستل شوه نو د احساساتو په بهير کې وچ کلک و دريد. ځکه دهغه تر مخه د بوسينا شهزادګۍ ولاړه وه. قاسم دا هيله هم نه درلوده چې شهزادګۍ حميرا دې پخپله ددروازې دپرانستلو له پاره دلته راشي. هغه حيران و ، خو شهزادګۍ حميرا دهغه څخه زياته حيرانه ولاړه وه ځکه هغې ته دخپلو خوبونو شهزاده په ډيره نا څاپې توګه په مخکې ولاړ و. شهزادګۍ په خلاصو سترګو د قاسم خندانه او دخوشحاليو نه ډکه څيره کتله ، هغې په دواړو لاسونو د دروازې دواړه پلې را پرانستې خو خوله يې د سکتې د حالت په څير وازه پاته وه. دقاسم دغسې ناڅاپې را تلل د کومې معجزې څخه کم نه و. هغې فکر کاوه چې دمسلمانيدو نه وروسته يې خپله لمړنۍ دعا قبوله تر سترګو شوه. ځکه هغې د مسلمانيدو وروسته دخپل خداې نه د قاسم سره د بيا کتلو دعا کړې وه. او نن قاسم پخپله دهغې تر مخه ولاړ و.

کله چې ددواړو اړخونو حيرانتياوې خپل اخري حد ته ورسيدې نودواړو کتونکو يو بله ته په ډيره په زړه پورې توګه وخندل او بيا شهزادګۍ د قاسم څخه د پوښتنې پرته ، قاسم ته د دننه راننوتلو ست وکړ او پخپله په يوه منډه ولاړه او عباس او مريم يې د قاسم د ناڅاپې راتلو څخه خبر کړل. په دې وخت کې اربان په کور کې نه و خو دوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې واړه قاسم په خپلو لاسو کې واخست ، دقاسم په راتلو سره دشهزادګۍ کور ځلور ځله روښانه شو . هغه ولاړه او په یوه ځآې کې کیناسته ، عباس د احساساتو او خوشحالیونه په ډک اولړزانده اواز وویل:

« حمیرا لورې !وګوره !..... ستا زلمې په خپله راغې ، زه ښه پوهیږم چې تا ته دهمغې لمړۍ ورځې څخه د قاسم سره مینه پیدا شوې ده ،نو اوس چیرې پټیږې ؟»

د حمیرا څیره د حیا اوشرم څخه د انارو د ګل په څیر و ګرزیده . سمدستي یورته شوه او دننه ولاړه. خو عباس هغه د لاسه و نیوله « لورې ! ځې چیرې ؟ همدلته کینه ، دومره موده وروسته قاسم یوځل بیا زمونږ کورته راغلي دې اوته ترې تښتې ؟ خوشبوی او محبت نه پټیږې ، ته خو دا هم نه منې چې ته دلته اورنه ته د قاسم له پاره راغلي یی.
»

حمیرا د شرم څخه ویلې کیده . اوعباس یی لاس کلک نیولې و ، بیا یی وویل:

«کاکا !تا زما ددعاو اغیز وکوت. قاسم بن هشام پخپله زمونږ کورته راغې. ته زما لاس پریږده ترڅو زه دهغه له پاره دخوراک څښاک غم وکړم.»

خو قاسم ددې ټولو حالاتو څخه ډیر زیات اغیزمن شوې و ، ځکه هغه هیله نه درلوده چې معامله دې تر دې ځایه پورې ورسیږې. هغه خو د خپلې مارسي « غزاله» سره مینه کړې وه. خونن یی په زړه کې شهزادګۍ حمیرا د مینې شمه بله کړې وه. خو دهغه په ذهن باندې د مارسي مینه سپره وه. هغه ته داسې بریښیده لکه دمارسی د روح سره چې بې وفایی کوې . ددې وروسته چې هغه څومره وخت ددې خلکو سره کیناست په همدې احساساتو کې سوزیده ، او د حمیرا مینه یی د سترګو غورزوله. ان تر دې چې کله چې هغه د شپې له مخې بیرته کورته ستنیده نو حمیرا ورته وویل:

« دورنده سالاره !..... ته ماته ډیر ورک ورک معلومیدې. داسې ډاګیزه کیږې چې ستا په زړه کې د بل چا د مینې چراغ لمبې وهې. نو که چیرې زما له خاطره تاته کوم تکلیف در رسیدلې وې نو دزړه نه در څخه بښنه غواړم.»

قاسم ټکان وخوړ ځکه حمیرا په هغه پوه شوې وه.هغه یو ځل بیا ونښت. له یوه اړخه دمارسی یاد هغه ځوراوه. خو دبله اړخه کوم غیبې ځواک هغه دحمیرا په لور کشاوه . دهغه د زړه تارونه سست شوي و نو په معذرت کونکي لهجه یی وویل:

« نه ، درندې شهزادګۍ ! ...زه ستا د محبت وړتیا نه لرم. ما پخوا د یوه چراغ د روښانه کولو هڅه کړې وه خو اوس هغه روښانه چراغ د زړه په تیارو کې ډوب شوې دې ، ته ډیره درنه او محترمه یی. او زه تاته په زړه کې یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډول خاصه جذبه احساسوم. خو زه نه غواړم تا په دوکه کې واچوم. ستا څخه مخته يوې نجلۍ زما سره د ژوند د ملګرتوب ژمنه کړې وه ، او هغه زما لمړنۍ محبت و .»

« لمړنۍ محبت و؟.... د وه څخه دې مقصد څه دې ؟ هغه خوش قسمته اوس چيرې ده ؟»

د قاسم په سترګو کې د غم مانبام را ځليدلې و . هغه پورته اسمان ته په کتلو سره وويل : « هغه شهيده شوې ده . د اسلام د محبت په نامه ، هغه اوس په دې نړۍ کې نه شته.»

«د حيرانتيا خبره وه چې يو سالار او سپاهې ديوه شهيد په شهادت باندې دومره غمژن دې. ما خو په اسلام کې اوريدلې دې چې شهيد ژوندې وي نو بيا ته ولې دهغې د بيلتون درد احساسوې. زه له تاڅخه يوازې همدومره غواړم چې کله هم په خپله زړه کې دهغې خوش نصيبه د بيلتون دروندوالې احساس کړې نو ما بدنصيبې ته هم دخپل دغه غم څخه د لږ د پورته کولو اجازه ضرور راکړه»

دحميرا په سترګو کې غټې غټې اوښکې را تويدې. څرګنده نه شوه چې قاسم ته څه ور پيښ شول چې يو ناڅاپه يې د شهزادګۍ حميرا لاس و نيوه او ورته يې وويل:

« نه ، حميرا ، نه ! ته ماته دومره درنښت اوعزت مه راکوه چې زه ستا په مينه کې را ښکيل شم. اودخپلې غزاله ياد له ياده و کاږم .»

حميرا خپلې د اوښکو ډکې سترګې راپورته کړې ، په دې وخت کې دهغې د سترګو څخه داوښکو څاڅکې لاندې راپريوتل. داوښکو دغو څاڅکو د هغه په رخسارونو باندې ستړې ستړې کرښې جوړې کړې. حميرا د يوې سلګۍ کولو وروسته وخندل ، دقاسم څخه يې خپل لاس ازاد کړ او سر يې ټيټ کړ او ويې ويل:

«ته به بيا کله راځې ؟اوس خو به زما غوږونه د دروازې په لور متوجه وي»

قاسم د حميرا په رخسارونو باندې د جوړو شو لکيرو ځلا کتله او د تلو دمخه يې وويل:

« زه به هرو مرو راځم ، د عباس کاکا او ستاسې د ټولو سره به وينم......تاسو هم زما کورته را شئ ، تاته ما وويل چې زما کور زما د ورندار اوپلار د شهادت وروسته وران ويجاړ دې او زما وريرونه علي او عمر ډير زيات خفه دي. که چيرې تاسې هلته راشئ نو دهغوې زړونه به باغ باغ شي.»

قاسم رخصت واخست او نيغ کورته ولاړ. هلته په کور کې ورته يو ميلمه منتظر ناست و . دا دهغه ځانګړې استاذې و . اوقاسم هغه د غزالې د پيدا کولو په اړه البانيه ته استولې و . کله چې قاسم خپل استاذې وکوت نو ساه يې بې واره شوه. ځکه هغه نه غوښتل د غزاله په اړه کوم بد خبر واوري. ددې استاذې په کتلو سره دهغه ټول اميدونه يو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځل بیا را و ټوکیدل. خو کله یې چې د خپل استاذي خبرې واوریدې نو یو ځل بیا یې په زړه کې داغونه راپیدا شول. ځکه د هغه استاذې ورته وویل چې د غزاله په اړه یې هیڅ ښه خبر نه دې تر لاسه کړې ، بلکه د سلطان مرادخان ثاني لیږل شوي استاذی هم د سکندربیګ په واسطه وژل شوې دې.

هغه ته به غزاله څنګ تر لاسه شوې وې. اویا به د هغه جاسوس څه ډول د غزاله خبر تر لاسه کړې و . ځکه چې غزاله اوس د سکندر بیګ په محل کې هم نه وه. نن قاسم په پوره توګه ډاډمن شوي و چې غزاله په دې نړی کې نه شته.

هغه تر څو ورځو پورې د غزاله د یادونو په فکرونو کې ډوب و . خو اخر تر څه وخته پورې ؟... بلاخره څو ورځې وروسته هغه یو ځل بیا د اربان کور ته ورغې. اوس نو د هغه د ژوندانه نوي پړاو پیلیدونکي و ، تر څو میاشتو پورې هغه داربان کور ته ته راته. ترڅنګ به یې شهزادګۍ حمیرا هم د قاسم کور ته تلله را تلله. دا لیدنې کتنې ډیرې ژر په مینې اومحبت باندې بدلې شوې. اوبیا یوه ورځ ددواړو کورونو په خوښې اوخوشحالۍ سره د بوسنیا شهزادګۍ حمیرا د قاسم د ناوې په څیر د هغه کورته راوړل شوه.

*****

ددوه ځلي تجربو وروسته سلطان مرادخان ثاني دا ډیره ښه احساس کړې وه چې اوس هم سلطان محمد خان د سلطنت د امورو د پرمخ بولو له پاره پوره وړتیا نه لري. ځکه چې هغه په یوه کال کې دوه ځله په تخت کیناست خو هر ځل سلطان دخرابو حالاتو د سنبالولو له پاره بیرته راستون شوې و . په دې خاطر هغه بیا د تخت د پریښود و فکر و ځنډاوه. سلطان ددرې ځلي تخت کیناستو نه وروسته ، خپل زوې شهزاده محمد کوچنۍ اسیا ته ولیږده ، تر څو هلته پاته شي اود سلطنت د امورو د پرمخ بیولو تجربه ترلاسه کړې. پادشاهان د تخت نه لاس په سر کیږي خو دوه ځلي د تخت د پریښودو وروسته بیا په تخت دکیناستو کار ،په تاریخ کې ، یواځې د سلطان مرادخان ثانی پورې اړوند دي. خودغه فلسفی سلطان ددنیاوی عظمت د بې حقیقتۍ څخه دخبریدو په اساس یو ځل بیا د څلویښتو کالو په عمر ګوښه ناسته اختیار کړه.

خو دا ځل په تخت د کیناستو سره سم یې عیسوی دنیا ته بیا د سر را پورته کیدو موقع ورنه کړه. او نه یې پرته له کومه علته پر هغوي ظلم اوتیرې وکړ. دا په داسې حال کې چې د قسطنطنیې پادشاه په خپلو شرارتونو اوفساد اچولو کې همغسې مصروف و اوهمغه د عثمانیانو پر خلاف د فساد تر ټولو ستره سر چینه ګڼل کیده. د سلطان له پاره دهغوې ځپل دومره ستونزمن کار نه و . خوهغه قیصر هم په خپل حال پریښود . البته ، دا ځل هغه د «موریا» په لور توجه وکړه. په دې ځاې کې د قیصر دوه ورونه «قسطنطین» او « تهامس» په بیلو بیلو ځایو کې حاکمان وو . قسطنطین دخپلو ملکیتونو دخوندي ساتلو له پاره د « دکورت دخاکنا» کلابندي وکړه او بیا د هغه ځآیه د ډاډمن کیدو وروسته یې د«تهیبس » په ښار چې پولو ته نژدې یې عثماني سلطنت پروت حمله وکړه. سلطان ددې حملې څخه دخبریدو سمدستې وروسته د موریا په لور مخه کړه دهغه ترمخه د « فورنت» ټینګه کلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته وه ، خو د ستر اهنګر اربان د جوړو کړل شوو توپونو د ګوله باریو په واسطه داکلا ډیره ژر له منځه ولاړه ، دا لمړنی جنګ و چې فوځ په کې توپونه استعمالول پیل کړې و ، د فورنت د فتحه کیدو وروسته د موریا په لور لاره بلکل خلاصه شوې وه ، په دې اساس د قسطنطین او تهامس له پاره د سلطان تر مخه د اطاعت کولو بله لاره نه وه. هغوې خراج ورکول ومنل او موریا هم د عثماني سلطنت د باج ورکونکو ریاستونو په ډلې کې راغې.

د بله اړخه د عثماني سلطنت پخواني دښمن « هونیاډې » د خپلې تړون ماتونې په اساس او په اورنه کې د ماتې وروسته تر اوسه پورې د مسلمانانو پر خلاف د فوځونو په راټولولو بوخت و . د هغه په لمن د وارنه د ماتې داغ د ورایه ځلیده . په دې اساس هغه په څلور و کالو کې د خپلو زیاتو کوښښونواتیا زره وسلوال فوځ تیار کړ او د ډینوب د دریاب څخه تیرشو او د سربیا سیمې ته ورننوت. دلته د سربیا او بوسنیا خلک یو ځل بیا د هغه په فوځ کې ورګډ شول ، په داسې حال کې چې د سربیا او بوسنیا خلکو د وارنا د جنګ نه وروسته د عثماني سلطنت اطاعت منلې و . خو د هونیاډې هڅو د دغو دواړو سیمو حکومتونه د خپلو ژمنو څخه واړول ، او د مکملې ازادۍ غوښتنې دا دواړه حکومتونه د عثماني سلطنت په مقابل کې د جنګ میدان ته راښکل. د ځواک دا ازمیښت د « کسوه » په میدانو کې تر سره شو . په دغو سیمو کې نژدې شپیته کاله مخته لمړني عثمانی فرمانروا ، لمړې مرادخان د سربیا ځواکونو ته ماتې ورکړې وه . اوهغه یې د خپل ځان تابع کړې و . دا ځل د دریو ورځو سختو جګړو وروسته د شعبان په ۱۸ مه ۸۵۲ هجري کال یا د اکتوبر ۱۷مه د ۱۴۴۸ کال سلطان د هونیاډې فوځونو ته سخته ماتې ورکړه او د کسوه د دغه ستر جنګ په پایلو کې د سربیا ازادي سلب کړل شوه او د عثماني سلطنت برخه وګرزیده . دا ځل سلطان د سربیا څخه د خراج په اخستو اکتفا و نه کړه. په دې جنګ کې د پخوا په څیر قاسم بن هشام په پوره میړانه ګډون درلود . اوس نو هغه یوازې یو مجاهد او سپاهي نه و بلکه د سپوږمۍ په څیر د یوې کوچنۍ لور پلار هم و. هغه د خپلې لور نوم «غزاله» ایښې و خو کله کله به یې ورته مارسي هم ویله.

دکسوده دجنګ د پای ته د رسیدو وروسته سلطان ، سکندر بیګ ته د هغه د قاصدانو د وژلو او نورو درنو جرایمو په خاطر سبق ورکول غوښتل ، په همدې خاطر یې په البانیه باندې حمله وکړه. خو د سکندر بیګ د ماهرانه چالونو په واسطه البانیه د سلطان لپاره ستونزمنه وګرزیده ، د هغې سیمې د تاو راتاو درو او غرنیو موقعیتونو په اساس عثماني فوځونو ته د خلاص جنګیدو فرصت په لاس ورنه غې ، په دې اساس د زیاتو هڅو سره سره بیا هم سلطان البانیه فتحه نه شوه کړاې. ان تر دې چې په همدې وختو کې د سلطان مرادخان ثاني د وصال وخت هم را نژدې شوې و.

د **۸۵۵** هجري کال د محرم الحرام په پنځمه ، یا د **۱۴۵۱** ز کال د فبرورې په نهمه سلطان مرادخان ثاني د عثماني سلطنت په مرکز «اورنه» کې ساه ورکړه او تجهیز او تکفین یې ددې سلطنت په پخواني پایتخت « بروصه » کې تر سره شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو عمر او علي هم په ترتیب سره نهه او دولسو کلن شوي و، او کوچنۍ غزاله به چې اوس کله دمور سره قدم واهه نو د مور ګوته به یې نه نیوله. هغې په پنځه کلنۍ کې خپل قدم ایښوده ، ددغې شپږو کالو په موده کې د قاسم زړې مور هم خپل ژوند له لاسه ورکړې و . او دخپل رب لورې ته ورغلې وه. دقاسم د هڅو په واسطه طاهر ددوو کالو غم او مصیبت تیرولو وروسته یو ځل بیا واده کولو ته تیار شوي و . په همدې خاطر قاسم د زاړه عباس د لور مریم لاس د خپل ورور طاهر له پاره غوښتي و . خو طاهر ، دمریم څخه کوم اولاد نه درلود. اربان او عباس هم دقاسم سره یو ځاې اوسیدل. قاسم اوس یو ډیر پوښ او ذهین انسان ګرزیدلې و ، دهغه عمر دسلطان مراد خان ثاني دمړیني په وخت کې نژدې دیرش کالو ته رسیده. خو دهغه پوهه او زیرکتیا د فوځ د ډیرو سترو اوغوره سالارانو څخه هم پورته وه.

خو هغه به اوس هم کله کله د البانیایی کنیزې مارتها د لور مارسی په غم کې ځوریده. کله به یې چې مارسی را یاده شوه نو ډیر غمګین به شو. دخپلو همدغو یادونو په خاطر به کله کله د لاله شاهین یادګار ته ورته اوهلته به په همغه ځآیو کې چې مارسي به روسره په کې کیناسته ، کیناست اوپخواني یادونه به یې را تازه کول. دسلطان د مړینې وروسته قاسم ته هم پوره تکلیف رسیدلې و ، اغا حسن تر اوسه هم په ینی چرې کې موجود و او اوس دخپلې تجربې په اساس د ینی چرې د ټول فوځ نائب سپه سالار ټاکل شوې و .

د قاسم تر قومندې لاندې هم لس زره عسکر و و . خو دهغه نورګڼ شمیر دوستان یا شهیدان شوي و اویا تر اوسه هم په خپلو همغو پخوانیو دندو کې مشغول وو. په ځانګړې توګه ریاض بیګ تر اوسه هم په ینی چرې کې موجود و . دسلطان د مړینې څخه سکندربیګ ډیر خوښ شوې و او دډاډ ساه یې اخستې وه.

دشهزاده عمر اوس پخلنې ته رسیدلې و ، هغه یو ډیر ذهین او مبتکر ځوان و . هغه دپلار د وفاته سمدلاسه وروسته د کوچنۍ اسیا څخه را ستون شو او دلته په اورنه کې په تخت کیناست. په دې وخت کې دسلطان محمد خان عمر یویشت کاله و .

******

یادونه: «ددرویش پادشاه» لمړنۍ برخه پای ته ورسیده.

قریب الرحمن سعید . (۳۱ مارچ ۲۰۱۱ زکال)

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان محمد فاتح :

دويمه برخه « تيرې شوې پاڼې »

داخل کله چې سلطان محمد خان په تخت کيناست نو عمر يې تر دوويشت کلنۍ پورې رسيده. دده نه مخته هغه دوه ځلې ، په داسې حال کې چې عمر يې يواځې څوارلس او پنځلس کاله و ، دخپل پلار په ژوند کې په تخت ناسته کړې وه. د سلطان مرادخان ثاني د مړيني سمدستي وروسته د سلطنت اراکينو هغه ته د سلطان دمړيني په اړه خبر ورکړ او هغه هم سمدلاسه او پرته له ځنډه د کوچنۍ اسيا څخه د اورنه په لور را ستون شو. ځکه همدلته دهغه د تخت د کيناستو مراسم هم تر سره کيدونکي و.

سلطان محمد خان د عثماني کورنۍ اوم څوان سلطان و ، د عثماني سلطنت بنسټ اېښودونکي پخپله (عثمان خان) و چې د « غياث الدين کيخسرو سلجوقي » زوم و. سلطان محمد خان د عثمان خان د شا څخه اووم نسل جوړيږي ، د عثماني سلطنت بنسټ د نن څخه نژدې يوسلودېرش کاله پخوا هغه وخت کيښول شو چې په ۱۳۰۰ عيسوی کال تاتاريانو په کوچنۍ اسيا يرغل وکړ او هلته يې سلجوقي واکمن (سلطان علاؤ الدين) اوبيا دهغه وروسته د هغه زوي غياث الدين کيخسرو وواژه. غياث الدين کوم زوي نه درلود ، يوازې يوه لور يې درلوده چې دعثمان خان په نکاح کې وه. په دې اساس د سلطنت اراکينو په يوه خوله او يوې راې سره عثمان خان د قونيا په تخت کيناوه او دخپل پادشاه په څير يې و منود. په دې توګه د « اسرائيل بن سلجوق » د زوزاکه څخه ، چې په ۱۰۷۷ کې يې خپل نظام جوړ کړې و ، په ۱۳۰۰ عيسوي کال کې نظام ولاړ او اوپه ځاې يې د عثماني سلطنت جوړ کړل شو. او دې سلطنت تر ۱۹۱۵ عيسوي کاله پورې دوام وکړ....

دعثماني سلطنت څخه مخته د سلجوقيانو پادشاهي وه ، دهغوې نيکه اسرئيل بن سلجوق نوميده. دا هغه څوک و چې د سلطان محمود غزنوي په حکم د هندوستان کالنجر په عسکري کلا کې اوه کاله بندي شوي و.

دعثماني سلطنت بنسټ اېښوونکې عثمان خان د سلجوقي حکمران په وخت کې د انګورې په سيمه کې د « ارطغرال » په کورنۍ کې پيدا شوي و. دا دسلطان علاؤالدين سلجوقي د حکمرانۍ وخت و. هغه د ارطغرال دميړاني اوهمت د کتلو وروسته ، هغه ته د بازنطينی د سرحداتو جاګير ور و سپاره. سلجوقي سلطان علاؤالدين د ارطغرال خان د احساناتو ممنون او مشکور هم و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په حقیقت کې د سلطان محمد خان قبیله هم په لمړیو کې دهغو مهاجرو قبیلو څخه وه چې د چنګیز خان دحملو څخه یې خپل کلی کور او وطن پرېښې و او په دشتو او غرونو کې یې سره تیندکونه وهل. دا قبیله د « ترکانو اوغوز» د قبایلو یوه برخه وه. چې د عثمان خان نیکه دارطغرال خان پلار « سلیمان شاه» په مشرۍ کې خپل هیواد خراسان (افغانستان) پرېښې و او په مختلفو هیوادونو کې د ګرزیدو را ګرزیدو وروسته د شام « سوریې » په لور ور وارېده شوي وو. دوې چې کله د فرات ددریاب څخه تیرشول نو سلطان محمد خان خراساني نیکه (سلیمان شاه) په هغه دریاب کې ډوب شو او و مړ. دهغه د مړینې نه وروسته د دې قبیلې ډیره برخه خپره وره شوه ، خو کوم کسان چې پاته شول هغوی د ارطغران خان او دهغه د ورور «دوندارخان» سره یو ځاې د کوچنۍ اسیا په لور روان شول او هلته د سلطان علاؤالدین سلجوقي دسلطنت پولو ته ورننوتل.

« لارډ ایوسلي د ترکي ایمپایر» تر لیکني لاندي لیکي چې: چنګیزخان خوارزم شاه له منځه وړې و. اودهغه ټول سلطنت یې دخپلو زامنو تر منځه وویشه. کله چې د خراسان دا ماتې خوړلې در په در شوې قبیله د سلیمان شاه د ډوبیدو او مړینې وروسته د ارطغرال خان په مشرۍ د سلطان علاؤالدین سلجوقي سلطنت ته ورننوته نو شمیره یې څلورسوه او شل کورنو ته رسیده. ددغو څلوره سوه اوشلو کورنیو دغه ډله دسلطان علاؤالدین تر سیوري لاندي دپنا اخستلو له پاره دقونیا د پایتخت په لور ور روان و چې په لاره کې ارطغرال ته دوه فوځي ډلې په جنګ کې را ګیر ځرګندي شوې. هغه یوه خوا هم نه پیژندله خو کله یې چې وکتل چې دهغوې یوه ډله د شمیرې له اړخه کمه او بله ځواکمنه ده نو سمدلاسه د خپلو ۴۴۴ ملګرو سره یو ځاې دهغه کمزورې ډلې خوا یې ونیوله او داسې زبردسته حمله یې وکړ چې دښمن یې تیښتې ته و هڅاوه. دښمن میدان پرېښود او خپلې پښې یې سپکي کړې. دفتحې نه وروسته هغه ته ډاګیزه شوه چې دهغې ډلې مرسته یې چې کړې ده هغوې د سلطان علاؤالدین سلجوقي د فوځ کسان و، او مقابل لورې یې تاتاریان وو.

د ارطغرال ددې میړانې په بدل کې سلطان علاوالدین سلجوقي هغه ته د دسفوت زرخیزه سیمه چې د سقاریه ددریاب په ښې لورې د بازنطیني (قسطنطنوي) پولو سره نښتې وه ، ورکړه ، تر څنګ یې ورته سفوت ښار هم ور بانبه. ارطغرال اودهغه ملګري چې د خراسان او ارمینیا څخه راغلي و ټول همدلته میشت شول.

سلطان علاوالدین سلجوقي ارطغرال خان ته په دې سیمه کې دخپلو فوځونو د ساتلو اجازه هم ورکړه. او ترڅنګ یې ورته د بازنیطیني عسکری کلاو عسکرو ته د درس ورکولو حکم هم وکړ. دبازنطیني سلطنت مرکز قسطنطنیه وه. علاوالدین سلجوقي چې کوم خراساني ځوان ارطغرال ته په بازنطیني باندي دحملو کولو وینا کړې وه نو نژدې یونیم سل کاله وروسته دهمغه شخص د زوزاکه څخه سلطان محمد فاتح پیدا شو چې بلاخره یې بازنطیني سلطنت (قسطنطنیه) فتحه کړه او د عیسویت د نړۍ دیوالونه یې سره ولړزول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارطغرال خان په ۱۲۸۸ کال کې د ۹۰ کالو په عمر له دې نړۍ څخه سترګې پټې کړې . هغه په خپل ټول ژوند کې د سلطان علاوالدین د ځانګړې پاملرنې لاندې و . ان تر دې چې داسې وخت هم راغې چې ارطغران د سلطان علاوالدین د نائب په څیر د تاتاریانو او بازنطینانو ګډ فوځ ته ماتې ورکړه . ددې په بدل کې ورته سلطان علاوالدین سلجوقي د « بني شهر او بروصه شهر » سیمې هم ورحواله کړې. او د ارطغرال د جاګیر د نوم یې « سلطانوي» کیښود او هغه یې دخپلو فوځونو سپه سالار و ټاکه.

هلال ، د سلطان علاوالدین سلجوقي د بیرغ نښه وه...... د ارطغرال خان د مړینې وروسته دهغه ستر زوې عثمان خان دهغه ځاې ناستې و ټاکل شو . همدا د عثماني سلطنت بنسټ اېښوونکې او ددې سلطنت لمړۍ تاجدارهم و . دهغه پلار په خپل ټول ژوند کې د سلجوقي سلطنت سره تلپاتې وفاداري درلوده. سلطان هم د خپل پلار په قدم قدم کیښود او همغسې تګلاره یې خپله کړه . خو دا داسې وخت و چې سلجوقي سلطنت خپله اخري ساه اخسته اوپه کوچنۍ اسیا کې ملوک الطوایفي حاکمه شوې وه. عثمانیان یواځې دبازنطیني دښمنانو په مقابل کې جنګیدل اویا په بله ژبه ، عثمانیان یواځې د عیسویانو پر خلاف په جنګ راښتې و . په دې وختو کې د قسطنطنیې پادشاه د خپلو درو ساتنه و نه شوه کړاې او عثماني فوځونه دهغه (دتهینیا) میدانو ته ور ننوتل . بازنطیني سلطنت چې درسول الله صلی الله علیه وسلم په وختو کې د ځواکمنو سلطنتونو څخه و د عثمان په وخت کې د زوال سره مخ شوی و . هلته دخپل منځي جګړو او حکومتي بدنظمیو عثماني فوځونو ته موقع اوفرصت برابر کړې و چې هغوې دې د بازنطیني سلطنت په ډیرو برخو باندې ولکه وکړې. ددې نه مخته داسې یو وخت و چې بازنطیني سلطنت ان د کوچنۍ اسیا تر پولو پورې را غوځیدلې و . خو اوس په کوچنۍ اسیا کې د بازنطین سره یواځې « نائیسیا او نائیکومیډیا» سیمې اودهغې شاوخوا کلي پاته شوي و . د بازنطیني سیمو په لور د عثمان د توجه علت دهغه داسلام د تبلیغ کول و.

په هرصورت عثمان د اسلامي فوځونو له پاره داروپا دروازې پرانستې او د دانیال دروازې پرانستل د عثماني نسل له پاره یوه لوبه وګرزیده. عثمان د سلجوقي سلطان د فرمانبردارۍ په اساس سترې سترې معرکې سر کړې دي چې ددې ډلې څخه د « قراجه حصار » معرکه تر ټولو مشهوره ده. ددې کلا د فتحه کولو په واسطه مسلمانانو اروپایانو ته خبر ورکړ چې نور نو دهغوې د حکومت دوران مخ په ختمیدو دې . سلطان علاوالدین سلجوقي خپل میړنې سپه سالار عثمان ته د« نیزبیګ» خطاب ورکړ او هغه ته یې په خپل نوم دسکې د جاری کولو او په خپل نوم د خطبې د ویلو اجازه هم ورکړه. په دې توګه عثمان ته د شاهي لقب تر څنګ دپادشاهۍ نور ټول امتیازات هم ور په برخه شول . اوبیا لږ څه پاته کمښت هم په راتلونکو کلونوکې له منځه ولاړ. او دا هغه وخت و چې عثمان دسلطان علاوالدین سلجوقي او دهغه د زوې دېرلپسې مړینې وروسته او ازاد او خپلواکه تاجدار په توګه را څرګند شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سلجوقي کورنۍ د حکومت د پاې ته درسيدو سره سم د ال عثمان حکومت پيل شو . خو يو شمير سلجوقي اميرانو لکه (دکرمانيا امير) عثمان ته په ډيره کرکه او حسادت سره کتل ، او هغه يې خپل رقيب ګڼه . همدا علت و چې لږه موده وروسته د عثمان او د کرمانيا دامير تر منځه د جنګونو يوه نه پاې ته رسيدونکې لړۍ و نښته . اودا لړۍ د هغوې د پرلپسې ناستځايو تر منځه هم همغسې جريان پيدا کړ . عثمان داسلامی حکومت بنسټ کيښود او په ۱۳۰۱ کال يې د « ټايئکوميډيا » سره رانښتې د «قيون حصار» کلا کې په لمړني ځل د قسطنطنيا دشاهنشاهي فوځ سره مقابله وکړه او په دې مقابله کې ورته ډيره ستره بريا تر لاسه شوه . او تر شپږو کالو پوري يې د فتوحاتو لړۍ تر « بحراسود» پوري و غځيده . هغه په خپل ژوند کې په دري محاذونو کې په يوه وخت فتوحات تر لاسه کول ، ..لمړی .... دباغي سلجوقي امرانو پر خلاف .... بل ...د تاتاريانو پر خلاف . .. دريم .... دبازنطيني فوځونو يعنې د قسطنطنيې د پادشاه پر خلاف.... په ۱۳۰۷ عيسوي کال کې عثمانيانو دبروصې ښار کلابند کړ، دا ښار په قسطنطنيه کې د کوچنۍ اسيا په نامه ياديده . دا د نړۍ تر ټولو اوږده کلابندي وه چې تر لسو کالو يې دوام وکړ. بلاخره په ۱۳۲۲ عيسوي کال کې کلابندو فوځونو خپلې وسلې کيښودې او دعثمان خان زوې اولخان د فاتح په څير دې کلاته ورننوت ، په دې وختو کې عثمان خان په «سفوف» کې د مرګ په بستره باندې پروت و ، خو دهغه د مړينې څخه مخته د هغه زوې اولخان هغه ته د دې سوبې خبر ورورساوه . همغه و چې عثمان خان هغه خپل ځاې ناستې و ټاکه او حکم يې وکړ چې دمړينې وروسته يې په بروصه کې خاورو ته وسپاري. تر څنګ يې حکم وکړ چې بروصه د عثماني سلطنت له پاره پايتخت وګرځوي. هغه دهغه د وصيت په مطابق هملته په بروصه کې خاورو ته وسپارل شو .

د«عثماني دولت» تر نامه لاندی تاريخ ليکي چې:عثمان خان د عثمانيه دولت لمړی تاجدار و . هغه هيڅکله هم دخپل ځان له پاره دسلطان کليمه نه استعمالوله . دهغه زوې اولخان او لمسي (مراد اول) هم دخپلو ځانو له پاره د امير کليمه استعمالوله .د عثمانيه سلطنت د بنسټ ايښودونکي عثمان واده هم په ډيره په زړه پوري توګه تر سره شوي و . هلته د ښار سره نژدې د «ابتروني» په سيمه کې يو خداې پالي عالم او درويش صفته انسان « اوبالي » نومي اوسيده ، عثمان به دخپلې ځوانۍ په وخت کې هلته ډير ورته ، هغه يوه ډيره ښايسته اوحسينه لور درلوده چې (مال خاتون) نوميده . يوه ورځ په ناڅاپي توګه د عثمان سترګې په دغه پيغله و نښتې ، او دکتلو سره سم پرې عاشق شو. هغه سمدلاسه د نکاح پيغام ور وليږه خو « اوه بالي» د يوه درويش او د سلطنت د امير تر منځ د توپير په پوهيدو باندې دا پيغام ونه مانه. ان تر دوو کالو پوري د عشق او محبت دا لړۍ روانه وه ، عثمان هم د اوه بالي کور ته تګ راتګ ته دوام ورکړ. په دې وخت کې څو نورو ترک سردارانو هم چې په ځواک او شهرت کې د عثمان څخه کم نه و د مال خاتون سره د واده کولو هيله څرګنده کړه. خو اوه بالي هغوې ته هم ځواب ورکړ. بلاخره داسې يوه ورځ را غله چې عثمان هملته د « اوه بالي» په کور کې پاته شوې و يو عجيب او غريب خوب يې وکوت . « وېی کتل چې يوه سپوږمۍ د اوه بالي دسيني څخه را ووزي او کرار کرار ترې د څوارلسمي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپوږمۍ جوړه شي او بیا د عثمان په سیني کې ور ننوځي ، بیا دهغه اړخه یوه ځواکمنه ونه راشنه شي چې همداسې پسې ستریږي ، ان تردې چې ددې ونې شاخونه د وچې او لمدې ټول ځایونه را و نغاړي ، د ونې د جرړو څخه د نړۍ څلور ستر دریابونه دجله ، فرات ، نیل او ډینوب را بهیږي او څلور ستر غرونه ، کوه قاف ، د بلقان غر ، دتور غر ، او د اتلس غر ددې شاخونه سنبالوي. په دې وخت کې یوه تیزه هوا راپیدا شی اودهغې ونې د پاڼو مخ چې په شکل کې توري ته ورتوالې لري د یوه ستر ښار لورې ته وګرځوي ، دا ښار ددوو سمندرونو او ددوو لویو وچو د رایوځاې کیدو په نقطه کې پروت دي ، او د یوې ګوتې په څیر را څرګندیږي. پدې ګوته کې دوه زمرد او دوه نیلم ځاې په ځاې شوي دي، عثمان غوښتل دا ګوته په ګوته کړي چې یو ناڅاپه ګوته سره را خلاصه شوه»...... د بیداریدو وروسته یې خپل خوب اوه بالي ته بیان کړ ، اوبالي په دې خوب کې د عثمان له پاره ښه راتلونکې وکوت اوهغه یې یوه غیبي اشاره وګڼله او دخپلې لور « مال خاتون » نکاح یې ورسره وکړه.

د عثمان همدغه خوب چې هغه نژدې یونیم سل کاله مخته لیدلې و د هغه د کړوسي سلطان محمد له اړخه پوره کیدونکې و . ددوسمندرونو او ددوو لویو وچو د رایوځاې کیدو نقطه د قسطنطنیې ښار و ، د سلطان محمدخان پلرونو او نیکونو کې د عثمان خان یو زوې « اورخان » هم د یوه فاتح او بهادر پادشاه په نوم یادیږي، دا عثماني سلطنت دویم تاجدار او د عثمان خان تر ټولو کوچنې زوې و . دهغه مشر ورور علاوالدین داسلامي علومو شوقی و تر څنګ یې د تصوف اوفلسفې سره هم ډیره مینه درلوده ، هغه ډیره پوه او مدبر انسان و ، د زمکې پرمخ تر ټولو لمړی منظم ، په دریشۍ سنبال ، تنخوا لرونکې او په فوځي ځایو کې اوسیدونکې فوځ « یني چري» دهمغې په سلا او مشورې سره جوړ کړل شو. دهغه سره په دې مشوره کې « قراخلیل» هم شریک و . ددې نه مخته په نړۍ کې فوځونه منظمیدل او په ځانګړیو کالیو هم سنبالیدل، خو دا کار به یواځې او یواځې د جنګ په ورځو کې تر سره کیده. د رومیانو او یونانیانو په سلطنتونو کې هم همدا ډول رواج و . دسیدنا عمر رضی الله عنه په وخت کې د عسکرو له پاره تنخوا ګاني ټاکلې شوې وې او د رخصتیو رواج هم دهمغه له وخته پیل شوې و ، خو په هغو وختو کې د فوځي بارکونو او یاد تلپاتې عسکري تمځایونو آند له چا سره نه و. په دې اساس دا کار تر ټولو لمړی اورخان د خپل مشر ورور علاوالدین او خپل دوست قرا خلیل په سلا سره تر سره کړ. هغه ټول هغه ځوان عیسوي بندیان چې په مختلفو جنګونو کې یې نیولی و د روزنې له پاره همدې ډول روزنځایو کې واچول او یو باقاعده فوځ یې ترې د « یني چري» په نامه جوړ کړ.

اورخان د خپل حکومت په همغه لمړي کال یعنې په ۱۳۲۶ عیسوي کې د « ټایئکومیډیا» په سیمه ولکه وکړه ، بروصه یې خپل درالسلطنت و ټاکه ، د قسطنطین په اسیایې مقبوضاتو کې دهغه د ولکې څخه یوازې د « نائیسیا» ښار پاته شوې و . خو دې ښار د قسطنطنیې نه وروسته دویمه درجه ستر اهمیت او ارزښت درلود . د قسطنطنیې پادشاه « قسطنطین» ددې ښار د خوندي ساتلو له پاره ډیرې هلې ځلې وکړې ، اورخان هغه ډیر کلک کلابند کړې و . او په ۱۳۳۰ عیسوي کال یې هغه فتحه کړ او دخپل سلطنت یوه برخه یې وګرځوله. ددې ښار

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېر خلک د اسلام دین ته را وګرزیدل. په ۱۳۳۳ کال هغه د یو باغی ترک امیر په ښار « قراسي » باندی هم ولکه وکړه ، لږه موده وروسته د اورخان حکومت د «اناطولیا» شمال غربي پولو ته وغځید.

بیا اورخان د خپل سلطنت د غځولو په ځاي خپله ټوله توجه د دخلکو د فلاح او بهبود له پاره را وګرځوله ، هغه غوښتل د اصولو په مطابق د مملکت ټول قوانین په اسلامي قالب کې را و نغاړی ، د ۱۳۳۲ کال وروسته اورخان هیڅ جنګ و نه کړ بلکه دخپلو عوامو د روزلو په فکر کې و . خو دسلطنت د کورنیو انتظاماتو څخه د فارغیدو وروسته ، د اروپا په لور متوجه شو ، اود ژوند اخري څو کلونه یې د قسطنطنیی د شهنشاه د اروپایی ولکو د تر لاسه کولو او هلته د خپل قدم د ټینګولو په لاره کې مصرف کړل. د قسطنطنیی سلطنت چې یو وخت د ډینوب ددریاب او په اسیا کې تر اناطولیا او شام پورې غځیدلی و اوس یواځې د «تریس» ، د« مقدونیا» یوې برخې او « سالونیکا» اوپه یونان کې د « موریا» تریوې ډیرې برخې پورې را محدود شوی وو . د هغه اسیایی ولکې نژدې ټولې د عثمانیانو په لاسو کې راغلی وې. په همدې وختو کې د قسطنطنیی د تخت جګړه راپیدا شوه ، اورخان ددې فرصت څخه ګټه پورته کړه او د کوزین اړخ ته یی خپل شپږ زره عسکر ور واستول..... په دې توګه اورخان یوځل بیا کنتاکوزین اودهغه مخالفه ډله « جان پلیولوګس» یعنې ددواړو په غوښتنه د سربیا دپادشاه په خلاف خپل فوځ و لیږه. په دې وخت کې دسربیا پادشاه « استیفن ډوشن » په « سالونیکا» باندی حمله کړی و ه ...لږه موده وروسته د قسطنطنیي د تخت جګړې یو ځل بیا زور واخست نو اورخان دخپل زوې سلیمان پاشا تر مشرۍ لاندې شل زره عسکر د کوزین دکومک له پاره ور ولیږل. جان پلیولوګس ماتې وخوړه او کنتا کوزین په تخت کیناست. او اورخان ته یی د ژمنی سره سم د «زنپ» کلا ورکړه. په دې کلا کې سلیمان پاشا عثماني عسکر ځاي په ځاي کړل. خو په اتفاقي توګه څو ورځې وروسته هلته په «تریس» کې زلزله راغله چې له مخې یی د ډیرو کلاګانو دیوالونه را پریوتل. په دې ډله کې د « ګیلي پولي» کلا هم وه ، دا کلا د دانیال په غربی ساحل کې تر ټولو ستر او مستحکمه جنګي کلا ګڼل کیده. سلیمان پاشا ددې کلا سره ډیر نژدې واټن کې پروت و. هغه دغه زلزله یو غیبي تائید و ګاڼه او مخته ورغې او په ګیلي پولې باندې یی ولکه وکړه. ددې کلا د سوبې وروسته د ترکانو به تاریخ کې یونوې باب پیل شو . هغوې په ۱۳۵۴ عیسوي کال په لمړي ځل په اروپاکې د فاتحینو په څیر قدم کیښود . او په مسیحي اروپا کې یی د یوه ستر اسلامي سلطنت بنسټ کیښود چې په دوو پیړیو کې یی دګیلي پولې څخه تر ویانا پورې و غځید ، د لمړۍ پیړۍ مجاهدینو د غربي اروپا د سسلي ، روما ، او سپین پورې د اسلام اواز وررسولی و خو ترکي مجاهدینو شرقي اروپا هم د اسلامي بلنې په لور راماته کړه .

داورخان زوې « سلیمان پاشا» په داسې حال کې چې د ښکار دکولو له پاره وتلې و ، د آسه راپریوت او به ۱۳۵۸ عیسوي کال کې له دې نړۍ سترګې پټی کړې. نوموړي شهزاده د جنګ او عسکری فنونو له اړه د ډیرې پوهې او تدبر خاوند و . اورخان دخپل زوې په مړینې سخت غمژن شو او دهمدې غمه یی په بل کال پخپله هم د نړۍ څخه کوچ وکړ. خو ډیر نیک خویه ، درویش صفته او متدین حکمران و . هغه به دغریبانو تر منځ ډوډۍ او شورا په خپله

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخپلو لاسو ویشله .سترو سترو علماو او مشایخوسره یې ډیره نږدې ناسته پاسته درلوده چې د هغوې د ډلې څخه « ملاداودقیصري » او « تاج الدین » به یې تل دخپله ځانه سره یو ځای ساتل.

د اورخان د مړینې وروسته دهغه کشر زوی (مرادخان اول) دځلویښت کلنۍ په عمر کې په تخت کیناست . دحکومت د واګو د سنبالولو سمدلاسه وروسته مردا خان د اروپا په لور د مخکې تللو هوډ وکړ. خو د کرمینیا امیر د پخوانیو دښمنیو په اساس په کوچنۍ اسیا کې بغاوت وکړ په دې اساس هغه تر هر څه لمړی ددې بغاوت د ځپلوله پاره قدم واخست. ددې ځایه د فارغیدو وروسته هغه د اروپا په لور قدم پورته کړ ، په ۱۳۶۰ عیسوي کال د دانیال دریاب څخه تیر شو او د خپلو فتوحاتو حیرانونکې لړۍ یې پیل کړه. خو په ۱۳۸۹ کال کې د هغه د شهادت وروسته د فتوحاتو دا لړۍ د « کسوده په جنګ» پای ته ورسیده.

کله چې مرادخان اول په ۱۳۶۳ کال ددانیال ددریاب څخه تیر شو او دیوه ستر فوځ سره یې د تریس سیمې کې قدم کیښود نو هغه تر ټولو لمړی د « شورلو » په کلا ولکه وکړه ، دې کلا د قسطنطنیې څخه یوا ځې پنځه میله واټن درلود. ددې وروسته یې بله کلا د « کرک کلیسې» ترنامه لاندې هم ولکه کړه ، په همدې کال یې د «بابا» په سیمه کې دبازنطینانوسره یو اوږود جنګ وکړ چې وروسته یې هغوې ته ډیره بده ماتې ورکړه.

پایلې یې داشوې چې « ایډریانوپل» یعنې « اورنه» سمدستې خپله وسله په زمکه کې کیښوده اوپه دې توګه ټول تریس د مرادخان په ولکه کې راغې. ددې وروسته بیا عثماني جنرال « لاله شاهین» بلغاریه ته ورننوت اوهلته یې په « فلیپوپولس » باندې ولکه وکړه ، داسیمه د بلقان د غرونوپه جنوب کې د بازنطینې سلطنت اړونده وه . قسطنطین مجبور شو چې د مرادخان سره سوله وکړي، په دې وختو کې مرادخان په اروپا کې د بازنطینیانوسره په مقابله کې ښکر په ښکر و خونورو مسیحې حکمرانانو دبازنطینیانو سره د مراد په مقابل کې هیڅ ډول مرسته ورنه کړه . لیکن په ۱۳۶۳ کال « پنځم پوپ اربن» د هنګرې ، سربیا ، بوسنیا او ولاچیه حکمرانان دې ته تیار کړل چې د ترکانو دمخکې تلو د مخنیوي له پاره خپل فوځونه را ولیږي. دهمدې حکم له مخې دې متحدینو شل زره کسه عسکر د تریس په لور را ولیږل. خو جنرال لاله شاهین هغوې ته ډیره بدې ماتې ورکړه ، ددې پایلې دا شوې چې د بلقان غرونه هم د عثماني سلطنت یوه برخه وګرزیده. دهمدې جنګ نه وروسته د«ډیمونیکا» سیمه چې په تریس کې پرته وه ، د مراد له خوا پایتخت اعلان کړل شوه. اوبیا یې درې کاله وروسته « اورنه» خپل پایتخت و ټاکه.د « مارټیزا » د جنګ وروسته شاهنشاه د سلطان باجګزاه و ګرزید خو د قسطنطین دشاهنشاه له پاره دا ډول سپکاوې د زغم وړ نه و ، هماغه و چې په ۱۳۶۹ کال یې روما ته سفر وکړ او دروم د پاپا څخه یې د سلطان پر خلاف د مرستې غوښتنه وکړه. په دغه ورځو کې د«رومن کلیسا » او «یوناني کلیسا» چې د شهنشاه مذهب و .... ترمنځ ډیره دښمني روانه وه. شهنشاه په ډیر ذلت او سپکاوي سره دروم د کلیسا علویت و مانه. خوبیا یې هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخپلو موخو په تر لاسه کولو کې کومه بریا تر لاسه نه کړه. اوبیا چې کله بیرته د «وینس» څخه تیریده د یو شمیر قرض غوښتونکو له خوا و نیول شو. خو دلته په قسطنطنیه کې یې زوی «اډرونکس» بادشاه و ګرزید.

مرادخان په خپلو اصولو کې ډیر سخت و. دهغه تر ټولو کوچني زوي شهزداه «صادوجي» یوځل د عیسویانو سره یو ځاي شوې و ، خوکله چې مراد هغه ونیوه نو دخپل دغه زوي په سترګو کې یې ګرمه سیکه ویلی او ور واچوله او ړوند یې کړ. اوبیا یې ورپسې وواژه ، په ۱۳۷۱ کال دمراد خان سپه سالار لاله شاهین د صوفیا سره نژدې سماکوف په میدان کې دبلغاریا او سربیا د ګډو فوځونوسره مقابله وکړه اوهغوې ته یې سخته ماتې ورکړه ،ددې جنګ نه وروسته د بلقان دغرونو څخه نیولې دبلغاریه ټوله سیمه د عثماني سلطنت برخه وګرزیده. بل کال لاله شاهین او د عثماني فوځونو یو بل جنرال «افرینوس» په مقدونیا باندې یرغل وکړ ، مقدونیا دسربیا یو ولایت و. دهغه ځایه «کوالاډروما» او «سریز» ښارونو د فتحه کولو وروسته ، «دردار ددریاب» څخه تیر شول ، مراد سربیا ، البانیه ، اوبوسنیا په همغه وخت کې دخپل سلطنت باجګذاران وګرځول. د بلغاریا پادشاه سلیمان خپله لور سلطان حرم ته ورآندې کړه اوپه دې توګه یې خپل ځان خوندي وساته. اوبیا یو په بل پسې «مونا ستر» او «صوفیا» هم فتحه شوې. په دې توګه مرادخان د خپل سلطنت دپولو په پراخولو کې ډیر ګړندي ګامونه واخستل.

په ۱۳۷۲ کال مراد خپل شهزاده «بایزید یلدرم» ته د کرمیا د امیر لور په نکاح کړه ، دکرمانیا او عثماني سلطنت تر منځ شخړې د ډیر پخوا څخه را رواني وې. ددې شخړو د له منځه وړلو له پاره مرادخان خپله لور «نفیسه» دکرمانیا امیر ته په نکاح ورکړه اوپه دې ترتیب ددوي تر منځه تر لسو کالو پورې سوله او امن قایم شو ، خو په ۱۳۷۷ کال یو ځل بیا ددوي تر منځه نښتې پیل شوې ، په دې جنګ کې د کرمانیا امیر ماتې وخوړه او شهزاده یزید ته د «یلدرم» لقب ورکړل شو.

د مراد خان په خلاف مسیحي اتحاد د سربیا څخه پیل شو. په دې اتحاد کې سربیا ، بوسنیا ، بلغاریه ، البانیه ، ولاچیه او هنګری ټول په پوره قوت سره ورګډ شول. پولینډ هم خپل فوځونه ور ولیږل. اوپه دې توګه یو صلیبي جنګ پیل شو. په ښکاره توګه هغوې دا اتحاد داروپا څخه دترکانو د ویستلو په خاطر کړی و. مردا خان د اویا کالو په عمر د خپلو فوځونو سره یو ځاي ددې اتحاد په خلاف د جنګ له پاره ووت.خو دمراد خان د ورسیدو دمخه اتحادیونو په بوسنیا کې په عثماني فوځونو باندی حمله وکړه او بنځلس زره ترکان یې د تیغه تیر کړل. ددې جنګ مشري سربیانو په غاړه درلوده. چې پادشاه یې لازار نومیده ، د ډیرو معرکو وروسته بلاخره په ۱۳۸۹کال د «کسوده» په میدان کې هغه اخري مقابله مخته راغله چې د اتحادیونو شیرازه یې له منځه یوړه اودسربیا د قسمت پریکړه یې وکړه.

جنګ پاي ته رسیدونکې و چې په دې وخت کې یو سربیایی امیر «میلوش کوبیلووچ» دعثماني لښکر په لور آس ور ځغلاوه ، او د خپل پادشاه لاله زار په خلاف یې د بغاوت اعلان وکړ. او ویی ویل چې غواړي دسلطان سره ځه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډيرې مهمې خبرې وکړي. همغه و چې هغه يې د مراد خان دربار ته راوست. خو د هغه د لاس د ښکلولو په وخت کې يې يو ناڅاپه خپل خنجر را وويست او به مراد خان يې حمله وکړه او په خپل هدف کې د بريالیتوب وروسته يې د تيښتې هڅه وکړه خو عسکرو د سترګو په رپ کې هغه ټوټې ټوټې کړ، اوس نو مراد خان د لږ وخت ميلمه و. هغه په همدې حالت کې داخري حملې حکم وکړ، ډير ژر اتحادي فوځونو ماتې وخوړه او د سربيا پادشاه «لازار» ونيول شو او د مراد خان دربارته يې راوست. مراد د «لازار» د وژلو حکم ورکړ او لږه شيبه وروسته يې پخپله هم ساه ورکړه. د مراد خان د شهادت نه وروسته د (کسوده) جنګ پاې ته ورسيد. شهزاده بايزيد يلدرم په تخت کيناست، هغه په همغه لمړۍ ورځ خپل ورور شهزاده يعقوب چې د کسوده په جنګ کې يې پوره ميړانه ښوولي وه سمدلاسه وواژه. دا د سلطنت د تخت د ولکي له پاره په عثماني کورنۍ کې لمړني قتل و.

کله چې د سربيا پادشاه لازار هلاک شو نو د هغه وروسته لارډ ستيفن د سربيا حکمران وګرزيد، هغه خپله خور شهزادګۍ ډيسپينا د بايزيد په نکاح کې ورکړه، او سوله يې وکړه او ترڅنګ يې دا ژمنه هم وکړه چې په راتلونکې کې به په ټولو جنګونو کې د خپل فوځ سره يو ځاې ګډون کوي. او بيا هغه د خپل عمر تر اخري سلګۍ پورې په خپله ژمنه کلک ودريد. بايزيد د قسطنطنيې د پادشاه سره هم سوله وکړه ،ان تر دې چې ددې سولې وروسته بايزيد شهنشاه مجبور کړترڅو د خپل فوځ په واسطه فلادلفيا له منځه يوسي. همغه و چې دا ډول عبرتناکه پيښه منځته راغله چې پخپله عيسويانو په عيسوي فلاډلفيا باندي يرغل وکړ او هغه يې فتحه کړه او بايزيد ته يې حواله کړه، د بايزيد په وخت کې د ايدين، امشثا، او ساروخان ښارونه هم فتحه شول په ۱۳۹۰ کال بايزيد د قيوس په جزيره حمله وکړه په دې توګه سمرنا او کرمانيا هم د بايزيد د تورې څخه خلاصې نه شوې، بايزيد په خپل ژوند کې دوه ځله قسطنطنيه کلابند کړې ،لمړۍ کلابندي يې اوه مياشتې دوام وکړ خو بيا چې کله بايزيد ته د هنګري د پادشاه سجسمنډ چې د هونياډې پلارو، پخلاف فوځونو ته اړتيا پيدا شوه نو په دې خاطر يې د لسو کالو له پاره سوله وکړه او کلابندي يې پاې ته ورسوله. د سولې شرايط يې هم ډير سخت و. د کلني خراج له پاره ديرش زره طلايي کراون وټاکل شول. د مسلمانانو له پاره يې په قسطنطنيه کې يو شرعي عدالت هم پرانست، او هلته د بايزيد له اړخه يو ترکي قاضي وټاکل شو. او د مشرق د کليسا تر څنګ يې يو ډير ستر او عالي شان جومات هم جوړ کړ، د قسطنطنيې د قيصر په مينول کې يې د ښار اوه سوه ځايونه مسلمانانو ته ورحواله کړل تر څنګ يې د غلطې نيمايي برخه هم بايزيد ته ورکړه. هلته شپږزره عثماني فوځونه وټاکل شول، د همغه وخته راهيسي عثمانيانو قسطنطنيې ته د استنبول نوم ورکړ.

بيا واليشيا فتحه شوه او بيا يو په بل پسې نائيکوپولس او بلغاريه هم تر ولکې لاندې راغلې. اوس نو بايزيد غوښتل په هنګري باندی يرغل وکړي خو يو ناڅاپه د کوچنۍ اسيا په لور متوجه شو، په دې وخت کې د کرمانيا امير يو ځل بيا بغاوت وکړ، بايزيد يلدرم د انکورې او بروصې ترمنځ د کرمانيا د امير سره وجنګيد خو په دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ کې د بایزید لښکر د ماتې سره مخ شو ، د ماتې د خبر د اوریدو سره سم بایزید په خپله په جنګ کې شامل شو او د کرمانیا امیر ته یې سخته ماتې ورکړه ، په دې جنګ کې د کرمانیا دامیر دوه زامن ووژل شول.

دسلطان بایزید یلدرم نه مخته ټولو عثماني امیرانو ځانوته د امیر کلیمه استعمالوله . خو بایزید په لمړي ځل دمصر دعباسي خلیفه په اجازې سره خپل ځانته دسلطان لقب اختیار کړ.بایزید دنورو حکمرانانو په نسبت عیاش طبعه انسان و . هغه دخپلې ښځې (ډیسپینا) په ترغیب سره د شرابو څښل هم پیل کړي و . په همدې وخت کې یو ځل بیا دهنګري دپادشاه سجسمنډ له خوا د عیسویانود اتحاد له پاره هلي ځلې پیل شوي وې، هنګري د قسطنطنی دمرکزی کلیسا په ځای دروم د کلیسا سره تړلې وه. پهمدې خاطر د روم پاپا دهغه سره مرسته وکړه ، د سجسمند د ځانګړو هلو ځلو په اساس فرانسه او برګنډی هم په دې اتحاد کې سره راټول شول ، دا ډیر ځواکمن او قوي لښکر و ، د دانیال د دریاب څخه د را تیریدو وروسته شام ته را ننوتل او مقدسه زمکه یې ازاده کړه ، کله چې دا لښکر د جرمني څخه تیریده نو دجرمنیانو ځانګړی فوځې ډلې هم وروسره را یو ځاې شوې ، دا د ټولې عیسوي نړۍ اتحاد و . هغه وخت چې د سجسمنډ لښکر سربیا ته ورسید نو هغه د بایزید دوست او فاداره ملګري لازډستېیفن باندې یرغل وکړ اوپه دې توګه یې په سربیا کې ډیره وحشیانه توګه لوټ مار وکړ. دې لښکرپه پوره بریالیتوب سره د «ستېډا» ، « ویدین» او « ارسودا» سیمې تر ولکې لاندې راوړې او ځان یې د نائیکوپولس» سیمې ته ورساوه . او هغه ښار یې د کلابندۍ لاندې راوست . د نائیکوپولس قومندان « یوغلان بې» د وسلې د غورزولو څخه انکار وکړ ، ځکه هغه په دې ډاډمن و چې بایزید به هرو مرو دهغه د تعاون له پاره رارسیږي، او بیا همداسې وشول ، بایزید د برق په څیر خپل ځان دکلابندۍ په شپاړسمه ورځ نائیکوپولس ته ورساوه . فرانسویانودا ګمان هم نه کاوه چې بایزید به دومره ژر دلته رارسیږي ، هغوي په دې آند و چې بایزید به د ابنای فاسفورس څخه د تیریدو جرءت و نه کړي ، بلاخره د ۱۳۲۹ کال د د ستمبر په ۲۴مه بایزید یلدریم د «کانټ ډی نیورس ، سجسمنډ او فرنسوي» فوځونو پر خلاف دجنګ ډول وواهه ، دا ډیر ستر اومشهور صلیبي جنګ دې ، سجسمنډ د ترکانو د ځواک او ارادو څخه پوره خبرو ، هغه په دې هم پوهیده چې د ترکانو نومیالۍ ډلې په یوه غیر منظم او لږ روزل شوي فوځ سره یو ځاې کیږي او بیا په ډیره ښه توګه جنګیږي. سجسمنډ خپلو ملګرو ته دا سلا ورکوله چې د ترکانو د ظاهري فوځ په جنګ کولو باندی وخت ضایع نه کړي ، بلکه دهغوي په اصل فوځ دي حمله وکړل شی. خوپه صلیبی اتحاد کې ورګډو د نورو هیوادونو سالارانو دهغه دا مشوره و نه منله ، دي جنګ ددرې ساعتونه زیات دوام و نه کړ ، په دې جنګ کې د سربیا پادشاه د بایزید په ملاتړ و جنګید. عیسایی فوځونو ته ډیر زیات زیان ور وا وښت . اوبایزید دهغو ځواکونو د انتقام د اخستو له پاره چې د جنګه مخته دعیسایانو په لاسو شهیدان شوي و په دې جنګ کې لس زره عیسویان و نیول اود ټولو د وژلو حکم یې ورکړ. په دې بندیانو کې کاؤنټ ډي نیورس ، او څلوریشت نور عیسایی امرین هم شامل و و . خوبایزید هغوي پرېښول ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د هغوي د تللو د مخه يې د کاؤنټ ډی نيورس تر مخه يوه وينا وکړه ، داوينا د (کريسي دلمړي ټوک په ۲۸ م مخ کې دا ډول ليکل شوې ده):

«ګرانه ! زه په دې پوهيږم چې ته د خپل هيواد د يوه ستر سردار او ځواکمن رئيس زوې يې. ته نوې ځوان يې او لا تراوسه ستا تر مخه ډيرې هيلې اود اميدونو ډک کلونه پراته دي. شوني ده چې د جنګ په ميدان کې ستا ددې لمړيو هڅو د ناکاميو نه وروسته خلک په تا الزامونه و لګوي ، او ته د هغې الزامونه د رفع کولو له پاره او د خپل شهرت او نيک نوم د بيرته تر لاسه کولو په خاطر يو بل ځواکمن فوځ را ټول کړې اويو ځل بيا زما مقابلې ته راودانګې ، که زه له تا او ستا له ملګرو څخه به مې دهغوي په ايمان اوعزت سوګند اخستې واې چې په راتلونکې کې به زما مقابلې ته نه راځئ. خو نه ! زه د داسې سوګند غوښتونکې نه يم.ددې برعکس ، زه به ډير خوشحاله شم چې که چيرې ته بيرته خپل هيواد ته ورسيږې او بيا فوځ راټول کړې اوبيا زما مخې ته راشې. ته به ټول وخت ما د جنګ په ډګر کې په خپل مخکې تيار و ويني. هغه خبره چې زه يې درته اوس کوم ، ته يې چې د چاڅخه غواړې نقل يې کړه.»

د نائيکوپولس د جنګ نه وروسته په ولاچيا ، هنګري او استائريا باندې هم يرغلونه وشول او د پيټرواړدين ښارهم تر ولکې لاندې راوستل شو.

ددې نه وروسته بايزيد اورنه ته ورسيد او په ۱۳۵۷ کال يې په يونان باندې حمله وکړه.، د تهسلي ، فوسين ، ډوريس او لوکريس په سيمو يې ولکه وکړه. او بيا يې دڅو ورځو وروسته د » موريا» ټوله سيمه ولکه کړه ، د يونان د فتحې کولو وروسته بايزيد يو ځل بياقسطنطنيه کلابنده کړه. دا په داسې حال کې چې د ترون لس کاله لا نه و پوره شوي. هغه دخپل ځانګړی قاصد په خوله پادشاه « مينوئل » ته حکم و ليږه چې سمدلاسه دې د تخت نه لاس واخلي او که نه دانبار به د توري په زور ونيسی. خو مينوئل د بايزيد په خبره غوږ هم ونه ګراوه. همغه و چې بايزيد هم د قسطنطنيې کلابندي نوره هم کلکه کړه ،په داسې حال کې چې هغه غوښتل په قسطنطنيې باندي حمله وکړي ، چې دهغه په اسيايې ملکيتونوکې يو انقلاب راغې ، دهمدې انقلاب په اساس هغه مجبور شو خپله کلابندي پای ته ورسوي او هغه لورې ته متوجه شی ، دهمدې ورځې وروسته د بايزيد يلدرم بدقسمتې پيل شوه. اوپه راتلونکو دوو کلونوکې چې د هغه دحکومت اخري کلونه و سختې ماتې وخوړې ، دهغه ټول فتوحات په اوبو لاهو شول او لږې مودې وروسته د عثماني سلطنت حيثيت د خاورو سره خاورې شو. په خپله بايزيد بندی کړل شو اودهغه دا ټوله تباهي اوبربادي پخپله د « ګوډ تيمور » په لاسو پيل شوه.

دګوډ تيمور سلطنت د « چين دديوال» څخه تر کوچنۍ اسيا پورې او د ارل دبحر څخه د ګنګا ددريابه پورې او ان د فارس تر خليجه غځيدلې و. هغه په ۳۵ کلنۍ کې خپل ټول دښمنان وځپول او سمرقند يې خپل دارالسطلنت و ټاکه. ددې نه وروسته هغه په لږه موده کې ۲۷ هيوادونه فتحه کړل او نهه شاهي کورنۍ يې له فنا سره مخ کړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګوډ تیمور دسلطنت نه وروسته د بایزید سلطنت په نړۍ کې تر ټولو ځواکمن سلطنت و . بایزید دخپلو پخوانیو فتوحاتو په اساس دومره سرشاره و چې د ګوډ تیمور د فوځونو سهي اندازه یې و نه شوه لګولې . او داسې یو فاتح یې ځانته را پارو و چې ددهشت اووحشت څخه یې ستر ستر پادشاهان لړزیدل . په لمړي ځل د داوړو تر منځ ډیر تریخ لیک لیږد پیل شو اودهمدې په پایلو کې ددواړو تر منځه سخت جنګونه پیل شول .

په ۱۴۰۰ عیسوي کال ګوډ تیمور د بایزید یو شار سیواس دشپږلکه عسکرو په واسطه کلابند کړ ، هلته د سیواس د ښار د ساتنې له پاره د بایزید ستر زوي ارطغرال مامور شوې و . ارطغرال په ډیره میړانه د ګوډ تیمور د فوځونو مقابله وکړه او تر څو ورځو پورې یې دا شپږلکه فوځونه پری نه ښودل چې په دې ښار باندې ولکه وکړي . بلاخره تیمور داسې یوه لاره خپله کړه چې دکلا بندشوو سره یې هیڅ ځواب نه و. هغه شپږ زره مزدوران مؤظف کړل تر څو ددیوالونو بنسټونه وکنی ، بیا یې هغوې ته اړمونه ورکړل تر څو دیوالونه د غورزیدو څخه و ساتي . کله چې ددیوالونو بنسټونه وکنل شو نو هغه اړمونو ته یې اور ورته کړ ، د سترګو په رپ کې دیوالونه را و غورزیدل او په دې توګه یې په ښار باندې ولکه وکړه . ګوډ تیمور دخپل وحشت څرګندونه دلته هم وکړه او د بایزید د زوي ارطغرال په ګډون یې څلور زره ترکان و نیول او ټول یې د تیغه تیر کړل ، په دې وخت کې بایزد د قسطنېنیې په کلابندۍ بوخت و . ددې ناوړه خبر په اوریدو سره یې کلابندي پاې ته ورسوله او د توپان اوسیلۍ په څیر یې ځان کوچنۍ اسیا کې د ګوډ تیمور مقابلې ته ورساوه . خو په دې وخت کې تیمور د شام او مصر په لور روان شوې و ، هغه دوه کاله وروسته بیرته راستون شو او د لمړي ځل څخه د زیاتو اختلافاتو سره ددواړو تر منځ دخط وکتابت لړۍ پیل شوه . اوبلاخره اسمان ددواړو اړخونو تر منځ دهغه دردونکي او غمناکه جنګ ننداره هم وکړه چې ددواړو اړخو څخه په کې مسلمانان شریک وول......

دا جنګ د انګوري د جنګ په نامه مشهور شوې دې ، بایزید د یولک او شل زره فوځونو سره د سواس په لور روان شو خو ګوډ تیمور د اته لکه فوځونو سره د بایزید ښار « انګوره » کلابنده کړه ، بایزید د انګورې د کلابندۍ د ماتولو له پاره هغه لورې ته وګرزید ، تیمور په خپله تاتاری و خو د بایزید په فوځ کې هم دتاتاریانو ګڼ شمیر عسکر موجود و . تیمور هغو تاتاریانو ته خپل جاسوسان ور ولیږل او د هغوې سره یې وعدې وکړې او ویې غلول ، هغوې هم دجنګ په وخت کې د بایزید لښکر پریښود او د تیمور سره یو ځاې شول ، په دې وخت کې بایزید تر ټولو ستره بې عقلۍ دا وکړه چې هغه یوه ورځ د خپل جرءت د ښوولو په خاطر خپل ټول فوځ له ځانه سرو اخست او د ښکار کولو له پاره ووت. هغه ځاې چې د ښکار له پاره ټاکل شوي و هلته اوبه ډیرې کمې وې ، نژدې پنځه زره عثماني عسکر د تندې له لاسه هملته له منځه ولاړل . هغوې چې ژوندی پاته شوي و هغوې هم د تندې او لوږې له لاسه بې هوشه وو . کله چې بایزید بیرته راستون شو نو ویې کتل چې د هغه په لښکر ګاه باندې دګوډ تیمور فوځونو ولکه کړې ده ، دهغې چینې څخه چې عثماني فوځونو اوبه څښلې د هغې مخه هم د ګوډ تیمور

(c) ketabton.com: The Digital Library

فوځونو ګرزولې وه ، اوس نو دبايزيد له پاره د سمدلاسه جنګ کولو بله لاره نه وه پاته. هماغه و چې د سې شنبي په ورځ ، د جولاې په شلمه د ۱۴۰۲ عيسوي کال ، د انګورې په سيمه کې هغه معرکه را منځته شوه چې....

مشهور تاريخپوه (ګبن) ليکي چې دې جنګ «دتيمور شهرت او عظمت ته تلپاتې والې ورکړ. او د بايزيد ذلت اوسپکوالي يې د تل له پاره يو يادګار پريښود ......»

د عثماني دولت تاريخ ليکي چې: د جنګ په وخت کې ګڼ شمير مسلمانو سردارانو د بايزيد ملګرتيا پريښوده ، په دې توګه بايزيد دګوډ تيمور د اته لکه ځواکمنو فوځونو په مقابل کې يواځې دلس زره يني چري فوځيانو سره ځانته پاته شو.

دسربيا پادشاه «لارډ ستيفن» هم تر اخره پورې د بايزيد سره و خو دماتې خوړلو وروسته يې دهغه ځايه تيښته وکړه ، بايزيد د محمودخان چعتايي په لاسو و نيول شو ، دهغه د پنځو زامنوڅخه چې په جنګ کې شريک و درې کسه ژوندی پاته شوی و. دهغې ډلې څخه شهزاده سليمان د اروپا په لور راوګرزيد ، شهزاده محمد (اماسيه)ته ورسيد او شهزاده عيسی دکرميا په لور وتښتيد . شهزاده موسې ژوندي و نيول شو او د شهزاده مصطفې په اړه هيڅوک خبر نه شول چې څه پرې وشول. کيداې شي په جنګ کې وژل شوي وي ، د جنګ د پاې ته رسيدو وروسته بايزيد و نيول شو او ګوډ تيمور هغه د اوسپنې په يوې پنجرې کې بند کړ، او هر چيرې به چې ته ، د هغه پنجره به يې له ځانه سره وړله. بايزيد د ا سپکاوی و نه شو زغملې او نزدې اته مياشتې وروسته يې په همغه اوسپنيزه پنجره کې ساه ورکړه. او دهغه روح د عنصری او فولادي دواړو پنجرو څخه په يوه وخت کې ازاد شو.»

دانګورې د جنګ نه وروسته په ډاګيزه توګه عثماني سلطنت له منځه تللې معلوميده ، ځکه د عثماني سلطنت تول باج ورکونکي رياستونه ازاد او خپلواکه شوي و. دبايزيد دشپږو څخه پنځه زامن يې دانګورې په جنګ کې دهغه سره شريک وول ، هغه څلور چې ژوندي پاته شوی و ، دبايزيد د بندی کيدو وروسته مختلفو کوچنيو کوچنيو رياستونو ته ولاړل اوهملته حکمرانان و ګرزيدل ، هغوې بيا په خپلو منځو کې په جنګونو پيل وکړ. اخري سوبه شهزاده محمد ته ترلاسه شوه، ځکه شهزاده محمد داتو کالو په دوران کې د عثماني سلطنت د لاسه تللې وقار اوعزت بير ته په ځاې کړ.

شهزاده محمد د يوڅلويښت کالو په عمر په ۱۴۲۱ کې وفات شو او په بروصا کې خاورو ته وسپارل شو ، سلطان مرادخان ثاني دهمغه زوې و . او په دې توګه د عثماني سلطنت د سلاطينو د نسب لړۍ داسې را جوړه شوه: «عثمان» ددې کورنۍ لمړنی تاجدار و چې په ۱۲۸۸ کال کې را پيدا شو . دهغه زوې « اورخان» ۱۳۲۶ کې .... دهغه زوې « مرادخان اول» په ۱۳۵۹ کال کې .....دهغه زوې « بايزيد يلدرم» په ۱۳۸۹ کال کې .... دهغه زوې « شهزاده

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد اول» په ۱۴۳۱ کال کې ...دهغه زوی« دویم مرادخان» په ۱۴۲۱ کې ...دهغه زوی سلطان « محمد فاتح» په ۱۴۵۱ کال کې په تخت کیناست.

د سلطان محمد فاتح د سلطنت نه وروسته عثماني سلطنت تر سوونو کالو پورې دوام درلود . خو هغه عزت او شهرت چې د سلطان محمد فاتح په برخه شوې هغه بل چاته تر اوسه نه دې په برخه شوې ، په حقیت کې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایلي و چې......

« د قسطنطنیی فاتح به جنت ته داخلیږی..»

دا مبارک حدیث ډیر مشهور شوې و . اودهمدې حدیث دعملی کولو او ددې حدیث د تاج دپه سرکولو له پاره اموي حکمرانانو د «لمړي یزید» څخه نیولې تر بایزید یلدرم پورې او بیا تر سلطان مردا خان ثاني او...... ټولو په قسطنطنیی باندې دحملې کولو او د دې سیمی د ولکې کولو له پاره یرغلونه کړې و ،خو هیڅ یویی په فتحه کولو بریالي شوې نه و، دا سعادت د سلطان محمد فاتح په برخه و . همغه و توانید د ۱۴۵۳ کال د مئ په ۲۹ مه د ستر اهنگر اربان د څواکمنو توپونو په واسطه د قسطنطنیی دیوالونه را چپه کړې او په دې توګه دا ښار د تل له پاره د مسلمانانو استنبول وګرځي...

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان محمد خان

سلطان مرادخان ثاني د۸۵۵ هجري کال د محرم الحرام دمیاشتې په پنځمه ،یا د ۱۴۵۱ عیسوي کال د فروری د میاشتې په نهمه په « اورنه» کې وفات شو . دهغه تجهیز او تکفین په پخوانی پایتخت«بروصا» کې ترسره شو ، دسلطان مرادخان د مړینې وروسته دهغه زوی شهزاده محمد دکوچنۍ اسیا د «ایدین» په ریاست کې و ، په دې وخت کې د شهزاده محمد عمر یوشت کاله او څو میاشتې و . ددې نه مخته هغه دخپل پلار په ژوندون دوه ځله په تخت ناست و ،کله چې ورته دخپل پلار مراد خان د مړینې خبر ور ورسید نو سمدلاسه په آس سپور شو او دهر څه د مخه یې دا خبره وکړه:

«هغوې چې له ماسره مینه لري له ما سره دې را روان شي (عثماني دولت)»

هغه د دانیال ددریاب څخه راتیر شو او اورنه ته راورسید. همدلته یې دتخت ناستې مراسم هم ترسره شول ، اوس نوهغه شهزاده محمد نه و بلکه سلطان محمدخان ګرزیدلی و. کله چې هغه د اورنه شاهي محل ته را ننوت نو ګڼ شمیر مینه وال یې و کتل. ملکه سروین چې د سربیا د پادشاه لاړ ستیفن لور وه او د سلطان مرادخان ثاني ښځه او د سلطان محمد میرنۍ مور وه... دخپل میرني زوی شهزاده محمد په تخت کیناستو باندې ډیره خوشحاله بریښیده. دملکې سروین د ګیډې نه د شهزاده محمد یو میرنی ورور هم پیدا شوې و خو په دې وخت کې دهغه یواځې اته میاشتې و. دملکې سروین نه علاوه دلته اغا حسن ، قاسم بن هشام ، طاهربن هشام هم دسلطان محمد د استقبال له پاره موجود وو . دوې د سلطنت د مشرانو او امراو په سلا د تاج پوشۍ ورځ و ټاکله. اودهغې ورځې له پاره یې هرډول تیاري پیل کړه.

هغه وخت چې سلطان محمد خان دخپلې ځوانۍ په وخت کې دوه ځله په تخت کیناست خو دواړه ځله یې د نابرابرو شرائطو له مخې د سلطنت واګې بیرته پریښودې. لمړی ځل یې د لاړسلاس او هونیاډی د تړون ماتولو په اساس او دویم ځل په ښار کې د ینې چري د بغاوت له امله . دواړه ځلې یې پلار مرادخان ثاني د سلطنت دخوندي ساتلو په خاطر مداخله کړې اوبیرته راستون شوې. په دې خاطر په عامو خلکو کې د ا اندیښنه راپیدا شوې وه چې سلطان محمد خان د سلطنت کولو د امورو ورتیا نه لري. اوس نو سلطان محمد خان دا ثابتول غوښتل چې په پنځلس کلنۍ کې چې ورته کوم سلطنت ترلاسه شوې و هغه وخت خبره بیله وه او اوس چې ددویشت کالو په عمر کې ورته یوځل بیا سلطنت ترلاسه شوې ، خبره بیله ده.اوس نو محمد کوچنی ماشوم نه و

(c) ketabton.com: The Digital Library

. هغه د تاج اغوستلو د جشن نه دوه ورځې مخته قاسم بن هشام خپل ځانته راوباله او د شاهانه دبدبې سره يې هغه ته ښه راغلاست ووايه. تاريخ ليکي چې:

سلطان محمد قاسم بن هشام ته ووېل: «راځه.....قاسم بن هشامه راځه.... ګوره ! چې دوه ورځې وروسته زما د تاج اغوستلو چشن دې. اوس خو زه د عثماني سلطنت تاجداره اوسلطان ګرزيدلې يم. ته خو پوهيږې چې زما په اوږو څومره ستر بار اچول شوې دې ، مخکې له دې نه چې ما سلطان وګرزوی ما ته ستا مشورو ډېر ځواک او توانايي راکوله. په دې خاطر مې نن تاته زحمت درکړ ترڅو دا ځل هم له ما سره قدم په قدم ملګرتيا وکړې ....»

قاسم د سلطان د لهجې څخه سخت حيران شوې و ،ځکه هغه اوس هغه نوې ځوان شهزاده نه و چې د نن څخه شپږ کاله دمخه په تخت کينول شوې و. قاسم ته داسې محسوسيدله چې دکوم ستر شهنشاه اواز اوري ، دسلطان د لهجې څخه علاوه د سلطان په نور شخصيت کې هم ډېر بدلون راغلې و. دهغه په مخ باندې دځوانۍ تازه وينه او په سترګو کې شاهي دبدبه او جلال په کتلوسره قاسم داسې احساسوله چې دا ځل سلطان محمد خان د کوم ستر عزم اوهوډ سره يوځاې په سلطاني تخت باندې دکيناستو اراده لري. په دې خاطر يې پخوانۍ دوسته له ياده وويستله او په ډېر ادب سره يې ووېل:

« درونده سلطانه !... عثماني سلطنت به ستاسې په څير تاجدار باندې وياړي ، زه داسې احساسوم چې قدرت به ستاسې په لاسو ډيره ستره کارنامه تر سره کوي......تر هغو چې زما دخدماتو پورې اړه لري نوزه اوزما ټوله کورنۍ د اسلام او عثماني سلطنت له پاره هر غږ ته لبيک وايي.»

قاسم د سلطان محمد خان سره دخبرو په وخت کې خپله پخوانۍ بې تکلفي له ياده ويستلې وه ،بلکه دشاهي ادابو د ټولو غوښتنو سره يوځاي يې دسلطان سره خبرې کړې وې ، څرنګه چې دوه ورځې وروسته د تاج د په سر کولو جشن و نوپه دې خاطر سلطان ورته ووېل:

قاسم بن هشامه !.... مونږ هر څه له ياده ويستلي شو خو د ينې چرې د يوشميرډلو بغاوت له ياده نه شو ويستلې. دهمغه بغاوت په پايلو کې ستا پلار او ورندار هم شهيدان شول او زه اوس هم دهمغو خلکو څخه چې هغه وخت يې په ينې چرې کې د بغاوت اور بل کړې و انديښنه لرم. هسې نه چې دا خلک يو ځل بيا د سلطنت د انتظام دخرابولو له پاره هڅې وکړې ، دا ځل ما ته په دې خاطر مخکې تر مخکې را وغوښتې تر څو د راټوکيدلو انديښنونوپه اړه فکر وکړې ، زه غواړم چې ته د ينې چرى په هغو وګړو باندې څارنه وکړې چې مشکوک معلوميږي»

قاسم د سلطان محمد په ارادو باندې پوره پوره پوه شوې و .ځکه سلطان يوځل بيا قاسم ته د جاسوسۍ کار ورسپاره. اوپه خپله دقاسم په سترګو کې هم دا اړينه بريښيده. ځکه دسلطان مرادخان د مړيني سره سم همدا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډول خبرونه خپریدل چې په ینې چرې کې یو ځل بیا د بغاوت د اور بلیدو ته کار کیږي ، همدا علت و چې قاسم دا مسؤلیت ومانه او سلطان ته یې وویل:

درونده سلطانه !.... ستا بصیرت ته احترام لرم. د تاج د په سرولو په ورځ د مخربو عناصرو څارنه ډیره اړینه ده. په حقیقت کې یو شمیر وګړي ستا د شخصیت او عزائمو څخه په ویره کې دي. هغوې نه غواړي ته د مسلمانانو قیادت سنبال کړې. خو داسې خلک هر څوک چې دي ، یوه خبره ډاګیزه ده اوهغه دا چې دا ډول وګړي د قسطنطنیې د پادشاه روزل شوي او لاسپوڅي عناصر او ځانګړي خلک دي»

قاسم تر ډیره پورې دسلطان سره په پټه توګه په ډیرو امورو باندې خبرې کولې اوبیا یې دهغه څخه اجازه واخسته او بیرته راستون شو.

اوبیا د سلطان محمد خان د تاج دپه سرولو ورځ هم دعثماني تاریخ په پاڼو کې یوه نه هیریدونکې ورځ ده .....داسې ورځ چې دسلطان او قاسم بن هشام ټوله خواري یې په اوبو یوړه ،او دښمن دهماغه تاج پسرولو په وخت کې خپل کار انجام کړ.

دسلطان محمد خان دربار په جوش وخروش کې و. دسلطنت مشران ، وزیران ، امران ، دښار مشران او سپین ږیري ..... دسلطاني قصر په عام دیوان کې سره راټول شوي و. دا یوه پراخه اوغځیدلې برنډه وه. د دې ځاې څلورو خواو کې د غونډې ګډون کونکو ته ناست ځایونه جوړکړل شوي و. په دې وخت کې په دې عام دیوان کې د زرو څخه زیات وګړي ناست و. دسلطان په سر د عثماني سلطنت تاج کیښول شوې و. تر ټولو د مخه د شاهي کورنۍ غړو سلطان ته دمبارکۍ له پاره را روان و. د څو مشرانو ، ښځو اونرو وروسته د ملکې سروین د مبارکۍ ورکولو وخت راغې. دا دسلطان مراد خان ښځه او دسربیا دپادشاه لارد ستیفن لور او اروپاې نژاده وه ، ډیره ښایسته او حسینه ښځه وه ، ملکې سروین ته سلطان محمد خان ډیر ګران و. هغې دهمغې لمړۍ ورځې را هیسې دسلطان محمد خان سره مینه او محبت کاوه ، ملکه سروین رامخته شوه او دګلونو یوه ګیډۍ یې د سلطان محمد خان په لاسو کې ورکوله چې یو ناڅاپه تم شوه. هغې لا د څه ویلو له پاره خپلې شونډې نه وې پرانستي چې دعام دیوان څخه بیرون یو ناڅاپي شور او غوغا جوړه شوه،ملکه سروین په خپل ځاې ودریده ، دسلطان په تندي باندې هم لیکې راپیدا شوې. لږ څه په قهر او غصې سره یې حکم وکړ:

« دا کوم ګستاخه انسان دي ؟ .... چې زمونږ د تاج د پسرولو په جشن کې په خپل کرغیړن اواز سره بدشګوني خپروي.....هغه و نیسۍ او زمونږ مخې ته یې راوړئ....»

ګڼ شمیر سپاهیان د برق په څیر د عام دیوان مخې ته ور و ځغلیدل ، د سلطان سترګې هم د بیرون په لور ښتې وې. دسلطان په مخ باندې د حیرانتیا تر څنګ قهر او غصه هم خپره شوې وه. ددربار ټول کسان په خپلو خپلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځايو کې سره خوزيدل. دلږ څه ځنډ نه وروسته دسلطان عسکرو يو زوړ «خواجه سرا» دلاسونو څخه نيولې و او دسلطان مخې ته يې راوړ. خواجه سرا په خپلو دواړو لاسونوکې کوم څيز نيولې و چې په کاليو کې يې را تاو کړې و. داسې بريښيده لکه خواجه سرا چې کوم تيخور ماشور را خستې وي. زوړ خواجه سرا په ژړا ژړا سره دربار ته را ننوت ، هغه د شاهي عتاب هم څه پرواه و نه کړه ، دربارته د را ننوتلو سمدستي وروسته يې په واويلاو پيل وکړ او ملکې سروين مخې ته ورغې او په مخ وهلو يې لاس پورې کړ ، ملکې هغه دپخوا څخه پيژانده اودهغه په دې کار باندې ډيره حيرانه ولاړه وه. ځکه هغه ددې خاص خواجه سرا و .....« ځانګړې خادم» ، ملکې چې دهغه په لاسو کې تيخور ماشوم وکوت نو ولړزيده ، هغه هر څه له ياده وويستل اوپه ژړا يې منډه کړه او دخواجه سرا لورې ته ورغله. دهغې زړه په زوره زوره دربيده. يقيننا چې د خواجه سرا په لاسو کې نوې پيدا شوې شهزاده و. دا دسلطان محمدخان ميرنې ورور و چې تر اوسه يې شيده خوړل. او ملکې سروين د ګيډې څخه راپيدا شوې و. ملکه زيږ مخ د خواجه سرا په لور ورغله او خپل کوچنې يې دهغه دلاسو څخه راواخست.

دې پيښې په دربار باندې عجيبه اغيز کړې و ،خلکو د خواجه سرا په لاسو کې دماشوم د راوستو د انداز څخه داسې انګيرلې وه چې د خواجه سرا په لاسو کې د ملکې سروين د تيخور کوچنې لاش پروت دې. په دې وخت کې دسلطان محمد عمر په سختئ سره تر دوويشت کالو پورې رسيده. هغه ددې حالاتو څخه سخت انديښمن شوې و. هغه په دې نه پوهيده چې دا ټول هر څه دومره په ناڅاپه توګه څنګه پيښ شول. ملکې چې کله خپل مړ ماشوم په لاسو کې واخست نويوه زړه شکونکې چغه يې ووهله او ټول وجود يې په لړزان شو. ملکې وکتل چې دهغې تيخور ماشوم چې عمريې اته مياشتې و وژل شوې دې. داڅه ډول داسې په ناڅاپې توګه مړ کړل شو ؟ ما خو لږه شيبه مخکې خپل دغه نوې شهزاده په خندانه خوله اوخوشحالئ سره پرې ايښې و اودلته راغلې وم. لږه شيبه مخکې دغه نوې شهزاده دخپلې مور سره لوبې کولې ، بيا دا هر څه څنګه په ناڅاپې ډول مخته راغلل چې خواجه سرا د هغه معصوم لاش په لاسو کې ونيوه او ډک دربار ته راغې. ملکې د دربار د حاضرينو څخه د پروا کولو پرته ژړل. هغه يوه مور وه او کوچنې شهزاده دهغې دزړه ټوټه وه. سلطان په ډير بد حالت کې واقع شوې و. دا دهغه د تخت دکيناستو لمړئ ورځ وه. ناڅاپه يې په زړه کې را وګرزيدل چې د خواجه سرا څخه حقيت معلوم کړي ، په دې اساس يې لږ څه په نرمه لهجه د خواجه سرا څخه و پوښتل:

«خواجه سرا ...... دا هر څه ،څه ډول مخته راغلل ؟...... مونږ ته حقيقت ووايه .... ترڅو مونږ ددې معصوم قاتل همدا اوس او په همدې وخت کې جهنم ته وليږو او دخپل دغه کوچنی ورور بدل واخلو.»

دسلطان دخبرو په اخري الفاظو کې غورس و. خو دخواجه سرا دخبرو په اوريدو سره دسلطان دپښولاندې زمکه و ښتيده ، سمدلاسه را کوز شو اوپه زمکه و درېد اوبيا لږه شيبه وروسته ټول دربار دهغې ځپيږې اواز واوريد چې سلطان پرې هغه زوړ خواجه سرا وهلې و....ځکه چې خواجه سرا سلطان ته ويلې و.« واه ! سبحان الله ، قاتل

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم پوښتنه کوی چې کوچنې شهزاده چا وژلې دې ؟.... اې د دربار ناستو خلکو !....زه ګواهي ورکوم چې ....دغه معصوم او نوې کوچني شهزاده ستاسې دغه نوي سلطان وژلې دې....زه ګواهي ورکوم .....زه ګواهي ورکوم ......»

خواجه سرا چیغې او سورې وهلې او د دربار ټول میلمانه هک پک حیران ولاړ و ، خواجه سرا د ډیرې بې ادبۍ او بداخلاقۍ ځرګندونه کړې وه ، هغه شاهي عتاب او قهر ته په ډاګیزه توګه بلنه ورکړې وه ، هغه په دربار کې او د تخت د کیناستو په همغه لمړۍ ورځ اولمړي ساعتو کې پر سلطان محمد باندې دخپل کوچني ورور د قتل الزام لګولې و . ملکه سروین ددې خبرې داوریدو سره خاموشه شوه او په برندو سترګو یې د سلطان په لور کتل. دلږ وخت له پاره دسلطان په ګډون ټول دربار داسې و لکه مار چې خوړلې وي. هر څوک په خپل خپل ځآې کې په فکر کې ډوب وو.....اوس به څه کیږي ، ملکه خود بې هوشۍ په حال کې وه او دخپل کوچني معصوم ماشوم لاش یې دسینې سره کلک نیولی و او په ډیرو حسرتناکو سترګو یې دسلطان په لور کتل. ځکه هغه د سلطان د تاج دپسرولو په خاطر دهغه دمبارکۍ له پاره دربار ته راغلې وه. زوړ خواجه سرا لا تر اوسه په دربار کې لوڅې پښې ولاړ و . او ددربار میلمانه پټه او چپه خوله دسلطان دحکم منتظر ولاړ و .

په همدې وخت کې یو زوړ سردارد دخپله ځایه پاځید او سلطان ته یې وویل: « درونده سلطانه ! .... ددربار میلمانه د سلطان د حکم انتظار کوی....او ټول خلک غواړی په دې و پوهیږې چې سلطان دخپلې تاج پوشۍ په لمړۍ ورځ ولې ددې کوچنی شهزاده د وژلو حکم صادر کړې و .....»

اوس نو دسلطان محمد له پاره ددې نه زیات خاموشه پاته کیدل د زغم وړ نه و . یو ناڅاپه یې خپله شاهي چپنه را تاوه کړه او بیرته د تخت په لور ورغې. اوپه ډیره جارحانه توګه په تخت ور وخوت. خو په تخت د کیناستو په ځاې و درید او په ټولو درباریانو یې یو نظر و ځغلاوه. بیا د یوه زخمي زمری په څیر و غورید او ویې ویل:

« زه حکم کوم چې ..... همدا اوس اوهمدا شیبه د معصوم شهزاده قاتل په زنځیرونو تړلې زمونږ مخې ته راحاضر کړئ ،..... مونږ پوهیږو چې هغه دکوم شیطان په حکم سره داډول کرغیړن کار تر سره کړې دې. زه به د معصوم شهزاده دقاتل سره په خپله توره باندې قلم کړم.»

سپاهیانو دمحل دننۍ برخې ته ورمنډې کړې ، خو سلطان بیرته را وڅرخید او د خواجه سرا څخه یې وپوښتل« مونږ د معظمې ملکې خواجه سرا ته دهغه دګستاخۍ په اړه بښنه کوو ..... اودخواجه سرا څخه غواړو چې ووایی چې هغه ته څه ډول دمعصوم شهزاده د قاتل په اړه معلومات تر لاسه شوی دي.... ؟»

اوس نو خواجه سرا هم دخپل جذباتي کیفیت څخه لږ څه راوتلې و. ترځنګ یې دسلطان لهجې هم هغه ډاډمن کړې و چې هغه د تحقیق پرته په نوي سلطان باندې دخپل کوچني ورور د وژلو تهمت تړلې و اوپه دې توګه یې خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرګ ته بلنه ورکړې وه. څوکله چې سلطان هغه ته بېننه وکړه نو هغه بیرته را ژوندي شو او په لړزیدلې اواز یې وویل:

«درونده سلطانه !... زما د ګواهۍ سبب داو چې ماته د نوي شهزاده قاتل دهغه د وژلو وروسته وویل چې هغه شهزاده د سلطان په حکم وژلې دې..»

دخواجه سرا د خبرو په اوریدو سره سلطان ولړزید ، هغه په سخت اواز سره په بې اختیاره توګه وویل:

« هغه بدبخت څوک دې چې پر مونږ یې داسې ناروا الزام لګولې دې ؟ او ددې معصوم په پاکه وینه یې لاسونه سره کړي دي ؟ ، ، ،»

دسلطان په مخ د څوانۍ جوش د شاهي جلال په بڼه را ښکاره شوی و. او په دربار کې هر کس په خپل ځاې باندې ګم سم ولاړ و. د خواجه سرا حالت هم دمخکې څخه بدل شوې و ، اوس نو هغه په خپل مخکیني کرچار باندې پیښمانه معلومیده ، هغه په نښتې ژبه باندی یو ځل بیا وویل:

« درونده سلطانه !... دغه معصوم شهزاده د یني چري سپه سالار د شاهي کنیزانو څخه ستا په حکم تر لاسه کړ اوبیا هغه سفاکه او ظالم انسان هغه له ځانه سره حمام ته یوړ او هلته یې د اوبو په ډنډ کې غرق کړ....»

په دې وخت کې د ټول دربار مخه د معظمې ملکې په لور شوه ، څکه چې ملکه په ولاړه ولاړه یو دم په زمکه راپریوته او بې هوشه شوه. سلطان سمدلاسه ورمخته شو او پخپله یې ملکې سروین ته اوبه ورکړه ، دلږ څنډ وروسته ملکه په خپلې خانګړې خونه کې د شاهی طبیبانو تر علاج لاندې وه. لا تر اوسه دربار نه و رخصت شوې . سلطان د خواجه سرا څخه د پیښې په اړه ټول معلومات تر لاسه کړي و او د یني چري سپه سالار په اړه یې حکم وکړ چې زنځیر تړلې یې د سلطان مخې ته راوړي. خو پخوا تر دې چې د سلطان ددې حکم دتعمیل له پاره سپاهیان ولاړ شی ، بهرام خان په خپله د یني چري دغه قاتل سپه سالار زنځیر تړلې د سلطان مخې ته راوست. سپه سالار پرته له کومې ویرې د سلطان دربار کې و درید.... دسلطان مخ تک سور شوې و. او سترګې یې د اور په څیر انګار ګرزیدلې وې. هغه د یني چري ددې سپه سالار په دې جرءت باندې حیرانتیا هم وښوده او ډیره بې حده غصه هم ور ته راغله. څکه هغه دخپله اړخه داسې ښووله چې هیڅ ډول ظلم او تیرې یې نه دې کړې. بلکه هغه څه یې چې یې کړې دې بلکل درست او سهي یې کړي دي ، دسلطان له پاره د سپه سالار انداز د پریښونکي په څیر و په دې خاطر ورته سلطان په ډیر سختو الفاظو کې وویل:

« سپه سالاره !.... مونږ ته یواځې په دوو ټکو کې ځواب راکړه. ایا تا زما د کوچني ورور د وژلو سفاکانه او ظالمانه جرم تر سره کړې دې ؟....یا نه ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« هو ! ما دا کوچني شهزاده وژلي دي..... خو ددې کار په تر سره کولو کې ما کوم جرم نه دې کړې ، هغه څه چې ما کړي دي د سلطنت د بهبود له پاره مې ترسره کړي دي ځکه چې په عثماني سلطنت کې تل دا ستونزه راپیدا کیږي چې دسلطنت شهزادګان د تخت او تاج د تر لاسه کولو له پاره دټول قوم اوولس په مقدراتو باندې لوبې کوي....

« خاموش ! ...ته د ادابو دحد څخه تیریږي.... تا نه یوازې کوچنی شهزاده وژلې بلکه پر مونږ دې د درواغو الزام هم لګولی دی ، چې دهغې په اساس دملکې خواجه سرا او د دربار یوشمیر نور وګړي مونږ له تاسره په دې کار کې شریک ګڼی...... حال دا چې مونږ په دغه ډک دربار کې خپل خداي حاضر اوناظر ګڼو او دا سوګند یادوو چې مونږ ددې سفاک ددې وحشت څخه بلکل بې خبره وو .... اوستا دا جسارت هم دبښلو وړ نه دې چې تا په ال عثمان باندې دتخت و تاج له پاره په خپل منځې جنګړو کولو ولګاوه ....مونږ تاته د مرګ د سزا د اورولو نه مخته دا پوهیدل غواړو چې ته د چا له پاره کار کوې د دقسطنطنیې د قیصر له پاره او که د هنګری د پادشاه هونیاډی له پاره ؟»

سلطان ، سپه سالارته په یوه ډول دمرګ سزا واوروله ، خو په حقیقت کې هغه لږ څه په ویره کې و . هغه په دې پوهیده چې دیني چري دفوځ په څیر دغسې یو ستر سپه سالار ته دسلطان د تخت ناستې په لمړۍ ورځ د مرګ سزا ورکړل شي نو په دې فوځ کې به یو ځل بیا بغاوت را ولاړ شی . نن دسلطان له پاره دخپل ژوند سخترینه لمحه تر مخه وه . داسې لمحه چې په اړه یې ویل کیږي (نه جاي رفتن.... نه پاي ماندن ..) ، اوس که چیرې هغه د نوي شهزاده د سفاکانه وژلو بدله دسپه سالار څخه نه اخلي نو په درباریانو او نورو خلکو کې به ډیره سخته غصه اوقهر را وپاریږي ، اوبیا په ځانګړې توګه دهغه میریزه مور ملکه سروین دخپل تیخور کوچني ماشوم څخه د بې برخې کیدو نه وروسته بې هوشه پرته وه او په خپله سلطان ته هم خپل کوچني ورور ډیر ګران اومحبوب و ، په دې خاطر یې هغه سپه سالار ته ډیره غصه راتله خو خپل ځان یې بې وسه احساسوه . هغه د سپه سالار څخه په دې خاطر دا پوښتنه کړې وه تر څو د عسیویانو سره د سپه سالار اړیکي را ډاګیزه شي اوبیا ددې سفاک څټ په اسانۍ سره پرې کړل شي... خو سپه سالار یو ځل بیا همغسې ځواب ورکړ:

« دروندہ سلطانه !..... سلطان بایزید یلدرم چې څنګه په تخت کیناست نو تر ټولو لمړۍ یې خپل کشر ورور شهزاده یعقوب دهمدې مقصد له پاره ووژه دکوم له پاره چې ما دا کار ترسره کړې دي . ځکه دهغې ددربار علماو فتوې ورکړې وه چې...... الفتنة الشد من القتل .... فتنه د قتل څخه ډیره بده ده. په دې خاطر یې شهزاده یعقوب پرته له کوم دلیله ووازه . ترڅو په راتلونکې کې کومه فتنه را ولاړه نه شی . ما هم دهمدې مقصد له پاره د کوچني شهزاده ژوند پاي ته ورساوه تر څو سلطنت د راتلونکې پیدا کیدونکې فتنې څخه خوندي پاتې شي.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسپه سالار ځواب ډیر عجیب و غریب و ، سلطان ورته په ډیره بده خوا وویل :«ته بلکل درواغ وایې ، داسلام په مفتیانو باندې ناروا الزام لګوې. دا د مسلمانو سلاطینو کار نه دې بلکه د مصر د فرعونانو کار دې چې کوچني ماشومان دخپل تخت او تاج دخوندي ساتلو په خاطر وژني . مونږ تا په هیڅ صورت نه شو بښلې ،که څه هم زمونږ دا ټول سلطنت پرې له منځه ولاړ شي.

سلطان ډیر کلک عزم او هوډ کړی و او دتیږې په څیر یې په سخته لهجه جلاد ته حکم وکړ چې هغه دې د سپه سالار سر قلم کړي او دمعظمې ملکې په پښو کې دې یې کیږدي. دسلطان دحکم د اوریدو سره سم سپه سالار د لمړي ځل له پاره په ویره کې شو او په ډیره مضطربه توګه یې سلطان ته مخ کړ او ورته یې وویل:

« درونده سلطانه ! ...ته د یو تیخور کوچني په بدل کې دعثماني سلطنت د ستر فوځ یني چري راتلونکې په داو ږدی.او دا کار به دقوم اوولس له پاره ډیر زیانمن ثابت شي. په دې توګه به لکه دپخوا په شان په فوځ کې یو ځل بیا بغاوت را ولاړشي ، ماته د خپل ځان په اړه غم نه شته. زه د معظم سلطان دحکم سره سم دخپل څټ پرې کولو ته تیار یم ،خو په دې توګه به سلطنت ته ډیر زیات زیان اونقصان ور رسیږي.»

په حقیقت کې د سپه سالار خبرې پټ ګواښونه وو چې سلطان پرې ډیر ښه پوهیده. خو اوس هغه پریکړه کړې وه اوویلي یې چې په هیڅ صورت به دا ظالم او سفاک نه ښبي. دسلطان د حکم سره سم جلاد هملته د سپه سالار دکار دپای ته درسولو له پاره را حاضر شو ....خو پخوا تر دې چې هغوې دې په زنځیرونو کې تړلي سپه سالار دژوند څخه بیغمه کړي.... د یوه اړخه قاسم بن هشام مخته راغې او سلطان ته یې عرض وکړ چې:

« درونده سلطانه ! د یوه سرکاري سراغ رسان په توګه زه د سلطان څخه اجازه اخستل غواړم چې هغه دې دغه مجرم د لا زیات تحقیق له پاره ماته حواله کړي. تر څو دهغه څخه معلومات تر لاسه کړل شی چې دا مذموم او کرغیړن عمل یې دچا په اشاره سره تر سره کړې دی.؟»

په حقیقت کې قاسم د سلطان ستونزه حل کړې وه. که په د ي توګه په ریښتیا هم د سپه سالار اړیکي د کومې مسیحي ډلې سره ثابتي شي نو بیا به دیني چري د سالار د وژلو کار په ډیره اسانۍ سره تر سره شي. دبله اړخه سلطان ته د قاسم په دې وړاندیز حوصله تر لاسه شوه اوداسې ورته څرګنده شوه لکه د رحمت ملائکه چې یې بسپني ته را رسیدلې وي. سلطان سمدلاسه حکم وکړ چې د کوچني تیخور شهزاده قاتل د قاسم بن هشام سره یوسئ. ددې وروسته سلطان خپل دربار رخصت کړ. نن د تاج د په سرکولو ورځ وه اوهمغه څه په کې وشول چې سلطان او قاسم بن هشام ترې ویریدل. سازشي او غدارو عناصرو خپل کار تر سره کړې و او دسلطان له پاره یې په همغه لمړۍ ورځ ډیره ستره ستونزه راپیدا کړې وه ، دا مسئله بلاخره د قاسم بن هشام په واسطه حل شوه او هغه د کوچني شهزاده سفاک قاتل د خپله ځانه سره د پټې محکمې تاخانې ته یوړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته په راتلو سره قاسم بن هشام ټول سپاهيان رخصت کړل. اوکله چې تا خانه خالي شوه نو قاسم بن هشام سپه سالار ته وويل: «سپه سالاره !تا د پادشاه ورور وژلي دي، او په خپلو لاسو دي وژلي دي،ته خو پوهيږې چې ته د مرګ څخه خوندي کيدې نه شې. خو ستا د خوندي پاته کيدو له پاره يوائې يوه لاره شته او هغه داچې زه تاته ددې ځايه د تيښتې لاره پرانزم. زه له تاسره کومک کولو له پاره تيار يم ، خو په دې شرط چې ته به ماته يوه خبره کوې»..

« قاسم بن هشامه ! زه پوهيږم چې ته له ما څخه څه غواړې. ته به له ما څخه دا خبره راباسې چې زه وو ايم چې زه د عيسويانو جاسوس يم. خو دا به ستا ډيره غلطه انګيرنه وي ، زه اوس هم په همغه خبره ولاړ يم چې دسلطان ورور مې دسلطنت د خير ښيګڼې له پاره وژلي دي.»

سپه سالار د قاسم د هيلو نه زيات چالاکه و خوت. خو قاسم خپل همت له لاسه ورنکړ او يو ځل بيا يې ورته وويل :

« ماته له تا څخه دکومې خبرې د راويستلو اړتيا نه شته. زه ډير ښه پوهيږم چې ته د چا له پاره کار کوې. زه په دې هم خبر يم چې ستا اصليت د کومه ځايه دي. او په يني چري کې څه ډول ورننوتې يې. شايد تاته به ډاګيزه شوي نه وي چې هغه څوک چې د لمړي ځل له پاره يې د ابوجعفر او سليم پاشا دمخونو نه پرده لرې کړه هغه زه وم. ما ته په دې اړه هم معلومات شته چې د سلطان مشر ورور علاوالدين په خپل طبيعي مرګ نه دې مړ شوي بلکه هغه وژل شوې دې. ته په کومه غلطه انګيرنه کې ځانه مه غورزوه. زه غواړم له تاسره يوه سودا وکړم. ماته دخپل يو ذاتي دښمن په اړه د معلوماتو د ترلاسه کولو اړتيا ده. ددې په بدل کې زه تا ته د «اورنه» څخه د وتلو لاره پرانستې شم.

اوس دقاسم دخبرو په اوريدو سره د سپه سالار زړه درزار پيل کړ. هغه ته د قاسم په خبرو کې ريښتياوالې احساسيده. هغه په دې هم پوهيده چې د قاسم دښمن څوک و. هغه به څنګه اوڅه ډول ابوجعفر له ياده ويستلې وي چې د پريښودو او ازادولو له پاره يې څو کاله مخته ، په يوې تيارې شپې اورنه په شمالي کلا باندې حمله کړې وه .... هو !....دا سپه سالار همغه شخص و چې نقاب پوښه ډله يې د شپې په تياره کې دابوجعفر پسې ولاړل اوهغه يې د قاسم د بندي خانې څخه خلاص کړ، دسپه سالار قصه ډيره لنډه وه. هغه په قسطنطنيه کې پيدا شوې و . هملته روزل شوې و ، کورنۍ يې د قيصر نژدې دوستان و. په دې خاطر قيصر هغه د يوه ستر کار له پاره مؤظف کړې و. اوهغه ستر کار داو چې هغه دې په کوم جنګ کې په مصنوعي توګه ځان بندي کړی او دسلطان په يني چري کې دې ځان ور ننباسي. اوبيا هغه همداسې وکړل. ددې يو علت دا و چې دسلطان يني چري په اصل کې د عيسوی بنديانو څخه جوړ کړل شوی و ، همغه بنديان چې په جنګ کې به نيول کيدل اوبيا به د روزنې او مسلمانيدو له پاره په يني چري کې ورداخليدل. کله چې سپه سالار د قاسم دخولې څخه داواوريدل چې قاسم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه په اړه په هر څه پوهیږي نو روح یې په لړزه شو . هغه ته داسې څرګنده شوه لکه سلطاني توره یې چې په سر سپره وي. سمدلاسه یې پریکړه وکړه چې د قاسم سره به مرسته کوي اوبیا به داورنه څخه د تیښتې هڅه کوي ، په همدې فکرونوکې ډوب شو اوبیا یې وویل:

« ددې خبرې له پاره به څه ډول ثبوت موجود وي چې تاته ددښمن د پټې د ښوولو وروسته به ته ما پریږدې ؟»

د قاسم غشې سهي په نښه لګیدلې و . ګویا سپه سالار اعتراف کړې و چې هغه د قیصر جاسوس دې ، دهغه ددې پوښتنې په ځواب کې ورته قاسم وویل: « زما په سودا باندې یقین کول ستا مجبوري ده ،که چیرې ته پرې یقین نه کوې نو مه یې کوه. زه به له تاڅخه د خپل دښمن پته اودرک تا ته د اذیت د درکولو په اساس هم واخلم. اوس چې ستا خنګه خوښه وي...»

د قاسم په خبرو کې وزن و .او سپه سالار دا وزن ډیر ښه محسوساوه. هغه په ډیره بې وسۍ سره دقاسم په لور وکتل او ورته یې وویل: « ته سهي خبره کوې. پر تا باور کول زما مجبوري ده. ته زما د لاس اوپښو زنځیرونه پرانیزه. زه له تاسره د تعاون کولو له پاره تیار یم.»

قاسم دهغه ټول زنځیرونه پرانستل. یواځې په لاسو کې یې ورته هتکړۍ پریښودې تر څو حمله ونه کړاې شي. د هغه تر څنګ په فرش باندې کیناست ، په دې وخت کې سپه سالار وویل:

« ابوجعفر ما د جمعې په شپه ستا له بنده ازاد کړ ، ما اوزما ملګرو د نیمې شپې نه وروسته په شمالي کلا حمله وکړه ، هلته شته ساتونکې مو ووژل او د کلا د تاخانې څخه مو ابوجعفر ازاد کړ ،بیا د کلا د دیوال په لور دښاره بیرون کوز شو ، د ښاره بیرون د البانوي کنیزې دلور « مارسې » دسپرلۍ ګاډۍ د څو ساتونکو سره یو ځاې زمونږ منتظر وه. ......»

سپه سالار همدومره خبره وکړه چې د قاسم ماغزه لړې لړې ولاړل. ایا ابوجعفر مارسي دخپله ځانه سره وړې ده ؟ ایا تر هغه وخته پورې مارسي ژوندۍ وه ؟ ..... د قاسم په مغزو کې دا پوښتنې یو په بل پسې راولاړیدې. په دې اساس یې ترې په بې صبرۍ سره وپوښتل:

« دا څه.....دا ته څه وایې ؟ ایا د البانوي کنیزې لور مارسي تر دې وخته پورې ژوندۍ وه.»

هو ! هغه زخمي وه ، خوبیا پوره روغه رمټه شوې وه. مونږ هغه په یو غواې ګاډۍ کې واچوله او دالبانیه په لور مو ولیږله. مونږ نیغ په نیغه د البانیه لاره وانه خستله. بلکه لمړۍ مو د کوچنۍ اسیا په لور پنځه سوه واټنه لاره ووهله اوبیا د یوه اوږد مونږ نه د راګرزیدو وروسته د بالقان دغرونو په لور ولاړو ، هلته دبالقان غرونو ته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورسيدو وروسته ما ابوجعفر ته خداي پاماني وويله. او بيرته اورنه ته راستون شوم. په هغه وخت کې زه سپه سالار نه وم ، بلکه خواجه خيري سپه سالار و ،په دې خاطر زما په غير حاضرۍ باندې دچا سترګې و نه لګيدې.»

په قاسم د حيرانتياو غرونه را پريوتي و ، هغه په خپل ځاې ناست ناست مضطرب ګرزيدلې و . مارسي دهغه لمرنۍ محبت ، هغه تر اوسه ژوندۍ وه ، خوشپېرکاله مخته هغه مارسي په مړو کې شميرلې وه . اوبيا کله چې دهغه خاص سړی د البانيا څخه د بيرته راستنيدو په وخت کې هغه ته ويلي و چې سکندر بيګ د مراد خان ثاني قاصدان شهيدان کړي او دا چې مارسی هلته په البانوي قصر کې نه شته. نوهغه متيقين شوي و چې مارسی مړه شوې ده ، خو نن د سپه سالار دخبرو د اوريدو وروسته دهغه اوسان ورخطا شوي وو. ځکه چې اوس نژدې شپږ کاله وروسته هغه ته دمارسی د ژوند په اړه خبر رسيدلې و. هغه ډير زيات نا ارامه و . اوغوښتل يې چې په څه ډول ددې ځايه والوزې او مارسي ته ځان ورسوي. خو دا ورته ډاګيزه نه وه چې مارسی چيرې ده. هغه په ډيره جذباتي توګه وويل:

« ايا تاته ددې البانوي کنيزې د لور په اړه څه معلومات شته چې هغه اوس چيرې ده ؟او ابوجعفر هغه چيرې وړې ده ؟»

« هو ! ماته معلومه ده چې ابوجعفر هغه البانيی کې سکندربيګ ته ور رسوله.»

« خو اوس هغه په البانيه کې نه شته ، ما يې پخپله پوښتنه کړې ده ....» قاسم تري په پوره ناقرارۍ سره وپوښتل ، اوس نو سپه سالار دقاسم حالات په کلکه ثارل. هغه کتل چې قاسم دمارسی د نوم په اخستول سره جذباتی کيږي خو هغه ته د مارسی په اړه ددې نه زيات معلومات نه و . همدومره پوهيده چې ابوحعفر له ځانه سره البانيا ته يوړه. بيا هغه لږ څه په ناهيلۍ سره وويل:

« ماته د مارسي په اړه ددې نه زيات معلومات نه شته. خوما ته د ابوجعفر په اړه معلومات شته چې هغه اوس کوم ځاې کې دې.»

د قاسم له پاره دا خبره هم ډيره په زړه پوري وه. دهغه دبدن وينښتان راپورته شول او په پوره توګه يې دهغه خبرو ته غوږ کيښود سپه سالار ورته وويل:

« اوس ابوجعفر دقسطنطنيی په ستر کليسا کې « ايا صوفيا » کې ميشت دې. دهغه اصلي نوم « ډيمونان » دې ، هغه اوس په ايا صوفيا کې ډير ستر « بطريق » دې. ډيمونان دخپلو پخوانيو کارنامو په اساس د بطريق اعظم او شهنشاه سره ډيري نژدې اړيکي لري. خو اوس هم دهغه جاسوسۍ د نظام سره تړاو لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم له پاره دا معلومات ډیر دحیرانی ور و . د ابوجعفر داصلیت په پوهیدو سره هغه د اور سره سکروټه وګرزیده . هغه ته داسې ډاګیزه شوه چې که هغه تر ابوجعفره پورې ځان ورسوی نو ګویا تر مارسی یې ځان ور رسولې دې قاسم دسپه سالار څخه ددې نه اخوا نور څه پوښتنه کول نه غوښتل. خوبیا یې هم تر ډیره وخته پورې د سپه سالار سره په مختلفو موضوعاتو خبرې اترې کولې. هغه دسپه سالار څخه دا هم را برسیره کړل چې په اورنه کې اوس د قیصر څومره جاسوسان په خپلو دندو کې مصروف دې. د سپه سالار څخه د ټولو رازونو د څرګندولو وروسته قاسم دهغه ځایه راپورته شو او روان شو ،سپه سالار هم په ډیره بیړه راپورته شو اوویې ویل:

« دا څه دې ؟.....ته ځې .... او هغه ستا سودا .....؟زما به څه کیږي ؟»

« ته مه ویریږه .... زه به دشپې ناوخته تا له دې ځایه باسم..»

خو هغه شپه هیڅکله هم رانغله. قاسم دهغه ځایه نیغ په نیغه د سلطان دربار ته راغې اوهغه ته یې ټول تفصیلات ټکې په ټکې وویل. چې په پایلو کې یې سبا سهار د سفاک قاتل لاش د ښار په ستر چوک کې را ځړیده. سلطان په ښار کې منادی وکړه او خلکو ته یې وویل چې دیني چرني سپه سالار یې دکوچنی شهزاده د وژلو په بدل کې قصا ص کړ ، په داسې حال کې چې د لاسته را غلو معلوماتو په اساس ، قاسم بن هشام په یني چرې کې ټول مشکوک سالاران دشپې ونیول ، او په دې توګه د بغاوت هغه ګوابښ چې د یني چري د سالار د مړیني وروسته را پیدا کیدونکې و له منځه ولاړ. سلطان دیني چري سپه سالار ته د مرګ د سزا د ورکولو وروسته دفوځ له پاره نوی سپه سالار و ټاکه اوهغه دقاسم بن هشام دوست اغا حسن و .

کله چې اغاحسن سپه سالار شو نو دفوځ لارې ا وګودرونه هم بدل شول. ځکه چې اغا حسن یو مخلص ، پاک اومسلمان شخصت و . تر څنګ یې یو بهادر اومیړنې جنګجو او مجا هد هم و . د اغا حسن په را تلو سره په ټول فوځ کې دغیرت ،حمیت ، میړانې اوبهادرۍ څپې خپرې شوې.

قاسم هم د اغاحسن په ټاکنی ډیر خوښ و . خو دهغه په ذهن کې به هره ګړۍ او هر ساعت د قسطنطنیې په لور د تللو تلوسه را ډاګیزه کیده . هغه غوښتل ابوجعفر ته ځان ور ورسوې ترڅو دهغه څخه دخپلې مارسی په اړه و پوښتي ، حقیقت دادې چې د هغه زړه دشپږو کالو راهیسی دا نه منله چې د هغه مارسی دې مړه شوې وي ، دهغه په ذهن کې به هروخت مارسی ژوندۍ وه . خو دهغه وخته چې ورته د مارسی د ژوند په اړه معلومات ډاګیزه شوې دې نو خوب یې دسترګو تښتیدلې دې ، هغه هره لحظه د قسطنطنیې په لور د تللو په فکر کې و ، یوه ورځ کور کې حمیرا هغه ډیر اندیښمن وکوت او ترې وېې پوښتل: « نن سبا ډیر اندیښمن معلومیږې ،.... داسې بریښي چې دکوم جدا شوې محبت غم دې ځوروی ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم حميراته د مارسی په اړه هر څه ويلي و . په همدې خاطر يې ورته په خندا نه خوله وويل: « هو !....په حقيقت کې ماته يو ډير په زړه پورې خبر تر لاسه شوې دې، په دې فکر کې يم چې تاته يې ووايم او کنه....»

« دا به څه ډول خبر وي چې ته يې ماته د ويلو څخه ويره محسوسوې.....ته انديښنه مه کوه او خپله خبره راته وکړه. که تا له مارسی سره مينه کړې ده نو ما له تاسره مينه کړې ده ، زه ددې پروا هم نه کوم چې که چيرې ته مارسی بيرته را ژوندۍ کړې او دې کور ته يې هم راوړې.»

قاسم د حميرا په خبرو په اوريدو ډير حيران شو ، هغه په خپلې محبوبې ښځې نوره هم مينه راغله. حميرا يې په خپله غيږ کې و نيوله او دخپل ځان سره يې په داسې حال کې روانه کړه چې لاس يې دهغې په سر باندې واهه او ورته يې ويل:

«حميرا ! ته زما ژوند يې. زما دلور مور يې ، اوريښتيا خو دادې چې ته زما مينه اومحبت يې..... حميراجانې ! زه له تا څخه هيڅ نه پټوم ، ماته خبر راغلې چې مارسې شهيده شوې نه ده. بلکه تر اوسه پورې ژوندۍ ده. خو دا راته ډاګيزه نه ده چې هغه اوس چيرې ده. دهغې دمور قاتل اوددې ځايه دهغه تېښتونکې وګړې په قسطنطنيه کې دې . ماته دهغه په اړه معلومات تر لاسه شوي دي. زه غواړم چې د سلطان څخه په يوه بهانه اجازه واخلم او قسطنطنيې ته ولاړ شم او دمارسی په اړه معلومات تر لاسه کړم.»

قاسم احساس کړې وه چې د مارسی د ژوندۍ پاته کيدو خبر دحميرا زړه ته ټکان ورکړې و اودهغه په مخ د حيرانتيا نښې راپيدا شوې وې ، هغې خپل مخ را پورته کړ او د اوښکو ډکې سترګې يې و مخلې او بيا يې په ژرغوني اواز سره وويل:

« واه ، واه ، دا خو د ډيرې زياتې خوشحالۍ خبره ده. که چيرې مارسې ژوندۍ وې نو زه به هغه پخپلو لاسو ناوې کړم اودلته به يې راوړم. هغه نه يوازې ستا محبت دې بلکه زما خور هم ده. هغه ډيره ستره ده. ما خو هيڅ هم نه دي کړي خو هغې د ايمان او اسلام په خاطر ډير څه قربان کړي دي ، دداسې پيغلې خو زيارت ته ورتګ په کار دې .

دحميرا په زړه کې له يوه اړخه د مارسی له پاره د عقيدې او خيرښيګڼې جذبات را پاريدلي وو. خو دبله اړخه يې دخپلې مينې د ويش په اړه انديښنه درلوده ،خو هغې دخپل آند له مخې هيڅ داسې انديښنه را ښکاره نه کړه. او د قاسم په غيږ کې يې نور هم ځان ور سليښت کړ.

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان محمد خان تخت و تاج خپل کړې و ، او په تخت باندې کیناست. په همغه لمړی ورځ پرې چې دخپل کوچني وررور د وژلو کوم الزام لګیدلې و هغه داغ اوس له منځه تللې و. د سلطنت ګڼ شمیر عمایدینو ته اوس دا ډاډ تر لاسه شوې و چې که چیرې د نوې کوچني او تیخور شهزاده د وژلو حکم سلطان ورکړې واې نو هغه به هغه د تاج دپه سرولو په ورځ نه واژه ، هغه کولې شو دخپل تخت د ناستې د مراسمو نه وروسته دا کار په ډیر ارام سره تر سره کړي ، هیڅا ته ددې کوچني تیخور ماشوم د تخت د کیناستو په اړه کوم فکر نه و پیدا شوې. بلکه ټول دمحمد خان ملاتړې و. سلطان د تخت د کیناستو څخه یوازې دوه ورځې دمخه « اورنه » ته راغلې و. په داسې حال کې چې د فوځ مشر د پخوا نه همدلته موجود و. که چیرې سلطان دداسې کوم کار دکولو اراده درلودې نو دا کار به یې دهغو سردارانو په لاسو کړې وې چې د کوچنۍ اسیا څخه اورنه ته دهغه سره یو ځاې راغلې و او سلطان پرې پوره باور هم درلود. اورنه ته د راتلو سره سم داسې یوه سردار ته چې هغه پوره هم نه پیژانده ،داسې حکم ورکول د احتیاط پر خلاف کار و. بیا د ټولو نه ستره خبره داوه چې د «یني چري» سپه سالار ان د مرګ تر وخته پورې په سلطان باندې دوباره الزام و نه لګاوه. د سلطنت اراکین په همدې خبرو د فکر کولو په اساس ډاډمن شوې و . په حقیقت کې د یني چري فوځ د عثماني سلطنت ډیر نازولې فوځ ګڼل کیده نوپه دې خاطربه په دې فوځ او ددې فوځ په سردارانو کې د بغاوت اغیز تل تر سترګو کیده. دغه قاتل سپه سالار د سلطان د قابو کولو له پاره دغه کار تر سره کړې و اوهغه هیله درلوده چې سلطان به د بغاوت له ویرې دهغه ژوند ته کوم ګواښ پیښ نه کړي. اوتل به دهغه دفشار او کنترول لاندې وي. خوسلطان محمد خان بلکل د یوه مختلف مزاج خاوند ثابت شو. هغوې چې دا فکر یې کاوه چې سلطان محمد خان همغه محمدخان دې چې څو کاله دمخه یې ددوه ځلې ناکامیو وروسته سلطنت پرې ایښې او اوس به هم ناکامیږې نوهغوې دمحمدخان ددې اقدام څخه خبر شول اوهغوې دا احساس کړه چې سلطان محمدخان اوس هغه کوچني شهزاده نه دې.

دمحمدخان د تخت دکیناستو څخه درې کاله مخته د بازنطیني سلطنت اخري حکمران.....دولسم قسطنطین ، د قسطنطنی په تخت باندې ناست و . نوموړې هم د « جان پلیولوګس » په څیر چالاکه اوهوښیار انسان و . هغه د سلطان محمدخان د په تخت کیناستو وروسته د کوچنۍ اسیا سرکشه او باغي سردارانو او امیرانو ته ، دسمدلاسه بغاوت کولو حکم وکړ. په دې خاطر سلطان محمد خان د خپل تخت د کیناستو نه څو ورځې وروسته دهمدې کوچنۍ اسیا په لور توجه وکړه. لاتر اوسه سلطان محمد خان د کوچنۍ اسیا د بغاوتونو د ځپلو څخه نه و فارغ شوې چې د قسطنطنیې پادشاه ورته پیغام ولیږه چې د سلطان مرادخان ثاني د وخته راهیسې د عثماني سلطنت یو شهزاده (ارخان) نومې چې زمونږ سره بندي دې اودهغه د مصارفو له پاره چې کوم څه دسلطاني خزانې څخه ټاکل شوې و باید په هغې کې ډیربښت راوړې. اوکه نه مونږ به هغه شهزاده ازا د کړو او بیا به دهغه سره ستاسې پر خلاف فوځی کومک هم وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«ارخان» د بايزيد يلدرم لمسي و . او دبايزيد دهغو زامنو څخه د يوه زوي و چې د انګوري د جنګ نه وروسته خپاره شوى و . په دې خاطر ارخان دسلطان مرادخان ثاني دکاکازوي هم و . څرنګه چې د قسطنطنيې قيصر د عثماني سلطان تخت ناستې سلطان محمد خان يو کمزوري شخص ګاڼه . نوپه دې خاطر يې غوښتل دخپلو ګواښوونو په واسطه د سلطان محمدخان خزانې تر لاسه کړي. خوسلطان محمد خان دهغه هيڅ پرواه ونه کړه. هغه دقيصر قاصدان نامراده بيرته وليږل. او په خپل زړه کې دا هوډ وکړ چې تر هغې چې د عيسويانو دسلطنت جرړې و نه کاږي نو د عثماني سلطنت دوام اوقيام ته به تل ګواښ ګڼل کيږي ، په دې وخت کې سلطان دقيصر قاصدانو ته سپينه خبره ونه وکړه. خوپه خپله يې دقيصر د له منځه وړلو له پاره فکر کول پيل کړل.

قسطنطين يو جنګجو شهزاده و . خو د خپل ځان په لور د محمدخان د توجه د را ګرځولو په اړه يې همغسې غلطي وکړه لکه دهغه نه مخکې « مينوئيل» چې د سلطان مرادخاني ثاني سره کړې وه. ارخان د شهزاده سليمان د زوزاکه و. شهنشاه خو سلطان محمد خان ته ګواښ کړې و خو هغه ته دا اندازه نه وه چې د نوي ځوان شهزاده ځواکونه په څومره چټکۍ سره پرمختګ کوي او دهمدې دوويشت کالو په عمر کې هغه د پوره پوخوالي ، فوځي وړتياو ، او دهيواد په کورني تنظيم اوتدبير کې دخپلو ټولو پخوانيو څخه مختوالي کړې .

د سلطان محمد خان لمړي وزير « خليل پاشا » د قسطنطين د قاصدانو ددغه غير معقولې غوښتنې د خطر اتو څخه ښه خبر و نوپه دې اساس يې هغوې ته وويل:

ستاسې ليونتوب «قسطنطنيه» به دسلطان په لاسو کې راځي ، تاسې په ټوله اروپا کې ارخان دسلطان په ځير اعلان کړئ ، بې شکه د هنګري خلک هم دخپلې بسپنې له پاره را وغواړئ ، کوم ولايتونه چې تاسې يې بيرته اخستلي شئ دهغوې د بيرته اخستلو هڅې هم وکړئ ، خو تاسې به ډير ژر د بازنطينی سلطنت پاي په خپلو سترګو ووينئ.

په هغه ورځ چې د قيصر قاصدان دسلطان سره دکتلو له پاره ورغلل. نوپه همغه شيبه کې سلطان هوډ کړې و چې قسطنطنيه به دخپل سلطنت يوه برخه ګرځوي. د « سينوپ» او « طرابزون» څخه علاوه د پخواني بازينطيني سلطنت په ټولو سيمو باندې عثماني دولت ولکه کړې وه. په اروپا کې يواځې قسطنطنيه اودهغې شاوخوا سيمې عيسويانو ته پاته وې ، د قياصره هغه ستر سلطنت چې يو وخت د نړۍ د سترو اوځواکمنو سلطنتونو څخه ګڼل کيده اوس د تباهۍ اوبربادۍ اخري حد ته رسيدلې و . اوهر هغه ځاي کې چې ځواک او قوت ليدل کيده هغه نژدې ټول له منځه تللي وو. خو په دې ټولو کې دقسطنطنيې وجود او په خپل ځاي پاته کيدل پخپله داهميت وړ وو. او دقيصر دسلطنت دغه اخري ښخته په خپل ځاي باندې همغسې ولاړه پاته وه. دهغه وخته راهيسې چې ترکانو د اروپا په زمکه پښه اېښودې ده نو دهمغې ورځې وروسته يې ددې ښار د فتحه کولو ارزو او هيلې په زړونوکې را ټوکيدلې دي. هرڅومره چې د فتوحاتو لړۍ پراخيده ، دهغوې په زړونو کې ددې ښار سوبه کول هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواکمن کيدل چې بيا بلاخره ددې خبرې عملي نمونه د « سلطان بايزيد يلدرم» په وخت کې را څرګنده شوه. او دا هغه وخت و چې هغه د ابنای فاسفورس په شرقی ساحل کې يوه ستره فوځي کلا جوړه کړه او د همغې ځآيه يې قسطنطنيه کلابنده کړه. خو د کلابندی، څو ورځې لا نه وې تيرې شوې چې تيموري حملې د بايزيد دا کلابندي د پاې ته رسولو سره مخ کړه ، دهغې نه وروسته بيا سلطان مرادخان ثاني که څه هم نه غوښتل چې د شهنشاه سره کومه تربګنې را پيدا کړي خوپخپله د شهنشاه غدارۍ هغه دې ته مجبور کړ چې د سلطنت دخوندي ساتلو په خاطر د سازشونو او جاسوسيو مرکز قسطنطنيه باندې ولکه وکړي ، تر څو دا فتنه د تل له پاره پاې ته ورسيږي. خو دبازنطينی سلطنت څو ورځې لا پاته وې نو په دې اساس سلطان مرادخان هم خپله کلا بندي پاې ته ورسوله او د نورو بغاوتونو د ځپلو له پاره يې هغو لوريو ته مخه کړه.

سلطان مرادخان په دې ښه پوهيده چې د « بحر مارمورا » دواړو اړخونو ته د عثمانيانو حکومت دې او په منځ کې يې يواځې قسطنطنيه ده چې دعيسويانو په لاس کې ده. نو تر هغې چې قسطنطنيه په همدې توګه موجوده وي نو سلطان ته به په اسيايي او اورپاې مقبوضاتو کې امنيت راوړل ستونزمن ګرځي. نو په دې خاطر هغه بايد په قسطنطنيې باندې د ولکې کولو له پاره ځان تيار کړي. ځکه هغه بايد د خپلو مقبوضاتو د خوندي ساتلو له پاره قسطنطنيه له منځه وړې واې ، دا اوداسې نور څو علتونه و چې هغه په همغه لمړۍ ورځ په قسطنطنيې باندې د ولکې کولو له پاره هوډ وکړ. او په دې توګه هغه دخپل حکومت د ترټولو دستر کار د تر سره کولو له پاره يې خپل ځان تياراوه.

د قيصر دقاصدانو د بيرته ستنيدو وروسته سلطان د کوچنۍ اسيا په لور ولاړ ، هلته يې د هر څه دمخه د خپلو سالارانو ، وزيرانو ، امرانو اورئيساو غونډه را وبلله. په دې غونډه کې قاسم بن هشام هم موجود و . سلطان غوښتل چې د خپل سلطنت غړي نه يوازې دخپلو ارادو څخه اګاه کړي بلکه دهغوې څخه په قسطنطنيه باندې دحملې کولو ملاتړ هم تر لاسه کړي. دا يو ډير ښه اتفاق و ، په هغه ورځ چې سلطان دخپل دربار غونډه رابللې وه په همدې ورځ د قسطنطنيې د شهنشاه يو بل قاصد اورنه ته رارسيدلې و. په همغه وخت کې چې په قسطنطنيې باندې د حملې کولو له پاره ګرم بحث جريان درلود، د سلطنت وزير سلطان ته را نژدې شو اودهغه په غوږ يې د قيصر د قاصد د راتلو په اړه خبر ورکړ. په دربار کې يو شمير خلک د قيصر سره داړيکو دخرابولو ملاتړي نه و، په دې وخت کې سلطان ته دقيصر د قاصدانو راتګ د غيبي کومک نه کم و. په دې خاطر يې د قيصر سفير د غونډې او ګرم بحث په منځ کې راوباله. کله چې دقيصر سفير دربار ته را ننوت نو د ټولو درباريانو سترګې پرې و رونښتې ، دوې په يو ځانګړې لباس په ځان کړې و ، په غاړو کې يې طلايي صليبونه را ځړول شوي و. او په سرونو يې د قسطنطنيې ځانګړې خولۍ اينبودې وې. کله چې د شهنشاه سفير دسلطان مخې ته راغلل نو دشاهي ادابو د په ځاې کولو پرته په ډيره بې ادبۍ سره و دريدل بيا دسلطان په اشارې سره دهغوې څخه يوه د قيصر پيغام ولوست.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«د شهنشاهانو د شهنشاه ، د قسطنطنیې د قیصر «دولسم قسطنطین» له لورې د سلطان محمد خان په نامه:

سلطان محمد خان ته خبر ورکول کیږي چې د بایزید یلدرم لمسي او د سلیمانشاه زوي ارخان زمونږ سره بندي دې ، د هغه د خوراک څښاک له پاره چې کومې پیسې د شاهي خزانې څخه را استول کیږي ډیرې ناکافي دي ،په دې خاطر سلطان ته په کار دي چې په دې پیسو کې ډیرښت راوړي او هغه دوه هومره کړي ، او که نه شهنشاه به عثماني شهزاده ازاد کړي او د سلطان محمد خان په مخ کې به یې و دروي ، شهنشاه دا حکم هم کړې دې چې دا ځل د شهنشاه د قاصدانو ناکامه او نامراده بیرته ستنولو ټول مسؤلیت به د سلطان په غاړه وي»

د قسطنطنیې د قیصر د قاصدانو د دغه نالیکلي پیغام د اوریدو نه وروسته د دربار ټول حاضرین هک پک او حیران دریان شول او د قهره او غضبه سره تاویدل راتاویدل. د سلطان پلان بریالي شوی و ځکه هغه خلک چې اوس د قیصر په خلاف ملاتړي نه ښکاریدل هغوې هم د دې پیغام د اوریدو وروسته د خپله آنده ګرزیدلي و ، سلطان د دربار د خلکو د راې د اوریدو وروسته د شهنشاه قاصدان په ډیره سپکه او ذلیله توګه د درباره وویستل .د قیصر د قاصدانو د تللو وروسته د دربار غونډه بیرته پیل شوه، دا ځل د ټول آند داو چې په قسطنطنیې باندی دې په ټول ځواک سره حمله وکړل شی او د دې حملې له پاره دې پوره پوره تیارې و نیول شي. سلطان ته د مملکت یو ډیر زور او باعزته غړي یوه ډیره عجیبه مشوره ورکړه:

«درونده سلطانه ! د عثماني سلطنت پخوانیو حکمرانانو هم څو ځلې په قسطنطنیې باندی حملې کړې دي ، خو هر ځل به د کوچنۍ اسیا څخه د بغاوت د پورته کیدو خبرونه راتلل اودا حکمرانان مجبور وو چې د هغو بغاوتونو د ځپلو له پاره هغه لورې ته مخه کړي ، زما ناقصه مشوره خو داده چې دا ځل په قسطنطنیې باندې د حملې کولو د مخه د «کرمانیا» د امیر سره سوله وکړل شي....زما په فکر کې د دې تلپاتې سولې له پاره یوه مشوره هم شته ،که چیرې معظم سلطان د هغې د ویلو اجازه راکړي....»

«اجازه ده»

«درونده سلطانه ! د کرمانیا امیر یوه ځوانه لور لري ، که چیرې درونډ سلطان د هغې سره د نکاح کولو اراده وکړي نو زه ډاډمن یم چې د کرمانیا امیر به یې په خوشحالۍ سره ومني اوپه دې توګه به مونږ د قسطنطنیې د کلابندۍ په وخت کې د اندیښنو سره نه مخ کیږي....»

سلطان د سلطنت د دغې زاړه او وفاداره غړی مشوره ډیره وستایله. او پرته له ځنډه یې په هغې د عمل کولو اراده وکړه. په همدې وخت کې قاسم بن هشام د خپله ځایه راپورته شو او د سلطان څخه یې د خبرو کولو اجازه و غوښته ، سلطان د قاسم بن هشام په لور وکتل او په خندا شو ، بیا یې ورته د خبرو کولو اجازه ورکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درونده سلطانه ! دکرمانیا دامیر سره د سولې دکولو مشوره ډیره په ځاې او د عقل خبره ده ،په دې توګه زما آند دادې چې په قسطنطنیې باندې د حملې کولو دمخه د هنګرې دپادشاه هونیاډی سره هم سولې کولو ته اړتیا ده.ˇ ځکه د پرلپسې ماتې خوړلو وروسته د هنګرې پادشاه هم په سنګر کې ناست دې او غواړې د فرصت د ترلاسه کولو په وخت کې خپله د عثماني سلطنت څخه بدله واخلي.»

خو پښوا تر دې چې سلطان ددې خبرې ځواب ووایی د سلطنت یو ځوا ن وزیر دخپله ځایه راپورته شو او ویی ویل:

«درونده سلطانه ! د قاسم بن هشام ددغه په زړه پورې آند په اوریدو سره زه ډیر حیران پاته شوم.ځکه دا به څنګه شوني وی چې د صلیبي جنګونو مشر اوقومندان او داسلام ستر دښمن هونیاډې دې د موقع اوفرصت د ترلاسه کولو په وخت کې په عثماني سلطنت یرغل نه راوړي.»

دسلطنت د وزیر په خبرو کې پوره وزن و، سلطان غوښتل د سلطنت د نورو عمائیدینو راې هم ترلاسه کړي ،په دې خاطر سلطان د غونډې برخوالو ته د خپلمنځې خبرو اترو کولو اجازه ورکړه ، په دې وخت کې همغه زوړ وفاد اره انسان یو ځل بیا راپورته شو او ویی ویل:

« درونده سلطانه ! د قاسم بن هشام آند په هیڅ صورت غلط نه دي. د هونیاډي سره سوله شوني ده. ځکه چې هونیاډې پخپله د قسطنطنیې دپادشاه سره مذهبی اختلافات لري ، په همدې توګه د قسطنطنی د فوځونو سپه سالار«ګرانډ ډیوک نوټارس» هم د هونیاډې سره د همدې مذهبی اختلافاتو په اساس ډیره سخته دښمني لري، که څه په دې کې شک نه شته چې دواړه عیسویان دي خو درونده سلطانه ! دهغه وخته راهیسې چې عیسویت په دوو لویو ډلو ویشل شوې نودهغوې مرکزي اتحاد له منځه تللي دي. ددوې داوړه ډلې یو بل ته مرتد ، کافر او لار ورکي وایی. ددوې تر منځه دومره محبت هم نه دي پاته شوې چې دواړه ډلې د یوه دریم دښمن ، دنمونې په توګه د مسلمانانو ،په مقابل کې سره را یو ځاې شی»

سلطان ددې زوړ اووفاداره غړي خبرې ډیرې په غور اوفکر سره اوریدلې. په همدې وخت کې لمړي وزیر « خلیل پاشا» هم دخپله ځایه راپورته شو او ویی ویل:

« درونده سلطانه ! زمونږ د دربار دغړو پوهه او درک که همداسې دوام وکړی نو زه ډاډمن یم چې عثماني سلطنت به هیڅکله هم زوال و نه مومي. دقسطنطنیې خلک تر اوسه پورې د پخوانۍ یوناني کلیسا سره تړلي دي او همدا قسطنطنیه یې مرکز دې. خو ددې برعکس د هنګرې خلک د رومن کتولیک د کلیسا سره تړلي دي چې مرکز یې په روم کې د « پاپاې روم» کلیسا ده. دهغوې تر منځه دا اختلاف مسلمانانو ته د الله تعالي له

(c) ketabton.com: The Digital Library

اړخه یو غیبي کومک دی. همد امناسب وخت دی چې مونږ عیسویانو ته یو درونه او اخري گذار ورکړو. په دې اساس زه د قاسم بن هشام مشوره تائیدوم.»

اوس نو سلطان ته د بل چا د مشورې د اوریدو اړتیا نه وه. په دې خاطر یې یو دیپلوماتیک سیاسي ټیم د تیارولو حکم و کړ، ترڅو د هونیاډي سره دخبرو کولو اوسولې له پاره هغه لورې ته ولاړ شي. سلطان هونیاډی ته ددرې کالو له پاره د جنگ دنه کولو پیغام ورولیږه. او دهغه د راضی کولو له پاره یې ډیره نرمه ژبه استعمال کړه. په دې توگه به د غونډې خلکو ته د شمال له اړخه د کوم گوابښ د رامنځته کیدو ویره هم نه پاته کیږي. ددربار دغه ډیره مهمه غونډه لا تر اوسه پورې روانه وه چې د یني چري سپه سالار، ځوان او میړني اغاحسن د سلطان څخه دخبرو کولو اجازه وغوښته.

«درونده سلطانه! مونږ ته د «موریا» له اړخه هم گوابښونه شته. ځکه د موریا حکمران د قیصر د شهنشاه ورور دی. او دا ډیره شوني ده چې هغه دخپل ورور شهنشاه د کومک له پاره را وغلي.»

په دربار کې د اغا حسن په خبرو تر ډیره وخته پورې تبصرې روانې وې، بیا د ډیرو تبصرو وروسته پریکړه وشوه چې دموریا په لور یو ځواکمن فوځ و استول شي، سلطان د سلطنت اراکینو ته دخبرو په دوران کې وویل:

«د سلطنت درنو اراکینو! زه دا احساسوم چې قسطنطنیه د محل او ځای له اړخه ډیر خوندي ښار دی. ځکه دهغې درې خواو ته سمندر او یوې خواته وچه ده، اودهمدې سمندر د موجودیت په اساس هغوی ستر سمندرې فوځ تیار کړې دی. د قسطنطنیې نه علاوه هلته د یونان او جینوا بحري جازونه دکومک له پاره ور رسیدې شي، خو ددې برعکس د عثماني سلطنت سره د بحري جهازونو او بحري فوج شتون ډیر کم دی، دهغوې د بحري سترو جهازونو په مقابل کې د عثماني سلطنت کوچنۍ کشتۍ هسې هیڅ دي، اوبیا زمونږ سره ددې کشتیو شمیره هم ډیره لږه ده. په دې اساس زه غواړم چې په قسطنطنیې باندې د حملې نه مخته مونږ باید یو ځواکمن بحري فوځ تیار کړو.....»

دسلطان ددې خبرو په اساس د درباریانو په منځ کې هغه ته ددرنښت سترگې راپورته شوې او ټول په دې فکر کې ډوب شول چې د عثماني سلطنت له پاره یوه ځواکمن بحري فوځ ته اړتیا ده. هغوی تر ډیره پورې په همدې موضوع باندې خبرې اترې وکړې، قاسم سلطان ته دهغه زوړ کشتیبان عباس په اړه سپارښتنه وکړه. هغه ته یې دا هم وویل چې هغه د سترو سترو بحري جهازونو د جوړولو او سمندر ته د ورښکته کولو او د جنگي مقاصدو له پاره دهغې په استعمالولو باندې ډیر ښه پوهیږي. د درباریانو دخپل منځې مشورې وروسته بالاخره دا اعلان وشو چې عثماني سلطنت به یوه ستره جنگي بیړه تیاروي چې په قسطنطنیې باندې به دمسلمانانو بحري محاذ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سنبالوي. نن ټوله ورځ غونډې جريان درلود ، دماښام د لمانځه وروسته غونډه بلې ورځې ته و ځنډېده. سلطان دخپله ځانه سره قاسم يوې بلې خونې ته يوړ. کله چې سلطان او قاسم دواړه ځانته شول نو سلطان قاسم ته وويل:

« قاسم بن هشامه ! که د عثماني سلطنت په دې وروستيو لسو کالو کې ستا خدمت ته يو ځغلنده نظر وکړل شي نو ستا په عسکري وړتياو کې د سراغ رسانۍ او جاسوسۍ کارونه ډير ځلانده تر سترګو کيږي ،ما خو په قسطنطنيې باندې دحملې له پاره د يوه بل محاذ دپرانستلو هوډ هم کړې دې او دا د جاسوسۍ دپټ نظام فعالول دي. زه غواړم د قسطنطنيې د حفاظتی کلا، د ديوال د حال ، دبحري ځواک تفصيل ، دهغوې جنګي او دفاعي وړتياوې ، او ان تر دې چې د قسطنطنيې دپادشاه کمزورتياوې...هر څه چې وي زمونږ د سترګو تر مخه وي. دا خو ډير ستونزمن او ګواښمن کار دې ،ځکه ددې کارونو له پاره چې هر څوک ور ولېږل شي نو هغه به دغير ملکي جاسوس په څير تل د مرګوني ګواښ سره مخ وي ، زه غواړم ستا په سلا اومشوره څوک ددې کار له پاره هلته ور ولېږم...»

دسلطان ددې خبرو په اوريدو سره دقاسم بن هشام وينه په رګونو کې په ټوپونو شوه، ړوند دخدايه څه غواړي..... دوه سترګې. هغه خو دپخوا څخه د قسطنطنيې په لور تلل غوښتل ، په دې اساس يې په پوره بې صبرۍ سره وويل :

« درونده سلطانه ! ددې ستر اومهم کار له پاره زه پخپله غواړم چې ولاړ شم. زه پوهيږم چې زه به دا کار د بل هرچا څخه په ښه توګه سر ته ورسوم.»

دسلطان مخ د خوشحالۍ نه وغوړيد . ځکه چې سلطان په خپله غوښتل چې داخل به هر کار سهي او په پوره تول سره تر سره کوي تر څو د قسطنطنيې په نيولو کې کومه ستره ستونزه رامخته نه شي ، دسلطان هيله هم همدا وه چې ددې مهم کار د تر سره کولو له پاره قاسم په خپله هغه لورې ته ولاړ شي ، خو کله يې چې قاسم په خپله هغه لورې ته د تللو له پاره تيار وکوت نو سمدلاسه يې ورته وويل:

« سهي ده .... ته دخپل سفر له پاره ځان تيار کړه. ته به ډير ژر د عيسوي نړۍ دغه پخواني مرکز او دبازنطينی سلطنت پايتخت ته سفر پيل کړې. خو قاسم بن هشامه ! يوه خبره تل په ياد ساته چې زمونږ ستر پيغمبر رسول الله صلی الله عليه وسلم د قسطنطنيې فاتح ته دجنت زيرې ورکړې دې. ته هغه ښار ته د عثماني فوځونو د ور ننوتلو نه مخته ددې ښار ددننۍ برخې د فتحې کولو له پاره ور ننوځې، په قسطنطنيه کې دپخوا څخه يو شمير مسلمانان اباد او ميشت دي ،دهغوې له ډلې څخه يو شمير وکړې په پوره اخلاص سره د عثماني سلطنت له پاره کار کوي ، په قسطنطنيې کې د« غلطه» نيمايي برخه زمونږ نيکه سلطان بايزيد يلدرم دهغه وخت د شهنشاه « مينوئيل» څخه تر لاسه کړې وه..... تاته به هلته په ورتلو سره کومه ستونزه نه پيدا کيږي خو د جنګي او دفاعي

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلوماتو د ترلاسه کولو له پاره به تاته ډیره هڅه او هاند ترمخه وي ، په دې خاطر غوره داده چې ته ژر تر ژره د قسطنطنیې په لور ولاړ شې.»

دا ځل سلطان د شرقي اروپا ددغه مرکز او د پخواني عیسویت ددغه مذهبي ښار د سوبې له پاره کلک هوډ کړې و. د ځوانۍ په وخت کې ددوه ځله سلطان کیدو او معزول کیدو وروسته ، دهغه پلار سلطان مراد خان ثاني هغه د روزنې له پاره «ایدین» ته استولې و. هلته دغه نازولې شهزاده ته د اسلامي ښوونې او روزنې تر څنګ د تاریخ په اړه هم ډیر معلومات ترلاسه شوې و. هغه ته دا هم ډاګیزه شوې وه چې د اسلام ستر لارښوود او پیغمبر ، رسول الله صلي الله علیه وسلم دقسطنطنیې د فتحه کولو سره ډیره مینه درلوده، هغه تاریخ لوستې و او ورته ډاګیزه شوې وه چې دقسطنطنیې د سوبې له پاره په ۴۸ هجری کال دمسلمانانو فوځ په لمړي ځل حمله کړې وه ، په دغه جنګ کې د رسول الله صلی الله علیه وسلم ملګرو هم ګډون درلود. په دې جنګ کې د «سابقون الاولون » په ډله کې سیدنا ابو ایوب انصاري رضي الله عنه په څیر جید صحابي هم ګډون درلود ، ددې مطالعې په وخت کې هغه ته داهم ډاګیزه شوه چې سیدنا ابو ایوب انصاري رضی الله عنه په همدې جګړې کې شهید شوې اوبیا د قسطنطنیې د دیوال تر څنګ ښخ کړل شوې دې ،دهغه ډیره مینه درسول الله صلی الله علیه وسلم ددې فرمان سره وه چې ویلي وچې : «دقسطنطنیې فاتح به جنت ته ځي.» په دې خاطر یې غوښتل په پوره تیارۍ سره په قسطنطنیې باندې حمله وکړي.

دبله اړخه پخپله په قسطنطین باندې د خپلو غلطیو په اساس مصیبتونه راغلي و. هغه د سلطان محمد خان د تخت دکیناستو وروسته ، هغه ته دوه ځلې ګواښمن قاصدان ور استولي و او په دې توګه یې پخپله د خپلې مړینې پا پانه لاسلیک کړې و. سلطان ، قاسم بن هشام قسطنطنیې ته ور ولیږه. د کوچنۍ اسیا د بغاوتونو د له منځه وړلو له پاره یې د کرمانیا دامیر سره سوله وکړه. اودهغه د لور سره یې نکاح هم وکړه. ددې ترڅنګ یې د هنګری دپادشاه هونیاډې سره هم ددرې کالو له پاره سوله وکړه ، ددې سولې له امله تر درې کالو پورې د شمالي اروپا څخه کوم ځانګړې ګواښ نه و پاته. همدا راز هغه دموریا په لور یو ځواکمن فوځ ور ولیږه تر څو د شهنشاه ورور چې هلته یې حکمراني کوله د قسطنطنی د کومک څخه منه کړي ، ددې کارونو څخه دفراغت وروسته یې د ابناې فاسفورس په اروپایی برخه کې دقسطنطنیې څخه نژدې پنځه میله لرې واټن کې دیوې سترې فوځي کلا په جوړولو پیل کړل. دده نه مخته سلطان بایزید یلدرم هم د ابنای فاسفورس په اروپایی برخه کې یوه فوځي کلا جوړه کړې وه. خو سلطان محمد خان د اسیایي ساحل تر مخه د ابنایي فاسفورس په اروپایی برخه کې دویمه ستره فوځي کلا جوړول غوښتل څکه د قسطنطنیې ښار هم په همدې ساحل باندې پروت و.

ابناې فاسفورس هم په خپل جوړښت کې ډیره عجیبه ده. په حقیقت کې داسیا او اروپا دوه لویې وچې د اوبو دسمندر په واسطه جداکیږي څو لکه کاله پخوا د وچې دا ټوټې په اوبو کې دلمبا په واسطه یو بل ته ډیرې سره را

(c) ketabton.com: The Digital Library

نژدې شوې د ی ،دا وچې یو له بله سره دومره را نژدې شوې چې په منځ کې یې د ابناې فاسفورس د اوبو یو کوچنۍ ټوټه پاته شوه. البته د شمال په لورې دا لویې ټوټې یو له بل سره یوځاې شوې دي. چې دې برخې ته یې اروپاېې روسیه ویل کیږي. د فاسفورس ابنا د اوبو یوه لاره ده چې اروپا او اسیا په خپلو منځو کې سره جدا کوي او دیوې پتۍ په څیر ددوارو لویو وچو تر منځ تیریږي. خو ددې دوارو په سر کې سمندر پروت دې ، په یوه سر کې یې د پروت سمندر نوم « توره بحیره » او په بل سر کې یې د سمندر نوم « د مارمورا بحر» دې. د مارمورا د بحر له اړخه چې کوم سمندر پیلیږی هغه ځاې ته « دردانیال» ویل کیږي. همدا دردانیال دې چې د پیړیو پیړیو راهیسي د شرق او غرب د یرغلګرانو دبحري جهازونو د تیریدو لاره ده.

هماغه و چې سلطان د ابنایې فاسفورس په اروپایی ساحل کې هم یوهستره جنګي کلا تعمیر کړه، قسطنطین ددې کلا د جوړیدو پر خلاف احتجاج وکړ خو سلطان دهغه په احتجاج باندې هیڅ غوږ و نه ګراوه. دکلا د تعمیر په وخت کې عثماني عسکرو د څو کسو دهقانانو سره جنګ جګړه هم وکړه چې دیوه کوچني جنګ شکل یې ځانته و نیوه. او په دې جنګ کې ددوارو اړخونو څخه څو کسان هم ووژل شول. خو قسطنطین په دې پوهیدلې و چې دا ټول هر څه د قسطنطنیې د نیولو له پاره ترسره کیږي ، هغه په قسطنطنیې باندې دحملې د ویرې د ښار پاټکونه و ترل. او تر څنګ یې د ترکي عسکرو څخه د شکایت له پاره سلطان ته یو هیئت هم ور ولیږه. خو سلطان محمد ددې شکایت ځواب د جنګ په اعلان باندې ورکړ. اوس نو بازنطینی سلطنت دخپل مرګ اوژوند داخری پریکړې منتظر شو. دسلطان محمد خان ارادو دا څرګندوله چې دا ّخل به هغه په هیڅ توګه شهنشاه ته ببنه نه کوي ،په حقیقت کې سلطان دا احساس کړې وه چې تر هغې چې قسطنطنیه فتح نه شي نو اسلامي سلطنت مکمل کیدې نه شي. ځکه چې د قسطنطنیې سوبه د سیدالانبیاء نبي کریم صلی الله علیه وسلم یوه غوښتنه وه ، اوسلطان غوښتل چې خپل عسکری ژوند په قسطنطنیه باندې د بریالۍ حملې څخه پیل کړي ، په دې خاطر یې د هر ډول انتظاماتو څارنه پخپله کوله. هغه خپل ستر اهنګر « اربان» را وباله اوپه قسطنطنیی باندی د حملې له پاره یې ورته د یوه ستر توپ د جوړولو حکم وکړ. داسې توپ چې د قسطنطنیې د دیوالونو دراپرزولو کار په ډیره ښه توګه تر سره کړی. د اربان په ذهن کې دپخوا څخه دهمداسې یوه توپ د جوړولو انځور موجود و. هغه سلطان ته وویل:

« درونده سلطانه ! زه داسې یوتوپ جوړولې شم چې په هغې کې څلوېښت بالښته (دیرش انچه یا دوه نیم فټه) ستره د بارودو ګوله ایښول کیدې او د هغې څخه ویشتل کیدې شي ،دا توپ به د قدو قامت له اړخه ډیر ستر وي په دې خاطر به دا توپ د اوسپنې په ځاې د پتیل څخه جوړیږي.» (عثماني دولت)

سلطان د اربان د توپ انځور ډیر زیات وستایه. او هغه ته یې دهغې د جوړولو اجازه ورکړه. دوسلې د تیارولو له پاره سلطان محمد خان خپل مشهور جنرالان « احمد کدک پاشا» او محمود پاشا و ټاکل. ددې تر څنګ هغه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

برق په څیر د تیز جوړونکو معمارانو یوه ډله د قسطنطنیې په اروپایې ساحل باندې کښته کړله تر څو هغوې د قسطنطنیې څخه پنځه میله لرې واټن کې ، د فاسفورس په ابناء باندې یوه زبردسته جنګي کلا جوړه کړې . ددې ډلې مشرى یې هم د مصلح الدین اغا په څیر داعمار په فن کې یو تاریخ جوړونکي شخصیت ته ورکړه . هغه هم په ډیره کمه موده یعنې څلورو میاشتو کې « د رومیلا» په نوم دا کلا تعمیر کړه . اوس نو د فاسفورس د ابنا دواړو غاړو ته دمسلمانانو ولکه کیدونکې وه . ددې کلا د تعمیر د تکمیل سره سم ددوو شنو او شادابه ساحالونو تر منځ اتلس میله پراخه غځیدلې دغه نیلګونه پټۍ یعنې (د فاسفورس ابناء) باندې د مسلمانانو ولکه راتله . درومیلي د کلا څخه د قسطنطنیې د « برج غلاطه » سیمه په څرګنده تر سترګو کیده . له یوه اړخه سلطان د رومیلي د کلا د تعمیر له پاره د مصلح الدین اغا په مشرۍ یو ستره ډله قسطنطنیې ته ولیږله ،خو دبله اړخه قاسم بن هشام دقسطنطنیې د پټو رازونو او عسکري معلوماتو د لاسته راوړو له پاره هم ددې ستر ښار په لور ور روان شوې و . تر څنګ یې سلطان دموریا په لور هم یو ستر او قوي ځواک ته د تللو حکم کړې و .

پخپله سلطان محمد خان د اغاحسن ، احمدکدک پاشا او محمود پاشا په څیر سالارانو سره یو ځاې د یوه مضبوط او ناقابل تسخیر فوځ د جوړښت له پاره شپه او ورځ کار پیل کړ . په هر ولایت کې یې د نوي عسکرو د استخدام له پاره مراکز جوړ کړل . دهر ولایت حکمران ته « بیلربیګ » ویل کیده . بیګ اوپاشا یو څیر الفاظ و ، دهغو سردارانو د نیزې په سر کې به چې آس د لکۍ په څیر د ویښتانو یوه ګنډه موجوده وه نو هغه ته به یې بیګ یا پاشا ویلې . یو «بیلربیګ» یا دکوم ولایت پاشا به هغه څوک و چې د نیزې په سر کې به یې دآس دلکۍ د اخري ویښتانو د ګنډې په څیر څه ورښلول شوې و . دا خلک به دهغو جاګیرونو سردارن هم و چې د فوځي خدماتو په بدل کې به ورته ورکول کیدل ددې جاګیرونو خلک به بیا د جنګ په وخت کې دخپلو خپلو سردارانو د بیرغونو لاندې تلل ، علم یابیرغ ته په عربي ژبه کې «سنجق» ویل کیږی ، هلته به دهرې سیمې بیل بیل سنجق یا بیرغ و نو په دې خاطر به ډیرو خلکو ولایتونو او سیمو ته سنجق ویلې . د هر سنجق «بیګ» یعنې « بیلربیګ» د فوځي بیرغ لاندې به دهغه د لاس لاندې کسان راټولیدل ، دهر بیګ ډله به د څلور سوه آس سپرو څخه کمه نه وه .

سلطان ددې سترې حملې د ترسره کولو له پاره دخپلو اروپایی ملکیتونو څخه هم د یوه لک فوځونو د تیارولو حکم ورکړ . د فوځی ډلو څخه پرته ددوې سره رضا کاره(دخپلې خوښې) مجاهدین هم ملګري کیدل . دوې به په هر جنګ کې خپل خدمات را وړاندې کول اوبیا به یې د جنګ د غنیمتونو څخه خپله برخه اخسته ، خو ددې دواړو فوځونو څخه اخوا « د یني چري» د ځوانانو فوځ ډیر په شان اوشوکت کې و ، چې مشري یې اغا حسن کوله . که له یوه اړخه د اغاحسن په څیر یو متقی ، میړني اوبهادر انسان د سلطان له پاره یو ستر نعمت و خو دبله اړخه ورته« احمد کدک پاشا او محمود پاشا » په څیر د ولایتي فوځونو تکړه او تجربه لرونکي جنریلان هم د نعمت څخه کم نه و .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغښتليو سمندري فوځونو د جوړښت له پاره سلطان هم د ستري اوځواکمني بحريې د جوړولو حکم کړې و او دا يې هم حکم کړې و چې ددې بحري ځواکونو د جهازونو شميره بايد د يوسل او اتيا څخه لږه نه وی ،پدې ډله کې کوچنۍ کشتۍ ، چې د پخوا څخه دعثماني فوځ په بحريه کې يې کار کاوه ، نه وی شاملې .

سلطان محمد خان يو باتور او د ډيرو ښو وړتياو وړ ځوان و. الله تعالې ورته ډيره ښه وړتيا او فکري ځواکمني ورکړې وه..... هغه د « ايدين » په سيمه کې د ډيرو غوره استادانو څخه په ډيره چټکۍ سره علوم زده کړي و او دخپلې مورنۍ ژبې څخه اخوا به عربي ، فارسي ، عبراني ، لاطيني اويوناني ژبو باندې هم ښه پوهيده. سلطان محمد نه يواځې د نړۍ په تاريخ باندې ښه پوهه تر لاسه کړې وه بلکه دنړۍ په جغرافيه کې يې هم پوره پوره بلدتيا درلوده . هغه د لوړې کچې شاعر او خبرلوځ و . سلطان محمد دخپل وخت د ستر عالم اوفقيه « ملاعبدالرحمن جامي» سره نيغ په نيغه نسبت درلود، تر څنګ يې دهندوستان د« دخواجه جهان» په خدمت کې به هم تر ټولو نه مخته و. دسلطان د ولايتونو د فوځونو سالار « محمود پاشا » هم د عسکريت تر څنګ په شاعرۍ کې په ځآن پسې دويمګړې نه درلود.

په قسطنطنيې د حملې د پروګرام سره سم ، سلطان د « پلوټارک» په يوې ډيرې ژورې او تاريخي ليکنې چې د « يونان او روم » تر نامه لاندې يې کړې وه اوپه هغې کې د يونان اوروم په اړه د حالاتو پوره تفصيل موجود و ، په لوست پيل وکړ. هغه د « سکندراعظم قسطنطين اول» او « تهيوډوسيس» د ژوند حالات مطالعه کړل او د قسطنطنيې د اوږې ماضي په اسرارو يو غور او فکر وکړ.

په هغو وختو کې د دې سيمې حالات څه دا ډول وو. چې په کوچنۍ اسيا کې د کرمانيا امير په خوشالۍ سره راضی شوی و. په « البانيه » کې دسلطان محمدخان سره په يوه دسترخوان را لوی شوی «سکندربيګ» بيرته مرتد شوی و ، خو سلطان تر اوسه پورې دغه ضدي سکندر بيګ لا نه ځورولی. د« وليشيا» (ولاچه) مشر « ولاد» يو ظالم او کينه کښه انسان و اوظلم حد يې تر دې رسيدلی و چې د بنديانو په جسمونو کې به يې ميخونه ټک وهل او هغوی به يې له منځه وړل خو دومره همت يې نه درلود چې دسلطان په مقابلې کې سر را پورته کړي ، دسلطان په مقابل کې که چا سر راپورته کولی شو نو هغه يواځې دهنګری پادشاه « هونياډي» و. خو سلطان د هغه سره ددرې کالو له پاره د سولې تړون لاسليک کړی و. «هونياډي » دسلطان دپلار مرادخان ثاني په لاسو يوځل د تړون د ماتولو خوند اخستی و ، په دې خاطريې د بل تړون د ماتولو فکر هم نه شو کولی. اوس نو يواځې موريا داسې سيمه وه چې تری قسطنطنيې ته کومک رسيدلی شو. اوسلطان ددې سيمې دکنترولولو له پاره هم يو ستر ځواکمن فوځ استولی و.

د ټولو تياريو د تکميلولو وروسته ، سلطان دخپلو درباريانو يوه وروستۍ غونډه را وبلله اوپه قسطنطنيې باندی يې داخري حملې کولو پلان ته اخري بڼه ورکړه. په دې غونډه کې هم سترو سترو سالارانو ، سردارانو ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحکومت وزیرانو او عمائیدینو ، ګډون درلود. دې غونډې درې ورځې دوام وکړ. سلطان د حملې کولو پلان ته داخري بڼې د ورکولو وروسته دسلطنت له پاره هم څه نوي قوانین اوفرامین جاري کړل. د «ارخان» په زمانه کې د عثماني دولت لمړي وزیر « علاؤالدین» دفوځې اصلاحاتو په اړه قوانین جوړ کړې و ، چې د مراخان اول په زمانه کې پلي کړل شول. خو سلطان د سلطنت قانون په لیکلي توګه ترتیب کړ اودا قانون نامه د عثماني سلطنت عملي کړنلاره وګرزیده. سلطان د سلطنت د قانون د وړاندې کولو په وخت کې ، دخپلې وینا په دوران کې سلطنت دیوې خیمې سره تشبیه کړ او وویې ویل چې د سلطنت څلور ستنې دې چې دهغې څخه یې یوه :دسلطنت وزیران دې ، بله یې قاضیان ، دریم یې اداري سیستم (په دفترونو کې کارونکي) او څلورم یې دسلطنت خزانچي یا معتمد . هغه ددې خیمې دروازې ته د « باب عالي» نوم ورکړ چې همدا نوم د عثماني سلطنت تر اخري وختو پورې ژوندې پاته شو . هغه د سلطنت له پاره څلور وزیران و ټاکل چې مشرى یې لمړي وزیر « صدراعظم » په غاړه درلوده. دهمدې سره به د سلطنت مهر موجود و او د سلطنت د ټولو امورو اعلي افسر ګڼل کیده، وزیر اعظم به هم د سلطان په څیر په خپل دفتر کې دربار را بللې شو .

د قاضیانو ډله به د علماو د ډلې څخه وه ، سلطان د اروپایی عدالتونو او همداراز داسیاي عدالت له پاره هم قاضیان و ټاکل. خواجه مفتي او قاضی به هم د مهمواو پوهو علماؤ د طبقې څخه ټاکل کیدل. سلطان د حل و عقد غونډې ته د « دیوان» نوم ورکړ ، خو ددیوان ددې وګړو شمیره یې ورزیاته کړه ، سلطان په خپل نوي قانون کې د « خارجي اغا» او « داخلي اغا» عهدې هم و ټاکلې. « خارجي اغا » دهغو حکامو څخه عبارت و چې د ولایتونو حکومتونه به یې په مخ بوتلل. خو « داخلي اغا» هغه وګړې و چې په دربار کې یې کارکاوه او ددربار مامورین و . سلطان د اغاګانو نورې عهدې هم جوړې کړې ، دبیلګې په توګه « کاپواغا» « د ګوره خواجه سراو رئیس» ، «قیزلر اغا» د (دحبشي خواجه سراو رئیس) ، «بوستانچي ماشي » (د باغبانانو افسر) « چاؤش باشي » (دحکومت د قاصدانو افسر) او ....

سلطان محمد خان د خپل حکومت په دوران کې خپله توجه دحکومت د قانون په پلې کولو او د ښوونې اوروزنې په لور را واړوله ، په پخوانیو وختوکې به ټولې رتبې مذهبي وې ، که څه هم په هغوې کې به یې نور علوم هم ور زیاتول ، خو ترکانو د سیاسي ښوونې او روزنې سره ډیره مینه درلوده او دې روزنې سلطنت ته ډیر وړ او دکار خلک راپیدا کول. (مولانا شبلی).

دسلطان را غوښتل شوې غونډې درې ورځې دوام وکړ ، په دریمه ورځ سلطان د غوندی اخری وینا وکړه او وویې ویل:

« د سلطنت درنو اراکینو ! الحمدلله ، دالله تعالي په فضل اوکرم سره مونږ دسلطنت نظام ، دملت دعلماؤ او دسلطنت دعمائیدینو په مشوره د پخوا په نسبت په ښه توګه را جوړ کړې دې ، اوس نومونږ په پوره ډاډ سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه فاتح لښکر یوه برخه ګرزیدې شو چې دهغې په اړه رسول کریم صلی الله علیه وسلم په دې دنیا کې د مغفرت اوبښنې زیرې ورکړې دې.

دعثماني سلطنت ځان ځارونکو سپه سالارانو !

دهغه وخته چې رومي پادشاه «قسطنطین» په دریمه عیسوی پیړۍ کې عیسوي مذهب قبول کړې اوهمدا ښاریې خپل پایتخت ګرزولې نو دهمغې ورځې وروسته یې نوم قسطنطنیه ګرزیدلې دې. خو دا ښار د ډیرې مودې راهیسې دبازنطینی سلطنت او عیسوي مذهب دواړو ډیر مهم مرکز و.

د سیدنا انس رضی الله عنه ترور، ام حرام بنت ملحان رضی الله عنها، درسول الله صلی الله علیه وسلم رضاعي خور وه. یوه ورځ رسول الله صلی الله علیه وسلم دهغې په کور کې ویده شوې و. ناڅاپه رابیداره شو نو په مبارکه خوله یې خندا وه. سیدې ام حرام ترې دخندا علت و پوښته، نوهغه صلی الله علیه وسلم ورته وفرمایل....

«ما ته په خوب کې د امت هغه خلک و ښوول شول چې د جهاد له پاره د سمندر په څپو داسې سفر کوي لکه څنګ چې پادشاه په تخت ناست وي..»

سیدې ام حرام ورته عرض وکړ چې...یا رسول الله ! ماته دعا وکړه چې ما هم الله تعالي دهمغو خلکو په ډله کې شامله کړي. رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته دعا وکړه. اوبیرته ویده شو، د لږڅه ځنډ نه وروسته یو ځل بیا رابیداره شو، بیا یی مخ مبارک دخوشحالۍ نه ځلیده، سیدی ام حرام ترې یو ځل بیا دخوشحالۍ په اړه وپوښتل. نوهغه صلی الله علیه وسلم ورته وفرمایل:....« زما د امت د هغه لمړي لښکرپه اړه چې دروم د قیصر د ښار «قسطنطنیی» د نیولو له پاره جهاد کوي دمغفرت زیرې راکړل شو. سیدې ام حرام ترې یو ځل بیا ددعا غوښتنه وکړه ....خو هغه صلی الله علیه وسلم ورته وفرمایل .... نه ! ته په هغه لمړي لښکر کې شامله شوې یی.....» (بخاري شریف)

د سلطنت درنو اراکینو !د رسول الله صلی الله علیه وسلم دغه دواړه زیرې داسې تکمیل شول چې دسیدنا عثمان رضی الله عنه د خلافت په وخت کې، سیدنا معاویه رضی الله عنه په «قبرس» باندی حمله وکړه، اودا داسلامي تاریخ لمړۍ بحري میشن و. په دې حمله کې سیدې ام حرام رضی الله عنها دخپل میړه سیدنا عباده بن صامت رضی الله عنه سره یو ځاې شریکه وه. دا جنګي میشن په دې خاطر بریالي و چې د قبرص خلکو دمسلمانانو سره سوله وکړه او کله چې مسلمانان بیرته ستنیدل نو سیدة ام حرام د آسه را پریوته اوهملته یی د شهادت لوړ مقام په برخه شو، دا درسول الله صلی الله علیه وسلم لمړنی بشارت و چې تکمیل شو. دبشارت هغه بله برخه د قسطنطنیی د مجاهدینو پورې اړونده ده. همدا علت و چې په قسطنطنیه د جهاد کولو له پاره دسیدنا معاویه رضی الله عنه د خلافت په وخت کې یو لښکر په قسطنطنیی باندی حمله وکړه، او دهغه زوي «یزید» هم په حمله

(c) ketabton.com: The Digital Library

کونکي لښکر کې شامل و. په دې لښکر کې جید اوستر صحابی « سیدنا ابوایوب انصاري » رضی الله عنه هم شامل و. دا دمسلمانانو په واسطه د قسطنطنیې لمړنی محاصره وه چې تر ډیرې مودې پورې یې دوام وکړ. سیدنا ابوایوب انصاري رضی الله عنه د همدې محاصرې په جریان کې ناروغه شو او بیا هملته شهید شو اوهمدې ښار د ستر دیوال لاندې خاورو ته وسپارل شو. خو دغه لښکر و نه توانید قسطنطنیه فتحه کړي، البته درسول الله صلی علیه وسلم د بشارت دویمه برخه هم تکمیل شوه.

د سلطنت درنو اراکینو! په یاد لرئ چې دا یواځې بشارت نه دې بلکه د رسول الله صلی الله علیه وسلم یو حدیث هم دې چې په هغې کې یې یواځې د قسطنطنیې دخلکو خبره نه ده کړې بلکه ددې ښار د فتحه کونکو ته یې زیرې ورکړې دې.

سیدنا بشربن سحیم رضی الله عنه په یوه حدیث کې روایت کوي چې:

« تاسو به ضرور قسطنطنیه فتحه کوئ، نوبیا به بهتر امیر هغه امیر وي او بهتر لښکر به همغه لښکر وي » (مسند امام احمد)

په دې اساس په دې حدیث کې دبیان کړل شوې نیکبختۍ د لاسته راوړو په خاطر، ګڼ شمیر مسلمانو حکمرانانو په قسطنطنیې باندې د ولکې دکولو هڅې کړې دي چې په دې ډله کې سیدنا عمربن عبدالعزیز رحمة الله علیه، هشام بن عبدالملک، مهدی عباسي، او خلیفه هارون الرشید....شامل دي. خوهیڅ یو یې دا ښار فتحه نه شو کړاې.

داسې بریښي چې عثماني سلطنت الله تعالې دهمدې له پاره قایم کړې دې چې داسې یو بابرکته لښکر جوړ کړي چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم ورته ډیره ښه اوغوره لښکر ویلې، زما نیکه سلطان بایزید یلدرم په ۱۴۰۲ کال قسطنطنیه په پوره ځواک سره کلابنده کړه اونږدې و چې دا ښار سوبه کړي خو په همدې وخت کې ګوډ تیمور په کوچنۍ اسیا باندې یرغل وکړ اوپه دې توګه زما نیکه هم د قسطنطنیې کلابندي ماته کړه. دا پیښه د نن څخه نږدې پنځوس کاله مخته پیښه شوې ده. او ددربار یوشمیر پخوانیو اراکینو ته به اوس هم دا پیښه په ذهن کې تازه وي. دهغې نه وروسته زما دپلرونو له ډلې څخه زما تر دروند پلار پورې ټولو ددې ښار د نیولو له پاره ناکامه هڅې کړې دي.

دسلطنت درنو اراکینو! نن مونږ هم په همغه لښکر کې د ورګډیدو سعادت تر لاسه کوو چې قیام یې زمونږ د هوډ او ارادو پورې تړلې دې. «قسطنطنیه» په یوه داسې ځاې کې پرته ده چې تر څو چې فتحه نه شي اسلامي سلطنت تکمیل ته نه شي رسیدلې. اوزه ډاډمن یم چې په کومه ورځ دا پخوانې ښار فتحه اوولکه کړل شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نودهغې وروسته به بل کوم قیصر راپیدا نه شی. ځکه چې رسول الله صلی الله علیه وسلم په دې اړه فرمایلی دي چې:

«اذا هلک قیصر، فلاقیصر بعده... کله چې قیصر هلاک کړل شي نوبیا به بل کوم قیصر راپیدا نه شي»

«السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته»

دا د سلطنت دغې اوږدې غونډې ته دسلطان محمد خان اختتامي وینا وه، د دربار حاضرین د سلطان ددې علم اوپوهې څخه ډیر اغیزمن شوي و، ځکه هغوې هیڅ هیله نه درلوده چې دوه ځلې ناکامه پادشاه او نوې ځوان سلطان به دومره ستر عالم او پوه ګرزیدلې وي.

دا و سلطان محمد خان، چې اوس یې ددنیا د ستر ښار «قسطنطنیې» د فتحه کولو له پاره ملا تړلې وه. دنړۍ تاریخ بدلیدونکې و او دمسلمانانو د فتوحاتو د تکمیل تر څنګ د اروپا دبیا راپاڅیدو نوې دوران پیلیدونکې و.

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

طلايي ښکر

مقدسه پلاره ! په دومره لږ وخت کې ستا ملګرتيا دخپل ځان له پاره نيکبختي ګڼم. زه د تيرو پنځه ويشتو کلو راهيسې دلته کشتۍ چلوم..... او په خپل ژوند کې مې دسترو سترو راهبانو خبرې اوريدلې دي خو له تاسره به مې دغه سفر د ټول ژوند يو يادګار اوسي.....»

دا دهغه زوړ ملاح اواز و چې قاسم بن هشام يې له ځانه سره د «ابنای فاسفورس » اروپايي ساحل ته روان کړې و. قاسم د څو ورځو راهيسې په سفر کې مصروف و ، هغه د« اورنه » څخه ځانته را روان شوي و. او د ابنای فاسفورس په اسيايي ساحل کې د سلطان بايزيد يلدرم له اړخه د جوړې شوی «انا ضول» فوځي کلا ترمخه دهمدې ابنا اروپايي ساحل ته ورته. هغه د عيسايي راهبانو کالي اغوستې و او په غاړه کې يې طلاې صليب را ځوړند و ترځنګ يې دعيسي عليه السلام د انځور په څير يو انځور هم د يوه طلاې زنځير سره يو ځاې را ځړولې و ، په سر يې د پادريانو خولۍ او په بدن يې ستره چپنه پرته وه. قاسم يو ډير هوښيار جاسوس و همدا علت و چې هغه په ډير برياليتوب سره خپل ځان بدل کړې و. خو دحيرانتيا خبره دا وه چې قاسم دغربي اروپا د پادريانو په څير لباس اغوستې و چې د رومن کتوليک د مذهب سره يې تړاو درلود ،او مرکز يې په روم کې د « پاپای روم»د رياست لاندې کار کاوه ، د رومن کتوليک مذهب د عيسويانو د لاطيني ډلې مذهب و. اودا ډله د غربي اروپا نه علاوه د هنګري او دبالقان د غرونو په يو شمير سيمو کې اوسيدله. ددې برعکس د عيسويانو پخوانۍ فرقه « دي هولي ارتهودکس چرچ» و چې مرکزی ښار يې قسطنطنيه و. او دې ډلې ته يې دعيسويت يوناني ډله ويله. تر دې وخته پورې پروټسټ عيسوی فرقه لا نه وه پيدا شوې او دپروټست فرقې د جرمن نژداه بنسټ ايښوونکې چې د « مارټن لوټر» دسيمې په « ايزګبن» کې يې لا دپيداکيدو له پاره ديرش کاله واټن موجود و ،منځته نه وه راغلې.

د فاسفورس ابناء چې دقاسم کشتۍ يې په نيلګونه اوبو کې څپې وهلې ، د اتلس ميله لرې سمندري پټۍ نوم دې. ددې ابناء په شمالي برخه کې « توره بحيره » او جنوبي سر کې يې « بحر مارمورا » پروت دې. همداراز يې په شرقي سر کې د اسيا او په غربي برخه کې يې د اروپا ..... دوه سترې لوې وچې پرتې دې. ددې دواړو سترو وچو تر منځه د ابنای فاسفورس د پلنوالي ډيره برخه د بحر مارمورا په لور ځي ،چې ټول پلنوالې يې درې نيم ميله دې او تر ټولو کوچنې پلنوالې يې د تورې بحيرې په لور ورځي چې ټول پلنوالی يې اته سوه ګزه دې. او ژور والی يې په مختلفو ځايو کې دځلوېښتو ګزو څخه تر دوه ديرش ګزو پورې اندازه شوې دې. قاسم په ډير کم وخت کې د ملاح څخه ډير زيات معلومات ترلاسه کړل. هغه په کشتۍ کې ناست و او د ابناې فاسفورس په داخل کې يې د عثماني فوځونو د کشتيو تګ راتګ ښاره. هغه ته د ابناء په اسيايي ساحل باندې د عظيم فارس د هيبت ناکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکمران «کسرې» په خیمو کې پراته هغه بې پناه فوځ تر سترګو شو چې د روم قیصر ته یې پرلپسې ماتې ورکړې وې او هغه یې په قسطنطنیه کې کلابندۍ ته مجبور کړې و. خوبیا د قران کریم هغه حیرانونکې وړاند وینې پوره شوې چې په کې یې ویلي وو چې رومیان به ډیر ژر د مغلوبیدو نه وروسته بیرته غالبیږي، اوبیا دکسرا فوځونه ددې ځایه و تښتیدل ..... هغه ته په یوه ډیر لرې ځای کې ..... ډیر لرې ځای کې دکوچنیو کوچنیو ښارونو نښې نښانې تر سترګو شوې نو د هغه ملاح نه یې وپوښتل.

« هغه وړینه ..... هغه څه دي ؟ ..... داسې ډاګیزیږي چې ددې ځایه څلور پنځه میله لرې کوم ښار اباد شوی دی. اودهمغې په خاطر د یسوع مسیح دین ژوندی دی ، خداوند دې هغه د هرې بلا او افت نه خوندي وساتي. ته خو د « رومه » پادری یې ، ته خو زمونږ چرچ نه منې .....همداسې ده که نه ؟»

دغه زوړ ملاح هم دعیسویانو د دواړو ډلو په اړه معلومات درلودل.

« نه داسې کومه خبره نه شته. قسطنطنیه خو د «یسوع مسیح» د رسولانو ښار دی.....زه هم دعا کوم چې خداوند دې دا ښار په خوندي لاسو کې ورکړي.....»

دقاسم دخبرو په اوریدو ملاح ټکان وخوړ او د کومې نا معلومه خطرې د احساسیدو په اساس یې رنګ تک ژیړ وګرزید . « دا ته څه وایې ؟ په محفوظولاسونو کې ددعا کول خو د شهنشاه په حق کې نه دي ،څکه چې ټول پوهیږي چې زمونږ دقیصر لاسونه محفوظ اوخوندي لاسونه نه دی. داسې اوریدل کیږي چې د مسلمانانو نوې سلطان په قسطنطنیه باندې حمله کونکې دی.»

د ملاح په خبرو قاسم ډیر ولړزید. څکه هغه ته یو ناڅاپه خپل حیثیت ور په یاد شو چې هغه یو جاسوس دی ، په دې خاطر په ارام کیناست. خو هغه په دې حیران و چې دسلطان دحملې خبر څنګه او په څه ډول دلته تر دې ځایه را ورسید. هغه د ملاح څخه د نورو پوښتنو کولو هڅه وکړه او ورته یې وویل:

« لیکن دا خو ډیر خطرناکه خبر دی ،..... اوریدل مې دي چې دمسلمانانو نوې سلطان ډیر میړنې او جنګجو انسان دی.»

«هو ! ..... هغه دلته ددې ځای تر مخه د قسطنطنیې څخه پنځه میله لرې،د جنوب لورې ته د یوې سترې جنګې کلا د جوړولو کار پیل کړی دی. نن سبا چې زمونږ د ابناء څخه اروپایي جهازونه تیریږي نو د ویرې احساس کوي ، زه داسې انګیرم چې کوم خطرناک جنګ کیدونکې دی. ګوره مقدسه پلاره ! څومره وینې به و بهیږي ، ددواړو خواو څخه به څومره انسانان ووژل شي ،په داسې حال کې چې یسوع مسیح د امن اومحبت پیغمبر و.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوړ ملاح په ډيرې غمژنې لهجې سره دا خبرې کولې ، قاسم ته داسې ډاګيزه شوه لکه چې ملاح د خپل مذهب څخه بيزاره شوې وي اويا د خپلو مذهبي مشرانو څخه بيزاره شوي وي، لږ څه وروسته قاسم د ملاح څخه بيا وپوښتل:

« نوبيا د سلطاني حملې پر خلاف شهنشاه هم کوم تدبير نيولې دې او که څنګه ؟»

« شهنشاه به د څه تدبير په اړه فکر وکړي ؟ اوس خو په قسطنطنيه کې داسې کوم وګړي نه دې پاته شوې چې دخوندي پاته کيدو په اړه فکر وکړي ، خلک وايي چې قيصر په خپله سلطان دخپل ځان په خلاف را پا څولې دې ......زه وايم چې دداسې کار کولو اړتيا څه وه ؟ زوړ ملاح همداسې بريده خو څه خاص ورته معلوم نه و .»

د قاسم له پاره دا سفر ډير په زړه پورې و ، په ابنا کې يو يا دوه نورې کشتۍ هم رواني وې ، هغه يوځل بيا دخيالاتو په نړۍ کې ورک شو ،هغه ته د قسطنطنيه په ديوالونو د عثماني توپونو د ګوليو د لګيدو ننداره تر ستر ګو کيده او د « طرابيبه » د خليج به غاړه يې د عربي نسل د آس د ځغلولو هوا په سرکې ګرزيدله . د لږ ځنډ وروسته کشتۍ ساحل ته را ورسيده . دقسطنطنيې په زمکې د کيوتو سره سم دهغه په زړه کې ډيرې عجيبې اوغريبې هيلې را تازه شوې. په دې ساحل باندې څو نورې کشتۍ هم دخپلو مسافريونوله پاره لنګرونه اچولې و . قاسم داسې و انګيرله چې دا د ماهيانو د نيونکو کوم کلې دې چې دساحل تر مخه د اينځرو د ونو په منځ کې خپور پروت و . هوا لا تر اوسه پورې سړه وه او د سمندر څپو تر اسوه هم د تيروشوو يخنيو يخې څپې را ليږلې. د شنو او شادابو غرونو په اساس د « طرابيه خليج» تو له سيمه يخه ګرزيدلې وه او ګرمي په کې ډيره کمه او دلږ وخت له پاره به محسوسيدله

دماسپښين وخت و ، کله چې قاسم د «باسفورس » په اروپايې ساحل کې د همدې ماهي نيونکو دکلي سره يو ځاي دکشتۍ څخه کښته شو . هغه د ماهي نيونکو کوچنيان او بچي د همدې ساحل په غاړو د لوبو په حال کې کتل ، اوس نو درې ميله لرې دهغه چپ اړخته د قسطنطنيې ښار پروت و اوښې لورې ته يې د « دتورې بحيرې » اوږده غاړه وه چې د باسفورس په لورې ور ځغيدلې وه . هغه د باسفورس په اروپايي ساحل باندې و دريد او دهمغه ځايه د بايزيد يلدرم په لاسو جوړه شوې د « اناضولي » جنګي کلا وکتله. هغه ته دا ډاګيزه شوې وه چې دهمدې کلا څخه لږ مخته سلطان محمد هم يوه ستره جنګي کلا جوړول غواړي. هغه د خپل ساحل څلورو خواو ته و کتل خو هغه ته داسې معلومه شوه چې هغه لا تر اوسه د کلا د جوړښت له پاره د ټاکل شوې ځاې څخه ډير لرې دې. په حقيقت کې د سلطان محمد له اړخه په دې ځاي کې د جنګې ستري کلا جوړول د ميړانې نه ډک کارو . ځکه دا د دښمن سيمه وه او په ځانګړې توګه دغه سيمه چې هغه پرې اوس ولاړ و د يوناني عسکرو په ولکه کې وه . که څه هم دا عسکر د قسطنطين د حکم لاندې و خو د خپلو عاداتو او رواجونو له مخې ډير بداخلاقه او بدکړچاره و . که چيرې قاسم غوښتلې ددې ځايه قسطنطنيې ته ولاړ شي نو بايد ددې ځايه يې د شمال لورې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې میله واټن سفر کړې وي . خو بیا هم هغه په دې خاطر قسطنطنیې ته و نه رسید چې دهمغې لورې نه د قسطنطنیې د دیوال سره یو ځاې د « ابنای فاسفورس» یوبل شاخ را وتلې و . دا د سمندري اوبو نرې او ډوب شاخ و چې ورته یو مستطیلې خلیج هم ویل کیده چې د فاسفورس غربي لورې ېې د وچې سره یوځاې کوله . اود ښکر په څیر شکل یې درلود. یو چا دقسطنطنیې د دیوال څخه د لمر خاته په وخت کې دا ښکر کتلې و اودا یې مشاهده کړې و چې دلمر دختلو په وخت کې د سمندر د اوبو رنګ طلاېې بریښېږي نو په دې اساس یې ورته « طلاېي ښکر» یا « ګولډن هارن» وواېه چې بیا په فارسي ژبه یې د « شاخ زرین » اوپه پښتو کې ېې ورته د « طلاېي ښکر » نوم ورکړ. دا د ښار د جنوبي غاړې سره یو ځاې تر ډیره پورې د شا لورې ته ورځي ، په دې اساس دغه مثلث ، ښار ددوو غاړو څخه دسمندر په منځ کې را نغاړي.

دریمه او یواځنۍ لورې یې د وچې سره نښلې ، خو هغې لورې ته یوپه بل پسې دیوالونه جوړ کړل شوي دي.

قاسم تر ډیره وخته پورې د قسطنطنیې په لور سترګې اړولې وې او ورکتل یې. هغه ته له دې ځایه « برج غلاطه» د یوه میخ د څوکې په څیر راوتلې تر سترګو شو . لږه شیبه وروسته دماهیې نیونکو کوچنیانو د قاسم په لور رامنډې کړې او ورته را نږدې شول. دا ټول عیسوی کوچنیان و او د عیسوي راهبانو کالي یې په ښه توګه پیژندل . هغوې د مقدس پلار ، مقدس پلار په نامه ورته ناري وهلي اودقاسم تر څنګ راټول شول. قاسم غوښتل قسطنطنیې ته د وررسیدو تر مخه د خپلو عسکرو او معمارانو لټون وکړي اودهغوي کار تر سترګو تیر کړي. په دې خاطر یې دهمدې ماهی نیونکو په کلي کې د تم کیدو پریکړه وکړه. هغه په خپل څنګ کې دراټولو شوو کوچنیانو سره د یوه پادري پلار په څیر سلوک وکړ ، دا کوچنیان که څه هم خیرن او چټل و خو بیا هم دخپل رنګ او خوې له اړخه پاک یوناني معلومیدل. دا ماهي نیونکي هم په اصل کې د یونانیانو له نسله و . قاسم د خپل سامان څخه کوچنیانو ته دخوراک څښاک څه سامانونه راواخستل او ور یې کړل نو د کوچنیانو مینه د قاسم سره نوره هم زیاته شوه . اوس نو هغوې د قاسم هره خبره په پوره مینه منله . قاسم د یوه تیز او چالاکه کوچني څخه وپوښتل:

« څنګه زویه ! دلته نږدې څه عسکر راغلي دي..... کیدې شي چې هغوې غیر ملکي عسکر وي ... ایا ته پوهیږې چې هغوې به کومې لورې ته پراته وی..؟»

« هو ! د هغوې په سرونو پګړۍ دي او توري یې راتاوې شوي شانته دي ....لکه» دې کوچني دخپل لاس په اشارې سره د مسلمانانو د هلالي توري شکل جوړ کړ او قاسم ته یې وښود. دقاسم په مخ خوشحالي را څرګنده شوه . هغه په دې پوه شوې و چې دسلطان عسکر په همدې ساحل دکلا د جوړولو له پاره را رسیدلي دي ، په دې وخت کې قاسم غوښتل لږ څه نور هم وپوښتي چې دوو نورو کوچنیانو په ډیره بې صبرۍ سره په یو وار په خبرو پیل وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« هو ! هغوي دخپلو ځانو سره ډېر زيات سامانونه هم راوړي دي...هغوي هغه لوري ته دي » دې کوچنيانو د توري بحيرې د ساحل په لور اشاره وکړه ، دې کوچنيانو قاسم ته دا ډاډګيزه کړه چې د پګړۍ لرونکو سپاهيانو او يوناني عسکرو تر منځه کله کله ټکه ټوکه هم کيږي ، قاسم ډاډمن شوي و چې د کلا د جوړولو د کار مشر « مصلح الدين اغا» خپل کار پيل کړې دي ، قاسم د کوچنيانو سره د څه نورو خبرو وروسته وويل:

« راځئ چې ستاسې کلي ته ورشو . زه به تاسې ته د يسوع قصه وکړم»

کوچنيانو دخوشحالۍ نه ټوپونه کړل ، او دقاسم نه مخته مخته يې منډې وهلې . اوس قاسم د ماهي نيونکو کلي ته ور روان و . دا يو کوچنې کلي و چې د کورنيو شمير يې د ديرشو اويا پنځه ديرشو څخه نه ډيريده . دهغوي نارينه دخپلو جالونو سره يو ځاې د سمندر دفاسفورس په ابناء کې تر لرې لرې پورې تر سترګو کيدل ، لمر په پوره ځواک سره په سر ولاړ و ، ښځې په خپلو کورونو کې په پخلي او خوراک په تيارولو کې مصروف وې . خو نجونې بيرون د ساحل په غاړه په ګرمۍ کې په لوبو کې را لتاړې وې . يو شمير پيغلې هلته په لمر کې دنورو ځانته ناستې وې او خپل ويښتان يې را سپړلي و او په هغوي کې يې په څه لټولو باندې اخته وې ، هغوې يو دبل سره مرسته هم کوله او پخپلو منځو کې به يې په ډيره وړه وړه خبره په زوره زوره خندل . خو کله چې دې پيغلو قاسم وکوت نو خنداګانې يې و درولې او سمدلاسه دهغه ځايه ولاړې شوې او وريدې، لوبې کونکو نجونو هم ورمنډې کړې او د پادري په لور راغلې. د قاسم قدوقامت او سره اوسپينه څيره د ماهي نيونکو پيغلو له پاره دحيرانتيا سبب وګرزيده ځکه هغوې دومره نيک اونبايسته راهب په خپل ژوند کې د لمړی ځل له پاره کوت. هغوې مقدس پلار ته سلام وکړ اوسرونه يې ټيټ کړل او دخپلو ځانو سره مسکئ شوې. قاسم د پيغلو نجونو په احساساتو کې دخپل ځان له پاره د ستاينې احساس وکوت.اوپه ډيره معصومه اوراهبانه توګه يې وويل:

« بچيانو ! سلامتې اوسئ ! د اوږده عمر خاوندانې شئ ، او يو دبل سره مينه کوئ ، ځکه چې خداوند يسوع مسيح محبت او مينه خوښوي»

دمحبت دلفظ په اوريدو سره پيغلې په خپلو منځو کې سره و پسيدې ، په دې وخت کې يوې تيزې او چالاکه پيغلې د قاسم څخه سمدلاسه وپوښتل. « پلاره ! ايا تا محبت کړې دي ؟... کله ، دکوم چا سره ؟»

هو ! ما د ټول انسانيت سره محبت کړې دي ، زما په زړه کې د محبت او مينې پرته نور څه نه شته. ... بچيانو ! زما په زړه کې د محبت پرته نور څه نه شته. له تاسو سره هم..»

د قاسم دخبرو په دې اخري ټکو باندې يوې شرمناکه او حياناکه پيغلې د لمړي ځل له پاره خپلې سترګې راپورته کړې او هغه يې پرې وکوت. کله چې د قاسم سترګې په هغې پيغلې ور ونښتې نو دا يې احساس کړه چې دا پيغله

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نورو پیغلو څخه بلکل مختلفه ده. قاسم لا تر اوسه په همدې ځای ولاړ و چې یو زوړ ماهي نیونکې چې په اوږو يې د ماهیانو د نیولو سامان ایښې و هغې لورې ته راغې. دې پیغلې وویل:

«سردار را روان دې»

نجونې ټولې یوې لورې ته شوې او ودریدې. د ماهیانو د نیونکو سردار قاسم ته را نژدې شو او قاسم ته يې په پوره ادب سره ښه راغلاست ووایه. «مقدسه پلاره ! دلته زمونږ دې کلي ته په راتګ سره تا مونږ ته ډیر زیات عزت رابښلې دې. دلته ډیر کم ستاسې په څیر خلک راځي. ځکه چې مونږ ماهي نیونکې یو که څنګه ؟ په همدې خاطر مونږ دلته د خپلو ځانو له پاره د یوې جونپړۍ څخه چرچ جوړ کړې دې. ته راځه ! ستا په راتګ سره به دې چرچ ته د لمړي ځل له پاره کوم مقدس راهب ور ننوځي»

قاسم دغې زوړ سردار ته د مقدسو پلارانو په څیر درنښت ورکړ او ورسره روان شو.

تر مابنامه پورې ټول کلي په همدې کې بوخت و چې دغه مقدس پلار به زمونږ سره تر ډیرې مودې پورې پاته شي . قاسم په دې نه پوهیده چې د دې کلي خلک ورسره دومره مینه او محبت لري او دومره ښه استقبال يې کوي. هغه داسې انګیرله چې ماهي نیونکې چې په ریښتونې توګه د کلیسا سره تړلې دي نو د هغه په رومن کتولیک کیدو به نا خوښه شي. هغه د رومن کتولیک کالي د یوه بل کار له پاره اغوستي و. خو کله چې ماهي نیونکو ته ډاګیزه شوه چې «فادر» د روما څخه راغلې دې نو هغوې نور هم خوشحاله شول.

هغوې نالوستي غیرمذهبي خلک و . تر څنګ ی د مذهبي ډلو ټپلو په اړه يې هم ډیر معلومات نه درلود. په دې اساس دلته د څو ورځو له پاره د قاسم پاته کیدل کوم ستونزمن کار نه و. په همدې خاطر هغه د ماهي نیونکو په کلي کې د پاته کیدو پریکړه وکړه تر څو د دې ځایه د قسطنطنیې د سمندر په اړه پوره معلومات تر لاسه کړي او سلطان پرې خبر کړي. هغه غوښتل د همدې ځآیه قسطنطنیې ته ولاړ شي. خو د دې ځایه هغه ته د قسطنطنیې په لور د تللو له پاره د «ګولډن هارن» څخه د یوې کشتۍ په واسطه تیریدل ور په غاړه و. او که چیرې غوښتل يې چې د وچې له لارې قسطنطنیې ته ور ننوځي نو بیا به د «طلاي ښکر» د پاسه تیریده او د «سینټ رومانس» د دروازې څخه به ورننوته.

خو قاسم هملته د ماهي نیونکو په کلي کې پاته شو ، هغه شرمناکه او حیاناکه پیغله د دې کلي د سردار لوروه چې «روزس» نومیده. نورو نجونو به ورته «روزي» ویله. د کلي هلکانو او نجونو د قاسم څخه د انجیل درس پیل کړ. او ټول د قاسم په محبت کې را ونښتل. روزی په دې پوهیده چې قاسم یو راهب دې او هیڅکله به هم واده و نه کړي. خو بیا به يې هم د قاسم په کتلو ، خداې پوهیږي ، چې څه څه خوبونه کتل. هغه به خوبونه کتل چې د هغې د خوبونو شهزاده به یوه ورځ نه یوه ورځ د هغه د اخستلو له پاره د دې لورې ته راځی ، خو هغې هیڅکله هم دا فکر نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

و کړې چې دخوبونو شهزاده به يې د يوه راهب په کاليو کې راځي، هغه به تو له ورځ په يوه يا بله بهانه د قاسم په خدمت کې وه. ساده ، معصومه اوحياناکې دغې پيغلې په همغه دريمه ورځ خپل زړه په قاسم باندې ايښې و او قاسم ته به يې ويل:

« پلاره ! ته په دې عمر کې د يوه راهب په کاليو کې بلکل ښه نه ښکارې. ته بايد يوه ښه عسکر وواسې.»

قاسم به ورته خندل ، هغې معصومې پيغلې ته څه معلوم وه چې په هغه چا يې چې زړه ايښې دې هغه په حقيقت کې يو تکړه سپاهي او عسکر دې. قاسم د خپل راتګ په دويمه ورځ د باسفورس د ساحل د « طلايي ښکر » په اړه معلومات ترلاسه کړي و، هغه د جنوب لورې ته هم ورغلې و او دلرې څخه يې د « مصلح الدين اغا » معماران د جنګې کلا د ابادولو په کارونو کې بوخت کتلي و. د اپريل د مياشتې تر اخره پورې د کلا بنسټونه را پورته کړل شوي و. سلطان دې کلا ته د « روميلي» نوم ورکړې و.

اوس نو قاسم غوښتل ددې طلاې ښکر پوره پوره جايزه واخلي ، په حقيقت کې هغه غوښتل هغه زنځير له نژدې څخه ووينې چې د طلاې ښکر په خوله کې يې په سمندر کې را ځړولي و.

ګولډن هارن يا طلاې ښکر په حقيقت کې يو کوچنې خليج و چې د قسطنطنيې د ديوالونو تر څنګ غځيدلي و. دا کوچنې شانته خليج د ابناې فاسفورس څخه ووت اوپه اروپايي ساحل کې ور داخليده. په عامه توګه کوچنې جهازونه او کشتۍ به چې په ابنا کې تللي په همدې خليج کې به هم ور داخليدې. د ګولډن هارن لورې ته به د قسطنطنيې اروپايي تجارت ترسره کيده. په همدې لورې د ښار يوه بله دروازه هم وه چې دخليج لورې ته پرانستل کيده. دهمدې خليج په څنډو دښار د ساتنې له پاره د اوسپنې يو ډير ستر زنځير داسې تړل شوې و چې په عامو حالاتو کې به هغه خلاصول کيده او په سمندر کې به را ځوړنديده. خو کله به چې دګولډن هارن څخه کشتۍ بندول کيدې نوزنځير به يې را ښکود او دروازه به يې بنده کړه. دا چې ولې دهمغه لمړيو ورځو څخه کوم حمله کونکې قسطنطنيه نه شوه نيولې علت يې همدا زنځير و چې دهغوې مخه به يې نيوله، اوس قاسم غوښتل دا زنځير له نژدې ووينې.

نن دماهي نيونکو په کلي کې دهغه پنځمه ورځ وه ، او همدا نن سهار داسې يوه پيښه منځته راغله چې قاسم ته يې تکان ورکړ. نن سهار وختې د يوناني قيصري فوځيانو يوه ډله دماهي نيونکو دې کلي ته راغله ،کله چې سپاهيان خبر شول چې دې کلي ته نوې راهب راغلي دې نود ليدلو له پاره يې ورغلل. خو کله يې چې د قاسم په مذهبي کاليو سترګې و نښتې نو پښه نيولې شول. دهغوې مشر چې کله دقاسم په چېنه د پاپاې روم ښه وکتله نو د قاسم څخه يې وپوښتل:

« مقدسه پلاره ! دا څه دي ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم دهغه په خبره کومه اندیښنه را ډاګیزه نه کړه او په ډیره بې پرواهۍ سره یې وویل: « دا دستر پلار، پوپ له اړخه راکړل شوې ننبه ده.»

خو کله چې قاسم په څواب کې ددې ډلې د سالار خبره واوریده نو حیران پاته شو. دې سالار وویل:

« ګوره صاحبه !...اوس وخت راغلې دی چې د رومن کتولیک د مذهب پادري د یوناني مذهب په سیمه کې ازاد ګرزیږي ، دا ټوله د شهنشاه کمزورتیا ده. شهنشاه خو غواړي چې ددواړو مذهبونو خلک سره را نزدې شی خو ګورئ چې مونږ یونانیان به هیڅکله هم داخبره و نه منو..»

په حقیقت کې د قاسم حیرانتیا په خپل ځاې سهي وه. ځکه هغه د شهنشاه د کوښښونو څخه خبر نه و. حقیقت دادې چې قیصر دهمغه وخته راهیسې متوجه شوې و چې دعثماني فوځ څو کسه سپاهیان د ابنای فاسفورس په اروپایی ساحل باندې را ښکته شوي و. اوشهنشاه دهمغې ورځې را په دیخوا د قسطنطنیی د ساتنې له پاره لاس و پښې وهل پیل کړې و. دهغه ښار ددیوالونو مرمت یې پیل کړې و او په ښار کې یې خلکو ته د ډیر زیات خوراک څښاک د شیانو د راټولولو او جمع کولو هدایت کړې و.

ددې وروسته یې د غربې هیوادونو څخه د مرستې کولو غوښتنه کړې وه او د ټولې اروپا د مرستو د تر لاسه کولو له پاره یې د روم د کلیسا ټولې غوښتنې منلې وې. او یوناني کلیسا یې د رومي کلیسا تر کنترول لاندې د راوړلو له پاره ژور فکر پیل کړې و. د شهنشاه د هڅو څخه اوس د قسطنطنیه په چرچونو کې هم د رومن کتولیک راهبان تر سترګو کیدل. په حقیت کې دا د قیصر پوه او درک و ، هغه غوښتل دعیسویانو ددوو ډلو تر منځه اتفاق او اتحاد را پیدا کړي، لا تر دې وخته پورې دعیسویانو د «پروتسټنټ» ډله نه وه را پیدا شوې ، دعیسویانو یوې ډلې د روما چرچ مانه او بلې ډلې د «یوناني کلیسا » هدایت ته غاړه ایښوده. د رومن کتولیک مشري پوپ یا پاپای اعظم کوله او د قسطنطنیی مذهبي مرکز « ایا صوفیا» بشپ اعظم ته « بطریق اعظم» ویل کیده.

د سلطان محمد خان د حملې داوریدو وروسته قسطنطین د روما پوپ ته لیکلې و چې .... اوس وخت راغلې دې.... اوس وخت راغلې دې چې مونږ خپل مذهبي اختلافات له منځه یوسو او ټول متحد شو او د مسلمانانو مقابله وکړو. زه ستاسې عقاید په خوشحالۍ سره منم او همتاسې د « اياصوفيا» دمشر په څیر منلو ته تیار یم..... همدا علت دې چې ددواړو ډلو ترمنځه د تلو راتلو له پاره وړاندیز کوم. ترڅو دا راولاړ شوې واټن له منځه ولاړ شي.

قاسم ته په دې اړه کوم معلومات نه و په دې اساس یې کله چې د یوناني ډلې دمشر خبرې واوریدې نو حیران پاته شوې و. هغه ترې په ډیر تعجب سره و پوښتل چې « دا ته څه وایی ؟ ایا شهنشاه دواړه کلیساګانې سره را یوځاې کوي ؟ دا خو ډیره ښه خبره ده ، زه خو وایم چې ټول انسانان سره را یوځاې کړل شی»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم درواغ ويلي و . حال دا چې هغه ددواړو کليساګانو د اتحاد او يووالي څخه خوشحاله نه و ، هغه د رومن کتوليک کالي په دې خاطر اغوستې و چې د کافرانوو تر منځ دغه نفاق نور هم ورزيات کړي ، تر څو د کفارو دواړه ډلې د حملې په وخت کې يو دبل سره بسپنه و نه شي کولې . خو د ډلې سالار ډيره عجيبه خبره کړې وه ، ددې خبرې څخه دا مقصد اخستل کيده چې قسطنطين په مکمله توګه خپل ځان دحملې له پاره تياروي . قاسم فکر وکړ چې دا خو ډيره ضروري اطلاع ده ، او دې ته اړتيا ده چې سلطان ترې به مکمله توګه خبر کړل شي ، هغه په همدې فکر کې ډوب و چې سالار ورته يو ځل بيا وويلې .

« مقدسه پلاره ! ته خو پوهيږې چې يونانيان مرګ خوښوي خو د خپلې عقيدې او مذهب بدلون نه خوښوي ،په دې خاطر به ته ووينې چې دا اتحاد به نه بريالی کيږي . تر خو تر اوسه زمونږ ميلمه يې . ځکه چې قسطنطين تاسې ته زمونږ هيواد ته د راتلو بلنه درکړې ده . خو ډير ژر به د رومن کتوليک پادري زمونږ د ميلمستيا نه لاس په سرشي . په دې خاطر غوره ده چې ته دباران د راتلو تر مخه دخپل ځان له پاره د خوندی ځاي د راپيدا کيدو په فکر کې شې .»

د يوناني عسکری ډلې سالار همدومره وويلې او بيا دخپلې ډلې سره بيرته ستون شو ، خو د ماهی نيونکو د کلي تول لوې او واړه چې اوس د فادر سره ډير اشنا شوی و دقاسم په شاوخوا کې په زوړندو شونډو او غمژنو مخونو سره ولاړ و .

دا د نن سهار پيښه وه خو نوره پاته ورځ د معمول په مطابق تيره شوه . هغه ټوله ورځ په همدې فکر کې ډوب و چې څه ډول د نوي تعميريدونکي «روميلي کلا » پورې « مصلح الدين اغا» ته ځان ور ورسوي او دهغه په لاسو سلطان محمد ته دا خبر ور ورسوي چې د عيسويانو دواړه ډلې په نژدې کې سره را يوځاي کيږي. هغه غوښتل نن د ماښام نه وروسته د «روميلي کلا » ته ولاړ شی . هغه په همدې فکرونو کې ډوب و چې د غټو سترګو خاونده «روزي» يې څنګ ته راغله او په څنګ کې يې و دريده . روزي ډيره غمژنه وه ، ځکه چې نن سهار د رومي فوځونو سالار د ټولو خلکو تر مخه د ځوان راهب څخه پوښتنې ګرويزنې کړې وې . هغه ته د سپاهيانو دا کړچار د سپکاوي ډک ښکاره شوې و . اوبيا هغې د يونانيانو ددې ډلې د سالار څخه ډير ه کرکه هم کوله ، ځکه دا هغه ثوک و چې په ځنګل کې يې روزی د لاسه نيولې وه ، نو که چيرې هغه وخت د روزي ملګرو شور و غلمغال نه وې کړې نو روزي به دهمدې بداخلاقه سالار په لاسو بې عصمته شوې وي . روزي دا سالار ديوه کاله راهيسې په دې سيمه کې کوت ، دهغه نوم « مقرون» و اود قسطنطين د ساحلې فوځي چونۍ څارونکې و .

نن سهار هم ، کله چې مقرون د ماهی نيونکو کلي ته را ننوت نو نيت همدا و چې دغه ښايسته او حسينه پيغله په خپل دام کې را و نښلوي . خو کلي ته د راننوتلو سره سم « باقو ماهي نيونکي » هغه ته ددغه نوی ځواب راهب په اړه معلومات ورکړل . باقو هغه ته داهم ډاګيزه کړه چې د سردار لور دهمدې ځوان راهب په شاوخوا کې چکر

(c) ketabton.com: The Digital Library

وهي، باقو پخپله د روزي په اړه بنه آند نه درلود. خو د سردار تر مخه یې هیڅ نه شو ویلاې. پخپله روزي هم د هغه د بدبویه کالیو او وجود څخه کرکه او نفرت کاوه. دهغه اوږده اوږده ویښتان ، چې د څو میاشتو خاورو او ختو کې ککړ پاته شوی، دهغه دسترګو تر مخ را ځړیدلی و . دهغه دښې سترګې څخه به تول وخت اوبه تلې ، د همدې سترګې تر مخه را ځړیدلې ویښتانو دا سترګه په ناروغتیا ککړه کړې وه . ددې نه اخوا هغه په یوې پښه ګوډ هم و ، ګویا دهغه شخصیت په خپله د روزي له پاره د کرکې نه ډک و . باقو به د سردار د ویرې روزی ته څه نه شو ویلاې. او که نه ، که وس یې کیدې نو یوه لحظه به یې هم روزی نه وې پرې ایښې. خو کله چې دغه ځوان راهب کلې ته راغې نو روزی هم ورسره مینه پیدا کړه. باقو ددې خبرې زغم نه درلود . هغه تر پنځه ورځو پورې د مار په څیر تاویده را تاویده. خو په سبا یې په ذهن کې یوه لاره راپیدا شوه، په دې اساس د یوناني فوځونو سالار مقرون ته ورغې او هغه ته یې د دې نوي راهب او د راهب او روزي تر منځ د محبت په اړه خبره وکړه . همدا علت و چې هغه نن سهار وختی دخپلو عسکرو سره دغه کلی ته راغې ، مقرون هم د تیر یوه کاله راهیسې د سردار په لور روزي باندې سترګې ښخې کړې وې. روزي د ډیر ساعت خاموشۍ وروسته قاسم ته د هولې فادر په نامه ورغږ کړ.

« نن چې له تاسره څه سلوک وشو مونږ د کلي خلک تول پرې ډیر زیات خفه شوی یو. په اصل کې دغه کس چې د یوناني ډلې سالار و ډیر زیات بدطینته انسان دې ، نن چې هغه له تاسره کومه بدکلامي وکړه ، هغه ستا په خاطر نه وه بلکه زما په خاطر وه.»

قاسم د لمړي ځل له پاره د روزی په لور وکتل او په لږ څه حیرانتیا سره یې ورته وویل:

« څه مطلب ؟.... څنګه ستا په خاطر ؟ ایا ته هغه د پخوا څخه پیژنې ؟»

« هو !....ددې نوم مقرون دې. ددې لورې د فوځې څوکیو څارونکې ، هغه یو ځل زه په ځنګله کې له لاسه و نیولم ، خو دخداې شکر و چې زما ملګرو شور وغلمغال جوړ کړ. نوموړی تولو ورځ په همدې ځنګلونه کې ګرځې را ګرځي. ماته مې پلار ویل چې نن سبا څو کسه مسلمان سپاهیان راغلي دي ، په دې خاطر مقرون د پاګل او لیوني په څیر منډې رامنډې وهي.»

قاسم د روزی خبرې په ډیر غور سره واوریدې. اوس چې کله هم روزي دهغه سره خبرې کولې نو د فادر لفظ به یې خامخا وایه. قاسم دهغې په سترګو کې د محبت پیغام لوستې و خو هغه دلته دمحبت کولو له پاره نه و راغلې. په دې خاطر هغه هڅه کوله چې د روزي په غتو غتو سترګو کې دغورزیدو نه ځان و ساتي.

ماښام را نژدې کیدونکې و ، او دتیارو د خپریدو سره سم هغه د «روميلي کلا » په لور تلل غوښتل ، دې ماهي نیونکو دهمغه لمړۍ ورځې څخه قاسم ته یو ډیر ښه آس ورکړې و ، تر څو هغه د مقدس کتاب د تعلیم له پاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاوخوا کلیو او بانډو ته په اسانۍ سره تګ راتګ وکړای شي. قاسم د تللو د مخه په ډیره عجیبه توګه روزي ته وویل:

« روزي !....زه د ټولو د پاره مقدس پلار یم خو ستا له پاره نه یم ، زما په زړه کې ستا له پاره عزت د یوه دوست دعزت په څیر دي. زه دغه پاس کلي ته د یوه ضرورت په خاطر ورځم ، خو ماته ستا دبسپني له پاره اړتیا ده.»

د روزي له پاره ددې ځوان راهب خبرې بلکل نوې او په زړه پورې وې. هغه یوواري په هواکې په الوتو شوه. دقاسم خبرو دهغې په غوږو کې ، معلومه نه ده چې څه ور رسولی و. دهغې مخ د شرم څخه د ګلنار په څیر و ګرزید دهغې په سترګو کې حیرانتیا وه ، خوبیا یې هم په زوره زوره سر وخوځاوه اوقاسم ته یې دخپل تعاون په اړه ډاډ ورکړ. خو ترې ویې پوښتل:

« زما ځان هم ستا له پاره حاضر دي. ته حکم وکړه چې زه باید څه وکړم ؟»

« ته یوازې همدومره وکړه چې زما چیرې د تللو ،اوبیرته راستنیدو اویا ددې ځایه د غیر حاضرۍ په اړه هیچاته څه مه وایه.»

روزې د یوې لمحې له پاره فکر وکړ او بیا یې سمدلاسه وویل: « ته اندیښنه مه کوه. ستا نه وروسته به هیچاته دا معلومات و نه شي چې ته چیرې یې. زه به ټول هر څه کنترول کړم.»

« خو څنګه ؟ ته به څه کوې ؟»

« داټول ماته پریږده ، ته بې فکره اوسه او د خپل کار پسې دې ورشه»

کله چې سیوري تیاره شول نو قاسم د خپل اس په شا کیناست او د انځرو په ونو کې غایب شو. هغه خپل آس د ابناې فاسفورس د ساحل په غاړو بوت. اوبیا یې د رومیلي دکلا په لور مخ کړ او آس یې پسې و ځغلاوه. د لږ ځنډ نه وروسته آس دهوا سره خبرې کولې ، د ورمیلي کلا ددې ځایه په پوره واټن کې جوړیده. خو قاسم غوښتل په ډیر کم وخت کې تر مصلح الدین اغا پورې خپل راپور ور ورسوي اوبیرته دغه کلي ته راستون شي. هغه هلته د تللو دمخه د روزي څخه ټوله لاره پوښتلې وه ، هغه ته دا هم ډاګیزه وه چې په لاره کې به د یوناني عسکرو سره لاس په لاس کیږي ، په دې اساس یې خپل ځان پوره تیار کړې او وتلې و. اوس نو هغه دخپل آس په شټ کې ور پروت و اودهغې هوا څخه یې، چې د آس د ځغاستې په واسطه پرې لګیده ، ځان خوندي کاوه، کله چې دخپل وخت سره سم د رومیلي کلا ته ور ورسید نو دآس واګې یې دتمکیدو له پاره راکش کړې ، هغه ډاډمن چې همدلته چیرې په کوم ځاې کې به دعثماني فوځ کوم سپاهي د یوه هوښیاره زمري په څیر په پهره بوخت وي. اوس نو هغه دآس په مزله مخته روان و. هغه ته دا اندازه معلومه وه چې رومیلي کلا همدلته چیرې تعمیرېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دشپې په تیارو کې هغه تعمیر نه شو کتلای. په دې خاطر په ډېره محتاطه توګه مخته روان و. یوځل پخوا د ورځې په رڼا کې هغه د رومیلي کلا د کتلو له پاره راغلې و خو په هغه وخت کې یې د لویې لارې ستر واټن وهلی و خو نن هغه په کم وخت او په پټه دې ځای ته راغلې و ، همدا علت وچې هغه د ساحل تر څنګ د انځیر په ونو کې پټه لاره خپله کړې وه. هغه په فکر کې ډوب و چې مخته یې د خلکو د خبرو زوګ را پیدا شو. اوبیا لږ څه وروسته یې دمسلمانو سپاهیانو یوه ډله تر مخ ولاړه وه. دې ترکي عسکرو قاسم په خپله محاصره کې واخست. دهغوی په لاسو کې لوڅې تورې وې او هغوی خپله محاصره را تنګوله او قاسم ته را نژدې کیدل ، قاسم خپل مخ په یوه دستمال کې را نغښتلې و اوهغه دخپلې تورې د راویستلو پرته دترکانو دفوځ سردار ته کتل. لږ وروسته قاسم په خبرو کې لمړیوالې وکړ او ویې ویل:

«السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته !..... الحمد لله زه دمسلمانو سپاهیانو له ډلې څخه یم ..... تاسې ما « انجنیر مصلح الدین اغا» ته د کتلو له پاره یوسئ.»

د قاسم په خبرو د عسکرو خولې وازې پاته شوې ، بیا یې سالار را مخته شو او دقاسم څخه یې وپوښتل: ته څوک یې ؟او د مصلح الدین اغا سره څه کار لرې ؟

قاسم ته داسې ډاګیزه شوه چې دغه پوښتونکې پخپله مصلح الدین اغا دې. ځکه قاسم دهغه سره یوځل په اورنه کې کتلې و ، هغوی به کله کله دسلطان به دربار کې هم یو ځای کیناستل. قاسم بیا هم دخپل مخ څخه پرده لرې نه کړه بلکه مصلح الدین اغا ته یې وویل:

« زه ستا دوست یم او تاته د یوه مهم پیغام د ورسولو له پاره راغلې یم... ته ما نه پیژنې خو زه به تاته خپل مخ په ځانته ځای کې و ښایم.»

مصلح الدین اغا ته د قاسم اواز اشنا شانته معلوم شو خو هغه یې پوره و نه پیژانده. خپلو سپاهیانو ته یې یوې لورې ته دکیدو اشاره ورکړه ، ترکي عسکر هم یوې لورې ته شول او و دریدل ، په دې وخت کې قاسم د مصلح الدین اغا تر مخه د خپل مخ څخه پرده لرې کړه او ویې ویل:

« ډېر ښه شول چې ته ماته همدلته تر لاسه شوې. دا یو پیغام باید سلطان ته ژر تر ژره ورسیږي ، او ماته ستا څخه پرته بله لاره نه وه چې دا پیغام مې پرې لیږلې وې.

مصلح الدین اغا قاسم ډېر ښه پیژندلې و. هغه د خوشحالۍ نه چغې کړې او دقاسم قاسم نوم یې اخسته. خو قاسم ورته په شونډو لاس کیښود او د چپ کیدو مشوره یې ورکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« زه ډير کم وخت لرم. ته زما دکار په اهميت باندې پوهيږې. زه سمدلاسه ددې ځايه بيرته ستنيږم. ته تر سلطانه پورې دا پيغام ور ورسوه چې د عيسويانو ددواړو ډلو تر منځه اتحاد راغلې دې او د روم پاپا دقسطنطنيې د بسپنې له پاره ملاتړ اعلان کړې دې په دې خاطر هغه بايد د غربې اروپا په لور حتمې توجه وکړي.

مصلح الدين اغا د قاسم پيغام په ډير غور اودقت سره واوريد او تر سلطانه پورې يې دهغې د وروسولو ژمنه هم ورسره وکړه ، اوس نو دقاسم له پاره په دې ځاې کې ددې نه زيات تم کيدل مناسب نه و. هغه غوښتل سمدلاسه بيرته ستون شي ، په دې خاطر يې دمصلح الدين څخه اجازه واخسته اوپه همغه لاره چې راغلې و دهمغې په تيارو کې پټ او بيرته ستون شو ، مصلح الدين اغا او دهغه سره يوځاې عسکر په خپل ځاې حيران دريان ولاړ و او د شپې ددغه مسافر لاره يې تر ډيره پورې کتله.

قاسم چې په کوم رفتار سره راغلې و په همغه رفتار بيرته لکه د مرغه په څير الوت اوروان و. خوپه يوځاې کې يې يو ناڅاپه د خپل آس واګې راښکودې. ځکه دهغه تر مخه په ناڅاپي توګه د يونانې فوځيانو يوه ډله را ووتله . په دې ډله کې يواځې پنځه عسکر و. دوې د قاسم په لاره کې لکه د ديوال په شکل و دريدل. او د قاسم د تيښتې ټولې لارې يې و تړلې. ديونانې عسکرو په لاسو کې تيزې تيرې لوڅې تورې وې چې په تياره کې د ورايه ځليدې. دوې د قاسم تر مخه په يوه ليکه کې ولاړ و. قاسم هم يوه اوږده ساه واخسته او خپله توره يې دتيکې څخه را وويسته. ددې پنځو يونانې سپاهيانو څخه يې يوه چې ښې لورې ته ولاړ و دقاسم څخه په غوريدونکې اواز سره وپوښتل:

« ته څوک يې؟ او په دې وخت کې له کومه ځايه را ځې ؟ »

قاسم نه غوښتل ددوې تر مخه خپل ځان د يوه راهب په څير را ښکاره کړي. په همدې خاطر يې دماهې نيونکو په څير لهجه خپله کړه او دوې ته يې وويل:

« ماهې نيونکې يم ، محترما ! د خپلې يوې ورکې شوې تورې د لټون په خاطر وتلې وم ، رابا ندې ناوخته شو ، خو پيدا مې نه کړه او اوس بيرته خپل کلي ته روان يم.»

خو قاسم ته دې دروا غو نجات ورنه کړ ، ځکه چې يوه يونانې عسکر هغه پيژندلې و ، په اسانۍ سره دهغه دپيژندلو يو علت داو چې هغه همدا نن سهار هغه د مقرون سره يو ځاې درومي راهب په کاليو کې کتلې و. په دې اساس هغه عسکر په ډير قهر سره په داسې حال کې چې خپله توره يې په لاسو کې لوبوله ، قاسم ته وويل چې « ته درواغ وايې ،ماته وپيژندلې ، ته ماهې نيونکې نه يې. بلکه ته همغه رومې راهب يې چې همدا نن سهار يې زمونږ سالار په اړه مونږ ته خبر راکړی.....ته به زمونږ سره ځې ، ته اوس زمونږ دڅارنې لاندې يې.....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو قاسم خپل ځان په تلک کې ګير وکوت. دهغه راز رابربنډ شوې و ، او ددې عسکرو سره يو ځاې مقرون ته په ورتلو سره دهغه وژل سل په سلو کې پيښيدل. په دې اساس قاسم خپله توره را وويسته او په يوه ځل يې په هغو پنځو باندې را کيښودل. ډير وخت شوې و چې هغه ته دخپلو متو د ازميښت له پاره زمينه نه وه برابره شوې ، هغه د يوه وږي زمري په څير په يوناني فوځيانو باندې حمله وکړه او دهغوې د شميرې د ډيرښت د پروا کولو پرته يې پر هغوې يو په بل پسې مرګوني ګذارونه پيل کړل ، دهغه توره د برق او تندر په څير ددښمن په جسمونو باندې را پريوته. دشپې په تيارو کې د تورو يوله بل سره ټکر په فضا کې د اور بڅرکي پريښوول او د ټنګ او ټونګ اوازونه يې هم تر ډيره پورې تلل.

د قاسم د تورې د وهلو او د د دوو په ځاې د څلورو لاسونو په تيزۍ سره په خوزولو د يوناني عسکرو اوسان ور خطا شول ، خوبيا هم هغوې غوښتل قاسم را محاصره کړي خو هغوې په پرلپسې توګه د شرمناکه ناکامۍ سره مخکيدل. تر څنګ يې د قاسم تورې په يوه وخت کې دوه سپاهيان د زمکې خاورو ته ورسول ، او آسونه يې و تښتيدل. د خپلو دوو ملګرو په داسې وژل کيدو باندې دهغو پاته درې عسکرو اوسان هم ورخطا شول خو قاسم هوډ کړې و چې دهغوې له ډلې څخه به يو کس هم ژوندې نه پريږدې. ځکه دې خلکو دقاسم اصليت پيژندلې و په دې خاطر قاسم غوښتل دهغه د رازدا پيژندونکې بايد ټول له منځه يوسي اوبيا کلی ته ستون شي. د قاسم توره يو ځل بيا د يوه بل عسکر په سر داسې راپريوته چې هغه يې دوه ټوټې کړ ، دپاته دوو عسکرو له پاره دا هيبت ناکه منظر د زغم وړ نه و ، په دې خاطر يې د تيښتې لاره ونيوله او دجګړې څخه يې دخپلو پښو د ويستلو له پاره خپلو اسونو ته پوندې ورکړې. دهغوې مخه د « ورميلي کلا » په لور وه ، قاسم هم خپل آس دهغوې پسې کړ ، او د ځغليدونکې آس د زين څخه يې ځان را کوږ کړ او د خپلې د غشو د خلطې څخه يې يو تير را وويست اوهغه يې په کمان کې کيښود ، دا غشې د يوناني فوځې په ځاې دهغه په اس کې ورننوت ، اس نا ارامه شو او يو خوا بلخوا يې منډې کړې او بيا يې په خپل ځان سپور کس په زمکه را وويشت. دغه يونانی عسکر پخپله هم د زخمې آس په شا خپل ځان دکنترول نه بيرون وکوت و او په دې ترتيب په زمکه راپريوت. خو د هغه بدبختي داوه چې دهغه يوه پښه د آس په رکاب کې نښتې پاته شوه ، دغه زخمې ځغليدونکې نا ارامه آس د خپل راپريوتې مالک د پروا کولو پرته هغه په ځان پسې را ښکود او دننه ځنګل ته يوړ. د را پريوتې عسکر سر په زمکه د کاڼو سره ټکريده نو قاسم فکر وکړ چې هغه ژوندې نه شي پاته کيدې. په دې اساس هغه يوه لمحه هم تم ونه کړ اودهغه بل يوناني عسکر تر شا يې خپل آس ور وځغلاوه ، اوس نو هغه تښتيدلې عسکر يوکس و او هغه چې کومې لورې ته ورته قاسم هم همغې لورې ته پسې ور روان و. خو پخوا له دې چې هغه قاسم ته په ګوتو ورشي ، روميلي کلا ته په ورننژدې کيدو سره ترکي عسکرو هغه کتلې و ، د ترکانو د ساتونکو يوه ډله يې مخته ولاړه وه، کله چې يوناني عسکر خپل ځان د څلورو خواو څخه محصور وکوت نوسمدستی يې خپله توره و غورځوله اودخپل ژوندې پاته کيدو خير يې وغوښت ، اوس نو دقاسم په څير د يوه غيرتمنده جنګجو له پاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ضروري وه چې هغه ژوندې پريږدي. خو هغه د قاسم د راز څخه خبر شوې و. اودا خبره دهغه د ستر مقصد دترلاسه کولو په لاره کې زيانمنه ثابتيده. په دې خاطر قاسم د هغه د وژلو په ځاي مسلمانو سپاهيانو ته په لوړ اواز وويل چې: «دا يوناني عسکر دې..... سمدلاسه يې و نيسئ»

دمصلح الدين اغا ساتونکې مخته راغلل، او دغه يوناني عسکر يې په خپله محاصره کې واخست. قاسم دا هم نه غوښتل چې مسلمان عسکر دې د ماهي نيونکو په کلي کې دهغه ځاې ځيږي څخه خبر شي، هغه لږ څه فکر وکړاو بيا يې د مصلح الدين اغا په نوم غږ وکړ. خو مسلمانو ساتونکو هغه ته وويل چې دهغوې سردار اوس دهغو ي سره نه شته. دې مسلمانو ساتونکو قاسم دلته په دويم ځل کوت. اوهغوې پيژندلې هم و، قاسم هغوې ته حکم وکړ چې دا بندي دې همغې ته ور حواله کړي او يا دې يې د راز د رابربنډولو له ويرې سمدلاسه له منځه يوسي. ځکه دا کس د يوه ډير مهم راز څخه خبر شوې و. دقاسم د خبرې داوريدو سره سم يو ګرم مزاجه ترکي عسکر را مخته شو او ديوې لمحې د ځنډ پرته يې د يوناني عسکر په ګيډه کې خپله اوږده نيزه ور ننويستله، فضا کې يوه چيغه شوه اوپه دې توګه هغه يوناني عسکر دزمکې سره زمکه شو.

اوس نو قاسم يو ځل بيا دکلي په لور لکه د مرغه په څير الوت. هغه غوښتل چې ژر تر ژره خپل ځاې ته ځان ور سوي، همغه و چې دخپلو تلو څخه پوره يو ساعت وروسته قاسم بيرته د خپلې جونپړې تر شا ولاړ و. هغه څو لمحې دمخه دخپله اسه راښکته شوې و او په پښو د خپل د اوسيدو ځاې په لور ور روان و. هغه ته دخپلې جونپړې په کړکيو کې د رڼا نښې تر سترګو شوې، هغه خپل آس هملته د خپلې جونپړې تر څنګ په ونو بوټو کې و تړه. اوپه خپله د اوسيدو د ځاې ددروازې په لور ورغې. خو ددروازې نه بيرون يې په تياره کې څوک ناست وکوت ..... خو لږه شيبه وروسته يې روزي پيژندلې وه..

قاسم بې له ځنډه د روزى خواته ورغې، روزى په خندانه توګه دهغه ښه راغلاست وکړ اوبيا يې په لږه شوخۍ سره ورته وويل:

« په جونپړۍ کې دننه مقدس پلار په عبادت کې مصروف دې. هغه ماته دلته دکيناستو حکم کړې دې ترڅو څوک دننه ورتلو ته پرې نه ږدم، په دې خاطر تاسې دننه نه شئ ورتلاې...»

قاسم د روزي په خبرو د خندا نه شين شو او ددې حکمت په خپلولو سره يې د روزى ډيره ستاينه وکړه. بيا يې روزي ته وويل چې هلته د جونپړۍ تر شا يې خپل آس تړلې دې، هغه بايد سمدلاسه دکلي د آسونو په اخور وتړل شي .....روزي دحکم دتعميلولو له پاره سمدلاسه راپورته شوه، قاسم د روزى د نشتوالي نه په ګټې اخستو سره جونپړۍ ته ننوت او خپل کالي يې بدل کړل، ځکه د جنګ په وخت کې دهغه کالي شکيدلي و او په ځينو ځايو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یې د ویني څاڅکي هم تر سترګو کېدل. قاسم خپل لباس بدل کړې و ، خو پخوا تر دې چې هغه دخپله مخه د سپاهیانو د وینو څاڅکي پاک کړي روزي پرې ناځاپه را ننوتله او قاسم ته یې وویل:

« ستا د تلو وروسته ،زما پلار ستا په اړه له ما پوښتلي و. او یو ځل هغه بدذات باقو هم ستا سره دکتلو له پاره راغلی و. خو ما هغوې دواړو ته ډاډ ورکړ او تم مې کړل.

« باقو؟ .....کوم باقو ؟»

خو روزي قاسم ته د ځواب ورکولو په ځای تندې تریو کړ او د قاسم په مخ یې د وینو دداغونو په کتلو سره ترې وپوښتل:

« دا ....دا څه دي ؟ ... ستا په مخ باندې د وینو څاڅکي .... ولې......دا څه در پیښ شوي دي ؟ .... ته خو به نه یې زخمي شوې.....؟»

قاسم بې ځوابه شوی و او سمدلاسه یې لستوڼي راپورته کړ او دمخ څخه یې د وینو د څاڅکو دپاکولو هڅې پیل کړې. او ویې ویل: نه ، زه نه یم زخمي شوي ، بس په لاره کې یوڅو غلو راباندې حمله وکړه،اودهغوې سره مې تر لږه وخته پورې کشمکش درلود.ّ»

قاسم نه غوښتل بله کومه بهانه جوړه کړي ، ځکه چې هغه ته معلومه وه چې سهار وختي به د یوناني عسکرو د مرګ خبر د ځنګل داور په څیر په ټوله سیمه کې خپرېږي. خوروزي په حیرانونکو سترګو قاسم ته کتل ، قاسم د روزې دکتلو دانداز څخه په ویره کې شو . او په ډیر بیړه یې دروزې د کمزورتیا څخه د ګټې اخستو په خاطر هغې ته وویل:

« روزي ! ته دومره حسینه اوښایسته یې چې ما ته په خپل دغه راهبانه ژوند باندې پښیمانتیا راځي. کاشکې چې زه راهب نه وې او یو عام انسان وای...»

دقاسم د لهجې دد غه حسرت په کتلو سره روزي هر څه له یاده وویستل.اودهغه ځوان عرب په سترګو کې همداسې ورډوبه شوه. اوس نو قاسم روزي ته د تللو اجازه ورکړه تر څو هغه خپل په وینو ککړ کالي پریمنځلې شي.

روزي ولاړه ، اوقاسم د جنګ ټولې نښې نښانې له منځه یوړې. خو راتلونکې سهار د ټولې سیمې له پاره دقیامت په څیر ګرزیدلی و. د پنځه یوناني عسکرو د وژلو خبر د ابنای فاسفورس څخه نیولې ان د قسطنطنیې تر قصره پورې رسیدلی و . نن مقرون لکه دلیوني سپي په څیر په هر هر ځای کې خوله اچوله. هغه په هرې پوستې باندې وګرزید او د ډیرو کلو او بانډو اوسیدونکو ته یې اخطارونه اوګواښونه ورکړل. شهنشاه ته یې د خبر ورکولو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاره د خلکو یوه ځانګړې ډله ور واستوله او په خپله د یوې څلور سوه کسیزې عسکرۍ ډلې د برابرولو په هڅو کې بوخت شو . هغه غوښتل چې د رومیلي کلا د جوړولو کارکونکي مسلمانان له منځه یوسي.

د بله اړخه انجنیر مصلح الدین اغا ته هم هره ګړۍ خبرونه ور رسیدل ، په همدې خاطر هغه خپل ټول عسکر او انجنیران را ټول کړل او ضروري لارښوونې یې ورته وکړې. نن د ماهي نیونکو په کلي کې هم ډیره بده ورځ وه. د هر کس په زړه کې د یوناني عسکرو د وژلو هیبت ناست و . یوازې روزې وه چې په ویره کې نه وه بلکه حیرانه وه. هغه په دې فکرونو کې ډوبه وه چې دهغه دخوبونو شهزاده یوازې ځوان او ښایسته رنګه نه دې بلکه جنګجو او میړنې هم دې ، هغه په دې خبره هم حیرانه وه چې څه ډول د کلیسا یو راهب دغسې یو میړنې شخص ګرزیدلې شي . دهمدې فکرونو په بنسټ د قاسم په اړه دهغې آند مشکوک شوې و . ځکه دغه نوې ځوان راهب په یوه شپه کې په ځانته ځان د یوناني عسکرو پنځه وسلوال کسان له منځه وړې و ، هغه په دې فکر کې وه چې هسې نه چې دې ځوان د رهبانیت لباس اغوستې وي ! خو دې فکرونو هغه د اندیښنو په ځاې د خوشحالۍ لورې ته ور وړله. ځکه هغې همدا غوښتل چې قاسم رهبانیت پریږدي او خپل عادي ژوند ته راوګرځي تر څو له دې سره واده وکړي . اوس چې کرار کرار روزی ته د قاسم د نه راهبیت په اړه یقین تر سترګو کیده نو تر څنګ یې په زړه کې خوشحالې احساسوله. خو ټول کلې په غم او مصیبت کې اخته و . یوازې روزي چې په دې خبرو یې فکر نه و خراب شوې. خو بیا یې هم فکر کاوه چې دغه نوې ځوان راهب ولې یوناني پنځه کسه فوځیان وژلې دي ؟ هغې غوښتل چې ددې راهب څخه پوښتنه وکړي خو له دې ویریده چې قاسم به دهغې څخه هسې نه چې قاسم ترې دا حقیقت پټ کړي او دخپلو درواغو په واسطه ددې زړه ورمات کړی.

لږ څه نور وخت هم په همدې توګه تیر شو ، دقسطنطنیې د قصر څخه دا حکم راغې چې مسلمان عسکر ښار ته را نژدې پرې نه ږدئ او نه ورسره جنګ جګړه وکړئ. خو مقرون دخپلو عسکرو په وژلو ډیر قهرجن و . هغه غوښتل چې په هره توګه چې شوني وي ددې پنځه یوناني عسکرو د وژلو بدله واخلي . هغه انتظار کاوه چې د شهنشاه د درباره به په دې اړه کوم حکم راځي اودهغې حکم سره سم به دغه یوموټي لږ مسلمانان د تیغه تیروي. دهغه څلور سوه سپاره ملګري هر وخت دهغه دحکم لاندې و. مقرون په خپله مرکزی قرارګاه کې منتظر او نا ارامه ناست و چې په باقو یې سترګې ولګیدې ، هغه ګوډ ګوډ کیده او دهغه لورې ته را روان و. معلومه نه ده چې مقرون ولې سمدلاسه ټکان وخوړ ،هغه د باقو څخه دکوم ښه او ناڅاپی خبر داوریدو هیله درلوده. هغه په خندانه توګه د باقوسره لاس ورکړ اودخپل ځان خواته یې کیناوه.

« وایه ! څنګه راغلې یې ؟... داسې بریښي چې کومه مهمه خبره دې راوړې ده.» مقرون ورته په ډیرې بې صبرۍ سره وویلې. باقو ورته په ځواب کې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« بلي ، هو ! ما يو خبر درکول غوښتل ، چې پرون ماښام دتيارو د خپريدونه وروسته ،زمونږ د کلي راهب په اس سپور شو او د «روميلي کلا » په لور تللې و . اوبيا د يوه ساعت وروسته بيرته راستون شوې .»

د مقرون ته دا خبر دومره مهم ښکاره نه شو . او په لږ څه قهر سره يې وويل : « نوبيا څه وشول ؟... ايا د يوه راهب چيرته تګ راتګ منه دې ؟ هغه به ستاسې په خوا کې بل کوم کلي ته تللې و .»

« نه ! زمونږ د کلي راهب زمونږ په اړخ کې کوم کلي ته نه و ورغلې. هغه چيرې لرې تللې و ،زه په پوره يقين او ډاډ سره ويلې شم چې همدې راهب دغه يوناني عسکر تول له منځه وړي دي .»

دباقو په خبرو مقرون را ښيغ شو او کيناست. بيا يې په پوره شوق سره ترې و پوښتل چې:

« ستا ددې دومره پوخ يقين علت څه شې دې ؟»

« زه يې تاته علت وايم. ته زما خبره په ډير غور سره واوره. پرون سهار ته زمونږ کلي ته راغلې وې او بيادې هلته دغه راهب متنبه کړ. دهغې دعکس العمل دکتلو له پاره زما سترګې تولهورځ په دغه راهب باندې ښتې وې. خوکله چې ماښام شو نو ما وکتل چې راهب د روزي سره پتې خبرې کوې ، زما غوږونه ودريدل. د ماښامه وروسته راهب خپلې کوډلې ته ولاړ . او د کوډلې چراغ يې روڼ پريښود. لږ شيبه وروسته روزي راغله او د همدې کوډلې تر مخ يې زنګون وواهه او کيناسته. ما تندي ته ټک ورکړ ځکه چې ددوې دواړو تر منځه دغه خبرې دغه ډول حرکت د معمول پر خلاف کار و . زه قصدا د همدې راهب دکوډلې په لور ورغلم ، هلته مې د روزي څخه وپوښتل چې مقدس پلار چيرې دې ؟ نو روزي ځواب راکړ چې مقدس پلار هلته په کوډله کې په عبادت کولو مصروف دې ، او هيچاته اجازه نه شته چې کوډلې ته ور ننوځي. زما شک د روزي دخبرو سره نور هم زيات شو په دې خاطر مې پريکړه وکړه چې په کوم ډول د کوډلې دننه حالت و ګارم. خو د کوډلې دروازه همغه لورې ته وه کومې کې چې روزي ناسته وه. بيا زما په ذهن کې يوه بله خبره راغله اوهغه دا چې : بايد د آس داخور په لور ولاړ شم اود راهب آس ووينم. نو زه هغه وخت ډير حيران شوم چې هلته د آسونو په اخور د راهب آس نه و تړلې. زه دآس داخور نه را روان شوم اوپه يوه ډير پټ ځاي کې کيناستم ، نژدې يو ساعت وروسته روزي په داسې حال کې چې د راهب آس يې د قيضې څخه نيولې و د آس داخور په لور راغله او آس يې هملته و تاړه او بيرته ولاړه. دهغې د تللو وروسته ما يوه رڼا را واخسته او د راهب د آس د کتلو له پاره هلته ورغلم ، نوهغه وخت ډير زيات حيران شوم چې ومې کتل چې آس په خولو کې ډوب دې. او دهغې په زين او جسم باندې د وينو ښې ښناني دي. بيا ما ته دا ډاډ تر لاسه شو چې هرومرو راهب دکومې وينې تويونکې پيښې د تر سره کولو ورسته راستون شوې ،ما نن تولهورځ دهمدې خبرې څخه د خبرولو له پاره ستا دپيدا کيدو هڅې کولې ، خو ستا درک راته چا نه راکاوه. سالارصيب ! زه تاته په ډاډ سره وايم چې همدا راهب ستا د عسکرو اصلي قاتل دې. »

(c) ketabton.com: The Digital Library

د باقو د خبرو دمکملیدو سره سم مقرون سمدلاسه راپورته شو او دخپلې تورې په لاستې یې لاس کېښود او ویې ویل « که چیرې هغه ریښتیا هم قاتل وي نوزه به همدا اوس او همدا ګړۍ دهغه سر له تنې نه جدا کړم.»

مقرون په ډیر ټینګ عزم سره دا خبره کوله. دهغه ددې عزم سره د باقو سترګې را خلاصې شوې ، مقرون د باد اوتوپان په څیر بیرون را ووت. اودخپله ځانه سره یې د پنځوسو عسکرو یوه ډله هم واخسته. لږه شیبه وروسته دغه ټول د ماهی نیونکو د کلي په لور الوتل.

د بله اړخه په کلي کې قاسم او روزي د کلي څخه لږ څه لرې د انځیرو د ونو په سیورې کې ناست و او په خپلومنځو کې یې خبرې کولې، نن روزي ډیره خوشحاله وه. ځکه نن هغې ته دخپلو خوبونو شهزاده تر لاسه شوې و. یو ډیر ښایسته ، د ښه قد و خال او جنګجو ځوان د هغې سره مینه کړې وه. حال دا چې قاس به څه ډول د روزی سره مینه او محبت کړې واې؟ هغه خو لا دپخوا څخه دخپل یو ورک شوي محبت د قاتل ابوجعفر څخه د «مارسي» د پوښتنې له پاره دلته راغلې و خو هغه ته دهغې محبت څخه هم خپل مقصد اوپروګرام ډیر اهمیت درلود. اودهغه مقصد د قسطنطنیې د دفاعي نظام په اړه کره معلومات تر لاسه کول و. هغه خو روزي دخپل ځان سره ملګرې کړې وه تر څو د ماهی نیونکو په کلي کې یو څو شپې په ارامه تر سره کړې .... همداراز هغه د روزی سره د درواغو کومه ژمنه هم نه وه کړې. خو هغه ته دا په ډیره ښه توګه ډاګیزه شوې وه چې روزی اوس د هغه په اړه په غلطه انګیرنه کې را ښښتې ده. هغه همدلته د روزي تر څنګ ناست و. په همدې فکر کې و چې د روزی کوچنۍ خور چې یولس یا دولس کلنه نجلۍ وه په ډیره تیزه منډه دوي ته را ورسیده. او دخپلې ساه د جوړولو پرته یې دوي ته وویل:

« مقدسه پلاره !.... د یوناني فوځونو همغه پروني سالار د ګڼ شمیر سپرو عسکرو سره یو ځاي لوڅې تورې په لاسو کې نیولې او په ګړندۍ توګه زمونږ دکلي په لور را روان دي. مونږ په هغه غونډۍ لوبې کولې او هغوې مو وکتل چې د کلي په لور په تیزۍ سره را روان دي.»

قاسم سمدلاسه راپورته شو او د یوه پورته ځاې په لور یې ورمنډه وکړه او ودرید ، په خپل تندي یې د لاس سیورۍ وکړ اودغرب په لور یې وکتل. د لمر پریوتو ته لا ډیر وخت و. دروزی خور ریښتیا ویل ، دمقرون اس سپاره اوس کلي ته ور رسیدونکې و. دا خو ډیره دخوشحالۍ خبره وه چې قاسم د روزي سره یوځاې دکلي څخه بیرون راوتلې اودانځرو د ونوپه سیوري کې ناست دي. روزي چې د لرې څخه خپل کلی ته لوڅې تورې په لاس د یونانیانو داسې ورتګ وکوت نو وویریدله او رنګ یې تک ژیړ شو. هغه سمدلاسه قاسم ته ددې ځایه دپټېدو د ویستلو مشوره ورکړه ، دقاسم له پاره هم همداسې کول مناسب و. خو هغه به د سپرلۍ پرته ، له دې ځایه په پټو ښتنګه تښتیدلې وې. په دې اساس روزی قاسم ته د کلي څخه لرې په یو پټځاې کې د پټیدو وویل اوپخپله د آس د راوستلو له پاره دکلي په لور ور روانه شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقرون د لیوني سپي په څیر کلي ته ورغي او سمدلاسه دکلي دغه یوائني کوچني چرچ ته ،چې د یوې کوډالې ښځه جوړ شوې و ورننوت. دهمدې چرچ تر څنګ د قاسم د اوسیدو ځای هم و. کله چې یې راهب په چرچ کې ونه موند نو سمدلاسه یې د راهب د اوسیدو ځای ته ورمنډه کړه ،خو قاسم یې هلته هم و نه موند ، نو د قهره تک سور شو ، تر دې وخته پورې د کلي سردار او نور واړه او زاړه ټول ددې چرچ تر مخې را ټول شول. د پنځوسو وسلوالو کسانو ډله هم همدلته منتظر ولاړه وه. مقرون د غصې اوقهر نه سور راووت او بیرون یې د کلي سردار ته اواز کړ ، دروزی پلار چې پخپله ډیر قهرجن و د مقرون مخې ته راغي ، مقرون دهغه د کتلو سره سم خپله توره را پورته کړه اودهغه په سینه یې کیښوده:

« مقدس پلار مو چیرې دې ؟ زه همدا اوس او همدا شیبه دهغه سر غواړم.»

د روزی پلار چې لا دپخوا څخه دقهره اوغضبه تک سور اوختي و د مقرون په دې خبرو نور هم وقهریده او په خپله سینه یې د ایښوول شوې تورې کومه پرواه ونه کړه او په غضب سره یې وویل:

« سپه سالاره ! ته دخپل حد څخه بیرون وځې ، زه به همدا سبا سهار د قیصر په دربار کې ستا له لاسو شکایت وکړم .... تا پخوا هم زمونږ د میلمنو سپکاوي کړي دي،مونږ د کلي خلک ټول په یوه خوله تا ته وایو چې ته د معمولي مذهبي اختلافاتو په اساس زمونږ دروند او عزتمند راهب مه تنګوه. او که نه دا کار به ستا له پاره ښه نه وي.

خو د روزی پلار ته دا ډاګیزه نه وه چې د راهب مسئله دومره کوچنۍ اومعمولي مسئله نه ده چې هغه یې ګڼي. دهغه دخبرو دختمیدو سره سم مقرون خپله توره په هوا کې پورته کړه او سمدلاسه یې پرې د زوړ سردار سر پرې کړ..... د سردار د سر دپرې کولو نه وروسته مقرون په لوړ اواز سره وویل :

« دکلي خلکو ! ستاسو څخه هر څوک چې ددې سردار اویا ددې راهب دوستان وي نومخته دې راشي ، زه نن ستاسو د راهب دسر دپرې کولو له پاره راغلي یم.

خو دکلي هیڅوک مخته را نه غي. د زاړه سرد ار وژلو ټول په وحشت او دهشت کې غورزولي و. مقرون یوځل بیا خپله خبره په لوړ اواز تکرار کړه ، دهغه دغه درونداواز د هوا په څپو باندې سپور دکلي بل اړخ کې د روزي غوږو ته هم ور رسیدلې و. روزي خو د راهب له پاره دآس د ور وړلو پسې راغلې وه خو دخپل پلار د مرګ د اوریدو سره سم یې هر څه له یاده ووتل. هغه لکه د لیونۍ په څیر د خلکو د ټولې په لور ورمنډې کړې ، غوښتل یې د چرچ په مخ کې دخپل پلار لاش ته ځان ور ورسوي، هغې د پاګلو اولیونیو په څیر چغې سورې وهلې ځکه هغې ته یې پلار دهر څه څخه زیات محبوب و. مور یې ترې هم د کوچنیوالي په وخت کې جدا شوې وه. پلار یې د ا او ددې کوچنۍ خور لکه د مور په څیر پاللي وو. هغې ته په خپله هم نه وه معلومه چې د راهب نیول د مقرون

(c) ketabton.com: The Digital Library

له پاره څومره قیمت لري. هغې رامنډې کړې او د خپل پلار په لاش باندې یې ځان را و غورځاوه او په زوره زوره یې چغې ووهلې ، مقرون هغه کتله ، هغه خپله په وینو ککړه توره را واخسته او د روزي لورې ته راغې اوپه ډېره سخته ژبه یې ورته وویل:

« نجلۍ !.... ستا هغه مقدس پلار چیرې دې چې ته ورسره عشق او معشوقي کوې؟ژر یې راته ووایه او که نه ته به هم د خپل ژوند څخه ډېره ژر بیغمه شې»

خو مقرون ته د روزي ځواب غیر متوقع شانته و. ځکه روزی ورته وویل:

« هو !هو ! .....ته ما هم ووژنه. ځکه اوس نو زما دژوندي پاته کېدو ارزښت هم له منځه تللې دې. زما پلار له منځه ولاړ ، زه هم اوس نور په دې دنیاکې اوسیدل نه غواړم.»

هغې په ډېره بده توګه ژړا اوفریاد کاوه او خپل حواس یې هم له لاسه ورکړي و چې دمقرون دخبرو ځواب یې ورکړې واې. همغه و چې مقرون دهغې دحالت دکتلو سره سم خپلو عسکرو ته حکم وکړ چې روزي له ځانه سره مرکزی چونۍ ته یوسي. په دې وخت کې یې د کلي خلکو ته مخ کړ او ورته یې وویل: چې هغه د هغوې د سردار لور نیولې او له ځانه سره یې خپلې پوستې ته وړي. دمقرون عسکر رامخته شول اونازک اندامه روزي یې په خپلو سختو لاسونو کې و نیوله. پاته سپاهیانو ته مقرون حکم وکړ چې هغوې دې د کلی څلورو اړخونو ته او ان تر ځنګله پورې و غځیږي او د ځوان راهب لټه دې وکړي.

دمقرون عسکرو روزي له ځانه سره یوړه. اوباقو همله په کلی کې ولاړ پاته شو او روزی ته یې کتل. قاسم لا تر اوسه هم همله په یو پټنځاې کې پټ ناست و. هغه غوښتل د ماښام د تیارو نه مخته یو آس تر لاسه کړي ، هغه په ډېره بې صبرۍ سره د روزي د بیرته راستنیدو انتظار کاوه ، دلمر دپریوتو نه لږ څه مخته یې چې کله د روزي د راتلو هیله له لاسه ورکړه نو ډېر نا ارامه شو او په ذهن کې یې د خطر زنګونو وهل پیل کړل. په دې فکر کې شو چې حتما کومه داسې خبره شته چې روزي یې دلته د راتلو څخه و ځنډوله. هغه په همدې فکر کې و چې د لرې څخه یې د یوه آس د شنهار اواز واورید. هغه داسې و انګیرله چې روزي له ځانه سره آس را خستې او را روانه ده. سمدلاسه د پټنځاې څخه بیرون راووت. خو په خپل مخکې یې یو یوناني عسکر چې توره یې لوڅه په لاس کې نیولې وه ولاړ وکوت. قاسم دخپل راهبانه لباس لاندې دپټ کړي خنجر په راویستلو کې دریغ ونه کړ ، دغه یوناني هم قاسم د یوه راهب په څیر پیژندلې و. قاسم پیدل و او یوناني په آس سپور و. دواړه یو دبل مخته را غلل....اوبیا د لمر دلویدو نه مخته قاسم هغه یوناني له تیغه تیر کړ او دهغه آس یې واخست او د رومیلي کلا په لور باندې ولاړ......

(c) ketabton.com: The Digital Library

مصلح الدین اغا په یوې جدا خیمه کې د قاسم ټولې خبرې واوریدې او دقاسم په غوښتنه یې ددې کلي د حال د معلوملولو له پاره دوه تجربه لرونکې هوښیار سپاهیان د لیږلو له پاره تیار کړل. هغه دا سپاهیان بیرته و لیږل اود راستنیدو په وخت کې یې د خوراک یو پطنوس په لاس کې نیولې و اورا غې. خیمې ته د راننوتلو سره سم یې قاسم ته وویل: « قاسم بن هشامه ! ستا لمړنې خبر مې سلطان ته پرون ور لیږلې دې....را ځه اوس ډوډۍ هم راغله .....

اغا دسترخوان خپور کړ او د ډوډۍ لوښې یې پرې کیښودل « د ابنای فاسفورس»ماهیان خو قاسم بن هشام د ځو ورځو راهیسې خوړل ، خو د زیتون په تیلو کې وریته کړل شوې ماهیانو ورته خپل وطن او هیواد را یاد کړ ، که څه هم د روزې په اړه یې اندیښنه درلوده خوبیا یې هم د خوراک څخه پوره پوره ګټه پورته کړه. د خوراک د خوړلو په وخت یې د مصلح الدین اغا څخه وپوښتل:

« د کلا تعمیر تر کومه ځایه رسیدلې ، سلطان ورته په ډیره بې قرارۍ سره منتظر دې»

مصلح الدین اغا ورته په خندا کې وویل چې « مونږ په ۲۴م د اپریل ددې کلا د تعمیر کار پیل کړې دې او نن ۱۸ م د مئ مو ددې د تعمیر کار تر ځلورمې برخې پورې رسولې دې. که چیرې ددې په تعمیر باندې همدا ډول کار و کړل شي نو شونې ده چې د اګست په میاشت کې یې تعمیر تکمیل کړل شي. دکلا ټوله زمکه درې زره متره تاکل شوې ده چې په کې اولس برجونه هم شامل دي ، په دې برجونو باندې به ستا ددوست «اربان» په لاسو جوړ کړل شوې توپونه نصب کړل شي. ما ددې کلا نقشه داسې را جوړه کړې ده چې که د هوا څخه ور ته وکتل شي نو د «محمد ص»....لفظ به لیکلې تر سترګو کیږي. په دې کلا کې درې ستر برجونه جوړیږي چې اوږود والی به یې تر ۹۰ فټو پورې رسیږي ، ما ددې برجونود لاندېنیو دیوالونو پلنوالې نهه متره کړې تر څو برجونه ډیر قوي او مضبوط و دریږي »

« خو ددومره پلن دیوال لوړوالې به په یقینې توګه کم و ساتل شي که څنګه ؟»

« هو ! ددیوال پلنه برخه به پنځه متره او تنګه برخه به یې پنځلس متره پورته کیږي.»

قاسم په ډیر خوند سره د رومیلې کلا د تعمیر په اړه تفصیلات اوریدل. او تر ډیره وخته یې دهمدې کلا په اړه د مصلح الدین اغا سره خبرې کولې. ان تر دې چې هغه خبر راوړونکې بیرته را ورسید . دغه سپاهیانو وویل چې : یونانې سالار مقرون د کلي سردار وژلې دې اودهغه ځوانه لور یې تښتولې ده .....د قاسم له پاره دا خبر د یوې زلزلې په څیر ثابت شو. ځکه هغه په دې پوهیده چې زوړ سردار ته دغه مصیبت دهمغه په خاطر ور رسیدلې دې. اوبیا سپاهیانو دا هم ویلې و چې هلته د رومن کتولیک د ډلې دیوه راهب لټون روان دې ،ځکه هغه د شپږو

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوناني عسکرو د وژلو نه وروسته تښتیدلي دي ، سپاهیانو خبر ورکړ او نور بیرته ولاړل. مصلح الدین اغا قاسم ته مخ کړ او ورته یې وویل:

« اوس به څه کوو ؟.... مقدس پلاره ؟»

خو د مصلح الدین اغا ټوکو قاسم خوشحاله نه کړ. البته قاسم لږ څه فکر وکړ اوبیا یې وویل: « مونږ باید د سردار دغه بې ګناه لور را خلاصه کړو. ځکه په هغوي دغه ټول مصیبت زما په خاطر راغلي دي.»

ددې نه وروسته دا خلک د شپې تر ډیره پورې د روزي د خلاصون د پلانونو په اړه په خبرو کې بوخت شول. اوبیا یې یو ډیر په زړه پورې حکمت خپل کړ چې دسهار دلمانځه وروسته یې د هغې دپلې کولو هوډ اوعزم وکړ.

سهار وختي مصلح الدین اغا او قاسم د خپلو تکړه فوځیانو یوه پنځوس کسیزه ډله و ټاکله او د مقرون دمرکزي څارن ځاې په لور چې د«پاسفورس» په غاړه پروت و ، ورغلل. دهغوي اسونه په ګړندۍ توګه هغه لورې ته روان و اوداسې بریښیدل لکه هغه لورې ته چې ور الوزي. لا تر اوسه د لمر لمړنۍ وړانګې نه وې راخپرې شوې چې دمصلح الدین اغا دغه عسکرۍ ډله لکه د توپان په څیر د مقرون عسکري مرکز ته ور ورسیده. دا مرکز په یوه ډیر کوچني تعمیر کې جوړ کړل شوې چې څلورو خواو ته یې د انسان په قد دیوالونه ولاړ و. په منځ کې یې څلور پنځه خوني د خټو اوتیږو څخه جوړې کړل شوې وې. دعمارت په یوه کونج کې یو لوې برج هم ولاړ و چې په هغې کې د مقرون دوه کسه غشي ویشتونکې د ډیرو شرابو د څښلو له امله بې هوشه پراته و. دمصلح الدین اغا عسکري ځوانانو دسترګو په رپ کې په دې مرکز حمله وکړه او په خونو کې دننه پراته د خرګوش په خوب ویده یوناني ټول عسکر یې د تیغه تیر کړل. هلته په برج کې ناست یوناي عسکر هم له منځه ولاړل او په دې مرکز کې هیڅ کس ژوندي پاته نه شو. خو مقرون اوروزي هلته موجود نه وو.

او هغوي به څه ډول ددوي لاسو ته را تلل ؟ هغوي خو د تیرې شپې راهیسې ددې ځایه وتلي و ، مقرون دخپله ځانه سره په زنځیرونو کې تړلې روزی د « غلاطه د برج» په لور وړې وه ، ترڅو هلته د روزي د ځوانۍ څخه پوره پوره ګټه پورته کړي. او د غلاطې برج ددې ځایه پوره لرې پروت و. دا یو پخواني زوړ څو پوړیزه مینار و چې پلنوالې یې دومره و چې انسان پرې د یوه سهي عمارت ګمان کولې شو. په دې برج کې لاندې باندې کمرې وې اود یوناني فوځیانو په ولکه کې و. دمقرون مرکزي دفتر هم همدلته و او دهمدې ځاې دفوځي څوکیو څارونکې هم و. دا برج قسطنطنیې ته نژدې د ګولډن هارن په څنګ کې جوړ کړل شوې و. دغلاطې برج په ۵۰۷ کال بازنطینې پادشاهانو د جهازونو او کشتیو دلارښود په څیر « د رڼا کور یا لائټ هاوس» په توګه جوړ کړې و. دا ډیر اوږود و او ډیر منزلونه یې درلودل. مقرون غوښتل خپله دا شپه د روزي سره په همدې برج کې تیره کړي ، هغه به ټوله شپه شراب څښل او د روزی په عزب به یې حملې کولې خو روزي لکه د یوې وینه تویونکې پیشو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځیر هغه خپل ځانته نه پرېښوده. که ریښتیا هم مقرون په هوش کې واي نو د روزې د عصمت خوندي پاته کېدل شوني نه و. خو د زیاتو شرابو د څښلو په اساس هغه خپل ځان نه شوکنترولولاي او ټول وجود به یې لړزیده. بلاخره د سهار په وخت کې یې سترګې سره ورغلې، او په دې توګه یې روزې هغه وخت د شر نه خلاصه شوه.

د ورځې ناوخته د مقرون سترګې په یوه ډیر بد خبر سره پرانستلې شوې..... ځکه چا د هغه په مرکزی پوسته باندې حمله کړې وه او د هغه ټول عسکر یې له تیغه تیر کړي و. د مقرون له پاره دا یو تباه کونکې خبرو. ځکه چې هغه د قسطنطنیې د قیصر تر مخه د خپلې مرکزي پوستې څخه د خپلې غیرحاضرۍ کوم دلیل نه شو وړاندې کولې. سخت وویرید او د لمړي ځل له پاره ورته داسې ډاګیزه شوه چې هغه مغرور چې دوې ورته عیسایی راهب وایه، هغه د سره راهب نه و، ځکه چې په دغه مرکزی پوسته باندې حمله کول د یوه کس کار نه د ې او مقرون په دې هم پوهیده چې دلته یې ډیر دښمنان مسلمانان دي. څنګه یې چې په ذهن کې داخبره را وګرزیده چې دا حمله مسلمانانو کړې ده نو اندېښنه یې نوره هم زیاته شوه. اوس نو د هغه تر مخه بله لاره نه وه چې شهنشاه ته د دې خبر د ورسیدو تر مخه هغه د رومیلې کلا د مسلمانانو څخه بدله واخلې. رومیلې کلا د هغوې څخه په پنځه میله واټن کې جوړیده. او د مقرون سره په دې وخت کې څلور سوه وسلوال کسان موجود و و. مقرون د غلاطه د برج د اوم منزل څخه را کیوت او یوه کشتۍ یې و نیوله او د ګولډن هارن د دروازې څخه تیر شو او بیرته په هماغه ساحل باندې ښکته شو چې تیره شپه ترې د برج غلاطه په لور راغلې و.

په دې ساحل د هغه عسکرو خیمې وهلې وې، مقرون په ډیر احتیاط سره خپل عسکر له ځانه سره واخستل، هغه له دې ویریده چې هسې نه چې د دیوالو څخه د بیرون حالاتو څخه د دیوال دننه شهنشاه خبر شي. د ښار څخه په لږ واټن کې مقرون خپل آس ته پونده ورکړه، اوس نو د څلور سوه وسلوالو سپرو لښکر دخاورو او ګردونو په وریځو کې د ورمیلې د کلا په لور ور روان دی...

د مصلح الدین اغا تیز رفتاره جاسوسانو، هغه ته په دې اړه د وخت نه مخکې خبر ورکړې و. کله چې د مقرون د یوناني عسکرو ډله رومیلې کلا ته ور نژدې شوه نو هلته ورته تمکیدل اړین وګرزیدل. ځکه مخکې ورته د رومیلې کلا عسکر تیار په لیکو کې ولاړ و. مصلح الدین اغا مقرون ته د یوه لښکر په بڼه ښه راغلاست وو ایه. او سمدلاسه یې د مقرون په عسکرو باندې حمله وکړه. مسلمانان د شمیر له اړخه کم و او دهغوې د سپرو شمیره هم د اتیاو په شاوخوا کې وه. او د پیاده جنګیدونکو شمیره هم تر سلو نه زیاتیده. خو په کومه منظمه توګه چې مصلح الدین اغا د جنګ پیلامه وکړه هغه د مقرون د عسکرو د هیلو نه ډیره پورته وه. د سهار په نهو بجو دا جنګ پیل شو او یوائې په نیم ساعت کې پای ته ورسید او مقرون خپل شاته ګڼ شمیر لاشونه پرېښنول او بیرته د غلاطې د برج په لور په شا و تښتید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن ورځ د مقرون له پاره د يوه عذا ب په څير راغلې وه. ځکه کله چې هغه د غلاطې برج ته ورسيد نو هلته ورته د شهنشاه پيغام راوړونکې منتظر ناست و. هغه ته د خپل ځان له پاره د قيصر له خوا د مرګ او يا عمرى بندي کيدو سزا ترسترګو کيده. خو د شهنشاه په لور د تللو دمخه يې يو په زړه پورې کار وکړ او هغه دا چې په اووم منزل کې بندي روزى يې دڅه ويلو پرته ازاده کړه، شوني ده چې دا به هغه اخري نيکي وه چې په اخري وختو کې يې په کار راغله. او شهنشاه د ټولو پيښنو د اوريدو وروسته ورته همدومره سزا ورکړه چې هغه يې د خپلو څوکيو د څارنې څخه را بدل کړ او يو عام سپاهى يې و ګر ځاوه. او دهغه په ځاې يې «ويلاروس» و ټاکه. او بيا يې د يوه هنګامي حکم په اساس د قسطنطنيى ټولې دروازې و تړلې. دا په حقيت کې د عوامو تر مخه د اضطراري حالت اعلان و. اوس نو د قسطنطنيى خلکو په ښه توګه درک کړې وه چې په قسطنطنيه باندې يوه ځواکمنه حمله کيدونکې ده.

د قسطنطين دقيصر له پاره ددې احکامو ګټه دا شوه چې د ښار خلکو چې په هغه وختو کې يې شميره تريولکو زياتيده، د قيصر د مصارفو له پاره په خپلو منځو کې چنده ورکول پيل کړل. تر څنګ يې خلکو د سلطان د مذهبي فکرونو په اړه خبرې او تبليغات بند کړل او د عيسويانو د دواړو ډلو د رايوځاې کيدو له پاره يې خبرې پيل کړې. کله چې شهنشاه د خلکو دا رويه وکتله نو سمدلاسه يې د «سينټ صوفيا» په چرچ کې، چې د شرقي کليسا اوبطريق اعظم ستر مرکز و، ددواړو عيسوي ډلو د يوه متحده مجلس د راغوښتلو پريکړه وکړه، ددې غونډې د مشرى له پاره يې د رومي کليسا «پنځم پوپ جان نيکلسن» ځانګړې نماينده «کارډينل اسيډور» ته، چې په دې وخت کې همدلته په قسطنطنيه کې موجود و، ځانګړې بلنه ورکړه.

دديوال نه بيرون د يوناني عسکرو سره د لاس نښتې وروسته، شهنشاه يو بل کار هم وکړ. هغه سمدلاسه د تجربه لرونکو کسانو يوه ډله د سلطان محمد خان لورې ته وليږله. اوهغه ته يې دمسلمانو سپاهيانو د اوسنۍ حملې څخه شکايت وکړ. خوسلطان محمد خان ددې شکايت ځواب د جنګ د ډول د وهلو سره يو ځاې ورکړ. اود شهنشاه دسفيرانو د بيرته راليږلو په وخت کې يې ورته وويل:

«د قسطنطين قيصر ته ووايه چې سلطان محمد خان د يوه فاتح په څير قسطنطنيى ته را روان دې. په دې خاطر هغه ته په کار دي چې د سلطان د فوځونو د ښه راغلاست په خاطر د قسطنطنيى دروازې پرانستې پريږدي اوکه نه د ترکانو اسونه به د شهنشاه دغه ستر ښار د عبرت يوه ښنه وګرځوي.»

دسلطان دغه خبرې د شهنشاه په غوږونوکې لکه دتوپ د ګوليو په څير ولګيدې، او هغه يې په ډيره خرابه توګه را ومروړه. هغه سمدلاسه ټولو اروپايى هيوادونو ته خپل سفيران و استول او دهغوې څخه يې د دغه ستونزمن وخت له پاره مرسته وغوښته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم لا تراوسه پورې په روميلي کلا کې و چې د قسطنطنيې د پادشاه د کړچار او نوو اقداماتو څخه ورته خبر ور ورسيد. هغه غوښتل د مصلح الدين اغا څخه اجازه واخلي او د قسطنطنيې په لور ولاړ شي خو په زړه کې يې د روژې سره د شوي تيري اوظلم په اړه درد را پيدا کيده ، هغه هوډ وکړ چې قسطنطنيې ته د تللو مخته به يو ځل هرو مرو د روژې حال احوال ځانته ډاګيزه کوي تر څو دې معصومې پيغلې ته ددې مصيبت نه نجات ورکړاې شي . په همدې فکر کې ډوب د ماهي نيونکو دکلي په لور ور روان شو ، اوس نو هغه د عامو خلکو په څير کالي اغوستي و .اود قسطنطنيې د خلکو خاصه خولۍ يې په سر کړې وه. د روميلي کلا څخه يې يو ځواکمن اوغښتلي آس را واخست او دماهي نيونکو دکلي په لور وخوزيد خو هلته درسيدونه مخته تم شو. هغه دداسې يو چا لټه کوله چې د روژې په اړه ورته سهي معلومات ورکړي. په همدې وخت کې يې سترګې په يوې نهه کلنې نجلۍ ونښتې ، خپل مخ يې په دستمال کې را تاو کړ او هغه نجلۍ ته يې ورغږ کړ ، نجلۍ په يوه منډه د قاسم لورې ته راغله. قاسم هغه وپيژندله ، هغه دهغې کلي يوه عامه نجلۍ وه. اوقاسم يې ډير ښه پيژانده. خو قاسم ترې خپل مخ پټ و ساته او ترې و يې پوښتل:

« لورې ! ستاسو دسردار لور خو يوناني سپاهيانو له ځانه سره وړې وه ..... هغې ته څه پيښ شول ؟»

هغه نجلۍ په ډيره تعجب سره د قاسم مخ دکتلو هڅه کوله او غوښتل يې هغه وپيژني ، خو قاسم ترې يو ځل بيا همغسې وپوښتل ، نو نجلۍ ورته وويل:

« زمونږ دسردار لور روغه رمټه ده او بيرته را ستنه شوې ده ......خو ډيره غمژنه او انديښمنه ده.»

دقاسم زړه ټکان وخوړ. خو خپل ځان يې سنبال کړ او کوچنۍ يې له ځانه رخصت کړ. اوس نو دقاسم بل منزل د قسطنطنيې ښار و. خو په دې فکر کې و چې هلته به څنګه او څه ډول ور داخليږي. ځکه دښار ټولې دروازې بندې وې ، که څه هم ددروازو کړکۍ پرانستې وې خو ښار ته داخليدونکي هر شخص به ډير زيات څارل کيده ، اوبله مهمه خبره دا وه چې قاسم د ښار په جنوبي اړخ کې د ابناې پاسفورس په غاړه و او د ښار د اصلي دروازې څخه ډير لرې واټن کې و. دا دروازه د وچې او دغربي هيوادونو په لور پرانستل کيده ، قاسم ته دا ضروري وه چې يا د ښار د سترې دروازې « سينټ رومانس» پورې لرې واټن ووهي يا د ابناې پاسفورس د شاخ ګولډن هارن څخه د کشتۍ په واسطه تير او دښار بندرګاه ته ځان ورسوي.

قسطنطنيې ډيره په زړه پورې نقشه درلوده. دا د اروپا د لويې وچې په غاړه داسيا د لويې وچې تر مخه پرته وه. د اروپا او اسيا دلويو وچو ترمنځ د ابناې فاسفورس همدا شنې اوبه حايل وې. د نن څخه شپږ لکه کاله مخته ، کله چې د وچې دغه دوه سترې ټوټې يعنې اسيا او اروپا په سمندر کې د لامبو په واسطه يو بل ته را نژدې شوې نو دواړو په خپلو منځو کې د يوه نه تر درې ميله پورې واټن و ساته اوپه خپلو ځايو کې تم شوې. او قسطنطنيه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ځاى دې چې هلته د دريدو په واسطه د اسيا څخه اروپا او د اروپا څخه اسيا په اسانى سره كتلې شي ، اوبيا د قسطنطنيى موقعيت د اروپا په ساحل باندې په ډيره په زړه پورې توګه جوړ كړل شوې دې. كه چيرې د فضا څخه ورته وكتل شى نو ددواړو لويو وچو ترمنځ دغه ابنا د غوايى د ورميږ يا سر په څير تر سترګو كيږي چې يواځې يو ښكر لري او هغه هم د وچې په لور راغلې چې په وچه زمكه كې يې يو درز راپيدا كړې او ديوه كوچني خليج شكل يې ځانته خپل كړې دې. همدغې ته طلاې ښكر هم وايى ، او ځينې خلك د پاسفورس دغه شاخ ته «زرين شاخ» هم وايى. د قسطنطنيى جغرافيه داسې جوړه شوې ده چې ددې ځاې د زمكې وچې ټوټې دمثلث شكل اختيار كړې دې ،په همدې مثلث د قسطنطنيى ښار اباد شوې دې ، او دښار ديوالونه هم د همدې ساحل ترڅنګ غځيدلې دي ، دښار يوې لورې ته پراخه ابنا پرته ده اوبل اړخ ته يې د «ګولډن هارن» اوبه دي. دهمدې ګولډن هارن په خوله كې يو زنځير پروت دې چې د اړتياو په وخت كې يې دكشتيو د تګ راتګ له پاره ترې، دغه مثلث شكله ښار دوه اړخونه د سمندر ترڅنګ دي نو په دې اساس يې امنيت خوندي دي ، ديوالونه يې هم دومره ستر او لوړ نه د ي، ددې ښار يواځنې اړخ چې د وچې لور ي ته غځيدلې د يوه قوي او مضبوط ديوال په واسطه خوندي كړل شوې دې.

قاسم د بندرګاه په لور ښار ته د ورننوتلو پريكړه وكړه. هغه په حقيقت كې غوښتل د ګولډن هارن د زنځير په اړه هم معلومات ترلاسه كړي اوترڅنګ يې د غلاطه برج هم په سهي توګه وكتلاې شي. خو ددې لارې دقاسم په پيژندګلوي كې شک را پيدا كيده ځكه چې دغلاطې برج د يوناني عسكرو په لاسو كې و اودهغوې د ډلې څخه يو څو يې قاسم پخوا ليدلې هم و. خوبيا هم قاسم غوښتل دهمدې لارې ښار ته ورننوځي.

د ګولډن هارن په دې غاړه ،كومې ته چې اوس قاسم ور روان و د يوناني عسكرو يو مستقل كمپ هم لګيدلې و .او دا همغه ځاې و چې مقرون ترې د څلور سوه كسانو عسكرو يوه قوي ډله تياره كړې وه . خو قاسم په هغه لاره روان و چې عام خلك پرې تلل را تلل. دهمدې لارې د يوشمير هيوادونو تجارتي سامانونه او ډيرې نورې قافلې قسطنطنيى ته ور داخليدې دښار د دروازو دبنديدو وروسته ، كه څه هم په دغه لاره د عامو مسافرينو تګ راتګ كم شوې و خو په لويو لويو غواي ګاډو باندې به تجارتى سامانونه بار كړل شوي و او ښار ته به ور روان و. دا ټول هغه وسايل اوسامانونه و چې د ابناى پاسفورس په مختلفو ځايو كې به د كشتيو څخه را ښكته شوي و اوبيا به دهمدې ګاډو په واسطه شار ته وړل كيده.

كله چې قاسم د مال څخه ډک د غوايانو ګاډى وكتل نو فكر يې وكړ..... چې قيصر دقسطنطنيى د كلابندى له پاره ډير زيات سامانونه راټولوي. هغه دومره سامانونه راټول كړي و چې شوني و چې څو مياشتې يې په پوره زړه بې غمى سره ځان كلابند ساتلې واې. په حقيقت كې ګولډن هارن ددې ښار ستره بندرګاه وه . دهمدې ځآيه به د تورې بحيرې او مارمورا د بحيرې څخه راغلي ټول سامانونه او مسافرين را ښكته كيدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په خپل آس سپور دګولډن هارن ساحل ته ورسید. اوس نو دهغه تر مخه د ګولډن هارن دخلیج اوبه وې اود خلیج نه اخوا د قسطنطنیې دښار دیوالونه اود بندرګاه دروازه وه. قاسم د یوې عامې لارې دلته راغلې و په دې اساس دښار ددروازې مخې ته راورسید. دا ځاې ډیر ښایسته جوړ کړل شوې و او تر ډیره پورې د خوراک څښاک او نور وسایل چې د غوایي د ګاډو په واسطه دلته را رسیدلې و خواره واره پراته و. د ګولډن هارن تر څنګ دښار دروازه هسې په رسمي توګه تړلې وه خو په حقیقت کې دهغې یوه پله بلکل پرانستې وه ، دعامو خلکو په تګ راتګ باندې بندیزونه لګیدلې و اودقسطنطنیې عسکر و به هر تلونکې راتلونکې پوره پوره تالاشی کاوه. لویو لویو کشتیو به دهغې لورې سامانونه دې لورې ته را منتقلول. ټول چاپیر یال کې یوډول عجله او بیړه محسوسیده. ددروازې دننه ، ددروازې شاوخوا ، ښې اوچپ لورو ته ، مخامخ ، په ګولډن هارن کې په موجودې هرې کشتۍ او جهاز باندې ، اوپه دغه ساحل چې قاسم پرې کیوتې و ، هرې لورې ته د قیصر درویشي لرونکې عسکر ولاړ تر سترګو کیدل. قاسم د یوه عام وګړي په څیر دلته راغلې و خو دلته عام خلک ډیر کم وو ، قاسم د بندرګاه سره ولاړ دهغو جهازونو د کتلو له پاره ورغې چې په دې سا حل او په ترمخه ساحل کې ولاړ و او سامانونه یې ترې کیوستل. په دې سامانونو کې غله ، کالي ، وسایل ، ادویات او نور ډیر شیان شامل و . د کشتیو نه د سامانو د راښکته کیدو له پاره لویې لویې تختې دسمندر لورې ته ور غځیدلې و ې. د ا تختې ډیرې مضبوطې او پیړې وې ، قاسم ته په دې بندرګا ه باندې دمختلفو هیوادونو خلک تر سترګو شول ، چې قسطنطنیه ته یې د خپلوخپلو هیوادونو مرستې راوړې وې ، مخامخ ساحل هم د ښار او دښار دیوالونو تر منځ پوره غځیدلې و اوپه دې توګه د اوبو او دیوال تر منځ یوه پټۍ دښار په سمندرې چاپیریال کې را ګرزیدلې وه. خو دا پټۍ دومره ستره هم نه وه چې کوم لښکر دې پرې پیاده کړل شي ، ددیوال تر څنګ دا پټۍ په دیوال پرتو ساتونکو په اسانۍ سره په نښه کولې شوه.

قاسم په دې فکر کې وه چې په څه ډول ښار ته ور ننوځي. دهغه سترګې په ګولډن هارن کې په ګرزیدونکې کشتیو نښتې وې ، په همدې وخت کې یوه کوچنۍ کشتۍ راغله چې یو ځوان سپاهي په کې ناست و. قاسم هغه عسکر ته په غور سره وکتل ، هغه هم کوم یوناني عسکر معلومیده. خود هغه قدوخال او قامت دهغه د بهادرۍ او میړانې څخه خبرې کولې. سپاهي خپله کشتۍ راکښوده او دساحل سره یې یو ځاې کړه او دکشتۍ رسۍ یې د تمځاې د تښتو سره و تړله اوپخپله یې ترې را ټوپ کړ اوساحل ته راغې. دقاسم په ذهن کې یو ډیر عجیب اوغریب ترکیب راغې ، هغه په بیړه بیړه ددغه ځوان لورې ته ورغې. د قاسم په لاسو کې د آس قیضه وه اوپه بدن یې دعامو خلکو لباس و. د څو قدمه اخستو وروسته قاسم دهغه ځوان تر مخه و درید. او ورته یې وویل:

« دا سې څرګندیږي چې ته د بازنطینی سلطنت کوم عسکر یې ..... زه له تاڅخه په دې وخت کې د تکلیف د درکولو څخه ښښنه غواړم. خو زه ډیر بې وسه یم نو په دې خاطر مې درته تکلیف در کړ. زه غواړم دقسطنطنیې ښار

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ور ننوځم. خو هیڅوک ما له ځانه سره هغه لورې ورلو ته تیار نه بریښي. که چیرې ته له ماسره کومک وکړې نو دا به ستا پر ما ډیر احسان وی.»

درویشي لرونکې عسکر قاسم ته په غور سره وکتل. اوبیا یی ورته وویل: « ستا له لهجې څخه څرګندیږي چې ته د قسطنطنیی اوسیدونکې نه یی.....ته د کومه ځایه راغلې یی ؟ او په قسطنطنیه کې څه کول غواړې ؟»

سپاهي په ډیره مؤدبه توګه خبرې کولې.. قاسم فکر وکړ چې نوموړې یا د کومې سترې کورنۍ وګړې دې اویا یی زما په لاس کې ددې قیمتي آس واګې وکتلې اوزه ورته کوم امیر او مهذب وګړې ښکاره شوې یم. قاسم ورته په خندا کې وویل:

« هو ! زه د بوسنیا څخه راغلې یم. او په قسطنطنیه کې دیوه شخص نه پرته بل څوک نه پیژنم. اودا هم راته ډاګیزه نه ده چې هغه شخص به ماته چیرې تر لاسه کیږي. ما اوریدلې دې چې په قسطنطنیه باندې مسلمانان کومه ستره حمله کوي اوزه غواړم چې د قسطنطنیی په فوځ کې د یوه رضاکاره په توګه شامل شم.»

قاسم کومه نوې خبره نه وه کړې ځکه د ټولې عیسوي نړۍ څخه رضاکاران د خپل مرکزیت د خوندي ساتلو له پاره دلته را روان و. اودقیصر په فوځ کې ور شاملیدل. په دوی کې یو شمیر رضاکاران په خپله خوښه اویو شمیر نور به دخپلو هیوادونو دبیرغونو لاندې اوپه ډله ایزه توګه راتلل. خو په دې ډله کې د بوسنیا څخه لا تر اوسه څوک نه و راغلي. دقاسم د جذبې د کتلو په اساس د هغه سپاهي په سترګو کې د قاسم له پاره دستاینې جذبات را وپاریدل شوني ده چې په هغې کې به دقاسم دخبرو د انداز اغیز هم شامل و. قاسم په ډیره ساده او عاجزانه توګه خپله مدعا بیان کړه. په دې خاطر هغه یوناني عسکر چې شونی وه په خپل فوځ کې به کوم افسر و قاسم ته د شک په سترګو دکتلو څخه لاس واخست اوپه ډیرې نرمې لهجې سره یی ورته وویل:

« په قسطنطنیه کې هغه څوک دې چې ته یی لیدل غواړې ؟ او ته یی پیژنې هم ؟ »

« ډیمونان ..... ډیمونان د هغه نوم دې . هغه اته کاله مخته یو ځل بوسنیان ته راغلې و اوهملته مې ورسره پیژندګلوي شوې ده.» دقاسم په ځواب سره دهغه یوناي عسکر سترګې دحیرانیتانه وازې پاته شوې.« ډیمونان ؟؟..... دا خو « ایاصوفیا » بطریق دې . د قسطنطنیی د « دی هولي ارتوډکس چرچ ایاصوفیا » بطریق. سپاهي په ډیره حیرانتیا سره داخبرې کولې اوبیا یی قاسم د لاسه و نیوه او په دیر درنښت سره یی ورته وویل « ته خو د یوه ډیر ستر انسان میلمه یی. له ماسره راځه ،..... زه دلته لږ څه کار لرم ، ددې ځایه دفراغت وروسته بیرته ستنیږم نو تا به هم دخپله ځانه سره په کشتۍ کې یوسم.»

قاسم ته نو نور څه په کار و .....همدا چې هغه دکومې خوندي لارې قسطنطنیی ته ور داخل شي ، دهغه دا چال بریالی شو ، خو ویی ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« بیا دغه آس چې ما د عیسوي فوځ له پاره له ځانه سره راوړې دي ؟....دا به څه کړم ؟ ...» یوناني سپاهي په ستاینه کونکو سترګو د آس لورې ته وکتل او ویې ویل چې دا آس به مونږ د بندرګاه د آسونو په اخور و تړو بیا به د مال وړونکي جهاز په واسطه هغه لورې ته راوړل شي ، تر سبا پورې به یې مونږ بیرته تر لاسه کړو.»

قاسم د هغه یوناني عسکر سره یو ځاي په کشتۍ کې کیناست اودښار هغه لورې ته ولاړ. په لاره کې قاسم دهغه سپاهی څخه وپوښتل.

« که بده یې و نه ګڼې ، ستا نوم پوښتلې شم. لږ تر لږه دخپل محسن نوم خوبايد راته یاد وي.»

« اوه ! ما خو له تاڅخه ستا دنامه پوښتنه و نه کړه .... هو ! زما نوم « کلاډیوس» دې. اوس نو ته هم راته خپل نوم وښايه.»

قاسم د همداسې پوښتنې هیله درلوده. په همدې خاطر یې ګلاډیوس ته خپل فرضی نوم و ښوده.

« زما نوم ...مورګن دې. مورګن. ....دبوسنیا د شاهي کورنۍ لرې خپلوان یم. هغه شاهي کورنۍ چې دمسلمانانو له اړخه تباه او برباد کړل شوه.

قاسم د خپل نوم پرته نوره خپله ټوله پیژندنه سهي او په ریښتیا نۍ توګه کړې وه. ځکه هغه د بوسنیا د شهزادګۍ حمیرا میړه و اوپه همدې خاطر د بوسنیان د شاهي کورنۍ خپلوان و ، دقاسم د پیژندګلوۍ نه وروسته هغه سپاهی نور هم تر اغیز لاندې راغې. اوبیا یې په رسمي توګه وویل:

« دلته له مونږ سره یو ډیر پخوانی عسکر دې ،هغه هم د بوسنیان اوسیدونکې دې ، هغه لمړۍ دهنګري په فوځ کې و بیا یې خپل مذهب بدل کړ اورومي کلیسا یې پریښوده او زمونږ په کلیسا کې شامل شو ، هلته د هنګري په فوځ کې هغه د مشهور سالار « هونیاډي» د بیرغ لاندې په ډیرو جنګونو کې برخه اخستې وه. زه په دې خاطر تاته دا خبره کوم چې ته هم د بوسنیا اوسیدونکې یې او زمونږ ملګري « رومیل » هم د بوسنیا اوسیدونکې دې. اوس نو چې ته خپل یو هموطنه عسکر ووینې نوحتما به یې په کتلو سره خوشحاله شې.»

قاسم د رومیل نومې سپاهی دکتلو سره کومه دلچسپې نه درلوده. هغه خو دبل کوم مقصد له پاره قسطنطنیې ته ورروان و. خو دکلاډیوس د خبرې د تائید له پاره یې وویل:

« هو ! دا خو به ډیره په زړه پورې وي ، دخپل یو هموطنه په کتلو سره به زما زړه وغوړیږي ، خو هغه به چیرې وي ؟ او زه به یې چیرې ووینم ؟ قاسم له دې ویرې چې هسې نه چې کلاډیوس یې هرو مرو د رومیل سره مخامخ نه کړی ، درومیل په اړه پوښتنې پیل کړې. خو د کلاډیوس د ځواب په اوریدو سره یې زړه ټکان وخوړ. ځکه کلاډیوس ورته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« روميل به مونږ ته همدلته تر لاسه شي. دلته د ښار د دروازې تر څنګ. نن سبا ټول تجربه لرونکي سپاهيان دکلابندۍ له پاره د ځانو په تيارولو کې مصروف دي..... دغه دې ته يې په خپلو سترګو ګورې که نه. تا ته به هرې لورې ته سپاهيان تر سترګو شي....

قاسم په دې فکر کې شو چې يو بل مصيبت يې هم غاړې ته راپريوت. ځکه هغه نه غوښتل دکوم روميل سره ووينې. اوبيا يې ځان د بوسنيايي په شکل کې په ښوولو سره نور هم په خطر کې اچولې و. ځکه چې روميل په رېښتيا هم بوسنيايي و او دا شوني وه چې هغه داسې پوښتنې ګرويزنې وکړې چې د قاسم پټ رازونه ترې راوسپړي. قاسم دهمدې انديښنو په بحر کې ډوب د ښار د دروازې مخې ته راورسيد. دا د بندرګاه تر ټولو لويه برخه وه. د کلاډيوس کشتۍ غاړې ته شوه او هغه قاسم ته دخپله ځانه سره يوځاې د کشتۍ څخه ښکته کيدو اشاره وکړه. دهغوې مخه د ښار لورې ته وه ، او تر مخه يې د زياتو خلکو تګ رتګ تر سترګو کيده. د ديوال دا دروازه د ګولډن هارن په لور پرانستل کيده ،په دې اساس دلته ډير زيات ملاحان ګرزيدل. خو نن دعسکرو شميره د ملاحانو او کشتۍ ورونکو څخه ډيره وه. د سلطان محمد خان د جنګ د اعلان نه وروسته دقسطنطنيې د خلکو ژوند ډير ګډوډ شوې و اود شاهي قصر بنسټونه لړزيدلي و.

قاسم د کلاډيوس سره يو ځاې ددې ښار دروزاې ته ورسيد او په زړه کې يې خپل ځان د سلطانی فوځ لمړۍ سالار انځوراوه او په همدې مزو کې ډوب و .خو زړه يې د انديښنو نه هم ډک و. ځکه که ښار ته د ورننوتلوسره سم و نيول شي نو ټول کارونه به په ټپه و دريږي خو دکلاډيوس سره د يوځاې والي په خاطر قا سم ته په د روازه کې هيڅچا هم دتم کيدو اشاره و نه کړه. دا دواړه په ډيره ګړندۍ توګه مخته ولاړل او د دې تاريخي ښار سترې او ديوشکله دروازې ته ور ورسيدل. ددروازې د چت لاندې دتيريدو په وخت کې د قاسم حالات ډير عجيب و غريب ګرزيدلي و. ددروازې د جوړښت نه داسې ډاګيزه کيدل چې يو وخت بازنطينی سلطنت ډير ستر او شکوهمند و. حال داچې دا دقسطنطنيې يوه کوچنۍ دروازه وه. ددې ښار تر ټولو لويه دروازه « سينټ رومانس» و چې د وچې په لور پرانستل کيده. اوهمغه دښار مخه ګڼل کيده. د دروازې د چت لاندې دتيريدو په وخت کې قاسم ته داسې ډاګيزه شوه لکه څنګه يو څوک د يوې سترې خونې له منځه تيريږي. ددروازې دننه ښي او چپ لورې ته د فوځي افسرانو او د چونګي د محصول داخستونکو کسان ناست و ، کلاډيوس پرته له ځنډه دريمې خونې ته ور ننوت ،په دې وخت کې دقاسم وينه تيزه شوه. هغه په خپل زړه کې د خپلې ښځې حميرا څخه د بوسنيا اوريدلي قصې د خپله ځانه سره تکرارولې. کمرې ته دورننوتلو سره سم هغه وکتل چې يو لحيم اوشحيم پيړ د منځنې عمر يو فوځي افسر په خپل مخکې نقشه غوړولې او د څو عسکرو سره پرې خبرې کوي. کلاډيوس دغه افسر ته سلام وکړ اوسمدلاسه يې ورته قاسم ور وپيژانده.

« دا مورګن دې ،..... د بوسنيا د پخواني شاهي کورنۍ يو غړې. غواړې د قسطنطنی په فوځ کې ورشامل شي.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم فکر وکړ چې دغه د منځني عمر فوځی افسر پخپله رومیل دي. قاسم هم ورمخته شو او په ډیر آدب یی ورته سلام او درنښت وکړ. کله چې رومیل قاسم وکوت نو دخپله ځایه راپورته شو او په ډیره خوشحالۍ سره مخته راغي اودخپل هموطنه سره ورغاړیوت. د قاسم له پاره دا ډیر ستونزمن وخت و هغه خپل ځان بوسنیایی ښوولې و او اوس یی هڅه کوله چې رومیل یی په بوسنیایی والي باندې شک و نه کړي. رومیل قاسم له خپله ځانه سره کیناوه او ورته یی وویل:

« ستا میلمستیا به ماته ډیره ستره نیکبختي وي ، زه خو دخپل هیواد بوسنیا د شاهي کورنۍ ډیر درنښت کوم. کلاډیوس ډیر ښه کار وکړ چې ته یی دلته زما خواته راوستې.»

اوس نو دقاسم د خبروکولو نوبت و. هغه لږ څه په ځنډ سره وویل: « بلې ! دا خو ستا مهرباني ده اوکه نه اوس خو شاهي کورنۍ له سره پاته نه ده. زمونږ شاهي کورنۍ خو سلطان مرادخان ثاني دخپلې زهري توري په واسطه ټوټه ټوټه کړه ...»

« ګوره چې سلطان مرادخان ثاني ته څه ونه وایی .. زه د مسلمانانو ددې سلطان سخت مداح یم. تاسې به حیران شئ..... چې واورئ چې زما د اوه کلن زوې نوم هم « سلطان مراد » دی .»

د رومیل خبر ي د قاسم له پاره لکه د برق د ټکان په څیر ثابتې شوې. هغه د رومیل دخبرو څخه برعکس مقصد واخست. دهغه زړه په ډوبیدو شو. هغه داسې وانګیرله چې د رومیل ژورو سترګو هغه پیژندلې دی. په دې خاطر رومیل د قاسم تر مخ بیا بیا دسلطان مراد خان نوم اخلي ، ترڅو دقاسم د زړه غلا پرې را وکاږي. هغه ډیر وارخطا شوې و اوپه دې نه پوهیده چې اوس رومیل ته څه ووایی او څه ورنه پټ کړي....

رومیل هم دقاسم په مخ باندې درنګونو تګ راتګ کوت. او د قاسم له پاره دا خبره نوره هم داندیښنې وړ ګرزیدلې وه. د عثماني سلطنت دغه تجربه لرونکې جاسوس دلمړي ځل له پاره خپل ځان په تلک کې کوت. رومیل دقاسم حیرانتیا درک کوله. د لږڅه خاموشۍ وروسته یی یو ځل بیا وویل:

« اوهو هو ! تو خو وویریدې ... زما خبره واوره ... ته اندیښمن کیږه مه ، زه دمسلمانانو جاسوس نه یم ، دیسوع مسیح خداې ریښتوني خادم او پیرو یم.....»

اوس نو قاسم پوره ډاډمن شوې و چې رومیل پیژندلې دی ، په دې خاطر یی خپل ځان د قیصر په بندیخانه کې کوت. خو دقیداوبندي کیدو تر مخه د تیښتې په فکر کې شو خو په ناڅاپی توګه یی د رومیل یوه بله خبره واوریده اوذهن هغې لورې ته واوخت او په دوه لارۍ کې و درید ، نه پوهیده چې درومیل په اړه دکومې زاویې څخه فکر وکړي. رومیل ورته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته به زما په اړه غلط فکر نه کوي. ما دخپل زوی نوم ، سلطان مراد ، د یوه خاص علت په اساس ایښودی دی. ستا په خیر یوشمیر نور خلک هم دزما دغه کار ته په ښه سترګو نه ګوري. په دې خاطر زه اوس خپل زوی ته « سولتن» وایم. زه هر چا ته ددې علت نه وایم. خو تاته به یې ووایم. ځکه چې ته زما د وطن سړی یې. لږه شیبه وروسته به زه تا خپل کورته بوځم. هلته به کله چې زما ښځې او زوی سره ووینې نو ډیر به خوشحاله شې.»

قاسم ترې په ویره ویره یوه پوښتنه وکړه. « ایا ستا ښځه هم بوسنیایی ده ؟»

« هو ! مونږ په خپل بوسنیایی والي باندې ویاړو.»

اوس نو د قاسم ویره لږه لږه کمیده. هغه ته دروميل شخصیت ډیره حیرانونکې ښکاره شو. کلاډیوس هم د رومیل څخه اجازه واخسته. کله چې قاسم دروميل سره یواځې شو نوبیا یې ترې وپوښتل:

« ایا دا رښتیا ده چې په قسطنطنیه باندې ستره حمله کیدونکې ده؟ ما خو دهمدې خبرې په اوریدو سره دلته په جهاد کې د ګډون په خاطر ځان را ورساوه.»

قاسم په ذومعنې توګه خپله خبره وکړه. هغه خو په حقیقت کې د جهاد له پاره دلته راغلې و ، رومیل د قاسم په خبرو باندې دشونډو لاندې په خندا و .خو قاسم ته دروميل خندا ډیره اسرار امیزه لګیده. خو اوس د سلطان محمدخان دا جاسوس په مکمله توګه ډاډمن شوی و. رومیل ورته ځواب ورکړ:

« هو ! دا خبره رښتیا ده.... ته نه ګورې چې په ښار کې څومره توکي را ټولول کیږي.. ستا احساسات د قدر وړ دي . که چیرې ستا په خیر ځوانان د شاهي بیرغ لاندې سره راټول شي نو قسطنطنیی ته به هیڅ سلطان زیان و نه شي رسولی.»

معلوم نه ده چې دقاسم د زړه نه ولې د رومیل په اړه شک نه لرې کیده. نن قاسم د خلکو د پیژندنې په اړه خپل ځان د مکتب د لمړي ټولګې هلک ګاڼه. هغه تر اوسه پورې په همدې فکرونو کې ډوب و چې یو ناڅاپه ترې رومیل وپوښتل.

« پخوا دې هم کله په کوم جنګ کې ګډون کړی دی ؟... اوکله دې هم مسلمانان د جنګ په حال کې کتلي دي؟»

قاسم سمدلاسه کوم ځواب پیدا نه کړای شو ، ویې ویل « نن.....نه ، ددې نه مخته زما ډیر وخت په غربي اروپا کې تیر شوی دی...»

رومیل دقاسم په خبرو باندې حیرانتیا و نه ښووله. په خاموشۍ سره یې سر و خوځاوه اوبیا یې وویل:« خو ما د جنګ په میدان کې مسلمانان کتلي دي ، دهغوی هلالي تورې د برق په څیر پړقیږي.....ما دمسلمانانو په خلاف

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ځو جنګونو کې برخه اخستې ده ، زه دمشهور سالار هونیاډی تر بیرغ لاندې په هغه جنګ کې هم شریک وم چې دسلطان مرادخان ثاني ځخه مو د «اورنه» په سیمه کې ماتې وخوړله.

دقاسم زړه یو ځل بیا په درزار شو ، هغه په زړه کې انګیرله چې رومیل هغه پوره پوره پیژندلې دې ، ځکه دا خو همغه جنګ و چې قاسم په کې په پوره میړان جنګیدلې و ، اوپه همدې جنګ کې یې د روم د پاپا نماینده ، کارډینل جولین یې دوه ټوټې کړې و ، رومیل هم دهمدې جنګ یادونه کوله. یقینا چې هغه به قاسم هملته کتلې و ، نوپه دې خاطر هغه دپلټونکي په ځیر لوبه کوله..... قاسم په همدې خبرو کې ډوب و. ان تر دې چې رومیل خپل کار اخر ته ورساوه. اوقاسم ته یې دخپل ځان سره یو ځای دکورپه لور د تللو اشاره وکړه.

قاسم لا تر اوسه د اندیښنو د نړۍ ځخه نه و وتلې خوبیا هم دمجبوریت له مخې د رومیل سره دهغه دکور په لور روان شو .....خو قاسم هغه وخت ډیر حیران شو چې رومیل په ریښتیا هم قاسم له ځانه سره خپل کورته یوړ.

هغه قاسم په دروازې کې ولاړ پری نه ښود بلکه دخپل هموطنه وروړ په نوم یې کورته دننه یوړ. کورته د ورننوتلو سره سم رومیل خپلې ښځې ته ورغږ کړ:

« بریتا ! بریتا !.....بریتا ! ته چیرې یې؟ ته وګوره چې زمونږ کورته ځوک راغلې دې.»

دا یو کوچنې شانته کور و چې ددرې ځلورو خونو ځخه جوړ شوې و. په دې وخت کې د یوې خونې ځخه یو شپږ کلن کوچنې راووت او بیرون لورې ته یې رامنډې کړې. دا د رومیل زوې چې رومیل یې نوم سلطان مراد خان ایښودې و ، کله چې دا کوچنې مخې ته راغې نو قاسم هم د رومیل په خبرو باندې باورې شو، کوچنې رامنډه کړه او دخپل پلار سره ورغاړیوت. رومیل په خندا شو او دخپل د زوې په اوږه یې لاس کیښود او قاسم ته یې وویل:

« دا زما زوې دې چې ما یې نوم سلطان مرادخان ایښودې دې. خو اوس ورته زه سولتن وایم.....»

رومیل لا تر اوسه پورې خبرې نه وې پوره کړې چې دهغه ښځه د یوې کمرې ځخه را ووته ، دا یوه ډیره ښایسته او د لږ عمر ښځه وه ، قاسم چې د رومیل ښځه وکتله نو په ذهن کې یې د بریتا کلیمه ، چې لږه شیبه مخته پرې رومیل خپلې ښځې ته غږ کاوه ، را وګرزیده. هغه ته دا لفظ اشنا ښکاره شو. خو هیڅ یې یاد ته را نغلل...... د رومیل ښځه مخته راغله او قاسم ته یې په پوره حیرانتیا سره وکتل ، بیا یې په ډیر آدب سره قاسم ته سلام وکړ. رومیل ددوې تر منځ پیژندګلوي وکړه:

« دا زما ښځه بریتا ده ...... اودا مورګن صیب دې ، زمونږ میلمه. نوموړې د بوسنیا دپخواني شاهي کورنۍ خپلوان دې.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم دپيژندګلوۍ په اوريدو سره بريټا د خوشحالۍ نه په کاليو کې نه ځاييده. ډيره خوشحاله وه ، تر ډيره پورې د دعاييه کليماتو د ادا کولو وروسته روميل او بريټا خپل دغه نوې ميلمه له ځانه سره دننه سالون ته ور ننويست.

بريټا د خوراک په دسترخوان باندې ډير شيان کيښودل. د ابناې فاسفورس د مرغاوې وريته کړې غوښته ، او د بوسنيا په څير جوړشوې کباب .... قاسم هم لوږې راخستی و. خو د ډوډۍ د پيلولو دمخه يې روميل ته وويل:

« تا ماته تر اوسه پورې دا ډاګيزه کړې نه ده چې د يوه راسخ العقيده عيسايي په څير دې ولې دخپل زوې نوم سلطان مراد ايښې دې. زه ستا ددې وضاحت سره ډيره مينه لرم.»

قاسم ورته په خندا کې وويل ، ددې خبرې سره سم بريټا او روميل دواړه په خندا شول اوبيا دلږ څه خاموشۍ وروسته روميل په خبرو پيل وکړ : خو هغې لا څو جملې نه وې ويلې چې دقاسم د لاسو نه نژدې و چې ډوډۍ را پريوزي. .....روميل ورته وويل:

« هغه وخت چې زما دا زوې پيدا شو نو هغه وخت د سلطان مراد فوځونو بوسنيا فتحه کړې وه. اودښار خلک د فاتحو عسکرو څخه دخوندې پاته کيدو په خاطر په خپلو کورونو کې پټ ناست و ، په دې وخت کې نا څاپه زما په کور کې د کوچنې دپيدا کيدو له پاره زما ښځه ناروغه شوه. خوزما ښځه بريټا.... په کور کې ځانته وه. او د کوچنې د راپيدا کيدو په سختو او کرکجنو دردونو اخته وه. په ښار کې دسلطان مراد فوځ ګشت کاوه. په همدې وخت کې د عثمانې فوځ څو کسان زمونږ د کور خواته راغلل. هغوې دبريټا چغې او واويلاوې اوريدلې او سمدلاسه يې دهغې سره کومک وکړ ،په دې توګه نه يواځې زما ددې خوږې او محبوبې ښځې ژوند خوندي پاته شو ...بلکه زما يواځنې زوې هم سلامت او روغ رمټ پاته شو چې دادې اوس ستا تر مخه دې..... بريټا ته خو اوس دهغه عسکر نوم ياد نه دې نوپه دې خاطر يې دمسلمانانو دپادشاه دسلطان مراد په نامه دهغه نوم سلټن وراندې کړ. زه په هغه وخت کې د هونياډې په فوځ کې وم.»

د روميل قصه د قاسم له پاره لړزونکې وه. ځکه چې دا خو دهمدې خپله قصه وه. دا خو پخپله قاسم و چې په بوسنيا کې يې د يوې دردمنې ښځې سره په خپل وخت کومک کړې و. اوبيا يې هملته د حميرا ، مريم او عباس سره هم ليده کاته شوې و. قاسم د قدرت په دې حسن اتفاق باندې حيران دريان پاته و. ډوډۍ يې په ستونې کې نښتله. او دحيرانتيا له لاسه يې ستونی وچ شوې و. هغه ته دا احساس و شو چې روميل ورته سهي خبرې کړې وې . هغه بريټا ته په ډير غور سره وکتل. دا همغه ښځه وه چې قاسم يې په وخت خدمت ته ور دانګلې و. خو په هغه وخت کې قاسم هغه نه وه کتلې ، ځکه چې هغه ناروغه وه اوبيا قاسم دسولټن په لور وکتل..... هغه د قدرت

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه حيرانونکې کرشمه باندې حيران پاته شوی و. خداې په څه ډول هغه د بريتا اودهغه د زوې سره يوځاې کړې. دقاسم په دغه حيرانتيا باندې روميل لږ څه انديښمن شو او سمدلاسه يې وويل:

« مورګن.... مه ويريږه...... مونږ يواځې دخپل زوې نوم سلطين اېښودې دې.... تر څو ديوه محسن د احسان بدله مو ورکړې وي. مونږ خو مسلمانان نه يو..... نو ته ولې انديښمن کيږې ؟...»

روميل د لمړي ځل له پاره قاسم ته د «ته» لفظ استعمال کړ. قاسم ته داسې ځرګنده شوه چې مشر ورور، طاهر يې ورته خبره کوي.... ځکه چې د روميل په خبرو کې تلقين و، کله چې قاسم، روميل په غلط فهمۍ کې وکوت نو ورته يې وويل:

« نه، نه، هيڅ داسې خبره نه شته...... زه خو ددې خبرو په اوريدو باندې ډير خوشحاله يم.... دا چې تا د خپل زوې نوم سلطان مراد اېښې دې، ډير دې ښه کړي... زه خو د عثماني عسکرو کړچار ته حيران پاته شوې يم،.... چې هغوې دمسلمان په څير هم او د فاتح په څير هم.....ددومره لوړو اخلاقو خاوندان دي، تا خو په دې خبرو دمسلمانانو دکتلو له پاره زما شوق نور هم ورزيات کړ.»

قاسم په رېښتيا توګه هم ډيره خوشحاله شوې و. اوس نو هغه ددې خلکو سره خپل ځان يوشان ګاڼه. هغه ته خپله ښځه حميران تر سترګو شوه...... چې دبريتا پيژندګلوې وه. عباس اومريم دواړه د بريتا ګاونډيان و و. په دې وخت کې مريم د قاسم دمشر ورور طاهر ښځه وه.....

قاسم ددې خلکو سره ډير ژر ورخپل شو. خو دخپل زړه خبره يې په خپل زړه کې وساتله.»

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایا صوفیاء

قسطنطنیه د خپل جغرافیایي جوړښت او تاریخ له اړخه په نړۍ کې یوائنې ښار و. ددې ښار نوم هم په مختلفو زمانو کې بدلیده رابدلیده. ددې ښار تر ټولو پخوانې نوم « زارغراد» و بیا « میکله غارو» ترې جوړ شو. په یوناني او رومي وختو کې یې ورته «بیزنطیه » وایه بیا په دریمه عیسوي پیړۍ کې رومي پادشاه قسطنطین هغه خپل پایتخت وګرځاوه او بیا دهمدې رومي پادشاه په نامه قسطنطنیه وګرزید. په هغو وختو کې یې ورته « نوي روم » هم وایه. په لمړیو وختو کې ورته بازنطینی خلکو « هیپولس» وایه او عربو ورته په هغه وخت کې د « مدینة الروم» نوم ورکړی و.

په حقیقت کې دغه ښار ته د رومي سلطنت یو ستر ښاخ ویل په کار دي. د روم ښار چې په ایټالیا کې دی د عیسی علیه السلام د پیدایښت نه اوه نیم سوه کاله مخته اباد شوی و، په ایټالیا کې یو دریاب دی چې ټایمر نومیږي، دا دریاب د شمال له لوري راځی او د « روما » څخه تیریږي او پنځه ویشت میله لرې د روم په بحیره کې تویږي. په یو وخت کې دا دریاب د تجارت لویه لاره وه ، په همدې دریاب کې به یې ستر ستر شیان لاهو کول او کوچني شیان به یې په کشتیو کې اپنبول او د « فلورنس څخه تر نیپلز» پوري به یې پرې تجارت کاوه. ددې دریاب په غاړه یو ځای دی چې دخپل شینوالي او په زړه پورې والی له اړخه ډیر مشهور دی، هلته تجاران خیمې وهې او شپې شپې تیروي او بیا دهمدې دریاب په غاړه سفر کوي. د مسیح د پیدایښت نه اوه نیم سوه کاله مخته ، تجارانو په خپلو منځو کې پیسې واچولې او دلته یې یو سراې اباد کړ او بیا همدا سراې په لوې ښار باندې بدل شو. چې اوس ورته د روم ښار وایي. په هغو وختو کې هرې کورنۍ ځانته جدا جدا سردار درلود. همغه به کورنۍ جګړې سرته رسولې ، ودونه او خوشحالۍ به یې تر سره کولې ، په هره معامله کې به یې حکم صادراوه. اوخپلې قبیلې به یې د کوچنیو غلو او داړه مارانو څخه خوندي ساتلې ،د مسیح د پیدایښت نه مخته په شپږمه پیړۍ کې هلته یوې اسیایی قبیلې سر راپورته کړ چې د « تاریکینو » په نامه یادیدل. دې تاریکینو په ۵۰۹ قبل مسیح کې دلته یو ډیر ښه حکومت جوړ کړ. چې د اروپا لمړي جمهوریت ورته ویل کیږي. همدې جمهوریت کرار کرار په شاوخوا قبایلو باندې هم حاکمیت پیدا کړ ، ان تر دې چې ۲۷۵ قبل مسیح کې روم دیوه ځانګړي ځواک مرکز وګرزید ، اوس نو د فتوحاتو لړۍ پیل شوې وه ، په ۱۹۷ ق م کې «سپین» ، یو کال وروسته په شمالي افریقه او مقدونیا ، په ۲۴ ق م کې « شام» په ۵۰ ق م کې « فرانسه » او بلجیم ، په ۹ عیسوي پیړۍ کې « جرمني» او په ۴۴ عیسوي پیړۍ کې « برطانیه » په ۱۰۵ ع کې « فلسطین» او په ۱۱۴ عیسوي پیړۍ کې « ارمینیا» او په ۱۱۷ عیسوی پیړۍ کې عراق د رومیانو د سلطنت برخې وګرزیدې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«کارنیلیس سلا» دعیسي علیه السلام د پیدا ینبت نه ۷۸ کاله مخته د روم یو ستر او مشهور جرنیل و. خو بیا د سیاست پوهانو د خپلمنځي رقابت نه تنګ شو او په ۸۳ ق م کې یې پارلمان معطل کړ او مارشلایی نظام یې قایم کړ. په هغو وختو کې به جمهوریت یوائې د خواصو او اشرافو دطبقو پورې را نغښتې و. د جرنیل « کارنیلیس سلا» د مارشلا په خلاف دهغه وخت فلسفي « سسرو » تحریک و چلاوه ، چې په پایلو کې یې په ۷۹ ق م کې «سلا» مجبور شو چې بیرته جمهوریت ته را وګرځی او په خپله د سیاست نه ځان ځنګ ته کړي.

«جولیس سیزر» د سنا دغونډې غړې و او په ۵۸ ق م د فرانسې والي ټاکل شوې و. هغه تر لمرې شاوخوا سیمې فتحه کړې ، بیا یې په برطانیه باندې یرغل وروست اود ټیمز تر دریابه مخکې ولاړ ، د سیزر ددې بریالیتوبو څخه په سنا کې ویره را پیدا شوه ، هغوې ددې وویریدل چې هسې نه چې د سیزر څخه دیکتاتور جوړ شی ،په د ې خاطر په ۵۰ ق م کې سینټ حکم وکړ چې سیزر دې فوځ بیرته له منځه یوسي. سیزر په دې خبره ډیر په قهر شو اوپه روم یې ولکه وکړه او په ریښتیا هم یو دیکتاتور وګرزید.

د سیزر سره د رومي شهنشاه لړۍ پیل شوې اوبیا تر پنځو پیړیو پورې په همدې ښارکې را غځیدلې وه. ان تر دې چې په ۳۰۵ عیسوي کال د روم شهنشاه «لمړي قسطنطین» و زیږید ، به ۳۳۰ عیسوي کال یې یو کلې د بائیز په نامه خپل پایتخت وګرځاوه او بیا یې دا د بائیز دکلي په ځاې د قسطنطین په نامه ونوماوه. د لمړي قسطنطین د مړیني وروسته دهغه د زامنو تر منځ اختلافات راپیدا شول او سلطنت یې په دوو برخو ویشه. هغه برخه چې په قسطنطین کې وه د قسطنطین په نامه او هغه برخه چې په روم کې وه د روما په نامه یاده کړل شوه. له دې وروسته ددې دواړو برخو تر منځه مذهبی اخلافات هم را وټوکیدل. د روم خلکو د رومن کتولیک مذهب اختیار کړ خو په قسطنطنیه کې د یوناني کلیسا تر مشرۍ لاندې د «دې هولي ارتوډکس» مذهب رایج شو. د لمړي قسطنطین نه وروسته تر دولسم قسطنطینه پورې په قسطنطنیه کې دوه اتیا شهنشاهان تیر شوی دي، چې په دې ډله کې یوازې دقسطنطین تر نامه لاندې د شهنشاهانو نومونونه دولسو ته رسیږي. دې شهنشاهانو ته د روم قیصر هم ویل کیده . اوس نو رومي سلطنت په دوو برخو ویشل شوې و غربې برخې ته یې «رومن ایمپائر» اوشرقې برخې ته یې «بازینټاین ایمپائر» ویل کیده.

هرقل یا «دریم قسطنطین» چې د ۲۱۰ نه تر ۲۴۱ کالو پورې ددې هیواد شهنشاه و ، په دې خاطر ډیر مشهور شوې و چې هغه ته نبي کریم صلی الله علیه وسلم په ۲۳۰ کال یو لیک ور استولې و او داسلام په لور یې بلنه ورکړې وه. د سلطان محمد فاتح د سلطنت په وخت کې په قسطنطنیه کې ددولسم قسطنطین پادشاهي وه ، په پخوانیو وختونو کې د روم ، ایتهنز ، او قسطنطنیه ډیر ستر ښارونه و چې تر یولس سوو کالو پور ې د رومي سلطنت ستر مرکزونه ګڼل کیده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم بن هشام ته د قسطنطنيې په اړه ډېر معلومات تر لاسه شوي و. هغه ته د عيسويانو د ډلو ټپلو او فرقو په اړه هم پوره پوره پوهه تر لاسه وه ، تر څنګ يې د شهنشاه د حسب ونسب څخه هم ډېر ښه خبرو. هغه په دې پوهيده چې هغه وخت چې د قسطنطنيې قيصر عيسوي مذهب ومانه نو د عيسوي او د ايران د مجوسي سلطنتونو ترمنځ څو ځله جنګ جګړې شوي وې ، دا د قيصر او کسرې او يا روم او فارس ترمنځ جګړې وې ، د دې سلطنتونو ترمنځ جنګونه روان و چې په عربو کې اسلامي حکومت منځته راغې او عيسويانو او مجسويان يې په حيرانتيا کې وغورځول. د مجوسيانو سلطنت د مسلمانانو په لاسو ټوټه ټوټه شو او له منځه ولاړ خو د قسطنطنيې عيسوي حکومت تر ډېره پورې قايم پاته شو. خو نن قاسم بن هشام د عيسوي د دغه حکومت د پاي ته د ورسيدو په خاطر په هوډمنه توګه دغه ښار ته ور ننوتې و. هغه هلته د روميل په کور کې د يوه رضا کار په څير اوسيده. روميل د دغه نوم د فوځ د رضاکارانو په نوملړ کې ليکلې و. خو هغه يې سرکاري بيرکونو ته د ورليږلو په ځاي هملته په خپل کور کې ساتلې و. قاسم هم غوښتل همدلته پاته شي ، روميل د شاوخوا ګاونډيانو ته ويلي و چې مورګن يې ورور دې او د بوسنيا څخه راغلې دې. روميل د قاسم آس د محصول د دفتر څخه هم را خلاص کړې و ، اوس نو د قاسم له پاره د خپل کار د کولو موقع تر لاسه شوې وه ، ځکه په قسطنطنيه کې ورته د دغه د هيلو نه پورته خوندي ځاي ځيرې تر لاسه شوې و، هغه تر ټولو نه زيات د بريټاسره په کتلو باندې خوښمن و. ځکه چې په بوسنيا کې د عباس او مريم د ګاونډۍ په څير يې د بريټاسره د خپلوۍ احساس کاوه.

قاسم په همدې فکرونو کې ډوب په خپل آس سپور د « اياصوفياء » ترمخه تيريده. خپل مخ يې د څادر په يوې څنډې کې را تاو کړې و. ځکه هغه پوهيده چې ابوجعفر همدلته په اياصوفيا کې اوسيږې او نه يې غوښتل چې سمدلاسه د هغه مخې ته راشي. دا د « دې هولي ارتوډکس » چرچ و ، او د روما د پخواني مرکز په څير يې د عيسوي نړۍ په زړونو کې ځاي درلود. که څه هم دا چرچ د روم څخه وروسته اباد شوې و. خو د مذهب له اړخه قسطنطنيه په پخواني مذهب باندې روانه وه. د دې برعکس رومن چرچ د رومن کتوليک د مذهب تر اغيز لاندې و. د اياصوفياء د تعمير په کتلو سره قاسم هک پک پاته شو. دا يو ستر او عظيم الجسه عمارت و ، خو د خپل زړښت سره سره يې بيا هم په کوم ځاي کې د زوړوالي نښې نه تر سترګو کيدې. ځکه چې دا د عيسويانو روحاني مرکز و او هر شهنشاه به د دغه د ښايسته کولو او او ترميم کار په ډېره ښه توګه تر سره کاوه. د مانۍ دروازه د دوو ستر سترو برج شکله ستنو ترمنځه د ځليدونکې پټيل څخه جوړه شوې وه ، په دې دروازو باندې د سروزرو څخه جوړ شوي صليب نصب کړل شوې و. دا کليسا لمړي قسطنطين په ۳۶۰ عيسوي کال د لرګيو څخه جوړه کړې وه ، بيا په شپږمه پيړۍ کې يې اور واخست او وسوځيده ، خو « جستينين » قيصر په ۵۳۲ عيسوي کال به همدې ځاي يو نوې پوخ تعمير جوړ کړ، دا تعمير په پنځو کالو او لسو مياشتو کې تکميل شو ، لس زره معمارانو پرې کا و وکړ او لس لکه پونډه مصرف پرې راغلې و. قيصر د دې کليسا د تعمير له پاره د نړۍ د مختلفو ځايو څخه د مرمر تيږه راوسته.... د« فريجيا» سپنيه د « لکونيا» شنه ، د « ليبيا» نيله ،« سلينګ توره

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د «باسفورس» توره تيره څنډه لرونکي دمرمر تيږه يې دې کليسا ته راوړه. دمصر د «دستاراتيږې» او «دسماق تيږې» يې هم ورته راوغوښتې. اوپه دې کليسا کې يې استعمال کړې. د ټولې نړۍ کليساو د دې کليسا دجوړښت له پاره ډير څه نذرانه کړل اوډيرې ارزښتناکه تحفيې يې ورته را وليږلې. ددې کليسا په جوړښت کې د نړۍ ډيرې مسالې استعمال کړل شوې، هماغه و چې «جستينين» ددې کليسا د جوړښت نه وروسته د لمړي ځل له پاره ورننوت نو ويې ويل:

«سليمانه ! زه له تا نه مخکې شوم...»

سيدنا سليمان عليه السلام بيت المقدس اباد کړې و. اود جستينين دغه بې ادبه اشاره هم همغه لورې ته وه.

قاسم د اياصوفياء تر مخه د آسه را ښکته نه شو. هغه تر ډيره پورې ددې شانداره ماڼۍ او قصر په ليدلو کې ډوب و. قاسم ددې سترې کليسا دتعمير څخه لږ شانته لرې په آس سپور ولاړ و. اوددې عبادتځاي سيل يې کاوه. دهغه تر مخه چرچ ته د ورننوتلو طلاې دروازه پرانستې پرته وه..... دتيرو زرو کالو راهيسې د اياصوفيا دغه ماڼۍ د عيسويانو د روحانی مرکز په توګه استعماليده. دهغې په بيرونی دروازه باندې د عيسې عليه السلام او د پولس رسول ستر ستر انځورونه را ځړول شوي و، قاسم، په داسې حال کې چې په غاړه يې د صليب انځور را ځړول شوي و، د اياصوفيا دروازې پورې ورتلل مناسب ونه ګڼل، خو کولې يې شول چې د يوه عيسايي عبادت کونکې په څير اياصوفيا ته ورننوځي خو هغه هلته دعبادت له پاره نه وراغلې. يواځې د اياصوفيا د کتلو له پاره راغلې و، ځکه په دې کليسا کې د رومي او بازنطينی کليساګانو د اتحاد له پاره ډيره ستره غونډه را غوښتونکې وه، اوقاسم غوښتل چې ددې غونډې راز ځانته معلوم کړې او دهرې لارې چې شوني وې هڅه وکړې تر څو ددې دواړو ډلو تر منځ اتحاد او يووالي منځته را تلو ته پرې نږدي.

«دي هولي ارتوډکس چرچ» او د «رومن کتوليک چرچ» د اتحاد څخه سلطان محمد خان ته ډير زيات زيان ور رسيده. ځکه د روميانو ستر روحاني مشر پاپاې روم، يا «پنځم پوپ جان نکلسن» په ټولې غربي اروپا کې پرته له کوم بل ګډون کونکې څخه دپوره واکمنۍ خاوند و. او دا شونی وه چې دهمدې پاپ د هڅو په پايلو کې ددې اتحاد د راتلو نه وروسته د قسطنطنيې د خوندي پاته کيدو په خاطر دجرمني، فرانسې، بلجيم، سپين، او برتانيې فوځونه دلته را شي، ځکه نږدې څلور سوه کاله مخته دهمداسې يوپوپ «پطروس هرکوليس» د غوښتنې له مخې د غربي اروپا دټولو هيوادونو دسلطان صلاح الدين ايوبي په خلاف يوستر اتحاد جوړ کړې و. اوبې شميره جنګي بيړۍ يې دې جنګ ته را ښکلې وې. سلطان محمد قاسم په دې خاطر هلته ور استولې و چې هغه دې د هرې لارې چې شوني وي دغه ډول اتحاد جوړيدو ته پرې نږدي. اولاتر اوسه ددې دواړو کليساو ګډې غونډې جوړيدو ته څو ورځې پاته وې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم تر ډیره پورې په پوره خاموشۍ سره ولاړ و .بیا یې خپل سر و څنډه او آس ته یې لغته ورکړه ، اوس دهغه په فکر کې دې چرچ ته د ننوتلو په پلان باندې غور پیل کړ. اوغوښتل یې په داسې بڼه ور ننوځي چې ابو جعفر یې ونه شي پیژندلې. په همدې فکرونو کې ډوب د رومیل کور ته ورسید.

دهغه وخته چې هغه قسطنطنیې ته راغلې و نو په سر اوذهن باندې یې د ابوجعفرفکر سپور و. هغه پوهیده چې ابو جعفر په ایاصوفیاء کې دې اواصلي نوم یې « ډیمونان» دې. خو د کوم سهي او کوټلي پلان پرته یې په ډیمونان باندې لاس اچول نه غوښتل. کله چې کور ته را ننوت نو بریټا په انګړ کې ناسته وکتله ، دقاسم په کتلوسره هغه ددرننبت له پاره و دریده. قاسم هم په خندا سره بریټا ته سلام وکړ بیا یې ترې و پوښتل چې « سلټین نه تر سترګو کیږي ؟»

هغه د رومیل دزوې خبره کوله بریټا هم ورته په خندا کې ځواب ورکړ:

هغه لا تر اوسه د مدرسې نه دې راستون شوې....خو ته نن سهار وختې چیرې تللې وې. ماخو تاته سهار ناري تیار کړې اوایښې مې دې.... لمړی هغه وخوره !»

بریټا بلکل لکه د سکه ورندار په څیر ښکاریده. قاسم لا تر اوسه هغې ته کتل او خندل یې. خو په لږ څه نیولي لهجې یې وویل: « ما غوښتل د سهار د عبادت له پاره ایاصوفیاء ته ور شم ،خو چرچ ته په ور رسیدو سره زما اراده بدله شوه. ما له ځانه سره ژمنه وکړه چې تر هغې پورې به دې عبادتځاې ته ور نشم تر څو پورې مې چې دمسلمانانو د هلالي تورې ګوابښ مې دهغې څخه نه وي تم کړې.... زما دا خبره ،زما له اړخه یو ډول سوګند و ګڼه ».

بریټا په ډیره حیرانتیا سره قاسم ته کتل. خو قاسم په زړه کې دخندا شین و ، ځکه هغه په یوه غشي دوه ښکاره کړې و . یو خو یې د بریټا پوښتنې ته ځواب ویلې و او بله دا چې دخپله ځانه یې داسې حواله ورکړه چې ددې وروسته هغه د یکشنبې په ورځ هم ددې خلکو سره یوځاې ایاصوفیاء ته د عبادت د تللو څخه خوندي پاته شو . هغه خپل ځان ته افرین ووایه. خوبریټا ورته یوه په زړه پورې خبره وکړه او هغه یې سخت متوجه کړ.

« مورګن ! ستا په کتلو مې ولې زړه شاهدي ورکوی چې زه دې پیژنم »

قاسم سمدلاسه محتاطه شو او په بیړه یې یوه بهانه جوړه کړه « هو ! دا خو دومره ستر خبره نه د ه ،مونږ دواړه د یوه ځاې اوسیدونکې یو ، هرومرو به دې په ژوند کې زه چیرې کتلې اوسم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریتا ورته په ژورو سترګو کتل او دهغه ځواب یې اورید. په همدې وخت کې د قاسم په زړه کې یو فکر را وګرزید او دهمغې په اړه یې فکر کول پیل کړل ، هغه په دې فکر کې و چې په ایا صوفیا کې د ورننوتلو او د ایا صوفیا په اړه د معلوماتو د ترلاسه کولو له پاره د بریتا څخه کار واخلي. دهمدې فکر په بنسټ یې د بریتا څخه وپوښتل:

« ته خو به ځې راځې .....آیا صوفیاء ته...»

« هو ! زه په اونۍ کې یو ځل « دی هولي ارتوډکس چرچ» ته هرو مرو ورځم.»

قاسم ورته یو ځل بیا وویل: « بیا خو به هلته ستا پیژندګلوې هم ځوک وي ؟»

« هو ! زه خو هلته څو کسه راهبان پیژنم. بطریق ثاني ،عزتمند ډیمونان سره هم ښه پیژنم ، ډیر مهربانه سړې دې ..... خو که ریښتیا درته ووایم ، دغه پادري خلک زما ښه نه راځي .. زه خو د خداوند یسوع اومسیح عبادت ته ورځم اوکه نه دا مذهبي مشران ، چې مونږ یې خپل مذهبي مشران ګڼو ډیر غلط خلک دي ،په دوې کې مې یوازې عزتمند ډیمونان ډیر خوښ دې ، زه دهغه لیکچر هم اورم. هغه په میاشت کې یو ځل لیکچر وکوی....»

دقاسم له پاره دا خبر د احتیاط ډک و . بریتا د ډیمونان سره نیک اړیکی درلودل. او ډیمونان قاسم ډیر ښه پیژانده. ځکه دا همغه ابوجعفر و چې په اورنه کې یې شل کاله د مسلمانانو امامت کړې و. اوبیا د قاسم محبت ، مارسي ، یې په زخمي حالت کې دهغه ځایه را تښتولې وه.

دمارسي د رایادیدو سره سم قاسم په زړه ټکان وخوړ او بیا یې د مارسی په اړه فکر پیل کړ. په دې وخت کې بریتا د خوراک د تیارولو له پاره ورغلې وه. اوقاسم په خپلې خونه کې ناست اود یوه کتاب په لوست یې ځان مصروف کړې و خو هغه په حقیقت کې دخپل راتلونکې پلان په اړه فکر کاوه. کله چې بریتا ډوډۍ راوړه نو هغې ترې وپوښتل:

« خو دا دې را ته ونه ویل چې تا ولې په ایاصوفیاء کې زما څخه دکوم پیژندګلو په اړه وپوښتل ؟»

قاسم لا دېخوا څخه په دې اړه د ځواب د پیدا کولو هڅه کړې وه. هغه ورته وویل چې: « په حقیقت کې زه غواړم خپله یو ارزښتناکه تحفه خپلې کلیسا ته هدیه کړم. خو غواړم چې زما نذارانه هلته دداسې لاسو په واسطه ورسیږی چې ایمانداره اوخداوند یسوع اومسیح ددین ریښتوني پیرو وي ،خوتا راته وویل چې دهغه ځای ټول راهبان بد دیانته دي...»

«نه ، نه ، ما کله دا ویلي دي ، ما خو ویلي دي چې په هغوې کې یوازې معزز ډیمونان ایمانداره او پاک انسان دي. ما په خپله ددې مقدس جنګ له پاره خپل ډیر قیمتي لاکټ چرچ ته دنذرانې په توګه ورکړې دې. اوهغه مې هم د معزز بطریق ډیمونان په لاسو کې ایښې دې.... حال دا چې هغه لاکټ ماته دخپل ځان څخه هم ډیر محبوب و

(c) ketabton.com: The Digital Library

. ځکه هغه ماته زما يوې ډيرې خوږې ملګرې د نښې په توګه راکړې و . کله چې بريټا دملګرې يادونه وکړه نو دقاسم ذهن سمدلاسه د مريم په لور ولاړ. ځکه چې همغه د بريټا سره په ګاونډې کور کې اوسيدله. د بوسنيا شهزادګۍ حميرا خو د بوسنيا د جنګ نه وروسته دعباس کور ته ورغلې وه. هغه په زړه کې مسکې و او په همدې فکر کې ډوب چې بريټا ترې وپوښتل:

« ليکن ، ته چرچ ته او دې جنګ ته ،څه نذرانه کول غواړې..... تا خو هلته د جنګ دګواښ تر پاې ته رسيدو پورې د نه تللو هوډ کړې دې.....راوړه ، ماته يې راکه ، زه به ستا نذرانه هلته ورکړم...زه به يې په خپله دمقدس پلار ډيمونان په لاسو کې ورکړم»

حالات ډير په زړه پورې او نازکه شوې و . د قاسم پلان بلکل په سهي توګه پلې کيده. اوس نو هغه د خپلې لارې د نورې هوارۍ له پاره وويل :

« دا خو ډيره ښه خبره ده ، که ته يې له ځانه سره يوسې نو دا خوبه زما له پاره د خوښۍ سبب وګرځي ،ځکه چې ډاګيزه ده چې ته به زما نذرانه دکوم ايمانداره وګړي په لاسو کې ورکړې »

خو قاسم کله چرچ ته نذرانه ورکول غوښتل. دهغه سره کومه تحفه نه وه ..... که ورسره واې نه بيا به يې چرچ ته نذر کړې واې. هغه خو دقسطنطنې دحکومت د کمزوره کولو له پاره راغلې و .

په دې ورځ قاسم د بريټا سره بس همدومره خبرې وکړې. اوبيا يې په دې خبره باندې و خندولې چې ، ډير ژر به خپله قيمتی تحفه را ښکاره کوي. لا تر اوسه قاسم دخپل پلان د پلې کولو له پاره ډير څه ته اړ و . هغه ددواړو کليساګانو د متحده غونډې د سبوتاژ کولو له پاره هم دمهرو دبدلولو هڅه کوله. مګر لا تر اوسه دلته نوې و . بيا هم هغه دبريټا په ذهن کې دخپل پلان څه خاکه ورځاې کړه. اوس يې نو هڅه پيل کړه چې بريټا نوره هم په خپل ځان باوري کړي. هغه د روميل ، بريټا اودهغوي دزوې سره خپل ځان ډير زيات ورنژدې کړ ، بريټا به اوس قاسم ته د ورور په نامه غږ کاوه. کله به هم چې قاسم د بيرون څخه راغې نو دبريټا او سولټين له پاره به يې نوي نوي کالي اوشيان راوړل. روميل په وړاندې د قاسم عزت اودرنښت نور هم زيات شو. هغه خو دقاسم نوم په رضاکارانو کې ليکلې و خو قاسم لا تر اوسه دخپلو دندو د اجرا په خاطر هلته نه و ورغلې. قاسم به ويل چې هغه غواړي تر څو ورځو پورې د قسطنطنيې ښار په ښه توګه ووينې.

د « اياصوفياء» ترمخ د يو وار ګرزيدو وروسته ،قاسم بيا هلته ورنغې. هغه نه غوښتل د پوره تيارۍ نه مخته د ډيمونان سره ټکر وکړي. په دې خاطر يې دخپلو پلانو دپلې کولو له پاره د کليسا په اړه د نورو زياتو معلوماتو د تر لاسه کولو هڅې پيل کړې. هغه غوښتل د اياصوفياء په داخلي نظام باندې ځان ښه خبر کړي. هغه د بازنطينی ځواکونو دسالار « نوټاراس» د وړتياو اوکمزورتيا و ،اوارادو څخه سطان ته خبر ورکول غوښتل. اودمحاصرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمخه یی دښار ددیوال د«سینټ رومانس» دروازه ، دګولډن هارن بندرګاه ، دقسطنطنیی خلکو ته د غذای اونورو موادو د ترسیل لارې چارې ، او ترڅنګ یی په ګولډن هارن کې را ځړول شوې هغه زنځیر هم کتل غوښتل چې دګولډن هارن لاره یی بندولې شوه. هغه د رومیل څخه هم یو ځل دوه د ګولډن هارن ددې عجایبو د کتلو له پاره غوښتنه کړې وه ، اوبیا رومیل هغه په یوې فوځي کشتۍ کې کینولې هم و او ګولډن هارن یی ورته ښوولې و ،کله چې قاسم دغه دیوشکله ستر زنځیر وکوت او دهغې ددوارو سرونو جایزه یی واخسته. نو هغه په دې ناهیلي شو چې دکلابندۍ په وخت کې ددې زنځیر ماتول ناشوني دي. شونی وه چې د «اربان» د توپ دیرش انچه غټه ګولۍ هغه دورې ورې کړي خو دې ځاې ته د یوه توپ راوړل اوبیا دلته نصبول له یوه سره ناشوني وو. ځکه د اربان توپونه د نقل وحمل له اړخه ډیر ستونزمن و . ان تر دې چې د جنګ په وخت کې دهغوې دیوه ځایه بل ته وړل څه اسانه کار نه و. قاسم د زنجیر دماتولو فکر د زړه نه وویست اوبیرته کورته ستون شو. خو پریکړه یی وکړه چې هغه به په یوه یا دوو ورځو کې لاسته راوړې ټول معلومات سلطان محمدخان ته ورلیږي. خو ددې معلوماتو د لیږدلو له پاره هغه باید تر رومیل کلا پورې تللې وې.

قاسم دسلطان په نامه یو تفصیلي لیک ولیکه ،اوپه ډیره ګړندۍ توګه د رومیل دکلا په لور ورغې ، اوس نو هغه د قسطنطنیی د فوځ یوعسکر و ، هغه هیڅ اندیښنه نه کوله ، هغه د ګولډن هارن لاره پریښوده او دښار د ستري دروازې « سینټ رومانس» له لارې درومیلي کلا په لور ولاړ ، درومیلي کلا د قسطنطنیی څخه پنځه میله لرې وه. قاسم سهار وختي ددې ځایه ولاړ او دغرمې دمخه بیرته راستون شو اوخپل لیکلې تفصیلي لیک یی مصلح الدین اغا ته ور وسپاره.

څو ورځې همداسې په همدې ډول مصروفیاتو کې تیرې شوې ، په دې وختو کې قاسم دبریټاسره دیوه وررور په څیر ډیر ور نژدې شوې و. اوس به نو بریټا په هر ځاې کې د قاسم خبره کوله. اوبیا یی یوه ورځ په ټوکو ټوکو کې قاسم ته وویل:

« پریږده وروره ! ته داسې ورور یی چې تر اوسه د ې ماته هغه تحفه و نه ښودله. تا ویلې و چې زه به هغه تحفه چرچ ته نذرانه کوم.»

قاسم غالبا د همدې خبرې انتظارکا وه. سمدلاسه یی وویل: اوهو ! زما درنې اوخوږې خورې ، دهغې تحفی به څه ارزښت وي ، زه خو په تاباندې خپل ځان هم ځارولې شم. خویوه خبره ده ، اوهغه داچې زه به هغه تحفه هغه وخت چرچ ته نذرانه کړم چې ته به دا دنده په خپل لاس تر سره کوې. ایا داسې شوني نه ده چې مونږ نن یا سبا یا بل کوم وخت معزز ډیمونان ته د خوراک له پاره بلنه ورکړو. که داسې وکړل شي نو زه به په خپل لاس دا تحفه معزز ډیمونان ته ورکړم. ته خوپوهیږې چې ما ایاصوفیاء ته د نه تللو هوډ کړې دي ، که چیرې ته هغه مقدس پلار کور ته راوبلې نو مونږ به ترې برکتونه هم ترلاسه کړو اوهمغه ته به دمقدس جنګ له پاره تحفې هم نذرانه کړو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم ددې خبرې کولو سره دا هيله نه درلوده چې همداسې به وشي. خو دبريټا د ځواب په اوريدو سره حيران پاته شو.

« اوهو ! ....دا خو دې ډيره پښخه خبره وکړه. ما پخپله د ډيره وخته همدا ډول فکر کاوه چې کوم وخت دغه مقدس پلار خپل کورته د خوراک له پاره را وبولم. ما د روميل سره هم خبره کړې وه. خو هغه فوځې دې که نه .... هغه د مذهبي خلکوسره زياته دلچسپي نه لري.....خو مورګنه ! ته ډير زيات مذهبي انسان يې...... که داسې نه ده.؟»

دقاسم غشي په نښه لګيدلي و. هغه په زړه کې دخوشحالۍ نه ګوړې ماتولې. اوس نو هغه دخپلې چالاکۍ په واسطه غوښتل ډيمونان دخپلې سوړې نه راوکاږي ، غوښتل يې په کوم ډول د ډيمونان څخه دمارسي د راز پوښتنه وکړي. خو دې کار ډيرې هوښيارتيا ته اړه درلوده. او هغه ته په کار و چې هغه تر هر څه لمړۍ بريټا په ذهني توګه دې کار ته تياره کړي. نو په دې اساس يې د ځانه سره پريکړه وکړه چې بريټا ته به د مارسي په اړه ټول څه وايي. ښکاره ده چې هغه بريټا ته دمارسي په اړه همدومره څه ويلي شول چې مارسي نومې يوه نجلۍ دده سره محبت کاوه او ډيمونان په يوه ډول دده څخه لرې کړه او له ځانه سره يې بوتلله. هغه نه غوښتل بريټا ته دډيمونان څخه شکوه او شکايت وکړي ،په دې خاطر يې يوه کوچنۍ قصه له ځانه سره جوړه کړه ....

په حقيقت کې قاسم د ابوجعفر څخه دمارسي د راز د را بربنډيدو وروسته دهغه څخه دانتقام اخستلو په فکر کې و. هغه د اياصوفياء دغه دويم ستر بطريق ابوجعفر يا ډيمونان واژه اوبيا يې دهغې تور په رومن کتوليک چرچ باندې ور اچاوه تر څو ددواړو کليساو تر منځ داختلاف خليج نور هم زيات کړل شي. په دې خاطر يې فکر کاوه چې تر هر څه لمړۍ بريټا په سهي لاره روانه کړي. هغه دمارسي په اړه يوه دردناکه قصه جوړه کړه. او فکر يې کاوه چې څه ډول يې بريټا ته واوروي ، په همدې وخت کې ترې بريټا وپوښتل:

« تا خو تر اوسه پورې هغه تحفه ماته و نه ښووله. اخر هغه څه ډول تحفه ده چې ته يې له ماڅخه پټوې.»

قاسم به څه ويلي وي.دهغه سره هيڅ ډول تحفه نه وه. خوبريټايي په دې خبره خاموشه کړه چې « هو، هو ، هرومرو به يې درته وښايم. خو دهغې د ښوولو نه مخته زه درته يوه په زړه پورې قصه اورول غواړم. اودا زما دخپل ژوند قصه ده.

بريټا سمدلاسه په يوه لمخې کيناسته. اوسترګې يې په پوره دلچسپۍ سره په قاسم ور ونښتې او ورته يې وويل : « هرو مرو يې راته واوروه. زه به ستا دقصې په اوريدلو ډيره خوشحاله شم.»

خو قاسم د خپلې جوړې کړل شوې قصې د اورول نه مخته ډيمونان ته د بلنې دورکولو خبره پښخول غوښتل. هغه دبريټا سترګو ته وکتل او ورته يې وويل چې زه خپله قصه هغه وخت درته اوروم چې ته به همدا نن د مقدس پلار د بلنې کار سرته رسوي.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریتا دهغه دخبرې سره موافقه شوه او په همدې ورځ یې ایا صوفیا ته د تللو اراده وکړه ، د تللو دمخه قاسم هغه تم کړه او ورته یې وویل: «ګوره ، چې ته اوس دمقدس پلار تر مخه زما یادونه و نه کړې. زه غواړم چې دهغه سره د مخکني تعارف پرته ووینم.»

بریتا سمدلاسه و دریده او د قاسم په لور یې په حیرانتیا سره وکتل. « مورګن ! څه خبره ده ؟.....ته خو نن ډیر پراسراره شانته خبرې کوې. اول خو دې ماته هغه تحفه و نه ښووله ،بیا دې غوښتل خپله قصه دې راته واوروې ، هغه دې هم راته وا نه وروله ، او اوس ته دخپل نوم د پټولو خبره هم کوې.. را ته وواېه ، چې په زړه کې دې څه دي. زه ستا سره هر ډول تعاون ته تیاره یم. ته خو پوهیږې چې زه بل ورور نه لرم او تا دخپل کشر ورور په څیر پیژنم. ستا د نوم د یادولو پرته به زه هغه ته څنګه بلنه ورکړم. ته غواړې هغه ته د چرچ قیمتي تحفه نذر کړې او د همغې په خاطر خو زه دغه مقدس پلار ته د بلنې د ورکولو له پاره ورځم.»

قاسم په ډیره بده توګه را ښښتې و. هغه نه غوښتل چې بریتا د ډیمونان سره هغه د یو اجنبي میلمه په څیر یاد کړې ،هغه د ابوجعفر دشیطاني ذهن څخه پوره خبر و. نو که د جنګ په ورځو کې کوم اجنبي شخص ابوجعفر ته دمیلمستیا بلنه ورکړې نو هغه ته به هرومرو په دالو کې څه تور والې تر سترګو شي. په دې اساس قاسم دبریتا څخه وپوښتل:

« نو ته به بیا .....ته به څه ډول ما هغه ته ورو پیژنې ؟»

« دخپل ورور په څیر .... خو زه به ستا دشان د پورته والي په خاطر هغه ته خامخا دا وواېم چې ته ډیر شتمن او رئیس شخصیت یې.»

قاسم د بریتا په دغه ساده فکر باندې و خندل او هغې ته یې دتللو له پاره اجازه ورکړه. هغه چې په خپل ذهن کې کوم پلان جوړ کړې و دهغې پلې کول پیل شوي و.

دبریتا دراتلو دمخه دهغه زوې « سلطان مراد » راغې. قاسم ورسره لوبې پیل کړې ، یو ساعت وروسته چې بریتا بیرته راستنه شوه نو د ورایه په خندا وه ، کله چې ترې قاسم دهغې دخندا علت وپوښت نو هغې ورته وویل:

« زمونږ بلنه ومنل شوه... د رومیل څخه ما لا دپخوا څخه اجازه اخستې وه. مقدس پلار به زمونږ په بلنه سبا شپه زمونږ سره د ډوډۍ خوړلو له پاره تشریف راوړي.»

قاسم هیله نه درلوده چې ډیمونان به دومره ژر دغه بلنه و مني. هغه داسې انګیرله چې هغه به دخپلو مصروفیاتو له مخې دې بلنې ته څو ورځې وروسته وخت ټاکي. اوس نو چې قاسم څه کول غوښتل باید ډیر ژر

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې تر سره کړې وې. هغه سمدلاسه خپلې کوټې ته ولاړ او دخپل سامان څخه يې څه قيمتي اشرفۍ را وويستلې، اوپه يوه کڅوړه کې يې واچولې اوبريتا ته يې د ورکولو له پاره راوړې.

« واخله خورې ! .... مقدس پلار ته ما بلنه ورکړې ده اوپه دې بلنې باندې به ډول مصارف هم زه ورکوم.» قاسم ډيره هڅه وکړه چې بريتا هغه اشرفۍ واخلي خو بريتا يې داخستلو څخه انکار وکړ او ورته يې وويل: « مونږ ته خجالت مه راکوه .... مونږ تا دد ې کور يوغړې او زه دې خپل وررور ګڼم. ته دا اشرفۍ دخپله ځانه سره کيږده. »

قاسم هغه اشرفۍ بيرته واخستې او په ډيرې محتاطې لهجې سره يې بريتا ته وويل: « اوس زه تيار يم چې تاته خپله قصه واوروم. که ته يې مناسبه وګڼې نوزه به درته دخپل زړه راز ووايم. زما قصه ډيره په زړه پورې هم ده او دردناکه هم ....»

قاسم قصدا دغسې تجسس پيدا کول غوښتل. د بريتا زوې بيرون په انګړ کې لوبې کولې اوقاسم دبريتا سره په برنډه کې په يوې لوبې چوکۍ ناست و، د قاسم د تجسس نه ډکې لهجې دبريتا په زړه پورې والې نور هم ورزيات کړې و. دهغه زړه درزيده او له ځانه سره په دې فکر کې وه چې : خداې خبر مورګن يعنې قاسم به هغه ته د څه قصه کوي... په دې خاطر يې قاسم ته وويل:

« هو ، هو ، ...... ولې نه...... ته ولې د دومره تکلف نه کار اخلې ؟ زه په پوره غور سره ستا قصه اوريدل غواړم.»

قاسم بريتا ته په ډيره مينه وکتل اوبيا يې ورته وويل: « خورې ! اصلا خبره څه دا ډول ده چې ما ته يې ستا تر مخ ويل د شرم احساس راپيدا کوي.....»

کله چې قاسم د خپلې دروا غو د قصې دپيل کيدو دمخه دشرميدو نوې اداکارې وکړه نو بريتا ورته په زوره زوره وخندل : « اوهو هو ! ته خو شرميږې.... داسې څه خبره شوې ده چې ته پرې شرميږې ؟.....داسې بريښې چې زما د وررور په زړه کې کومه ماجبينه پېښه شوې ده....»

بريتا دقاسم دهيلو سره سم خبره کړې وه. قاسم خپل سر د شرم څخه ټيټ کړ او بيا يې په همدې لهجه باندې وويل: « تا سهي درک کړې ده.... ريښتيا هم ما د يوې البانوی پيغلې مارسې سره ډيره مينه درلوده ، دا پيغله نه يوازې ښايسته او حسينه وه بلکه ډيره ذهينه او د پوهې خاونده هم وه... خو هغه زما څخه جدا کړل شوې ده...... اوس به ته ډيره حيرانه شې چې درته ووايم چې ستا همدې مقدس پلار ډيمونان هغه له ماڅخه را جدا کړې ده ......»

قاسم د خبرو په دوران کې لږ څه تم شو ،ځکه چې بريتا دحيرانتيا څخه ټوپ کړ اوپه لږ څه لوړ اواز يې وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« اوهو هو !.... داسې بریښي چې ته مقدس پلار د مخکې نه پیژنې.... دا خو ډیره بده خبره وشوه... ته خو ما هغه ته دخپل ورور په څیر ورپیژندلې یې...اوس چې هغه له تاسره ووینې ، نو تا به وپیژني.. نو زه به هغه ته له تاسره د خپلې خپلولۍ کومه پیژندګلوي وړاندې کوم....»

خو قاسم هغه تسلي ورکوله او ورته یې وویل: « بریټا خورې ! ته مه اندیښمنه کیږه.... ته خو زما د قصې د اوریدو دمخه وویریدې. اول خو ته زما خبره واوره...... ډیمونان خو ما پیژني خو دومره مې نه پیژني چې زما هم مه خور لئه شته او که نه. هغه دخپلولۍ اړیکې چې تا ښوولې هغه په خپل ځاې سهي دي.»

« خو که چیرې تا ډیمونان د پخوا څخه پیژنده نو زه دې دهغه دبلنې نه مخته ولې بې خبره پریښوم» زه خو درته همدا خبره کوم ... شاید چې تاته به معلومه وي چې دویم بطریق اعظم نژدې اوه کاله مخته د « اورنې ، ابانیې او بوسنیا » په سیمو کې اوسیدلې دې ، دا دهغو ورځو خبره ده چې هغه په البانیه کې اوسیده او زه هم هملته وم. هلته ماته د یوې شاهي کنیزې مارتها د لور مارسي سره مینه پیدا شوه ، خو فادر ډیمونان د الباني پادشاه سکندر بیګ له پاره هغه له ما څخه یوړه. اودهغې مور مظلومه یې ووژله. خو مارسی د سکندربیګ خواته هم نه ده ور رسیدلې ، بلکه بې درکه شوې ده. دهغه وخته راهیسې اوه کاله تیر شوي دي اوزه یې په لټه کې یم. زه په حقیقت کې قسطنطنیې ته دهمدې له پاره راغلې یم ، فادر ډیمونان ما ډیر ښه پیژنی ،په دې خاطر زه نه غواړم دهغه مخې ته ورشم. زه غواړم چې ته په خپله خوښه دهغه څخه په دې اړه پوښتنه وکړې او دمارسي د درک د مالومولو هڅه وکړې....بریټا ، ته خو زما خور یې . اوخویندې د ورونو له پاره هر راز قرباني ورکوي....»

بریټا دقاسم خبرې په ډیر غور سره اوریدې. کله چې خبره پاې ته ورسیده نو هغې یو دم وویل:« واخله....دا کومه ستونزمنه خبره ده .... ته داسې پلانونه جوړوې...زه به نیغ په نیغه د فادر ډیمونان څخه وپوښتم چې مارسی چیرې ده ،که چیرې فادر ته معلومه وي نو هرو مرو به یې ووایی....»

قاسم دبریټا په سادګۍ باندې وخندل ،ځکه د ډیمونان دذهن څخه خبره ویستل اسانه کار نه و،هماغه و چې قاسم دخپل ځانه جوړه شوی قصه د اول نه تر اخره پورې بریټا ته واوروله. په دې قصه کې داسې ډیر ځایونه هم راغلل چې د بریټا دسترګو نه ورته اوښکې ولاړې. دقصې ټول مقصد همغه و چې قاسم مخته بیان کړې و. خو جزئیات او تفصیل یې ډیر په زړه پورې و. اوبریټا په ډیره دلچسپۍ سره هغه اوریده. قاسم هغې ته دا تأثر ورکړ چې هغه ته د ډیمونان کرچار مشکوک تر سترګو کیږي..اوپه ډیره سنجول شوي توګه یې وویل:

« سهي ده. زه ستا په ټوله خبره وپوهیدم.اوستا له پاره دهر څه کولو ته تیاره یم. خو په یوه خبره مې لا تر اوسه سر خلاص شوي نه دې چې زه د فادر تر مخه مارسي څه ډول را یاده کړم. اودهغه څخه حقیقت را وسپړم......اوته به څه کوې ؟ ...ایا ته په دې دعوت کې ګډون نه کوې ؟ که ګډون ونه کړې نو خبره به ټوله خرابه شي....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دبریتا پوښتنې په خپل ځاې سهي وې ، همغه و چې قاسم هم ورته ځوابونه وويل : « بریتا ، خورې ! ته ولې اندیښنه کوې.. زه به دډیمونان نه تر هغه وخته پورې پټ پاته شم ، ترڅو چې تا ترې د مارسی په اړه خبره نه وي را ويستلې . کله چې هغه دمارسي په اړه خبره وکړي ،زه به هم مخته راشم او په دعوت کې به ګډون وکړم او خپله خاص تحفه به هم چرچ ته نذرانه کړم. زه ډاډمن یم چې هغه وخت به تاسې ټول زما ددې تحفې په کتلو سره حیران پاته شئ. پاته دا شوه چې ته به څه ډول د فادر ډیمونان تر مخه د مارسي خبره راو سپړې ..... نو واوره !...»

دا دخبرو هغه ځاې دې چې قاسم یې د ډیره وخته راهیسې انتظار کاوه. اودهمدې فکر په بنسټ یې ډیمونان ته د خوراک بلنه ورکړې وه. قاسم په خپلوکالیو کې لاس ور ننویست. یوه ډیره ښکلې ګوته یې راوویسته. چې په شنه غاړه یې د صلیب نښه کندل شوې وه..... دا هغه ګوته وه چې مارتها خپلې لور مارسی ته ورکړې وه. اومارسي بیا په خپلې اخري لیدنه کې هغه ګوته قاسم ته ورکړې وه. قاسم دا ګوته بریتا ته ورکړه او په پلټونکي لهجې یې ورته وویل:

بریتا خورې !دا ګوته ماته مارسی پخپله راکړې وه،دا دهغې دمور مارتها ګوته ده. خو اوس به دا ته په ګوته کوې .کله چې ته د فادر ډیمونان تر مخه کینې نو هغه به ددې ګوتې په کتلو سره هرو مرو له تا څخه پوښتې ، خو ته دا یاد لره چې ته به ددې ګوتې په اړه هغه ته څه ځواب ورکوې.

قاسم چې خبره بس کړه . نوبریتا ترې په ډیرې پلټونکې لهجې سره وپوښتل: « هو !....راته ویې وایه چې زه به د فادر ډیمونان تر مخه ددې ګوتې په اړه څه وایم ؟»

اوس نو قاسم بریتا ته وویل: ته به فادر ډیمونان ته وایې چې دا ګوته ما د قسطنطنیې په بازار کې اخستې ده.... کله چې فادر ډیمونان ته دا محسوس شي چې دا ګوته ستا تر سترګو دومره ارزښتناکه نه ده او ته یې د قصې څخه بلکل بې خبره یې ،نوزه ډاډمن یم چې هغه به له تاڅخه دا ګوته وغواړي...ته بې شکه هغه ته ګوته ورکړه.... په دې توګه به هغه لمړی په خپله تاته دمارسي په اړه بیان وکړي اوکه هغه بیان ونه کړ نوبیا به هم مونږ زیان نه وې کړي ،ځکه چې مارسی ژوندۍ ده او فادر ډیمونان ته دهغې په اړه پوره پوره معلومات شته. هغه به دا ګوته هرومرو مارسي ته ور رسوي ، په دې توګه به مارسی ته هم ډاګیزه شي چې ګوته دکومه ځایه راغلې او څه ډول دې ته بیرته را رسیدلې ده .....او که ته غواړې نو د ګوتې د ورکولو دمخه په فادر باندې دا شرط ولګوه چې ددې ګوتې په اړه درته قصه وکړي....

داخو نیغه خبره ده .....نه ستونزمنه او نه نغښتې .....ایا داسې کولې شې ؟ زه ډاډمن یم چې هغه به هرو مرو څه ووایي. اوزه به یې ددغې دریڅې څخه د اوریدلو هڅه وکړم....اویا به یې وروسته له تا څخه وپوښتم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په دي پوهيده چې ډيمونان د چې د کوچني والي څخه د مارسی کورته راته او دمارتها سره يې ډير ژور اړيکي درلودل نو هرو مرو به دمارتها داګوته وپيژني. اوکله چې بريتها په دې اړه خپله بې خبري څرګنده کړي او ورته ووايي چې دا ګوته يې په بازار کې رانيولې ده. نو هغه به حيران پاته شي او که چيرې تر اوسه پورې يې د مارسي سره اړيکي وجود ولري نو په ډاډمنه توګه به دا ګوته مارسي ته د ورښولو له پاره ترلاسه کړي... اوهمدا به هغه وخت وي چې بريتها ترې د مارسی په اړه خبره را برسيره کړي. اوس نو بريتها هم په دې مسئله کې ډيره دلچسپي پيدا کړې وه، هغه په ټول پلان پوه شوې وه اودقاسم سره يې د پوره کومک لاس ورکړې و.

د بلې ورځې دشپې پورې وخت په قاسم باندې ډير سخت تير شو ، نن روميل هم دهمدې دعوت په خاطر کورته وختی راغلی و. بريتها هم د ډيمونان دخوراک له پاره ترټولو ښه غذا تيار کړې وه.ترڅنګ يې دمقدس پلار د راتلو په خاطر خپل کور هم ډير ښايسته کړی و ، هغه د ډيمونان د ناستې له پاره په هغه خونه کې ځای جوړ کړ چې په ترڅنګ کمره کې يې د ډيمونان خبرې په ډيره ښه توګه اوريدل کيدای شوې. ځکه په منځنې ديوال کې د لرګي يوه دروازه وه اوهغې قاسم ته ددې دروازې په اړه ويلي و. قاسم هم پوره ډاډمن شوې و چې بريتها ورسره پوره مرستې ته ملا تړلې ده.

دلمر د پريوتو لږڅه دمخه، قاسم چاته د څه ويلو پرته د روميل د کوره ووت. او دکلي څخه لږڅه لرې د کجورو د ونو تر شا و دريد. هغه کولې شو دد ې ونې د تنې څخه د اړتيا په وخت کې ډيمونان تر څارنې لاندې ونيسي. د ونې سره دهغه د دريدو انداز بلکل عام اوساده شانته و.

هلته په کور کې روميل د بريتها څخه وپوښتل: «اوهو !.... مورګن چيرې ولاړ. هغه خو تر اوسه پورې همدلته ولاړ و....»

«هغه د اړتياوړ سامان د اخستلو له پاره وتلې دې. ژر به بيرته راستون شي.»

بريتها په دې پوهيده چې قاسم د څه له پاره ددې ځآيه ولاړ. بريتها د مقدس پلار ډيمونان دراتلو ترمخه په ځان اوبه تيرې کړې ، پاک کالی يې واغوستل او ځان يې پوره ښايسته کړ، ترڅنګ يې د ښې لاس په ګوته يې دمارسی ګوته ورننويسته. هغه تياره شوه اوبيرته کمرې ته راغله. نو روميل ترې په خندا کې وپوښتل:

«واه قسمته !....نن د مقدس پلار د راتلو په خاطر مونږ ته هم ستا دښايست او ښکلا دکتلو چانس ترلاسه شو...»

بريتها ورته په خندا شوه . خو روميل دهغې په ګوته باندې ددې نوې ګوتې په کتلو ورڅخه وپوښتل: «اوهو !...دا څه دي؟ دا دومره ښکلې ګوته دې د کومه کړې ؟..... ايا اخستې دې ده ؟ ....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریتها سمدلاسه ګوته د بل لاس په ګوته پاکه کړه او ویې ویل: « هو ! په ډیر مناسب قیمت مې را نیولې ده. ما یې چې کله ښایست وکوت نو را ومې نیوله.»

نن د رومیل زوې سلطان مراد هم د باغونو شهزاده معلومیده. بریتها د ډیمونان له پاره ډیرښه خوراکونه جوړ کړي و. په هغوې کې د اوزې د وریتوکړو ورنونو څخه نیولې د مرغابیو تر وریتو غوښو پورې هر څه موجود و.

دلمر د پریوتو څخه لږه شیبه وروسته د ایاصوفیا دسپنیوپردو لرونکې مخصوصه ګاډۍ درومیل دکور مخې ته ودریده ، لا تر اوسه پورې تیاره دومره نه وه راخپره شوې ، قاسم د ونې د ډډ تر شا دمیلمنو جایزه اخسته. تر هر څه لمړۍ دوه ځواني راهباني دګاډۍ څخه راکیوتې اودهغوې تر شا چې کوم شخص د ګاډۍ څخه خپله پښه لاندې کیښوده نو دهغه په کتلو سره دقاسم ټول حسونه سره را ټول شول. دقاسم هر رګ د قهر اوغصې څخه رپیده. دهغه تر مخه دهغه پخواني دښمن ابوجعفر ولاړ و ،که هغه غوښتلې نو هغه کولې شو چې مخته راشي او خپل دښمن ابوجعفر هملته له منځه یوسي. خو دصبر څخه یې کار واخست.

ابوجعفر بطریق په ډیر ښه لباس ملبس و. دا د ایاصوفیا مخصوص لباس و. دابوجعفر سره راغلې دواړه ځواني راهباني هم د ایا صوفیا په مخصوص لباس کې را نغښتې وې. دهغوې په سرونو باندې د سور رنګ سکارف (دستمال) تړلې و. اودهغوې د حرکاتو څخه څرګندیده چې هغوې د ابوجعفر سره کارونکې اودهغه دخاصو راهبانو څخه دي. دوې ټول دننه ولاړ ل. د چرچ خاصه بګۍ د رومیل دکور تر مخه ولاړه وه. د بګۍ کوچوان څو قدمه مخته ولاړ اوخپله بګۍ یې په یوه ازاد ځای کې و دروله ، اود بګۍ د اخري برخې څخه یې شنه واښه را وویستل او دبګۍ آسونو ته یې واچول ، دا بګۍ دوه تکړه اوغښتلو آسونو پورې تړلې وه. دوې ټول دننه ولاړل اوددهغوې ددننه تللو څخه پوره وخت تیر شوې و ، په دې وخت کې قاسم هم د هغې ونې د ډډ څخه په ډیر احتیاط سره راووت ، قاسم په ډیره بې پراهۍ سره مخته راغې او درومیل ددروازې شاته را ورسید. اوبیا په ډیره بیړه ډیوډۍ ته ورننوت. لا تر اوسه د ډیوډۍ مشال نه و روښانه شوې. قاسم د یوه کونج څخه د دننه ځاې څارنه وکړه ، ټول خلک په خونه کې په خپلو خپلو ځایو ناست و . قاسم په پوره احتیاط سره ولاړ او تر څنګ خونې ته و رننوت.دلته هم لا تر اوسه پورې مشال نه و روښانه شوې. خو دمیلمنو خونه د درې څلورو چراغونو په واسطه روښانه شوې وه. ددې ځایه دمیلمنو دخبرو اوازونه په پاکه توګه تر غوږو راتلل.

قاسم د یوې دروازې د سورې څخه هغوې کتلې شول. په دې خونه کې ډیمونان ، دهغه راهباني ، رومیل او بریتها ټول ناست و. د سولتېن په لاسو کې د ګلونو یوه ګیډۍ وه چې لږ وروسته یې دمقدس پلار تر مخه وړاندې کړې وه اودهغه نه یې ډیره مینه تر لاسه کړې وه. قاسم هغه وخت ډیر ډاډمن شو چې ویې کتل چې بریتها بلکل اندیښمنه نه ده. او په ځانګړې توګه هغه وخت کې ، چې ډیمونان ترې وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« اوهو ! زمونږ د ګراني لور بریټا هغه شتمن او رئیس ورور چیرې دې چې دمقدس جنګ له پاره مونږ ته نذرانه راکول غواړي او دچا له پاره چې مونږ دغه بلنه منلې ده ...»

رومیل په بیړه ځواب ورکړ « مقدسه پلاره ! مورګن د بریټا کوچنی ورور دې ..... مونږ فکر کاوه چې ستاسې په راتلو کې به پوره ځنډ راځی ، په دې خاطر هغه د څه سامان داخستو له پاره بازار ته تللې دې. خو تاسې ډیرژر را ورسیدئ په دې خاطر مونږ ستاسې تر مخ دمورګن په نه موجودیت باندې خجالت باسو .

« نه زویه !... تاسې ته د خجالت د ویستلو اړتیا نه شته ..... هیڅ خبره نه ده ... مونږ به دهغه انتظار وکاږو .»

کله چې ډیمونان دا خبرې کولې نو بریټا قصدا د مارسي ګوته په خپلو ګوتو کې خوځوله ، په ښکاره توګه هغه داهر څه دارادې پرته ترسره کول ، دډیمونان سترګې سمدلاسه د مارسی په ګوته و نښتې ،خو اول یې څه خاص محسوس نه کړل ، بریټا د ډیمونان تر مخه په پوره ادب او درنښت سره ناسته وه. قاسم په زړه کې بریټا ته دعاوې کولې ، خو لږه شیبه همغه څه وشول چې ګمان یې کیده . د ګوتې دبیا بیا خوځولو په اساس دډیمونان فکر د یادونو پخوانیو دریچو ته ولاړ. او یو ناڅاپه یې په ذهن کې څه را وګرزیدل. هغه ته د مارتها ګوته را په زړه شوه .....

اوهو !... دا خو هماغه ګوته ده چې البانوي کنیزې مارتها به هر وخت په ګوته کوله ..... داسې انګیرل کیده چې هغه ته دپخوانیو وختو قصې را په یاد شوې دې. دهغه دماغ سخت ټکان وخوړ . او په حیرانتیا سره یې د ګوتې په لور کتل پیل کړل. هغه په دې فکر کې ونښت چې د مارتها ګوته د بریټا لاسو ته څه ډول راورسیده. دهغه شاطر ذهن یو ناڅاپه سیخ شو او د بریټا دغه بلنه یې د یوې بلې زاویې څخه هم و څارله. خوبیا یې هم صبر و نه شو اوبلاخره یې د بریټا څخه وپوښتل:

« ګراني لورې ! ..... زه وینم چې د خپل لاس دګوتې سره په پرلپسې توګه لوبې کوې ،داسې بریښې چې دا ګوته درته ډیره ګرانه اومحبوبه ده ..»

د ډیمونان د پوښتنې انداز دهغه دشیطاني ذهن غمازي کوله. بریټا په خپلو هڅو کې بریالۍ شوې وه. ډیمونان دمارسي ګوته پیژندلې وه. بریټا د ډیمونان خبرو ته بلکل عام اومعمولي ځواب ووایه.

« مقدسه پلاره ! ..... ددې ګوتو د اخستو یوازې څو ورځې کیږي ، زما په ګوته کې لږ څه تنګه ده. په دې خاطر یې کله کله هسې بې له فکره دسهي کولو هڅې کوم. .....زه دخپل دغه حرکت په اړه بښنه غواړم»

اوس نو بریټا د ګوتې خوزول پریښول ، او د ډیمونان سره د راغلیو راهبانو په لور یې توجه وکړه. خو دډیمونان ذهن په پوره توګه د مارسي د ګوتې سره را ښښتې و. بریټا ورته ددې ګوتې د اخستو خبره کړې وه په دې اساس د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابو جعفر ټول غير ضروري شكونه لرې شول. خو اوس هغه په دې فكر كې شو چې دا ګوته دلته قسطنطنيې ته څه ډول را ورسيده. اوبيا څنګه بريټا ته تر لاسه شوه. هغه ټول هر څه له ياده وويستل او ذهن يې د اوو كالو پخوانيو يادونو لورې ته ولاړ. بريټا د نوو ځوانو راهبانو سره په خبرو كې بوخته وه. په همدې وخت كې ترې ډيمونان يو ځل بيا وپوښتل:

« لورې ! كه زه له تا څخه څه وغوارم.... نو ايا ته به يې مونږ ته عنايت كړې ؟»

روميل دډيمونان دخبرې څخه نا ارامه شو او دبريټا ګوتې ته يې په غور سره وكتل. خو بريټا په ډيره ښه توګه ډيمونان ته ځواب وركړ.

« ولې نه ! مقدسه پلاره ! ددې مقدس جنګ له پاره زه خپل ځان قربانولو ته هم تياره يم.... تاسې حكم وكړئ»

« ماته د مقدس جنګ له پاره نه ، بلكه د خپل ځآن له پاره يو څه په كار دي »

روميل اوس د پخوا څخه نور هم زيات حيران پاته شو . هغه په دې فكر كې شو چې اسماني پلار ته خو په نړۍ كې دهيڅ شې اړتيا نه پيښيږي ، بيا دا بشپ دبريټا څخه څه غواړي. په همدې وخت كې بريټا يو ځل بيا خپله خبره تكرار كړه.

« مقدسه پلاره !.....تاسې زمونږ له پاره اسماني پلار ياست. دخپلو دنياوي بچيانو څخه څه غواړئ ؟ زه ددې غوښتنې له پاره په پوره نا ارامۍ سره انتظار كوم»

ډيمونان سخت را ننښتې و. بريټا هم همداسې خبره كړې وه چې هغه پرې حيران كړې.دا سهي وه چې د يوه راهب له پاره چې ددنيوي مسايلو سره هيڅ ډول اړيكي نه لرى نوبيا هغه دبريټا څخه څه غواړى. خو ډيمونان دبريټا څخه دګوتې دغوښتلو په اړه اخوا ديخوا كيده. ځكه دا د ښځينه ګوتې له پاره جوړه شوې يوه كوچنۍ ګوته وه. او دفكر وړ خبره وه چې د يوه نارينه راهب له پاره به دداسې ګوتې سره څه دلچسپې وي.. حال دا چې نارينه راهب يوې خوا ته ، د چرچ راهباني ښځې هم زيورات نه اغوندي. اوبيا هغه ته د مارسې ددې ګوتې د غوښتنې هيڅ جواز نه و چې هغه ددفاعې خزانې له پاره كومكونه راغونډوى. خو هغه پخپله بريټا ته ويلي و چې هغه دخپل ځان له پاره ترې يوڅه غواړي.... دبله اړخه دا ګوته دومره ارزښتناكه هم نه وه چې ددفاعې خزانې له پاره يې ترې وغواړي. هغه په همدې فكر كې و چې دګوتې خبره څه ډول رامنځته كړي....د لږځنډ وروسته يې اوږده ساه واخسته اوبيا يې په خندا كې وويل:

« په اصل كې ستا دا ګوته زما له پاره د ډيرې دلچسپۍ سبب ده. لمړۍ خو راته دا ووايه چې دا دې دكومه ځايه اخستې ده ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

روميل په پرلپسې توګه په حيرانتياو کې ډوب پاته و . هغه دخپلې ښځې بريټا په لور په پلټونکو سترګو کتل ، بريټا وويريده ..... هغې به څه ويلې واې چې ګوته يې دکومه ځايه اخستې ده . خو خپله انديښنه يې پټه کړه اوسمدلاسه يې وويل: « دا ګوته ما تير کرسمس د غير ملکې سوداګرو څخه په يوه دکان کې اخستې وه. مقدسه پلاره ! په دې کې به څه راز وي ؟»

« ددې ګوتې ځانګړتيا داده چې دا يسوع مسيح ديوې ريښتونې خدمتګارې ګوته وه ..... اوهغه ديسوع مسيح په دين باندې قربان شوې ده ....يعنې شهيده شوې ده ... دهغې نوم مارتها و . اوهغې يوه لور هم درلوده ....»

ډيمونان دهمدې خبرې وروسته خاموشه شو او دقاسم ساه دهغې په سينې کې ګرميده . قاسم غوښتل چې ډيمونان ژر تر ژره د مارسې په اړه څه نورې خبرې هم وکړي. په بې صبرۍ سره يې اړخ بدلاوه را بدلاوه. د بله اړخه بريټا هم نا ارامه وه. ځکه چې ډيمونان دمارسې په اړه په خبرو خبرو کې تم شوې و . بلاخره بريټا په خپله ترې وپوښتل :

« مقدسه پلاره !.... ماته خو دومره نه وه معلوم چې دا ګوته به دومره عظيمه او ستره و خيژي. مقدسه پلاره ! زه داګوته تا ته نذرانه کول غواړم. خو که تاسې را ته په دين مسيح باندې دقربان شوې مارتها په اړه لږ څه هم ووايااست. ځکه تاسې دهغې د يادولو وروسته خاموشه شوئ.. زه هم ديسوع مسيح وينځه يم. تاسې ماته دهغې عظيمې ښځې اودهغې دلور په اړه هرو مرو څه ووايااست. »

ډيمونان د بريټا دخبرو د اوريدو وروسته په ژورو سترګو هغې ته کتل. دهغه په سترګو کې مکاران ځلا راپيدا شوه. معلوم نه ده چې هغه په کومو فکرونو کې ډوب و خوبيا يې هم د لږ شيبه خاموشۍ وروسته يوه اوږده ساه واخسته اوويې ويل:

« دهغې لور مارسي هم د خپلې مور په څير د عيسوی دين ريښتونې خادمه ده ...او د ايا صوفيا مقدسه راهبه ده. ما همغې راهبې ته د تحفې په خاطر دغه ګوته له تا غوښتې ده ..»

ډيمونان د شونډو لاندې په خندا کې دا خبره وکړه .. دهغه دخبرو په واسطه بريټا او روميل دواړه سخت متوجه شول ، بريټا ترې په حيرانتيا سره وپوښتل:

«څه ؟؟ ..داياصوفيا مقدسه راهبه ؟ ..... دهغې څه نوم دې ؟..... مقدسه پلاره ! زه دهغې عظيمې مورد لور او د سترې مارسي زيارت کول غواړم.....»

« سسټر ميري .....دهغې نوم سسټر ميري دې. دتيرو اوو کالو راهيسې مارسي په ايا صوفيا کې دراهبې په څير دنده تر سره کوي... خو دلته هغه دمارسي په نوم څوک نه پيژني ، ټول ورته سسټر وايي. ..... يوائې څو پخوانيو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلکو ته دهغه پخواني نوم معلوم دي. د چرچ نورې راهبانې ورته سستر میري وايي اودا دهغې مذهبي نوم دې
......

دډیمونان دخبرو دپای ته در سیدو سره سم بریټا ترې په ډیرې جذباتي توګه وپوښتل:« اوه ! ....بې چاره سستر میري !..... زه به دا ګوته خامخا دهغې په خدمت کې د وړاندې کولو له پاره تاسې ته نذر کړم»

خواوس د ډیمونان سره دراغلیو راهبانو په سترګو کې حیرانتیا او استعجاب را ځلیده. بریټا د همدې خبرو په وخت کې دخپلې ګوتې څخه دمارسی ګوته را وویسته اوپه لاس کې یې و نیوله. بیا پاڅیده اوپه ډیر درنښت سره یې هغه ګوته ډیمونان ته وړاندې کړه. ډیمونان هم په ډیره احساساتي توګه دمارتها دغه یاددانښتي ګوته واخسته.

د لږڅه وخت لپاره په خونه کې پوره پوره چوپتیا حاکمه وه. بیا ډیمونان په خبرو پیل وکړ او د مارسي اومارتها تړوله قصه یې بریټا او په خونې کې ناستو خلکو ته تکرار کړه ... دا هغه نازکه وخت و چې قاسم د څنګ دکوټې څخه وتلې و. هغه، هغه وخت چې دمارسي نوم یې د سستر میرې په نامه واورید نو د کوټې څخه ووت. کله چې دهغه غوږونو قسطنطنیې ته دمارسی دژوندی اوسلامته رارسیدلو خبر واورید نو په وجود کې یې د جوش او احساس په خاطر لړزه راغله.

د خپل محبوب څخه د لرې کیدو غم او درد نن یو ځل بیا را څوان شوې و. ځکه، هغه د مارسی ډیره زیاته مینه اومحبت کاوه. د هغه په فکر کې هم نه وچې مارسي په قسطنطنیې ته ژوندۍ او سلامته را رسیدلی وي هغه داسې انګیرله چې هغه یې اوه کاله دمخه البانیې ته وړې ده اوبیا هملت چیرې بې درکه شوې ده. خو کله یې چې واورېدل چې مارسي دقسطنطنی د ایاصوفیا په چرچ کې ده نو د بدن وینښتان یې ودریدل .... هغه اوس دخپلې مارسي سره کتلې شول..... مارسي چې کله دهغه سره ووینی نو څه ډول احساس به کوي. همدې دردناکه پوښتنو هغه سرشاره کړې و. اوس نو هغه ته د څنګ په خونه کې د کیناستو اړتیا نه وه. هغه سمدلاسه راپورته شو اوپه پوره احتیاط سره نه یوائې د کمرې څخه بلکه د ټولې حویلۍ څخه بیرون را ووت. اوس یې خپل بل قدم اخست .اوبل قدم یې لږ څه وروسته را ډاګیزه کیدونکې و.

دبله اړخه هلته په خونه کې هغه نازکه حالات را مخته شوي و چې دبریټا تر مخ یې د قاسم ټولې پټې را بربنډې کړې وې. قاسم خو تللې و خو د مارسی د اصلی قصې په اوریدلو سره دبریټا دپښو څخه زمکه بیرون تللې وه. قاسم ددومره اوږده پلان د جوړولو په وخت کې دا خبره له یاده ویستلې وه چې کله چې ډیمونان بریټا ته دمارسي اصلي خبره وکړي نو دقاسم ټول رازونه به را بربنډ شي. او اوس خوبریټا ټوله قصه اوریدلې وه. ددومره ستر راز د خبریدو وروسته دهغه بدن ټول لړزیده او سر یې په ګرزیدو راغلې و. هغه د ډیمونان څخه اوریدلې و

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې څه ډول مارسی د یوه مسلمان عسکر قاسم بن هشام په فریب کې راغلې وه ، ډیمونان ورته دا هم ویلې و چې په لمړیو کې هغه مارسی له ځانه سره راتښتولې وه ، خو تر څنګ یې ډیرې نورې خبرې پټې کړې وې. دنمونې په توګه دا یې ونه ویل چې هغه په «اورنه» کې شل کاله د ابوجعفر په نامه اوسیده ، بلکه برعکس ډیمونان خپل ځان د اورنه د یو پادري په څیر و ښود. او دا یې وویل چې هغه وخت هغه په اورنه کې دباج ورکونکو اوعیسویانو د پادري په څیر هلته اوسیده.

تر اوسه پورې بریټا په دې فکر کې وه چې هغه ددې خلکو تر مخه د مورګن راز را برسیره کړې اوکه نه. په همدې وخت کې د کور دروازه چا و ټکوله. په خونه کې ټول خلک سخت متوجه شول ، په دې وخت ډیمونان په حیرانتیا سره وویل: «ایا ستا ورور کور ته د راننوتلو په وخت دروازه ټکوي اوبیا راځي ؟»

ددې پوښتنې په ځواب کې بریټا او رومیل دواړه حیران پاته شول. رومیل سمدلاسه پورته شو او د کور ددروازې په لور ولاړ تر څو ووینې چې څوک راغلې دې ؟ خوبریټا تر اوسه هم په مخمصې کې راګیر وه. هغې دا فکر کاوه چې په دغه څنګ کوټه کې مورګن پټ ناست دې د بله اړخه دهغه ټول راز را برسیره شوې دې ، له ځانه سره یې فکر وکړ چې هسې نه چې .... مورګن د خپلو رازونو د رابرسیره کیدو وروسته وتلې وي ، هغه ډیره خفه او غمژنه هم وه ځکه مورګن ورته خور ویلې و.او په همدې خورولۍ کې یې ورته درواغ ویلی و اودخپل مقصد له پاره یې تري کار اخستې و. بریټا د وینې غړپ کړې و. خو په خوله یې د څه ویلو جرءت نه کاوه. لږه شیبه وروسته رومیل بیرته راستون شو ، دهغه په لاسو کې یوه زیړه څرمنیزه لفافه وه ، دا د بازنطینی دربار ځانګړې لفافي وې چې د پیغاماتو د لیږدلو له پاره به یې ا ستعمالولې. ډیمونان د څرمی لفافې په کتلو سره حیران شو اوسمدلاسه یې د رومیل څخه وپوښتل: «دا څه دې ؟... دا خود شهنشاه له اړخه پیغام ښکاري ؟.....چاراوړ ؟»

ډیمونان ډیر بې صبره شوې و. رومیل لفافه ډیمونان ته ورکړه او ویې ویل:

« ستا کوچوان ته کوم سپاهي ورکړې وه .»

ډیمونان ته په لمړي ځل دا ډول اتفاق ور په برخه شوې و چې د قسطنطنیې پادشاه هغه ته په څرمي لفافه کې لیک ور استولې و. هغه په دې کار ډیر حیران هم و. ځکه چې دا ډول لفافې به هغه ته ددربار څخه اوه کاله مخکې هغه وخت چې هغه په اورنه کې و راتلې. سمدلاسه یې لفافه پرانسته ، اودهغې څخه یې څرمنې کاغذ را وویست او ژر ژر یې ولوست. دا رینښتیا هم د شهنشاه پیغام و. که څه هم مهر یې لږ څه پخوانې شوې و خو د لیک په پاې کې اصلي مهر لګیدلې و. په لیک کې راغلي و:

مقدس پلار ، ډیمونان !

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا شهنشاهي پيغام دې ، چې ته همدا اوس ، په همدې وخت کې دقسطنطنيې د شهنشاه قيصر ، قسطنطين ، په خدمت کې حاضر شې ، په ډېرې مهمې او پټې مسئلې باندې د خبرو له پاره تاسې دلته را بلل کيږئ.

فقط

شهنشاه قسطنطين

دډيمونان ذهن د حيرانتيا ډېر نور شکيده ..... ځکه تر ننه پورې ورته داسې کوم پيغام نه وراغلي. لمړۍ خو دشهنشاه قاصد د ډيمونان سره د کتلو نه مخته بيرته نه ستنيده. اوبيا دا لمړۍ ځل و چې شهنشاه هغه په دا سې بيړه خپل ځانته باله. خو څرميزه لفافې او د شهنشاه مهر دا ډاګيزه کوله چې ليکنه ريښتونې ده. ډيمونان يوه لمحه هم ځنډ مناسب و نه ګاڼه او را پاڅيد ، هغه د خوراک له پاره روميل او بريټا څخه بښنه وغوښته اوبيا يې د شهنشاهی پيغام عذر وړاندې کړ او دهغوې څخه يې د تللو اجازه واخسته اودخپلو ښځينه راهبانو ملګرو سره يو ځاى د شهنشاه دمحل په لور روان شو.

دا چې ماښام څه وخت شروع شوې و او شپه څه وخت پيل شوې وه ، خو کله چې ډيمونان دخپلو راهبانيو سره د روميل دکوره ووت نو په کوڅه کې پوره تياره خپره شوې وه. کوچوان دکليسا د ځانګړې بګۍ ددروازې سره تيار ولاړ و. ډيمونان د کوچوان ددې تيار دريدو په اړه هغه ته په زړه کې افرين ووايه. او کوچوان ته يې د څه ويلو پرته د بګۍ شاتنۍ پرده پورته کړه اوپه بګۍ کې سپور شو ، راهباني هم دهغه سره يو ځاې سپرې شوې. ډيمونان په ګاډۍ کې د کيناستو سره سم کوچوان ته په لوړ اواز ووېل :

« د شهنشاهي قصر په لور ولاړ شه »

بګۍ د قسطنطنيې په سړکونو ځغليده. ډيمونان نن د پخوا څخه ډير نا ارامه و. نن دهغه شپږم حس هغه د نامعلومه پيښو څخه خبراوه .او اوس دمارسې د ګوتې او د شهنشاه د ليک وروسته خو هغه نور هم ډير احساساتى او نا ارامه شوې و.

ناڅاپه يې احساس وکړ چې دهغه دغه دپردې بګۍ په کوم وران سړک باندې ځغلي. ډير زيات انديښمن شو او ويې ويل...دا څه دې ؟..... کوچوان مونږ کومې لورې ته راوړو ؟ دا سړک خو دشاهي محل لورې ته نه ورځى. بلکه د ښار اسيايي برخې ، کومې لورې ته چې ابنايې فاسفور س دې ، ور ځي ، ددې لورې خو قسطنطنيې ته کوم ګواښ نه دې متوجه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دډیمونان بګۍ اسونو د هوا سره خبري کولې او په همدې لورې روانه وه. ډیمونان ډیر وارخطا شوې و.او اوس هغه دا محسوسوله چې دهغه شپږم حس دکومو خطراتو په اړه هغه ته خبر ورکاوه. هغه په ډیره اندیښنه د ګاډۍ کوچوان ته ورغږ کړ..کوچوانه... کوچوانه....کوچوانه.... !»

خو که کوچوان واې نو دهغه غږ به یې اوریدلې واې. دهغه کوچوان اوس په دنیا کې موجود نه و. دهغه لاش د نوي کوچوان تر پښو لاندې پروت و.

اوس نو ډیمونان کوچوان ته غږ کول بند کړل او خپل خنجر یې را وویست. اوغوښتل یې ددې خنجر په واسطه د کوچوان کار و خلاص کړي. هغه په رواني ګاډۍ کې دخپله ځایه پورته شو اود بګۍ مخکینۍ پرده یې څیري کړه . په دې وخت کې ددوارو راهبانیو رنګ د زیړ لرګي په څیر ژیړ شوې و ، ډیمونان د بګۍ مخکنۍ پرده و څیرله اوغوښتل یې د کوچوان پورې ځان ورسوی. اوغوښتل یې د شا له اړخه پرې حمله وکړي. خو څرنګه چې کوچوان په دې وخت کې قاسم و ....اوهغه ددې ټول پلان جوړونکې و نو په دې اساس ددې کار څخه لا تر مخه خبر و. کله چې ډیمونان دشا له اړخه په قاسم باندې وار وکړ نو قاسم یوې لورې ته ښکته شو او د ډیمونان ګذار خطا ولاړ. خو ډیمونان پخپله دقاسم په خواکې راپریوت ، قاسم سمدلاسه په خپل ښي لاس دهغه څټ راتاو کړ ، اوس نو بګۍ هم د ښار دیوال ته ور نژدې شوې وه. قاسم سمدلاسه په خپل چپ لاس د بګۍ داسونو واګې راښکودې او لږه شیبه وروسته بګۍ تم شوه. قاسم د ډیمونان څټ دومره سخت نیولې و چې ډیمونان و نه توانید په هغه باندې دخپل خنجر بل ګذار وکړي. قاسم خپل مخ په تور نقاب کې پوښلې و. په دې خاطر ډیمونان قاسم و نه شو پیژندلې. کله چې بګۍ و دریده نو قاسم د ډیمونان د خنجر لاس و مروړه ، د ډیمونان خنجر د بګۍ په منځ کې ولوید....راهبانې دومره ویریدلې وې چې ددې ځایه دوتلو اوتیښتې هیمت یې هم له لاسه ورکړې و. اوبیا داټول هر څه په ناڅاپی توګه مخته راغلي و.

قاسم د ډیمونان څټ په همغسې سختۍ سره نیولې و ، د بګۍ څخه یې را ښکته کړ او د دیوال په لور یې ورټیل واهه ، هلته ددیوال د تیږې سره د ډیمونان دسر دلګیدو نه وروسته ډیمونان هملته لاندې پریوت. اوس نو قاسم خپله توره راویستلې وه. معلومه نه ده چې دقاسم توره به د څومره کالو راهیسې د ډیمونان وینو ته تږې وه ، دهغه ډیمونان ، چې شل کاله هلته د عثماني سلطنت د ستر خطیب په څیر یې په سلطنت کې دبغاوتونو د راپارولو له پاره هڅې کړې وې او مسلمانانو ته یې فریب ورکړې و اوبیا یې د قاسم ورندار سکینه دهمدې بغاوتونو په پایلو کې شهیده کړې وه. دقاسم په ذهن کې دهغه ټول جرمونه را ګرزیدل خو دډیمونان د ژولو تر مخه قاسم دواړه راهبانې د بګۍ څخه را ښکته کړې او د ډیمونان سره یو ځاې د ښار دیوال ته و درولې. اوس هغه غوښتل ابوجعفر ته د مرګ سزا ورکړي خو په هغه یې د پریکنده وار کولو نه مخته دخپله مخه نقاب پورته کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو قاسم د ډیمونان مخته ولاړ و.... دواړه پخواني اشنایان داوو کالو وروسته یو دبل مخې کې ولاړ و. ډیمونان سمدلاسه قاسم و پیژانده ، بیا ورته قاسم وویل:

« ابو جعفره ! .....ته به په یقین سره ما پیژنې ،ماتاته ویلي و چې ستا مړینه زه په خپله توره لیکم. اوس ګوره ، زه دخپلې ژمنې د پوره کولو له پاره ستا ښار اوستا کور ته راغلې یم..... اوستا تر مخه ولاړ یم... داخري ځل له پاره دخپلو ګناهونو څخه توبه وکړه. ځکه چې ستا ګناهګانې ډیرې زیاتې دي ، شوني ده چې ددې توبې په واسطه به یې څه در ته وبښل شي.»

د ډیمونان ټول جسم سخت لړزیده. ځکه نن ورته دخپلې مړینه په اړه سل په سله ډاډ وړپه برخه و. هغه دقاسم په مخکې په ژړا او فریاد سره وویل:

« قاسم بن هشامه.....دخداې له پاره ما مه وژنه.... ماته بښنه وکړه... ته چې له ماڅخه څومره دولت اوشتمنې غواړې زه یې درکولو ته تیار یم خو ماته بښنه وکړه....»

خو قاسم دلته د ذاتې بدلې اخستلو له پاره نه و راغلې. او ه راغلې وې نو دهغه د ژړا اوفریاد په واسطه به یې هغه ته بښنه کړې وې. هغه خو د یوه ډیر ستر مقصد له پاره دلته راغلې و. اوهغه د ډیمونان په وژلو سره تر سره کیده. قاسم دډیمونان د ژړا اوفریات لورې ته هیڅ توجه و نه کړه اوپه یوه ګذار یې دډیمونان کار پاې ته ورساوه. د ډیمونان سره لاندې د ښځینه راهبانو په پښو کې ولوید. هغوې یو وارې چغې اوسورې جوړې کړې ،اوس نو قاسم ته یو ناخوښه کار کول هم ور په غاړه و. هغه باید دغه دواړه ښځینه راهبانې هم له منځه یوسي ځکه چې دهغوې څخه دراز د راڅرګندیدو ویره وه..... په همدې اساس یې زړه سخت کړ اودواړه ښځینه راهبانې یې هم یوپه بل پسې له منځه یوړې. بیا یې دهغه ځایه د راستنیدو نه مخته د ډیمونان کالې ولټول اودمارسی ګوته یې ترې بیرته راواخسته ، ددې وروسته قاسم یوډیر عجیبه کار وکړ ، دخپله جیبه یې د رومن کتولیک یو صلیب راوویست ، دا صلیب د سرو زرو څخه جوړ شوې و. هغه یې د ډیمونان په لا س کې داسې و رکړ لکه د مړینی څخه مخته چې ډیمونان دقاتل سره لاس و ګریوان شوې وې خو وروسته یې هغه د ډیمونان دلاس څخه بیرته واخست او د یوې راهبې په لاس کې ورکړ.....په حقیقت کې ددې راهبې لاش په یوې داسې زاویې کې غورزیدلې و چې په قاتل باندې یې حمله را څرګندیده. اوس نو قاسم د خپله کاره فارغه شوې و. خپله توره یې په تیکې کې کیښوده ، خپل کالې یې لرې کړل ځکه هغه په وینو ککړ شوې و ، هغه ددې کالیو لاندې نور کالې درلودل اوس نو قاسم د بګۍ څخه یو آس را پرانست اوپرې سپور شو ، لږ شیبه وروسته هغه دښار په لور بیرته ور روان و. دښار د منځه د تیریدو په وخت کې قاسم دخپل په وینو ککړ لباس څخه چې په لاسو کې یې نیولې و ، ځان خلاصول غوښتل. کله چې دښار ګنده لښتې ته ورسید نو په دې لښتې کې یې خپل په وینو ککړ لباس ور واچاوه. دهغه ځایه د لږ څه تلو وروسته یې دبګۍ آس هم په یوې تیارې کوڅې کې پریښود ، اوس نو قاسم

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره د په وینو ککړې تورې پرته بله څه کومه نښه نښانه نه وه پاته. قاسم فکر وکړ چې توره به هلته په کور کې پاکه کړي.

قاسم ته نه وه معلوم ، چې په بریټا باندې څه ډول انقلاب تیر شوی دی. ځکه بریټا دهغه د اصلیت څخه خبره شوې وه. خو قاسم په پوره بې خبرۍ سره دکور په لور روان و. نن قاسم دخپل مشکل او ستونزمن پلان لمړۍ برخه په ډیره ښه توګه پای ته رسولې وه. قاسم نن هغه وخت دکوره ووت چې دمارسي ذکر یې واورید ، تر هر څه دمخه یې د شهنشاه یو جعلي لیک کوچوان ته ورکړ او ورته یې وویل چې دا لیک فادر ډیمونان ته ورسوي. اوبیا دا جعلي لیک هم په حقیقت کې دشهنشاه یو پخوانې لیک و چې اوه کاله مخته شهنشاه د ډیمونان په نامه لیکلی و. په هغه وخت کې قاسم په اورنه کې شاهي سراغ رسانه و. اودالیک یې لاسو ته ورغلې و ، خو هغه وخت ډیمونان د اورنه څخه تښتیدلې و. قاسم یوه ورځ مخته همدا لیک دخپلو کالیو څخه را وویست اود یوه تیزې پترۍ په واسطه یې دهغې لیکې خرابې کړې او په ځای یې په لاطینی ژبه کې څه نوې کرښې پرې و ښکلې. اوپه دې توګه قاسم دشهنشاه اوه کاله پخوانې خط په ډیره ښه توګه استعمال کړې و.

کله چې قاسم دا لیک کوچوان ته ورکړ ، نو پخپله د بګۍ شاته پټ شو اوکوچوان یې تر څارنې لاندې ونیو. کوچوان نیغ ورغې اود رومیل دکور دروازه یې ورو ټکوله..... اوبیا کله چې کوچوان د لیک د ورکولو نه وروسته بیرته راستون شو نو قاسم پرې حمله وکړه او ګردن یې ورمات کړ.

دا ټول هرڅه سهي و ، خو قاسم دبریټا د زړه نه بې خبره و. بریټا په دې وخت کې هم په خپله بستره باندې پرته وه او ددردمن زړه ددرد د هیرولو هڅې یې کولې. د سترګو یې اوښکې راتلې ، دهغې تر څنګ ولاړ رومیل ډیر اندیښمن و ځکه چې هغه دحالاتو د حقیقت نه بې خبره و. په دې اساس یې دبریټا څخه په ډیر قهر وپوښتل:

« بریټا ، نور نو بس دي. تا مقدس پلار ته دخوراک له پاره بلنه ورکړې وه څه وشول که هغه دمجبورۍ له مخې زمونږ دعوت و نه خوړ.... دمورګن په اړه هم غم مه کوه. هغه خو هسې هم اواره انسان دی. د سهار نه تر ماښامه پورې دښار کوڅه کوڅه لټوي..... پریږده چې راشي... نن به یې زه پوښتنه وکړم.»

د رومیل اخري خبره د بریټا په زړه باندې لکه د نشتر په څیر ولګیده. هغه په دې پوهیده چې مورګن به له دې وروسته بیرته دلته رانشي. هغه خو یو مسلمان جاسوس قاسم دی. هغه غوښتل چې د فادر ډیمونان څخه اصل قصه واوري ،هغې ته بلکل دا ډاګیزه شوې وه چې هغه مورګن نه بلکه مسلمان جاسوس دي ، هغې دا فکر هم کاوه چې که چیرې قاسم یې کورته راشي نو څه ډول عکس العمل به ورته ښیئ ، دهغه زړه دا ویل چې هغه باید ووژل شي ، ځکه چې مورګن ورته په درواغو خوړ ویلي و .او فریب یې ورکړې و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوبیا درومیل خبره سهي وختله . لږه شیبه وروسته بریتیا دخپل کور په دروازه باندې همغه مخصوص تکار احساس کړ چې قاسم به د راتلو په وخت کې کاوه . یو ناڅاپه یې راټوپ کړ اوکیناسته . زړه یې په زوره زوره درزیده ...... بیا یې دا فکر وکړ چې ایا هغه دغه مسلمان جاسوس وژلې شي ... خو هغه دا هر څه د رومیل څخه پټول غوښتل . هغه په همدې کشمکش کې وه چې رومیل قاسم لاس نیولې خونې ته راننویست.....دبریتیا سترګې په قاسم و نښتې سمدلاسه په خپله بستره باندې را پاڅیده او کیناسته . سولتن په همدې بستره دخپلې مور سره یو ځای په خوابه خوب ویده و .....شپه ډیره تیره شوې وه . اوس نوبریتیا قاسم ته همداسې په زیر سره کتل . قاسم د بریتیا د پرلپسې تیزو کتلو څخه وویرید او هغه یې ځانته یو ګوابښ وګانه .

« بریتیا خورې ! ..... خیریت خودې ؟ ..... داسې بریښې چې دمقدس پلار دعوت ډیر ژر پای ته ورسید . ما به څه کړې و . زه خو ددې ځایه د لږې شیبې له پاره ولاړم خو کله چې بیرون ووتلم نو هغه وخت حیران پاته شوم چې د رومن کتولیک پادریان مې وکتل چې په ښار کې ازاد ګرزیږي او دخپل مذهب په لور خلکو ته بلنه ورکوي ، ددې حالاتو په کتلو سره زه ډیر غمژن شوم او دهغوې څخه د یو څو سره مې بحث پیل کړ . همدا علت دې چې پر ما نا وخته شو . دلته په راتلو سره را ته ځرګنده شوه چې پر ما نا وخته شوې دې ، ځکه دلته راڅخه دعوت هم تیرشوې و .»

دقاسم دخبرو په اوریدو سره خو رومیل خندل خو دبریتیا په مخ کې کوم بدلون رانه غې . او راغلې به ځنګه و . ځکه هغه خو اوس د ټول حقیقت څخه خبره شوې وه . بریتیا په ډیر غور سره دقاسم په لور کتل . .... قاسم شرمنده شانته شو او خپلو اړخونو ته یې کتل . .....بلاخره یې وویل : « بریتیا خورې ! .... داسې بریښې چې ته له ماڅخه ډیره زیاته ناراضه شوې یې . زه له تاڅخه د زړه له کومې ښښنه غواړم او ژمنه کوم چې په راتلونکې کې به تا له ځانه نه خفه کوم .»

خو بریتیا د ټس نه مس نه شوه . یعنې په حال کې یې کوم بدلون رانغې . اوس نو قاسم ته هم اندیښنه زیاته شوه او فکر یې وکړ چې هرو مرو کومه خبره شته . را وګرزید او رومیل ته یې وکتل . خورومیل په خپل همغسې سادګۍ سره ولاړو او خوله یې دخندا نه وازه وه .....قاسم یو دوه قدمه ور وړاندې شو او دبریتیا تر څنګ و درید . اوس نو هغه د بریتیا په سترګو کې ور لیدل ، دلته خاموشي نه وه ، بریتیا یواځې په خپلو شونډو خاموشه وه. خو سترګې یې ؟...... سترګې یې د درد ، تکلیف ، غم او اذیت له لاسه ډیرې سختې شوې وې . قاسم د لمړې ځل له پاره دا احساس کړه چې د بریتیا دغه قهر اوغضب دکوم علت پرته نه دې هرو مرو کومه داسې خبره شوې ده چې بریتیا پرې دومره په غضب شوې ده . اوس نو رومیل هم تر یوه حده پورې بدل شوې و . قاسم یو قدم نور هم ورمخته شو .....او خپل یولاس یې ور اوږود کړاو د بریتیا په اوږه یې کیښود تر څو هغه راضی کړی . خو بریتیا داسې یو حرکت

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړ چې قاسم اورومیل یې دواړه حیران کړل. بریتها دغم اوغصې ډک انداز کې لاس را اوږود کړ او قاسم یې دګریوانه و نیوه او په سختۍ سره یې رابښکود او په چغو چغو کې یې ورته وویل:

« درواغجنه ، مکاره ، دوکه بازه .....تا د یوې خور اعتماد ته دوکه ورکړې ده ....اوبیا ریښتونې خور ته .... زه به هیڅکله هم تا ونه بښم..... زما دسترګو اخوا شه....»

بریتها ډیره په غصه وه ، سلګۍ یې وهلې..قاسم بیا بیا درومیل په لور کتل ترڅو هغه ورته اصل خبره وکړي.. خو رومیل ته هم دخبرې حقیقت نه و څرګند . نوقاسم ته به یې څه ویلې وای . هغه پخپله دخپلې ښځې ددې حرکت څخه حیران شوې و خوبیا هم ډیر ژر رامخته شو اوبریتها یې تر کنترول لاندې راوړه.اوتسلې یې ورکړه :

« بریتها !....بریتها ! ..... ځان سنبال کړه .... په تا څه وشول....څه خبره شوې ده ؟ چې ته په مورګن باندې دومره په غضب شوې یې ؟ ماته یې هم ووایه ...بریتها !.....بریتها !.....»

خو بریتها داسې ښکاریده لکه هیڅ چې نه اوري. هغه د رومیل په ورمخکی کیدو باندې دقاسم ګریبان پریښود . خو سختې سلګۍ یې وهلې اوژړل یې. بیرته ولاړه او په بستره باندې کیناسته. رومیل یې هم تر څنګ کیناست. په همدې وخت کې قاسم وویل:

« داسې بریښي چې دبریتها خور طبیعت ډیر خراب دې. پریږده چې پر ما د خپل زړه بړاس را وکاږي. هغه ماته په قهر ده. پریږده چې خپله غصه وکاږی....»

رومیل هسې په یوه بې نومه شانته توګه دقاسم لورې ته وکتل. قاسم ته هم ډیره عجیبه شانته ښکاره شوه. دبریتها سلګې نورې و دریدې. قاسم نور هلته خبل ځان غیر ضروري احساساوه ، دهغه ځایه راووت اوخپلې خونې ته ولاړ.تر هر څه لمړۍ یې خپله توره د تیکې څخه را وویستله او دټولو د سترګو پټه یې ښه پریمنځله. اوس نو هغه بلکل صافه اوپاکه وه. هغه دابوجعفر او دهغه دملګرو دوژلو اخري نښه هم له منځه یوړه. بیا یې توره راواخسته په دیوال یې وځړوله اوبیا په پوره ارام سره ویده شو. بیرته کورته د راستنیدو وروسته دبریتها د کړچار په کتلو سره قاسم ډیر اندیښمن شوې و....یا الهي دا څه پیښ شول.. په همدې فکر کې وه چې په بریتها باندې څه وشول؟ خو هیڅ ځواب یې په ذهن کې نه راګرزیده. په همدې فکرونو کې ډوب تر یو وخته پورې اوخت را اوخت ، او کله چې ورته خوب راغې نو دخوب په ښایسته وادیو کې یې سترګې پټې کړې.

بریتها ډیر زیات ژړلی و. په دې اساس یې د زړه ټول قهر اوغضب د ژړا سره له منځه تللې و. هغې تر ډیره پورې ژړل ، رومیل تر ډیره پورې دهغې سر په خپل زنګون ایښې و او ورڅخه یې پوښتل چې اخر تر څه وخته پورې به ژاړې اوتر څه وخته پورې به په مورګن باندې په غصه وې. خوبریتها رومیل ته هیڅ هم نه ویل نه غوښتل. یواځې همدومره یې وویل اوخاموشه شوه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«روميله !.....بس ما پرېږده چې پرېوځم..... زما سر ډېر زيات دردمن دې....»

روميل بريټا په بستره باندې پرېښوده .... او په پوره مينه يې دهغه په سر زور کاوه . ..لږه شيبه وروسته بريټا په خوارږه خوب ويده شوې وه.

خو روميل ته خوب نه راته. هغه به بيا اړخ بدلاوه. دهغه په ذهن کې دبريټا الفاظ را ګرزېدل....درواغجن ، مکاره ، فريبي ، دوکه بازه ...تا يوې خور ته دوکه ورکړې دې .... هغه په دې فکر کې وه چې اخر مورګن بريټا سره په څه کې دوکه کړې ده ؟ تر يوه وخته پورې همداسې و او بيا دخرګوش په خوب ويده شو .

خو نيمه شپه وه چې دروميل سترګې خلاصې شوې ....خپل اړخ يې بدلاوه نو حيران شو چې خپل ښځه په بستره ونه کتله ، بريټا به چېرې وي ؟ .... هغه په فکر کې شو . اوبيا معلومه نه شوه چې دهغه په زړه کې به څه انديښنې راټوکيدلې وې چې راپورته شو ، کيناست او بيا په ډېره پټه توګه دخپلې کمرې څخه راووت ،هغه غوښتل بريټا پيدا کړې دهغه په زړه کې دا راګرزېدل چې هرو مرو کومه خبره شته . هغه تر ټولو دمخه د مورګن کمرې ته ورغې .... او کله يې چې وکتل چې بريټا په ريښتيا هم د مورګن په کوټه کې ده نو په زړه کې يې ډول ډول انديښنو سوره وکړه ، په ډېر احتياط سره يې قدم اخست ترڅو د قدم څخه يې کوم اواز را پيدا نه شي ، لږه شيبه وروسته هغه د قاسم د کوټې نه بيرون دکړکۍ سره ولاړ و . ددې ځايه هغه د کمرې دننې حالات کتلاې شول ځکه په کمره کې مشال روښانه و . روميل وکتل چې بريټا دقاسم دبسترې سره نژدې ولاړه ده اوقاسم تر اوسه په بستره پروت دې ، د روميل زړه ددې منظرې په کتلوسره په درزهار شو اوساه يې په سينه کې سوزيدله ...ځکه هغه دمشال په رڼا کې دکوټې دننه حالات په ښه توګه کتلاې شول...هغه وکتل ...... چې بريټا...... په قاسم باندې ور پرېوځې .... اوبيا د قاسم دسينې په لور ورښکته کيږي.....

د روميل شونډې او حلق وچ شوي و ..... ځکه معلومه نه ده چې بريټا د قاسم په سينې باندې دورښکته کيدو څخه څه مقصد لري..... بيا بريټا په ناڅاپي توګه راپورته شوه.....ښې لاس يې په هوا کې پورته کړ، روميل ته د بريټا په لاسو کې يو ځلانده خنجر تر سترګو شو . خو هغه هيڅ هم نه شو کولاې ..... ځکه چې بريټا په خپل خنجر باندې ....ګذار کړې و .... بريټا دخپل وررور په سينه باندې دخنجر ګذار کړې و ، په دې وخت کې روميل خپلې سترګې بندې کړې، ځکه چې دا دهغه په زغم کې نه وه چې دمورګن په څير يو روزل شوې عسکر دې ديوې ښځې په لاسو په داسې خوب کې ووژل شي ... خو هغې هيڅ هم نه شو کولاې. هغه خو د نور څه د کتلو له پاره راغلې و ..... خو دلته قصه بدله تر سترګو شوه ، بريټا خو مورګن وژلې و ..... خو دا څه و ؟ ؟.....روميل يو بل منظر هم وکوت ..... قاسم بچ پاته شو .... هغه وخت چې بريټا د يوې خور په څير د قاسم تندې ښکل کړ ...نو همغه وخت د قاسم سترګې خلاصې شوې وې خو ځان يې بې خبره واچاوه . اوکله چې بريټا د يوې عيسوي مذهبې په څير د يوه مسلمان جاسوس د وژلو له پاره خپل خنجر په هوا کې پورته کړ نو قاسم په پوره توګه خپلې سترګې پرانستې او د

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

بريتا د خنجر لاس يې كلک و نيوه. بريتا په دې خاطر په قاسم ور ښكته شوې وه چې هغې په نړۍ كې همدا يو ورور درلود اوغوښتل يې دې ورور ته په اخري وخت كې هم خپله مينه وركړي. خو بريتا د قاسم د تندي د ښكلولو نه مخته تم شوې وه. هغه ته دا فكر پيدا شوې و چې هسې نه چې دغه چالاكه قاسم را بيدار نه شي ،هغې خپله اراده بدله كړه او په زړه يې تيره كيښوده او د مسيح ددين د پيروې په خير يې دخپل دښمن كار پاي ته رسوه. خو قاسم لا دمخه بيداره شوې و ، په دې خاطر يې په خپل وخت دهغې ګذار تم كړ او په خندا راپورته شو .

« خورې څه خبره ده ؟..... له ما څخه څه ګناه شوې ده ؟..... چې ته دهغې ګنا په بدل كې زما ژوند ختمول غواړې...»

« ته ...ته ... درواغجن اوفريبكاره يې . تا د يوې خور باور اواعتماد ته دوكه وركړې ده . تا ماته دخپلې مينې ددرواغو قصه كړې وه او زه دې دمسيح ددين پر خلاف استعمال كړې يم . زه ستا د ژوند په ختمولو سره خپله دنده تر سره كول غواړم. زه به هيڅكله هم تا ژوندي پرې نږدم....»

بريتا ډيره په غصه وه ، قاسم حيران پاته شوې و چې اخر د بريتا تر مخه دهغه راز څنګه رابر سيره شوې... هغه په همدې فكر كې و چې بريتا يوځل بيا ورته وويلي...

« تا مارسي ته دوكه وركړې وه . اوهغه د ې د مسيح ددين پر خلاف استعمال كړې وه ..... اوبيا دې ماته دوكه راكړه او دخپلو ناولو مقصدونو له پاره دې زه هم استعمال كړم. ماته ستا حقيقت ټول را څرګند شوې دې... ته مورګن نه يې ..... قاسم بن هشام يې....»

اوس نو دقاسم له پاره ددې نه زيات پټيدل مناسب نه و . ځكه دهغې ټول رازونه را برسيره شوي و . تر يوه وخته يې خپل سرټيټ كړ ، بريتا ورته په ډير غضب سره كتل.... يو ناڅاپه په ژړا شوه او سلګۍ يې ووهلې.

« ما خو له تا داهيله نه درلوده ، ولې دې د همغه لمړۍ ورځې څخه راته ونه ويلې چې ته مسلمان يې.بيا به هم زما ورور واې. زما خو مسلمانان بدې نه ايسي ..... واې .... يو هغه مسلمان و چې د جنګ په دوران كې يې د فاتح لښكر په خير زما د كوچنې دپيدا كيدو په وخت كې زماسره په وخت مرسته كړې وه ، اويو ستا په خير مسلمان وې چې زما د سادګۍ نه يې ګټه پورته كړې او ديوې خور په خير يې ماته دوكه راكړې ده.

هغې په زوره زوره ژړل. قاسم د هغې ترمخه ټيټ سر ولاړ و . بيا يې دلمړي ځل له پاره سر راپورته كړ.... دهغه په ستركو كې هم د اوښكو لمدوالې و. اوپه ډيره حسرتناكه توګه يې بريتا ته وكتل او ورته يې وويل:

«بريتا خورې ! ماتا ته هيڅ ډول دوكه اوفريب نه دې دركړې. زه اوس هم ستا همغسې ورور يم ، ما د ډيمونان سره څه پخواني حساب كتاب درلود . هغه نه يواځې زما دپلار او ورندار قاتل و بلكه هلته په « اورنه» كې دشلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کالو راهیسې د «ابوجعفر» په نامه اوسیده ..... هغه د سلګونو مظلومو مسلمانانو قاتل هم دې .... هغه د کلیسا پخوانۍ خدمتګاره مارتها بیګم په خپلو لاسو وژلې ده. اودهغې لور مارسي یې راتښتولې ده ... خو که چیرې ماتاته دا خبرې پخوا کړې وې نوبیا خو به دا دومره رازونه نه راسپړیدل کیده. زما د کرچار په اساس مسلمانانو ته څه مه وایه ... زه همغه مسلمان یم چې دبوسنیا په کوڅه کې مې ستا د اولاد د پیداکیدو چغې واوریدې اوستاکومک ته مې دروځغاستل..... هو زه همغه شخص یم .... اوزه تاته دا هم ویل غواړم چې ستا دهغه وخت سهیلۍ «ماریا» اوس زما د ورور ښځه ده ....اونوم یې مریم دې ..... اوستا بوسنیایي شهزادګۍ زما ښځه ده ... اودهغې نوم حمیرا دې .... ستا بارټا کوزین اوس عباس ګرزیدلې دې .... ما خو ته همغه ورځ خپله خور ګرزولې وې ، په داسې حال کې چې تا ماته یواځې خو ورځې دمخه ورور ویلې دې. اوس ته راته ووایه ... ایا ماتاته دوکه درکړې ده ....؟»

په بریټا سکته راغلې وه ... هغه حیرانه دریانه ولاړه وه ..خوله یې دحیرانتیا نه خلاصه پاته وه . کله چې قاسم د حمیرا ، مریم او عباس په اړه خبرې وکړې نو بریټا د استعجاب په سمندر کې ورلاهوشوه. هغه مسلمان ځوان ته چې هغې د تیرو اوو کالو راهیسې په ناسته ، ولاړه ، ملاسته ، ویښه او خوب کې دعاوې کولې ، هغه همدلته دهغې تر مخه ولاړ و . که چیرې په هغې ورځ قاسم نه واې نو بریټا به هم نه واې او نه به یې دغه د ګل په شان کوچنې داسې سلامت اوروغ رمټ ګرزیداې. پخپله بریټا او رومیل دخپل زوې نوم هم دهمغې شپې دکومک په مناسبت سره ایښودې و ، خو اوس یې هغه ته دسلطان مراد په ځاې سلتن ویلې. دا خو هم دسلطان خراب کړل شوې لفظ و . دبریټا سترګې تر اخري حده پورې پرانسې وې ، ان تر دې چې دښو رپول یې هم هیر شوې و . قاسم د تیرو څو ورځو راهیسې دهغې سره په کور کې وه خو هغې نه و پیژندلې او څنګه به یې پیژندلې وې ، د اولاد دپیدا کیدو په وخت کې خو هغې قاسم په سترګو هم نه و کتلې. هغه یواځې همدومره پوهیدله چې یو مسلمان ځوان په دومره ستونزمن وخت کې ورسره مرسته کړې وه ...

دکمرې نه بیرون د ټکار اواز راغې. قاسم اوبریټا دواړه هغه لورې ته متوجه شول ..... دا به څوک وې ؟... قاسم را وګرزید اوخپله توره یې دتیکې راوویسته. خوبریټا پوهیدلې وه ، قاسم دلوڅې تورې سره بیرون وتل غوښتل خوبریټا یې لمن و نیوله »

«وروره ! بیرون مه ځه ! داسې بریښې رومیل زمونږ خبرې اوریدلې وې ، توره دې بیرته په تیکې کې کیږده ، رومیل ستا دښمن نه دې.»

کله چې قاسم درومیل نوم واورید نواعصاب یې ارام شول ، بریټا ورته یو ځل بیا وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« وروره ! ما وبښه. دا خبره به دې همغه لمرې ورځ راته کړې واې ، زه خو دتیرو اوو کلنو څخه په ناسته پاسته کې تا ته دعاوې کوم. خو ته ماته په داسې حالاتو کې تر لاسه شوې .... که نن مې دلاسه څه بد پیښ شوی و نو دحشر په ورځ به مې تا ته څنګه سترګې دراړولې ...»

خو پخوا تر دې چې قاسم د هغې ځواب ورکړې ، رومیل د توپان اوباد په څیر کمرې ته راننوت ، په لاس کې یې لوڅه توره نیولې وه او مخ یې د غضب څخه تک سور شوې و . کمرې ته د راننوتلو سره سم یې په غرنده اواز سره وویل:

« فریب ورکونکې میلمه ! زه ستا د وژلو له پاره نه یم راغلې ... زه تا ته یوآخې همدومره ویل غواړم چې سهار وختې د قسطنطنیې څخه بیرون ووځه ، مونږ چې تا ته ستا دا حسان کومه بدله درکوله ، دهغې نه موخو ځله زیاته بدله درکړې ده. خوبیا هم زه دخپلې ښځې او زوې د صدقې له پاره ستا ژوند ببنم .... هو که چیرې د لمر خاته نه وروسته مې په قسطنطنیې کې وکتلې نو دټول ښار پولیس به ستاپسې واچوم او تا ته به همغسې چې مناسب وی سزا درکړم.»

قاسم هم په خپلو لاسو کې لوڅه توره نیولې وه ، خو خپله توره یې د زمکې لورې ته کړې وه اوبریتها ته یې په حسرتناکه سترګو کتل. د بریتها مخ د غم او خفګان څخه بلمنګه شوې و . نن هغه دقدرت په واسطه د یوه دردناکه منظر یوه برخه ګرځولې وه. هغې ته په دواړو حالاتو کې غم او مصیبت ور په برخه کیده. رومیل غوښتل قاسم رسوا کړې او ویې کاږې.. خو بریتها ته په حقیقت کې خپل ورور همدا نن تر لاسه شوې و. بریتها دقاسم سره خپل ټول خفګان پاې ته رسولې و ، خو اوس به یې څه کولې ، څکه یوې لورې ته یې خاوند و اوبلې لورې ته یې محسن. بریتها په ډیره عاجزانه توګه دخپل خاوند لورې ته وکتل اومنډه یې کړه دهغې په پښو کې کیناسته.

« رومیله ! دخداې له پاره قاسم ته هیڅ مه وایه. دا به ولاړ شي ، زه ژمنه کوم چې دا به ولاړ شي ..»

خو پخوا تر دې چې هغه خبله خبره پوره کړې قاسم ورته وویل:

تاسې اندیښنه مه کوئ.. زه له دې ځایه ځم ، زه دسهار پورې هم نه پاته کیږم. زه همدا اوس له دې ځایه ځم خو دتلو تلو په وخت کې یوه خبره ضرور کوم اوهغه داچې « ماتاسې ته هیڅ ډول دوکه نه ده درکړې. زه ډیر ستر مقصد لرم او تاسې به یې ډیر ووینئ. زه به تاسې تل یادوم. او که چیرې مونږ قسطنطنیې ته دفاتح په څیر راغلو نو زه به تر ټولو لمړی له تاسې سره دکتلو له پاره راځم...»

اوس نو له دې ځایه دقاسم له پاره تلل مناسب و .څکه چې اوس ورته رومیل د تللو اجازه ورکوله. خو کله چې سهار رومیل ته د ډیمونان اودهغې دراهبانو د وژلو خبر تر لاسه شي نو شوني ده چې هغه وخت به قاسم ته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیرون تللو اجازه هم ور نه کړي.. خو قاسم ددې نه ډاډمن و چې که رومیل د ډیمونان د وژلو خبر واوري نو بیا به یې هم د افشا کولو څخه ډه ډه وکړي.. او که نه هغه به په خپله په کې راګیر شي.

شهنشاه به په ډاډمنه توګه هغه ووژني ځکه چې هغه په خپل کور کې د سلطان یوه خطرناک جاسوس ته د ځآې د ورکولو دروند جرم کړې و . همغه و چې قاسم خپل سامان را پورته کړ او درومیل داصطبل نه یې خپل آس راپرانیست او دشپې په تیاره کې روان شو . بریتها اورومیل هغه په ډیرو دردناکو سترګو کوت ..... هاې ... دا مذهب څومره ستر دیوال ګرزیدلي دي. د دواړو خواو انسانان یوبل غواړي خو مذهب لکه دسیسی د دیوال پهځیر ددوې تر منځ حایل دي. بریتها دقاسم دجدایی منظر و نه شو کتلي ، سلګې یې وهلې اودخپلې کوټې په لور یې منډې کړې.. قاسم رومیل ته هم په اخري ځل وکتل او دهغوې دانګړ ددروازې څخه بیرون شو ....

بله ورځ سهار د ډیمونان اودهغه سره یو ځاې د راهبانو دوژلو خبر په ټول ښار کې له لکه د اور په څیر خپور شو . دهمدې سهاره خبرې او اوازې خپرې شوې وې چې درومن کتولیک جاسوس د ایاصوفیاء ستر بطریق په ډیره وحشیانه توګه وژلي دي. ویل کیده چې ددې بطریق سره دوه راهباني او یو کوچوان هم په ډیره بده توګه وژل شوي دي. د ښار کوچنیو کلیساو دخلکو په راپارولو کې لږ ځنډ هم و نه کړ او د ماسپښین پورې د یونانی کلیسا پنځه نوي سلمه پادریان دزرګونو خلکو سره یو ځاې دشاهي مانۍ تر مخې موجود وو. دشهنشاه ساتونکې ډلې دغه مظاهرین د شهنشاهي مانۍ څخه لرې ساتل. خلکو په ډیر جوش اوحذبې سره د کتیولیک چرچ په خلاف نارې وهلې او د روم پاپا ته یې ښکنځلې کولې. نن په قسطنطنیه کې درومن کتولیک چرچ ټول پادریان اوراهبان چې همدا اوس اوس د شهنشاه په بلنه را غلي و دخلکو د قهر اوغضب نه پټ پراته و . دروم دپاپ ځانګړې نماینده « کارډنیل اسیډور» په خپل د خپل ځان دخوندي ساتلو په خاطر د شهنشاه تر څنګ ناست و . دښار پولیسو د مظاهرینو دکنترولولو هڅې کولې. خو دخلکو د احساساتو توپان همدا سې را خوټیده . وزیراعظم شهنشاه ته مشوره ورکړه چې سمدلاسه دروم پادریان بیرته و استوی ، خو قسطنطین داسې کار نه غوښت چې تر سره شي. ځکه هغه غوښتل ددواړو کلیساو تر منځ سوله او مصالحت رامنځته شي. هغه غوښتل څو ورځې وروسته د ایا صوفیا په ستره کلیسا کې ددواړو مذهبونو دخلکو ترمنځ ستر غونډه جوړه کړي او د غونډې مشری یې هم « کارډینل سیډور» ته ورسپارلې و . خو داسې معلومیدل چې اوس نود شهنشاه په ټولو هڅو باندې سیلۍ راغلې وي. بلاخره شهنشاه مجبور شو چې پخپله د خلکو مخې ته ودریږي، هغه دخپلې مانۍ په بلخانه کې و دریده او په لوړ اواز یې وویل:

« د قسطنطنیې خلکو !

زما خبره په غور سره واورئ ! زه خو وایم چې دا هر څه چې شوي دي دعثمانیانو یو سازش دي....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه په همدې توګه يوه اوږده وينا وکړه او په دې توګه يې خلک بيرته خپلو کورونو ته و ليږل. خو حقيقت دا و چې د شهنشاه د وينا څخه ډير لږ خلک ډاډمن شوي و.

بريټا او روميل د ډيمونان د وژلو دخبر د اوريدو سره سم بې هوشه شانته شول اوبيا دواړو يوه بل ته په ډيره بې وسۍ سره کتل. روميل دمذهب سره هيڅ مينه نه درلوده. په دې خاطر هغه د ډيمونان وژنه دومره جدي وانه خسته. خو بريټا داسې وه لکه څوک چې په غشي لګيدلې وي.

هغې ته يوې لورې ته مذهب و اوبلې لورې ته احساسات و. د روميل په زړه کې هرو مرو دومره انديښنه وه چې که چيرې د قتل د پلټنې مخ که دهغه د کور لورې ته شو نو هغه به څه ځواب ورکوي ، ځکه چې دايا صوفيا سپنه بګۍ دهغوې دکور ترمخه نژدې نيم ساعت ولاړه وه...... خو دا به هسې يو اتفاق و چې د پلټنې مخه د هغې کورته را ونه ګرزيده ،په خپله د ايا صوفياء بطريق اعظم ويلي و چې ډيمونان په اخرى وختو کې ديوه پادرى په بلنه دهغه ځاې ته ورغلې و. خو دا يې نه وويلې چې دکوم پادري په بلنه. دقاسم پلان همداسې و چې دډيمونان د قتل يوه معما پاته شى. دقسطنطنيې پوليسو خپلې ټولې لارې ګودرې و لټولې خو د قاتل په اړه يې هيڅ ترلاسه نه کړه. ان تر دې چې څو ورځې تيرې شوې اود کليسا د غونډې ورځ سرته را ورسيده.

د کليساو د غونډې څخه يوازې درې ورځې مخته قاسم يو ځل بيا د ايا صوفيا ترمخه ودريد. په دې وخت کې هغه په يوه سراې کې اوسيده ، اوخپل کار يې لکه دپخوا په څير دوام ورکړې و. هغه په همدې ورځو کې په قسطنطنيه کې د ميشتو مسلمانو تاجرانو سره هم اړيکي غزولي و. څه پټ کارونه يې هم کړې و چې پايلې يې ډيرې ژر مخته راغلې. هغه خپل کالي همملته په سراې کې ايښودي و ، نن قاسم اياصوفيا ته د ورننوتلو له پاره راغلې و ، اس يې هم له ځانه سره نه درلود ، په خپله غاړه يې يوځل بيا د پادريانو صليب را ځړولې و ، خو دا ځل يې د رومن کتوليک د صليب په ځاې د اياصوفياء د يوناې کليسا صليب په غاړه کې ځړولې و. قاسم په ساده او پاک لباس کې و ، په سر يې شنه قيمتي خولۍ په سرکړې وه. دچرچ په ډير ښکلي باغ کې تيريده او مرکزي دروازې ته ورسيد . ددروازې دواړو خواو ته ډير ارزښتناکه کاني نصب کړل شوي و ، تر څنګ يې درويشي لرونکې ساتونکي د اوږدو نيزو سره يوځاې ولاړ و. دا ساتونکي د زرو کالو راهيسې دهمدې تيرو تر څنګ ولاړ وي او پهره کوي.

قاسم په ډيره بې پرواهۍ سره ولاړ او رچرچ ته ورننوت ، مخې ته يې يو ډير پراخه سالون راغې چې مربع شکله و.

د قاسم ترمخه ۱۷۰ ستنې د « ابوالهول» په څير ولاړې وې. په سالون کې دعبادت کونکو له پاره ډيرې قيمتي چوکۍ ايښودې وې چې د ټولو مخونه د شرق لورې ته و و. ددې نه علاوه د اياصوفيا عمارت تر ډيره پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

غځیدلي و. د سالون ځلورو خواو ته دمرمر تیږي اینبول شوي و ي ، په لاروکي يې د راهبانو ، اوپادریانو له پاره پراخه دفترونه جوړ کړل شوي و ، ددي سالون په دويم منزل کې ستر ستر پادریان اوسيدل ، د دويم بطريق اعظم د اوسیدو خونه هم همدلته وه . د چرچ د ټولو ښځو راهبانو داوسیدو خوني هم په دويم منزل کې وې ، دې راهبانو ته يې «نن» یا «سستر» ویلي . هغوې به سپین کالی اغوستل او د کمیسونو غاړې به يې سور رنګه وې. هغه پیغلې به چي راهباني ګرزيدلي نو هغوي به ددنیا د ټولو خوشحالیو څخه بې برخې ګرزیدلي . خو څوک پوهیدل چي په دې سپینو کالیو کي ملبوسي «ننني» ،د چرچ د تیاره کمرو په داخل کي خپل لباس په سور رنګ ککړوی.

قاسم ولاړ اوهلته په لمړیو څوکیو کي په یوې کیناست . تر مخه يې د سیدنا عیسې علیه السلام او سیدنا ابراهیم علیه السلام فرضی مجسمې نصب وې. په یوناني کلیساو کي دغسې فرضي مجسمې نصبیږي. قاسم په ډاګیزه توګه په خپل عباد ت کي مشغول و . هغه تر ډیره وخته پوري په همدې حالت کي ناست و ، سترګي يې پټې کړې وې او داسې يې ښکاره کوله چي مناجات لولي. خو په حقیقت کي هغه دمارسی په اړه فکر کاوه. ځکه مارسي په همدې چرچ کي راهبه وه. دهغه وخته چي هغه دې چرچ ته ور ننوتی و نو د وینې دوران يې زيات شوي و ...... هغه نه پوهیده چي څه وخت به يې مارسی مخې ته راځي. هغه تر یوه ساعته پورې ټيټ سر همدلته ناست و. په دې وخت کي په ناڅاپي توګه چا په اوږه باندې و ټپاوه . دقاسم وجود باندې يخنې راغله. سترګي يې پرانستې ، ویې کتل چي دا د یوه زوړ فادر لاس و . دهغه په مخ باندې د شفقت او مهربانۍ ښنې ښناني وې ، دا داياصوفیا یو پخواني زوړ پادري و . قاسم ته دهغه په کتلو سره خپل پلار هشام تر سترګو شو او په خپل زړه کي يې دې پادرې ته ډیر ښه احساسات را وپاريدل. قاسم په خندا شو ، نو زوړ پادري هم وخندل.

«ماته فادر بروس وايي. زما عمر اویا کاله دې...... داسې بريښي چي ته دلته میلمه يې. دکومه ځايه راغلي يې.؟»

کله چي دې زوړ پادري قاسم ته په ډير شفقت سره داخبرې کولي نو قاسم ورته په ډیري عاجزۍ سره وخندل او ورته يې وويل« درونده پلاره ! زه د تهریس د چرچ څخه راغلي یم دیسوع مسیح په خدمتګارانو کي شامل یم ، او د خپل مرکز دپایښت له پاره دعا کوم...»

«د تهریس چرچ.....هغه......هغه چي بشپ يې لیمارک دې»

قاسم سمدلاسه ځواب ورکړ ، «هو ! زه د عزتمند لیمارک په اجازه دلته قسطنطنیې ته راغلي یم. هغه ماته زما دراتلو په وخت کي د کلیسا بطریق اعظم له پاره یو لیک هم راکړې دې .»

د تهریس کلیسا دعثماني حکومت په واکمنۍ کي پرته وه ، هلته حکومت د عثمانیانو سره و خو د تهیریس ډیرکي خلک عیسویان و . قاسم په دې خاطر د تهریس نوم واخست چي هغه دهغې ځايه څخه پوره پوره خبر

(c) ketabton.com: The Digital Library

درلود. دتهریس دکلیسا د بشپ لیمارک سره ډیمونان نیغ په نیغه اړیکي درلودل. قاسم د لیمارک له اړخه لیک هم پخپله لیکلې و ، دقاسم دخبرو د اوریدو وروسته زوړ پادري ډېر خوشحاله شو .او قاسم ته یې د راپورته کیدو او دهغه سره د ورغاړې وتو له پاره غوښتنه وکړه. دلږ ځنډ وروسته قاسم د هغه زوړ پادري سره یو ځاې د بطریق اعظم د خونې په لور روان و ....

دبطریق اعظم د اوسیدو د ځاې په کتلوسره قاسم سخت حیران دریان پاته شو ، ځکه دا دکوم پادشاه دخوب دځاې څخه کمه نه وه. دپادري په دورازې باندې ساتونکي ولاړ و. د دې بطریق دغه خونه په حقیقت کې یو لوې سالون و ، چې په کې یوه ستره قالینه غځیدلې وه. کړکیو ته یې د اطلس او وریښمو پردې را ځړیدلې وې ، په چت کې یې قیمتي فانو س را ځوړند و چې د قیمتي تیږو یاقوتو څخه جوړ شوې و . دپردو نه مخته وروسته د بطریق اعظم ځانګړې خادماني وې چې په خپلو خپلو کارونو کې مصروفه وې. یوه ډیره ښایسته خادمه چې د ننانو لباس یې اغوستې و ، دغه زوړ بروس او قاسم دواړه له ځانه سره دبطریق اعظم د لیدلو کمرې ته یې یوړل. هغې دغه دواړه د بطریق د کمرې د ښایسته دروازې ترڅنګ پریښول اوبیرته راستنه شوه. بروس دروازه پرانسته اودننه ورننو ت.

دکمرې دغربي دیوال سره یو ډیر ستر تخت اینښوول شوې و چې دواړو خواو ته یې دبطریق اعظم ښایسته خادماني ولاړې وې ، پخپله بطریق په دغه تخت باندې ناست و ، ډیر ساده لباس یې درلود، بطر یق قاسم اوبروس ته د کیناستو حکم وکړ ، هغوې هم هلته په هغو ارامو کرسیو کیناستل .بیا نو بطریق د بروس څخه وپوښتل:

« بروسه څه خبره ده ؟ څنګه راغلی یاست ؟ اودا له تاسره راغلي میلمه څوک دې ؟»

« اسماني پلاره ! دا ځوان بشپ د لیمارک د چرچه راغلې دې چې « فادر ایرون » نومیږي. او له ځانه سره یې د بشپ لیمارک له اړخه یو لیک تاسې ته هم راوړې دې.»

بطریق سخت متوجه شو او د قاسم په لور یې وکتل. اوبیا یې په سخته لهجه وویل.

« دبشپ لیمارک خط.....؟ چیرې دې هغه خط ؟.....»

بطریق اعظم په دې پوهیده چې بشپ لیمارک یواځې د ډیمونان په نامه لیکونه لیکل. خو د بدقسمتۍ څخه چې بطریق اعظم د بشپ لیمارک د لیکونو سره بلدتیا نه درلوده. اونه یې کله دهغه لیک کتلې و. په اصل کې دغیر ملکې جاسوسانو سره یواځې ډیمونان اړیکي درلودل . که څه هم بطریق اعظم د اسلام په دښمنۍ کې د ډیمونان څخه څو قدمه مخته و خو دعثماني سلطنت تر کنترول لاندې ټولې کلیساوې ډیمونان کنټرولولې. په دې خاطر د بشپ لیمارک د لیک په کتلوسره هغه لږ څه اندیښمن شانته شو . اوپه دې فکر کې شو چې اوس به د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولو سیمو څخه لیکونه او پیغامات دهغه لورې ته راځي ، څکه ډیمونان له منځه تللي و . دبطریق اعظم له پاره دا کار ستونزمن و ،په هرصورت هغه د بشپ لیمارک لیک راواخست او ویې لوست. په لیک کې راغلی و:

« دعزتمند ، مقدس پلار !د قسطنطنیې د کلیساګانو دمشر ، د ایاصوفیا د بطریق اعظم په نوم !

...... د یسوع مسیح ددین د خادم او د تهریس دشاوخوا دکلیساګانو دمسؤل بشپ لیمارک له اړخه:... هولي فادر ! دغه ځوان فادر ایرون ستاسې په خدمت کې حاضر دې د معزز ډیمونان د شهادت نه وروسته ما دډیر غور اوفکر نه وروسته پریکړه وکړه چې دې ځوان ایرون ته هلته په ایا صوفیا کې سخته اړتیا ده.

ایرون زما په لاسو کې را لوې شوې او ځوان شوې دې او زه دهغه له اړخه هر ډول مسؤلیت منلو ته تیار یم ، فادر ایرون د مختلفو وړتیاو نه ډک ځوان دې ، چې هیله ده چې ستاسې تر سیورې لاندې په پاته کیدو سره به د هولي چرچ له پاره ډیر زیات ګټور ثابت شي....

په مناجاتو کې ددعاو دغوښتنې سره یو ځاې

فقط

د تهریس د کلیساو بشپ.....لیمارک»

د لیک دلوستلو سره د بطریق اعظم په مخ کې دلکیرو زیادښت را ته. هغه د لیک په اخر کې لګیدلی مهر ته په ډیر غور سره وکتل ، دا مهر خو ورځې مخته په قسطنطنیه کې یوه ساده شکلې زرګر ته د ډیرو پیسو په ورکولو سره جوړ کړې و .....د مهر دکتلو وروسته بطریق اعظم ته لږ څه ډاډ ور په برخه شو خوبیا یې پوره تسلي و نه شوه ، په خپلو کوچنیو کوچنیو سترګو یې قاسم ته وکتل اوبیا یې ترې وپوښتل:

«ګوره ځوانه ! نن سبا په قسطنطنیه کې پخوانیو پیژندګلوو کسانو ته هم د شک په سترګو لیدل کیږي ، مونږ یواځې د لیمارک د لیک په کتلوسره سره په تا نه شو ډاډمن کیدې. له تاسره بل څه داسې ثبوت شته چې هغه ثابته کړې چې ته د تهریس دکلیسا څخه راغلې یې.»

قاسم و درید او ددرنښت په خاطر مخکې لورې ته ورښکته شو اوبیا یې د بطریق اعظم ترمخه غرض وکړ: « مقدسه پلاره ! تا سهی خبره وکړه .... زما سره ددې خبرې حل دادې چې تاسې ما د ایاصوفیا په بندي خانې کې بندي کړئ اوپه همدې وخت کې خپل قاصد ولیږئ او د تهریس دچرچ نه یې تائید راوړئ ، زه به په دې اړه هیڅ ډول شکایت و نه کړم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

بطريق اعظم قاسم ته په ستايونكو ستركو وكتل. خودهغه مكار د ډاډ له پاره لا تر اوسه هم د څه شک لرې كولو ته اړتيا وه. په دې خاطر هغه وويل:

« بلكل سهي ده ...... همدا لاره چې تا وښووله سهي لاره ده .... مونږ د ليمارک څخه ستا په اړه د ځواب د ترلاسه كولو پورې تا د ايا صوفيا په بندي خانه كې اچوو.»

هغه غوښتل د قاسم عكس العمل ووينې.. خو قاسم داسې كوچنې جاسوس نه و چې د بطريق اعظم په جال كې راو نښلي. قاسم خپل ځان همغسې وساته. بطريق اعظم تر دې پورې مخته ولاړ چې وسله وال دروازه چيان يې هم د قاسم د نيولو له پاره راو بلل. خوكله يې چې وكتل چې قاسم د تښ نه مس نه شو نوبيا بطريق اعظم و خندل او دروازه چيانو ته يې د بيرته تللو حكم وكړ اوبيا يې قاسم ته په ډيره نرمه ژبه وويل:

« نه مونږ تا نه نيسو. كه چيرې ته ليمارک راليږلې يې نوبقينا چې دا به د قسطنطنيې له پاره ګټوره وي ....ښه شو چې ته راغلې.... په عثماني سلطنت كې زمونږ د سلګونو كليساګانو مسؤل ډيمونان و. خو ډيمونان نه وروسته مونږ ته دا ستونزمنه ده چې مونږ د عثماني سلطنت دخورو ورو سلګونو كليساګانو كار سنبال كړو .....كه څه هم ته لا تر اوسه پورې فادر يې. او د ډيمونان ځاى نه شې نيولې خو ته به نيغ په نيغه زمونږ تر لاسه لاندې دعثماني سلطنت دكليساګانو دكارو په تر سره كولو كې زمونږ سره مرسته كوې. په دې اساس زه غواړم تا د خپل ځان له پاره دخارجي كليساګانو د سلاكار په څير و ټاكم. درې ورځې وروسته دلته دكليساګانو تر منځ غونډه جوړيدونكې ده نوكه چيرې په دې وخت كې د شرقى كليساګانو خبره منځته راغله نوبيا ماته ستا د مشورې اړتيا وې ، ايا ته ددې كار له پاره خپل ځان ور ګڼې...؟»

قاسم په زړه كې د خوشحالۍ نه ګوړې ماتولې. هغه هيڅ هيله نه درلوده چې هغه به په دومره مهم كار باندې ماموريږي ، هغه خو غوښتل چې په يوه ډول ددواړو كليساګانو تر منځه غونډه سبوتاژه كړى. په دې اساس يې سمدلاسه وويل:

« هو ! مقدسه پلاره ! زه تاته همدا اوس ويلې شم چې ايډريانوپل ، تهريس ، سربيا ، بوسنيا ، واليشيا ، او د البانيا نه علاوه د اناطوليه دساحل تر څنګ د « دې هولى ارتوډكس» څلور سوه كليساګانې دي،او دا ټولې د اياصوفيا په واسطه كنتروليږي. اوبيا دا ټوله سيمه يواځې د څلورو يوناني الاصل بشپانو له خوا سنباليږي..... زه غواړم يواځې د يوه چرچ په اړه تاسې ته ، ستا سې دمعلوماتو په خاطر تفصيل بيان كړم ، ددې نه علاوه دسلطان محمدخان او مسلمانانو په اړه زه هم ډير معلومات لرم....تر هغې چې دعيسوي ښوونو پورې اړه لرې نو د خداې په كرم چې زه په هغې كې هم دهيڅا څخه كم يا وروسته نه يم پاته شوې.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په ډېر تفصیل سره بطریق اعظم ته ځواب ورکړ.او دلمړي ځل له پاره یې د بطریق اعظم په سترګو کې ډاډ او اطمینان وکوت. دا دقاسم خوش نصیبي وه چې د غونډې د پیلیدونه یوائې درې ورځې مخته هغه په دومره لوړ مقام باندې و ټاکل شو. اوس نو هغه ته په ډېر احتیاط سره په دغه منصب باندې کار کول ورپه غاړه و. خو هغه لا تر اوسه د یوې خبرې څخه ډېر زوریده اوهغه دا چې هغه وارخطا و چې مارسي به یې کله تر سترګو کیږي.

قاسم په خپلو خیالاتو کې ورک و چې په دې وخت کې پرې بطریق اعظم ور غږ کړ« سهي ده. ایرون زویه ! زه به دخپلې خونې سره څنګ کې ستا دخونې او د اوسیدو د ځای له پاره هم حکم وکړم. ته به دهمدا نن څخه د ټولو پیغامونو د اخستو مسؤل یې. سمدلاسه خپل کار پیل کړه ترڅو مونږ د رومن کتولیک دخلکو تر مخه خپل ټول معلومات په پوره شان وشوکت سره وړاندې او په غونډه کې په پوره دبدبې سره کینو.»

زوړ بروس یو ناڅاپه د بطریق نه وپوښتل چې « مقدسه پلاره !..... ایا په دې غونډه کې به دقسطنطنیې پادشاه هم ګډون کوي.....؟»

« هو ! شهنشاه به درې وروسته دلته ایا صوفیاته راځي ، خو ماته د رومی کارډینل سیډرو تر مشرۍ لاندې په دې غونډه کې کیناستل خپل سپکاوې ښکاري. په دې خاطر زه غواړم چې پخپله دشهنشاه د صدارت لاندې ددې غونډې د جوړیدو وړاندیز وکړم »

د قاسم په زړه کې د خوشحالۍ ډیوه رڼا شوه. هغه وکتل چې ددوې تر منځ د خپلمنځې نفرت زمکه لا د پخوا څخه تیاره شوې ده. قاسم ته یوائې دفصل کشت ته اړتیا وه. قاسم په ډېر افسوس سره وویل:

« اوهو ! مقدسه پلاره ! دا ته څه وایې ؟ایا قسطنطین ددې غونډې مشري کارډینل اسیډرو ته ورسپارلې ده. اوس خو به د رومي کلیسا خلک دخوشحالۍ نه په کالیو کې نه ځایږي. مقدسه پلاره ! ته پوهیږې چې د فادر ډیمونان د وژلو مسؤلیت هم د همدې خلکو په غاړه دې. په داسې حالاتو کې به مونږ څنګه دا وزغمو چې کارډینل دې زمونږ ددې سترې غونډې مشري وکړي ، ته هرو مرو په دې اړه یو څه وکړه.»

په بطریق اعظم د قاسم خبرې ډیرې ښې ولګیدې. په حقیقت کې هغه پخپله ددې غونډې مشرۍ ته بډې وهلې وې. هغه د ایاصوفیا مشر و نو څنګه به یې دا زغملې وې چې درومی کلیسا یو معمولې کارډینل دې ددې په شتون کې دداسې یوې مهمې اوسترې غونډې مشري وکړي. هغه خو د رومي کلیسا پنځم پوپ جان نکلسن هم دخپله ځانه ښکته ګاڼه. نوبیا به دده ترمخه دیوه کارډینل څه حیثیت وي ؟ دقاسم دخبرو څخه هغه داسې احساس کړه چې د ډیمونان د وژلو وروسته د مشرۍ له پاره په شهنشاه باندې به لږ څه فشار راوړل د پخوا په نسبت اسانه وی. په همدې خاطر یې قاسم ته افرین ووایه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ایرونه زویه ! زما په زړه کې خو تاته ډیرې هیلې راپیدا شوې. خداې دې وکړې چې ته په هغوې هیلو باندې پوره پوره وخیژې. ته به داسې وکړې چې همدا نن شپه به زما د نماینده په څیر دقسطنطنیې د فوځونو دمشر سپه سالار «ګرانډ ډیوک نوټآراس» کورته ورشې اودهغه سره به ووینې. اوهغه به د ایاصوفیا د دریځ څخه خبر کړې. هغه ته ډاګیزه کړه چې د ایاصوفیا دبطریق اعظم په شتون کې کارډینل سیډرو ته د غونډې مشرې ورکول د ایاصوفیا له پاره سپکاوې دې ، زه هیلمن یم چې سپه سالار به زمونږ ملاتړ وکړې ځکه چې نوټارس یو سخت مذهبی انسان دې او دیونانې کلیسا سخت پیرو دې.

قاسم ته داسې ځرګنده شوه لکه لاټرې یې چې راوتلې وې ، هغه ته داسې وبریښیده لکه په رینښتیا چې دقسطنطنیې د خاتمې او دقیصر د هلاکیدو وخت رارسیدلې وې. هغه ته د رسول الله صلی الله علیه وسلم دا مبارک حدیث په یاد راغې چې ویلې یې وو.....« اذا هلک قیصرا ، فلاقیصر بعده ..... کله چې قیصر هلاک شې نودهغه وروسته به بل قیصر نه راځی ...» هغه په دې فکر کې و چې په هر قدم کې د خداې ملاتړ ورسره دې. هغه د بطریق اعظم حکم ته لبیک ووایه ، او سپه سالار نوټاس دکور په لور د روانیدو له پاره یې ځان تیار کړ. ددې وروسته بیا د بطریق اعظم اوقاسم ترمنځ په ډیرو امورو باندې خبرې اترې وشوې ،نژدې یوساعت بطریق اعظم قاسم ته ک دخپلو راتلونکو پلانونو په اړه خبرې اولارښوونې کولې. اوبیا بطریق اعظم قاسم ته د تللو اجازه ورکړه.

دبیرته راستنیدو په وخت کې دقاسم سترګې د ایاصوفیا په دروازو او دیوالو باندې ګرزیدې. هغه به په هر موړ کې چې راګرزیده زړه به یې ټکان خوړ .... فکر به یې کاوه چې په دغه بل قدم کې به مارسې ورسره مخ کیږی. .....خو مارسې ورته تر سترګو نه شوه. دبطریق خادمانو قاسم دخپلې کوټې په لور رهی کړ. قاسم ته یې یوه پراخه او هوا لرونکې خونه وروښوده چې په کې د ژوندانه ټولې اسانتیاوې موجودې وې. دا د قاسم د اوسیدو ځاې و ، چې اوس د تهریس دپادري ایرون ترنامه لاندې راغلې و. او د بطریق اعظم وفاداره سلاکار ګرزیدلې و. لږ وخت لا نه و تیرشوې چې زوړ بروس له ځانه سره یوه خادمه او یو خادم دقاسم کوټې ته راوړل. او ورته یې وویل :

« بطریق اعظم دغه دواړه ستا د خدمت له پاره را استولې دې.....دوې به هر وخت ستا په خدمت کې حاضر وې.»

زوړ بروس ولاړ اوقاسم دهغوې دواړو خادمانو څخه دهغوې د نومونو په اړه وپوښتل ، د پیغلې نوم سونیا او د هلک نوم ډیوډ و. سونیا د والیشیا اوسیدونکې وه اودمور وپلار د مړه کیدو نه وروسته په نړی کې ځانته پاته شوې وه. بیا دزمانې دپیښو څخه د خوندې پاته کیدو په خاطر یې هوډ وکړ چې دکوم چرچ دخدمت له پاره به ځان وقف کوي. همغه و چې ایا صوفیا ته راغله. ډیوډ دجرمنی اوسیدونکې و چې په خپل تیر ژوند کې د یوه ظالم یهودې تر لاسو لاندې را پورته شوې و ، کله چې د ایاصوفیا یو پادري جرمنی ته ولاړ نو هغه ډیوډ ته د مسیح

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددين د منلو بلنه ورکړه ، ډيوډ چې دغلامۍ څخه نور تنګ ته راغلي و دغه بلنه سمدلاسه و منله. بشپ د غه ظالم يهودی ته د کليسا پيسو نه رقم ورکړ او ډيوډ يی دهغه د غلامۍ څخه ازاد کړ او د اياصوفيا په غلامۍ کې يی را ګير کړ.

سونيا يوه ښکلې نجلۍ وه ، کله به يی چې خندل نو دمخکې ژامې غاښونه به يی لکه د مرغلرو په څير تک سپين ځليدل ، قاسم دواړه خادمان په کمرې کې د اړتيا وړ شيانو په برابرولو مؤظف کړل ، اوپخپله هغوې ته د څه ويلو پرته د خپلې کمرې څخه بيرون ووت. هغه ولاړ تر څو د سراې څخه خپل ضرورې سامانونه راټول اودلته يی راوړي...

تر ماښامه پورې قاسم په ايا صوفيا کې په ډيره ښه توګه ميشت شوې و. يو يو کس يی وکوت خومارسي يی تر سترګو نه شوه.نوره يی نو دصبر پيمانه ډکه شوې وه. هغه دلته دتهريس دپادري په توګه راغلی و په دې خاطر يی د چا څخه د مارسی په اړه پوښتنه هم نه شوه کولاې. اوپه ځانګړې توګه خو يی په خپلو خادمانو باندې لږ څه باور هم نه شو کولاې. ځکه چې هغوې دواړو ددې ديوه يوه قدم خبر بطريق اعظم ته ور رساوه.په داسې حالت کې به يی څه کړې وې...... د ډيرې ناارامۍ په فضا کې راپورته شو اوپه خپله خونه کې ګرزيده را ګرزيده. هغه خو خپله دنده په ډيره ښه توګه مخته وړله. خو دخپل محبت قرض يی هم ورکول غوښتل. خومره يی چې ژر غوښتل خپله مارسی ووينې نو همغومره يی دمارسي د ليدلو سره واټن پيدا کيده. خو دستر مقصد دترلاسه کولو له پاره قاسم يو ځل بيا د صبر او استقامت هوډ وکړ. هغه د ماښام دمناجاتو په بهانه دخپلې کمرې څخه ووت او دبل منزل هغه ګيلرې ته ولاړ چې ډيرې قيمتي قالينې په کې خپرې شوې وې ، دغه ګيلرې دچراغونو په رڼا و کې ځليدله. ګيلرۍ ډيره اوږده وه ، قاسم يی اخرې برخې ته ورسيد او بيا هلته را وګرزيد او ښه نيولې شو. دلته يو ستر محراب جوړ کړل شوې و. په دې ګيلرې کې چې دکومو کوټو تر مخ محرابونه موجود وو نوهغه کوټې دسترو سترو خلکو د اوسيدو ځايونه و. قاسم دلته په دې خاطر تم شو چې هغه وکتل د يوه ستر محراب په فرش باندې ګڼ شمير ښځې را ټولې شوې دې. اوپه يوه خاص ډول عبادت کې مصروفه وې. دوې ټولو يو ډول خاورين لباس په تن کړې و. قاسم ددې ښځو تر شاولاړ و. دغه ښځې هملته دمحرابي برنډې په فرش باندې ناستې وې خو ددې محراب تر مخه دکوټې دروازه تړلې وه. قاسم فکر وکړ چې دا به دکوم عبادت کونکې راهب خونه وي چې ښځې مريدانې يی ترې بيرون ناستې اودهغه انتظار کوي. قاسم تر لږه وخته پورې همدلته ولاړ و اوبيا په خپل فکر کې ډوب شو.

دمناجاتو نه دفراغت وروسته بيرته راستون شو ،نوبيا دهمغه لارې څخه را تير شو. خودا ښځې اوس هم همغسې ناستې وې ، قاسم چې دعبادت کولو دا شکل وکوت نو ډير حيران پاته شو ،کله چې خپلې خونې ته راغې نوسونيا په کمره کې موجوده وه. قاسم هسې په سرسرې توګه د سونيا څخه وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« سونیا !.... دغه بل لورې....ګیلري په ښې لورې کونج کې ګڼ شمیر ښځې په یوې برنډې کې سره راټولې شوې دی او ټولنیز عبادت کوي. هسې پوښتنه مې کوله چې دا څوک دي ؟ ، ،»

قاسم په لمړي ځل د سونیا نوم اخستې و . دهغې په مخ باندې دخوشحالۍ نښې را پیدا شوې ،بیا یې په ډیره معصومه توګه قاسم ته وکتل او ورته یې وویل:

« بلې !هغوې !...هغه ښځې دي چې دسسټر میري مریدانې دي. هغوې د اياصوفيا ننانې یا راهبانې نه دي بلکه د قسطنطنیې عزتمندې ښځې دي چې د سسټر میري په نوم ژوندی دې.....»

قاسم نور څه او ریدل نه غوښتل. ځکه هغه ته د سسټر میري نوم اخري لفظ ثابت شو ، دهغه په شریانو کې دویني ګردش نور هم تیز شو ، هغه د ډیمونان ښخه او ریدلې و چې مارسي ته په اياصوفيا کې ټول خلک سسټر میري وایی ، دقاسم په سترګو کې ځلا نوره هم زیاته شوه اودواړه لاسونه یې په اضطراري توګه په حرکت راغلل. هغه دخپلو لاسو ګوتې یو په بل کې سره ننویستلې اوبیرته ویستلې.... اوبیا دلږ ځنډ وروسته ، معلومه نه شوه ، چې ولې یې د سونیا له پاره غوره مالي پیل کړه.

« سونیا ! ته خو دومره حسینه اوښایسته یې چې ته باید دکوم شرقي هیواد شهزادګۍ وې. ستا په سترګو کې د بدخشان د لعلو په څیر ځلا ده. اوپه شونډو دې دګلابو په څیر سوروالې. زه چې تا وینم نوحیران پاته کیږم چې خداوند به ستا په جوړښت کې څومره روښنایانې را ټولې کړې وي.....»

دا خبرې دیوه سړي له اړخه کلکه حربه شمیرل کیږي... یعنې دکومې ښځې په دام کې د راګیر ولو له پاره دا اخرۍ حربه ده. او دا ریښتیا هم اخري حربه وه. په نړۍ کې هیڅ داسې ښځه نه شته چې په خپلې ستاینې باندې خوشحاله نه شی. که څه هم دا ستاینه په دورواغو ، ولاړه وه او یا غیر متوقع هم وي. په هر صورت دادښځو کمزوري ده. قاسم هم د سونیا د همدې کمزورتیا نه ګټه پورته کول غوښتل. دقاسم دخولې ښخه دغسې ناڅاپې او پرته له هیلې ستاینه اوریدل سونیا د نشو په زانګو کې وروغورزوله. دهغې یو لاس ناڅاپه دهغې په زړه کیښوول شو او غوښتل یې په ژبه څه ووایی خوژبه یې د څه ویلو نه وتلې وه. هغې قاسم ته دا ویل غوښتل چې .....ته ولې خاموشه شوې .....وایه اوهمداسې زما ستاینه وکړه .... دقاسم په څیر دښه قامت او قوارې انسان د قسمت خاوندانو ته تر لاسه کیږي. سونیا هم په خپل بخت باندې ونازیده ، کله چې قاسم دهغې هیجانې کیفیت وکوت نو پوه شو چې تیر یې په ننبه لګیدلې دې. نوپه دې اساس یې ورته وویل:

« سونیا ته ډیره حسینه یې او ښایسته خلک درواغ نه وایی. ماته ریښتیا ریښتیا وواېه ،زما خدمت ته د رالیږلو نه مخته بطریق اعظم تاسو ته څه ډول هدایت کړی دي....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو سونیا دموم په څیر ویلي شوې وه. هغه به دقاسم څخه ځنګه خبره پټه کړې وې ،همغه و چې سمدلاسه یې ورته وویل چې بطریق اعظم هغوې ستا د جاسوسۍ له پاره ټاکلي دي. قاسم په زړه کې خپل ځانته شاباش وویل . اوس نو هغه غوښتل سونیا نوره هم په اعتماد کې واخلي اودخپلو خبرو په جال کې یې راګیره کړي.خو قاسم ددې یوې خبرې ډېر خیال ساته اوهغه دا چې هغه په خپلو ټولو خبرو کې دې لورې ته هیڅ اشاره ونه کړه چې هغه په سونیا باندې عاشق شوې دی. ځکه هغه نه غوښتل کوم درواغ خبره دخولې وکاږي.. لږه شیبه وروسته سوینا د زړه او ځان دواړو له مخې د قاسم په مریدۍ کې راپریوتې وه. او کله چې هغه بیرته تلله نو قاسم ترې هسې په سرسري توګه وپوښتل چې:

« او هو ! ..... دا سسټر میري ښوک ده.... ایا کومه راهبه ده...؟»

« هو ! هغه یوه البانوي راهبه ده ،خو دټولو راهباو څخه مختلفه ده . هغه چرچ ته دعبادت له پاره یوازې د یکشنبې په ورځ راځی ، پاته ټول وخت په بنده کمره کې ناسته وي. داسې بریښي چې دروحانیت کوم غټ پړاو ته رسیدلې وي، ځکه کله چې هغه لیکچر ورکوی نوټولې ښځې ورته ژاړي. د ښار ډیرې سترې سترې ښځې د سسټر میري څخه برکت ترلاسه کوی. یقین وکړه چې په ایا صوفیا کې دهغه درنښت او قدر د « مادر سوزینا » څخه هم ډیر دې.»

قاسم په پوره دلچسپۍ سره د سونیا خبرې اوریدلې. هغه حیران و چې مارسی په دې ښوکالو کې ښومره بدله شوې ده. معلومه نه ده چې قاسم څه فکر کړې و چې یو ځل بیا یې وپوښتل:

« ایا دهغې په لیکچر کې یوآځې ښځې ګډون کوې نارینه په کې نه وی...؟»

« هو ! بلکل نه ، هغه خو د نارینه و مخې ته بلکل راځی نه ، ډیر وخت په پرده کې اوسیږي. هو !.....کله کله دمیلې یا کرسمس په وختونو کې په ټولنیزو عباداتو کې ګډون کوې ، نوکله چې د حجابه پرته محفل دهغې مخ ووینې نو دسپوږمۍ په څیر روښانه مخ یې ټول محفل تر اغیز لاندې راوړي. سونیا دا اخری خبرې د شرارت له پاره په خندا خندا کې کولې.. ځکه هغې غوښتل د قاسم سره خپل ځان درسمیاتو څخه وکاږي. دقاسم سره هغه ښایسته ډیره و ځنډیده او غوښتل یې نوره هم هلته دهغه سره پاته شي. خو بیا هم په پوره نازړه توب سره ددروازې په لور ولاړه او دخوشحالۍ نه ډک زړه سره دهغه ځایه ووتله.

قاسم ته اوس دمارسي درک لږیدلې و. ددې خبرو په اوریدو سره دهغه په زړه کې نوې اندیښنې را وټوکیدې ،کله به یې فکر کاوه چې دا د البانوي کنیزې هغه لورنه ده چې د لاله شاهین په یادګار کې به یې ورسره کتلې. اوکله به یې فکر کاوه چې مارسی اوس یوه باعزت او باوقاره راهبه ګرزیدلې په دې خاطر به دسسټر میری څخه دهغې بیرته مارسی ته راوړل شوني نه وي. هغه دا فکر هم کاوه چې ایا مارسي بیرته داسلامه ګرزیدلې او عیسویت

(c) ketabton.com: The Digital Library

یی خپل کړې دي ، حال دا چې هغه مسلمانه شوې وه او د اسلام لمړنی ښوونې یی هم تر سره کړې وې. خو زړه یی ځواب ورکاوه چې نه. مارسي اسلام نه پرېږدي.

دسونیا دتللو وروسته ، قاسم تر ډېره پورې په همدې خیالاتو کې ډوب و . هغه په همدې کشمکش کې و چې ډیوډ ورته د بطریق اعظم په لور د ورتللو پیغام راوړ. همدلته قاسم ته دا هم په یاد راغلل چې هغه خو به نن د فوځ سپه سالار «نورټاس» سره دکتلو له پاره هم ورځي ، ټوپ یی کړ ، راپورته شو او د بطریق اعظم ځانګړې خونې ته ور روان شو.

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ډوډۍ په سر اختلاف

په قسطنطنيې کې د جنګ له پاره ځانونه تيارول په پوره بېړې سره روان و. دښار ټولو اوسيدونکو لکه د ميږيو په څېر دميوو او غلو په را ټولولو کې منډې ترړې وهلې. شهنشاه دغربي اروپا څخه د مرستو د ترلاسه کولو له پاره خپل تجربه لرونکې سفيران استولي و. هغه د « پوپ جان نکلسن » د ملاتړ د ترلاسه کولو له پاره د روم د کليسا ټولې غوښتنې منلې وې او د هغې سره د يوناني کليسا د يوځاي کولو هوډ هم ښوولې و. د « وينس» او «جينوا » بحري بېړۍ د فاسفورس ابنا ته را رسيدونکې وې ، په قسطنطنيه کې ديوه لکو نه زيات خلک اوسيدل ، دښار ټولو معمارانو د ښار ديوالونه ترميمول . د اهنګرانو بازار شپه او ورځ پرانستې و او په سلګونو کار ګرانو شپه او ورځ د جنګ سامانونه تيارول. په ګولډن هارن کې پروت زنځير نورهم غښتلې کړل شو ، دښار د ديوال چې څلوارلس ميله نيم دايره شکله پروت و يوناقابل تسخير ديوال و ګرزيد. د ديوال شاوخوا ته يو ستر خندق هم وکندل شو چې د اړتياو په وخت کې په کې د سمندر اوبه راپريښوول کيدې شوې ،په دې توګه د ښار څلور واړه خواوې اوبه ګرزيدلې. د پخوانی تعمير دوه ستر برجونه چې توپونه پرې ايښول شوي و له نوي سره مضبوط او مستحکم کړل شول.

د جينوا په فوځونو کې هغه مشهور او معروف سالار هم و چې « کمانډر جان جستيماني » نوميده. نوموړې داروپا ډير ميړنې جنګجو او تجربه لرونکې سالار و. شهنشاه جستيماني ته په نا ارامۍ سره انتظار کاوه ، دهغه جهاز ډيرژر د دانيال د دروازې څخه را تيريدونکې و.

مقصد داچې د قسطنطنيې خلکو د سلطان محمد د راتلو له پاره ځانونه پوره پوره تيار کړي و. د بله اړخه سلطان محمد خان هم په دې ښار باندې د يرغل له پاره دخپلو تياريو په اخري پړاونو کې و. په دې خاطر چې هغه د قسطنطنيې د کلابندۍ په وخت کې بلې کومې لورې ته متوجه نه شي نو د کرمانيا دامير سره يې سوله کړې وه اودهغه لور يې ځانته نکاح کړې وه. بيا يې د هنګري دپادشاه هونياډې سره ددرې کالو له پاره س وله وکړه ، هونياډې دکاتوليک مذهب پيرو وو او دقسطنطنيې سره داختلاف په اساس يې د سلطان سره سوله وکړه. په دې توګه سلطان خپل شاته د شمالي اروپا ګواښونه تم کړل ، خو د موريا سيمې ته يې چې هلته د قسطنطين بل ورور حاکم و د تجربه لرونکو سپاهيانو يو لښکر ورولیږه تر څو د اړتياو په وخت کې دهغه د راتلو مخه ونيسي.

دفاسفورس په ابنا باندې د روميلي کلات جوړښت هم په خپل اخري پړاو کې و ، سلطان په اورنه کې اتيا زره سپاهيان را ټول کړل. خو لا تر اوسه دسپاهيانو د راټولو کار جريان درلود. ځکه سلطان پوهيده چې دقسطنطنيې د سوبې له پاره يواځې دعسکرو را ټولول بسنه نه کوي. په همدې خاطر د سلطان انجير « اربان» شپه او ورځ د

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ستراو تباه کونکي توپ په جوړلو مصروف و ، تر څنګ يې دسلطان بحري بېړه هم په پوره تيزۍ سره د تکميل په لور روانه وه.

د «اورنه» په سلطاني قصر کې د کوچني معصوم شهزاده د وژلو نه وروسته دملکې سروين حالت ډېر خراب شوې و. سلطان پخپله دملکې تر مخه حاضر شو او په دې پيښه يې خپل غم او ژور خفګان و ښود او هغې ته يې د هر اړخه ډاډ ورکړ چې دهغې کوچني شهزاده په وژلو کې دهغه هيڅ ډول لاس نه و. د سلطان مشهور سالاران « احمدکدک پاشا» او محمود پاشا» د فوځې تياريو په لړ کې يو دبل نه مخته روان و. اغاحسن هم ديني چري د ځوانانود روزني له پاره د مصنوعي ديوالونو په ورختلو اودهغو څخه دتيريدلو تمرينونه کول. په دې تمرينونو کې داغا حسن په ګډون پنځه نور سالاران او دوه سوه غښتلي عسکر شامل و. اغا حسن پاته فوځ ته د غشي د ويشتلو او د تورې د وهلو د فن روزنه هم پيل کړې وه. که له يوه اړخه په اورنه کې دهر وګړي په سترګو کې د جوش او ولولې احساسات تر سترګوکيدل نو دبله اړخه په قسطنطنيه کې دهر وګړي دسترګو اومخ څخه خاورې باديدې.

قاسم د سپه سالار نورټاس ميلمستون ته ورننوت. نو دهغه پوزې ته دشرابو بوې راغې. دروازه چې قاسم ته يوه ستره څوکۍ وړاندې کړه اوپخپله د سپه سالار نورټاس د رابللو له پاره دهغه خونې ته ورغې...... کله چې د پيړ او غټ وجود خاوند نورټاس د قاسم خواته راغې نوقاسم ور پورته شو اودهغه سره يې لاس ورکړ، خو نورټاس د شرابو په نشه کې مست و ، سترګې يې درنې وې ، دقاسم تر څنګ کيناست اوبيا په دروند اواز سره وويل:

« تاسې د بطريق اعظم ځانګړې نماينده ياست. په همدې خاطر زه يو ځل بيا ميلمستون ته راغلم ، اوکه نه ستا څخه لږه شيبه مخته ما د شهنشاه ددوو کسو نمايندګانو سره پوره وخت تير کړې و »

سپه سالار همدومره وويل اوبيا لاس ور اوږود کړ او يو ځل بيا يې دخپل ځان له پاره دشرابو پياله ډکه کړه ، دسپنيو زرو جام يې راواخست او قاسم ته يې وويل:« بده يې مه ګڼه ، زه ډېر زيات شراب څښم ، اوبيا په ځانګړې توګه مې کله چې د سلطان محمدخان له اړخه د حملې کولو خبر اوريدلې دې نو په ذهن مې ډېر زيات دروندوالې راغلې دې.....په همدې خاطر ډېر څښم. زه نه غواړم چې زما په زړه کې دنوې ځوان سلطان څخه ويره راپيدا شي.....زه ډېر تجربه کاره يم ، او ته خو ما ډېر ښه پيژنې....»

دنورټاس د خبرو څخه څرګنديده چې هغه ډېر زيات شرا ب څښونکې دې ، قاسم د دې فرصت نه ګټه واخسته اوسمدلاسه يې وويل« درونده سپه سالاره ! ته يې بې شکه څښه. دشرابو د څښلو سره به ستا ميړانه دوه هومره زياته شوي ..... هسې خو هم ته ډېر ميړنې اوبهادر انسان يې. ستا په شتون کې به څوک جرءت وکړي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقسطنطنيې په لور سترګې راپورته کړي ،خو تا د شهنشاه د نمايندګانو په اړه ماته څه ويل غوښتل . اوستا خبرې په نيمايي کې پاته شوې....»

قاسم چې که وکتل چې نورتاس د دې جام څخه هم څلور پنځه ګوټه وکړل نو دخپل مطلب خبره يې ورته وکړه ، اوس نو د نورتاس نشه نوره هم زياته شوې وه، دقاسم دخبرو په اوريدو ډير زيات خوشحاله شو ، دخوشحالۍ په تال کې کيناست اوقاسم ته يې دهغه په ستاينې باندې افرين ووايه. دقاسم د خبروپه ځواب کې نورتاس په نشه کې به خبرو پيل وکړ:

« دشهنشاه نمايندګان !......هو ! هغوې بې عقله په دې خاطر ماته دلته راغلي و چې له ما وپوښتي چې د جنرال جستيماني د ښه راغلاست له پاره څه ډول تياري ونيول شي ؟ .....اوس ته راته ووايه چې زه د يوه کوچني کلي د قومندان له پاره لاس په سينه دريدلي شم ؟ نوتارس دقاسم په سترګو کې سترګې ور ننويستې اودا خبره يې ورته وکړه.

« بلکل نه !دا کار خو د بازنطيني سلطنت د ډوبيدو په څير دې. ستا خبره سهي ده. د جينوا په څير د يوه کوچني رياست د قومندان بايد ستا په څير د ستر سالار د حکم لاندې وي....تا دشهنشاه کسانو ته څه ځواب ورکړ.

قاسم د هر وخت څخه پوره پوره ګټه اخستله ، او د نورتاس د غوښتنوو سره سمه خبره يې کوله. اوس نو نورتاس په مکمله توګه د هوا په څپو سپور شوې و.

« واه ،...واه..... فادر ! ته څومره نيک انسان يې. ته زما په دردونو ښه پوهيږې ، دهغه وخته راهيسې چې جستيماني د قسطنطينې په لور را خوزيدلې دې د شهنشاه په سترګو کې زما قدر را کم شوې دې. خو زه به په دې جنګ کې شهنشاه ته دا ډاګيزه کړم چې زه څومره ستر سالاريم .... هغوې چې نن سبا زمونږ په سرونو باندې مسلط شوې دي ..... هغوې ..... هغوې خو ته ښه پيژني ..... زه دکارډينل خبره کوم ......کاردينل اسيډرو .... غلط او ناولي انسان .....» سپه سالار نورتاس دخپلې نشې په وخت کې همغې لوري ته ولاړ کومې ته قاسم دهغه بوتلل غوښتل. سپه سالار په خپله دکارډينل خبره راوسپړوده. په دې وخت کې ورته قاسم وويل:

« ته د کارډينل اسيډرو په اړه خبره کوې. زه خو پخپله په همدې لړ کې تاته راغلي يم ، ته خو خپل غم او درد د شرابو دڅښلو په نشه کې له ياده باسې ،خو بطريق اعظم داسې نه شي کولې..... خداوند دې خير وکړي ، معلومه نه ده چې په شهنشاه باندې څه شوي دي چې دقسطنطنيې دټولو امراو دسپکاوې له پاره په منډو ترړو کې مصروف دې. ديوې خوا يې تاته حکم کړې چې د يوه کوچني حنرال جستيماني د استقبال له پاره ځان تيار کړې اودهغه تر مخه ټيټ شې اودبلې خوا يې په اياصوفيا کې ددواړو کليساو د ګډې غونډې درابللو اعلان کړې دې اوبيا يې دهغې مشري هم کارډينل استيډرو ته روکړې ده . ته خو پوهيږې چې کارډينل د دروم دکليسا يو

(c) ketabton.com: The Digital Library

معمولي مامور دي. په داسې حال کې چې دبطريق اعظم دنده دټولي عيسوي نړۍ تر ټولو ستر دنده ده. همدا علت دي چې بطريق اعظم ډير زيات انديښمن شوي دي ، هغه دلته زه تاته په دې خاطر را استولې يم تر څو تا دبطريق اعظم د احساساتو څخه خبر کړم. دهغه فرمان دې چې د کارډينل مشري به د يوناني کليسا له پاره د سپکوالي سبب وګرځي.

قاسم دهمدې خبرو دکولو وروسته خاموشه شو .هغه دخپلو خبرو په وخت کې دنورټاس مخ اوذهن هم مطالعه کاوه . نورټاس پخپله يوناني و او سخت مذهبي انسان و. په دې اساس د يوناني کليسا دسپکوالي دخبرې د اوريدو سره سم په غضب شو او ويې ويل:

« هيڅکله هم نه ! زه به هيڅکله هم د « دي هولي ارتودکس» چرچ سپکوالي و نه زغمم. بطريق اعظم ته زما داپيغام ور ورسوه چې ته هيڅکله هم انديښمن کيږه مه. بلکه هغه ته زما له اړخه دا مشوره ورکړه چې هغه دې سبا د ښار د ټولو پادريانو اوراهبانو يوه ګډه غونډه راوبولي اوپه هغې کې ټولو چرچونه ته دا حکم وليږي چې هغوې دې په ولس کې د شهنشاه ددې کار په خلاف غورنګ پيل کړي. اوخلک دې راوګماري چې هغوې دې دکارډينل مشري او د رومن کتوليک د چرچ برلاسي په هيڅ توګه و نه مني.»

قاسم په دې پوهيده چې سپه سالار په نشي کې ډوب شوي دي خو دسپه سالار دمشورې د اوريدو وروسته قاسم داسې و انګيرله چې سالار د نشې څخه راوتلي دې ،نورټاس ډير زيات شراب څښونکې و په دې خاطر کم نشه کيده. قاسم دنورټاس د مشورې څخه ډير خوشحاله شو او نورټاس يې ډير وستايه او ژمنه يې ورسره وکړه چې هغه به بطريق اعظم ته د ګډې غونډې دپيليدو ترمخه د يوناني کليسا د يوې ځانګړې غونډې درابللو له پاره مشوره ورکوي....

په همدې وخت کې د قاسم په ذهن کې يوه خبره راغله او په ډيرې ښې سليقې سره يې د نوټارس څخه يوه ډيره مهمه پوښتنه وکړه.« دروند سپه سالاره ! که ته يې بده ونه ګڼې نو زه دخپل ډاډ په خاطر يوه پوښتنه کول غواړم ...... اوهغه دا چې ايا مونږ د رومي کليسا د بسپنې نه پرته دسلطان محمد خان دځواکمن فوځ دمقابلې توان لرو او که نه ؟..... زما مقصد دادې چې له مونږ سره اوس څومره فوځ شته.

دقاسم دپوښتنې په اوريدو سره نوټارس يو ناڅاپه تک ژيړ شو ، دا سې معلوميده لکه چا يې چې وينه زبيښلې وي ، په حقيقت کې دا د سلطان محمد د نوم داوريدو ويره وه ، ځکه نوټاراس د عثماني سلطانيو په اړه ډير ښه معلومات درلودل. خوبيا يې هم په ډير احتياط سره قاسم ته ځواب ورکړ.

« زمونږ سره اوس خپل پنځوس زره فوځ موجود دې. چې د نيمايي څخه ډير يې سپاره فوځيان دي ، ددې نه علاوه د قسطنطنيې د شاو خوا او يونان د سيمو څخه هم د همدومره فوځ د راتلو هيله شته. او په دې توګه به

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمونږ د فوځونو شمیره د سلطان محمد د فوځونو په اندازه برابره شي. خو مونږ د سلطان څخه په یوه شي کې ډیر مخکې یو او هغه زمونږ بحری ځواک دې. ځکه د عثمانیانو سره نه بحري ځواک شته او نه په دې اړه کومه تجربه لري. دهغوی په مقابله کې خو مونږ د بحر په منځ کې اوسیږو او په بحر باندې حاوي یو. او ددې ټولو نه ستره خبره داده چې زمونږ دیوالونه دومره مستحکم دي چې تر اوسه پورې ترې کوم فاتح نه دې راتیر شوې ..»

قاسم ترې دډیرو زیاتو مهمو معلوماتو د اخستلو پروګرام پیل کړې و. او په قسطنطنیه کې ددې مهمه دنده هم همدا وه. کله چې نوټاراس د دیوالونو مهمې خبرې ته ورسید نو قاسم ترې یو دم بیا وپوښتل:

« خو ما اوریدلې دي چې دښار دیوالونه په یو شمیر ځایو کې ناکاره شوی دي..... ایا دا سهي خبره ده ؟»

« هو ! دا سهي ده ، خو اوس په ډیره بیړه دهغو ناکاره ځایونو جوړښت روان دې...... مونږ به دمسلمانانو په لاسو مات نه کړل شو. ځکه چې په قسطنطنیه باندې دیسوع مسیح سیورې دې.

ته خو پخپله فادر یې اوله ماڅخه په دې خبرو ښه پوهیږې. نوټاراس دخپل ذهني اوزړه د داډ په خاطر د مذهبې برکتونو په لور مخه کړه. قاسم کله دا فرصت له لاسه ورکاوه. سمدلاسه یې ترې وپوښتل:

« ولې نه ! په کوم ښار کې چې دایاصوفیا په څیر ستر مرکز وي نو په هغه ښار باندې به څه ډول مصیبت راشي. زه تاته په پوره ډاډ سره ویلې شم چې دانبار به د دنیا تر پایې ته رسیدو پورې همداسې خوشحاله اواباد پاته وی....»

« افرین ! ځوان فادر !..... ستا حوصله ډیره ستره ده..... زه ډاډ من یم چې مونږ به د رومن کتولیک د چرچ تر مخه د سپکاوي څخه خوندي پاته شو.»

په همدې توګه خبرو کولو کې د وخت دتیریدو فکر هم چاته نه و پیدا شوې. حال دا چې ډیر زیات وخت تیر شوې و. قاسم دنوټاراس څخه ډیر زیات مهم معلوماتونه تر لاسه کړي و، قاسم له همدې ځایه هوډ وکړ چې همدا نن شپه به د سلطان په نامه یو اوږود لیک چې دغه ټول معلومات په کې درج شوي وی لیکي.

کله چې قاسم د نوټاراس د خوني څخه بیرته ستون شو نو سونیا یې په کمره کې منتظره ناسته وه. هغې لمبلي و او نوي کالي یې په ځان کړي و تر څنګ یې د سترګو د ښو له پاره هم ځانګړې تور رنګ استعمال کړې و. سونیا راهبه نه وه بلکه یواځې یوه خدمتګاره وه. خوبیا د ایاصوفیا د چرچ په څیر یو عبادتځاي کې دهغې دغه ډول ځان ښایسته کول څه حیرانونکي معلومیدل. خو قاسم په هدف دخپل غشي په لګیدو باندې په زړه کې ډیر خوشحاله و، سونیا په دې خاطر دومره ځان جوړ کړې و اوراغلي وه چې قاسم یې د ښایست اوښکلا ډیره ستاینه کړې وه. خوبیا هم قاسم ته په خپله کمره کې د سونیا منتظر پاته کیدل دحیرانتیا وړ و. خو هغه خپله پخوانۍ رویه په ځاې وساتله او د سونیا څخه یې وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« سونیا ! که ته ځان داسې ښایسته او ښکلې کړې نو د کوم لیوني په سترګو کې به راشې. زه خو وایم چې د خپل ځان خیال و ساته...... او هو ! په دې وخت کې زما خوني ته ځنګه راغلې یې ؟»

د قاسم د خبرو لمړۍ برخې سونیا ته نوره هم خوشحالي او فرحت ور ببښلې و. خو په ناڅاپي توګه یې خپله دنده ورته رایاده شوه او قاسم ته یې وویل: « زه خو د بطریق اعظم په حکم دلته راغلې یم ، هغه ویلي و چې تاته ووایم چې کله هم راستون شوې نو له ماسره یو ځل ووینه.»

قاسم د یوې لمحې له پاره په فکر کې شو اوبیا یې د لږ څه فکر کولو وروسته د بطریق اعظم د کتلو له پاره هغه لورې ته مخه کړه. وروسته ورپسې سونیا ورغږ کړ.

« بطریق اعظم زما څخه ستا په اړه هم پوښتلی و...»

قاسم ددې خبرې په اوریدو سره تم شو. او بیا یې سونیا ته مخ کړ او ورته یې وویل چې له تاڅخه یې څه پوښتلي و: اوبیا تا ورته څه ویلي دي.؟»

« ما هغه ته وویل چې تاسې د یسوع مسیح ددین ریښتونې خادم اومخلص عیسوي یاست. ستاسې په زړه کې د قسطنطنیې د خوندي ساتلو له پاره پوره ولولې شته اوتاسې بلکل یو ریښتونې او میړنې انسان یاست .....ایا ما ورته سهي خبرې کړې دي ؟»

اوس نو قاسم ډیر حیران پاته و ، ځکه هغه فکر هم نه کاوه چې ددومره لږې ستاینې په اساس به سونیا پرې دومره فدا کیږي. د بله اړخه هغه اندیښمن هم شو چې هسې نه چې دغه پیغله پرې ځان مین نه کړي. دهمدې فکرونو په اساس هغه سونیا ته د لمړي ځل له پاره لږ څه دروند ځواب ورکړ.

« سونیا ! ستا نه ډیره ډیره مننه . چې بطریق اعظم ته دې ریښتیا ریښتیا خبرې کړې دي.»

قاسم دخپلې خونې څخه ووت او سونیا یې تر شا ورته په خوږو خوږو سترګو کتل.

بله ورځ د قاسم له پاره ډیره مصروفه ورځ وه ، بطریق اعظم د نوټاراس په سلا دیوناني کلیساو د راهبانو اوپاد ریانو غونډه رابللې وه. قاسم د بطریق اعظم په حکم باندې د ضروري کاغذونو په راټولو اوجوړولو کې مصروف و. ځکه بطریق اعظم دیوناني کلیساو راهبانو ته دشهنشاه دهر تیرې په اړه ثبوت وړاندې کول غوښتل. دبطریق اعظم اغیز او رسوخ د کوچنیو کوچنیو پادریانو او راهبانو په واسطه په عوامو کې پوره خپور شوې و. او دا همغه دور و چې په « روم» کې دپوپ ځواک د شهنشاه د ځواک څخه زیات و ، اوهمدې وخت ته د اروپا د زوال وخت هم وایي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مذهبي کرکه اونفرت خپل اوج ته رسیدلي و. لا تر دې وخته پورې د «مارټن لوتر» ډله نه وه را پیدا شوې. د روم پاپ نه یوازې د ټولې اروپا روحاني مشر و بلکه د ټولو سرو اوسپینو مالک هم و. په دې وختو کې د روم د کلیسا عدالت په عوامو باندې هر ډول ظلم او تیرې کاوه. عیسایت د هوس پالو مذهبی مشرانو د لوبو اله ګرزیدلې وه. او د اروپا مذهبی مشران دبې لاریو ښکار شوي و، دبیا راپورته کیدو د وخت نه نژدې دوه پیړۍ مخته اروپایی عیسوي پادریان د ظلم، تیرې اوهوس بندګان و.

په دیارلسمه عیسوي پیړۍ کې د سسلي او جرمني په پادشاه (فریډرک ثاني) باندې د روم پوپ د کفر فتوې ولګوله. پر هغې د الزامونو په لیست کې دا هم و چې هغه هره ورځ دمسلمانانو په څیر غسل کوي، د مردارو اوخیرنو کالیو د اغوستلو په پایلو کې به د سپږو دومره زیاتوالې راپیدا کیده چې د «کنټربري» لاټ پادري به کله بیرون وت نو په قبا به په سلګونو سپږې له ورایه معلومیدې. تر ۱۰۲۰ پورې د لندن په بازارونو کې د انسانانو غوښې پلورل کیدې. د روم د پاپا عدالت دخپل جوړښت په همغه لمړي کال دوه زره کسان ژوندي وسوځول اوپه لسو کلونو کې یې اویا زره کسان په اور کې ورواچول. دفرانسې مشهورې ازادی غوښتونکې ښځې «جون اف آرک» هم په ۱۴۳۱ کې په همدې ډول سزا محکومه شوې وه. داخلاقو معیار دا و چې دهغوې د لمړنیو پادشاهانو څخه یې پنځلس همجنس پاله و.

قاسم په خپله کمره کې د نن ماښام د غونډې له پاره د اسناد و د راټولولو په کار کې مصروف و. چې په دې وخت کې شعله کونکي سونیا یو ځل بیا کمرې ته راننوتله. د راننوتلو سره سم یې دروازه د ځآن پسې وتړله. هغه په یوه منډه راغله او دقاسم په پښو کې کیناسته. قاسم هغه وخت ډیر وارخطا شو چې ویې کتل چې سونیا ژاړي......قاسم ترې وپوښتل: څه درپیښ شوي دي..... سونیا همداسې ژړل او قاسم خپل سترګې پټولې او همدا یې ترې پوښتل چې: چل څه شوي دي؟ لږه شیبه وروسته قاسم په خپل حال شو او سونیا ته یې مخ کړ: «سونیا ! څه درپیښ شوي دي؟ ولې ژاړې ؟ چا درته څه ویلي دي؟»

«نه ! درونده میلمه ! ماته هیچا هم څه نه دي ویلي، ماته چې هر څه ویلي دی هغه تا ویلي.....زه اندیښمنه یم، ماته ټوله شپه خوب نه دې راغلې...زه نه پوهیږم چې زه څه وکړم ؟...»

قاسم د سونیا په ناروغتیا پوه شوې و. هغه حالاتو وهلی یوه غمژنه پیغله وه. دهغې غوړونه دنرمې لهجې او دمحبت نه ډکو الفاظو اوریدو ته تږی و. هغې ته چې په ژوند کې هر څوک مخې ته راغلي نو د جنسي هوس له پاره یې استعمال کړې ده، هغه د سترو سترو راهبانو اوبطریقانو د پټو رازونو څخه خبره وه. ان تر دې چې دغه زوړ ستر بطریق هم سونیا سلامته نه وه پریښې. خو هیچا هم د سونیا زړه نه و راسپړودې چې ووینې چې هغه څومره زخمي دې. پرون چې قاسم د خپل مقصد له پاره دسونیا سره څو نرمې خبرې وکړې اوهغه یې وستایله. نو هغه ګیچ پاته شوې وه. دهغه په زړه څه داسې هیجان راغلې و چې ټوله شپه یې یوه لمحه هم خوب ته نه وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پریښېي. تر څنګ یې دقاسم انځور د سترګو تر مخه اینبوول شوي و ، هغه دسهار څخه تر اوسه پورې په خپله کمره کې ناسته وه او په خپل قسمت یې ژړل. هغې خپل ځان ددې ځوان لایق او ور نه ګڼل چې ددې لورې ته یې التفات کړې و. هغه د قاسم په پښو کې ناسته وه اوژړل یې ، کله یې چې ښه وژړل نو سمدلاسه پخپله په خندا شوه ، دا نو ډیره عجیبه منظره وه ، دهغې سترګې لا د ژړا څخه لمدې وې اوپه مخ یې د اوښکولیکې نه وې خرابې شوې خو اوس یې دیوه معصوم کوچنی په څیر په خندا لاس پورې کړ.....قاسم فکر کاوه چې دا دایاصوفیا خادمه نه بلکه د اسمانه راغلې کومه پریښته ده.

قاسم هم دهغې ددې خلوص څخه په خندا شو ، ته خوسونیا ډیره عجیبه پیغله یې ، هم ژاړې اوهم خاندې. پورته شه او دروازه پرانیزه اوبیرته راځه. دغسې په بنده دروازه کې کیناستل ښه نه برېښي.

سونیا ته دقاسم دمحبت او مینی نه ډکه لهجه ډیره خوښه شوه ، سمدلاسه ولاړه او دروازه یې پرانسته ، خو هغې ددروازې کنجې و ګرزوله ، ددروازې کومه پله یې خلاصه نه کړه. بیرته دقاسم مخې ته راغله او دشرارت نه په ډکه لهجه یې ورته وویل:

«ایا سسټر میري ستا ډیره خوښیږي ؟زه به یې در ته ووایم چې سسټر میری زما هم ډیره خوښه ده. زه د ورځې یو ځل نیم دهغې کتلو ته هرو مرو ورځم. هغه زما سره د یوې خور په څیر ناسته پاسته کوی ، دهغې سره دناستې په وخت کې زما ټول غمونه له منځه ځي»

دمارسی د نوم په یادولو سره د قاسم زړه بل لوري ته ولاړ. دسونیا دا خبره چې هغه د ورځې یوځل د سسټر میري لور ي ته ورځې د قاسم له پاره ټکان ورکونکي وه. په دې وخت کې یو ناڅاپه دقاسم په زړه کې یو عجیب فکر راپیدا شو. قاسم تر یوه وخته پورې په خپل دغه فکر کې ډوب و اوبیا کومې پریکړې ته ورسید او د خپل ځان سره یې و خندل. لږه شیبه وروسته هغه دخپله ځایه پورته شو او دخپل سامان څخه یې د مارسی ګوته راوویستله. که څه هم هغه په دې فکر کې شو چې دهغه ددې اقدام څخه به بې چاره سونیا نوره هم په غلط فکر کې ولویږي، تر یوې لمحې یې صبر وکړ خوبیا یې خپل ستر مقصد په فکر کې راوست او ډاډمن شو ، هغه یو دوه قدمه د سونیا په لور ورغې اوبیا یې دمارسی ګوته دسونیا په لورور نژدې کړه او په ډیر اخلاص یې ورته وویل:

« سونیا ! زه یو راهب یم.....تاته خو جسماني محبت نه شم درکولې ، خو د خپل ورحاني محبت تحفه تاته درکوم. له تانه هیله لرم چې پر ماپورې به خپل امیدونه نه تړې .ځکه چې ته خو پوهیږې چې یو راهب محبت کولې شي خو واده نه شی کولې..... دا واخله اوپه ګوته یې کړه.....»

دسونیا حالت دکتلو وړو. د قاسم خبرې دسونیا په غوږونو کې د سختو نیشه کونکو شرابو په څیر ورپریوتې او هغه یې زړه بایلیدونکې کړه. دهغې سترګې د عقیدت په نشې کې ډوبې شوې اوشونډې یې د احساساتو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخې په رپیدو شوې ، دخپل نصیب څخه په ویره کې شوه . څکه نن قاسم هغې ته ګوته د تحفې په توګه ورکړه ،ګویا هغه یې دمحبت په غشي وویشتله .هغې خپل لاس ورمخته کړ او د ګوتې د په ګوته کولو له پاره یې خپله ګوته هم رامخته کړه. کله چې دقاسم لاس دهغې په نرمې او نازکې ګوتې ولګیدنو دسونیا په بدن کې د لړزیدو په ځاې ارام او سکون راپیدا شو . هغې ته داسې ډاګیزه شوه چې قاسم دهغې د لاس اوګوتې په نیولو سره هغه د نړۍ د جهنم څخه رابیرون کړې ده. دهغې د سترګو څخه د اوښکو دوه ستر ستر څاڅکې لاندې په فرش باندې را توې شول. سونیا ته داسې څرګنده شوه لکه د نړۍ ټول بار یې چې د اوږو څخه پورته کړل شوې وې.

په همدې وخت کې چې قاسم سونیا ته ګوته په ګوته کړه نو دقاسم د کوټې دروازه په غږ سره پرانستل شوه او یو اجنبې وګړې دهغه کوټې ته رانوت ، د دې اجنبې په کتلوسره دقاسم اوسان وار خطا شول ، سونیا هم په وارخطایې سره یوې لورې ته ودریده. څکه چې په دروازه کې په خپل سره رانوتې اجنبې قاسم ته په کرکجنه توګه کتل. دا پنځوس کلن زوړ وګړې خو د ځواکمن وجود خاوند و. قوې سترګې یې درلودې ، سترګې یې داسې سرې وې لکه چا چې په کې د اورتکې سرې سکروټې ایښودې وې. دبطریق په څیر کالې یې په ځان و اوپه لاس کې یې امصا نیولې وه.... دا شاګال و ..... د ایاصوفیا پیرې.... سونیا به ورته د ایاصوفیا پیرې وایه.... بلکه سونیا په ریښتیا هم هغه د پیرې په څیر منلې و. څکه هغه به د ورځو ورځو راهیسې ورکیده ، هیچاته به یې په اړه معلومات نه و چې شاګال چیرې تللې دې ؟ اوبیا به یو ناڅاپه په ایا صوفیا کې را څرګند شو، دهغه په اړه یوه خبره ډیره مشهوره وه چې هیڅوک د شاګال په سترګو کې سترګې نه شي ور ننویستلې. ان تر دې چې د بطریق اعظم پورې د پورته مرتبې خلک هم د شاګال دسترګو څخه ځان تیروي. دخلک ګمان خودا هم و چې دشاګال په سترګو کې د یوې دقیقې له پاره د سترګو ننویستل انسان له منځه وړې ، هغه انسان بیا په څلورویشت ساعتو کې له منځه ځي... داخبره څومره سهې وه او څومره غلطه... خو دسونیا تر مخه شاګال یو دوه کسان په همدې توګه له منځه وړې و ، شاګال به عادتا خاموشه و. دهغه څیره د رازونو څخه ډکه وه او هر انسان به چې ورته ډیر وکتل هغه به د ویرې اودهشت سره مخامخ کیده. په چرچ کې نورو خلکو هم دا ګمان کاوه چې شاګال انسان نه دې بلکه دقسطنطین پیرې دې چې عمر یې ددرې سوه کالو څخه ډیر دې. او دقسطنطنیې د خوندې ساتلو له پاره د خداوند یسوع مسیح له اړخه ټاکل شوې دې. د هغه د اوږود عمر دباور کونکو دلیل دا و چې هغوې دغه شاګال د تیرو ډیرو کلونو راهیسې په همدغه شکل سره وینې. دبطریق اعظم تر څنګ د یو شمیر سترو خلکو فکر هم همدا و چې شاګال پیرې نه دې خو دا یې منله چې شاګال د پټو ځواکونو مالک دې او د تور جادو خاوند هم دې.

شاګال په داسې وخت کې دقاسم د کمرې دروازه پرانسته چې قاسم سونیا ته ګوته ور په لاس کوله. خودهغوې بخت ښه و چې د دروازې د پرانستو اواز سونیا او قاسم واورید اوقاسم سمدلاسه د سونیا څخه خپل لاس راښکود. قاسم ته د شاګال تر شا خپل خادم ډیوډ هم تر سترګو شو ، او ډیوډ ورته هم د رازونو ډک انسان معلوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

شو . سونیا خو شاګال پیژانده اما قاسم هغه د لمړي ځل له پاره کوت. ځکه شاګال دقاسم داجازې پرته دهغه خونې ته راننوتې و . دهغه تګ لکه د هندوستان دسوامیانو په څیر و ، دتلو په وخت کې یې د انسان د قد په اندازه امصا په ځمکه وهله او دکمرې منځته راغې. دهغې د سترګو څخه را پورته کیدونکې حرارت قاسم هلته په خپل ځان کې محسوساوه. هغه دقاسم مخې ته راغې او دهغه تر مخه خاموشه ودرید. لږه شیبه کې یې د قاسم په سترګو کې خپلې سترګې ورننویستلې ، قاسم ته دشاګال دغه ډول راتګ د زغم وړ نه و . په دې خاطر قاسم هم دغصې نه ډکې سترګې د شاګال په سترګو کې ور ننویستلې ، خو لږه شیبه کې قاسم ته داسې ډاګیزه شوه چې دهغه تر مخه انسان نه بلکه کوم شیطان ولاړ دې. قاسم د شاګال د سترګو څخه د راوتلې حرارت په اساس ناارامه شو اوخپل وجود یې دخپل وزن څخه ډیر دروند احساساوه.

پخوا له دې چې قاسم دهغه د سترګو دحرارت ځواک له لاسه ورکړې اوخپلې سترګې ترې را واړوې ، اندیښمنې سونیا رامنډه کړه اوقاسم یې پورې واهه او د شاګال د سترګو څخه یې لرې کړ اوبیا یې په لړزانده اواز سره وویل:

« دا بطریق شاګال نومیږي .....دهغه په سترګو کې سترګې ننویستونکې ژوندې نه پاته کیږې. هغه د زرګونو پیریانو ځواک لري.....»

سونیا ددې نه اخوا نور څه و نه شو ویلې. ځکه چې دشاګال څیرونکې سترګې په هغې ور ونښتې ، معلومه نه ده چې قاسم ته څنګه معلومه شوه چې د شاګال شاته دهغه خادم په خندا دې خو قاسم تر ډیره پورې خپله غصه پټه نه کړای شوه اوشاګال ته یې وویل:

« دروندہ بطریقه ! تا به ماته حکم کړې وې چې زه په خپله ستاسې خدمت کې حاضر شوې وې. دغه ډول ، د یو چا کمرې ته ، دهغه داجازې پرته ورننوتل ښه نه ښکاری.....»

« هو هوهو ! .....تا سهي خبره وکړه ..... ما تاسې دواړه هسې په هسې پریشانه کړئ ... خو زه حیران یم چې په قسطنطنیه باندې دمرګ ویره را خپره شوې ده او تاسې دواړه د ایاصوفیا په پاکو حجرو کې رومانس ته ملاتړلې ده ..... ما اوریدلې دې چې ته د تهریس څخه راغلې یې. ایا دا ریښتیا دې ؟»

اوس نو دقاسم غصه یو ناڅاپه په هوا کې ولاړه او دپښولاندې یې ځمکه وښویده. ځکه د شاګال په لهجه کې دکیدړو په څیر مکر اوفریب پټ و . قاسم ته دا لهجه ډیره پر اسراره ښکاره شوه. خو ځان یې سنبال کړ او ویې ویل:

«بلې ، هو ....دا ریښتیا دې ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« دا خو ډيره ښه خبره ده .....تهريس خوزما ډير خوښ دې.. زه ډير وخت د تهريس كليسا ته ورځم..... حيران يم چې تاسره مې ولې هلته نه دي ليدلې.....»

اوس به قاسم څه ويلي واې. هغه د خپل ځان د خلاصون له پاره خبره شاته وغورځوله « په حقيقت كې به زه ډير وخت په ځانته عبادت كې مصروف ووم ، او د ډيرو خلكو سره به نه شو كتلاې ، دا خو زما ډيره بد قسمتي ده چې ما هلته له تاسره نه دي كتلي.....»

« هووووو !.....دا ريښتيا هم ستا بد قسمتي ده ...خير ! اوس خو زما اوستا ترمنځ ليدنه وشوه نورنو ته بد قسمته نه يې.... زه به يو ځل بيا له تاسره وينم. د څه ضروري خبره له پاره .... زما منتظر اوسه..»

قاسم ته داسې ډاګيزه شوه لكه شاګال چې ګواښ ورته كوي. خوبيا هم قاسم ورته مسكې شو او ورته يې وويل: «ضرور ضرور .....زه به ستا انتظار كوم»

شاګال لكه څنګه چې راغلې و همغسې د خونې څخه بيرته ووت. خو ډيوډ په خپل ځاې ولاړ پاته شو. قاسم ډيوډ ته مخ كړ او ورڅخه يې وپوښتل « ايا بطريق همداسې وي ؟ انسانيت ته د محبت د درس د وركولو له پاره ديسوع مسيح راهب دغسې نه وي، دا موصوف دا يا صوفيا سره د څومره مودې راهيسې اړيكې لري..»

« په دې خو هيڅوک نه پوهيږي ، د هر چا څخه چې پوښتنه كوې وايي چې شاګال يې د همغې لمړۍ ورځې څخه همداسې كتلې لكه دا اوس چې دې.»

معلومه نه ده چې قاسم ته څنګه څرګنده شوه چې ډيوډ هڅه كوي قاسم د شاګال څخه وويروي ، قاسم د ډيوډ په خبرو باندې په مسخريې توګه و خندل « ښه ، ډير ښه ، سهې ده. تاسې ولاړشئ ، زه د غونډې له پاره څه ضرور كار ترسره كول غواړم....»

سونيا غوښتل چې تم شي. خو قاسم دواړو ته د بيرته تللو حكم كړې و. نو هغه هم مجبورا دهغه ځايه ولاړه. كله چې هغوې دواړه ولاړل نو قاسم پورته شو او د خپلې كمرې دروازه يې له دننه څخه بنده كړه. اوبيا په خپلو كارو كې مشغول شو. هغه سر ښكته كړې و او څه يې ليكل چې ټكان يې وخوړ او فكر يې وكړ چې شاګال يې تر مخ ولاړ دې اوپه ډيرو بدو ستركو هغه څاري... قاسم سر راپورته كړ ، مخته يې وكتل خو څوک يې و نه ميندل. خو دا د قاسم وهم و. قاسم خپل ځانته په قهر شو او له ځانه سره يې وويل چې د يوه مؤمن په صفت د يوه شيطانه ويره احساسوی. اوبيا بيرته په خپلو كارو كې مشغول شو.

كله چې سونيا خپلې كوچنۍ شانته خونې ته راغله نو زمكې ځاې نه وركاوه. هغه دقاسم له اړخه وركړل شوې ګوتې ارام ته نه پريښوده ، خپلې كمرې ته د راننوتلو سره سم يې د كمرې دروازه و تړله. اودقاسم له اړخه وركړل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوې ګوته یې په لاس کې را واخسته او په ډېره مینه یې ورته کتل. بیابیا یې هغه ګوته ښکلوله اوبیا بیا یې په خپلو سترګو مخښله. اوبیابیا به یې خپل پخواني ترخه یادونه را یادول او دسترګو څخه به یې پرې اوښکې تللې. هغې خو چرچ ته پناه راوړې وه. خو دلته په راتلو سره یوه یوه راهب په جدا جدا توګه دهغه ابرو او عزت له منځه وړې و ، دا چې دغه د خلکو ترمخ د اوږدو اوږدو ویناو کونکي دخداوند یسوع مسیح یواځې په نوم راهبان دپاکو اوسپیځلو پیغلو دلوڅو جسمونو څخه څه ډول ګټه اخلي ، دا خبره سونیا ته دلته چرچ ته د راتلو وروسته معلومه شوه. هغوې چې د غمونو د پریښودو له پاره دلته راغلې وې ، خو په ایاصوفیا کې ورته دهغې نه زیات غمونه منتظر وو. هغې چې کله په ایاصوفیا کې خپل لباس لویدلې وکوت نو ډاډمنه شوه چې په نړۍ کې ورته دعزت د خوندي کیدو له پاره دپناه هیڅ ځاې ځیږې نه شته همدا علت و چې هغې خپل ځان د ایاصوفیا د شرایطو په مطابق ور وغورزاوه.

خو نن ورته قاسم دخپلې مینې ننبه ،ګوته ، د تحفې په څیر ورکړې وه اوهغې ته یې یو ځل بیا ژوند وربښلې و. اوس نو هغې په ایاصوفیا کې په خپل تیر ژوند باندې افسوس کاوه. کاش چې هغې خپله ابرو او عزت خوندي ساتلې وې نو نن به یې د ایرون په پښو کې هر څه په پوره ویاړ سره قربان کړې وې ، همدا پیښماني دهغې په زړه اودماغ کې راګرزیده ، ډېره پریشانه وه خو د قاسم له اړخه ورکړل شوې تحفې به بیرته خوشحالیو ته را ستنوله. څومره زیاته چې هغه نن ناقراره وه په خپل ټول ژوند کې پرې دومره ناقراري نه وه راغلې. په همدې وخت کې یې په ذهن کې د سسټر میري روڼ مخ هم را وګرزید. په داسې وختو کې یواځې سسټر میري وه چې هغې ته یې حوصله ورکولې شوه. هماغه وه چې سونیا خپل سترغلي پاک کړل او دسیسټر میري په لور د تللو له پاره یې ځان تیار کړ.

نن د سیسټر میري په دروازې کې دهغې مریداني ښځې یوه هم نه وه .ځکه دهغوې له پاره یواځې د خالي اویکشنبې ورځې مختص شوې وې. او نن ددوشنبې ورځ وه. سونیا په ډېره کراره توګه د سسټر میری دروازه و ر وټوکوله. او کله یې چې ځوابې اشاره ترلاسه کړه نو دننه ور ننوتله.

سسټر میري په خپله کمره کې ناسته وه اودخپل عادت په مطابق یې یو عجیب اوغریب کتاب لوست. دسونیا په کتلو سره یې هغه کتاب بند کړ او هغه یې په یوه صندوق کې کیښود او د سونیا سره د کتلو له پاره راپورته شوه. سیسټر میري سپین کالي اغوستی واومخ یې د وقار او رعب نه ډک و. دا د «ایاصوفیا» یواځنۍ راهبه وه چې تر اوسه یې کوم نارینه ځانته نژدې نه و پریښې.... هغې دهمغه لمړۍ ورځې څخه دیوې عبادت کونکې راهبه شکل او بڼه اختیار کړې وه..... دا پخپله مارسی وه.

مارسي سونیا په ډېره مینه دخپلې سینې سره رایوځاې کړه اوپه خپل څنګ کې یې کینوله اوبیا یې ترې وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« سونیا څه خبره شوې ده ، نن خوستا په څیره کې اندیښنې راولاړې شوې ښکاري. ماته ووایه ، زه به دې دغم دبدلیدو هڅه وکړم.»

خو سونیا د خواب ورکولو په ځاې په ژړا او واویلا پیل وکړ. سر یې دمارسي په سینې کیښود ، مارسي خپل لاس دهغې په ملا کیښود اوهغې ته یې دقرار ورکولو هڅه پیل کړه.....سونیا ژړل خومارسي خاموشه وه. داسې بریښیده چې هغې سونیا ته د ژړا کولو فرصت ورکاوه ..... په همدې وخت کې د سونیا دګوتې لاس چې هغې په خپل وجود کې پټ کړې و په غیر اختیاري توګه بیرون را ووت. او دمارسي سترګې پرې ولګیدې.... دمارسي سترګوپه سرسري توګه دسونیا دا ګوته وکتله خو جدي یې ونه ګڼله . خو لږه شیبه وروسته دمارسي سترګې یو ځل بیا په دغه ګوته باندې ورونښتې اوس نو مارسي په ډېره جدي توګه د سونیا په لاس کې دغې ګوتې ته کتل. دهغې په زړه کې دماضي یادونه را څرخیدل....دهغې سره د مارتها هغه یادګار ګوته وه چې مارسي قاسم ته ورکړې وه. نو په دې فکر کې چې هسې نه چې دهغې سترګې فریب وخوري نو د ګوتې په جوړښت باندې یې غور کول پیل کړل ، خو دا همغه ګوته وه. وجود یې په لړزان شو ، سونیا یې په ډېر احتیاط سره را سمه کړه او په خپل هیجاني کیفیت یې قابو پیدا کړ اوبیا یې په ډېرې نرمې لهجې سره سونیا ته وویل:

« ګوره سونیا ! ..... دداسې ژړاګانو څخه څه نه جوړیږي ... اوس چپ شه ، شاباس.. اوماته ووایه چې څه خبره شوې ده.؟»

مارسي خپلې پاکې ګوتې د سونیا په مخ ووهلې ، اوس نو سونیا خپل ځان ډېر سنبال کړې و ، رانیغه شوه او کیناسته. اوپخپل لاس کې یې په ګوته کړل شوې ګوته را مخته کړه اوسستر میري ته یې وویل:

« ته خودا ګوته ویني که نه ! داماته هغه ځوان راکړې چې د پرېښتو په څیر پاک انسان دې ، هغه د قسطنطنیې اوسیدونکې نه دې ، دبیرون څخه راغلې دې ، خو سیسټر .....زه څه وکړم....؟ ما په هغه خپل زړه بایلودې دې. خو نه زما په وس کې ده او نه مې په اختیار کې چې زه هغه دخپل ځان کړم. هغه یو راهب دې اوزه د یوه چرچ خادمه یم..... سستر ! زه خپل ځان دهغې وړنه وینم ، زه به هغه ته څنګه ووایم چې زه ښه نه یم پاته شوې ..... هغه ډېر ښه دې....»

خو مارسي د څه اوریدو ته تیاره نه وه. هغه په خپل ځاې باندې لکه د تیږې په څیر جامده ناسته وه ، هغې ته په خپلو سترګو او غوږونو باور نه و ، هغې په تیرو اوو کلونو کې ډېر زیات ژړلي و ، ډیرې سجدې یې کړې وې ، ډېر لمونځونه یې کړي و اوپه پټه پټه یې دغه تیر اوه کلونه د الله تعالي په مخ کې ډېر ژړلي وخو هیڅکله یې د خپل فریاد ځواب نه و اوریدلي. خو نن بې په ناڅاپې توګه قاسم ته د خپل اړخه ورکړې ګوته وکتله. سونیا ورته ویلي چې هغه ځوان همدلته د ې او دا دمارسي له پاره ډېر عجیبه لمحه وه ، ځکه قاسم بلکل دهغې سره نژدې و ، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغې د زړه ددرزهار انداز هم بدل شوې و ، دا درزهار لمړۍ ديوې راهبې د زړه اوازو چې دټولې دنيا د دناړينه و ښځه يې ځان يوې خوا کړې و او دخپل پروردګار سره يې مينه پيدا کړې وه ، خو نن يې زړه په يوه بل انداز کې درزيده او دا ديوې ځوانې پيغلې د زړه درزارو چې د کلونو کلونو راهيسې يې دخپل محبوب کتلوته ليوالتيا درلوده. هغې يقين نه شو کولې ، په دې فکر کې شوه چې کيدې شي دا ګوته دبل کوم کس لاسو ته ورغلې وی او تر دې ځايه را رسيدلې وي،په دې اساس يې په پوره ناقرارۍ سره دسونيا ښځه وپوښتل:

« دهغه ځوان راهب قواره او څيره څه ډول ده.... ايا ته يې ماته ويلې شې ؟»

سونيا ددې خبرې په اوريدو سره ټکان شانته وخوړ خوبيا يې دقاسم څيره مختةراوړه اوپه ډيره ښه توګه يې هغه تعريف کړه. اوس نو سونيا هم ډاډمنه شوې وه چې تعريف کړل شوې راهب پخپل قاسم بن هشام دې. دمارسی کيفيت هم بدل شو. هغې غوښتل چې همدا اوس او همدا شيبه راپورته شي اودقاسم په لور ورمنډه کړي.د قاسم په غيږې کې سرور ننباسي او دزړه له کومې وژاړي اوهغه ته ووايې چې.....« درځه ! .....ټول هر څه پريږده او ما ددې ستونزمن ژوند ښځه بيرون کړه....» خوهغې داسې نه شواې کولې. هغې سونيا له ياده وويسته او د خپل تير پخواني ژوند په يادونو کې را ونغښتله. هغې يوه يوه خبره رايادوله.« لاله شاهين» يادګار ، دقاسم کور ، د قاسم خندانه ورندار ، د قاسم وريرونه.... اوبيا يې خپله مور رايادة شوه. او بيا يې يو ناڅاپه ذهن و دريد اوپه دې فکر کې شوه چې هسې نه چې ډيمونان هم دقاسم په لاسو وژل شوې وي. او بيا يې همدا فکر په زړه کې پوخ شو چې قاسم دلته قسطنطنيې ته د راتلوسره سم ډيمونان وژلې دې ، خو هغه وخت چې هغې اوريدلې و چې دسلطان مرادخان زوې سلطان محمد خان په تخت د کيناستو نه وروسته په قسطنطنيه باندې دحملې کولو ګواښ کړې دې نودهغې په دعاوګانو کې هم ډيرښت راغلې و. هغې به شپه او ورځ دخپل مالک تر مخه همدا دعاوې کولې چې هغه ورځ ډيره ژر راورې چې سلطان محمد په قسطنطنيه باندې حمله وکړي ، هغه په دې هم ډاډمنه وه چې دسلطان په لښکرو کې به قاسم بن هشام هم ورګډ وي ، په تيرو اووکلنو کې به مارسی ډيروخت په دې حيرانه وه چې ولې يې قاسم د لټون هڅه نه ده کړې. هغه په دې پوهيده چې که چيرې قاسم يې دلټون هڅه وکړي نوپيدا کيدل به يې ورته ستونزمن نه وي اودهغې سره کتلاې شي. خو نن ډاډمنه شوې وه چې قاسم دهغې پل تعقيب کړې ، اوس نو دقاسم د کتلو له پاره نا ارامه وه خو دصبر لمن يې پرېښنبوله.او خپل وقار يې په ځاې وساته اوسونيا ته يې وويل:

«ډير ښه.....اوس نو تا دهغه سره مينه پيدا کړې ده. خو دا راته ووايه چې هغه هم له تاسره مينه کوي اوک نه ؟»

«هو کوي يې ! او ډيره زياته يې کوي ، خو هغه مجبور دې ، هغه وايې چې زه تاته جسماني محبت نه شم درکولې ،ځکه چې زه يو راهب يم ، خو روحاني محبت درکولې شم ،هغه ماته روحاني محبت راکړې دې ،اودا ګوته دهغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمحبت نښه ده . خو سسټر ميري ، زه په دې نه پوهيږم چې روحاني محبت څه ته وايي ؟ تا ته به معلومه وي ، که څنګه ؟»

مارسي يوه پوهه او رسيدلې پيغله وه. هغه په ډيره اسانۍ سره دخبرو بيخ ته ور رسيدله. هغه په دې فکر کې وه چې قاسم دې نجلۍ ته قصدا داګوته ورکړې ده ترڅو يې تر ما پورې را ورسوي. او زه يې و پيژنم. دا دقاسم له اړخه يو ډول پيغام و. مارسي دقاسم دپيغام څخه ډيره خوشحاله شوې وه ، خو هغه په دې ډيره خفه وه چې دا ناپوهه سونيا هسې په هسې د قاسم په محبت کې را ښتې ده. په ناڅاپې توګه د قاسم په ذهن کې يو خيال راغې او سمدلاسه يې سونيا ته وويل:

« ډيره ښه ! ..... هغه راهب اوس له تاسره روحاني محبت کوي. زه تاته يوه خبره درښيم ، ته يې هغه ته وکړه .... نو هغه به پرتا نور هم ډير مهربانه شي .... خو تر هر څه لمړۍ زما يوې خبرې ته کلک غوږ کيږده. چې خپل ځان دهغه په مينه کې دومره مه ليونې کوه ،هسې نه چې خپل يې نه کړې اوبيا يې دجدا والې غم هم و نه شې زغملې.....»

سونيا مسکۍ شوه اوبيا يې په ډيره بې صبرۍ سره ورته وويل: « ماته هغه خبره وښيه چې راته دې يې دښوولو ژمنه کړې وه . » ته خو پخپله د يسوع مسيح راهبه يې. نو تاته به دمحبت په اړه څه معلوم وی ؟» معلوم نه شوه چې ولې د مارسي په شونډو باندې عارفانه مسکا را پيدا شوه. هغې يوه اوږده ساه واخسته اودهغې خبره يې تکرار کړه اوويې ويل:

« هو ! ته سهي وايې. ماته به د محبت په اړه څه معلومات وی ؟»

سونيا داسې وانګيرله چې د سسټر زړه يې خفه کړ. سمدلاسه يې ښښنه وغوښتله ، اوبيا يې په زارۍ کونکې لهجې سره وويل « سيسټر !که چيرې ماته ښښنه وکړې نوبيا راته ووايه چې ماته څه ويل غواړې ؟»

مارسي د يوې لمحې له پاره د سونيا په خيرې باندې سترګې ور ښخې کړې اوبيا يې ورته وويل:« ته هغه ته ووايه ..... د لاله شاهين کوترې الوتې دي.. کله چې نيلا اوبه سرې شي نو بيا به خپلو کورنو ته بيرته راستنې شي.»

سونيا په ډيره حيرانتيا سره د مارسي خبرې واوريدې. يوځل يې هڅه وکړه دا الفاظ په خپله ژبه باندې تکرار کړي او ځان پرې پوه کړي خو بيا يې په حيرانونکې توګه وويل:

« سسټر !دا څه خبره ده ؟.... زه خو پرې هيڅ پوه نه شوم د لاله شاهين کوترې زمونږ دمحبت سره څه اړيکي لري..»

« ته ددې جملې په مطلب پوهيدل پريږده اودا يو ډول روحاني منتر و ګڼه. ماتاته د محبت يو يادګار پيغام در ښوولې دې. دا ديو چا دمحبت پيغام دې...... او ډې زيات اغيزمن دې....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

سونیا پرې بیا هم ونه پوهیده خو د سیسټر میري پیغام یی په ژبه یاد کړ.

د ایاصوفیا د پادریانو غونډه چې ماسپښین څخه پیل شوې وه د شپې تر ناوخته پورې یی دوام وکړ. په دې غونډه کې د قسطنطنیې ټولو پادریانو برخه اخستې وه. اوټول په دې خبره ډیر په قهر و چې ولې شهنشاه ددواړو کلیساو د ګډې غونډې له پاره کارډینل اسیډرو د مشر په څیر ټاکلی دی. دا خو د ایاصوفیا دبطریق له پاره سپکوالی دی. دقسطنطنیې ټولو مذهبي مشرانو په ګډه دا پریکړه وکړه چې هغوی به د غونډې په ورځ د شهنشاه تر مخه احتجاج کوي. او کله چې ددواړو کلیساو دغه غونډه خپل اوج ته رسیږي نودوی به یی په همغه شیبه کې بایکاټ کوي او ناکامه وي به یی. دا حقیقت و چې دښار د خلکو زړونه او دماغونه د کلیسا دمذهبي مشرانو په لاس کې و. خلک د دې حالاتو په کتلو سره مجبور و دمذهبي مشرانو لورې ته مراجعه وکړي ځکه همدې مذهبی خلکو ، عوامو ته د هغوی دپیسو ، سرو او سپینو زرو په مقابل کې د جنت ټکټونه ورکول. دا ډاډمنه وه چې که چیرې ټولو پادریانو د شهنشاه په خلاف راپارول نو خلک به لکه د اور سکروټې ګرزیدلي وې. په دې اساس د بطریق اعظم سازش بریالی شو او ټولو پادریانو ورسره په دې اړه ژمنه وکړه....

کله چې دشپې غونډه پای ته ورسیده نو قاسم د بطریق اعظم څخه اجازه واخسته اوپه خوشحالۍ سره د خپلې کمرې په لور ولاړ. دهلیزونه ټول خاموشه و او ډیره کي خلک په خپلو خونو کې ویده شوي و.

قاسم په زینو وختو او دویم منزل ته ولاړ خو معلومه نه ده چې دویم منزل ورته ولې دومره وران ویجاړ ښکاریده. دلته هم په دیوالونو او دروازو باندې دمشالونو په رڼاو پتنګانو نڅاوې کولې. کله چې قاسم په لمړي موړ کې را وګرزید نو یو سورې لرونکې شکل یی وکوت چې ښې او چپ لورې ته یی حرکت کاوه...... داسې څرګندیده لکه کوم کس چې یو ناڅاپه کومې خونې ته ورننوځي... قاسم سخت متوجه شو.

په حقیقت کې قاسم د غونډې د جریان نه وروسته د ګڼ شمیر پادریانو سره د دې ستر مقصد دترلاسه کولو له پاره د یوځای پاته کیدو تبلیغ کاوه. اوتر دې وخته پورې بطریق اعظم او نور ستر پادریان خپلو خپلو کمرو ته ورغلي و. کله چې د ښاره راغلي د کوچنیو کلیساو پادریان رخصت شول نو د شپې لمړۍ برخه تیره شوې وه او په هغه وخت کې د ایاصوفیا دغه برخه لکه دقبرستان په څیر خاموشه پرته وه.

قاسم په داسې حال کې چې وینښتان یی په بدن را پورته شوي و د دهلیز څخه تیر شو او خپلې کمرې ته ورسید. خو کمرې ته په ورننیژدې کیدو سره یی چې کله وکتل چې دکمرې دروازه یی پرانستې ده نو حیرانتیا یی نوره هم زیاته شوه. قاسم په ډیر احتیاط سره خونې ته ورننوت خو په کمره کې هیڅوک هم نه و. البته دکوټې ټول سامان یی خپور ور شوي و او داسې بریښیدله چې چا یی سامان ټول پلټلي دي. دقاسم ذهن سمدلاسه دبطریق شاګال په لور ولاړ ځکه د نن سهاره څخه هغه شاګال نه و کتلې. قاسم خپل سامان راټول کړ او بیرته ولاړ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویده شو. خو خوب یې د سترګو څخه لرې تښتیدلې و. اوس نو هغه ډېرو عجیبو حالاتو سره مخ و، ترهغې چې ددندې پورې یې اړونده وه نو دقاسم کار د وړتیا وړ و. خو ترهغې چې دمحبت پورې یې اړه درلوده نو لا تر اوسه دقاسم هڅو او کوششونو کومه د ډاډ وړ نتیجه نه وه ورکړې. قاسم دخپلې خونې دروازه د دننه څخه وتړله او په خپلې بسترې باندې پریوت. اوبیا معلومه نه ده چې څه وخت به یې سترګې ورغلې وې. کله چې دقاسم سترګې ورغلې نو دقاسم دکوټې کړکۍ کې یو حرکت شانته پیدا شو، دا یوه ډېره درنه کړکۍ وه او د یوه نری اواز سره سم خلاصه شوه.

دمشال په ګرزیدو کې په کوټه کې دهرشي سیورې په حرکت راغلې و، کله چې کړکۍ پرانستل شوه نودمشال رڼا دکړکۍ یوې لورې ته هم ور وغځیده. اوپه دې توګه تر مخه سیورې هم رڼا شو. لږ وروسته دغه سیورې د اواز دپیدا کیدو پرته د قاسم د کوټې په لور را روان شو، د قاسم کوټې ته راننوت او کړکۍ یې د ځان پسې بنده کړه، دشپې دویمه برخه هم تیریدونکې وه، د ایا صوفیا ټوله وادي په خوب کې غرقه وه، هرې لورې ته چپه چپتیا وه او د ستنې د غورزیدو اواز هم اوریدل کیده. خو دقاسم په خونه کې موجود سیورې هیڅ ډول اواز نه راپیدا کاوه. سیورې چې کله د قاسم تر پښو را ورسید نو یو دم تم شو د رڼا سیورې په سیورې باندې پریوتې و. په دې اساس هغه سیورې نه و بلکه یو ژوندې انسان و. کمرې ته د راننوتلو سره سم یې دخپلې خولې پرده لرې کړه رڼا و ښووله چې هغه سونیا وه. سونیا د «ایاصوفیاء» جذباتې کنیزه.

سونیا د قاسم په قدمونو کې کیناسته او دهغه لوڅې پښې یې لکه دلیونو په خیر کتلې. د قاسم وجاهت، د هغه قد و قامت ،دهغه ځواني اوښایست ....ټول هر څه لکه دسپوږمۍ په څیر ځلیدل. سونیا غوښتل چې ورشي او دقاسم تر څنګ څملي.. خو کوم نالیدلې قوت هغه ددې کاره منه کوله ، هغه تر ډېره پورې د قاسم په پښو کې ناسته وه، بیا راپورته شوه او دقاسم په پښو باندې وربښکته شوه اوهغه یې ښکل کړې ..... په همدې وخت کې دقاسم سترګې را خلاصې شوې ،خپلې پښې یې کش کړې او راپاڅید اوکیناست:

« دا څنګه حرکت دې ؟....سونیا ! دا ته یې؟.... په دې وخت کې....؟ اوبیا زما په خونه کې ؟...»

سونیا ورته په خپلو شونډو لاس کیښود او د خاموشه پاته کیدو اشاره یې ورته وکړه. اوپه ډېره خاموشانو توګه یې ورته داسې وویل لکه څوک چې منتر وایي ......

« د لاله شاهین کوترې والوتې..... کله چې نیلا اوبه سرې شي نوبیرته به خپلو کورنو ته را وګرځي..»

قاسم یو ناڅاپه په خپل ځاې باندې ګونګ سونګ کیناست. دا خو نیغ په نیغه دمارسي پیغام و. دهغې د جسم هر رګ دخوشحالۍ نه په نڅا کې و.دهغه نه دا ویر شول چې دا دشپې دویمه برخه ده او سونیا یې په کمره کې ځانته ورسره ده. هغه راټوپ کړ او په بستر کې نیغ کیناست او په ډېره بې تابۍ سره یې د سونیا څخه وپوښتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«ځ..ځ...... څه.....تا .... تا څه وویل ؟ یو ځل بیا یې وواېه !»

سونیا یو ځل بیا وویل « د لاله شاهین کوترې الوتې دي او کله چې نیلا اوبه سرې شي نو بیرته به خپله ځالو ته را ستنې شي.»

قاسم د مارسي په پیغام و پوهیده. مارسي ورته همدا ویل چې کله چې په ابناې فاسفورس کې د عیسوي فوځیانو ویني وبهیږي نو دې سپین روبې راهبه به هم د خلاصون لاره بیامومي ...

د مارسي پیغام د قاسم په زړه کې نوې روح را وپاراوه ، دا لمړې ځل و چې هغه ته په محبت کې بریالیتوب تر لاسه کیده. هغه د خوشحالۍ نه جذباتي شوې و ، مخته راغې او خپل لاس یې د سونیا په اوږه کیښود ، سونیا د انار د ګل په څیر تکه سره شوه . قاسم سونیا ته وویل:

« سونیا ! تا نن زما زړه د مینې نه ډک کړې دې ، نن چې ته له ما څخه هر څه غواړې اوله ماسره وییی نو زه به یې هرو مرو درکړم»

سونیا په زړه کې سستړ میرې ته دعاګانې پیل کړې ، ځکه هغې ورته د قاسم درام کولو له پاره منتر ښوولې و. د سونیا زړه د مینې اومحبت نه درزیده .اوپه خپل قسمت یې ناز کاوه. سونیا د قاسم دخبرې په اوریدو سره په شرارت سره وویل:

« رینښتیا ؟......ایا رینښتیا دې چې هغه څه چې زه یې وغواړم ته به یې هرو مرو راکوې ؟»

« هو ! بې شکه ، ما چې کومه ژمنه کړې ده هغه به خامخا پوره کوم»

« نو بیا ما دخپل ځان سره ملګرې کړه»

قاسم حیران شو ځکه دسونیا خبره ذومعنې وه. قاسم ډاډ من و چې هغه به ترې محبت و نه غواړي ،ځکه چې قاسم یو راهب و اوهغه په دې پوهیده. خو هغې دخپل ځان سره یوځاې دده ملګرتیا غوښتې وه. قاسم وویرید او ناڅاپه یې د سونیا په لور وکتل:

« دا ته څه وایې ؟.... ته خو پوهیږې چې زه یو راهب یم »

« نو څه وشول چې راهب یې ؟ که یو راهب واده نه شي کولې نو ما سره خو نزدیکت کولې شي ؟ زه غواړم ستا په قدمونو کې سر کیږدم او دټولې نړۍ څخه په بې خبرۍ کې ژوند و کړم......»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم حالت د کتلو وړ و. هغه په خپل جال کې را نښتي و. هغه په وختي توګه د سونيا د ټالولو له پاره په يوځو ټکو تکيه وکړه بيا همغه ځو ټکي د سونيا د راتلونکې ژوند له پاره د ټولو ستره تکيه وګرزيده .. قاسم ورته وويل:

« سهي ده نوبيا د قسطنطنيې د جنګ پورې انتظار وکړه ، که چيرې مسلمانانو جنګ وګاټه نو زه به درته تکيه و ګرځم. او که چيرې هغوې ناکامه شول نو بيا به دې له ځايه وکاږم.»

دقاسم دغه جمله دهغه د فکر له مخې بلکل په ځاې و ه اوقاسم په خپله زړه کې همدا ډول پريکړه کړې هم وه چې هغه به په دواړو حالاتو کې دغې غمځپلې پيغلې سره کومک کوي، سونيا ددې خبرو په اوريدو سره يو دم د خپل مستقبل په خوبونو کې ډوبه شوه. قاسم ورته يوځل بيا وويل:

« ليونۍ ! ته اوس ولاړه شه ،شپه ډيره تيره شوې ده او تر ډيره پورې زما په کمره کې ستاپاته کيدله سهي نه ي ....»

« ولي سهي نه دي ؟ دلته ته کوم داسې راهب وني چې دشپې يې خونه په ښايسته نجونو نه وي ښکل کړل شوې..»

« زه ستا تر مخه ولاړ يم ، او ته پوښتې چې داسې کوم راهب شته چې پاک لمنې وي....ماته ووينه ، زه پاک لمنې يم. په دې خاطر ته اوس خپلې کمرې ته ولاړه شه....»

دسونيا زړه خو نه غوښتل خو په ډيره ناخوالې توګه دهغه دکمرې څخه ووتله او دتلو تلو په وخت کې يې قاسم ته په ډيرو حسرتناکو سترګو سره کتل. کله چې سونيا ولاړه نو قاسم لږ شيبه وروسته دخپلې کمرې دروازې ته روغې اودهغه ځايه بيرون وکتل ، دهليزونه وران ويجاړ معلوميدل، هغه شاوخوا وکتل اوبيا يې سترګې په هغه اوږود دهليز باندې ور ونښلوې ، خو ددهليز په اخرې برخه کې يې د چا په کتلو سره هک پک حيران پاته شو..... ځکه هلته ډير لرې شاګال بطريق ولاړ و. دمشال په رڼا کې دهغه سره ځيره د ورايه ځليده ، قاسم ته دهغه سترګې لکه د اور د بڅرکو په ځير ډاګيزه کيدې ، هغه دقاسم په لور متوجه و اوپه ډيره کرکجنه توګه يې دقاسم په لور کتل. پخوا له دې چې قاسم څه وکړي ، شاګال يو دوه قدمه مخته ولاړ او د قاسم دسترګو څخه يې ځان پټ کړ. دقاسم د ملا په هډوکې کې يوډول برقي امواج راپيدا شوي و، هغه بيرته کمرې ته راستون شو او دخپلې کمرې دروازه يې د دننه څخه کلکه بنده کړه. قاسم په خپله بستره باندې څملاست خو د شاګال دواړه سرې سترګې يې په ذهن کې وې او دهرې لورې يې کتلې. بلاخره قاسم خپل سر په زوره وواهه او بيا يې سترګې پټې کړې او د ويده کيدو هڅه يې وکړه خو اوس خوب دهغه څخه ډير لرې تللې و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بله ورځ اخرى ورځ وه ..... ځکه چې د هغې په سبا په کليسا کې د دواړو کليساګانو يوه ګډه غونډه جوړېدونکې وه .هلته په کليسا کې ددې غونډې دګډونکونکو له پاره نوې کرسۍ خېريدې ، د عبادتځاې پرته نور ټول سالون ددايرې په څير په دوه سوه څوکيو ښکلې کړل شوې و . په چوترې يې د غونډې د مشر او شهنشاه له پاره دوه ستر تختونه اېښودې و ، دسالون په منځ کې يو ستر اوپراخه ميدان جوړ کړل شوې و ، نن د اياصوفيا د پاکولو کار روان و . ځکه چې يوه وروسته يې د يونان او روم ددوو کليسا ګانو ترمنځ دجوړ جاړى او اتحاد له پاره خبرې کيدې . خو قاسم غوښتل دا اتحاد له منځه ولاړ شي ، نن يو ځل بيا قاسم د بطريق اعظم په لار ښوونه د فوځ د سالار نورټاس د کتلو له پاره ورغې . قاسم د غونډې د خرابولو په خاطر سپه سالار د سخت قدم اخستو له پاره تيار کړ . دهغه ځاې د بيرته راستنيدو په وخت کې قاسم په ډيره نا محسوسه توګه د يو شمير پټو دوستانو سره دکتلو له پاره هم ورغې . خو کله چې قاسم دخپلو ملګرو سره دکتلو وروسته بيرته را روان و نو دبازار په منځ کې يى خپل خادم ډيوډ ترسترګو شو ، قاسم تندې ته ټک ورکړ ،چې هسې نه چې ډيوډ دهغه په تعقيب پسې راوتلې وي ،دغه فکر قاسم ډير نا ارامه کړ . هغه پخپل همدې فکر کې را روان و او په دې توګه د ماسپښين نه مخته ايا صوفيا ته را ورسيد ، په اياصوفيا کې دغونډى له پاره تيارى خپل اخري پړاو ته رسيدلې وه اودسالون دهرې ستنې سره مشالونه روښانه شوي و .

قاسم په بيړه بيړه خپلې کمرې ته ځان ورساوه .... ډيوډ لا تر اوسه دهغه د ذهن څخه نه و وتلې . دقاسم د راتلو څخه لږه شيبه وروسته هغه ليونى پيغله يوځل بيا دقاسم ترمخ ولاړه وه ، دراتلو سره سم ترې قاسم وپوښتل:

«ډيوډ چيرې دې ؟»

« نه پوهيږم ، نن سهار مې يو ځل د بطريق شاګال سره کتلې و . هغه وخت هغوې دواړه د اياصوفيا څخه بيرون روان و ..»

دقاسم په زړه کې ډول ډول انديښنې راولاړې شوې . هغه دکوم خطر څخه نه ويريده خو په دې انديښمن و چې هسې چې دخپلې دندې د پاې ته رسيدو دمخه يى کار شنډ شي ، قاسم سونيا ته د بيرته تللو اجازه ورکړه اوپخپله دبطريق اعظم د کمرې په لور ور وخوځيد. هغه دغه زوړ بطريق ته د نوټاراس دبسپنې په اړه ډاډ ورکړ خو کله يى چې بطريق اعظم په انديښنو اوفکرونو کې ډوب وکوت نو په ډير احتياط سره يى ترې وپوښتل:

« مقدسه پلاره ! ته ډير انديښمن معلوميږې ، زه ستا د انديښنو د لرې کولو له پاره د هر خدمت کولو ته تيار يم .»

زوړ بطريق د قاسم په لور په ډير غور او دقت سره وکتل او بيا يى په لږځه انديښمنه توګه وويل: « هو ! رينښتيا هم زه ډيرپه انديښنه کې يم . سبا ددواړو کليساګانو غونډه جوړيدونکې ده اوشهنشاه هوډ کړې چې په هر

(c) ketabton.com: The Digital Library

صورت کې به د رومی کلیسا سره اتحاد کوي ، زه په دې فکر کې یې چې د رومی کلیسا دواکمنۍ نه وروسته به د هیوادپه کوم کونج کې ځان پټوم.....»

قاسم د لږ څه غور نه وروسته عرض وکړ « مقدسه پلاره ! ته اندیښمن کیږه مه ،دقسطنطنی دټولو فوځونو سالار نوټاراس ماته ډاډ راکړې چې هغه به په هیڅ قیمت شهنشاه پرې نږدې چې دا یووالې راوړې.»

دقاسم دخبرو وروسته دبطریق حوصله لږ څه په ځاې شوه اوبیا یې قاسم خپلې خواته کیناوه او تر ډیره پورې یې ورسره په مختلفو موضوعاتو خبرې اترې کولې ... خو په هر صورت هغه مضطرب اوپریشانه وه ، هغه قاسم ته دقسطنطنی او ایاصوفیا په اړه ډیرې د راز خبر ې وکړې چې قاسم ته یې دسلطان په لور دلیږلو اړتیا احساسیده.

غرمه سستېرمیري دخپلې خادمې په خوله باندې سونیا ته ځواب ولیږه ، سونیا بې له ځنډه د سستېر میري خوني ته راغله نو سستېر میري په ډیره خوشحالۍ سره هغې ته ښه راغلاست ووایه. او په مصنوعي توګه یې ترې لږ څه ځان مرور شانته کړ.

« سونیا ! ته ډیره مطلب پاله یې..... هغه نسخه چې ما پرون تاته ښوولې وه نو بیا دې زه دهغې دپایلو څخه خبره نه کړم.....»

سونیا ته د سستېر میري په څیر د یوې بزرګې اوعابدې ښځې په دې سلوک باندې حیرانتیا پیداشوه. ځکه هغې دسستېر میری په مخ کې یو بل رنګ کوت. اودا د پریښتوپه څیر دپاکوالې په ځاې باندې بل ډول رنګ و. خوبیا هم دسستېر میري په خبرو باندې سونیا خجالت شانته شوه او په خندا یې وویل:

« سستېر !.....ستا نسخه ډیره بریالۍ وختله. اوس نو هغه ځوان راهب په پوره توګه زما په موټې کې پروت دې. زه چې کله وغواړم هغه د ایاصوفیا څخه دخپله ځانه سره یو ځاې ویستلې شم.» سونیا په هواکې خپل موټې پرانست او ویې ویل. مارسي لږ څخه ځورنده شوه. غوښتل یې څه ووایي چې سونیا ورته یو ځل بیا وویل: « خو سستېر ! زه چې نن تا وینم داسې راته بریښي چې په تا کې د دغو وچو مناجاتو او عباداتو څخه لږ نور څه هم شته. سستېر !نن ته د یوې راهبې په ځاې یوه ښځه ښکاریږې»

سونیا په شرارتناکه توګه ډیره ستر خبره کړې وه ... اوس نو مراسي ته هم د خپلو احساساتو په اړه احساس پیدا شوې و ،په خپل ځان یې کنترول پیدا کړ اوبیا یې وویل: « نه ! داسې څه خاص خبره نه شته ، ما خو ستا دخوشحالۍ له پاره دا ټولې خبرې کولې.....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

لا تر اوسه پورې به د سونيا او مارسي تر منځه نورې خبرې هم کيدلې چې په دې وخت کې ډيويډ چې د سونيا د لټون پسې ان د مارسی خوني ته رارسيدلې و نو په دې خاطر سونيا دمارسي سره خپله خبره په نيمايي کې پريښوده او دډيويډ سره ولاړه.

قاسم د شپې تر ډيره پورې د بطريق اعظم سره په خبرو مصروف و او بلاخره د ټولو اموراتو د جوړښت نه وروسته بيرته خپلې کمرې ته راستون شو او په خپله بستره کې و غوځيد.

بله ورځ د سهار دلمر دراختو نه سمدستي وروسته دقسطنطنيی د اياصوفيا دکليسا تر مخه د امرانو ، رئيسانو ، وزيرانو ، دسلطنت دمشرانو ، د شاهي کورنی ، دزمکنيو اوبحري قواو دمشرانو او دروم د کليسا د پادريانو بګی په کتار کتار په دريدو شوې. کانفرس ماسپښين پيليدونکې و ، هغه کډون کونکې چې راغلي و نو هغوې په خپلو خپلو ځايو کيناستل. د اياصوفيا سالون د ماسپښين نه مخته دخلکو ډک شو ، اوبيا «چوبدار» ددروازې تر مخه اعلان وکړ چې لږه شيبه کې به دمعظم شهنشاه بګی را ورسيږي. د ايا صوفيا بطريق اعظم او د سلطنت نور اراکين ټول راغلل تر څو دشهنشاه استقبال وکړي، قاسم هم دبطريق اعظم سره يو ځاې راغي. په دې وخت کې د شاهي ساتونکې ډلې سالار د شهنشاه استقبال کونکو ته په دوو خواو کې د دريدو لار ښوونه وکړه.

تر ټولو دمخه قاسم ته دسل کسو سپرو يوه ډله تر سترګو شوه ، دا ډله په ډيره منظمه توګه را روانه وه ، د آسونو سرونه يی پورته او په پوره مستی کې شنړيدل ددې معنې داوه چې شاهي بګی رارسيدونکې ده. ددې آسونو شاته يو ځانته اس سپور چې بازنطينی بيرغ يی په لاس کې و ، پړکيدونکې لباس يی په تن و او خپله لوځه توره يی په هوا کې خوځوله هم را روان و. دهمدې سپور شاته د قسطنطين شاهي بګی هم را روانه وه. دلرګې په دې بګی يی د سروزرو تارونه ګيېولي و ......د بګی دواړو اړخونو ته پردې پرتې وې ، ددې پردو خواوې لږ څه راپورته کړل شوې او شهنشاه په کې د ورايه ځليده ، کله چې دقاسم سترګې په قسطنطين ور ونښتې نو سمدلاسه يی د رسول الله صلي الله عليه وسلم دا حديث ذهن ته راغي .....اذا هلک قيصرا فلاقيصر بعده ...... کله چې قيصر هلاک کړل شي نوبل قيصر به بيا نه راځي... قاسم په همدې فکر کې و چې دا همدا قيصر دې چې د هلاکيدو وروسته به يی بل نه راځي. دقاسم سترګې د قيصر په ښيرې ور ننښتې وې، دا يوځوان هلک و چې مخ يی لکه دزمري په څير ښکاريده او سترګې يی لکه دپړانګ په څير را وتې وې.

کله چې شهنشاه دبګی څخه را ښکته شو نو قاسم دهغه د تنومنده جسم په کتلو سره حيران پاته شو ، دا په يقيني توګه دکوم عيش و عشرت کونکی پادشاه وجود نه و. دقسطنطين په سر د بازنطينی سلطنت يولس سوه کلن تاج ايښې و. دبازنطينی سلطنت لمړی قسطنطين دهمدې تاج دپه سرولو په اساس پادشاه شوې و، قسطنطين په پوره بيړه ولاړ او اياصوفيا ته ورننوت. دشاهي بګی شاته په پرلپسي توګه درې نورې بګی هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغلي ،په دې بګيو کې د شاهي کورنۍ ښځيه مشراني سپرې وې. په منځنۍ بګۍ کې ملکه او په دوو نورو کې شهزاګۍ سپرې وې ،دوې هم دبګيو څخه را کيوتل او د اياصوفيا دننه ولاړل.

دشهنشاه د ور رسيدو سره سم دااياصوفيا غونډه پيل شوه، دايا صوفيا بطريق اعظم د يوه ميلمه پال په څير د غونډې کار روايي پيل کړه. په هال کې ټولي چوکۍ ديوې دايرې په شکل کې ايښوول شوې وې ، په ځاې ځاې کې د چوکيو دمنځه دتيريدو له پاره لارې جوړې کړل شوې وې ،په دې توګه ددوه سوو وګړو دغه دايره په څو برخو ويشل شوې وه. دا ويش يې داسې کړې و چې ددوارو کليساګانو مذهبي مشران يې په بيلو بيلو برخو کې کينولي و،د راهبانو او ننانو له پاره په دايرې کې ځانته نور ځايونه جوړکړل شوي و. شهنشاه ، بطريق اعظم او کارډينل اسيډرو په چوتې باندې ايښول شوو لوړو کرسيو باندې ناست و. دشاهي کورنۍ ښځې هم د ننانو ترڅنګ ناستې وې او د غونډې جريان يې ځاره..... د کليساګانو د ويش له کبله ددايرې هره برخه په ډلو ډلو ويشل شوې وه . دچوترې تر مخه او ددايرې ترمنځه په مخکنې ځاې کې د فوځونو سالار نوټآراس ته ځانګړې ځاې جوړ کړل شوې و.....

د ټولو ترمخه بطريق اعظم پورته شو او د « مقدس کتاب انجيل» څخه يې لږ ولوسته.اوبيا يې خپله پرانستې وينا واوروله. بطريق په خپلې وينا کې وويل:

درونده شهنشاه او د غونډې معززو ګډون کونکو !

په تاسې دې خداوند دخپل رحمت سيوري وکړي....

نن دا غونډه د قسطنطنيې د شهنشاه ، دبازنطين د تخت وارث ، بهادر، يولسم قسطنطين چې دروم په قيصر مشهور دې...... په حکم دلته رابلل شوې ده.....

د «رومن کتوليک» او « دې هولي ارتوډکس چرچ» ترمنځه اتحاد او يووالي د دروند شهنشاه يواځنې ارزو ده ، تر څو ددوارو کليساو ترمنځ يووالي راشي ، منافرت او ډله بازي له منځه ولاړه شي. ددوارو کليساو ترمنځه دغه اختلاف د نهه سوه کالو راهيسې روان دې ، معظم شهنشاه او دهغې نيکونه او غور نيکونه ټول د « دې هولي ارتوډکش چرچ» ريښتوني پيروان دي . عظيم قيصر ، «جستينين» د ډيرو زياتو مصاروفو په واسطه د اياصوفيا دغه مانۍ اباده کړه چې اوس په کې مونږ ټول ناست يو.

تاريخ ګواه دې چې قسطنطنيې د خداوند يسوع مسيح بلنې ته تر ټولو لمړۍ لبيک ويلې و. په دې خاطر د قسطنطنيې چرچ دخداوند يسوع مسيح د لمړنيو منونکو څخه دې. تاريخ ددې خبرې ګواهي هم ورکوي چې ديولسمې پيړۍ په صليبي جنګونو کې قسطنطنيې په لکونو شهيدان ورکړې دي او په دې توګه يې دخپل ريښتوني عيسويت ثبوت وړاندې کړې دې. همدا راز تاريخ ددې هم ګواهي ورکوي چې د يسوع مسيح تر ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لمړۍ کليسا په اروپا کې همدلته جوړه شوه. اوهغه هم لمړني قسطنطين د ډيرو ښکلو لرګيو څخه اباده کړې وه. اوبيا پيړۍ پيړۍ مخکې د اياصوفيا يو ډير ستر بطريق اوزمونږ دټولو مقدس پلار قسطنطين ته يو زيرې ورکړې و چې تاسې ټول ترې خبرياست ، خوزه به ددې خبرې يادول اړين وګڼم « زمونږ مقدس پلار زيرې ورکړې و ، چې يوه ورځ به دترکانو خلک قسطنطنيې ته را ننوځي اود روميانو پسې به ان د صوفيا سينټ تر هغې ستنې پورې و رسيږي چې د قسطنطين دپادشا په نامه مشهوره ده. بيا به دهمدې ځايه د ترکانو مصيبتونه پيل شي ، ځکه چې په دې وخت کې به د اسمانه يو پرښته توره په لاس راښکته شي.....«ګبن»

درنو ميلمنو ! ددې اسماني الهام مقصد بلکل څرګند دې اوهغه دا چې يوائې د اياصوفيا کليسا ددې ښار دپايښت او خوندي ساتنې ضامنه ده. نن د شرق او غرب ټول عيسوي مذهبی مشران دلته په اياصوفيا کې موجود دي ، مونږ د سلطان محمد خان په مقابل کې ددواړو کليساو په يووالي هيڅ ډول نيوکه نه کوو. مونږ ته به د ډيرې خوشحالۍ ځاې وي چې زمونږ پخواني ورونه (روميان) خپل بدعات پريږدي او زمونږ سره بيرته را يوځاې شي.....

د « دي هولي ارتو ډکس چرچ » په ريښتوني توګه د عيسويت نماينده دې. دد ې نه علاوه ، زه د معظم شهنشاه په وړاندې په پوره درښت سره عرض کوم تر څو دغه غونډه په خپلو خبرو سره پرانزي. تر څنګ يې ور څخه غواړم چې د غونډې د صدارت د اعلان په وخت کې د يوناني کليسا « اياصوفيا» حرمت او تقدس د خپل مبارک آند څخه و نه غورزوي. ددې سره خپلې خبرې پاې ته رسوم.... شکريه.»

بطريق اعظم په خپل ځاې کيناست او شهنشاه د غونډې د صدارت اعلان وکړ. هغه د بطريق اعظم غوښتنه له سترګو و غورزوله او کارډينل اسيډرو يې د غونډې رئيس اعلان کړ. د شهنشاه ددې اعلان سره سم د يوناې کليساو پادريان په خپلو کرسيو کې په ښکسيو کې اخته شول ، اوس نو غونډه پيل شوې وه ، شهنشاه تر هر څه لمړۍ دغونډې اهداف او موخې بيا ن کړې او ددواړو کليسا د يووالې او د قسطنطنيې څخه د دفاع له پاره يې ددې يووالې په اهميت باندې اړوده وينا وکړه. شهنشاه دخپلو خبرو په جريان کې د اياصوفيا پادريانو ته د ارامو کيناستو مشوره ورکه او په مختلفو جملو کې يې دهغوې دپوهولو هڅه وکړه او هغوې ته يې د ډاګيزه کړه چې د روم دپاپا او غربي اروپا مرسته د قسطنطنيې د خوندي ساتلو او دفاع له پاره ضرورت اړينه ده. په حقيقت کې شهنشاه ته دکليسا ګانو تر منځ د مذهبي اتحاد اويووالې څخه دغربي اروپا مرستې ډيرې مهمې وې. په دی خاطر يې غوښتل ددواړو ډلو ترمنځ اختلافات له آنده و غورځوی او د ټولو عيسويانو د يوځاې کولو هڅی وکړی. په حقيقت کی دقسطنطين فکر ډير په ځاې و. دا عيسوی نړۍ بدقسمتی وه چې دهغوی دملت په مرکز باندی حمله کيدونکی وه خو هغوی تر اوسه هم په اختلافاتو کی غرق پراته وو. تاريخ ګواه دی چې هغه قومونه هيڅکله هم ژوندی نه دی پاته شوی چې خپل مرکز له ياده وباسي او په خپلو منځو کی ډلی ډلی شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسول الله صلی الله علیه وسلم په مدینې منورې کې د منافقینو له خوا جوړ شوی د (ضرار جومات) په دې خاطر له منځه یوړ چې الله تعالی هغې ته په قران کریم کې د تفرقې او ضرر رسونې نوم ورکړی و.

په قسطنطنیې باندې ډیر قوي او ځواکمن دشمن حمله کونکی و. او تر ټولو ستره خبره داوه چې قسطنطنیه د اروپایي عیسویت تر ټولو ستر مرکز و. خو ددې سره بیا هم د جنګ په ورځو کې ددوی تر منځ اختلاف په لوړه کچه و. بطریق په خپلو خبرو کې دا ډاګیزه کړې وه چې.....که د رومن کتولیک چرچ خپل بدعات پرېږدي نو دوی به ورسره اتحاد وکړي.... خو شهنشاه ددې برعکس ټول عیسویان د ګډ دښمن د خطر څخه ویرول او ددوی تر منځ یې د یووالي هڅه کوله. د شهنشاه د آند سره د فوځونو سپه سالار ګرانډ ډیوس نوټآرس تر ټولو زیات مخالفت کاوه ، هغه په خپل ځای کې پورته شو اودشهنشاه ترمخه یې ډیره ګستاخي وکړه او په دغې ستري غونډې کې یې هغه ته په ډاګیزه توګه وویل : « که چیرې معظم شنهشاه ددې خطرې او ګواښ احساس کوي چې په قسطنطنیه باندې به مسلمانان ولکه وکړي ،نو زما په آند دا دومره سترګواښ نه دی ، ددې نه سترګواښ په قسطنطنیه باندې د ظالم پوپ ولکه ده. ..... زه غوره ګڼم چې په قسطنطنیه کې د کارډینل د (خولۍ) په ځآی د ترکانو (لونګۍ) ووینم. (عثماني دولت)

د نورټاس خبرو په غونډې باندې ډیر سخت اغیز وکړ. دیوې لحظې له پاره ټول حیران پاته وو. ټولو د قسطنطین سترګو او مخ ته کتل. د شهنشاه مخ لحظه په لحظه لکه د اور په څیر سور ګرزیده. نورټاس د شهنشاه په مقابل کې ډیره ګستاخي کړې وه. خو شهنشاه په خپله چوکۍ کې تاو راتاو شو او په خپل ځآی کیناست. دا ځای دهغه دربار هم نه و چې جلاد ته یې حکم کړی وای ترڅو د نورټاس سر له تنه غوڅ کړي. دا خو مقدسه کلیسا وه اودلته د چا وینه تویول حرام وو. دبله اړخه شهنشاه هم نه غوښتل چې په دې حساس وخت کې د نورټاس په څیر تجربه لرونکی جرنیل له لاسه ورکړي. په دې خاطر شهنشاه هیڅ هم و نه ویل. د نورټاس په خبرو او د شهنشاه په مقابل کې دهغه په دغه ګستاخۍ باندې که له یوه اړخه شهنشاه سخت غصه کړی و د بله اړخه یې د رومن کتولیک پادریان هم په غضب شوي و، خو د یوناني کلیسا پادریان پرې ډیر خوشحاله وو.

نورټاس اوس هم شراب څښلي و او د شرابو په نشه کې ډوب و او دخولې څخه یې همغه الفاظ راوتل چې قاسم په ډیره مینه دهغه په ذهن کې ورځای کړي وو. قاسم په خپلې کرسۍ باندې خوشحاله ناست و.

نوټاراس دخپلو خبرو وروسته بیرته کیناست، دهغه دکیناستو وروسته کارډینل اسیډورد لمري ځل له پاره راپورته شو او غوښتل یې چې څه ووایي:

«درنو حاضرینو ! زه د پوپ جان نکلسن ځآنګړی نماینده یم. قسطنطنیه یوائې ستاسو له پاره د اهمیت وړ نه ده ، زمونږ له پاره هم همدومره داهمیت وړ ده. هغه زیرې چې بطریق اعظم دخپل تقریر په دوران کې وکړ خو هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقدس بطریق په پوره توګه بیان نه کړای شو. پوهیږم چې ستاسې ډیر وبه ددی زیری په اړه اوریدلی وی خو زه به یو ځل بیا د مقدس پلار دغه زیر تاسی ته تکرار کړم:

زیری دا ډول وو چی .....یوه ورځ به ترکان قسطنطنیی ته را ننوځی او درومیانو د تعقیبولو پسی به د(سینټ صوفیا) د عبادتځای تر مخه دغی ستنی پوری چی د پادشاه قسطنطین په نامه یې شهرت موندلی دی رارسیږی. خو دهمدی ځایه به دهغوی زوال پیلیږی ، ځکه په دی وخت کی به د اسمان څخه یوه فرشته توره په لاس راکیوځی او د همدی اسمانی وسلی په واسطه به دقسطنطنی سلطنت داسی یو غریب انسان ته ورسپاري چی په هغه وخت کی به دهمدی ستنی سره ناست وي، فرشته به دغه کس ته ووایی.....دا توره در واخله او دهمدی په واسطه د خداوند یسوع مسیح بدله واخله. بس دهمدغی یوی پریکنده جملی د ویلو سره سم به ترکان په تیښته پیل وکړي او رومیان به د فاتحینو په څیر ترکان د غرب او اناطولیه څخه ان د ایران تر پولو پوری و ځغلوي.....(The Decline and fell of the Roman Empire)

دهمدی زیری په اساس دبطریق اعظم څخه پوښتنه کوم چی ایا دا غریب انسان چی د ستنی تر څنګ به ناست وی د قسطنطین د کورنۍ څخه به وی ؟زه پوښتنه کوم چی خدای مه کړه زمونږ شهنشاه به هغه وخت موجود نه وی ؟ بطریق اعظم دی دخپلی وینا په اړه وضاحت وکړي. هغه د شهنشاه په شتون کی د خپلو پخوانیو مشرانو یو ډیر کمزوری حکایت وړاندی کاوه او په دی توګه یی د شهنشاه سپکاوی کاوه .تر دی وروسته یی سپه سالار ډیوک نوټاراس هم ګواښه.... هغه دی په دی پوه شي که مسلمانان په قسطنطنیه باندی ولکه وکړی نوبیا به ستا وطن ته هیڅوک هم دعیسویانو مرکز و نه وایی. مسلمانان به زمونږ په کلیساګانو کی خپل عربی نسله اسونه تړی او په دی توګه به زمونږ د عبادتځایو سپکاوی کوی ، هغوی به د قسطنطنیی هیڅ عیسوی ژوندی پری نه ږدی او زمونږ ښځی به بی ابرو کړي ، خو ددی برعکس د کارډینل هغه خولۍ چی ته تری نفرت او کرکه کوی د عیسویانو له پاره د پناه ځآی و ګرځی. اوبیا به هغه وخت د یوناني کلیسا پادریان پښیمانی کوی چی ولی یی په خپلو رومی ورونو باندی باور نه دی کړی.

قاسم هم په دغی غونډه کی ناست و ، دهغه کرسۍ د ایاصوفیا دراهبانو او بطریقانو سره یو ځآی ایښوول شوی وه. هغه دغونډی جریانات په ډیر غور اودقت سره تعقیبول ، په هغه ځآی کی چی قاسم ناست و هغه ځای د غونډی د ګډونکونکو ددایری دښی لوری اخری برخه وه. دهغه تر مخه د ایاصوفیا راهبانی اوشهزادګۍ ناستی وی. یعنی د قاسم د ناستی ځایو دښځو د ناست ځای سره بلکل مخامخ و ددوی تر منځ څو قدمه واټن و اوهغه هم د چوتری غاړه وه. د چوتری دپاسه شهنشاه ، بطریق اعظم او کارډینل ناست وو. قاسم د خپل ناست ځای څخه په ډیره ناقرارۍ سره یوه راهبه تر سترګو لاندی نیولی وه هغه فکر کاوه چی شونی ده چی دا به مارسي وی خو مارسي په دی غونډه کی دګډون له پاره نه وه راغلی، هلته مخامخ په چو کیو باندی دشاهی کورنۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغلی اونوری مقدسی راهبانی ناستی وی. خو کله چی کارډینل د مسلمانانو د مظالمو یادونه کول نو دقاسم وینه په جوش کی راتله.

ددی غونډی ناظم یو ځوان بطریق و، چی د قاسم نبی اړخ ته ناست و او د غونډی کاغذونه یی په لاسو کی اړول را اړول او دغونډی څارنه یی کوله. په دی وخت کی یو ناڅاپه هغه پورته شو او کوم ضروری اعلان کولو ته یی ځان جوړ کړ.

«د غونډی درنو ګډون کونکو ! نن زمونږ په دی غونډه کی د یسوع مسیح خدای د پیدایښت د ځای (یورشلم) یو مقدس بشپ شتون لری ، هغه د تیری شپی پوری د معظم شهنشاه میلمه و . زه دهغه څخه غوښتنه کوم چی دمسیح د تعلیماتو په رڼا کی د قسطنطنیی ددغونازکو حالاتو او دداوړو کلیساو تر منځه د اتحاد او یووالی له پاره خپل آند وړاندی کړی .»

ددی اعلان سره قاسم ټکان وخوړ ځکه هغه ته تر اوسه پوری ددی میلمه د شتون په اړه کوم معلومات نه و . داسی معلومیده چی بطریق اعظم هم د بیت المقدس ددی بشپ د راتلو څخه بی خبره پاته شوی و . په داسی حال کی چی بیت المقدس هم د عثمانی سلطنت یوه برخه وه خو دهغه ځای پادریان اوبشپان تر اوسه پوری په عیسوی نړۍ کی د ډیر عزت خاوندان ګڼل کیدل. دا د شهنشاه یو چال و چی د غونډی په جریان کی یی را مخته کړ. د بیت المقدس بشپ پورته شو او دداوړو کلیساګانو ترمنځه د اتحاد په اړه یی ډیر اغیزمن تقریر وکړ. نژدی و چی ډیر مخلص عیسوی راهبان هم دغه اتحاد ته تیار شي ... چی په همدی وخت کی یو درویشي کړی دروازه چی د شهنشاه څنګ ته راغی او په غوږ کی یی ورته څه وویل: دهغه په خبرو باندی شهنشاه حیران شانته شو ، شهنشاه تر ډیره پوری د دروازه چی خبری اوریدلی ، او په اخر کی شهنشاه څه داسی سر وخوځوو لکه دکوم کار دکولو اجازه چی ورکوی. لږه شیبه وروسته همدغه دروازه چی د قاسم تر څنګ ناست د غونډی د ناظم خواته راغی او ځ یی ورته وویل ، په همدی وخت کی دغونډی ناظم د خپله ځایه پورته شو او د لږی شیبی له پاره یی د غونډی د جریان د ځنډولو اعلان وکړ. دقاسم تندی تریو شو ، ځکه دغونډی دغسی ناڅاپی ځنډیدل دهغه د هیلی پرخلاف کار و. قاسم په فکرونو کی ډوب شو، داعلان نه وروسته شهنشاه دخپله ځایه پورته شو او د لږشیبی له پاره چیری ولاړ. دغونډی دګډون کونکو څخه هم څه خلک چی ډیری یی دشاهی کورنۍ ښځی وی پورته شوی او ولاړی. خوهغوی چی شاته پاته شول هغوی هم په خپلو خپلو کرسیو کی ناست په خپلو منځو کی په خبرو اترو بوخت شول. خو دا خبری اتری وروسته په یوه اوږده بحث باندی بدلی شوی ، او دداوړو کلیساو پادریانو یو بل ته په لوړ اواز ویل پیل کړل ، په دی وخت کی د قسطنطنیی یو عام پادری په خپل ځای کی ودرید او ویی ویل:

«تاسی خلک ..... د شرابو سره پتیره ډوډۍ استعمالوئ ، دا په کوم کتاب کی راغلی دی ؟ مونږ خو د شرابو سره د پتیري ډوډۍ خوړونکی حرام خوړونکی او د عیسوی دین څخه بیرون ګڼو . مونږ د شرابو سره دخمبیره شوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډوډۍ په خوړولو قایل یو، څوک چې خمبیره شوی ډوډۍ نه خوری او پتیره ډوډۍ خوري ، دهغه خوراک حرام ګڼل کیږی. تاسو بدعتونه راویستلی دی ، تاسی حرام کارونه کوی او حرام خورئ ، دعیسوی دین څخه خارج او کافر یاست.»

په همدی وخت کی د ایاصوفیا یو پادری پورته شو او ویی ویل: « شرم وکړئ شرم !....که دخمبیره شوی ډوډۍ څخه کرکه کوئ نوبیا خمبیره شوی شراب ولی څښئ؟ تاسی خو لا دپخوا څخه کافر واست.»

د تاریخ پاڼو د « ډوډۍ » دغه اختلاف په خپلو زرینو کرښو کی ځای کړی دی. په همدی وخت کی دایا صوفیا ماڼۍ د پادریانو د خپل منځی چغو په واسطه په لړزه کی راغله. څومره راهبان چې هلته د غونډي په خونه کی ناست و ټولو دغه جګړه په پوره غور سره کتله. او څه نورو دغه کار د شرم نه ډک ګاڼه. په دی وخت کی بطریق اعظم او کارډینال هم د غونډی په سالون کی نه و موجود. نوټاراس او یو شمیر نور مشران هم دغونډی د ځای څخه بیرون تللی وو. د تللو په وخت کی بطریق اعظم قاسم هم له ځانه سره وړی و ، کله چې قاسم د بطریق اعظم سره د نیم ساعت وخت دتیرولو وروسته بیرته راستون شو او بیرته دغونډی ځآی ته را ننوت نو د عجیب اوحیرانونکی حال سره مخ وو، ځکه په هال کی ددواړو خواوو پادریانو یوبل ته پوره سپکی سپوری ویلی. نژدی دوو سوو پادریانو د ایاصوفیا دغه سالون د سوک اوڅپیړو ځای ګرځولی و. قاسم ددی حالت په کتلوسره په زړه کی خندل ، لږه شیبه وروسته غونډه بیا پیلیدونکی وه قاسم راغی اوپه خپل ځای کی کیناست اود غونډی دغه بدنظمی یی کتله. خو دا الهګوله هغه وخت یو ناڅاپه پای ته ورسیده چې اعلان کونکی د شهنشاه د راتلو اعلان وکړ. پادریانو په بیړه بیړه خپلی خپلی کرسۍ را سمی کړی. د شهنشاه دراتلو ترمخه بطریق اعظم اوکارډینل هم په خپلو خپلو ځایو کی کیناستل.

دلږ ځنډ وروسته شهنشاه سالون ته راننوت. هغه خپل ناست ځای ته راورسید خو دکیناستو په ځای همداسی ولاړ پاته شو. هغه ډیر قهریدلی معلومیده. اوبیا یی په ډیره تنده لهجه وویل: « بدبخته ولسه ! زه ستاسی تباهی اوهلاکت په خپلو سترګو باندی وینم ، دښمن مو سر ته رارسیدلی دی خو تاسی تر اوسه هم په پتیره او خمبیره شوی ډوډۍ باندی جنګ یاست.... یوه خبره چې ما تر اوسه نه غوښتل تاسی ته یی وکړم ، اوس غواړم تاسی ته یی ووایم:

ای تفرقه اچونکو مذهبی مشرانو ! په غور سره یی واورئ ! ما تیره شپه ډیر خطرناکه خوب کتلی دی ، ما په یوه ستر دیوال باندی په زرګونو کارغان په چغار کتلی دی ، هغوی دومره په زوره ټاغ ټاغ کوی چې ټول اسمان یی په سر راخستی دی. بیا ګورم چې د غرب له لوری د غوښی خوړونکو مرغانو یوه ډیره ستره ډله را الوتلی اوپه همدی دیوال باندی کینی. بیا زه وینم چې دغه کارغان او دغه نور مرغان یو دبل سره په جنګ کی ولویږی اوپه همدی وخت کی هغه دیوال په لړزه راشی. اوبیا زه وینم چې د اسمان څخه ګڼ شمیر بازان په دیوال باندی ناستو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرغانو باندی را ولویږی او دسترګو په رپ کی یی سره وخوري. بیا یوه کشتۍ په دریاب کی وینم چی سوری په کی شوی وی او د اوبو څخه ډکه شوی وی ،اوپه اخر کی یو ډیر بد شکله دیو وینم چی سترګی یی داور دبخرکو په څیر سری وی ، دا دیو غواړي ما دخپلی لمنی لاندی پټ کړی خو زه دهغه سره دپېیدو په ځای خپله توره را وکاږم اودهغه دیو سر له تنی بیل کړم.....

مادغه ډول خوب کتلی خو هیڅا ته می نه دی ویلی . ای بدبخته مذهبی مشرانو ! زه نه پوهیږم چی ددی خوب تعبیر به څه ډول وي ،خو دومره حتما پوهیږم چی د قسطنطنیی په اړه ددی خوب تعبیر ښه نه راوزي. زه تاسی ته د اخری ځل له پاره نصیحت کوم چی په خپلو منځو کی متحد شئ او که نه مسلمانان به ستاسی نوم اونښان ورک کړي.

د شهنشاه قسطنطین وینا ډیره اغیزمنه او د جوش نه ډکه وه . ټول ناست خلک چپ چاپ ناست و . بیا د ایاصوفیا یوی زړی راهبی جرئت وکړ او پورته شوه ،د خبرو کولو اجازه یی واخسته ، ویی ویل : « درونده شهنشاه ! ددی خوب هسی غورزول به د عقل نه لری خبره وي. تر هر څه دمخه ددی خوب سهی تعبیر تر لاسه کړئ تر څو دهمدي خوب په رڼا کی د قسطنطنیی د راتلونکی له پاره پلان جوړ کړل شي.»

زوړ فادر بروس هم د دی راهبی دخبرو سره خبره یوه کړه ، نورو څو کسو هم شهنشاه ته سلا ورکړه چی تر هر څه لمړی ددی خوب د تعبیر په اړه باید معلومات تر لاسه کړل شي. شهنشاه دخلکو دسلا له مخی بطریق اعظم او کارډینل ته ددی خوب د تعبیرولو په اړه وویل. خو دواړو خپل ځنونه وګرول ، په همدی وخت کی یوی ځوانی راهبی دخبرو کولو اجازه وغوښته او ویی ویل:

« درونده شهنشاه ! دخوبونو دتعبیرولو په لړ کی دلته په ایاصوفیا کی یوه همداسی معتبره او باوری هستی شتون لری او هغه عبادت کونکی سسټر میری.... غوره به وی چی سسټر میری دی غونډی ته را وبلل شي او ددی خوب د تعبیر په اړه تری وپوښتل شی.»

د شهنشاه دحکم سره سم بطریق اعظم سسټر میری ته په دی غونډی کی دحاضریدو امر وکړ. د سسټر میری دنوم د اوریدو سره سم د قاسم غړی بی ترتیبه شول اوبیا یی چی کله واوریدل چی سسټر میري په غونډه کی ګډون کوی نوبیا یی دخوشحالۍ نه زړه ټوپونه وهل. هغه دکوچنیانو په څیر تر جذباتو لاندی راغلی و. دهغه په سترګو کی دبیلتون زخم و او داوو کالو څخه ددی کتلو له پاره تږی ناست و. دهغه بی تابه سترګی په همغه دروازه باندی نښتی وی په کومه چی سسټر میری را ننوتله. په کلیسا کی موجود هر کس دغی پیغلی کتلو ته بی تابه و. شهنشاه هم دخپل خوب دتعبیرولو له پاره ناقراره و. بیا هغه وخت هم راغی چی مارسي د غونډی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سالون ته راننوتله. کله چې د قاسم سترګې په دغه سپينه فرشته باندې ولګيدې نو هملته په چوکۍ کې وچ کلک شو.

مارسي په ډيره کراره توګه قدم اخست او د راهبانو څوکيو ته ور روانه وه. هغې ته يې هملته په لمړي کتار کې يوه څوکۍ خالي کړې وه ، کله چې خپل ناست ځای ته ورسيده نو يو ځل د شهنشاه او بيا د حاضرينو تر مخ لږ څه ټيټه شوه.....او کيناسته.

شهنشاه مارسي ته وويل: سسټر ميري ! ايا تا ته ددې دواړو کليساو د اتحاد دغونډې په اړه بلنه نه وه درکړل شوې؟ ته خو د اياصوفيا ډيره پخوانۍ راهبه يې. تا ته په کار نه و چې د نننۍ غونډې څخه غيرحاضره پاته شوې واې.

د قسطنطين ددې پوښتنې په اړه مارسي په ډيره ارامه توګه ځواب ووايه.« دورنده شهنشاه ! ددې اختلافي غونډو له پاره زمونږ بشپ او بطريق بسنه کوي. زه خو ديسوع يوه معمولي خادمه يم. اود کليسا ګانو د اختلافي مسايلو څخه ځان لرې ساتم. خو بيا هم زه دخپلې غير حاضرۍ په اړه بښنه غواړم»

دخپلو خبرو په وخت کې د مارسي سترګې په قاسم ور ونښتې. او نژدې و چې د زړه حالت يې بدلون ومومي. قاسم هم دمارسي په مخ سترګې ورکلکې کړې وې. ددواړو سترګې يو دبل سره په ټکر کې وې او ددواړو په وجودونو کې په زرګونو برقي موجونو ځپې وهلې. د اوو کالو بيلتون مارسي له هر څه غورځولې وه. کله چې دهغې سترګو د قاسم مخ وکوت نو دهغې په مات وجود کې يو نوی ځواک راتازه شو ، تر لږه ځنډه پورې دمارسي څخه دا هير شوی و چې چيرې ولاړه ده ځکه دهغې دسترګو ترمخ تيرشوې يادونه لکه دتاريخ د پاڼو په څير تيريدل اوپه همدې خيالونو کې ډوبه اوځان يې د سالون څخه غير حاضر کوت، هغې ته اورنه را په زړه شوه چې د کوچنيوالي خوږې شپې يې په کې تيرې کړې وې ،هغې ته د سلطانی قصر يو دهيليز په ياد راغی ، د ملکې سروين د مينې اومحبت نه ډک مخ ، د شهزاده محمد مهربانه کرچار ، دسلطان مرادخان پلرنې شفقت.... او خپله مور مارتها يې هم تر سترګو شوه ، او بيا هغې هغه يادګاره ورځ کله د زړه ويستلی شوه په کومه کې يې چې قاسم بن هشام دخلکو نه په ډک لوبغاړی کې د لمړي ځل له پاره کتلی و. نن يوځل بيا قاسم د هغې تر مخه ناست و .... په يوه ډک سالون کې.. خو نن حالات څه بلمنګه وو، نن قاسم د ګواښونو لاندې و. دهغې ورځې نه چې هغه دلته راغلې و د مارسي وجود په دار ځړول شوی معلوميده. هغه ډيره حيرانه وه چې دهغې قاسم دهغې سره ددومره نژدې والي سره هم د هغې څخه لرې و. هغې د شهنشاه د پوښتنې ځواب و وايه خو بيا يې ځان کنترول نه شو کړای. ځکه دهغې د سترګو مخې ته قاسم ناست و ، معلوم نه شوه چې د هغې په وجود کې کومه برقي بريښنا ځپانده شوه چې يو ناڅاپه يې د سترګو څخه دمرغلرو په څير اوښکې راغلې. خو پخوا تر دې چې د مارسي اوښکې لاندې را توی شي شهنشاه ورباندې غږ کړ:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«مونږ ستا ښېنه منو. او غواړم چې ته زما دخوب تعبیر ماته ووايې.»

ددی نه وروسته شهنشاه خپل خوب ووایه. چې په اوریدو سره یې مارسي تر ډیره ځنډه پوری د بې هوشۍ په حالت کې ولاړه وه. دټولو خلکو سترګی د ایا صوفیا په دغې پخوانۍ عبادت کونکي سستر میري باندی نښتی وی، هیچاته ډاګیزه نه وه چې دمارسي دسترګو څخه دغه د مرغلرو قطری دکومه ځایه راغلی. په سالون کی ناست خلک د مارسي ددغو اوښکو په کتلو سره بې روحه شوی و. په خپله شهنشاه هم ډیر وارخطا شوی و او فکر یې کاوه چې دخوب تعبیر یې ډیر ګواښمن او خطرناکه دی. په دی خاطر سستر میری ژاړی. خو یوازي قاسم په دی پوهیده چې دمارسی دسترګو څخه د مرغلرو را تویدل او د کلیسا په فرش باندی دهغی پریوتل دڅومره ستر ارزښت لرونکی دی. اوبیا ....د قاسم په سترګو کی را ټوکیدلی نم د هیچا په لید کی نه راته.

کله چې شهنشاه ددویم ځل له پاره مارسی مخاطب کړه نو هغه داسی شوه لکه څوک چې نوی دخوبه رابیدار شی، هغی ناستو خلکو ته خپلی سترګی ور واړولی اوبیا یې ډک اواز باندی وویل:

«دورنده شهنشاه ! تا چې کوم خوب کتلی دهغی تعبیر ډیر خطرناکه دی. زه وینم چې قدرت د قسطنطین تقدیر لیکلی دی. په دیوال ناست کارغان دقسطنطنیی مذهبی مشران او پخپلو منځو کی اختلاف اچونکی عوام دی، دغرب نه راغلی غوښې خوړونکی مرغان دغه کارډینل او دهغه ملګری دی. او په هغه دیوال چې دوی ناست دی هغه د قسطنطنیی دیوال دی، د اسمان څخه را تلونکی بازان د عثمانی سلطنت ترکی عسکر دی، او لکه څنګه چې تا وویل چې شاهین یا بازان په دیوال ناست مرغان خوري نو ددی څخه دا مطلب اخستل کیږی چې فتحه به د مسلمانانو په برخه وی.

تا چې په دریاب کی تلونکی کومه کشتۍ کتلی، دا دسمندر په اوبو کی لاهو شوی قسطنطنیه ده او په کشتۍ کی د سوری دپیدا کیدو نه مقصد کورنی اختلافات دي.... اودا چې په اخر کی تا کتلی چې د سرو سترګو دیو صفته انسان تاته پناه درکوي....نو په حقیقت کی دغه دیو ستا دښمن دی چې غواړی تا د ماتی سره مخ کړی او عیسوی دین رسوا اوسپک کړی...

درونده شهنشاه ! دا ټول خوب زمونږ له پاره ښه شګون نه لري، خو دهغی په اخر کی یواځې یو ښه شګون کتل کیږی اوهغه هم ستاسی د ذات پوری تړلی دی اوهمغه زه د خپلو هیلو اخری تمځای ګڼم. څرنګه چې تا دخوب په اخر کی د دیو سر له تنی پری کړی په دی اساس ته په یوه صورت د شاهین صفته مسلمانانو مقابله کولی شی»

ددی خبری دکولو وروسته مارسي خاموشه شوه. شهنشاه چې دمارسي دګستاخانه تعبیر څخه تک سور شوی و....دتعبیر داخری برخی په اوریدو سره را نرم شو اوپه ډیره بې صبرۍ سره یې تری وپوښتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مقدسی راهبی !.....تا ماته زما د خوب دتعبیر په ویلوسره، که څه زه او ددی غونډی حاضرین دی لږ څه ناهیلی کړل خو مونږ غواړو وپوهیږو چی د شاهین صفته مسلمانانو د مقابلی له پاره لاری پیدا کړو . مونږ ته یی ژر ووایه چی څه باید وکړو ؟....

مارسي ددا سی لاری څه تدبیرونه جوړ کړي و چی لمړی خو دشهنشاه په ګډون ټول خلک دغصی او قهر د حالته راووتل او یخ شول ، قاسم په خپل زړه کی مارسی ډیره وستایله. اوس نو مارسی وویل: درونده شهنشاه ! د سرو سترګو هغه منحوس دیو همدلته ستا ترڅنګ په کوم ځآی کی موجود دی ، هغه راپیدا کړئ او په خپلو لاسو یی ووژنئ ، بیا به د جنګ په ډګر کی حتمی بری ستا په برخه شي.»

دشهنشاه په تندی باندی کرښی را ښکاره شوی ،هغه به دسرو سترګو بد مخه دیو چیری لټوو. ډیر پریشانه شو او سمدلاسه یی مارسي ته وویل: « مقدسی راهبی ! مونږ به دسرو سترګو دغه منحوس دیو چیری و لټوو ؟ مونږ ته په دی لړ کی څه لارښوونه وکړئ.

« نه درونده شهنشاه ! زما سترګی ددومره ژور نظر څخه معذوره دی ... خو زه په ډاډمنه توګه ویلای شم چی دا شخص به همدلته ستا ترڅنګ کوم ځای موجود وی.»

مارسی دا ځل خپله خبره په داسی بڼه وکړه چی قسطنطین په ډیره ناکراری سره خپلی سترګی د غونډی په ګډون کی ګرځولی را ګرځولی. مارسي بیرته په خپله چوکی کیناسته. د غونډی ټول ګډون کونکی ګونګ صم په خپلو ځایو کی ناست و و . بطریق اعظم هم په خپله کرسۍ کی ځان تاوو را تاوو . خو کارډینل استډ د شونډو لاندی خندل. د رومی کلیسا نور پادریان هم وارخطا نه وو . خو د یونانی کلیسا راهبان داسی شوی وو لکه مار چی خوړلی وی. دشهنشاه خوب هم ډیر خطرناک و او تعبیر یی دهغی څخه زیات خطرناک ښکاریده. خو یو ناڅاپه قسطنطین دغونډی د پاته برخی دپیلیدو حکم وکړ.

دمارسی تعبیر شهنشاه ته ډیره ګټه ور ورسوله.او د قاسم په ټول فعالیت یی اوبه ور وشیندلی ځکه قاسم نه غوښتل ددواړو کلیساو تر منځه یووالی او اتحاد رامنځته شي. خو مارسی د قاسم د عزایمو څخه بی خبره وه. هغی تر اوسه پوری همدا یو فکر کاوه چی قاسم دهغی د اختستلو له پاره دلته راغلی دی. حقیقت دادی چی مارسی د خپل علم په مطابق د شهنشاه دخوب تعبیر کړی و او په هغی کی یی کومه بددیانتي نه وه کړی. دمارسی دخوب د تعبیر ګټه شهنشاه ته دا شوه چی تر اوسه پوری چی د یونانی کلیسا کوم پادریان ویریدلی وو هغوی ددواړو کلیساو تر منځه په اتحاد او یووالی باندی راضی شول کله چی شهنشاه ته دخپل خوب د تعبیر څخه ددغی ګټی داختستو احساس پیدا شو نو ویی ویل:....ډیر ښه شول ، هغه خو یو خوب و . خو دهغی د ویری څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټول پادریان په لړزه شول ، اوس هیله پیدا شوی ده چی د روم د کلیسا سره به ټول پادریان توافق وکړي .....شهنشاه د غونډې د پیلیدو حکم و کړ او بیا یی سپه سالار نورټاس ته مخ کړ او ورته یی وویل:

« نورټاسه ! دا وخت په خپلو منځو کی د جنګ جګړو له پاره مناسب نه دی. زه د یوه شهنشاه په څیر تاته حکم نه کوم خو د قسطنطنیې دیوه سپاهی په څیر تاته په دغه مقدس اتحاد کی د ګډون کولو بلنه درکوم»

نورټاس لا تر اوسه هم په خپله خبره کلک ولاړو. خو اوس یی د شرابو نیشه را کمه شوی وه. په ډېره مودبانه توګه یی شهنشاه ته وویل: « درونده شهنشاه !نورټاس به په هر قیمت د مسلمانانو پر خلاف جنګیږی. او د خپلې وینی داخری ځاځکی پوری به جنګیږی. که څه هم کلیسا ګانو ترمنځ یووالی راشی او یا رانه شي. زه د معظم شهنشاه په لښکر کی دیوه عسکر په څیر په جنګ کی ګډون کول دخپل ځان له پاره فخر او ویاړ ګڼم.» سپه سالار دغسی ګول مول خبری وکړی او نور بیرته خاموشه شو.

قاسم او مارسی یو بل ته د سترګو په کونجو کی کتل.... غونډه هم په پوره ځواک سره روانه وه. شهنشاه ، دسلطنت وزیران ، د ایا صوفیا بطریق ، کارډینل او بشپانو ټولو خپلی خپلی خبر ی کولی .... په سالون کی هر ډول اوازونو انګازی کولی خو دقاسم او مارسي له پاره غونډه لا پخوا پای ته رسیدلی وه. په سالون کی ناست هر کس د سټیج په لور متوجه و. خو مارسی او قاسم یود بل په لور متوجه وو. معلومه نه ده چی څومره وخت به تیر شوی و .... د ایا صوفیا تر ټولو ستره تاریخی غونډه جاری وه ، قاسم خپله دنده له یاده ویستلی وه ، هغه راپاڅید او غوښتل یی چی دمارسي په لور ولاړ شي خو داسی یی نه شوای کولی ، اومارسی هم دداسی کولو جوګه نه وه.

غونډه روانه وه. ان تر دی چی د ایاصوفیا د شلو څخه خلور بطریقان او د سلو څخه دیارلس پادریان د روم دکلیسا برلاسئ منلو ته تیار شوی و و. په دی ډله کی زوړ فادر بروس هم ورګډ شوی و. خو بطریق اعظم لا تر اوسه پوری کومه پریکړه نه وه کړی. اوبیا هغه وخت هم راغی چی شهنشاه د سولی دتړون د تیارولو حکم هم وکړ. چی په هغی کی د قسطنطنیې په کلیسا باندی د روم د کلیسا برلاسی منل شوی وه. اوشهنشاه په خپله په رومی کلیسا کی د یونانی کلیسا د مدغم کیدو اعلان کړی و. داسی معلومیده چی یو ډول اتحاد منځته راغلی و خو په سهی معنی ورته اتحاد نه ویل کیده. ځکه چی ګڼ شمیر پادریان په دی خبرو باندی سخت په غصه او په غضب وو.

د شهنشاه داعلان نه وروسته دکوم اړخ نه کوم راهب دبطریق اعظم ثانی ډیمونان د وژلو خبره رایاده کړه. دی خبری قاسم سخت متوجه کړ او دلمړي ځل له پاره یی د غونډې په لور مخ واړاوو. په غونډې کی د ډیمونان د وژلو دخبری د یادولو سره دا هم وویل شول چی لا تراوسه یی وژنکی نه دی نیول شوی. په داسی حال کی چی ددی خبری څرګندښوتونه ترلاسه شوی و چی په دی وژلو کی د روم د کلیسا دپادریانو لاس وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ترون نه وروسته په قسطنطين باندي دا خبره ښه و نه لګيده. په دی خاطر يی د دربار حاضرينو ته سختي سپکی سپوری وويلی. خو په همدی وخت کی چی دېيمونان د قاتل د نه پيدا کيدو خبری کيدی هغه د اسرارو او رازونو ډک شاګال دغونډی ځای ته راننوت. خپله امصا يی په فرش ټکوله او مخته را روان وو. دهغه د امصا په ټکار د غونډی ټول ګډون کونکی دهغه لوری ته متوجه شول ، قاسم چی کله شاګال وکوت نو سمدلاسه يی په زړه وخوړه. د قاسم شپږم حس د خطر زنګ احساساوو. د شاګال په کتلوسره قاسم په خپلی چوکۍ کی دورندوالی احساسوو . زړه يی غوښتل چی سمدلاسه ورپاڅی او د شاګال کار ورختم کړي اويا هم ددی ځايه و تښتی. خو شاګال د خپلی امصا په کوم سره د غونډ له منځه را ووت ، که څه هم هغه يو بطريق و خو دهغه کړچار د مصر د پخوانيو جادوګرانو په څير و. هغه دخلکو له منځه راووت او د شهنشاه مخی ته راغی او ودريد ، سترګی يی په شهنشاه باندی ښښتی وی او دخپلو سرو سترګو له لاری يی شهنشاه ته په غور سره کتل.

په دی وخت کی يو ناڅاپه شهنشاه ته هغه د سرو سترګو ديو په فکر کی راغی. اوکله چی شهنشاه د شاګال شکل و صورت ته وکتل نو داسی ورته څرګنده شوه چی دا به په حقيقت کی همغه ديو وی چی تيره شپه يی په خوب کی کتلی و ، شهنشاه ته د سستړميری له اړخه ويل شوی دخوب تعبير په ياد و. سمدلاسه يی د ټولی نړۍ دپروا کولو پرته دخپلی توری په لاستی باندی لاس کيښود ، غوښتل يی مخته راشی او دغه د سرو سترګو ديو له منځه يوسی. هغه لا تر اوسه د راپورته کيدو اراده کوله چی شاګال په مخ يی مکروه خندا وکتله ، ودريد. کله چی شاګال د شهنشاه په لور خپله ګوته راپورته کړه او خبری يی پيل کړی نو دهغه داواز په اوريدو سره قاسم داسی وبريښيده لکه دهغه د ستونی څخه چی په يوه وخت کی دوه انسانان خبری کوی. شاګال وويل:

« درونده شهنشاه ! دخپلی توری څخه دی لاس لری کړه. اوس خو زه تاته په خپله لمن کی پناه درکونکی يم. او که نه زمونږ د اسلافو دغه تاريخی ښار به د نابودۍ سره مخ شي.

شهنشاه دشپی په خوب کی کتلی و چی هغه د سرو سترګو خاوند ديو به هغه ته په خپلی لمن کی دپناه ورکولو خبره کوی ، او اوس شاګال هم شهنشاه ته په خپله لمن کی دپنا دورکولو خبره وکړه. شهنشاه فکر وکړ چی دا همغه شخص دی چی په وژلو سره به يی قسطنطين د تباهۍ نه خوندي شی او سوبه به يی په برخه شي. خو دشاګال په سترګو کی داسی ځواک و چی شهنشاه دخپله ځايه يو قدم هم وانه خست. شاګال ورته يو ځل بيا وويل :

« درونده شهنشاه ! زه تاته داسی يو خبر په اړه معلومات درکوم چی دهغی په اوريدو سره به ته ما بی اختياره د قسطنطنيی خوندي پاته کونکی وګنی »

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د شهنشاه په ذهن کی همغه یوه خبره گرزیده او هغه دا چی یوازی د سرو سترگو خاوند شاگال همغه دیو د ی. شاگال خپله خبره جاری و ساتله او ویی ویل:

« درونده شهنشاه !ما دډیمونان بطریق قاتل پیدا کړی دی.»

د شاگال دخولی څخه ددی خبرو د راوتلو سره سم قاسم په خپله چوکۍ کی هک پک شو ، یواځی قاسم نه بلکه مارسی هم د ویری احساس وکړ. ځکه چی هغی هم دا گمان کاوه چی ډیمونان به قاسم وژلی وی. خو شهنشاه په ډیره حیرانتیا سره خپلی سترگی را وویستلی او تری ویی پوښتل:

» درونده بطریقه ! هغه کوم بدبخته قاتل دی چی ددواړو کلیساگانو اتحاد ته یی دزیان رسولو هڅی کړی دی. او داسس مذموم حرکت یی کړی دی ؟

دشهنشاه دخبری د تکمیل سره سم د بطریق سر و گرزید او د قاتل په لور یی ور واړاوه. اوس نو دهغی سری سترگی د قاسم په سترگو ورنښتی وی. ناڅاپه یی خپل ښی لاس پورته کړ اود قاسم په لور یی اشاره وکړه او شهنشاه ته یی وویل:

« دا دبطریق اعظم ثانی قاتل دی. چی همدا اوس ستا تر مخه ناست دی ، دهمدی توری د ډیمونان سر دهغه له تنی څخه جدا کړی دی.»

مارسی داسی وپوهیده چی دهغی دنیا چی یوازی دوه ورځی ترمخه روښانه شوی وه بیرته تیاره شوه. قاسم هم په خپل زړه کی د شهادت کلیمه و لوسته او ځای یی د مرگ سزا ته تیار کړ. په دی وخت کی یو ناڅاپه دقاسم د زړه څخه ټوله ویره ووتله او یو ډول ډاډ ورته پیدا شو. څه داسی ډاډ چی مسافر یی منزل ته درسیدو په وخت کی تر لاسه کوی. ټول سالون داسی وو لکه مار چی خوړلی وی. هغه بطریق اعظم چی قاسم یی خپل سلاکار ټاکلی و په لړزه کی راغلی و. شهنشاه هم قاسم ته په سختو سترگو کتل. په دی وخت شهنشاه د برق په څیر و گرزید. « دا شخص څوک دی ؟..... او له تاسره کوم ثبوت دی چی هغه به د ډیمونان قاتل وی ؟«

« زما سره ثبوت شته.....» شاگال وویل: شاگال په خپلو لاسو کی څه کاغذونه را واخستل او د شهنشاه مخی کی یی کیښوول. او ویی ویل: « درونده شهنشاه ! دغه دری لیکنی دی ، ددی څخه یو هغه جعلی لیک دی چی د ډیمونان د جسد څخه تر لاسه شوی دی. دا په نیلا رنگ شاهی لفافه کی پټ کړل شوی و. اوکوم الفاظ چی په کی لیکل شوی دی هغه ټول ستا تر مخه دي. دویم لیک د تریس دبشپ لیمارک له اړخه لیکل شوی دی او هغه هم جعلی دی چی دی ځوان بطریق اعظم ته ورکړی ، خو کله چی ماته معلومه شوه نو زما تندی و سوزید ځکه چی زه دتریس چرچ ته ډیر ځم راځم. ما هیڅکله هم دا وگړی هلته نه دی کتلی. او دریم لیک ما دهغه د کمری څخه په هغو کاغذونو کی تر لاسه کړی دی چی هغه همدا اوس پخپل لاس لیکلی وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دروندہ شهنشاه ! په دغو درې واړو ليکونو باندې يو نظر واچوئ نوکيدای شي تاسي ته هم معلومه شي چې دا درې واړه د يوه لاس ليکل شوي خطونه دي. زه په ډاډمنه توګه ويلی شم چې دا شخص مسلمان دی او د سلطان محمد خان جاسوس دی.»

د حاضرينو دمخونو څخه رنګونه الوتی وو. بطريق اعظم د حيرانتيا په سمندر کې غوټې خوړې. اود شهنشاه مخ دغصې اوقهر څخه تک سور ګرزيدلی و. شهنشاه په ډير لوړ اواز سره په کرکجنه توګه وويل: « جلاده ! ددې بداخلاقه سر پرې کړه او زمونږ په پښو کې يې واچوه»

قاسم ددې حکم د اوريدو سره سم دخپله ځايه راپورته شو ، هغه په ظاهری توګه يو راهب ښکاريده ، نو په دې اساس هيڅ ډول وسله يې نه درلوده خو په زړه کې يې دا هوډ کړی و چې د شهيد کيدو نه مخته به د څو عيسويانو روح دخپله ځانه مخته باسي. شهنشاه خو جلاد ته ورغږ کړ اوحکم يې ورته صادر کړ خو هيڅ جلاد مخې ته را نه غی. ځکه چې د امقدس چرچ و اودلته هيڅ جلاد نه و موجود. يو ناڅاپه شهنشاه ته دخپلې بې عقلۍ احساس وشو اوسمدلاسه يې وويل:

«سپاهيانو !.... دغه مسلمان ونيسئ ، مونږ به دا د عامو خلکو تر منځه په سخته سزا باندې محکوم کړو.»

کله چې قاسم د شهنشاه دويم حکم واوريد نو دجنګيدو اراده يې پريښوده. له ځانه سره يې وويل چې نيول و بندې کول يې په ګټه دی. ځکه هغه يو جاسوس دی او دزندانه د تيښتې لارې ورته معلومې دي. د ساتونکې ډلې کسان را مخته شول او دقاسم په لاسو اوپښو کې يې زنځيرونه ور واچول.

غونډه د لمر د پريوتو نه مخته پای ته ورسيده. او د قاسم د نيولو نه وروسته څه نور خلک هم په خلاص زړه دکليساګانو په يووالی کې را ګډ شول. شهنشاه غوښتل شاګال ته انعامونه ورکړي خو شاګال د څه اختسلو څخه انکار وکړ. اولکه څنګه چې راغلی وو همغسې بيرته ستون شو او دايا صوفيا د سالون څخه ووت. غونډه پای ته رسيدلې وه او خلکو ددننې پيښې اغيز هم له ځانه سر يو ځای يوړ ، خو په دې وخت کې دبطريق اعظم او نورتارس حالت د کتلو وړ وو. ځکه دوی دواړه د قاسم په دام کې را ننبتي وو. په دې خاطر يې خپل سرونه د شرم نه ښکته اچولي وو . د ټولو نه زيات دمارسی حالت و. هغې خو خپلې کمرې په لور قدم اخست خو داسې معلوميده چې دهغه هر قدم يو يو من ګرزيدلی دی. هغه په خپل قسمت باندې حيرانه پاته وه ، هغه چې دايې د قاسم سره اوه کاله وروسته يوځای کړه خو دهغې سره يې دوه خبرو ته هم وخت ور نه کړ. مارسي په خپل ژوند کې ددې نه زياته نه وه غمګينه شوې ،اوس نو هغې ته د قاسم د ژوند نه زيات نور څه مخکې نه و. هغې سر ښکته کړ او په ډيره درنه درنه توګه دخپلې کمرې په لورې ولاړه.

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روم قیصر

قاسم یی د نیولو وروسته د شاهی زندان د زمکی لاندی تیاره کوټه کی ور واچاوو. سلطان محمد خان ته د قاسم اخری لیک همدا ور رسیدلی و چی په کی یی لیکلی و چی ددواړو کلیساو تر منځ اتحاد می سبوتاژ کړی دی. او دا چی سپه سالار نورټاس د رومی کلیسا په خلاف سخت قهریدلی دی. قاسم سلطان ته دا هم ښکلی وو چی (جان حستیانی) به ډیر ژر دفاسفورس ابنا ته را ورسیږی. ددی ترڅنګ په ښار کی د کلونو کلونو محاصری په خاطر په ټنونو مواد راټول کړل شوی دی. سلطان دتیرو څو میاشتو راهیسی د قاسم دغه ډول لیکونه تر لاسه کول، چی په دی کی یی تر ټولو مهم لیک د ښار ددیوالونو او د « ګولډن هارن» په اړه وو. خو نن سلطان ته خبر ورغلی و چی قاسم یی د بطریق ډیمونان په وژلو باندی نیولی دی. او ډیر ژر به ورته شهنشاه دمرګ سزا ورکړي. سلطان په لوړ اواز .....مرحبا وویله اوقاسم بن هشام یی ډیر و ستایه. ترڅنګ یی دخپلو سالارانو سره دقاسم بن هشام په اړه خبری اتری پیل کړی.

لا تر اوسه قاسم ته دمرګ سزا نه وه ورکړل شوی ، پخپله شهنشاه خپل محل ته د راتلو وروسته دغه سزا ځنډولی وه هغه یی یوازی په یوی تیاری خونه کی ور غورځولی و. شهنشاه فکر کاوه چی هغه به دقاسم څخه د سلطان محمد د ځواکونو په اړه ډیر څه را وکاږي ، په قسطنطنیه کی دقاسم هغه دوستان چی د قاسم سره یی اړیکی وو هم دخپلو کورو څخه پټو ځایو ته ولاړل. دا خبر په ډیره بیړه د رومیل کورته هم ورسید . او بریټا هم واوریدل چی د فادر ډیمونان قاتل چی یو مسلمان جاسوس و ....د ایاصوفیا څخه و نیول شو .

مارسی لا تر اوسه هم بی هوشه پرته وه. اوځان یی د بی وسه مرغۍ په څیر بند احساساوو. داسی مرغۍ چی په یوی اوسپنیزی پنجره کی بنده کړل شوی وی، هغه به ښکته پورته کیده او دقاسم د ازادیدو په اړه یی فکرونه کول خوهیڅ ممکن لاره یی مخی ته نه راتله. دا د مارسي حال و ، اخوا « سونیا» چی قاسم به د لیونۍ پیغلی په نامه یادوله ، د قاسم د نیولو وروسته په خپله کوچنۍ کوټه کی بی سده پرته وه. هغی ته د قاسم د مسلمان په څیر ډاګیزه کیدل هم یو شوک وو. که څه هم هغه ډیره مذهبی پیغله نه وه خوبیا هم په دی ویریده او فکر یی کاوه چی ، ښه نو، یومسلمان جاسوس د یوی عیسوی خادمی سره ولی دومره مخلص و. ورځی په چټکۍ سره تیریدی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په «اورنه» کې د سلطان قصر دخلکو دګڼې ګوڼې ځخه خوزیده ، نن سلطان محمد دخپلې بحري بېړۍ د کتلو له پاره د «بحر اسود» په لور ور روان وو. دهغه تر ټولو غوره سالار احمدکدک پاشا ، او محمود پاشا هم دهغه سره یو ځای تلل. دسلطان دتلو سپرلۍ تیاره وه چې په همدې وخت کې دسلطان یو قاصد ورته رامخته شو. قاصد ورته پیغام ورکړ چې د رومیلي کلا تیاره شوې ده ، یوازې یوه میاشت معمولي کار ته اړتیا لري. اوډیر ژر به دکلا برجونه د توپونو د نصبولو له پاره تیار کړل شي

دسلطان له پاره دا تر ټولو ښه خبرو. د بله اړخه دهغه بحري بیړه هم د تیارۍ په حال کې وه. ستر ستر بحري جهازونه تیارکړل شوي و و او نن سلطان دهمدې جهازونو دمعاینه کولو له پاره دتورې بحیرې په لور ور روان وو. سلطان لکه د نورو پادشاهانو په څیر د بګیو په کتارونو کې د تګ عادي نه و. دهغه سپرلۍ یوازې یو عربي نسله « ابلخ» اسپ و ، سلطان دخپلو ملګرو سره دلمر د راختلو سره سم هغه لورې ته وخوزید، دا دعثماني سلطنت لمړنی سلطان و چې په طبیعت کې یې د فنون لطیفه سره محبت او دلچسپي وه. « محمودپاشا» هم یو شاعر و. نوکله به چې هغه د سلطان سره یو ځای کومې لورې ته ورته نوپه ټوله لاره به یې زعفرانو په څیر محفل جوړ کړی و. سلطان محمد خان ته په زرګونو فارسي اشعار په یاد وو. هغه په فارسي او ترکي دواړو ژبو باندې ډیر ښه شعرونه ویل، په دې اساس تر توری بحیرې پورې دغه اوږود سفر په ټوکو ټکالو اوشاعرۍ کې په خندا اوخوشالۍ تر سره شو. سلطان محمد دبحري فوځ ځنګ ته راغی، دا یو ستر او پراخه ساحل وو، دسلطان بحري بیړۍ په ازادو اوبو کې ولاړې وې او هرې لورې ته یې د زانګو په څیر موجونه خوړل. ګڼ شمیر سپاهیانو هلته تګ راتګ کاوه، یوه ملاح چې کله سلطانی ډله وکتله نو سمدلاسه یې منډه کړه او امیر البحر ته یې ځان خبر ورکړ، په دې وخت کې امیر البحر « بلوط اغلن» د یوه بحري جهاز په چت ولاړو او د سمندر په لور یې دخپلو ځواکونو نندارہ کوله. کله چې امیر البحر ته ځرګنده شوه چې سلطان دخپلو دوو سوو کسانو سره یو ځای دلته رارسیدلی دی نو ډیر وارخطا شو او دلیونو په څیر یې لاندې را و دانګل، کله چې هغه ساحل ته را ورسید نو ویې کتل چې سلطان د یوه زوړ ملاح سره په خبرو بوخت دی. هغه وکتل چې ګڼ شمیر سپاهیانو اوملاحانو د سلطان دروند استقبال کړی دی ، امیرالبحر هم دسلطان خواته راغی ، هغه ته یې په ډیر ادب سره سلام وکړ او هلته توری بحیرې ته یې دهغه د راتګ له پاره ښه راغلاست وواېه.

زوړ کپتان «عباس» هم دسلطان سره یوځای روان و. د ساحل هوا د سلطان توره لونګۍ په هوا کې الوزوله. دغه زوړ ملاح د یوناني جهازونو پخواني کیپتان (بارټا کوزین) وو چې د مسلمانیدو وروسته همدلته اورنه ته راغلی و. او بیا سلطان ورته همدلته په توره بحیره کې د دبحري فوځونو د تیارولو حکم ورکړی و. اصل مسؤلیت خو د امیرالبحر و خو زوړ عباس دهغه دمعاون په څیر دهغه سره یو ځای و. سلطان دخپلو معاوینینو او نورو ملګرو سره یو ځای د یوه ستر جهاز په چت ور وخوت، دا د بحري بیړۍ بیرغ وړونکی جهاز و. دغه ډول بیرغ وړونکی جهازونه څلور و ، سلطان د جهاز د چت نه لمړی خپله بحري بیړه وکتله چې دهغوی په کتلو یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سینه دخوشحالۍ نه خلاصه شوه او د بحر دمستی هوا په لګیدو سره یې خوله دخندا نه وازه شوه ، په دې وخت کې یې دمحمود پاشا په لور مخ کړاو ورته یې وویل:

« محمود پاشا ! وینې یې ، د دانیال هوا زمونږ دبللو له پاره دلته را رسیدلې ده. د فاسفورس نیلا اوبه زمونږ د جهازونو د استقبال له پاره نا ارامه دي..... محمود پاشا ! نن درته یوه خاصه خبره کوم...»

ټول خلک دسلطان لورې ته متوجه شول. سلطان د جنوب غرب ساحل لورې ته چیرې چې قسطنطین پادشاهي کوله مخ کړاو ویې ویل:

« محمود پاشا ! مونږ کوچنیان وو چې د قسطنطنیې په اړه به قصې اوریدلې اوبیا مو کله چې دروم د قیصر ، دقسطنطنیې دپادشاه د سازشونو په اړه خبرې اوریدې نو زمونږ د زړونو څخه به یوازې یوه خبره را وتله چې کله چې زه سلطان شم نو د کفر دغه ستر مرکز قسطنطنیه به حتما داسلامي سلطنت یوه برخه ګرځوم.» سلطان ددې خبرې سره سم دعربي ژبې یو شعر ووایه چې په کې راغلي وو: اې دقسطنطنیې لوړو دیوالونو ! ته به د لیونیانو په لاره کې خنډ نه شې ،مونږ خو لیونیان یو اودخپل محبوب په عشق کې لیونیان.»

محمود پاشا د سلطاني ذوق ډیره ستاینه وکړه او په خند کې یې ورته وویل: درونده سلطانه ! ستا د احساساتو په کتلوسره ددې وړاند وینې له پاره د هیڅ ډول بصیرت اړتیا نه شته چې ووایو د قسطنطنیې ورځې شمیرل شوې دي او ډیر ژر به دا ښار قسطنطنیه نه بلکه « اسلام بول» وګرځي.

د سلطان د محمود پاشا د خولې څخه د قسطنطنیې نوې نوم واورید . او ډیر زیات یې خوښ شو، سلطان پریکړه وکړه چې هغه به د «رومیلي کلا» او د « اناضول کلا» په لور د څو جهازونو او کشتیو یوه ډله ور استوي. په همدې خاطر یې زوړ عباس د څلورو جهازونو د ډلې مشر وټاکه او هغه ته یې هدایت وکړ چې په ابنای فاسفورس کې ورننوځي او د همدې لارې د « ابنای مارمورا» څخه تیر شي . دڅلورو واړو جهازونو سره یې لس لس کشتۍ هم وتړلې. سلطان زوړ عباس ته هدایت وکړ چې هغه دې دده ترمخه ددې مبارک جهاد دلمړني ډلګۍ په خیر حرکت وکړي. همغه و چې د زوړ عباس اودهغه د ملګرو دجهازونو دتللو له پاره وخت و ټاکل شو او سلطان بیرته خپل تمځای ته چې هملته د بحیرې په غاړه ورته جوړ کړل شوی و راستون شو. نن شپه دسلطان او د بحري بیړې د عسکرو له پاره د رڼا ګانو شپه وه ، سلطان تلونکې ډلې ته د جشن د جوړولو لار ښوونه وکړه ، ترکي عسکرو نوې کالي واغوستل ، مشالونه یې روښانه کړل ، او ځای ځای یې په رڼاو ښایسته کړ ، یو شمیر سپاهیانو د جنګ ډول راو خست او په هغې یې خپل وخت خوشحاله تیراوو ، د تورې دوهلو مقابلې ، غیږې او کبډې ....د ا ټولې مقابلې رواني وې سلطان ددوی د میلمستیا په خاطر بې شمیره میږې او ګډې حلالې کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوهغه یې په مکمله توګه وریتې کړې. دخوراک څښاک وروسته سلطان په ټولو باندې انعامات وویشل او په دې توګه د عثمانی سلطنت د بحریې لمړنۍ ډلې د خپلو تللو جشن و لمانځه.

بله ورځ سهار دلمر خاته سره سم د عباس جهازونو د توری بحیری ساحل پرېښود ، زوړ عباس د خپل جهاز په چت باندې ولاړ و ،په ټولو جهازونو د عثمانی سلطنت بیرغونه رپانده وو. سلطان ، امیرالبحر ، محمود پاشا ، احمد کدک پاشا او اغا حسن ټول ساحل کې ولاړ وو او د عباس بېړې ته یې دخدای پامانۍ په خاطر لاسونه خوځول. د ساحل ټول کارکونکي ، ، ټول سپاهیان او ملاحان دخدای پامانۍ په وخت کې حاضر وو. او په دې توګه د توری بحیری لکونو کالو ساحل د ۱۴۵۲ کال په سهار کې د «الله اکبر» په نارو کې را و نغښت. دهغه زاړه په رګونو کې یو ځل بیا وینه را خوانه شوه، په تن کې یې جوش او خروش ډیرښت و مونده او یوائې په څوارلس ورځو کې یې توره بحیره ووهله اوخپل جهازونه یې د فاسفورس د ابنا غاړو ته ورسول.

مصلح الدین اغا د خپلې جوړې شوی کلا په یوه برج باندې ولاړ و او په ابنای فاسفورس کې را ننوتونکی جهازونه یې څارل ، هغه ته دا جهازونه د لرې څخه ډیر کوچني کوچني تر سترګو کیدل ، کله چې دا جهازونه د توری بحیری څخه ووتل او په ابنای فاسفورس کې ور داخل شول نو مصلح الدین داسې وانګیرله چې شونې ده چې دا جهازونه به د قسطنطنیې ته دشمالی اروپا څخه کومکونه راوړي. دمصلح الدین اغا عصابو ځواب ورکاوه. ځکه دا جهازونه اوس د رومیلی دکلا تر څنګ نه تیریدل. مصلح الدین اغا سمدلاسه خپل عسکر سره راټول کړل اوهدایت یې ورته وکړ چې د کلا دروازې بندې کړي. په دې وخت کې مصلح الدین اغا د برج په سر ولاړ و و او ددې جهازونو د راتلو انتظار یې کاوه ، خو کله چې مصلح الدین اغا په جهازونو باندې د عثمانی سلطنت بیرغونه وکتل نود تکبیر په ویلو یې دکلا ټول دیوالونه په لړزه شول ، سمدلاسه یې دکلا ټولې دروازې پرانستې اوخپلو سپاهیانو ته یې حکم وکړ چې مخته ورشي او دعثمانی بحری بېړې دغی دلی ته ښه راغلاست ووایي.

دعباس جهاز رومیلی ته د رارسیدو سره سم هملته لنګر واچاوو. مصلح الدین اغا د زاړه کپتان عباس ډیره ښه استقبال وکړ ، عباس ورته وویل چې سلطان د بانای فاسفورس د کلابندۍ کولو حکم کړی دی ، په حقیقت کې دا زمونږ له اړخه د جنګ پیلامه ده، اوس زمونږ سره څلور ستر جهازونه او څلویښت کوچنۍ کشتۍ د یوې بېړې په څیر موجود دي او په ځانته ځان دابنای فاسفور محافظ او ساتونکی یو.

د عثمانی سلطنت بحری ځواکونو دغې ډلې د ابنایی فاسفورس په تر ټولو لویې برخې چې د توری بحیری خوله وه خپله حکمرانی جوړه کړه. په پیل کې څو عیسوی جهازونو دې لوری ته مخه کړې وه خو د عباس بهادرو سپاهیانو هغوی ابنا کې داخلیدو ته نه و پرې ایښې. او داور په اورولو سره یې هغوی بیرته په شا کړي وو. بیا د ګولډن هارن څو کشتۍ هم دې لوری ته راغلی وې خو دعباس شاهین صفته عسکرو هغوی ونیولې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه کشتۍ یې ضبط کړې. اوس نو عثماني فوځونه په ابنا کې په پوره میړانه ګرزیدل. دغه ابنا چې ددوو سمندرونو د یوځای کیدو ځای او دکشتیو د تلو را تلو لاره وه اوس د جنوب له اړخه د نیمایي څخه زیاته د مسلمانانو په ولکه کې راغلې وه. خو د شمال له لورې په ابنا کې داخلیدونکې د دانیال دره تر اوسه پورې پرانستې وه. او دهمدې درې له لارې به د روم د بحیرې عیسوي جهازونو په اسانۍ سره قسطنطنیې ته مال او وسایل ور رسول. وینس، اسپین، جینوا، او د روم له اړخه ټول کومکونه دهمدې دانیال د درې څخه قسطنطنیې ته ور رسیدل.

کله چې د ابنایي فاسفورس د محاصرې خبر شهنشاه ته ورسید نو دهغه اوسان وار خطا شول، سمدلاسه یې خپل خاص وزیر را وباله او په غصه ناکه توګه یې ورځخه وپوښتل:

خاص وزیره! د عثماني سلطنت بحري بیړۍ زمونږ په ابنا کې په سرو سترګو ګرځي راګرځي، او جان حتیناني تر اوسه پورې نه دی رارسیدلی......ایا د جینوا د بحري بیړۍ د ملاحانو په متو کې د کشتیو د بوتلو زور نه شته ؟ دوی خو د ابنای فاسفورس د خوندي ساتلو له پاره راتولونکي وو. خو اوس د ابنا دا برخه د مسلمانانو په ولکه کې راغلې ده...که چیرې په ګولډن هارن او د قسطنطنیې په ساحل باندې زمونږ خپل جهازونه موجود نه وای، نو تر اوسه پورې به د عثماني امپراطورۍ لمړۍ ډله زمونږ تر دیوالونو پورې را رسیدلې وه. خاص وزیره! زه ډېر اندیښمن یم، ماته ووایه چې څه وکړو ؟

د شهنشاه دخبرو په اوریدو سره وزیر را ټیټ شو او دخاص ادب وروسته یې وویل: « زمونږ قاصد خبر راوړی دی چې د جان حستیماني بحري جهازونه به په یو دوو ورځو کې ددانیا ددرې نه را ووځي او په ابنا کې به ور ننوځي. درونده شهنشاه! ته اندیښنه مه کوه د جان جستیماني بحري جهازونه چې زمونږ دبحري بیړۍ سره یو ځای شي نو مونږ به و توانیږو چې دعثماني سلطنت بحري ځواکونه د ابنا څخه وشړو.»

خو شهنشاه ډاډمن شوی نه و. هغه سمدلاسه سپه سالار نوټارس ته پیغام ولیږه چې د ښار د ټولو دروازو او دیوالونو مسؤلیت دی نیغ په نیغه په خپله ولکه کې واخلي. ورځ یوه په بله پسې تیریده او دقسطنطین په زړه کې ویره زیاتیده، هغه ته سمدلاسه خپل خوب په یاد راغی، او د سستر میرې تعبیر یې هم په ذهن کې انګازې کولې، هغه د کانفرنس په ورځ هغه دسرو سترګو خاوند دیو شاګال ښه پیژندلی و خو شاګال په ټولې غونډې کې داسې یو کار وکړ چې شهنشاه دهغه په مقابل کې هیڅ نه شو کولی. په دې توګه شاګال شهنشاه په خپله پناه کې اخستی و، یا په بل عبارت دشهنشاه خوب پوره شوی و. هغه ته سستر میري ویلي و چې هغه دی د سرو سترګو خاوند دیو بې له ځنډه ووژني خو شهنشاه داسې و نه کړای شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قسطنطين به نن سبا ډېر پريشانه وو. دهغه خوب دسترګو څخه الوتی وو. هغه به هره ورځ په يوه نه يوه ځای کی د جنګ په کارونو کی اخته و. خو کله به چی ځانته شو نو شراب به يی څښل.

د جان حستيماني بحريه چی د څو جهازونو او سلګونو کشتيو څخه جوړه شوی وه ديوه ستر فوځ سره يو ځای د ابنا په شمالي برخه کی را ننوتل. دبحريی په لمړي جهاز باندی د صليبيانو بيرغ رپيده. په جهازونو کی سپاره سپاهيان د جهازونو چتونو ته را وختل او دلری څخه يی دقسطنطنيی ننداره کوله ، قسطنطنيه دهغوی څخه يوازی دری ميله لری واټن کی پرته وه. دقسطنطنيی يوه برخه ګولډن هارن سره نښتی وه ، خو د ابنای فاسفورس بله يعنی جنوبی برخه دمسلمانانو په ولکه کی وه چی دقسطنطنيی څخه يی پنځه ميله واټن درلود. خو عثمانی کشتيو به کله کله ګشت کاوه او ان تر ديوالو پوری به يی ځآنونه را رسول. د جان جستيماني جهازونه د ديوال تر څنګ تر ګولډن هارن پوری ورسيدل. د ګولډن هارن اوسپنيز زنځير يی خوشی کړ او ډيری کشتۍ او جهازونه دننه ور ننوتل. خو يو شمير نور وجهازونه د ګولډن هارن څخه بيرون د ابنا په ساحل کی لنګر ونه واچول. هغه ځای چی د جستيماني کشتيو د لنګر اچولو له پاره ټاکلی و هغه په حقيقت کی د ماهي نيونکو ځای ځيګی و. هغوی به د ورځی ماهيان نيول او بيا به يی خپلی کشتۍ هملته په ساحل کی پريښودی ، دماهي نيونکو کوچنيانو به هلته په هغی کی لوی کولی. کله چی کوچنيانو دا ستری ستر کشتۍ و کتلی نو وويريدل او دخپلو جونپړو په لور يی ورمنډی کړی.

ټآرمن چی د عيسوي بيړی ددی برخی قومندان و دخپل جهاز د چت څخه يی د ماهي نيونکو دغه کوچنی کلی کوت. ټارمن د جينوا يو ډير تجربه لورنکی سپاهي او سپه سالار و. په حقيقت کی هغه يو بحری قزاق وو خو جستيماني د زيات رشوت په مقابل کی دلته ټاکلی و. دهغه د زوند ځلويښت کاله دبحر په اويو کی تير شوی و. دهغه په مخ باندی دزخمونو د نښو څخه دا ډاګيزه کيده چی ټارمن څو جنګونه تر شا پری ايښی دی، هغه وخت چی هغه بحری قزاق و نو شهرت يی تر لری لری پوری خپور شوی و. څومره چی ټارمن په خپلی ميړانی او توری وهلو کی مشهور و نو دهغی نه زيات په وحشت او بربريت کی مشهور شوی و ، دهغه تر ټولو ستر بد عادت داو چی ډير زيات شراب به يی څښل او هره ورځ به يی يوه نوی ښايسته پيغله په خپله بستره باندی درلوده. ټارمن د ماهي نيونکو کلی وکوت. نوخپل جهازونه يی هملته لنګرګړل او پخپله يی د ساحل په غاړه خيمی ووهلی.

ددی نه اخوا په څلور ميله واټن کی مسلمانان پراته وو. او دمسلمانانو کشتۍ په د ورځی څو ځلی راتلی او د ماهي نيونکو تر کلی پوری به يی چکر واهه اوبيرته به ستنيدی. نن چی د ټارمن کشتيو دلته لنګر واچاوو. نو په ګشت باندی ماموری د مسلمانانو دوه کشتۍ په ډيره بيړه خپل سالار ته د اطلاع ورکولو له پاره ورغلی. داګست مياشت وه. او د روميلی کلا په برجونو باندی د اربان په لاسو ستر توپونه نصب کړل شوی وو. کپتان عباس هملته په روميلی کلا کی موجود وو. کله چی خبر شو چی د جينوا جهازونه هغوی ته نژدی راغلی دی نو دهغوی د

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور پرمختګ د مخنیوي له پاره یې خپلو جهازونو ته دمخکې تلو حکم وکړ. ترڅنګ یې په کلا باندې د نصب توپونو خولې هم دشمال لورې ته راواړولې ، اوس نو دعباس په شریانو کې جوش او جذبه را پاریدلې وه. عباس خپلو ګشتي کشتیو ته حکم وکړچې دعیسویانو دجهازونو په تلو راتلو باندې کلکه څارنه وکړي.

د جستیمانی د استقبال له پاره شهنشاه په خپله ترګولډن هارن پورې راغلی و ، دجستیمانی دکومک په کتلو سره په بندرګاه کې دموجودو عیسوي فوځیانو حوصلې غښتلې شوې او دخوشحالۍ څخه یې چغې وهل پیل کړل. خوپخپله شهنشاه دومره خوشحاله نه و. جستیمانی خو راغلی و خو دهغه جنګې کومک د شهنشاه دهیلو څخه ډیر کم و. خوبیا هم شهنشاه په ډیره ښه توګه د جینوا د فوځونو استقبال وکړ. اودهغوی دخوشحالیو له پاره یې په شاهي قصر کې د شپې جشن جوړ کړ.

دشپې تر ډیره وخته پورې په شاهي محل کې د شرابو جامونه کړنګیدل ، هلته د ځوانۍ اوکبابو له پاره هم خاص پروګرام جوړ شوی و. د جستیمانی د فوځ په کتلو سره شهنشاه دومره ویرې اخستی و چې په بله ورځ یې د ټولو هیوادونو په لور خپل ګړندی قاصدان و لیږل او د نور کومک غوښتنه یې تر ی وکړه. په دوی کې د اسپین د شمالي ولایت اراګون او فسطله نه علاوه دغربي اروپا نور هیوادونه هم شامل و. دهغه وخته راهیسې چې عثماني بحریې ځواکونو د توری بحیرې لاره بنده کړې وه نو د شهنشاه اړیکې د شمالي اروپا سره پرې شوې و. په شمالي اروپا کې بلغاریه ، یوکرائن ، چیکوسلواکیه او د جرمنی ځینې سیمې شاملې وې. شهنشاه به ډیر دې فکر ځوراوه چې هسې نه چې قسطنطنیه یې دلاسو څخه ووځي.

هغه خپل ځان د قسطنطنیې د ډیرو بدقسمته شهنشاه ګانو څخه ګاڼه. هغه په دې ویره کې و چې د یولس سوو کالو راهیسې دهغه دپلرونو او نیکونو دغه جوړ کړل شوی نظام به پای ته ورسیږي. خو نه یې غوښتل قسطنطنیه له لاسه ورکړي.تر اخرې حده یې هڅه کوله د قسطنطنیې څخه دفاع وکړي هغه ته دخپلو نیکونو اوپلرونو تاریخ ډاګیزه و چې په تیرو اوه سوه کلونو کې یې مسلمانان قسطنطنیې ته نژدې هم نه و راپریښې.... شهنشاه د جشن په خوشحالیو کې لږ څه مصروف شو خو نن سبا یې زړه په هیڅ شی نه راټولیده. قسطنطین یوازې په یوه فکر کې ډوب و او هغه دا چې څه ډول به وتوانیږي دخپلو پلرونو جوړ کړل شوی دغه سلطنت دسلطان محمد خان د یرغل څخه خوندي وساتي. هغه د عثمانیانو دهوډ څخه ښه خبر و ، همدا ځوکاله مخته چې هغه د «موریا» په تخت باندې ناست و نو هغه د سلطان محمد خان د پلار سلطان مرادخان دلاسه دعثماني تورو خوند څکلی و. هغه وخت چې قسطنطین د موریا حکمران و نو دخپلو ولکه شوو سیمو دخوندي ساتلو له پاره یې د « دکورت سیمه» کلابنده کړې وه اوبیا یې دهغه ځایه د ډاډ اخستو وروسته د « تهیس» په ښار چې د عثماني سلطنت تر څنګ د عثمانیانو په ولکه کې و ناڅاپي حمله وکړه او هغه یې و نیوه. قسطنطین ته دا په یاد وو چې دپیښې د خبریدو سره سم سلطان مراد خان سمدلاسه د «موریا» په لور روان شوی و. خو په لاره کې یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د «کورتهې» مستحکمه کلا خنډ ګرزیدلی و. اوبیا هغه وخت قسطنطین ډیر حیرانه شوی و چی عثماني توپونو په ګولیو ورولو پیل وکړ او دکورتهې دغه مستحکمه کلا یې دخاور سره خاورې کړه. دا د توپونو د استعمال لمړنۍ تجربه و چې عثمانی فوځونو تر سره کړې وه. هغه وخت قسطنطین ته په ټوله «موریا» کی د پناه او پټیدو ځای نه پیدا کیده په دی خاطر قسطنطین او دهغه ورور تهامس د سلطان مراد خان سره سوله وکړه ، په ځان یې باج کینبود او موریا یې هم د عثمانی سلطنت د باج ورکونکو ریاستونو څخه وګرځوله. قسطنطین به دا هر څه څه ډول هیر کړي وای. دا خو دهغه خپل برخلیک و ، په داسی حال کی چی دهغه دنیکونو برخلیک هم تری پټ نه و پاته.

بازینطینی سلطنت چی یو وخت په اروپا کی د «ډینوب د دریاب» اوپه اسیا کی د «اناطولیه» او «شام» پوری غځیدلی و ، نن یوائی تر قسطنطنیې پوری را نغاړل شوی و. دا سلطنت د بازنطینیانو له پاره د زوال سبب و ګرزید. شهنشاه په دی فکر کی و چی دهغه نیکونو پخپله مسلمانانو ته اجازه ورکړې وه چی په اروپا کی میشت شي، همدا راز هغه ته دا هم څرګنده وه چی په ۱۳۳۸ کال، ددریم شهنشاه «اینډرو نیکس» د مړینی وروسته چی کله دهغه زوی «جان پلیولوګس» کوچنی ماشوم پاته شو نو ملکی اینا» خپل ستر چانسلر کنټا کوزین د کوچني شهزاده جان پلیولوګس له پاره ساتونکی او دهغه لارښوود ټاکلی و. خو د شهزاده دغه ساتونکی کنټا کوزین ډیر زر په لالچ کی راغی او هڅه یې وکړه چی د قسطنطنیې تخت په خپله ولکه کی واخلی او شهزاده د مخی څخه لری کړي. د کنټا کوزین همدا خیانت ددی سبب شو چی مسلمانان اروپا ته راننوځی. کنټا کوزین د ساتونکی اولارښود ټاکل کیدو نه څو کاله وروسته یعنی په ۱۲۴۳ کال کی خپل ځان د شهنشاه په نامه اعلان کړ. په دی وخت کی کنټا کوزین په «نیکوټیکا» کی میشت و. ملکی ته دا خبره د زغم وړ نه وه او د کنټاکوزین ددی کار مخالفت یې وکړ. پایلی یې داشوی چی ددواړو ترمنځه نښتی پیل شوی ، دواړو د عثمانی فرمانروا د زوی «اورخان» څخه دمرستی غوښتنه وکړه. ددی نه مخته هم عثمانی فرمانروایانو د قسطنطنیې د تخت تر منځ د جنجال کونکو څخه د یوی نه یوی ډلی سره همکاري کوله ږ

کنټا کوزی د اورخان څخه شپږزره فوځیان وغوښتل او ددی په بدل کی یی خپله لور «تهیوډورا» هغه ته د ژوند د شریکی په څیر وړاندی کړه. اورخان هم دا شرط و مانه. اوپه ۱۳۴۵ کی یی شپږزره فوځیان د کنټا کوزین د مرستی له پاره اروپا ته ورولیږل کنټا کوزین دهمدی سپاهیانو په مرسته قسطنطنیه، چی دا وخت دملکی په لاسو کی وه ، کلابنده کړه. ملکه مجبوره شوه سوله وکړي اوسوله هم په دی حیرانونکی خبره وشوه چی کنټا کوزین اوښځه یی اوهمدا راز ملکه اینا او شهزاده جان پلیولوګس ....څلور واړه به په یوه وخت دتخت خاوندان اوسي ، همغه و چی دڅلورو واړو د تخت د کیناستو رسم ادا کړل شو. ددی اتحاد د نور ټینګښت له پاره کنټا کوزین خپله کوچنۍ لور شهزاده جان پلیولوګس ته واده کړه. په همدی وخت کی اورخان هم د شهزادګۍ تهیوډورا سره واده وکړ. اورخان خپلی نوی ناوی ته په خپل پلرنی مذهب د پاته کیدو اجازه ورکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دا اتحاد تر ډیره پورې پاته نه شو ځکه کنتاکوزین یو ځل بیا د تخت او اقتدار دنیولو له پاره لیونتوب پیل کړ او دعثماني فوځ څخه یې مرسته وغوښتله . په ۱۳۵۳ کال یې دحکومت ټولې چارې په خپلو لاسو کې واخستې تر دې وخته پورې شهزاده لوګس هم ځوان شوی و ، شهزاده د کنتا کوزین سره مخالفت وکړ او په دې توګه کورنۍ شخړې پیل شوې. په دې وخت کې عثمانی سلطان اورخان دکنتا کوزین د مرستې له پاره شل زره عسکر را واستول ، ددې فوځ له پاره یې خپل زوی سلمان سپه سالار ټاکلی و . کنتاکوزین د اورخان له پاره داځل په اروپایي ساحل کې خپله یوه کلا د معاوضې په توګه وراندې کړه ، دا همغه ورځ ده چې په اروپا کې دمسلمانانو د ولکې او پښې ایښودو له پاره لمړۍ ورځ ګڼل کیدای شي. کنتا کوزین د عثماني فوځونو په مرسته خپل زوم پلیو لوګس ته ماتې ورکړه او د قسطنطنیې په تخت یې ولکه وکړه . سلیمان پاشا د ترون له مخې د اروپایي ساحل یوه کلا د «زنپ» په نامه په خپله ولکه کې راوړه او هلته یې د عثماني سلطنت فوځونه میشت کړل. ددې کار څخه څو ورځې وروسته په تهریس کې سخته زلزله راغله . او دډیرو ښارونو دیوالونه را پریوتل. په دې کې د «ګیلی پولی» دکلا دیوالونه هم شامل و . دا کلا د دانیال د درې په غربي ساحل کې تر ټولو ستره او مستحکمه کلا ګڼل کیده . دا کلا د زنپ دکلا څخه په ډیر لږ واټن کې پرته وه ، سلیمان پاشا هغه یو غیبي تائید وګاڼه او سمدلاسه یې په دې کلا هم ولکه وکړه. دکلا یوناني عسکرو دا فکر وکړ چې د خدای تقدیر به همداسې وی په دې خاطر یې د عثماني فوځونو ترمخه کومه ستونزه پیدا نه کړه.

د ګیلي پولي د سوبې وروسته د ترکانو په تاریخ کې یوه نوې دروازه پرانستل شوه ، ددې پیښو وروسته دکنتاکوزین په خلاف په قسطنطنیه کې سخته کرکه راپیدا شوه، اودې کرکې د بغاوت او انقلاب بڼه خپله کړه . هر وګړي به په کنتاکوزین باندې د غدارۍ تاپه لګوله اوهمغه یې اروپا ته دترکانو په راوستلو باندې تورن کړ. دعوامو دغه تحریکاتو کنتاکوزین مجبور کړ چې دتخت او تاجه لاس په سر شي اودخپل ژوند پاته دیرش کاله په یوې خانقاه کې په عبادت تیرې کړي ، په دې وخت کې کنتاکوزین دخپلې دورې یو تاریخ ولیکه. اودا همغه کتاب و چې قسطنطین په ډیره ښه توګه لوستی و . کله چې جان پلیولوګس په تخت کیناست نوهغه مجبور شو دمسلمانانو سره سوله وکړي او په اروپایي دغو کلاګانو باندې د اورخان ولکه په رسمیت و پیژني. په دې توګه بازنطیني سلطنت په یوه ډول د مسلمانانو باج ورکونکی وګرزید. تر څه مودې پورې د قسطنطنیې شهنشاه مسلمانانو ته په پټه خوله باج ورکاوه خو وروسته ورته دا کار د زغم وړ نه ښکاریده. هماغه و چې په ۱۳۶۹ کال شهنشاه په خپله روم ته ولاړ اود پوپ په خدمت کې حاضر شو او دهغه څخه یې د مسلمانانو پر خلاف د اروپایي حکومتونو کومک وغوښت. هغه د پوپ د ملاتړ د تر لاسه کولو له پاره داسې دذلت اوسپکاوی نه ډکه لاره خپله کړه او خپل ځآن یې د یوناني کلیسا د ټولو هغو عقیدو څخه منحرف و ښود چې د رومي کلیسا سره یې ټکر درلود. په دې توګه هغه په مذهبي معاملاتو کې دروم دکلیسا علویت و مانه. خو ددې ټولو هڅو سره سره بیا هم هغه خپل مقصد ته و نه رسید. ځکه مسیحی حکومتونو د عثماني ترکانو په خلاف د جنګ کولو څخه ډډه کوله .

(c) ketabton.com: The Digital Library

هماغه و چې شهنشاه ناکامه اونامراده بیرته قسطنطنیې ته راستون شو ، دبیرته راستنیدو په وخت کې ، کله چې هغه د وینس ښخه راتیریده نو د «دیان» یو شمیر خلکو ، چې روم ته د تللو په وخت کې یې ورته قرض ورکړی و هغه ونیوه . دهغه سره دومره پیسې هم نه وې چې پور کونکو ته یې ورکړي . دهغه مشر زوی ایډرونیکس چې دخپل ځان نه وروسته یې ولیعهد ټاکلی و د حکومت او واکمنۍ څخه دخوند د اخستو وروسته یې د خپل پلار د راخوشې کولو هیله هم څرګنده نه کړه . او نه یې دخپل پلار د پور د ورکولو هڅه وکړه . خو دهغه کشر زوی مینوئیل خپله شتمنې وپلورله اودخپل پلار پور اخستونکو ته یې دهغوی پورونه ورکړل اوشهنشاه یې ازاد کړ ، قسطنطنیې ته د را رسیدو سره هغه خپل مشر زوی اینډرونیکس د تخت څخه وشړه . اودهغه په ځای یې مینوئیل خپل ولیعهد و ټاکه.

اینډرونیکس هم یو زوی درلود چې دخپل پلار په حق تلفۍ باندې سخت خواشینې شوی و . هغه په یوه ډول د سلطان مراد خان زوی « شهزاده صادو جی » دی خبری ته تیار کړ چې دواړه به یو ځای شهنشاه او « مرادخان» دتختونو څخه کیباسي اودهغوي په ځای به پخپله حکمرانان کرځیږی. په دی وخت کی مراد خان په کوچنۍ اسیا کی و او صادوجي په اروپا کی د ترکی فوځونو سالار و . هغه د مرادخان په غیرحاضرۍ کی بغاوت اعلان کړ ، دبله اړخه د اینډرونیکس زوی هم د بازنطینی ځوانانو د یوی ډلی سره یو ځای دخپل نیکه شهنشاه په خلاف د جنګ له پاره ځانونه تیارول . ددی شهزادګانو ګډ بغاوت حالات ډیر کړکیچن کړي وو . مرادخان ددی خبر داوریدو سره سم اروپا ته راورسید ، شهنشاه هم دخپل لمسی د جرم څخه د برائت اعلان وکړ او ددی فتنی د له منځه وړلو له پاره یی ځان تیار کړ . هغه د مراد خان دا وړاندیز هم ومانه چې د نیولو وروسته به ددواړو شهزادګانو څخه سترګی ویستل کیږی. د صادو جی فوځ چی کله د خپل پادشاه مراد خان دخولی څخه دبښنی خبره واوریده نو سمدلاسه یی خپل سپه سالار پریښود. صادو جی ، داینډرونیکس زوی او نور ځوان بازنطینی امراء ټول ونیول شول ، مرادخان تر ټولو اول دخپل زوی شهزاده صادو جی په سترګو کی ویلی شوی سیسه ور واچوله او ړوند یی کړ. اوبیا یی دهغه د وژلو حکم وکړ . دبازنطین امراء هم د « مارتیزا » په دریاب کی غرق کړل شول ، خو د اینډرونیکس زوی یی د شهنشاه مخی ته ور وست ، شهنشاه هم د ژمنی مطابق دخپل لمسی په سترګو کی ویلی کړې ګرمه سیسه ور واچوله خو ددی سره هم دهغه د سترګو لید د ضایع کیدو څخه خوندي پاته شو .

نن قسطنطین دخپلو پلرونو تاریخ را سپړودی و اودهغوی په کمښتونو باندی یی ژړا کوله. هغه ته دا هم ډاګیزه وه چې د عثمانی سلطان «بایزید یلدرم» په وخت کی هم شهنشاه ته ګوابښ شوی و چی هغه به دهغه مشر زوی اینډرونیکس د توری په زور په تخت کینوی. په دی خاطر پلیولوګس د یوه نوي تړون له پاره ځان تیار کړ اوهمدی تړون د بازنطینی سلطنت هغه پاته وقار اوعزت هم دخاورو سره خاوری کړ. جان پلیولوګس اودهغه کشر زوی مینوئیل چی په سلطنت کی دخپل پلار سره شریک و ، ژمنه وکړه چی دیرش زره طلایی سکی به هر

(c) ketabton.com: The Digital Library

کال د خراج په توګه ادا کوي او د شهنشاه له لوری به ددولس زره کسیز فوځ یوه ډله تل د بایزید په خدمت کی حاضره وي، په کوچنی اسیا کی د بازینطینی سلطنت په مقبوضاتو کی یوازی یوه کلا د «فلاډلفیا» په نامه پاته شوی وه. خو ددی ترون په وخت کی هغه هم بایزید په خپل نامه ولیکله. خو ددی کلا یونانی افسرانو د شهنشاه د حکم سره سره بیا هم د کلا د خالی کولو څخه ډډه وکړه. همغه و چی د بازنطینی سلطنت د سخت زوال وخت هم راورسید ، ځکه یونانی فوځیانو په خپله په فلادلفیا باندی یرغل وروست ، هغه یی فتحه کړه او بایزید ته یی ورحواله کړه. همدی کار د قسطنطنیی د پای نښی نښانی ښوولی.

د جان بلیولوګس د مړینی وروسته د هغه کشر زوی مینوئیل په تخت کیناست. او هغه د شهنشاه له اړخه د بایزید په دربار کی د حاضریدو پابند ګرزیدلی و . په دی توګه هغه تر خارنی لاندی و ، د پلار د وفات نه وروسته هغه د سلطاني دربار څخه و تښتید او قسطنطنیی ته ورسید او په تخت کیناست ، بایزید ته د هغه دا حرکت د زغم وړ ښکاره نه شو . هماغه و چی سمدلاسه یی قسطنطنیه کلابنده کړه ، نژدی اوه میاشتی دا کلابندي روانه وه او بیا هغه د لسو کالو له پاره یو ژمن لیک لاسلیک کړ او کلابندی یی پای ته ورسوله. ددی کلابندۍ د سولی شرایط هم ډیر سخت وو. د خراج رقم یی دیرش زره طلایی کراون و ټاکل ، په قسطنطنیه کی یی د مسلمانانو له پاره د یوه شرعی عدالت د جوړولو کار ترسره کړ ، بایزید ددی کار له پاره یو ترک قاضی و ټاکه او شرق د کلیسا په دی مرکز یعنی قسطنطنیه کی یو ډیر ستر او علیشان جومات جوړ کړ چی د منارو څخه به یی هر وخت د توحید اعلان کیده. (ګبن څلورم ټوک ، ۳۹۲مخ)

د ترون له مخی مینوئیل اوه سوه کورونه مسلمانانو ته ورکړل ، د «غلطی» نیمایی برخه یی بایزید ته ورکړه چی هغه په کی شپږ زره عثماني فوځونه ځای په ځای کړل ، د ښار نه بیرون د انګورو باغونه او فصلونه وو ، ددی پیدا وارو عشر هم عثمانی خزانی ته ورکول کیده، د همغه وخته راهیسی عثمانیانو قسطنطنیی ته د «اسلام بول» نوم ورکړی و .

د قسطنطین شهنشاه د خپلو دوو ورونو وروسته د ددی هیواد شهنشاه ګرزیدلی و ، د قسطنطین نه مخته جان پلیولوګس نومی شهنشاه تیر شوی و اود همدی دویم پلیو لوګس د مړینی وروسته دا قسطنطین د دولسم شهنشاه په څیر په دی هیواد واکمن شوی و ، که څه هم قسطنطین د خپلو اسلافو پرخلاف ډیر د میړانی ، بهادرۍ او جنګی تجربو خاوند ګڼل کیده او غوښتل یی ددواړو کلیساګانو تر منځ اتحاد او یووالی راوړی خو د هغه دا ټولی هڅی هسی خوشی تللی. هغه په دی هم پوهیده چی د سلطان محمد مقابله نه شي کولی خو بیا یی هم هوډ کړی چی د خپلی وینی د اخری څاڅکی پوری به د قسطنطین څخه دفاع وکړي.

د جان جستیمانی د جشن څخه د خلاصیدو سمدستی شهنشاه د ښار د دیوالونو د کتلو له پاره ولاړ او د دیوالونو د خرابو شوو برخو د سمدستی جوړښت له پاره یی خلک په کار واچول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که څه هم روم یو ځانګړی ښار و خو مسلمانانو به د پخوانیو اړیکو په اساس د قسطنطنیې شهنشاه ته د روم قیصر ویلی. ددې قیصرانو دغه سلطنت په څوارلسمه پیړۍ کې جوړ شوی و، داسې وخت هم راغلی چې د روم دقیصر واکمنی دشرق او غرب تر لرې لرې ځایو پورې خپره وه. د قسطنطین شهنشاه هم دروم قیصر و .... کیدی شي چې د روم اخري قیصر به و.

که څه هم قیصر د کلیسا ګانو تر منځ اتحاد راوست خو هغه ډیر ناکامه اتحاد و. دروممي او یوناني کلیساګانو تر منځ دومره اختلافات و چې هغه په داسې معمولي اتحادونو له منځه نو شو تللای. دغونډې په ورځ ددواړو کلیساګانو پادریانو په خپلو منځو کې خپرې لګولې وې، سپه سالار نوټاس خو تر دې ځایه ویل چې د کارډینال د خولۍ په ځای راته د ترکانو لونګۍ او عمامې ښه ښکاري. د غونډې په ورځ پخپله د یوناني کلیسا مذهبي مشران په دوو ډلو باندې ویشل شوي و، یوه ډله یې د شهنشاه خواخوږې و چې د کلیسا ګانو تر منځ یې یووالی غوښت.او هیله یې درلوده چې پوپ ورته مرسته ورکړي. خو بله ډله هغه خلک وو چې په دغسې نازکو حالاتو کې یې هم نه غوښتل چې دکلیساګانو تر منځه اتحاد اویووالی راشي. دا دویمه ډله د لمړۍ ډلې څخه ستره وه په دې اساس ددې ډلې ګرجاګانو شهنشاه ته خپلې مالي بسپنې و درولې. او ددوی د ډلې څخه چې کومو خلکو غوښتل په جنګ کې ګډون وکړي هغه هم په ډیر لږ شمیر کې یواځې ددیوالونو دخوندي ساتلو له پاره حاضر شول، قسطنطنیه د ډیر ګڼ شمیر خلکو میشت ځای و خو دمتعصبې یوناني کلیسا له اړخه ورته یواځې شپږزره عسکر ،هغه هم په ډیره ناخوالې توګه تیار کړل شوي و. سپه سالار نوټاس هم په همدې ډول خلکو کې ورګډ و. قیصر کتل چې قسطنطنیه یې دلاسو څخه وځي. خو حوصله او همت یې له لاسه نه ورکاوه.

هغه ته ډیر ژر یو ښه خبر تر لاسه شو اوهغه دا چې د سپین او ایټالیا ځواکونه د قسطنطنیې څخه ددفاع له پاره را روان دي. اوبیا چې کومه ورځ د «کټالونیا» او «اراګن» فوځې ډلې دګولډن هارن سره را یوځای شوې نو دروم قیصر ته یې نوې همت ورکړ. دهغه په وجود کې وینه و چلیده او دسلطان محمد خان په خلاف یې د جنګ له پاره پلانونه جوړول پیل کړل. دشرق او غرب عیسوي ځوانان په پوره شوق او ذوق سره د قسطنطنیې د دفاع له پاره په دې ښار کې سره راټول شول خو عیسوي حکومتونو اوپه ځانګړې توګه فرانسې، جرمني، هنګري او پولینډ د قیصر سره هیڅ ډول کومک ته زړه ښه نه کړ. نه یوازې کومک یې ونه کړ بلکه دداسې بې حسۍ او بې پرواهۍ څرګندونه یې وکړه چې د مسیحیت تاریخ ورته حیران پاته دی. په حقیقت کې په تیرو څلورو پیړیو کې مسلمانانو د عیسویانو داسې ستر او ځواکمن اتحادونه مات کړي او د جنګ په میدان کې یې ځغلولي و چې اوس دغو اروپایې هیوادونو دمسلمانانو په مقابل کې د بل اتحاد دکولو جرئت له لاسه ورکړی و. د تیرو پنځه شپیتو کالو راهیسې عیسوي اروپایانو داروپا څخه د مسلمانانو د ویستلو له پاره څلور ځلې مذهبي اتحاد کړی و،،(کسوده ۱۳۸۹، هائکولس ۱۳۹۲، وارنه ۱۴۴۴، او بیا کسوده ۱۴۴۸) خو په دې ټولو اتحادونو کې هغوی ملا ماتونکې ماتې خوړلې وه، هغوی به هر ځل اتحاد وکړ او د ستر لښکر سره به راغلل خو بیرته به د سختې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماتې او شکست څخه په تیښته و تښتیدل. په دی اساس اوس نو دغه اروپایی حکومتونه د بل کوم اتحاد له پاره تیار نه و. قیصر د کلیساګانو تر منځ اتحاد هم وکوت خوبیا هم هغه د تیرو وختو په څیر د یوه صلیبی اتحاد په راوستلو کی بریالی نه شو.

وخت په بیړه بیړه تیریده. د **۱۴۵۲** کال د اپریل دمیاشتی **۲۴** مه ورځ وه. رومیلی کلا د **۱۴۵۲** کال د اګست په **۲۸** مه مکمله شوی وه. کله چی د شهنشاه جاسوسانو هغه ته د رومیلی کلا د تکمیلیدو خبر ورکړ نو هغه د مسلمانانو معمارانو دغه ډول ګړندی کار حیران کړی و. اوس نو جنګ پیل شوی و و. د «ټارمن » جنګی جهازونه دفاسفورس د ابنا په شمالی برخی کی او عثمانی بحری ځواکونه په جنوبی برخو کی ګرزیدل. کله کله به یی یو دبله سره مخامخ ټکر هم کاوه. په یوه بل به یی غشي ورول ، په توپونو به یی یو بل ویشتل. پخپل ټارمن هملته دماهی نیونکو په کلی کی پروت و ، دغه ماهی نیونکی چی پخپله هم یونانی عیسویان و دخپلو لښکرو په خدمت کی یی یوه لحظه هم نه ضایع کوله. « باقو» خو به ټوله ورځ هملته د فوځونو په قوماندانۍ کی پروت و و. دهغه اوږده اوږده ویښتان به تل دهغه په تندی باندی راځړیدلی وو. هغه په پښه ګوډ و خو د رومی سپاهیانو له پاره به یی د ښه شرابو دراپیداکولو دنده تر سره کوله. هغه دټارمن سره هم نژدی دوست ګرزیدلی و و.

دوه میاشتی په همدی توګه تیری شوی ، کله چی یخنی پیل شوه نو د ټارمن په فوځی کړچار کی کمښت راغی ، دا غرنۍ سیمه وه او دبلقان تیزی هوا به د رومی عسکرو وینه یخوله. دروم په بحیره کی شپه او ورځ اوسیدونکی دغه سپاهیان د توری بحیری د یخو هواګانو سره نا اشنا وو. ټارمن به خپل ډیر وخت همدلته په ساحل کی تیروو. یو ماښام د لمر پریوتو څخه دمخه په ساحل باندی دتورو وریځو لړۍ راغلی ، اسمان د تورو وریځو څخه ډک شوی و ، کله چی د باران څاڅکی پیل شول نو ټارمن د خپلی خیمی په لور ورغی. نن دهغه له پاره ډیر غوره موسم وو او شراب یی هم په خیمه کی پراته وو. سر یی راپورته کړ او کله یی چی په اسمان کی غوړیدونکی وریځی وکتلی نو په ډیره مکروه توګه یی و خندل اوبیا یی فکر وکړ چی ډیر وخت وشو چی د ځوانۍ څخه یی خوند نه دی اخستی ، خیمی کی پروت د شرابو یو بوتل یی را واخست او ټول یی خولی ته ونیوه. لږه شیبه سخت باران وریدل پیل شول. دټارمن ذهن په پرلپسی توګه د کوم ځوان جسم په لمسولو کی مصروف وو. دهغه یوه عسکر ورته د پسه د پښی وریته کړی غوښه راوړه نو ټارمن ورته وویل :

اوهو......دا باقو ماهی نیونکی چیری ورک شوی ...... دا وریت کړی ورون همدلته کیږده اوباقو زما مخی ته حاضر کړه.»

ټارمن دشرابیانو په لهجی خبری کولی ، سپاهی بیرته دخیمی څخه ووت اوپه یوه منډه ولاړ. په دی وخت کی ټارمن هغه وریت کړل شوی ورون راواخست ، دخولی څخه یی دشرابو څاڅکی را څڅیدل ، بیرون د ژمی سخته

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوا او د فاسفورس په ابنا کې د سخت باران وریدو دغه چاپېریال ډېر هیبت ناکه ګرځولی و. ځکه شپه پېیل شوې وه اودهغو مشالونو نه پرته چې په خیمو کې روښانه کړل شوي وو نوره ټوله سیمه تیاره تیاره وه. باقو هم ډیر ژر بیرته خپل کور ته ستون شوی و خو د ټارمن فوځونو هغه دخپلې تیارې کوټې څخه په دغه سخته یخنۍ کې را وویست اوپه شرابو کې بدمست ټارمن ته یې راوست، باقو د یخنۍ څخه لړزیده ، کله چې ټارمن باقو وکوت نو په خپل څنګ کې بوتل په لور یې اشاره وکړه او ورته یې وویل:

« واخله ..... ویې څښه ، او خوند ترې واخله. سمدلاسه به دې یخني ورکه شي خو یاد ساته چې ستا په څیر چټل انسان ته ټارمن خپل بوتل ور وړاندې کوی. ځنډ مه کوه او که نه زه په غضب کیږم.»

د ټارمن ګوا ښ په خپل ځای و خو د باقو له پاره دداسې شرابو یو بوتل موندل پخپله ستره خزانه ده ، باقو د وږی کارغه په څیر پرې ور پریوت او په جرمنی کې جوړ شوی دغه شراب یې دخپل ستوني څخه تیر کړل ، دسترګو په رپ کې د باقو سترګې درنې شوې ، ټولې اندیښنې یې له یاده ووتلې اودموسم اوهوا څخه یې خوند اخستل پیل کړل په همدې وخت کې ورته ټارمن ور غږ کړ:

« ایا ستاسې په کلې کې کومه نجلۍ ..... نه شته ؟ چې زمونږ په درد وخوري. زمونږ خدمت وکړي ، مونږ ماهیان نه خورو خو ماهي نیونکي پیغلې خورو. ولاړ شه او زمونږ عسکر هم له ځانه سره واخله اودخپل کلې کومه ځوانه له لاسه ونیسه او زمونږ خدمت ته یې راوړه. دومره یخه او اوږده شپه اوبیا دخپله کوره هم لرې پاته کیدل ..... ته پخپله پوهیږې ..... په هر څه پوهیږې ...... ته اندیښنه مه کوه ، زمونږ په موجودیت کې تا ته هیڅوک هم ستونزه نه شي پیدا کولی. زه د جستیاني دفوځ سالار یم.....سپه سالارټارمن......»

د باقو سترګې دشرابو څخه درنې وې او ذهن یې دکاره وتلی و. کله یې چې د شرابو د نشې په مستۍ کې د پیغلې ځوانې نجلۍ خبره واوریدله نو په تن اوبدن کې خوندونو او لذتونو لارې پیدا کړې. یو ناځاپه یې ذهن د ځوان راهب په محبوبې روزې باندې پریوت. دشیطانت نه په ډکه لهجه یې وویل:

« ستره سالاره ! ته اندیښنه مه کوه زه به د ماهي نیونکې د کلي هغه نیګینه ستا په خدمت کې وړاندې کړم چې په کتلو سره به یې د خپل تیر ژوند ټولې ښایسته او ښکلې نجونې له یاده و کاږې. درونده سالاره ! هغه زمونږ دکلي دټولو نجونو ښایسته او ښکلې پیغله ده ، او کیدی شي چې ځوانی یې تر اوسه پورې خوندي پاته شوې وي ، ته له ما سره څو کسه عسکر و استوه زه به سمدلاسه هغه ستا حضور کې را حاضره کړم.

بریښنا ټول اسمان نیولی و. او دژمي یخې هوا د ونو د پاڼو بیخ راویسته. چې د جینوا شیطاني عسکر د باقو سره یو ځای د روزي په مقدر باندې د برق په څیر د ور پریوتلو له پاره روان و. ..... باران د پخوا څخه نور هم زیات شو او کوچنۍ کوچنۍ ویالې د اوبو د شور څخه ډکې روانې شوې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوړ عباس د روميلي کلا څخه د يوه نوي فوځي ميشن په لور د تللو له پاره ځان تيار وو. دهغه سرتيرو ورته خبر ورکړی و چې نن د عيسايي بحريي سپاهيان د ابنايي فاسفورس څخه غافله شوي دي. او ديخو هوا و نه د پټېدو په خاطر په خپلو خيمو کې ځآی په ځای شوي دي ، که څه هم دهغوی جهازونه په سمندر کې موجود وو خو ټولو لنګرونه اچولي وو . په دی وخت کې د ټارمن د څو جهازونو څخه يې اوه د ترک بحريي تر اور لاندی راتلل. دا جهازونه په خلاص سمندر کې ولاړ و په داسی حال کې چې نور يې په ساحل کې لنګرکړل شوی و و . د ټارمن عسکرو د ځآنو دګرمولو له پاره اورونه بل کړي و او په خبرو اترو کې مصروف و و . د عباس له پاره دا ډير ښه فرصت و اوهغه غوښتل دهمدی فرصت څخه ګټه پورته کړي. هغه پريکړه وکړه چې دشپې دپښيدو سره سم به په عيسوی جهازونو حمله کوی اوهغه به سوزوي. په دی يخه شپه کې ټارمن اود هغه ملګرو داګمان هم نه کاوه چې دتوحيد پتنګان به د يخو هوا د پروا کولو پرته دهغوی په بحری بيړۍ باندی يرغل راوړي. په همغه وخت کې چې د ټارمن دشيطانی غوښتنو د تر سره کولو له پاره دهغه د ځواکونو يوه ډله د ماهي نيونکو د کلي په لور د شيطانی موخو له پاره ورغلی وه ... د زاړه عباس يوه جهاز او څو بادي کشتيو ... دمسيحی بيړۍ په لور حرکت وکړ . زوړ عباس دهغه عسکرو دهغه دعمر په لحاظ ددی کشتيو سره د تګ څخه منه کړ....خو ...هغه کله ځان زوړ ګڼه. هغه خو اوس ځوان وو.... ځکه چې د هغی جذبه او احساسات ځوان وو. عباس غوښتل چې مسيحی جهازونو زوندی ونيسي تر څو دمسلمانانو په بحری ځواک کې ډيرښت راشي ، خو د جنګ په صورت کې به ورته اور ولګوي. عباس غوښتل دمسحيانو جهازونه په بی خبری کې را ګير کړي ، نژدی يو ساعت وروسته د عباس سرتيرو د مسيحی جهازونو خواو ته ورسيدل. مسيحی ملاحان او عسکر د جهازونو په تاخانو کې په شرابو اوکبابو باندی مست وول ، کله چې دعباس سترګی دمسيحی جهازونو په رڼاو پريوتی. نو سمدلاسه يې خپلو ملګرو ته د تم کيدو اشاره وکړه او حکم يې ورته وکړ چې دجهاز تر څنګ تړل شوی کشتۍ راپرانيزی اوپه هره کشتۍ کی اوه اوه توره وهونکی سپاهيان سپاره شی او دمسيحی جهازونو په لور دی ورشي ، هغه دا حکم هم وکړ چې په ډير احتياط سره دی د دښمن په جهازونو باندی ولکه وکړل شی، لږه شيبه وروسته د عثمانی بيړۍ شل کشتۍ د عيسوی دښمنانو په لور په حرکت کی راغلی ، سخت طوفان او باد وباران پيل شوی و .په اسمان کی وريځی په تندۍ سره ګرزيدلی او بريښنا او برق په غورس کی راغلی و. خو د عثمانی فوځ سرتيری ددی هر څه د پروا کولو پرته د عيسوی دشمن د کشتيو په لور ور روان وو . زوړ عباس د ځوانو هلکانو په څير هغه او دغه لوری ته منډې ترړی وهلی او د کشتيو دغه کوچنی لښکر يې په ډير مهارت سره رهبری کاوه.

ډيره ژر منځنۍ فاصله ختمه شوه او د عباس کشتۍ د عيسوی جهاز سره يو ځای شوی ، د جهاز مسؤلين په پوره بی خبرۍ کی پراته وو ، بادبانونه يې راپريوتی وو او کشتۍ په سمندر کی لنګر اچولی وی، عباس دخپله ځانه سره د پنځه کشتيو سپرو ته په دی جهاز باندی د ورختلو حکم وکړ،پاته کشتۍ د بل مسيحی جهاز په لور ورغلی. هغه بل جهاز دری سوه متره واټن کی ولاړ وو . عباس د کوم مزاحمت پرته ددشمن جهاز ته ور داخل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شول. دوی ټول ۳۵ کسان وو. ټول دباران په اوبو کې د سر نه ترپښو پوری لامده شوی وو. خو ځرمنیزو کالیو دهغوی وجودونه دنم څخه خوندي ساتل. دهغوی په سرونو اهنی خولونه وو او جسمونه یې په زرو باندی پوښل شوی وو. هغوی د کوم شور پیدا کیدو پرته د جهاز په چټ ور وختل اوبیا به خویدو خویدو سره دجهاز لاندی برخی ته ورښکته شول، تر ټولو دمخه عباس و اوبیا ورپسی دهغه نور سرتیری یو په بل پسی د جهاز لاندی برخی ته ورکیوتل. دلته دری غوړیدلی وی اودوه کسه غلامان په کونجونو کی د یخنۍ له لاسه غونج پراته وو. عباس خپل ساتونکی د هغوی په سرونو باندی و درول. او پخپله د نورو عسکرو سره یو ځای تاخانی ته ورکیوت. خو په دی وخت کی د عباس د سرتیرو د بوټانو ټکار په تاخانی کی په شرابو مست ملاحان او عسکر متوجه کړی وو. کله چی دعباس ډله لاندی ورغله نو مسیحیان هم په وسله سنبال وو. همغه و چی څو لمحی او سپنه د اوسپنی سره ټکرشوه او ددی شور د بیرونی طوفانی هواو څخه هم زیات و. خو په شرابو کی مستو سپاهیانو دعباس دعسکرو سره مقابله و نه شوه کولای. او د ګازرو اومولیو په څیر لاندی پریوتل. اوس نو په جهاز باندی عثمانی فوځ ولکه کړی وه. عباس سمدلاسه د بادبانونو د دریدو حکم ورکړ او جهاز یې د لنګر څخه پورته کړ، عباس په یوه منډه د جهاز چت ته راغی او په دی کتلو سره یې ډیره خوشحالی احساس کړه چی دهغه سرتیرو ملګرو دمسیحیانو په هغه بل جهاز باندی هم ولکه کړی وه. عباس دخوشحالۍ نه په کالیو کی نه ځایده. هغه اوس د اسمانی برق په رڼا کی غوښتل د مسیحیانو پاته نور پنځه جهازونه هم په نښه کړی. د عباس بحری سرتیری دخپل سالار دحکم منتظر وو. ددواړو نیول شوو جهازونو بادبانونه پرانستل شوی و او تیزو هواو هغه دواړه سره یوه بل ته را نژدی کول. کله چی هغه دواړه جهازونه یو بل ته سره را نژدی شول نو زوړ عباس خپلو سر تیرو ته حکم وکړ چی د مسیحی لښکرو دنظر څخه د خوندي پاته کیدو په خاطر دی یو اوږود چکر ووهی او د ماهی نیونکو دکلی سره دی لنګرونه واچوي. هغه فکر کاوه چی دمسیحیانو پاته پنځه جهازونه به د وچی له لاری په خپله ولکه کی راوړي، هغه په دی ډاډمن و چی د دغو دوو جهازونو د عملی په څیر به د ټارمن نور جهازونه هم په همدی توګه خپله ولکه کی واخلی دعباس ددی فکر لوی علت طوفانی شپه وه. نن اسمان په عثمانیانو باندی رحمت را وراوو خو اسمانی تندر د ټارمن اودهغه د فوځونو په برخه وو.

ولکه شوی جهاز او عثمانی کشتۍ اوس د ماهی نیونکو کلی ته را نژدی شوی وی، دلته د ماهی نیونکو ډیری کشتۍ دپخوا څخه ولاړی وی، یخنی په خپله لوړه کچه وه خو د زوړ عباس وینه ګرمه شوی وه، هغه را ټوپ کړ او دجهاز نه را کیوت، بیا یی خپل دیرش کسه سپاهیان ددی کشتیو او جهازونو دخوندي ساتلو له پاره پریښوو ل او پخپله یی د څو کسو ملګرو سره یو ځای د عیسوی جهازونو په لور حرکت وکړ. هغه د ساحل تر څنګ روان و. او دخپله ځانه سره یی د ۹۰ کسانو یوه ډله اخستی وه، دوی په سخت باران کی روان وو، ټول لامده او دبرق او تندر په څیر د عیسوی بیړۍ دنیولو له پاره ور روان وو. د زوړ عباس دماغ هم ډیر اغیزمن کار کاوه. هغه د احتیاط هر اړخ په نظر کی درلود. هغه د ساحل تر څنګ په غونډیو او ځنګلونو کی په ډیره پته توګه ور تیر شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

، شپه دخپلې لمړنۍ برخې په اخري پړاو کې وه ، دفاسفورس ټوله وادی به توپان اوباد وباران کې راګیر شوی وه خو توره په لاس مجاهدینو په خپلو عقابي سترګو باندې د عیسوی بحری جهازونو په لور مخه کړې وه.

د ټارمن په بحری ډله کې یواځې همدا اوه جهازونه نه و بلکه ددې بحریې نور و جهازونو د ګولۍ هارن په سیمه کې لنګرونه اچولي وو ، ټارمن په خپله پاساحلي غرنيو برخو کې عالیشانه خیمې نصب کړې وې اوهملته دخپلو دوو سوو سپاهیانو سره پروت و. ننې سخت باران او توپان د ټارمن جنسي غریضه ډیره راپارولې وه. په همدې خاطر یې باقو دخپلو څو کسو عسکرو سره یو ځای د ماهي نیونکو کلي ته د ښایسته او ښکلې پیغلې روزی د راوړلو له پاره ور استولې و.

په همغه وخت کې چې باقو د څو کسه وحشي عسکرو سره د روزی کور ته ور ننوت. نو د عباس سرتیری دمسیحي جهازونو څنګ ته ور رسیدلي وو. خو پخوا له دې نه چې د ساحل څخه تیر او جهازونو ته ورسیږی په سمندر کې یې کوم څیز وکوت چې دهغوی په لوری په حرکت کې دی. عباس د اسماني بجلۍ په مرسته باندې وکتل چې هغه متحرک شیان دوه کشتۍ دی چې په بیړه د لنګر اچونکو جهازونو په لور ور رواني دی. عباس فکر وکړ چې یا خو دا کشتۍ د هغو ماهي نیونکو دي چې د کورنو تر څنګ یې عثماني جهازونو لنګرونه اچولي دي اویا دنیول شوو جهازونو څخه خوندي پاته شوی خلک دي چې دې لوری ته ځانونه را رسوي. عباس هوډ وکړ چې دهغو جهازونو د راتلو تر مخه به په خپله دهغې مخې ته ورځي خو هغه په خپلې دغې پریکړې باندې عمل و نه کړای شو . ځکه چې مخامخ راتلونکو کشتیو دجهاز عمله خبره کړې وه. هغوی اوبه څیرې کولې او مخامخ کشتیو ته یې خآن ورساوه. هلته په لنګر اچول شوو جهازونو کې هم شور و غوغا تر غوږو کیده ....هغوی ته اوس یوه لاره پاته وه اوهغه دا چې بیرته شاته ولاړ شي او د ماهي نیونکو کلي ته ولاړ شي اوهلته خپل ولکه کړل شوی جهازونه له ځانه سره واخلي اود هغه ځایه یې وکاږي. عباس دهمداسې خطر د احساسولو له پاره خپل دیرش کسه عسکر هلته پریښي وو.... او هغوی ته یې حکم کړې و چې دخطر د احساسولو سره سم دې دغه جهازونه رومیلي کلا ته ورسوي. ځکه چې عباس او دهغه ملګري په ساحل کې وو او هغوی ته دزمکې له لارې بیرته ستنیدل اویا دری څلورمیله فاصله وهل اوبیا د رومي کلا پورې رسیدل دومره ستونزمن کار نه و و.

د ښکر د اواز داوریدو سره سم مسیحي جهازونه ټول متحرک شول. خپل لښکر یې راواخست ، بادبانونه یې پرانستل او لنګرونه یې پورته کړل. ټارمن ددې څخه بې خبره و چې د ابنای فاسفورس په دغه دوه دری میله چاپیریال کې څه تیریږي، دهغه غوږونو ته د ښکر اواز ډیر کمزوری ور رسیدلی و. خو هغه هیڅکله هم په دغسې توپاني شپه کې د دشمن د حملې تصور نه کاوه. ترڅنګ یې د یوې ځوانې حسینې انتظار دهغه په ذهن باندې سپور و ، هغه به ددې انتظار دکوفت دکمښت له پاره وار په وار دشرابو جامونه په سر را اړول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوبیا د ډیر انتظار نه وروسته د ټارمن عسکرو هغه معصومه پیغله .... مظلومه «روزی» را پورته کړه او د ټارمن خیمی ته یی راوسته. روزی په باران کی لمده شوی وه ، او کالی یی په ختو ککړ و ، داسی معلومیده چی دغو وحشی عسکرو دغی په راوړلو کی هغه په ختو کی را ښکودی وی ،کله چی ټارمن روزی وکتله نو ورنونه یی په رپیدو شول ، ریښتیا هم دا پیغله په لکونو کی یوه وه. حکم یی وکړ چی دی نجلۍ ته په ګرمو اوبو کی غسل ورکړئ او نوی لباس ورته واغوندئ اوبیا یی ددی مخی ته راوړئ. خو روزی کله داسی کول. هغی د ټآرمن د حکم د اوریدو سره سم لیونۍ شوه اوپه زوره زوره یی چغی وهل پیل کړل او ټآرمن او باقو ته یی بد رد ویل پیل کړل ، د عسکرو له پاره دا ستونزمنه شوه چی دغه ناتوانه پیغله کنترول کړي اویا یی د ټارمن دعیاشئ له پاره سینګار کړي ، دعیسوی لښکرو د جنسي اړتیاو د پوره کولو له پاره به ځوانی نجونی دهغوی سره یو ځای راوستل کیدی او دا شونی وه چی د ټارمن په ډلګۍ کی هم دغسی نجونی موجودی وی او هغوی روزی د ټارمن د عیاشۍ له پاره ښایسته کړی وای خو په همدی وخت کی یوه پیښه رامنځته شوه اود ټارمن ټول شیطانی هوس یی په هوا کی والوزاوه. دهغه نشه راښکته شوه ، ټول هر څه یی له یاده وویستل او فوځی لباس یی واغوست.

په همدی وخت کی په ختو ککړ یوځوان د ټآرمن خیمی ته را ننوت دا د هغو جهازونو دعملی څخه یو کس و چی د عباس سرتیرو ملګرو د صلیبیانو څخه ولکه کړی وو. اودا د هماغه سپاهیانو څخه و چی په دی حمله کی ژوندی پاته شوی و او د ابنای فاسفورس یو میل اوږدی اوبه یی په لامبو سره وهلی وی او تری را وتلی و. کله چی دا فوځی د ماهی نیونکو دکلی د ساحل سره را وتلی و نو هلته یی خپل د لاسه ورکړی جهازونه کتلی وو ، دوی ټول شپږ کسان و کله یی چی وکتل چی دمسلمانانو پیاده لښکر د نورو جهازونو دنیولو اوولکه کولو له پاره دساحل په غاړه روان دي نو دوی سمدلاسه د ماهی نیونکو کشتۍ راپټی کړی او دنورو جهازونو دخبرولو له پاره یی هغی لوری ته وروخوځولی. په ختو ککړ پکړ دغه ځوان ټارمن ته وویلی چی د مسلمانان پیدل ډله یی په همدی ساحل کتلی ده چی همدلته چیری په غرنۍ سیمه کی پټه شوی ده ټارمن ته دا ټول خبرونه لړوزونکی وو. دهغه نشه له منځه ولاړه او هغه د خپلو د لاسه تللو جهازونو دبیرته تر لاسه کولو له پاره دمسلمانانو پر خلاف دجنګ له پاره ووت. خو پخوا ددی چی خپلو سپاهیانو ته حکم وکړي یو غریدونکی غشي دهغی په خیمی ولګید او په فرش کی ور ننوت. هلته په خیمی کی موجود ټارمن او ورسره نور عسکر دحیرانتیا نه وازه خوله پاته شول ، د ټارمن رنګ تک ژیړ شوی و، خو د روزی حال بلمنګه وو. هغه دخپل عزت دخوندی پاته کیدو په خوشحالیو کی نه ځایده ، هغه ډاډمنه شوی وه چی دحمله کونکو ډله د ټارمن خیمی ته را رسیدلی ده او ټارمن هم په همدی فکر کی ډوب و. هغه دخیمی څخه د وتلو اراده ترک کړه. اوسپاهیانو ته یی حکم وکړ چی خپل ځانونه په وسله سنبال کړي اود مقابلی له پاره تیار شي ، ټارمن خپله توره دتیکی څخه را وویستله او په خیمی کی دننه د نه لیدونکی دښمن څخه په ویره کی ولاړ وو. د روزی راوړنکی څو کسه سپاهیان اوباقو هم همدلته

(c) ketabton.com: The Digital Library

موجود وو . په همدې وخت کې دخیمې نه دباندې ټک و ټوک پیدا شو او دسترګو په رپ کې څو کسه وسلوال سپاهیان دټارمن خیمې ته راننوتل.

په حقیقت کې هغه وخت چې عباس د عیسوی عسکرو د خبریدو نه وروسته د بیرته په شاتګ اراده کړې وه نوهمغه وخت یې دکومې مظلومې نجلۍ چیغې اوریدلې وې. سمدلاسه یې مخ واړاوه او د اواز لورې یې ځانته معلوم کړ ، په همدې وخت کې یې د نارمن خیمه تر سترګو شوه، هغه وکتل چې دا اواز دساحل څخه او هلته د نصب شوو خیمو څخه راپورته کیږي. هغه وکتل چې مسیحي جهازونه د ساحل څخه د فرار او تیښتې په درشل کې دي په دې اساس یې د نارمن په خیمې د حملې کولو هوډ وکړ. تر ټولو دمخه دنارمن خیمې ته ورغی ، اوسمدلاسه یې دهغه په سپاهیانو باندې حمله وکړه. ددواړو اړخونو څخه سخت جنګ ونښت ، نارمن پخپله یو توره وهونکی و ، هغه زوړ عباس وکوت نو هغه ورته کمزوری معلوم شو او حمله یې پرې وکړه خو نارمن ته هغه وخت دخپلې غلطۍ احساس وشو چې د عباس تجربه لرونکي دواړ نارمن په سختو ستونزو کې راګیر کړ. کله چې مسلمانانو عسکرو خپل سالار د یوه وحشي سره په جنګ کې وکوت نو دهغه دمرستې له پاره مخته راغلل.

باقو بې وسلې و او د خیمې په یوه کونج کې ولاړ و، حالات یې وکتل اودخیمې څخه د تیښتې له پاره یې د خیمې شاته لاره ونیوله.که د روزی سترګې پرې نه وای لګیدلې نو هغه به دخیمې څخه وتلی وای. روزي چغې کړې او یو مسلمان عسکر یې د هغه لورې ته متوجه کړ.

« هلئ !هغه خو تښتي !.... هغه ګوډ شیطان ، چې زه یې دلته دبدبخته کیدو له پاره راوستې یم. هغه تښتي...»

باقو خپل بخت بیلودی و، که څه هم هغه د ګوډ والی په اساس تښتیدی نه شو ، سمدلاسه را وګرزید او د خپل ځآن په لور د راتلونکی عسکر په پښو کې پریوت. « د خدای له پاره ما مه وژنئ ،ما هیڅ نه دی کړي دخدای له پاره ما مه وژنئ ، ما هیڅ نه دی کړی..»

اوس نو دیوه مسلمان سپاهي له پاره دا شونې نه وه چې هغه دې یو زاري کونکې ګوډ انسان ووژني. همغه و چې دغه مسلمان عسکر د باقو د وژلو څخه لاس واخست. په همدې وخت کې عباس د جنګ په میدان باندې برلاسي پیدا کړې وه. نارمن سخت زخمي شوی و اوپوی لورې ته په خپلو وینو کې ډوب پروت و.دهغه د خوندی پاته کیدو امکان ډیر کم وو. دهغه پاته ملګري هم د تیغه وتلي وو. دنارمن په خیمې خو دعباس یو څو ملګرو حمله کړې وه. په داسې حال کې چې دهغه پاته ملګرو په نورو مسیحي خیمو باندې یرغل وروستي و. په دې ساحل کې د نارمن ددوو سوو څخه زیات عسکر په خیمو کې پراته وو. خو دعباس سره د سلو څخه کم عسکروو. خو په شرابو کې مستو عیسوی عسکرو دمسلمانانو مقابله و نه شوه کړای. همدا علت و چې په ډیر لږ وخت کې دعباس

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرتیرو مجاهدینو دنارمن ټول سپاهیان تر خپل ځان لاندی کړي وو . په دی جنګ کی د ۷۰ څخه زیات عیسویان ووژل شول او نورو پاته کسانو د قسطنطنیې په لور تیښته وکړه . مسلمان عسکرو دهغوی څخه دغنیمت مالونه راټول کړل او په بیړه یې دبیرته تللو له پاره ځانونه تیار کړل. اوس نو روزی د زاړه عباس سره یوځای روانه وه . کله چی عباس دماهی نیونکو کلی ته ورسید نو روزي ته یې وویل : « ګوره لوری ! ... ستاسی کلی را ورسید.... اوس نو ته خپل کور ته تللی شی . ..»

« کوم کور.... زه خو کور نه لرم .... زه اوس په دی دنیا کی هیڅوک نه لرم.... ما دخپله ځانه سره یوسه . زه به ستا د لور په څیر ستا خدمت کوم ...»

د عباس له پاره دروزی ځواب غیر متوقع و. هغه پخپله دکوره لری اود جنګ په محاذ کی مصروف وو. نوځنګه به یې روزی له ځانه سره وړی وی . د بله اړخه روزی عیسوی وه او دمسلمانانو په جنګی محاذ کی دهغی اوسیدل ددفاعی نظره درست نه و. خو عباس مجبور شو چی یوی بی اسری او مظلومی پیغلی ته په خپله لمن کی پناه ورکړی ، په دی اساس هغه انکار و نه شو کړای.

د عثمانی بحریه مجاهدین دخپلو عملیاتو ته بریمند راوتلی وو . دهغوی لمړی شپنی حمله ددښمن له پاره ملاماتونکی ثابته شوه . نارمن هم په اخری وختو کی قسطنطنیې ته رسول شوی و او هلته یې علاج کیده . په دی جنګ کی دعیسویانو د سلو څخه زیات کسان هلاک شوی وو. باقو هم خوندي پاته شوی و . خو روزی بیرته دخپل کلی ته د تللو په ځای د زوړ عباس سره دهغه د لور په څیر د رومیلی کلا په لور ولاړه. په دی شپینی حمله کی د عیسویانو هغه پنځه جهازونه هم خوندي پاته شوی و چی هلته په ساحل کی ولاړ وو. خوبیا هم دا حمله سل په سلو کی بریالۍ وه.

دشهنشاه له پاره دا یوه کلکه ضربه ثابته شوه .هغه د جینوی بحری بیړی سپه سالار جستینمانی راوباله او د نارمن دغلطیو په اړه یې متوجه کړ ، جستیمانی ته یې حکم وکړ چی سمدلاسه دی د عثمانی بحری بیړۍ څخه ددی جنګ بدله واخلی اوکه نه د قسطنطنیې د ښاریانو باور به له لاسه ورکړو . که څه هم شهنشاه جستیمانی ته د مسلمانانو په خلاف د جنګ حکم ورکړ خو په دی باور و چی جستیمانی به دمسلمانانو سره د جنګ توان ونه لري. ددی پیښی وروسته د فاسفورس په ابناء کی د مسلمانانو ولکه نوره هم ټینګه شوی وه . دماهی نیونکو په کلی کی لا تر اوسه پوری باقو همغسی سهی اوسلامت اوسیده. خو پاته ماهی نیونکو دعیسوی فوځیانو سره خپل ملاتړ بند کړی و.

کله چی د مسیحی جهازونو د نیولو خبر هلته « اورنه» ته ورسید نو سلطان دخوشحالۍ څخه په کالیو کی نه ځایده. سلطان محمد خان سمدلاسه دخپلو سپه سالارانو غونډه را وبلله. اوهغوی ته یې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« د اسلام سربښندونکو مجاهدينو ! .... اوس وخت را نزدې شوی چې مونږ د يونوی تاريخ د ليکلو له پاره مخته ولاړ شو. مونږ هيله لرو چې د يخنۍ د موسم د پای ته رسيدو سره سم به خپل ميړنی فوځ له ځانه سره اخلو او د قسطنطنيې په لور به خوزيږو. او هغه ښار به کلابندوو »

دسلطان محمد خان په باوقاره مخ باندې دغرونو په څير عزم تر سترګو کيده ، ديني چرې د فوځونو سپه سالار اغاحسن دسلطان خبرې ته لبيک ووايه او خپل لښکر يې د قسطنطنې په لور دليږد له پاره تيار کړ. د يخنۍ دموسم پای لرې نه و. يوازې د څو ورځو خبره وه. همغه وو چې په غونډه کې درايو په اتفاق دا پريکړه وشوه چې د ۱۴۵۳ کال د جنوري د مياشتې په اخر کې سلطانی لښکر ته دکوچ کولو حکم ورکړل شي.

دروم دقيصر (دولسم قسطنطين) له پاره دا خبر دمرګ زيرې ثابت شو. په قسطنطنيه کې يې دعثمانی شاهينو څخه ددفاع له پاره هرې لورې ته تياری پيل کړ. اوس نو دقيصر زيات وخت په دفاعی تياريو کې تيريده. ټوله ورځ به په جنګی کارونو او د ديوالونو د استحکام له پاره په منډو ترړو کې مصروف و. اودشپې به يې دخپلو خاصو سلاکارانو او مشرانو غونډې را بللې.

د جنورې په اخر کې شهنشاه د شاوخوا ټولې لښکرې هلته په قسطنطنيه کې سره راټولې کړې ، خپل فوځ يې د نوی سره منظم کړ ، ديونان تکړه توره وهونکي يې د پاته فوځ څخه جدا کړل او هغوی ته يې د پنځه پنځه سوو جنګجويانو قومندانی ور وسپارله. او دا يونانی سالاران يې د ديوال جنوبی او غربي سيمو کې و ټاکل. شهنشاه د ټولو فوځونو څخه زر کسه تکړه توره وهونکي را جدا کړل او خپلی ساتونکی ډلی يې هم له سره منظمې کړې. اوس نو دساتونکی ډلی هر سپاهی په خپل ځای يو سالار ګرزيدلی و. په همدی سپاهيانو کې په اطرافو کې ټاکل شوی پخوانی قومندان مقرون هم شامل و. دا همغه مقرون و چې څلور سوه سپاره يې د قاسم بن هشام او مصلح الدين اغا له اړخه د توری څخه تير شوی و ، مقرون ډير بدطينه او خپل سرې فوځی و. کله چې په شاهی ډله کې شامل شو نو دبدبه يې نوره هم ډيره شوه.

دنوی کال د پيل سره سم دروم د قيصر په پخوانی قصر کې جنګی فعاليتونه هم زيات شول. دغه شاهی محل د يوې جنګی کلا څخه کم نه و. د سرو مرمری تيږو څخه جوړ شوی ددغه شاهی محل ستره دروازه د زمکی څخه ۲۴ فټه لوړه وه. پراخولی يې اتلس فټه و او د اوسپنې څخه جوړه شوی وه. ددی دروازی ښی او کيڼ لوری ته د شاهی فصيل دوه ديو شکله برجونه جوړ کړل شوی و چې لوړوالی يې د څلويښت فټو څخه هم زيات و. د لوی دروازی څخه د تيريدو وروسته يو ستر ميدان و چې دنړی دمختلفو سيمو ميوه داری اوګلداری ونی په کې کرل شوی وی. په فرش باندی دقالين په څير شنه واښه راشنه شوی و، دفصيل د ستری دروازی څخه د راننوتلو سره سم يو ستر اوږود پوخ سړک جوړ شوی و ، د سړک دواړو اړخونو ته د نکريزو په څير سور ديوال جوړ کړل شوی و ، دمحل داخلی عمارت پخپله د لرې څخه د خپل عظمت اعلان کاوه. دا پيړيو پيړيو راهيسی

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړ کړل شوی دشکوه او جلال نه ډک عمارت وو. دشاهی محل په داخلی عمارت باندی د پیتلو یو ستر صلیب را ځړول شوی و اود عمارت په دروازو کی د ببرشیر دوه ستری مجسمی ولاړی وی ، دهغوی خولی وازی وی . دهمدی مجسمو تر څنګ په شاهی لباس کی ملبس نیزه لرونکی پهره داران ولاړ و، دمحل دداخلی عمارت لمړی برخه قسطنطین د جنګی امورو له پاره په دفتر باندی بدله کړی وه ، دلته به اعلی افسران ، او د شاهی ډلو ساتونکی قومندانان اوسالاران را ټولیدل.

دروم دقیصر محل په ډیره پراخه زمکه کی پروت و ، د محل د جنوبی دیوال سره یوځای د شاهی داروغه صدر دفتر پروت و. دمحل څو فټه پلن دیوال دزمکی څخه دومره پورته و چی ټوله قسطنطنیه تری لیدل کیدی شوه ، ددی دیوال په سر په ځای ځای کی کوچني کوچنی برجونه جوړ کړل شوی وو. چی هروخت به پری تجربه لرونکی غشي ویشتونکی موجود و. شاهی داروغه د شهنشاهي پولیسو مشر و او دهغه صدر دفتر په څو سترو خونو باندی مشتمل و. په دی دفتر کی به هر وخت تر پنځوسو پوری تکړه سپاهیان موجود وو .او همدی سپاهیانو به د اړتیاو په وخت کی دشاهی ساتونکی ډلی کړچار هم تر سره کاوه.

دهغه ورځی څخه یی چی قاسم د شاهی محل په تاخانی ته راوستی نه و داروغه دپخوا څخه زیات مستعد او چالاکه تر سترګو کیده. هغه ته دا ډاګیزه شوی وه چی بندی جاسوس د سلطان محمد خان دلښکرو خاص سړی دی ، ځکه دی ځای ته د قاسم د راوستلو سره سم همدی داروغه دهغه څخه پوښتنی ګرویزنی کولی ، قاسم هم دپوره پوهی څخه کار واخست او شهنشاهی پولیسو ته یی دسلطان محمد دلښکر ټول حالات بیان کړل ، هغه په دی فکر کی وو چی که چیری د شهنشاه مستنطیقینو ته د سلطان محمد دلښکر ټول حالات وویل شي نو دوی به دهغه د هیبت او ویری لاندی راشي په دی خاطر یی د سلطان لښکر دهغه څه څخه چی و نور هم ډیر ځواکمن او تجربه لرونکی وښوود. قاسم ته ددی هر څه د ویلو دوه ګټی تر لاسه شوی. لمړی خو شهنشاه د هغه څخه د دی هرڅه داوریدو په واسطه دهغه د مرګ سزا و ځنډوله . دویم دا چی قاسم د اذیت ورکونکو د اذیت څخه خوندي پاته شو.

شاهی داروغه په دی پوهیده چی قاسم یو ډیر خطرناکه جاسوس دی ، په دی خاطر به کله چی دهغه څخه دپوښتنو ګرویزنو له پاره راته نو له ځانه سره به یی د لسوکسو خطرناکه سپاهیانو یوه وسلواله ډله هم راوړه. قاسم ته به دهغوی څخه د تیښتی لاری نه تر سترګو کیدی. په کوم ځای کی چی قاسم بندی ود هغی شاوخوا ټولی اوسپنیزی پنجری وی خو دکومی ورځی څخه یی چی قاسم دلته راوستی و نو هغه دخپل ځان څخه اخوا د بل کوم بندی اواز نه و اوریدلی. په کوم ځای کی چی قاسم بندی و دهغه ځایه تیښته څه اسانه کار نه و.

قاسم په یوی تیاره خونه کی پروت و. دا ځای د شاهی محل تاخانه وه چی د زندان په څیر تری ګټه اخستل کیده. په دی تاخانه کی کومه کړکۍ او یا روشندان نه و. په زمکه باندی وچ وابښه خپاره کړل شوی و ، ددی تاخانی چت

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم د قاسم د قد څخه زيات لوړ نه و .که قاسم غوښتلی نو دلاس په اوږيدو سره يې چت مسح کولی شو ، ددې کوچنۍ خونې دروازه د اوسپنيزو سيخانو څخه جوړه شوې وه ، خو يوې ورې کوټې ته پرانستل کيدای شوه ، په دې کوټه کې څو نورې خونې هم وې چې د زندان په توګه استعماليدی. ددې کوټې په اخرې برخه کې پاتخې وې ، ددې شميره شلو ته رسيده چې د شاهي محل شاتنۍ برخې ته ور پورته کيدې. په سر کې يې د شاهي داروغه دفتر و . شاهي داروغه به تل دخپلو خطرناکو سپاهيانو سره دلته موجود وو . خو دهغې ورځې څخه چې قاسم په دې ځای کې بندي شوی و نو تل به يې د تيښتې له پاره پلانونه جوړول. د اوسپنې د سيخانو ماتول د هغه د وسه وتلي وو . هغه هڅه وکړه چې د خوراک ښناک راوړونکي غلام سره اړيکې کلک کړي تر څو کوم وخت دهغه سره دهغه د تيښتې په اړه مرسته وکړي. خو دقاسم بدبختی داوه چې دغه غلام په ژبه ګونګی وو . دلته په زندان کې په قاسم باندې يوه يوه ورځ د پيړيو د عمر په څير اوږده تيريده. خوبيا هم قاسم دلته په زندان کې بې شميره ورځې تيرې کړې. ان تر دې چې اوس د ژمي موسم هم په تيريدو و.

د جنورې دمياشتې په لمړيو کې ،يوه يخه شپه د زنداني شوي قاسم په ژوند کې ډيره مهمه ثابته شوه. دتياره زندان يواځنۍ روڼ مشال لکه د يوه لرې ستورې په څير په يوه کونج کې ځليده .دتاخانې نورې خونې چې هره ورځ به ورانې ويجاړې پرتې وې په دغه يخه شپه ډکې معلوميدې. يخنې دومره زياته وه چې هلته دورځې ګرزيدونکې مږې او موږکان هم د يخنۍ له لاسه په خپلو سوړو کې پټ شوي وو . پاس عمارت کې هم د چا دپښو ټک و ټوک نه اوريدل کيده ، ټول ساتونکي په خپلو بسترو کې بدمسته پراته وو . د قيصر په ټول شاهي محل کې هرې لورې ته خاموشي خپره وه.

خو دلته په تاخانې کې قاسم بيداره ناست و . دهغه چټله او شکيدلې کمبله د دې يخنۍ له پاره په هيڅ ډول بسنه نه کوله. خو د تاخانې موسم د بيرون په نسبت ښه و. قاسم دخپلې خونې په يوه کونج کې ډه ډه وهلی وه او ناست و او د عثماني فوځونو د راتلو په اړه يې فکر کاوه . هغه په همدې فکر کې و چې اوس نو دسلطان محمدخان د فاتحانه راتګ په واسطه به هغه د زندان څخه خلاصون مومې. د تاخانې په دهليز کې يو کوچنی مشال روښانه و خو روښنايي د قاسم تر کوټې پورې پوره نه رارسيدله. هغه ديوال ته چې قاسم تکيه کړې وه هغه شاتنی ديوال و اوقاسم دهغه ځايه دخونې دروازه ښارلی شوه. په همدې وخت کې قاسم ته په ناسته ناسته يو عجيب شانته احساس راپيدا شو ، دهغه شپږم حس رابيداره شوی و او هغه ته دا احساس را پيدا شوی و چې دلته په تاخانې کې دهغه نه علاوه يو بل څوک هم شته.ځکه هغه دلته په تاخانې کې يو ډول اواز اوريده. خو د تاخانې هيبتې همغسې په خپل ځای و. معلومه نه ده چې د قاسم په زړه کې دکومه ځايه د پيريانو او جادوګرانو خبرې راګرزيدې ، هغه په دې ښه پوهيده چې تاخانه يوازې يوه دروازه لرې چې د ټولو خونو څخه د تيريدونکې دهليز په اخرې سر کې پرته ده. هرڅوک به چې دې تاخانې ته راننوت نودهماغه دروازې څخه به راته. هغه ګونګی غلام به هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې راته نو دهغه دپښو د ټکار نه به قاسم ته معلومیده چې څوک راغی. خو نن دا دروازه بنده وه. نوبیا قاسم ته ولې داسې څرګندیده چې زندان ته څوک را ننوتی دی.

هغه سمدلاسه را نیغ شو او کیناست.سترګی یې د خونې په اوسپنیزو سیخانو کې ور ښخې کړې ، هغه ته یو ناڅاپه داسې څرګنده شوه چې د مشال رڼا په خپله بنده شوه. اوبیا دقاسم غوږونو د لمړي ځل له پاره نرۍ شانته ګړګړار واورید ،اوس نو هغه ډاډ من شوی و چې د زندان په دهلیز کې کوم مافوق الفطرت هستی موجوده ده. هغه ددې انتظار کاوه چې اوس به دهغه تر مخه کوم پیری یا دیو را ښکاره کیږی. اوبیا قاسم د خپلې خونې تر مخه دسرو سترګو یو دیو وکوت.....دا شاګال و. دهغه پلن وجود او ګنجی سر په دې تیاره دهلیز کې څه ډیر عجیب شانته معلومیده. دقاسم روح تر یوې لحظې پورې و درید ، هغه د سونیا په خبرو باندې یقین پیدا کړ چې شاګال پخپله یو پیرې دی. خو قاسم سمدلاسه خپل ځان ملامته کړ اوخپل سر ته یې یو ټکان ورکړ ځکه هغه یو بهادر سپاهی و. په دې خاطر ویره او خوف دهغه څخه په کوسو تښتیده. کله چې دهغه د زړه څخه ویره ولاړه نو ځای یې غصې او قهر و نیوه ، اوس نو هغه ته ددې پرواه نه وه چې شاګال د کومې لارې تاخانې ته را ننوتی دی خو دا فکر یې ضرور کاوه چې کاش هغه ددې سلاخونو څخه وتلی شوی اوپه شاګال یې حمله کړې وی.

شاګال ډیر کرار کرار روان و اوکله چې دهغه د زندان کوټې ته ورسید نو ددروازې تر مخه یې و درید ، قاسم راپورته شو اوهمدلته کیناست ..... دشاګال په ښي لاس کې همغه مخصوصه امصا وه اوپه توره تیاره کې هم دهغه شیشناکه سرو سترګو قاسم په کلکه شاره. شاګال تر ډیره پورې هملته ولاړ و. داپخوانۍ تاخانه ، د زندان ستر ستر سلاخونه ، د مشال په رڼا کې په زمکه باندې پروت د شاګال خطرناکه سیوری ،..... دغو هرڅه د شاګال په هیبت کې نور هم ډیربښت راوست. کله چې شاګال د زندان دې خونې ته ډیر را نژدې شو نو په خپله امصا یې د هغه دخونې اوسپنیزه دروازه ووهله او قاسم ته یې وویل:

« ځوانه ! ته پوهیږې چې ستا دغه تکلیف ورکونکې اوستونزمن قید زمونږ په یوې اشارې سره ترسره شوی دی. او اوس زمونږ یوه اشاره ستا دازادۍ له پاره کافی ده. خو دهغې له پاره به ته عظیم شاګال ته دمقدسې نقشې په اړه معلومات ورکوی.»

د شاګال په ستونی کې عجیب شانته غرغرا وه. داسې معلومیده لکه دوه کسان چې په یوه ځل یوه خبره کوی ، په حقیقت کې دا ویرونکې اواز و په دې وخت کې دقاسم سترګې د شاګال په امصا باندې ور پریوتې. دا د انسانی قد په اندازه اوږده امصا په حقیقت کې یوه ستره ډنډه وه. قاسم وکتل چې د شاګال امصا دهغه څخه خویه شوې او د یوې لویشت په اندازه ددروازې دننه را غلې ده . معلومه نه ده چې ولې دقاسم ذهن د شاګال په امصا باندې متمرکزشوی و خو قاسم د شاګال د ځواب څخه غافله نه و ، هغه د مقدسې نقشې په اړه اوریدلی و .

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوهغه ته دا ډاډ ور په برخه و چې مقدسه نقشه به د قسطنطنیي اویا د ایاصوفیا په اړه کوم مهم سند وي. اوس نو قاسم غوښتل د شاګال څخه د مقدسې نقشې په اړه نور معلومات هم تر لاسه کړي. نوقاسم تری وپوښتل:

« شاګاله ! ته د یسوع مسیح سهی راهب نه یې. که ریښتیا درته ووایم نو ته یو مکاره جادو ګر یې. ما مقدسه نقشه تر لاسه کړې ده خو تا ته یې نه شم درکولی. که په دې لاره کې بندی خانه خو لا پرېږده چې روح مې هم له جسده ووځي هم د نقشې د ورکولو له پاره تیار نه یم.

ددې خبرې سره سم قاسم د شاګال په څیری باندې سترګې ور ښخې کړې ،ځکه هغه غوښتل د شاګال عکس العمل ووینی. دشاګال عکس العمل دهغه دهیلې په مطابق راووت. ځکه چې د شاګال په سترګو کې د تجسس اوپلټنې څپې تر سترګو شوې. هغه یو قدم نور هم رامخته شو او د اوسپنیزو سیخانو سره یوځای و درید. قاسم هم خپله کمبله واغوسته او په خپلو کمزورو قدمونو رامخته شو او همدلته ددروازې تر څنګ و درید. خو پخوا تر دې چې قاسم دروازې ته را نژدې شي شاګال خپله امصا ورنیغه کړه اوهغه ته یې په خپل ځای د تمکیدو حکم وکړ.

« ځوانه جاسوسه ! همدلته و درېږه. یاد ساته چې زه به په هر قیمت له تاڅخه مقدسه نقشه تر لاسه کوم. ځکه چې په هغې مقدسې نقشې کې د ټولې قسطنطنیې ځان پروت دی.»

حقیقت خو دا دی چې قاسم پخپله هم د مقدسې نقشې په اړه هیڅ نه پوهیده. خو د مقدسې نقشې په خبری سره یې په تیاره کې غشي ویشتلي و. خواوس ورته د مقدسې نقشې د اهمیت په اړه معلومات ور په برخه شوي و.

په همدې وخت کې شاګال یوځل بیا خپله امصا را پورته کړه. اوقاسم ته یې د اخرې ځل له پاره وویل:

« ځوانه ! زه پوهیږم چې تا د سپه سالار نورټاس په واسطه دا مقدسه نقشه تر لاسه کړې ده اوبیا دې دبطریق اعظم سره دکار کولو په وخت کې په کوم ځای کې پټه کړې ده ....که چیری تا ماته د نقشې په اړه څه و نه ویل نو ژوند به دې د عثماني لښکر له پاره دعبرت نښه وګرځوو.»

دشاګال امصا همغسې دهغه په لاسو کې پورته نیول شوې وه. په دې وخت کې دقاسم په ذهن کې یو عجیب ترکیب را پیدا شو ، سمدلاسه یې د شاګال په امصا باندې حمله وکړه ، د قاسم دغه حرکت دهغه مکار بطریق له پاره غیر متوقع و. شاګال هڅه وکړې چې ځان سنبال کړي خو قاسم په دواړو لاسو هغه امصا دخپل ځان په لور راښکوده. شاګال د سلاخونو هغه لورې ته ولاړ و نو دامصا د راکشکیدو سره سم هغه ځان کنترول نه شو کړای اوپه پوره زور سره د سلاخونو هغه لورې ته راپریوت. دقاسم دغه ټکان ډیر اغیزمن و. د شاګال سر اوتندی د اوسپنیزو سلاخونو سره ولګید او زخمي شول. امصا یې دلاسو څخه ازاده شوه. اوس نو دقاسم لاسو ته د شاګال دغه امصا راغلې وه. خوشاګال د تندی اوسر د زخمي کیدو سره سم لکه د پیرې په څیر دهغه ځایه ورک شو. قاسم سمدلاسه ښي او چپ لورې ته وکتل غوښتل یې شاګال ووینی ، اوغوښتل یې په دې وپوهیږي چې شاګال

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې اخري وخت کې کومې لورې ته ځان غيب کړ. دهغه په لاسو کې د شاګال کلکه امصا وه. په همدې وخت کې هغه د دهليز په چپ لورې کې يو اواز واوريد، اوس نو دقاسم په ذهن کې يو عجيبه فکر را وګرزيد .....ښه، ډيرښه.... داسې معلومه شوه چې دې لورې ته هم کومه لاره شته. ځکه چې د ديوال د ګړګړا ځخه داسې څرګنديږي چې د دهليز په چپ اړخ کې په ديوال کې کومه سوره شته. اوس نو قاسم ته د لمړي ځل له پاره دا احساس راپيدا شو چې که چيرې هغه په کوم ډول ددې سلاخونو دخونې ځخه بيرون شي نو دهمدې پټې لارې په واسطه د تاخانې ځخه تښتيدای شي. قاسم فکر کاوه چې شاګال د همدې پټې لارې ځخه بيرته ستون شوی دی. د قاسم ذهن په چټکۍ سره خپل کار پيل کړ، هغه داسې فکر کاوه چې شاهي داروغه به ددې لارې ځخ بې خبره وي خو دهغه داخيال غلط و ځکه شاهي داروغه د تاخانې ددې پټې لارې ځخه ښه خبرو.

بيا داسې وشول چې.... د شاګال د تللو وروسته د دهيليز ددروزای د پرانستلو اواز واوريدل شو...داسې معلوميده چې اوس نو د نيغې لارې ځخه ځوک دلته راځي. دنيغې لارې ځخه يوازې کوم سپاهي راتلای شو اويا پخپله شاهي داروغه د پوښتنو ګرويزونو له پاره. شونې ده چې د شاګال د راپريوتو اودسلاخونو سره دهغه د سر او تندې د لږيدو ځخه راپورته شوی زوګ به بيرون هم اوريدل شوی و. او دهمدې اواز په اوريدو سره به سپاهي دلته راغلي وي، ددې اواز داوريدو سره سم قاسم د شاګال اوږده امصا همدلته په پرتو وښو کې پټه کړه. د قاسم خيال سهي و، رينښتيا هم درې کسه سپاهيان توري په لاس د زينو له لارې را کيوتل، دهغوی په نورو لاسونو کې مشالونه و. سپاهيان په ډير احتياط سره راغلل اودقاسم د خونې مخې ته ودريدل.دهغوی دډلې ځخه يوه يې د راتلو سره سم د قاسم ځخه وپوښتل:

دا اواز دڅه شي و؟

«کوم اواز؟»

«د بم اواز، چې لږ څه دمخه دلته په تاخانې کې وچاوديد.»

د قاسم اوسپاهيانو تر منځه مکالمه روان وه. قاسم ورته وويل:

«په حقيقت کې کوم پيرې دلته تاخانې ته راغلې و.» قاسم دا خبره د طنز په توګه هغه سپاهي ته وکړه.

«پيرې؟....ته سهي خبره کوی؟»

داسې معلوميده چې درې واړه سپاهيان توهم پرسته وو . د پيرې د ذکر سره سم يې د ويرې احساس وکړ، اوس نو قاسم په خوند خوند سره ورته وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

هو ْ! پيرى. د سرو سترګو خاوند ديو شکله ګنجي پيرى.... په حقيقت کې هغه يو ديو وو. قاسم په رېښتيا هم دا عسکر وويرول....

اوس نو هغوى درى واړو دلته ځنډېدل نه غوښتل. دهغوى په لاسوکى مشالونه وو. هغوى ته دلته تاخانى ته دشاګال د راتلو يويو ثبوت ترمخه و. خو د پيرى د ذکر سره سم هغوى بيرته شاته ستانه شول اوس نو قاسم پرى اخرى وار هم وکړ او ورته يې وويل:

« بهادرو سپاهيانو ،لږ څه صبر وکړئ ! لمړى خو دا سلاخونه ووينئ....»

قاسم شاګال ته دومره سخته ټيله ورکړې وه چې هغه د دروازې دسلاخونو سره ټکر وکړ او ددى سلاخونه سيخونه يې کاره کړل. دقاسم دوينا سره سم هغه سپاهيان راغلل او دقاسم دکوټې دروازه يې وکتله خوکله يې چې د سلاخونو دپاسه د وينې قطرى وکتلې نو د ويرى څخه يې پښې په لړزيدو شوى اوس نو هغوى ډاډمن شوى و چې دلته رېښتيا هم کوم پيرى راغلى د ى. هغوى دکومې خبرى پرته سمدلاسه بيرته وګرزيدل.

دسپاهيانو د تلو څخه ډېره شيبه وروسته شاهى داروغه تاخانى ته راکيوت ،دهغه په لاس کې مشال و او ورپسى دوه سپاهيان هم را روان وو. داسى معلوميده چې هغو عسکرو دشپې په دى ناوخته وخت کې شاهى داروغه دخوبه رابيدا رکړى او ټوله خبره يې ورته ور رسولې وه. شاهى داروغه توهم پرسته نه و. هغه سمدلاسه تاخانى ته راغى او نيغ د قاسم خونې ته ورغى. په وينه ککړ سلاخونه يې معاينه کړل اوبيا يې د دهليز په فرش باندى دمشال د رڼا په واسطه نښې نښانې وکتلې ، شاهى داروغه ته دلته تاخانى ته د يوچا د راتلو نښې د ورايه ښکاره کيدى. د دهليز د شمال لورى ته وانبه څپاره واره پراته و. او په همدى وښو کى د چا دقدمونو چاپ تر سترګو کيده چې دديوال د شمال لورى ته تللى و. دغه تيرلوري ديوال ددهليز دغه برخه نوره بندوله.د ا ځاى د تاخانى ترټولو تياره ځاى و او د مارانو اوموږکانو ځاله وه. داروغه ددى ديوال په تيرو باندى ښه نظر وکړ ، غوښتل يې چې وپوهيږ چې څوک خو د پټې لارى نه دلته نه دى را داخل شوى. داروغه ته دا لاره معلومه وه. دا ديوال د يوى پټې خښتې د خوزولو په واسطه دخپله ځايه د ګړګړاسره پرانستل کيږى. شاهى داروغه ته دا ډاګيزه شوه چې کوم څوک دهمدى پټې لارى څخه دلته راغلى دى ، ځکه دا يو سورنګ و چې د شاهى محل څخه بيرون وتلى و.

په حقيقت کې ددى سرنګ د راز څخه د شهنشاه او داروغه څخه بل څوک خبر نه و. شهنشاه هم د داروغه په واسطه ددى سرنګ څخه خبر شوى و. په دى اساس شاهى داروغه په دى ډير حيران و چې ووينې چې دا دريم کس چې ددى ځاى د حاله خبر دى هغه څوک دى ؟ هغه ته دا نه وه ډاګيزه چې هغه کس پخپله بطريق شاګال دى. داروغه غوښتل دى سرنګ ته پخپله ور ننوځي نو په دى خاطر يې له ځانه سره راوړى دواړه عسکر بيرته رخصت کړل ، کله چې عسکر بيرته ستانه شول نو شاهى داروغه بيرته زير خانى ته راکيوت او دهغى دروازه يې بنده کړه ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو هیڅوک ددې نیغې لارې څخه زندان ته نه شو را ننوتلی. شاهي داروغه خپله توره را وویستله او په لاس کې یې و نیوله. دقاسم د خوني څخه د تیریدو په وخت کې پښه نیولې شو او ویې ویل:

« اوریدلي مي دي چې تاکوم پيرې کتلې دې؟..... دسرو سترګو خاوند دیو؟»

« هو ! هغه ګنجي هم و .....او د غوايي په څیر پلن او پړسیدلي هم»

دقاسم په لهجې کې دربښتونولۍ په اساس شاهي داروغه په فکر کې پريوت. خو بله لمحه یې په هغه سرنګ کې د ورننوتلو پريکړه عملي کړه. شاهي داروغه ته دا فکر هم راپیدا شوی و چې هسې نه چې قاسم د دې پټې لارې د راز څخه خبر شي ، په دې خاطر یې د ډیر احتیاط څخه کار اخست. هسې هم د دهلیز دا بل سر دقاسم د سترګو نه پټ وو. خو قاسم لا د پخوا څخه دا انګیرلي وه چې دلته بله پټه لاره هم شته.

شاهي داروغه د شمالي دیوال سره و درید او بیا یې په خپل ښي لاس دخپل سر د پاسه د چت لاندې یوې ښختې ته زور ورکړ. لږه شیبه وروسته د دهلیز په دیوال کې ګړګړاهټ پیدا شو او دیوال دخپله ځایه وخوزید. دا یو تیاره سرنګ و ، کله چې د مشال رڼا سورنګ کې ور ننوتله نو شاهي داروغه دسرنګ دحالاتو په کتلو سره داسې و انګیرله لکه سرنګ چې د پیړیو پیړیو راهیسې همداسې وران ویجاړ پروت وی، ددیوال دپاسه دغنو جالې او نور حشرات په خپلو ځالو کې د رڼا د کتلو سره نا ارامه شول. خو ددې لارې څخه د شاګال د وتلو په وخت کې دغنو په ځالو کې محراب شکله دروازې جوړې شوې وې. د سرنګ په فرش باندې خاورې پرتې وې او د شاګال قدمونه یې په څرګنده توګه ډاګیزه کول.

معلومه نه ده چې ولې به د شاهي داروغه زړه ټکانونه خوړل ، ځکه هغه په پیرې او نورو شیانو باندې یقین نه درلوده. خو بیا یې هم زړه د غمونو په ولکه کې پروت و . د شاهي داروغه په لاس کې د مشال رڼا نڅا کوله او په سرنګ کې جوړې کړل شوو هیبت ناکه سیورو دبدو روحونو په څیر ټوپونه وهل. سرنګ ډیر اوږود و خو دداروغه په لاس کې د شته مشال رڼا دومره لرې نه وررسیده. بلکه لږ څه مخته به رڼا او تیاره دواړه سره داسې را یوځای کیدې چې هرسیورې به په خپله د یو دیو په څیر څرګندیده.

اوس نو د شاهي داروغه په زړه کې هم دهشت او ویره خپره شوې وه. کله چې داروغه څو قدمه مخته کیښودل نو په خپل مخکې یې د سرو سترګو خاوند ،په داسې حال کې چې سترګې یې ددې لورې ته ځلیدې وکوت. دهغه سترګې داسې وې لکه د شپې په تیاره کې چې د توري پیشو سترګې د ورایه ځلیږي. د شاهي داروغه قدمونه و دریدل او پښې یې په لړزیدو شوې ، هغه ډاډمن شوی و چې په سرنګ کې پیرې دي ، د لږ څنډ له پاره پرې سکته راغله خو ډیر ژر یې ځان راکنټرول کړ ، سمدلاسه بیرته شاته راستون شو ، هغه شاته د کتلو پرته د سرنګ دخولې څخه راووت ، د سرنګ په خوله کې د چت ښخته یې زور کړه او سرنګ یې بند کړ ، خو هغه تر اوسه پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویریدلی و ، ساه یې په سختۍ سره اخسته. اوذهن یې په پرلپسې توګه دهغو سرو سترګو د کتلو په کشمکش کې مصروف و. کله چې شاهي داروغه دشمالي دیوال څخه بیرته ستنیده اویو ځل بیا دتلو په وخت کې دقاسم دزندان خونې ته راغی نو قاسم دخپلې لمړۍ او اخرې پلان سره یو ځای هلته مستعد ولاړ وو.

قاسم د سلاخونو سره یو ځای ددهلیز سره نژدې په تیاره کې ولاړ و. په لاس کې یې دشاګال کلکه امصا نیولې وه. کله چې شاهي داروغه د قاسم د خونې څخه تیریده نو د قاسم په لور یې وکتل خو پخوا ددې چې قاسم په دریدو باندې حیرانتیا ښکاره کړې اویا ورته څه ووایي نو د قاسم ډنډې خپل کار کړی و. دا د شاګال همغه امصا وه چې قاسم هلته په وښو کې پټه کړې وه، قاسم دشاګال امصا په دواړو لاسو کې و نیوله او د شاهي داروغه په سر یې راپرېښوده، د ټس اواز راغی او شاهي داروغه په زمکه پریوت دهغه سر دوه ټوټې شوی و او ماغزه یې په دیوالونو باندې نښتي و. هغه جهنم ته رسیدلی و .د هغه جسد په خوزیدو خوزیدو سره په دهلیز کې شرقا اوغربا پریوت ، دلاسو څخه یې مشال و لوید او ومړ. قاسم سمدلاسه کیناست ، او د شاهي داروغه جسد یې دخپل ځان په لور راښکود. ددې ټولو پیښو څخه پاس موجود سپاهیان بې خبره وو. قاسم د شاهي داروغه لباس چاڼ کړ او دخپلې زنداني کوټې کونجي یې ترې راوویستله. اوس نو دقاسم له پاره ددې ځایه د تیښتې ستونزه حل شوې وه. سمدلاسه را پورته شو او د اوسپنیزې دروازې قلف یې په کونجي پرانست، د شاګال امصا هم د قاسم په لاس کې وه، قاسم څو میاشتې وروسته دخپل زندان اوسپنیزه دروازه په لغته ووهله او دخوشحالۍ نه مست دهلیز ته راووت.. په دهلیز کې یواځې یو مشال ، هغه هم د پاتخو په لور، روښانه و. قاسم په ډېر احتیاط سره د هغه مشال د رانیولو له پاره ورغی ،مشال یې راواخست او د پټې لارې د لټون پسې دشمال دیوال ته ورغی، قاسم دغه تیږلوړه دیوال ته د ورسیدو سره سم و درید اوددیوال په څلورو خواو یې لاس وواهه تر څو هغه ښخته پیدا کړي چې ددې لارې د پرانستو له پاره د کونجي حیثیت لري.

دبله اړخه، کله چې قاسم د پاتخو څخه مشال راواخست نو دپورته منزل عسکرو ته دا ډاګیزه شوه چې مشال یا خو تیاره شوی دی اویا دهغه ځایه لرې کړل شوی دی ، ځکه چې دتاخانې بیروني دروازه چې پورته منزل کې پرانستل کیده دکوچنیو کوچنیو سوریو په واسطه د تاخانې رڼا بیرون رسوله. خو کله چې سپاهیانو ته په تاخانې کې دغیر معمولي حرکتونو احساس وشو، متوجه شول ، خپلې توري یې را وویستلې خو د پیرې او دیو هیبت هغوی لاندې تاخانې ته دراښکته کیدو څخه منه کول... یوعسکر جرئت وکړ او خپل شاهي داروغه ته یې اواز وکړ ،خو کوم ځواب یې تر لاسه نه کړای شو ، هغوی دري واړه د پیریانو او دیوانو په ویره کې اخته شوي وو. هغوی خو د ټس اواز اوریدلی و خو دهغوی په وهم او ګمان کې هم نه و چې دا جاسوس قیدي به ازادیږي، قاسم لا تر اوسه پورې هم د دهلیز په دیوال کې د سورنګ کونجي لټوله ، هغه د سپاهیانو د چغو اوازونه اوریدل ، دهغه زړه درزیده ، هغه چې هر څه کول باید ډیر ژر یې کړي وي ، دقاسم په ښي لاس کې د شاګال امصا او مشال دواړه وو خو په چپ لاس یې ددیوال ښختې لټولې تر څو هغه ښخته را پیدا کړي چې سورنګ پرې پرانستل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیږي، قاسم د ډیره وخته راهیسی دا ښخته لټوله ،بلاخره هغه په خپل سر باندی دشته چت په ښختو باندی لاس وهل پیل کړل او بیا یې یو ناڅاپه د ګړګړاهټ اواز واورید اودسرنګ دروازه پرانستل شوه.

کله چې قاسم سورنګ ته ور ننوت نه بیا یې خپل وخت د سرنګ د دروازې په بندولو باندی ضایع نه کړ او د مشال په رڼا کې په بیړه مخته ولاړ. دمخکې تلو په وخت کې ورته فکر را پیدا شو چې شونی ده چې مکروه شاګال هم همدلته وی..... اوبیا هغه وخت هم راغی چې شاګال یې مخکی ناست و. په حقیقت کې هغه دوه سترګې وی چې قاسم یې دلری څخه کوت ، همدی دوه سرو سترګو شاهی داروغه تیښتی او شاتګ ته مجبور کړی و ، یعنی شاګال تر اوسه په سورنګ کې موجود و ، د قاسم اعصابو کار ورکړ او د شاهی داروغه هغه توره یې بی تیکی کړه چې دهغه څخه یې راخستی وه. په داسی حال کې چې د قاسم په چپ لاس کې مشال هم و او هغه ډنډه هم. ددی دواړو شیانو په یوه لاس کې نیول قاسم ته ستونزمن شوی و. په همدی خاطر قاسم د ډنډی او مشال څخه د یوه انتخاب وکړ او هغه هم د مشال دنیولو .د شاګال منحوسه ډنډه یې یوی لوری ته خطا کړه ، کله چې قاسم هغه ډنډه و غورځوله نو یو عجیبه پیښه یې وکتله چې په خپله هم ورته حیران پاته و. ویې کتل چې همغه ددوو سرو سترګو خاوند چې سترګې یې لکه د پیشو د سترګو په څیر ځلیدی یو ناڅاپه د ډنډی په لور ور ټوپ کړ، اوبیا قاسم و کتل چې یوه ستره تور رنګه شادو را ټوپ کړ او د شاګال امصا یې واخسته اوبیرته د برق په څیر و تښتیده. په دغه تیاره او تنګ سورنګ کې قاسم ددغسی شادو په کتلو سره نزدی بی هوشه شوی و ، خولی پری راماتی وی ، خو ځان یې کنترول کړ ، توره یې په هوا کې خوځوله او په شادو یې دحملی له پاره ځان تیاروو. خو د زندان د سرنګ دغه د اسرارو ډکه شادو د سترګو په رپ کې ورکه شوه ، قاسم تر ډیره پوری دحملی له پاره مستعد ولاړ وو خو اوس په سورنګ کې پوره پوره خاموشي خپره شوی وه اوهغه سری سترګې اوس دهغه ځایه غیب شوی وی.

قاسم فکر وکړ چې د شاګال په امصا کې کومه خاصه خبره وه. په همدی خاطر دهغی د اسرارو ډکه دغه شادو دلته په سورنګ کې دډنډی د تر لاسه کولو له پاره موجوده وه. تر یوه وخته پوری خو قاسم داسی انګیرله چې پخپله شاګال د شادو شکل اختیار کړی دی خوبیا یې خپل سر ټیټ کړ او خپل ځان یې وپوهاوه چې دا د شاګال پالل شوی شادو وه چې دهغه د امصا د اخستو له پاره دلته موجوده وه ، اوس نو قاسم محسوس کړه چې په سرنګ کې خوک نه شته په دی خاطر په چټکۍ سره دسرنګ څخه بیرون ووت. اوڅو ساعته وروسته هغه ازاد شوی و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقدسه نقشه

دروم په قیصر دقاسم د تیښتې خبر د تندرپه څیر راپریوت. د پخوانی او تجربه لرونکی داروغه مړینی د سلطنت ټولی ستنی سره وخوزولی ، کله چې د تیښتې دقصی حقیقت قیصر ته معلوم شو نوسترګی یی دحیرانتیا څخه پرانستی پاته شوی اوبیا کله چې ساتونکو سپاهیانو ورته دا وویل چې تر ټولو د مخه تاخانی ته د سرو سترګو یو دیو را ننوتی وو نو دروم دقیصر فکر دخپل خوب په لور ولاړ ، مارسی قیصر ته دا تعبیر ویلی و چې تر هغی چې د سرو سترګو دیو شکله انسان دروم قیصر په خپله و نه وژنی د قسطنطنیې نجات ممکن نه دی. قیصر هم شاګال ته د خپل خوب د دیو په سترګو کتل. دقاسم د نیولو په ورځ په ایا صوفیا کی کله چې قیصر شاګال وکوت نو هغه سمدلاسه د مارسی د ویل شوی تعبیر سره سم دهغه د وژلو له پاره راپورته شو خو دشاګال خطرناکو سترګو هغه ددی کار څخه منه کړ . او نن ورته خبر ورکړل شو چې د قاسم د تیښتې نه لږه شیبه مخته د سرو سترګو دیو شکله انسان د زندان په تاخانه کی کتل شوی دی ، اوس نو قیصر ته دمارسي تعبیر نور هم باوری څرګند شوی و ، ځکه په دی نازکو ورځو کی د قاسم تیښته د روم د قیصر له پاره ښه شګون نه درلود.

دقیصر جاسوسانو اوقاصدانو به د روم قیصر ته د سلطان محمد خان د لښکرو یوه یوه خبره رارسوله ، سلطانی لښکر د « اورنه » څخه را روان شوی و ، دیخنۍ شپې نوری ختمیدونکی وی ،کله چې د اورنه څخه دمسلمانانو لښکر را روانیده نو دهغه ځای خلکو خپل لښکر ته تر لری لری ځایو پوری خدای پامانی ویله. دهغوی محبوب پادشاه سلطان محمد خان د مرادخان ثانی زوی د یوه ستر تاریخی جنګ په لور روان و په دی اساس د سلطان دلښکر هر عسکر خپل ځان ددغی مبارک لښکر یوه برخه ګڼله چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته بهترین لښکر ویلی و. لښکر خپل لمړنی پړاو یوائې په پنځوس کوسه واټن کی کاوه، دسلطان لمړنۍ ډله عسکر چې دینی چری د میړنو ځوانانو څخه جوړه شوی وه په خپلو اسونو سپاره د ټول لښکر دمخه په ډیره عجیبه شان باندی روان وو. د جاګیرلرونکو فوځ که ورسره یو ځای شي نو دسلطان د ټول لښکر شمیره تر سلو زرو پوری رسیده.

د سپروفوځونو تر شا د درنو وسلو او توپونو بګئ او ګاډۍ روانی وی ،دهغوی شاته دپیاده فوځونو او زره پوش فوځونو ډلی روانی وی، دینی چری د لمړۍ دستی سپه سالار « اغاحسن » ښی اړخ کی « احمد کدک» چپ اړخ کی « محمود پاشا » ټول موجود و. د لښکر په قلب کی پخپله سلطان په یوه سپین لوړ قدی اسپ باندی سپور د ټولو فوځونو قومندانی یی کوله. د لښکر شاته په سلګونو غوایی ګاډی ، خرو ګاډی ، داوښانو ګاډی اوبی شمیره نورحیوانات را روان وو. په دی ټولو باندی د لښکر دخوراک څښاک سامانونه بار وو. دزخمیانو دمرهم پټۍ له پاره د « اورنه» دمسلمانو پیغلو او نجونو یوه ستره ډله هم روانه وه. ددی ډلی مشري د بوسنیا دشهزادګۍ

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

...حمیرا په غاړه وه. په دی ستر لښکر کی د ګډون دتبرک څخه د قاسم بن هشام مشر وروور طاهر بن هشام هم بی برخی نه و. په دی توګه د قاسم ټوله کورنۍ په دی مبارک لښکر کی موجوده وه. د طاهر دواړه زامن عمر او علی اوس ستر ستر ځوانان شوی و او دکوچنیو مجاهدینو په څیر یی دلښکر په خادمانو کی ځانونه ورګډ کړی و. د زاړه عباس لور مریم هم دزخمیانو دتداوۍ په ګروپ کی شامله وه.

په لښکر یک تر ټولو ستر او د ویاړ شی د پیتلو څخه جوړ شوی هغه ځلیدونکی توپ و چی تر څنګ یی په یوه ځای کی دهغه جوړونکی اهنګر «اربان» ناست و. دغه دیوه هیکله توپ به چی دهر ځای څخه تیریده نو سلطان محمد خان د سوبی خبر به یی روکاوه. اسلامی فوځونو به په لړلړ واټن کی پړاو کاوه ودقسطنطنیی په لور مخته ورتلل.

دا همغه لښکر و چی په قسطنطنیه باندی یی پریکنده یرغل وروست. ددی لښکر په اړه رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلی وو « تاسی به ضرور قسطنطنیه سوبه کوئ ، نو بهترین امیر به ددی لښکر امیر وي او بهترین لښکر به همدا لښکر وي»

دهمدی لښکر یوه برخه دعثماني بحریي ځواک څخه جوړه شوی وه چی امیرالبحریی د سلطان محمد خان له اړخه یو ډیر ستر ملاح «بلوط اغلن» ټاکل شوی و. د سلطان په بحری فوځ کی ډیري بیړۍ نوی جوړکړل شوی وی ، ددی بحری ځواکونو لمړۍ ډلی لا دمخه ابنای فاسفورس کلابنده کړی وه. دعثمانی لښکر دراتلو د اوازو سره په قسطنطنیه کی یو ډول اندیښنی را پیدا شوی وی ، د قسطنطنیی د فوځونو سپه سالار به دخپل غم دغلطولو له پاره شراب یو په بل پسی په سر را اړول ، شهنشاه د نورو هیوداونو دکومک منتظر و ، خو عامو خلکو دخدای تعالی په حضور کی ددی خطر د له منځه وړلو له پاره شپه او ورځ دعاګانی کولی. په ایاصوفیا کی به هم په دی ورځو کی دخلکو ګڼه ګونه زیاته شوی وه ، په ځانګړی توګه به د یکشنبی په ورځ په دی عبادتځای کی دخلکو د کیناستو ځای نه تر سترګو کیده.

او بیا کله چی د یکشنبي په یوه سهار چی د جنګ وریځی دقسطنطنیی په اسمانو کی ګرزیدی نو ایاصوفیاته د عبادتکونکو ګڼه ګونه دومره زیاته وه چی اندازه لګول یی مشکل وو. سونیا هم دخپلی کمری څخه را ووتله او سالون ته راغله. هغه تر اوسه هم دخپل خدای تر مخه په ژړا وه او دخپل محبوب د راخوشی کیدو دعاوی یی کولی. دهغی زړه مات مات وو.، دهغه وخته چی قاسم نیول شوی د سونیا د زړه دنیا تیاره شوی وه ، خو دا تاریکی یوازی په غم کی تیریده او که نه دقاسم سره د سونیا دکتلو وروسته دسونیا ژوند ته رڼا راغلی وه ، دهغی ورځی نه تر ننه پوری هغی خپل ځان دهیچا د بستری ښایست نه و ګرځولی ، هغه د قاسم پسی لیونۍ وه او ددی ثابتیدو وروسته هم چی قاسم مسلمان جاسوس دی دهغی په لیونتوب کی کوم کمی نه و راغلی. هغی شپه او ورځ د شاهی تاخانو د تورو زندانو څخه دقاسم دخوشی کولو له پاره دځانه سره پلانونه جوړول. خو هغی څه کولی شول ، هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو یوه معمولی خادمه وه ، دهغی سره یوآځی یوه وسله وه اوهغه وه دهغی ښایسته او ښکلی ځواني ..... خو په خپل زړه کی یی داپریکړه کړی وه چی پس له دی به د هیڅا د هوس له پاره خپل ځان په ګناه کی نه اچوي. دهغه وخته چی سونیا په ښه اوبد پوه شوی وه نو مخی ته یی یواځی هوس پاله نارینه راتلل خو دقاسم سره دهغه لیدنه دهغی له پاره یوه نوی تجربه وه ، قاسم په هغی کی د یوی نیکی پیغلی خوی را وپاروو .... ددی سره هغه داسی شوه لکه نوي چی رابیداره شوی وی، هغه خو تر اوسه پوری د بدبویه راهبانو دهوسونو وسیله وه ، خو اوس هغی دقاسم نه پرته دبل چا له پاره ژوند نه کاوه. دهغی په ګوته کی دقاسم لخوا ورکړل شوی ګوته وه چی هغی به هروخت دخپلی سینی سره لګوله.

نن یوځل بیا دخپل خدای تر مخه د ژړا او فریاد له پاره هغه د ایاصوفیا سالون ته راغلی وه. ټول سالون د ویریدلو ښاریانو څخه ډک وو. هغوی دا ګمان کاوه چی د ایاصوفیا په شتون کی به هیڅوک هم قسطنطنیه سوبه نه کړای شي ...خلک ډلی ډلی دلته دعبادت له پاره راتلل .په حقیقت کی په خلکو کی دپیړیو راهیسی دا خبره مشهوره شوی وه چی یوه راهب ته دالهام په واسطه خدای تعالی ویلی وو چی په قسطنطنیه باندی به ترکان حمله کوي او ترکان به د رومیانو په تعقیب پسی دایا صوفیا دغی ستنی پوری رارسیږی چی د قسطنطین په نامه مشهوره ده. خو دهمدی ځایه به دترکانو په شاتګ او ماتی پیلیږی. نن سبا دهمدی زیری په خاطر په ایا صوفیا کی دمذهبی خلکوتګ راتګ ډیر زیات شوی و.

نن هم چرچ دعبادت کونکو څخه ډک شوی و، سونیا د عبادتځای دخالی چوکیو څخه په یوی سر ټیټ کړ او کیناسته. دهغی زړه مات مات و او سترګی یی دټولی شپی د ژړا په واسطه پړسیدلی وی، سونیا په خپل ښی او چپ اړخه کی ناستو ښځو ته هیڅ هم و نه کتل.....

د چرچ بشپ د چوتری په ممبر و درید او په لوړ اواز یی مناجات وویلی ، ټولو حاضرینو دغه مناجات په ډیر شوق سره اوریدل. هر چا په زړه کی د ترکانو د حملی څخه د خلاصون له پاره دعاوی کولی خو د سونیا دسترګو څخه را څڅیدونکی هری اوښکی د ایرون ایرون چغی وهلی.

د قاسم سره محبت د سونیا ژوند بدل کړی و ، هغه بلکل بدله شوی وه. اوس هغه هغه پخوانۍ سونیا نه وه ، خلکو د سلطان محمد خان د قهر څخه پناه غوښتله ، خو سونیادخپل قاسم دلیدلو له پاره دخداوند به حضور کی په ژړا کی ډوبه وه. هغی قاسم دهمغه ایرون په نامه پیژانده ، هغی ته قاسم د یوه راهب په شکل کی ورغلی و. او دیوه مسلمان په شکل کی تری جدا شوی و. خو دسونیا له پاره یی خپل خواږه یادونه پری ایښی و..... ایرون ، دقاسم جعلی نوم و. چی هغه د ایاصوفیا د جعلی راهبیت له پاره اختیار کړی و. سونیا دایرون د خوشي کیدو له پاره دعاوی کولی ، دهغی دواړه لاسونه مخته غوځیدلی و ، په یوه لاس کی یی د قاسم دلاس ګوته په ګوته د ورایه ځلیده. د سونیا تر څنګ ناستی ښځی تر ډیره پوری د سونیا په ګوته کی ګوتی ته په ډیر زیر زیر سره کتل

(c) ketabton.com: The Digital Library

.دا ښځه «بریتها» وه . د رومیل ښځه ، چې هره یکشنبه به چرچ ته دعبادت له پاره را تلله. هغی سونیا مخته هم ځو ځلی کتلی وه ، خو نن یې چې کله د سونیا په ګوته کی هغه ګوته وکتله نو حیرانه پاتی شوه . دا خو همغه ګوته وه چې دهغه ویل شوی ورور قاسم بن هشام ورته د «ډیمونان» ددعوت په شپه دی ته ورکړی وه . بریتها به کله ګوتی ته کتل او کله به یې دسونیا د سترګو ځخه را ځڅیدلو اوښکوته . په بریتها باندی سر و ګرزید . اوذهن یې په تیزۍ سره کار پیل کړ . هغی سوچ کاوه چې ایا دا همغه پیغله ده چې دقاسم سره یې لمړی محبت کړی و اوبیا قاسم دهغی د پیدا کیدو له پاره دلته د ډیمونان پسی راغی ، دبریتها په زړه کی سترو سترو موجونو ټوپونه وهل . سونیا همغسی په عبادت کی مصروفه وه خو بریتها د تجسس اوپلټنی له لاسه عبادت و نه شوکړای . او بیا کله چې بشپ اعظم دعا پای ته ورسوله نو بریتها په ډیره بی صبری سره د سونیا مړوند کلک کړ.

« ای نجلۍ ! ایا ستا نوم سسټر میری دی ؟....تا دا ګوته د کومه کړی ده ؟....ته خو سسټر میری کیدی نه شي.... یوه مقدسه راهبه ګوتی نه په لاسوی ؟ دا ووایه چې دا ګوته دی ځنګه تر لاسه کړی ده ....؟

بریتها په یوی ساه ځو پوښتنی را وورولی . هغه یوه عامه کورنۍ ښځه وه ، هغی ته د ژورو رازونو د ساتلو فن نه و زده . هغی په دیر احساساتی توګه د سونیا مړوند کلک کړی و او دسونیا ځخه یې پوښتنی ګرویزنی پیل کړی وی خو سونیا ...... هلته نه موجود نه وه.....هغه چیری ورکه وه .... د سسټر میری معامله ځه وه ، اودی ګوتی د سسټر میری سره ځه اړیکی درلودل. اوهغی ته دا هم په یاد راغله چې سسټر میری ځو ورځی دمخه دسونیا ځخه ددی ګوتی دترلاسه کولو هڅی کړی وی ، دهغی په دماغ کی یو توپان را پیدا شو ،اوس نو هغه ته ایرون قصه نوره هم پیچلی شوی وه ، هغه نا ارامه وه..... هغی غوښتل چې ډیره ژر وپوهیږی چې د ایرون لخوا د ورکړل شوی ګوتی شاته کوم رازونه پټ دي...اودا ښځه ځوک وه چې په ډکه کلیسا کی یې د هغی لاس ونیوه ....هغی د یوی شیبې له پاره فکر وکړ اوبیا یې په بیړه بریتها له لاسه و نیوه او له ځانه سره یې یوړه ......

سونیا خپلی کمری ته درسیدو په وخت کی هم بریتها ته دا ونه ویل چې هغه ځوک ده خوپخپله یې د بریتها ځخه پوښتنی پیل کړی.

« خوری !.... ماته لمړی دا ووایه....چې دا ګوته......ته د کومه درکه پیژنی.... او ددی ګوتی د سسټر میری سره تعلق دی.؟

سونیا خپله ګوته رامخته کړه او ویی ویل خواسو بریتها په خپلو احساساتو باندی کنترول پیدا کړی و ، دخپل زړه خبره یې پټه کړه او لنډ شانته ځواب یې ورکړ.

« دا د سسټر میری ګوته د ه . ماته ددی نه اخوا نور ځه نه دی معلوم. خو ته لمړی ماته دا ووایه چې ته ځوک یې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سونیا پوه شوی وه چې اوس بریټا سهی حقیقت نه وایی ، په دی خاطر یې یو عجیب پلان جوړ کړ. اوبریټا ته یې وویل:

« خور جانی !... زه په حقیقت کی سستړ میری یم ،زه یوه راهبه یم. او داګوته په د ی خاطر په ګوته کوم چې ددی ګوتی سره زه ډیر جذباتي اړیکی لرم.

بریټا د سونیا په دام کی راګیر شوی وه. د خوشحالۍ نه یې چیغی کړی اوسونیا یې په غیږ کی راکلکه کړه.

« واه زما خوری !.....مارسي ....بلاخره تاته خپل جداشوی محبت بیرته تر لاسه شوی دی.ما د مقدس ډیمونان څخه ستا ټوله قصه اوریدلی وه ، تا ډیر غم ګاللی دی.... مورګن زما ورور دی ،ماته معلومه ده چې هغه مسلمان دی ماته دا هم معلومه ده چې ته د هغه سره ډیره مینه کوی. ما غوښتل چې له تاسره ووینم. خو دهغه وخته راهیسی چې مورګن ډیمونان وواژه ، نو زه وویریدم او چرچ ته می تګ راتګ کم کړ. شکر دی چې تاته خپل محبت تر لاسه شو. ماخو اوریدلی دی چې مورګن یې دایا صوفیا څخه نیولی دی ، هغه له تاسره کله کتلی و ؟ څه خو راته ووایه !»

بریټا ډیره جذباتي کیدله خو سونیا د تیرې په څیر ګرزیدلی وه ، دهغی په ذهن کی ټولی کړکیږ خلاصی شوی وی ، اوس نو هغی ته داهم معلومه شوی وه چې هغه مسلمان جاسوس په حقیقت کی د سستړ میری محبوب و. دهغی زړه مات شوی و. دیوال ته یې تکیه وکړه او ودریده .....لکه چا چې ورسره دوکه اوفریب کړی وی. یواځی یو څوک و چې په دی دنیا کی یې دهغی زړه ګټلی و ،....هغه هم دوکه کونکی وخوت. هغه خو دلته دمارسي په چکر کی راغلی و ، دبطریق ډیمونان قتل کونکی مسلمان جاسوس و اوغوښتل یې یوه اوه کلنه عبادکونکی راهبه تر لاسه کړی، ایرون هغه هم استعمال کړی وه.او دیوی لوبی دالی په څیر یې استعمال کړی وه. هغی سونیا ته ګوته په دی خاطر ورکړی وه چې هغه دا ګوته واخلی او سستړ میری ته یې وښئی. اوسستړ میری هم دوکه ورکړی وه ځکه چې اصل حقیقت یې ورته نه و ویلی. دسونیا زړه د غم او درد نه ډک شوی و غوښتل یې په چغو چغو وژاړی خو معلومه نه ده چې ولی یې خپله ژړا په سینه کی پټه کړه ، یواځی اوښکی وی لکه د سیلاب په څیر یې د سترګو څخه را روانی وی ، هغی خو یواځی څو ورځی دمخه دخپل ګناکونکی ژوند لاره بدله کړی وه او دا ټول بدلون یواځی او یواځی دقاسم په خاطر ترسره شوی و ، خو اوس دا څه پیښ شوی و .... دی چې څوک دخپل ځان ګاڼه هغه دبل چا وخوت. هغی چې چاته خدایه وایه .... هغه د بل چا عبادت کونکی و.... دسونیا له پاره د ټولو غمونو څخه دا غم ستر غم او ټکان و. هغه بی هوشه کیدله. اوبریټایی تر څنګ ولاړه وه او هره شیبه یې دهغی بدلیدونکی حالت کوت. هغه حیرانیده چې دی نجلۍ ته څه ورپیښ شوی دی ، حقیقت دا و چې سونیا اوس هم دقاسم څخه نفرت نه کاوه. خو په زړه کی یې په خپل حیثیت باندی غور کاوه ، یو بیګانه ځوان د سونیا په ژوند کی ور داخل شوی په حقیقت کی هغه د سستړ میری په څیر دیوی پاکی ښځی سره مینه کوله ....په داسی حال کی

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې سونیا دسسټر میري په مقابله کې خپل ځان یوه بازاري نجلۍ تصور کوله ، هغې ته خپل ځان سپک ښکاریده ، تر ډیره پوری یې د بریټا سره کومه خبره ونه کړه. بلاخره بریټا ورته پخپله وویل:

« سسټر میری ! څه خبره ده ، ته خو ډیره پریشانه شوی. فکر مه کوه. که مورګن مسلمان دی نو څه وشول. زه په ډاډمن زړه ویلی شم چې کله هم هغه د بندی خانی څخه ازاد شي نو نیغ به ستا خواته راشی ، زه پوهیږم چې مورګن ستا نه پرته ژوند نه شي کولی. هغه ماته ستا او خپل ټوله قصه په پوره تفصیل سره کړی ده.

دسونیا له پاره ددی نه زیاتی خبری اوریدل د زغم وړ نه وی. سر پری ګرزیده. د مخ رنګ یې الوتی و او شونډی یې وچی شوی وی ، په بستره باندی کیناسته. نن هغی په خپل زوند کی تر ټولو سرګردانه اودغم نه ډکه ورځ تیره کړی وه، دهغی د سترګو تر مخه تیاره خپره وه.

بریټا تری ولاړه. خو د سونیا له پاره دغمونو نه ډکه دروازه خلاصه شوه. تر څو چې هغه نه پوهیده چې ایرون د سسټر میری سره مینه کوی نوخپل ځان یې د ایرون په مینه کی ور ستی کړی و. خوکله چې ورته حقیقت معلوم شو نوبیا د شیشی دګیلاس په څیر ټوټې شوه.

اوبیا په همدی شپه « د ایاصوفیا » پورتنی منزل کی د سسټر میري د دروازی مخی ته یو نقاب پوښه وکتل شو. د ایاصوفیا په پورتنی منزل کی دا وخت هیڅوک هم نه و. په فرش باندی دستنی دلویدو اواز هم اوریدل کیدی شو ، دګیلري په دیوالونو باندی دمعمول په مطابق مشالونه روښانه وو. نقاب پوښه دمارسی ددروازی تر څنګ و درید او دمارسی دخونی دروازه یې ور وهله. او دځواب په انتظار شو،خو دومره منتظر پاته نه شو ځکه مارسي سمدلاسه دخپلی خونی دروازه پرانسته. خو دیوه نقاب پوښه په لیدلو ډیره حیرانه شوه ، یو ناڅاپه تم شوه اوبیا څو قدمه شاته ولاړه ، او دغه نقاب پوش ته یې په برندو برندو سترګو کتل. دا څوک دی چې په نیمه شپه یې نقاب په مخ را خپور کړی او مارسی دخونی دروازه ورټکوی ؟

خو لږه شیبه وروسته دمارسي ذهن ډیر قوی ټکان وخوړ. دهغی تر مخه قاسم ولاړ و .....قاسم بن هشام ...د« اورنه» قاسم بن هشام. دسلطان مرادخان ثانی سراغ رسان ، دسکندربیګ په څیر یوه ماهر توره وهونکی ته په ډک ستهیډیوم کی ماتی ورکونکی عرب ځوان چی د حجاز دودي اوسیدونکی دی ....قاسم بن هشام ....دنن څخه اوه کاله مخته ، دچا محبت چی مارسي د عیسویت نه د اسلام په لور راواړوله. همغه قاسم چی مارسی یې په ډول ډول غمونو او ازمیښتونو کی راګیر کړی وه ، نن د کلونو کلونو وروسته دهغی تر مخه ولاړ و. دهغی جدا شوی ملګری ، د چاسره یې چی دژوندانه د سختیو د یوځای تیرولو ژمنه کړی وه ، د قاسم مخ او سر په نقاب کی راپوښل شوی و خوبیا هم هغه مارسي وپیژانده. هغی دخپل غم او غمګساره خوشبویی محسوس کړه ، قاسم یې دسترګو درنګ نه وپیژانده ، هغی د همدی سترګو له پاره خپل ټول ژوند په داو کی ایښی و. دمارسي جسم وچ

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوی و او د سکتی په حالت کی وه ، دهغی خوله خلاصه وه او شونډې یی پرانستی پاته شوی وی ، دمارسي ژبه ګنګه شوی وه اوسترګی یی په پرلپسی توګه په قاسم کی ورنښتی وی.

قاسم په کرار دهغی خونی ته ور ننوت .کمری ته د ورننوتلو سره سم یی دروازه د دننه څخه بنده کړه ، دی مقدسی حجری ته نن دلمړي ځل له پاره یو نارینه ور ننوتی و ، مارسی تر اوسه هم د سکتی په حال کی وه ، قاسم منتظر و چی مارسی به څه ووایی. لیکن مارسي .....مارسي د یوی تیږلوړه مجسمی په څیر بی حرکته او ساکته ولاړه وه. داوو کالو جدایی او د پرلپسی مصیبتونو دتیریدو نه وروسته مارسي دحالاتو سره یوځای کیدل زده کړي و. دخبرو څخه یی ځان لری ساته. خونن حالات بدل شوی و. کله چی قاسم دمارسی حالت وکوت نو دوه قدمه نور هم راوړاندی شو او دمارسي سره نژدی و درید ، لږه شیبه وروسته دهغه دواړه لاسونه دمارسي په اوږو ایښوول شوی و او مارسی یی خوزوله او ورته یی ویل:

« مارسي !....مارسي !.... په هوش کی راشه....مارسي ! زه قاسم یم ، ستا قاسم....قاسم بن هشام.....»

د قاسم غږ ډیر اغیزمن و. دهغه د اواز داوریدو سره سم دمارسي په وجود کی دژوندانه څپی را ولاړی شوی. یودم رابیداره شوه. او په چغو چغو یی وژړل. د اوښکو سیلاب یی دسترګو څخه را روان و. داهغه سیلاب و چی دکلونوکلونو مصیبتونو ورته بندونه اچولی و. خو نن یی د سترګو له لاری دبیرون راوتلو لاره پیدا کړی وه. مارسی د خپل قاسم د سینی سره یوځای شوی وه ، دژړا په واسطه یی ټول وجود نور په لړزه کی راغلی و ، نن مارسي غوښتل د سترګو له لاری دزړه ټول داغونه پریمنځی. خو دقاسم سره ددی خوشحالیوله پاره ډیر وخت نه و. هغه خو دمارسي د وړلو له پاره راغلی و .دخپله ځانه سره د وړلو له پاره. هغه د مارسی اوږی په خپلو ګوتو لږ څه زور کړی او ورته یی وویل:

« مارسی !...زه راغلی یم، زه ستا د بوتلو له پاره راغلی یم ، تا خو ډیرغمونه تیر کړی دی ، خو اوس ستا ټولی دعاګانی قبولی شوی دی.... راځه زما سره یوځای راځه ، زه به هیڅکله هم له تا څخه جدا نه شم.»

مارسي اوس هم د ژړا ډکه وه ، تر اوسه یی په ژبه یوه کلیمه هم نه وه ویلی. د مارسي په خوبصورته جسم کی دزلزلی په څیر کیفیت جاری و. په دی خاطر قاسم هوډ وکړ چی مارسی د سمدستی بوتلو په ځای پریږدی لږ څه په حال کی راشي. مارسی یی له لاسه ونیوله اوخپلی بستری ته یی راوړه .خو اوس دمارسي حال هم لږ څه راښه شوی و. په بستری باندی د کیناستو نه مخته یی دقاسم دواړه لاسونه په خپلو لاسو کی ونیول اوبیا قاسم ډیر حیران شو چی مارسي دهغه لاسونه یی په ډیره والهانه توګه ښکلول. هغی د قاسم ګوتی دخپلو لمدو ګوتو سره بیا بیا مښلی ، اوس نومارسي غوښتل خبری وکړی. خو الفاظ یی په ستونی کی نښتی و. قاسم د مارسي والهانه محبت او مینه محسوسوله. نوپه زړه کی ډیر پښیمانه شو ، څکه چی هغه خو یو واده هم کړی و او یوه ډیره مینه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناکه ښایسته لور یې هم درلوده ... یا الهی ! دا څه حال دی ؟ مارسي خو هغه د زړه له کومی غوښته . خو هغه دخپل زوند ملګری بل څوک ګرځولی وه ، خو په دی کی قاسم څه قصور درلود . هغه ته خو اوه کاله مخته همدا خبر ورکړ شوی و چی مارسی شهیده شوی ده ، بیا قاسم د بوسنیا دشهزادګۍ سره وکتل ،ریښتیا خو داو چی قاسم اوس هم مارسی همغسی غوښتله.

قاسم د مارسی سره په بستره کیناست. مارسی اوس دلمړی ځل له پاره خبری پیل کړی « زه ډاډمنه وم چی ته به خامخا زما د بوتلو له پاره دلته راځی ،ما ستا دانتظار له پاره اوه کاله خو پریړده چی اوه پیړۍ هم انتظار کولی شو .. قاسم ! ..... نن ستا په کتلو باندی زه نه پوهیږم چی په ما څه چل کیږی .....زه نه پوهیږم...... ته خو څو میاشتی مخته دلته په ایا صوفیا کی وی او زمونږتر منځه لیدل کتل هم شوی و لیکن .... » دمارسی خبرو دهغی سره ملګرتیا نه کوله . هغی غوښتل هره خبره یوځل وکړی ، په ایا صوفیا کی سکوت و . یوائی دمارسي په کمره کی یو مشال روښانه و . دمارسي رخسار په اوښکو لوند و اودقاسم په شونډو باندی نری شانته خندا و . مارسی ته یی وویل:

« مارسی ! اوس یی هیر کړه ....هغه وخت چی تیرشوی دی په هغی ژړا کول بی ګټې دی. زه راغلی یم ، اوراغلی یم چی تا له ځانه سره یوسم.،ماته معلومه ده چی په تا ډیر غمونه تیر شوی دی ، مونږ باید دډیر څه په اړه خبری وکړو . اویو دبل څخه ډیر څه واورو . خودا ټولی خبری دلته شونی نه دی ،شاګال زمونږ دښمن دی ، او زما پسی ګرځی. په دا خاطر دا به ډیره مناسبه وی چی مونږ د دی ځایه سمدلاسه ووځو .

خو مارسی د قاسم په خوشبیو کی مسته وه . هغه ته په خپلو غوږونو او سترګو باندی باور نه راته ، هغه دپخوانیو یادونو په هره لحظه کی غوټه کیده ، قاسم یی دخپله ځانه سره نژدی وکوت نو هرڅه یی هیر کړل ، هغه به بیا بیا احساساتی کیدله او د قاسم لاسونه به یی په خپلو لاسو کی نیول اوژړل به یی.

قاسمه ! اوس نو زه له تا نه شم جدا کیدی. ما اوه کاله په سولۍ ځوړند تیر کړی دی. د سکندربیګ دهوس او دهغه د لاس اوړودونی څخه می دلته دراهبی شکل اختیار کړی دی او اوه کاله می په دی بنده خونه کی دزندانی په څیر تیر کړی دی. دلته می په خونه کی په پټه لمونځ کاوه ، قاسمه ! زه مسلمانه وم ، او اوس هم مسلمانه یم...»

مارسی یوځل بیا په چغو چغو ژړا پیل کړه ، دمارسی زړه داحساساتو څخه ډک و ، دقاسم په اوږو یی سرکیښودی و او سلګۍ یی وهلی. معلومه نه ده چی په دی وختو کی څه څه وشول ، نرۍ بدله شوی وه ، سلطان مرادخانی ثانی وفات شوی، دقاسم مور و پلار اوس په نړۍ کی نه و. بوسنیایی شهزادګۍ دقاسم سره واده کړی و او مارسي د تیرو اوو کالو راهیسی دیوی عیسوي راهبی په بڼه ، په حقیقت کی شپه او ورځ په اسلامی

(c) ketabton.com: The Digital Library

عباداتو کې مصروفه وه ، دمارسی له پاره دقاسم سره دا لیدنه دمعجزی څخه کمه نه وه . هغی همداسی ژړل او سلګی یی وهلی. اوښکی یی بهیدی اوخبری یی کولی ، هغی یواځی خپلی خبری کولی ، اوس نو قاسم هم ارام ناست و ، ټول ګوابنونه یی له یاده ویستلی و ، دمارسی ترڅنګ ناست و او د هغی خبری یی اوریدلی. دا لمړی ځل و چی مارسی دقاسم بدن مسحه کړ ، هغی نه غوښتل دا پاکیزه لمحی له لاسه ورکړی. هغی قاسم ته وویل:

« ابو جعفر زه په زخمی حالت کی د اورنه څخه البانیا ته راو ستلم. دالبانیه په شاهی محل کی سکندربیګ زمونږ انتظار کاوه ، لمړی خو سکندربیګ زما سره ډیره ښه رویه وکړه ،زما دزخمونو علاج یی وکړ اوما ته یی هر ډول اسانتیاوی را کړی ،خو زه پوهیدم چی سکندر بیګ دا هر څه زما د ترلاسه کولو له پاره کوی.هغه زه د کوچینوالی څخه خوښولم خو ما نه غوښتل دهغه منحوس شکل ووینم. زه ابوجعفر د سکندر بیګ له پاره را وتښتولم ، ما د ناروغتیا په ورځو کی را انګیرلی وه چی زما دروغتیا وروسته به سکندر بیګ ما خامخا خپلوی ، که څه هم هغه د زور او تزویر له لاری وی. خوما شپه او ورځ فکر کاوه چی څه ډول دسکندربیګ د لاسو څخه خپل عصمت اوعزت خوندي وساتم. بلاخره یوه ورځ زما په ذهن کی عجیب شانته فکر را پیدا شو ،ما ابوجعفر را وباله او ورته می وویل چی زه غواړم یوه راهبه واوسم. غواړم د عیسوی دین خادمه واوسم ، د ابوجعفر له پاره دا خبره ټکان ورکونکی وه. زما دا حربه ډیره بریالی ځکه وه چی یو پادشاه هم راهبه نه شي تر لاسه کولی. هماغه وچی ما دخپلی ابرو او ستا د امانت دخوندي ساتلو په خاطر د عیسوی راهبی ښه اختیار کړه. او ددی پرته ماته بله لار هم نه وه. ابوجعفر چی په حقیقت کی بطریق ډیمونان و زما ددی پریکړی څخه ډیر خوشحاله شو خو دسکندر بیګ له پاره زما پریکړه په هیڅ توګه دمنلو وړ نه وه.کله یی چی زما دراهبه کیدو خبر واورید نو ډیر قهرجن شو ، خوبطریق ډیمونان د ارتوډکس کلیسا ډیر ستر پادری و او زه په دی پوهیدم چی هغه به زما د خوندي کیدو په خاطر دسکندر بیګ سره ټکر ته هم تیار شی ، اوبیا همغسی وشول ،بطریق ډیمونان ګڼ شمیر پادریان له ځانه سره کړل او سکندر بیګ یی په خاموشه کولو مجبور کړ. بطریق ډیمونان زه دخپله ځانه سره دلته قسطنطنیی ته راوستم اوما دیوی راهبی په شکل دلته ژوند پیل کړ. دلته د هر راهب اوپادری سترګی په مالګیدی ، دا چی ما دهغوی دبدو سترګو او هوس څخه خنګه او څه ډول ځان خوندی وساته یواځی زما مالک پری ښه پوهیږی. که څه هم بطریق ډیمونان زه دلته راوستم خو دهغه نیت ماته پخپله خراب و .ما دبطریق ډیمونان دبدو سترګو څخه دخوند ي پاته کیدو په خاطر د بطریق اعظم لمن و نیوله. زوړ بطریق اعظم زما ډیر عزت اوتکریم کاوه ، ماته یی هیڅ ډول زیان و نه رساوه. په ایاصوفیا کی هر شخص زما د ښایست اوحسن اخستونکی وو. ما ستا دامانت د خوندی ساتلو په غرض ډیر څه کړی چی اندازه یی نه شی کیدی. ما په دی وختو کی د الله تعالی څخه یوازی یوه دعا غوښتله چی هغه دی تاله ماسره یوځای کړي ، نن ددومره اوږد وخت وروسته زما دعا قبوله شوی ده....قاسمه ! ما هیڅکله هم ځانته مه پریږده. زه ستا نه پرته ژوندی نه شم پاته کیدی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي دغم نه ډکې قصې په اوريدو سره قاسم دا هيرکړې وچې هغه يو مفرور قاتل دی.او په ايا صوفيا کې د شاګال په خير تيز دشمن ورپسې نښتی دی ، يو ناڅاپه قاسم ته د ډير زيات وخت دتيريدو احساس و شو . سمدلاسه يې مارسي ته وويل:

« مارسي ! اوس خو مونږ يو دبل سره يو ځای شوی يو . هيڅکله هم يو دبل څخه د نه جدا کيدو له پاره يوځای شوي يو .مونږ به ډير خبرې کوو . دا چې په دی وختو کې په مونږ څه تير شوی اويا موڅه کړی دی ؟ خو اوس بايددی ځايه ووځو ،شپه د نيمايي څخه ډيره تيره شوی ده اومونږ ددښمن په کور کې ناست يو . ما شاهي داروغه وژلی او تری راتښتيدلی يم ،په ټول ښار کې زما لټون روان دی ، زه غواړم چې دشپې په تيارو کې ددی ځايه ووځم ،مونږ به ددی ځايه نيغ اورنه ته ورځو ، سلطاني لښکر دقسطنطنيې دسوبې له پاره راوتلی دی ،دا لښکر به مونږ ته په لاره کې مخې ته راشي. اوس بايد مونږ ددی ځايه سمدلاسه ووځو .

اوس نو مارسي هم ځان پوره کنترول کې کړی و . دهغې د زړه براس دهغه داوښکو سره وتلی و . مارسي د حالاتو نزاکت ښه درک کړی و . سمدلاسه راپورته شوه ، دخپلې خونې څخه يې هيڅ شی را وانه خيست.يوازې دقران کريم هغه نسخه يې له ځانه سره راواخسته چې د تيرو اوو کالو راهيسې يې له ځانه سره درلوده. درهبانيت په ژوند کې مارسي تر ټولو زياته فايده دا تر لاسه کړې وه چې قرانکريم يې ټکی په ټکی ياد کړی و ، اوس نو ددی ستر کتاب ټکی ټکی دهغې په ذهن کې موجود وو. هغه اوس قاريه وه. دوتلو څخه مخته مارسی دقاسم څخه وپوښتل:

قاسمه ! مونږ دکومې لورې څخه وځو .د نيغې لارې څخه خو مونږ ته وتل شونې نه دی ،مونږبايد د عقبي زينو څخه ښکته شو او دباغ له لارې بيرون ولاړ شو . په دی لاره د تيښتې په وخت کې به مونږ د ايا صوفيا شاتنۍ دروازه پرانزو. اويا به دديوال څخه ځان اچوو. خو ديوال ډير پورته اولوړ دی.

قاسم دمارسي خبرې په ډير غور سره اوريدی . هغه پخپله غوښتل د عقبی لار څخه ولاړ شي ...خوکله چې هغه اياصوفيا ته را ننوتی و نو هغه وخت د چرچ دروازی پرانستې وی، قاسم د شپې د لمړۍ برخې پورې په ايا صوفيا کې پټ ناست و او وخت يې تيراوه. خو اوس هغه ته ريښتيا هم د شاتنۍ دروازی اړتيا وه ، قاسم او مارسي خپل مخونه پټ کړل او دهليز ته راغلل. په ډير احتياط سره روان وو ، قاسم په هر قدم کې خيال کاوه چې د شاګال سره به ټکر کوي ،دا د ايا صوفيا مانۍ وه ، دلته د قاسم له پاره په هر قدم کې مرګ منتظر و . او اوس خو دمارسي له پاره هم د بيرته ستنيدو لاره نه وه پاته. ځکه چې هغه د يوه مسلمان جاسوس سره دتيښتې په حال کې وه ، دواړه په ډير احتياط سره عقبي زينو ته ورسيدل ، قاسم به په هره زينه باندی داسې په احتياط قدم ايښوده لکه مار يې چيچي . اوس نو قاسم خپله توره په لاس کې نيولې وه او اعصاب يې په ډيره سخته توګه ستومانه شوی و. په برياليتوب سره د زينو څخه ښکته شول او باغ کې ور داخل شول ، دايا صوفيا تر څنګ يو څو سوه ګزه لوی باغ پروت و . په زمکه باندی شنه واښه لکه دفرش په خير راشنه شوی و و.ګڼې ونې په کتارونو کې ولاړې وی ، ددی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونو په منځ منځ کی یوه پټه لاره تللی وه ، قاسم اومارسی په همدی لاره باندی روان شول ، دوی په بیړه او چټکۍ سره مخته روان و چی قاسم یو ناڅاپه تم شو . ځکه دهغی مخی ته شاګال ولاړ و ....ګنجی بطریق .... دهغه غټ پټ وجود د یوه دیوال په څیر د قاسم اومارسي په لاره کی خنډ ګرزیدلی و . قاسم سمدلاسه مارسي خپل شاته کړه اوپخپله یی توره راواخسته او په شاګال یی ورحمله کړه خو شاګال بی فکره و او مسکی مسکی کیده. دهغه دغه مسکا هم د مکر اوفریب نه ډکه وه. څنګه چی قاسم ورمخته شو نو د شاګال اوازیی دغوږونو سره ټکر وکړ.

« همدلته ودریږه . ته ددی ځایه دغه غداره حسینه له ځانه سره نه شی بوتللی .ددی ځای یوه یوه ذره به ستاسو تر مخ ددیوال په څیر خنډ جوړیږی ، خو که چیر ی ته غواړی نو خپل ژوند دی خوندي کولی شی. ځکه چی ته باید ماته یواځی دمقدسی نقشی په اړه معلومات راکړی.

اوس نو قاسم ته مقدسه نقشه په یاد راغله .ځکه شاګال تری ددویم ځل له پاره دمقدسی نقشی په اړه پوښتل . هغه به داسی کوم څیز و چی شاګال د قاسم له پاره د هغی دمعلوماتو د تر لاسه کولو وروسته دهغه د ژوند بښنه کوله، د قاسم په زړه کی د مقدسی نقشی د پیدا کولو له پاره ډیر تجسس را پیدا شو . په دی خاطر یی په شاګال دحملی کولو ترمخه یی غوښتل دهغه څخه په دی اړه نور معلومات هم تر لاسه کړي ، هغه د شاګال څخه وپوښتل:

« په مقدسی نقشی کی څه شی د ی؟ ...ایا ته ماته ویلی شی ؟ ځکه چی که له ماسره کومه نقشه وی هم نو زه دهغی په اړه دومره معلومات نه لرم.»

« ته په هر څه پوهیږی ، ته درواغ وایی ، مقدس نقشه هم تاسره ده. اوهمتا نورټاس دمقدسی نقشی د غلاکولو له پاره هڅولی و. مقدسه نقشه اوس په خپل ځای کی نشته .نو څرګنده ده چی هغه به له تاسره وي. نو که چیری ته ماته هغه مقدسه نقشه راکړی نوزه به ستا ټولی ګناوی وبښم.»

دقاسم تجسس نور هم زیات شو . ځکه هر هغه څه چی شاګال ویل دقاسم له پاره نوي وو . قاسم به د سپه سالار نورټاس د غلولو هڅی حتما کړی وی خو قاسم دکومی مقدسی نقشی په اړه څه معلومات نه درلود. قاسم شاګال ته وویل: زما دلاری څخه لری شه. ستا نقشه له ماسره نه شته .که چیری تا زما دلاری دبندیدو هڅه وکړه نو زه به په خوشحالۍ سره تا له لاری لری کړم.

قاسم د دی خبری دکولوسره سم توره پورته کړه او مخکی ورغی ،خو پخوا تر دی چی هغه ورمخته شي دهغه د ښی ، چپ اود شا له لوری دری کوچنۍ ونی په حرکت کی راغلی ، قاسم اومارسی وویریدل ، دا چی د اکوچنۍ ونی ولی پخپله په حرکت کی راغلی ؟...هو !دا د ارنډ کوچنۍ کوچنۍ ونی وی خوپه حقیقت کی ددی ونو شاته د شاګال خپل کسان ناست و ، د شاګال کسانو خپلی توری را وویستی او په قاسم باندی یی یرغل راوست ، دا دری واړه سپاهیانو و چی د راهبانو لباس یی اغوستی و اوپه سرګنجیان وو . دوی دری واړه د توری د ګذار په فن

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې هم پوره پوهیدل. قاسم درې واړه پخپله توره و درول او دهغوی سره په جنګ کې مصروف شو ،قاسم د ځو میاشتو راهیسې دتورې وهلو د تمرین څخه بې برخه پاته شوی و په داسې حال کې چې دا درې واړه ډیر تورزن او پوه ځواکمن کسان وو. قاسم ددرې واړو تورې له ځانه لرې ساتلې خو دهغوی درې واړو سره دمقابلې په وخت کې قاسم ته دلمړي ځل له پاره احساس وشو چې د تورې وهلو دا مقابله به ونه ګټي. خوبیا هم قاسم خپل زړه ته تسلې ورکړه اودا فکر یې وکړ چې دا خو ډیر ستر شهادت دی.... په پوره بې پروایی سره یې جنګ پیل کړ. د ډیر اوږود کشمکش نه وروسته قاسم یو حجازې داو وچلوو. سمدلاسه په زمکه کیناست او دیوه سپاهي پښې یې ور وهلې. بله لمحه راپورته شو او ددوو نورو سره یې مقابله پیل کړه ، اوس نودهغه تر مخه دوه دښمنان وو، په دې یخه شپه کې د قاسم وجود دخولو څخه ډک و. په دې وخت کې قاسم داسې محسوس کړه چې شاګال اومارسي په خپلو ځایو کې نه شته. دمارسي نه موجودیت دقاسم قهر او غضب را وپاروو او دلیونی په څیر یې په دواړو توره وهونکو باندې ور حمله کړه اوپه ډیر لږ وخت کې یې ددواړو څټونه ورپرې کړل. خومارسی تری بیا ورکه شوی وه.

کله چې قاسم د جنګ نه فارغه شو نو مارسي اوشاګال دواړه ورک وو. یقینا چې شاګال به مارسی له ځانه سره وړی وی ، قاسم په دې فکر کې شو چې دمارسی سره قرانکریم هم شته ، نو اوس خو به دمارسي د تیرو اوو کالو راز را ښکاره شي اوټولو ته به ډاګیزه شي چې دا راهبه نه بلکه مسلمانه جاسوسه وه. قاسم ډیر اندیښمن شو او فکر یې کاوه چې شاګال به دمارسي سره ښه سلوک ونه کړي ،شپه تر نیمایی زیاته تیره شوی وه، ټول مرغان اوخزندې په خپلو خپلو ځالو کې پټ شوی و خو د ایاصوفیا شاته قاسم د خپل تندې خولې وچولې. تر اوسه پورې په دې فکر کې و چې څه وکړي او څه و نه کړي... چې د ایا صوفیا د عمارت څخه د ځو سپاهیانو د راتلو اواز یې تر غوږو شو ،اوس نو دقاسم له پاره دلته پاته کیدل حماقت و. قاسم یو ناڅاپه پریکړه وکړه او د یوه زمرې په څیر یې منډه کړه او دایاصوفیا بیرونی دیوال ته یې ځان ورساوه. قاسم دلته هم صبر ونه کړ او د انځر د ونو څخه یوه منتخب کړه او پرې وخوت. هغه دمارسي پرته دایا صوفیا څخه په تیښته کې و ، مارسی دهغه سره دیوځای کیدو وروسته یوځل بیا جدا شوی وه. خو اوس ددې ځایه دقاسم تیښته ډیره اړینه وه. لږه شیبه وروسته د ایا صوفیا د چرچ ساتونکو د چرچ کونج کونج و لټاوه خو اوس قاسم بن هشام دهغوی دلاسو څخه وتلی و. خو بله ورځ قاسم د یونانی عسکر په کالیو کې د «رومیل» دکور تر مخه ولاړ و. دلته یې غوښتل دبریټا سره ووینی. هغه د شاهي ډلې لباس په ځان کړی و. چي په اسانۍ سره نه پیژندل کیده. دقاسم په سر باندی یو ستر اوسپنیز خول و چې په غاړو یې اوسپنیز زنځیرونه را ځړول شوی و ، دقاسم ملا صلیب شکله توره را ځوړنده وه، راغی او د بریټا دکور دروازه یې ووهله. بریټا هم په کور کې موجوده وه ، د ټک ټک نه وروسته یې دروازه پرانسته اودپرنستو سره سم هکه پکه و دریده ، ځکه دهغه ورور اوس دځومیاشتو بندی کیدو وروسته دهغې تر مخه ولاړ و. بریټا چې قاسم وکوت نو په احساساتی توګه یې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته !...ته دلته څنګه راغلی یې؟...ته خو په بندی خانه کی وی ؟»

دبریټا په مخ باندی دخوشحالۍ ، ویری او حیرانتیا ګډوډ احساسات اوختل را اوختل. کله یې چی قاسم دسپاهیانو د سپاهیانو په لباس کی وکوت نوپوه شوه چی قاسم خپل ځان بدل کړی دی ،قاسم هم ورته په خند کی وویل:

« بریټا خوری !...ایا خپل ورور ته دی د کور ته در اننوتلو نه وایی ؟»

معلومه نه ده چی د قاسم په لهجه کی څه راز پټ و چی بریټا سمدلاسه دروازه پرانسته او قاسم ته یې دکور دننه د راتلو وویل. په دی وخت کی دبریټا خاوند رومیل په کور کی نه موجود. قاسم لا د پخوا څخه د رومیل د نه موجودیت په اړه خپل ځان ډاډمن کړی و ، کله چی قاسم دننه راغی نوپخوا ددی چی خبره وکړی بریټا ورته په خبرو پیل وکړ.

« وروره ! ته باید دلته نه وی راغلی ، رومیل تا ته سخت په قهر دی. که چیری هغه خبرشي چی ته دلته راغلی یې نو سمدلاسه به دی بندی کړی.»

قاسم د بریټا دخبرو په اوریدو سره مسکی شو او ورته یې وویل:« ماته معلومه ده ، په همدی خاطر خو ستا سره د کتلو له پراه په دی وخت کی راغلی یم چی رومیل په کور کی نشته.»

بریټا قاسم ته د مینی او محبت نه په ډکو سترګو کتل ،هغه قاسم ته ورور ویلی و. هغه وخت چی قاسم دهغوی دکوره ووت نو هغې ډیر زیات ژړلی و. خو کله یې چی نن قاسم یو ځل بیا په کور کی وکوت نو سترګی یې د ژړا ډکی شوی خو ډیر ژر یې خپلی اوښکی پټی کړی او په خندا یې وویل:

« وروره ! زه پرون ستا دمارسي سره ناسته وم. هغه له تاسره ډیره مینه کوی ، ترهغی چی زه ورسره ناسته وم نو ته یې یادولی او دسترګو څخه یې داوښکو سیلاب راروان وو. ما هغه دهغې ګوتی نه وپیژندله چی یو ورځ تا ماته هم را کړی وه.، وروره ! مارسی دی ډیر زیات غواړی.»

قاسم د بریټا په خبرو باندی حیران پاته شو ، دا څه چل دی ؟ ایا بریټا بل څوک دمارسي په نامه پیژندلی ده؟ ځکه چی د مارسي ګوته خو د چرچ د خادمی سوینا په ګوته وه. هو ! په یقین سره چی بریټا به سونیا کتلی وی و د سستړ میری ګمان به یې پری کړی وی. قاسم د خبری اخر ته رسیدلی و. خو کله یې چی دسونیا په اړه واوریدل نو زړه یې بیا خفه شو. ځکه چی هغه په ناپوهۍ سره د سونیا زړه خپل ځان ته راښکودی وو. نن هغه د همدی مقصد له پاره راغلی و تر څو دبریټا سره په دی اړه خبری وکړی تر څو هغه د مارسي په پیداکیدو کی د هغه سره مرسته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړي. خو دلته معامله څه بلمنګه وه ، بریټا د چرچ خادمه سونیا د سستر میري په نامه پیژندلی وه. په همدی وخت کی دقاسم په ذهن کی یو فکر راغی او بریټا ته یی وویل:

« بریټا خوری ! تا چی دکومی پیغلی سره کتلی دی ،هغه له ماسره هم مخ کړه. ځکه چی زه ایاصوفیا ته نشم تللی بلکه ته تللی شي. زه دلته دهمدی کار له پاره راغلی یم. زه غواړم خپله مارسي تر لاسه کړم ، تا له ما سره تر اوسه پوری دومره ښیګڼه کړی ده نو دا ښیګڼه راسره هم وکړه او دهمدی ګوتی لرونکی پیغلی سره می یو ځل بیا مخ کړه.

بریټا لا د پخوا څخه دخپل ویل شوی ورور او پخوانی محسن باندی ځان ځاراوه ، په دی خاطر یی سمدلاسه هوکړه وکړه خو دقاسم څخه یی وپوښتل:

« وروره ! ته به دهغی سره چیری ووینی ؟ په دی ښار کی خو هر ځای ستا له پاره خطرناک دی. ...» قاسم په بیړه د بریټا خبری غوڅی کړی او ورته یی وویل: « د هغی سره د کتلو ځای ما لا دپخوا څخه په نظر کی نیولی د ی..... ته هغی ته د پخوانیو بازنطینی کنډرو درک ورکړه او ورته ووایه چی دلمر دپریوتو څخه یو ساعت دمخه دی همغه کنډرو ته راشي زه به یی همتله انتظار کوم.»

که څه هم دا کنډری دښار په منځنۍ برخه کی پرتی وی ، خو هغه لوری ته هیڅوک نه ورته. قاسم په دی خاطر دپخوانیو بازینطینی کنډرو یادونه وکړه چی هغه به هلته د ټولو د نظرونو نه په پټه د سونیا سره ووینې. هغه په زړه کی دا هوډ کړی و چی هغه به سونیا ته هر څه وایي. او د دوی تر منځه د راپیدا شوی غلط فهمۍ په اړه به تری ښنه غواړی. هغه دا فکر هم کړی و چی د مارسی په اړه به هم دسونیا سره خبره شریکوي. بریټا دخپل ویل شوی ورور قاسم سره ډیره مینه کوله. هغی ددی نه مخته هم دقاسم له پاره خبره کړی وه. دا ځل هم بریټا د قاسم ملاتړ اعلان کړ او سمدلاسه ایاصوفیا ته دتللو له پاره تیاره شوه.

د لمر د پریوتو دمخه د پخوانۍ بازنطینی په کنډرو کی ، د تیاره چتونو لاندی ، دخلکو د نظرونو څخه په پټه قاسم د چرچ دخادمی سونیا سره لیدنه کوله. دسونیا په ګوته د مارسي ګوته وه او په سترګو کی یی د زمردو په څیر د اوښکو سیلاب. هغی نه سلګی وهلی او نه یی ژړا معلومیده ، بس یوازی اوښکی یی دسترګو څخه را روانی وی. هغی دخپل محبوب نه ګیله او شکوه کوله ، ځکه چی هغه دهغی زړه مات کړی و. نن هغه دخپل محبوب تر مخه ناسته وه او اوښکی یی تویولی. قاسم د سونیا څخه دخپلو غلطیو په اړه بیا بیا ښنه غوښتله. هغه سونیا ته د لمرۍ ورځی څخه تر دی وخته پوری دخپل ژوند ټول داستان ووایه. او په پوره تاکید سره یی ورته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«سونیا ! تاته یاد دی چی ما در ته ویلی و چی زه له تاسره روحانی محبت کولی شم. جسمانی محبت درسره نه شم کولی.تا ماته ډیره محبوبه یی او زما په زړه کی تا ته ډیر زیات ځای شته. زه به ستا نه پرته دقسطنطنیی ځخه ولاړ نه شم....خو زه له تاسره واده نه شم کولی. ... که شونی وی نو ما به وبښی....»

سونیاته خو لا دپخوا ځخه د ټولو خبرو په اړه معلومات ترلاسه شوی و. هغی دبریتیا ځخه ټول حقیقت را سپړودی وو. ځومره یی چی د لاسه کیدل وییی ژړل ، خو نن ورته د خوشحالۍ وخت و چی دهغه محبوب په کتلوسره یی زړه یخ شوی و چی په دعاو کی یی غوښته. سونیا په خندا کی دقاسم خبرو ته ځواب ووایه.« زما د جسم او ځان مالکه !....زه له تانه هیڅ ګیله نه لرم. تقدیر زما په اړه دغه ټول هر څه لیکلی دی. ته خو اوس زما محسن یی. زما ژوند دی بدل کړی دی ، اوس زه د چا وینځه نه یم. ستا مینه او دا ګوته زما له پاره د ژوندانه لویه تکیه ده. زه به ستا انتظار کوم. کله چی هم ته په ماپسی راشی نو ما به دخپل ځان له پاره منتظره ومومی.

دسونیا دخبرو ځخه د قاسم زړه ټکان وخوړ . خو هغه نور څه کولای شول ؟ خپلی اوښکی یی بیرته تیری کړی. دسونیا او قاسم تر منځه دا لیدنه ډیره اوږده وه. کله چی سونیا د قاسم دخولی ځخه د سسټر میری د تښتولو خبره واوریده نوحیرانه پاته شوه. سمدلاسه یی وویل چی د سسټر میری په اړه به د ولاړو ساتونکو ځخه معلومات تر لاسه کړي ، ډیوډ ته به ،چی ډیر وخت به د شاګال سره یوځای ګرزیده، خامخا په دی اړه څه معلومات وی.قاسم د ډیویډ په اړه لږ څه فکر وکړ اوبیا یی سونیا ته وویل:

«زه نن شپه یوځل بیا ایا صوفیا ته ورځم. نن به زه د ډیویډ سره دکتلو له پاره هملته ورځم. زه به د زوړبطریق دخونی پلټنه هم کوم....سونیا ته له ماسره په دی اړه څه مرسته کولی شی ؟»

دزاړه بطریق دخونی پلټنه ، مګر دڅه له پاره ؟....

زه د یوی نقشی په لټون پسی یم.... د مقدسی نقشي لټون.....

« مقدسه نقشه....لیکن هغه خو دبطریق اعظم سره نه شته. هغه دیوه بل چا سره ده ،.... دنقشی په اړه زه تاته ویلی شم چی هغه د بطریق اعظم سره نه شته.»

د سونیا ځخه د مقدسی نقشی په اړه خبره اوریدل د قاسم د هیلو په خلاف خبره وه. هغه حیران پاته شوی و اوسترګی یی دحیرانتیا ځخه برندی راوتلی وی.« ایا تا ته د مقدسی نقشی په اړه معلومات شته. لیکن ځنګه ؟ ددومره مهم خیز په اړه تا څه ډول معلومات ترلاسه کړی دی ؟

سونیا مسکۍ مسکۍ کیده، په مخ یی دغم او مصیبت نښی د ورایه ځلیدی. سونیا په ماته ژبه وویل: « مالکه !.... زه په ډیرو مهمو خبرو باندی پوهیږم. له ما ځخه په زیاتو پټو خبرو باندی دلته بل څوک نه پوهیږي. ځکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ما د ټولو مهمو خلکو سره دهغوی په بسترو باندې شپې تیرې کړې دي ....ستا سره د کتلو مخته به زما هره شپه دکوم بطریق یا حکومتي افسر سره تیریده. همداسې یوه شپه ما د خپل پلار په څیر دزوړ سپه سالار نورټاس په بستره هم تیره کړې ده ،همغې ماته د مقدسې نقشې په اړه هرڅه ویلي دي. هغه ډیر شراب څښلي و او ماته یې د نشې په حال کې وویل چې څه ډول یې د بازنطیني سلطنت مقدسه نقشه د شهنشاه د دربار څخه راوړې ده. سپه سالار نورټاس د قسطنطین مخالف دی ، هغه دغه مقدسه نقشه غلا کړه او د ارتودکس کلیسا پخوانی زوړ روحاني مشر « مقدس بطلیموس» ته ورکړې وه. مقدس بطلیموس اوس د دنیاوي ژوند څخه ګوښه شوی دی. او د تیرو شلو کالو راهیسې د «برج غلاطه» په اتم منزل کې د تجرد ژوند تیروي. سپه سالار نورټاس مقدس بطلیموس د ارتوډکس چرچ ساتونکی او محافظ ګڼي. اوقسطنطین دخپلې ډلې دښمن. همدا علت و چې هغه مقدسه نقشه د شاهي دربار څخه غلا کړه او هلته په برج غلاطه کې یې مقدس بطلیموس ته ور کړه. دا خبره په نړۍ کې یوائې سپه سالار نورټاس ، بطلیموس او ستا دې خادمې ته معلومه ده. خو ما په دې اړه هیڅ علاقه نه درلوده چې وپوښتم چې دا مقدس نقشه څه شی دی ؟

سونیا په ډیر تفصیل سره قاسم ته دمقدسې نقشې په اړه معلومات ورکړل. قاسم دحیرانتیانه جامد او ساکت ودرید. دهغه زړه دخوشحالۍ نه الوت. اوپه دې فکر کې و چې د چرچ معمولي خادمې سونیا دهغه له پاره څومره ستر او نادر معلومات وړاندې کړې دي. اوس نو هغه ته دشاګال خبره په یاد راغله. شاګال ورته ویلي وو چې مقدسه نقشه سپه سالار نورټاس غلا کړې ده. شاګال په شک کې و چې قاسم به دا نقشه د نورټاس څخه تر لاسه کړې وي. قاسم خپل ځان ډیر د ښه نصیب خاوند ګاڼه چې د شاګال په څیر د چالاکه انسان څخه یې هم مخته د مقدسې نقشې په اړه معلومات تر لاسه کړل. اوس یې نو اراده وکړه چې همدا نن شپه به د ډیویډ او مقدس بطلیموس دواړو سره ویني ، قاسم د لمر د پریوتو سره سم سونیا دهغه ځایه رخصت کړه اوپخپله هم دپخوانیو بازنطیني کنډرو څخه ووت اودقسطنطنیې په بازار کې پیدل روان شو. هغه لا تر اوسه پورې هم د یوناني سپاهي په کالیو کې ملبس و. اوپه ډیره بې پروایې سره روان و. غوښتل یې خپل ځان د راتلونکې مشن له پاره تیار کړي ، په همدې خاطر د قسطنطنیې د یوې پخوانۍ محلې په لور ولاړ ، په دې محله کې دهغه دوست صلاح الدین اوسیده. صلاح الدین د یوه عرب تاجر په لباس کې د « محمد اول» په زماني کې په قسطنطنیه کې میشت شوی و، هغه په اصل کې دعثماني سلطنت خیر غوښتونکی اودهمدې سلطنت جاسوس هم و. قاسم به هم وخت په وخت د شیخ صلاح الدین څخه کار اخست.

قاسم دشیخ صلاح الدین په میلمستون کې ناست و او دهغه د راتلو انتظار یې کاوه کله چې شیخ صلاح الدین راغی اوقاسم یې وکوت نو ډیر په خوشحالۍ سره یې دهغه استقبال وکړ ، هغه دقاسم د نوی مشن له پاره ټول وسایل برابر کړل اودا یې هم ورته وویل چې دهغه په نامه دسلطان محمد خان له اړخه یو پیغام راغلی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«پيغام» قاسم ترى په حيرانتيا سره وپوښتل.

« هو ! .... دا پيغام ماته څو ورځى مخته را رسيدلى دى. خو ماستا درک پيدا نه شو کړى ..... د سلطان پيغام دادى چى کله هم درته فرصت پيدا شي دهغه په خدمت کى حاضر شه.»

«بس ، ايا همدومره خبره وه ؟»

هو ! ....يواځى همدا خبره وه ..... نور ته دلته ډير مه تم کيږه. ځکه د ښار پوليس په تاپسى ګرځى »

قاسم د شيخ صلاح الدين د کوره ووت او د خپل راتلونکى پلان د عملى کولو له پاره په نامعلومو لارو روان شو .....

******

د ايا صوفيا خادم په خپلى خونى کى ويده و او خراټې يې دلرى لرى څخه اوريدل کيدى. قاسم د خپلى تورى ځوکه دهغه په سينه ورکيښوده ، هغه سمدلاسه راپورته شو ، لا تراوسه پورى د شپى لمړني برخه وه چى قاسم د ډيويډ په سر باندى سپور شو ،کله چى ډيويډ قاسم وکوت نو غوښتل يى چغه ووهي خواواز يى په ستونى کى ونښت. ځکه دقاسم دتورى تيزه ځوکه دهغه په سينه باندى ايښى وه ،په دى وخت کى قاسم خپلى وينه تويونکى سترګى د ډيويډ په سترګو کى ورونښلولى او ورته يى وويل:

«ښښه غوارم....ماته دسسټر ميري په اړه ووايه. ريښتيا ووايه چى شاګال سسټر ميري چيرى پټه کړى ده ؟»

د ډيويډ سترګى د ضرورت نه زياتى خلاصى شوى وى ، دمرګ ويره يى په سر سپره وه ، خوبيا يى هم دمارسي په اړه دڅه ويلو څخه ډډه کوله ....ډيويډ د شاګال خاص سړى واوپه دومره اسانۍ سره دقاسم لاسو ته نه شو راتلاى. قاسم د ډيويډ په سينه باندى د خپلى تورى ځوکه نوره هم ورزور کړه اوبيا يى ترى وپوښتل: «ووايه !او که نه په داسى مرګ به دى ووژنم چى نه به مړکيږى اونه به ژوندى.»

ډيويډ د ويرى څخه لړزيده. رنګ يى الوتى و. قاسم لږه شيبه کى پريکړه وکړه اوبيا دهغه توره په هوا کى پورته شوه او بيرته د را اخلاصيدو سره سم يى د ډيويد دښى اړخه غوږ پرى کړ. د ډيوډ غوږ لاندى پريوت او د تورى ځوکه بيرته خپل ځاى يعنى د ډيويډ په سينى باندى و نښته. پخوا تر دى چى ډيويډ چغى ووهى د قاسم لاسونو دهغه خوله ورټپه کړى وه، دقاسم په سر باندى وينه ختلى وه او دهغه فکر د ډيويډ په مرګ باندى نښتى و. اوس نو قاسم يو ځل بيا د وينه تويونکى زمري په څير و غريد :

« ژر ووايه !شاګال سسټرميرى چيرى وړى ده ؟اوکه نه ستا د بدن غړي به يو يو درڅخه پرى کړم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم دډیویډ د خولی څخه لاس لری کړ ،اوس نو د ډیویډ همت څواب ورکاوه. خپل دواړه لاسونه یې یو ځای کړل اود قاسم نه یې دخپل ژوند غوښتنه کوله.

د خدای له پاره ماته څه مه وایه. زه به درته ووایم.....زه به تاته ټول حقیقت ووایم....چی بطریق شاګال سسټر میری چیری وړی ده....بطریق شاګال سسټر میری تورجهاز ته وړی ده. ددی جهاز ټول لرګی تور رنګه دي. دا د بطریق شاګال خپل جهاز دی. دبطریق شاګال جهاز به ډیر لری نه وی تللی. هغه به یا د «دردانیال» په اوبوکی وی اویا به د «مارمورا» په ساحل کی ولاړ وي. دبطریق شاګال سپاهیان ډیر خطرناکه دی ، ما به ووژنی.... اوهو ! ما خو تاته راز ووایه اوخپل مرګ می پخپله واخست ....»

ډیویډ دمرګ په اړه عجیبی عجیبی خبری کولی ، قاسم د ډیویډ په خبره ډاډمن نه شو نو دمار په څیر ورته وپرشید او ورته یې وویل:

«ته درواغ وایی ، دا د جهاز مهاز خبره هسی درواغ دی.»

« نه ، د خداوند یسوع مسیح په نامه ، زه ریښتیا وایم.... وای له ماسره به څه کیږی ، زه خو له هره اړخه دمرګ سره مخ یم....»

ډیوید سخت په ویره کی و ، قاسم فکر وکړ چی ولی ډیویډ د ژوند ددی تکلیف څخه نه ازادوي ، همغه و چی قاسم خپله توره یوځل بیا پورته کړه او د ډیویډ سر یې د هغه د تن څخه جدا کړ. اوس نو قاسم ته ددی نه زیات ځنډیدل دعقل خبره نه وه. خپله توره یې په نیام کی کیښوده او د ډیویډ دخونی څخه راووت.نن هغه ایاصوفیا ته د چیتر په څیر ور ننوتی و. دډیویډ دکمری څخه د راوتلو وروسته هغه د دیوال ترڅنګ څنګ روان و، خو دلته په رارسیدو سره یو ځل بیا و درید. سونیا دهغه مخی ته ولاړه وه. خونن قاسم ایاصوفیا ته د سونیا سره دکتلو له پاره نه وراغلی. هغه خو غوښتل ډیویډ ته سزا ورکړی، دهغه سره وخت ډیر کم و. هغه غوښتل چی یوه شپه د غلاطی دبرج کار هم فیصله کړی.دسوینا په کتلو سره هغه پښه نیولی شو اوپه تیزۍ سره یې ورته وویل:

« سونیا !....ما خو ډیویډ ددی دنیا څخه رخصت کړی دی ،خو ته په دی وخت کی دلته ولی راغلی یې. که چیری څوک دی زما سره ووینی نوبیا به ستا له پاره ژوند ډیر ستونزمن وګرځي.

خو په سونیا دقاسم خبرو هیڅ اغیز ونه کړ. هغه همغسی په خپل ځای ولاړه وه. قاسم مخ ته ورغی او دسونیا تر څنګ ودرید.دهغی سترګو ته یې وکتل اوپه ډیره نرمه لهجه یې ورته وویل:

سونیا ما له تاسره ژمنه کړی ده ،چی زه به راځم. ته د خپل خدای په دربار کی ماته دعا وکړه.چی ماته په خپل مقصد کی بریا راکړی ، په ما باور وکړه. زه به خامخا راځم....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو نن د سونیا په سترګو کی بله کومه خبره وه. داسی ځرګندیده لکه د زمکی او اسمانونو خالق چی دنړۍ ټول حسرتونه او ناهیلۍ دهغی په سترګو کی را ټولی کړی وی. د سونیا په ځیره باندی دغمونو انبار پروت وو. سترګی یی وچی شوی وی اوشونډی یی خاموشه. هغی تر ډیره پوری دقاسم په سترګو کی سترګی ور ننویستی وی ، معلومه نه شوه چی په هغوی کی یی څه کتل. اوبیا یو ناڅاپه دلاری څخه لری شوه او په ډیر متانت سره یی قاسم ته وویل:

« ورځه ، ولاړ شه ، ...په تا ناوخته کیږی .. زه به ستا انتظار کوم .. ته چی کله هم راځی نو زما دغه د حسرتونو ډکی سترګی به منتظری بیامومی ... زه هم ورځم .....شاید .... پرما هم ناوخته کیږی....

معلومه نه ده چی د سونیا په لهجی کی کومه داسی خبره وه چی قاسم خپل زړه همدلته پریښود . خو دقاسم سره په حقیقت کی وخت ډیر کم و . هغه د سونیا د غمناکه حالت دکتلو له پاره ددی نه زیات نه شو تم کیدی. همغه و چی قاسم د سونیا په اوږه باندی نرم شانته لاس کیښود او دچیتر په ځیر دهغه ځایه ووت.

اوس خو قاسم ته دمارسي په اړه معلومات تر لاسه شوی و ،خو دا یی منلی وه چی اوس مارسي یو ځل بیا دهغه څخه لری ورل شوی ده. د شاګال تور جهاز به چیری وی ؟ په سمندر کی د یوه بحری جهاز لټون هم ستونزمن کار و . دبله اړخه قاسم ته دسلطان محمد خان پیغام هم را رسیدلی و . هغه د مارسي څخه ډیر خپل عظیم مقصد ته رسیدل محترم ګڼل . په دی اساس یی هوډ وکړ چی دمقدسی نقشی د ترلاسه کولو سمدلاسه وروسته به دسلطان محمد په دربار کی حاضری ورکوی .اوس نو قاسم ته دښاره دوتلو لاره د ګولډن هارن په لور د ښار ددیوال تر څنګ ، د ښار دستری دروازی څخه تیریده. دقاسم سره د شیخ صلاح الدین له اړخه تیار کړل شوی سامان او وسایل هم و ، هغه په اسپ سپور و او د یویونانی فوځی عسکر لباس یی په ځان و . قاسم ته معلومه وه چی دښار په دروازی کی به تری سخته پوښتنه ګرویزنه کیږی خو په ذهنی توګه دهر ډول حالاتو له پاره تیار و. هغه غوښتل ځومره ژر چی شونی وی د سلطان محمد خان لوری ته ځان و رسوی. هغ باید د قسطنطنیی دښاره دشپی په تیاره کی وتلی وای. په همدی وخت کی هغه دښار لویی دروازی ته ورسید ، دروازه بنده وه ، ددروازی دننه یونانی فوځي ډلګیو خپلو ځانو ته اورونه بل کړی و او شاوخوا ته یی ناست و ، خپلی خبری یی کولی او ساعت یی تیراوه. ددی ستری ماڼی دفترونه هم بند وو ، یوازی دساتونکو دډلی قومندان هملته ددروازی تر څنګ دیوه میز تر شاناست و او په پرلپسی توګه یی شراب څښل ، کله چی قاسم دروازی ته ورنږدی شو نو دهغه د اسپ د سومونو په ټکار ټول سپاهیان متوجه شول ، دساتونکو د ډلی قومندان هم خپل شراب یوی خواته کیښوول او راپورته شو ، که څه هم د شپی په دی وخت کی دیو شاسوار عسکر دی لوری ته راتلل معمولی خبره وه خو بیا هم دساتونکی ډلی ټول پهره داران و درېدل ، د ساتونکو دډلی قومندان دقاسم دکتلو سره دهغه په لور ورغی او دقاسم دخبرو څخه مخته یی په خپله خبری پیل کړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ستا دلباس څخه خو څرګندیږي چې ته د شاهي ساتونکي ډلې عسکر یې خو په دې وخت کې ستا دلته راتلل زمونږ له پاره د حیرانتیا سبب ګرزیدلی دی»

قاسم لا د پخوا څخه همدا ډول فکر کړی و چې هغه به خپل ځان د شاهي ساتونکې ډلې عسکر څرګندوي ، دهغه لباس او خول هم د شاهي ساتونکو د عسکرو په څیر وو . خو اوس د ساتونکو د ډلې د قومندان پوښتنې پخپله د قاسم کار اسانه کړ. قاسم ورته ځواب ورکړ.

« هو ! زه د شاهي ساتونکې ډلې عسکر یم . او د معظم شهنشاه یو مهم پیغام د برج غلاطه تر اتم منزل پورې ، بطریق بطلیموس ته ور رسول غواړم.

قاسم قصدا په خپلې لهجې کې لږ څه کرلیچ راپیدا کړ. ځکه چې د شاهي ډلې ساتونکې په همدې لهجې باندې خبرې کوې. د ساتونکو قومندا ن د قاسم د خبرو د اوریدو نه وروسته ګیچ شانته شو ، ځکه هغه ته حکم شوی و چې دلمر د پریوتو نه وروسته او یا د لمر در اختو نه مخکې هیڅوک د ښار د دروازې نه بیرون تلو او یارا ننوتلو ته پرې نه ږدی. که څه هم داکس کوم لوی افسر هم وی. خو اوس د شاهي ساتونکې ډلې یو عام عسکر د دروازې د پرانستو خبره کوی. په دې خاطر یې لږ څه په تردد سره قاسم ته وویل:

« ګوره صاحبه ! مونږ د سهار د مخه هیچا ته دروازه نه شو پرانستلی. د سهاره پورې دوه درې ساعته پاته دی ، ته لږ څه دلته زمونږ سره ځنډ وکړه ، د لمر خاته سره سم به تاته دروازه پرانیزو .

قاسم هم د همداسې خبرې هیله درلوده ، سمدلاسه یې د جیب څخه یوه لفافه را وویستله چې په جعلي توګه یې لیکلې وه ، دا اجازت لیک و ، قاسم په دې ډول کارون کې ډیر ماهر وو . هغه د شیخ صلاح الدین سره یو ځای دخپل دغه سفر له پاره ټولې اړتیاوې تیاری کړي وی..همغه و چې هغه په شاهي مهر مهرشوی اجازت لیک د ساتونکو قومندان ته وښوده .سالار سخت وویرید . ځکه چې ستر ستر افسران هم کله کله همداسې اجازت لیکونه له ځانه سره لري.سالار سمدلاسه عسکرو ته د کړکۍ د پرانستلو حکم وکړ او پخپله یوې لورې ته ودرید. قاسم هغه شاهي اجازت لیک بیرته په جیب کې کیښود ،په خپل اس باندې ناست و ، سر یې لږ څه ټیټ کړ او د کړکۍ څخه بیرون راووت. اوس نو هغه د قسطنطنیې څخه بیرون راوتلی و او د برج غلاطه په لور ور روان و. ددې برج په لسم منزل کې ستر ستر مشالونه روښانه و. علت یې په سمندر کې په سلګونو میله لرې جهازونو ته لار ښوونه کول وو. برج غلاطه د قسطنطنیې ډیر پخوانی برج و . دا برج په ۵۰۷ کال د رومي حکومت له اړخه د « رڼآ د برج» په نامه جوړ کړل شوی و . ددې برج په چاپیریال کې جوړو شوو کورونو ته یې د غلاطې کورنه ویل ، دا ځای قسطنطنیې ته د راتلونکو تجارانو ستر مرکز و. دې برج لس ستر ستر منزلونه درلودل . د غلاطه کلې خاموشه پراته و. قاسم برج ته د ورسیدو سره سم دخپله آسه راکیوت ، او خپل چاپیریال یې په ژوره توګه تر

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترګو تیر کړ ، ددی برج لاندی منزل سره څنګ کی څو خیمی نصب شوی وی خو په دی خیمو کی چی هر څوک و و هغوی په خوا ږه خوب ویده وو. قاسم ته همغه وخت دقسطنطنیی په ساتونکی باندی حیرانتیا ښکاره شوه چی دهر خطر څخه بی خبره د شرابو په نشه کی مست ویده وو. کله چی قاسم د برج د لمړی منزل دروازی ته ورسید ، نو دروازه بنده وه . خو قاسم اندیښمن نه شو. دروازه یی و ټکوله ، خو دننه پهره دار هم ویده و. قاسم بیا بیا دروازه و ټکوله اوبیا لږه شیبه وروسته ددننه څخه یو څوک د دروازی لوری ته راغی.

په برج غلاطه باندی د ساتونکو شمیره دومره زیاته نه وه. ځکه دا د رڼا ورکولو ځای و. دلته هیڅ ډول وسله نه وه . دابرج د کشتیو اوبیړیو د لارښوونی له پاره جوړ شوی و ، په دی خاطر دلته د دښمن د راتلو هیله هم نه کیده. ددروازی دپرانستلو سره سم دپهره دار سترګی په قاسم ور ونښتی. هغه سمدلاسه خپل درنښت وکړ ، قاسم ورته په تحکمانه بڼه وویل: « ایا ته ویده وی ، ایا تاسی همداسی خپلی دندی تر سره کوئ...؟»

چوکیدار ګونګی شانته شو . څیره یی تکه ژیړه شوه . او پښی یی په رپیدا شوی. هغه داسی وپوهیده چی د شاهی ډلی یو افسر بهورته د خپلی دندی په نه ترسره کولو سزا ورکړی ، هغه لاسونه یو ځای کړل او عذر یی وکړ.

« صاحبه ! .... په حقیقت کی می هسی سترګی ورغلی وی ، اوکه نه ددی نه مخته ویخ ناست وم..»

د قاسم سره وخت کم و. نو په نرمه لهجه یی ورته وویل:

« پخوا ویخ وی....ډیره ښه... نوبیا سهی ده. ته همدلته کینه ، دروازه بنده کړه اوترهغی چی زه بیرته نه یم راستون شوی هیچاته هم دروازه خلاصه نه کړی.»

د قاسم د کړچار څخه پهره دار ډیر خوشحاله شو اوسمدلاسه یی دهغه دحکم تعمیل وکړ . قاسم هم مخته ولاړ .اوس نو هغه دغه لس منزله مینار ته ور ننوت. دهغه تر مخه یوه ستونزمنه او سخته دنده وه. د برج غلاطه دټولو زینو شمیره ۱۹۲ ته رسیده ، دا زینی لکه د مار په څیر تاوی راتاوی شوی وی ، قاسم اوس په دی زینو باندی پاس ورخوت. دشپی دریمه برخه پیل شوی وه ، دلږ څه ورختلو وروسته یی د درنو بوټانو ټک ټک لکه د مشینداری د ټکار په څیر تر غوږو کیده. قاسم نور پوره ستومانه شوی و. ساه یی تله راتله. خو هغه نه غوښتل چی تم شي، هغه د هیڅ شي پروانه کوله. هغه بلاخره د ۱۹۲ زینو د ختلو وروسته اتم منزل ته ور ورسید . هلته دکوټی تر مخه و درید . غوښتل یی همدلته د کمری تر مخه لږ څه ساه سمه کړی خو کله یی چی اخری زینه ووهله نو ویی کتل چی دکمری مخی ته یو سپین ږیری معمر شخص مشال په لاس دهغه انتظار کوی. قاسم ته دا حالت دهغه دهیلو پر خلاف معلومیده. دغه سپین ږیری د قاسم ښه راغلاست وکړ اوپه ډیر حلیم اواز سره یی ورته وویل:

« رازه زویه !....دننه راشه... تا دا زینی په ډیره بیړه سر کړی.... دننه راشه او ساه دی سمه کړه. بیرون هوا یخه ده ...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د یخنی احساس ځکه نه کاوه چی هغه دومره زینی په دومره بیړه سر کړی وی چی ټول وجود یی دخولو څخه لوند شوی و . هغه ددی زاړه سړی خبره هم په حیرانتیا سره واوریده خو باور یی پری ونه کړ.ځکه چی هغه فکر کاوه چی دا به په کوم جال کی د راګیریدو چال وی. قاسم سمدلاسه خپلی توری ته لاس کړ . هغه همدا فکر کاوه چی د زاړه بطلیموس ژوند ته به د پای ټکی ږدی او مقدسه نقشه به تری را اخلی. خو دلته حالات بلکل مختلف وو. په اتم منزل کی پروت بطلیموس د قاسم څخه دکومی پوښتنی پرته هغه ته خپلی کوټی ته د راننوتلو بلنه ورکړی وه. حال دا چی قاسم ته دشپی په دی تیاره کی برج غلاطه ته ور ننوتل پخپله د پوښتنی وړ وو. کله چی زاړه بطلیموس وکتل چی قاسم خپله توره راباسی نو مسکی شو او ورته یی وویل:

« نه زویه ! نه ، ددی د راویستلو اړتیا نه شته....ما خو همستا انتظار کاوه ، یواځی نن نه بلکه د تیرو شلو کالو راهیسی می ستا انتظار کاوه. ما هره شپه همداسی مشال په لاس دروازه پرانستی ، ستا انتظار کاوه. ماته معلومه چی ته به راځی ، یوه ورځ به حتما راځی ...راځه اوس دننه راشه.

قاسم د حیرانتیا نه هک پک و درید . هغه ته داسی معلومه شوه چی بطلیموس پری کوم سحر کړی دی، دقاسم سترګی تیاره شوی. دیوال ته یی تکیه وکړه او و درید. بیا هملته کیناست. زوړ بطلیموس ډیر په ویره کی شو ، ژر یی مشال په دیوال کی نصب کړ او قاسم ته یی تکیه ورکړه. کله چی زاړه بطلیمو قاسم ددواړو اوږو څخه ونیو او پورته یی کړ نو د قاسم سترګی هم روښانه شوی ، سمدلاسه مستعد شو ، قاسم دبطلیموس په تکیه دهغه کوټی ته ورننوت. کوټی کی دننه د تاریک الدنیا بطلیموس یوه زړه بستره په یوه کونج کی ایښی وه .دکوټی په یوه بل کونج کی دلرګی یو زوړ صندوق ایښوول شوی و . هلته یی په یوه لوړ ځای رڼا ایښوول شوی وه چی تر څنګ یی مذهبی کتابونه خواره واره پراته وو. بطلیموس قاسم ته یو ځل بیا وویل:

« زویه ! ډیر ښه شول چی ته راغلی.اوس خو زه ډیر زیات کمزوری شوی یم ما ډیره اوږده موده ستا انتظار وکړ ، له ماسره ستا له پاره یو امانت دی. دا په ډیر امانت سره خپل امیر ته ورسوه ....دا دقسطنطنیی د زرګونو کلونو کونجیګانی دی. ماته یی اوس ساتل ستونزمن شوی و. شکر دی چی ته راغلی ، زه ډاډمن یم چی ستاسی سلطان به قسطنطنیه سوبه کړی ځکه چی ستاسی امیر بهتر امیر دی او ستاسی لښکر تر ټولو غوره او بهتر لښکر دی.

دبطللیموس داخری خبرو د اوریدولو سره دقاسم په سینه کی یو ډول څپی څپانده شوی. دا خو دمبارک حدیث الفاظ دی. رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلی وو چی: « تاسی به ضرور قسطنطنیه سوبه کوئ ، او ددی لشکر امیر به بهترین امیر وی اودا لښکر به بهترین لښکر وی.» ددی خبری داوریدو سره سم په قاسم باندی وجد شانته راغی . هغه ددی زاړه خبری په حیرانتیا سره اوریدلی. د نور په څیر د روښانه څیری دا شخص یقینا چی کوم رسیدلی انسان دی ، دقاسم له پاره دا هر څه د یقین وړ نه وو . داسی وو لکه څوک چی خوب وینی. غوښتل یی څه ووایی خو ژبه یی درنه وه. په دی وخت کی ورته زاړه بطلیموس وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«زویه فکر مه کوه ....دقسطنطنیې انجام په اسمانو کې لیکل شوی دی ، اوس به په دې ښار باندې خدای تعالی رحمتونه را وورويي. ته خپل امانت له ځانه سره یوسه او په پوره ډاډ سره د خپل مالک لوری ته ورشه.»

قاسم په دې وخت کې دخبرو کولو جرئت وکړ اوویې ویل:

«مقدسه برزګه ! ماته دا هر څه د یقین وړ نه دی. زما زړه خو وایي چې ته د الله تعالی یو غوره شوی شخصیت یې. زه به خپل سلطان ته ستا د امانت په رسولو کې لږ څه ځنډ هم ونه کړم. خو زه دا خبره کول غواړم... »

هو ! زویه ! بې شکه.....ته خپله خبره وکړه.... ته څه ویل غواړي...؟

مقدسه بزرګه ! زه دلته دپخوانیو کونجیګانو پسې نه یم راغلی بلکه د مقدسې نقشې پسې راغلی یم.

دقاسم خبره لا نه وه خلاصه شوی چې هغه زاړه بزرګ ورته په خندا شو او ورته یې وویل:

مقدسه نقشه خو ماته را رسیدلې ده. هغه به هم تاته حواله کړم.. خو ته ډیر ځنډ مه کوه سمدلاسه دبیرته ستنیدو له پاره ځان تیار کړه ، خو د تللو تر مخه دې زه د خپلو څو الفاظو لپاره ګواه جوړوم.

دقاسم له پاره ددې مقدس بزرګ هره خبره حیرانونکې وه .هغه ورته پوره غوږ کیښود او دمقدس بزرګ خبرو اوریدو ته چمتو شو. بطلیموس ورته وویل:

« ای زما پرورګاره !.....زه ګواهي ورکوم چې ستا نه پرته بل څوک بل څوک دعبادت وړ نه ګڼم ، او ګواهي ورکوم چې محمد صلی الله علیه وسلم ستا بنده او ستا استازی دی..»

دقاسم سترګې دحیرانتیا څخه پرانستې پاته شوې ځکه چې بطلیموس د توحید کلیمه ویلې وه. اوهمدا دغه دمسلمانیدو له پاره ثبوت و. مقدس بزرګ دتوحید د کلیمې د لوست نه وروسته په ژبه څه ویل. دهغه مخ د قبلې په لور وو. اوسترګې یې بندې شوې وې. ډیره شیبه تیره شوې وه. قاسم په خپل ځای ناست و اوهغه یې کوت. اوبیا پوره ساعت وروسته مقدس بطلیموس خپلې سترګې پرانستې او د قاسم په کتلو سره یې وخندل. قاسم غوښتل څه ووايي. خومقدس بطلیموس هغه ته په شونډو ګوته کیښوده او دخاموشه پاته کیدو حکم یې ورته وکړ. بیا پورته شو او د لرګې دصندوق لوری ته ورغی او دهغې څخه یو دروند سند را پورته کړ او قاسم ته یې ورکړ.

« دا دقسطنطنیې کونجیګانې دی ، د اوه نیم سوه کالو راهیسې داکونجیګانې دیوه حجازی عرب ځوان دراتلو انتظار کوي. دا په همدې صندوق کې ایښې وې ، دا کونجیګانې د روم هرقل دخپلې مړینې نه مخته دې صندوق کې ایښودې وې ، ټول ددې خبرې څخه بې خبره وو. ان تر دې چې د قسطنطین شهنشاه هم په دې راز باندې ونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهيده. په دې کې د ښار د پخوانيو ديوالونو نه علاوه د شاهي محل د نوم ورکو تاخانو کونجيګانې هم پرتې دي. په دې ځايو کې د پخوانيو روميانو سترې سترې خزانې پرتې دي چې اصلي مالکان يې تاسې اوستاسې لښکر دي.

قاسم په پوره خاموشۍ سره د دې زاړه بطليموس خبرې اوريدلې. کله يې چې دروم دقيصر خبره واوريده نو تکان يې وخوړ. دا دروم همغه پادشاه و چې رسول الله صلى الله عليه وسلم ورته پخپله مکتوب را استولی و. هرقل د ايران د شهنشاه کسرى (خسرو پرويز) په مقابل کې د رسالت ددې مکتوب اودهغه د قاصد ډير درنښت کړی و. په داسې حال کې چې خسرو پرويز دډير خباثت نه کار اخستی و او د رسول الله صلى الله عليه وسلم مکتوب يې په ډيره بې باکۍ سره څيرلی و. زاړه بطليموس اوس د هر قل خبره کوله. قاسم په پوره وجد سره د هغه خبرې اوريدلې. مقدس بطليموس د زمري په پوستکي باندې جوړه شوې مقدسه نقشه هم قاسم ته ور وسپارله. په دې نقشه کې د قسطنطنيې شاوخوا لارې ، کوڅې ، داوبو لارې او درکونه ټول په ډيره ښه توګه انځور شوي وو. په دې نقشه کې دهغو برجونو او دروازو په اړه هم معلومات درج وو چې په زرګونو کاله پخوا جوړ شوي وو.

د قسطنطين شهنشاه د ديوالو دمرمت کولو کار په پوره احتياط سره تر سره کاوه. خو په هغې کې ډير داسې ځايونه تر سترګو کيدل چې د خرابيدو اويا زړښت اثار هم په کې نه تر سترګو کيدل. او دا همغه ځايونه دي چې د بيرون څخه ددرنو تيږو او د دننه څخه دختيو اوخاورو څخه جوړ شوي وو. دوچې لورې ته ، په کوم ځاى کې چې د « سينټ رومانس» دروازه ولاړه ده ، د ښار يو ديوال نه و بلکه يو په بل پسې درې ديوالونه په لړ لړ واټن کې جوړ کړل شوي وو. دننه هم دوه ستر ستر ديوالونه جوړ کړل شوي و ، په دوى کې ، په ۱۷۰ فټه فاصلې باندې يو مضبوط برج جوړ کړل شوی و. ددواړو ديوالونو تر منځه شپيته فټه واټن و. د بيرون له اړخه د ديوالونو تر منځه خندقونه کنل شوي و چې دهر خندق ژوروالی تر سلو فټو پورې رسيده. دداسې خندقونو څخه تيريدل د هيڅ فاتح له پاره شونې نه وو. دغه دريواړه ديوالونه نه سوه کاله مخته لمړي شهنشاه « دويم تيوډوسيس» جوړکړی و. او تر اوسه پورې يې ددښمن د يوشت کلابنديو څخه قسطنطنيه خوندي ساتلې وه. د ټولې قسطنطنې څخه د سترو ديوالونو فاصله نژدې څوارلس ميله جوړيده.

په دې مقدسه نقشه کې پخوانۍ بازنطينی ژبه استعمال شوې وه نو په دې خاطر زاړه بطليموس قاسم ته دنقشې په اړه ټول معلومات ورکړل. قاسم دا نقشه دخپلې سينې سره وتړله. او دپاسه يې پرې فوځی لباس واغوست. دخزانو کونجيګانې يې هم د خپلې ملا سره کلکې وتړلې. اوس نو قاسم د تللو له پاره تيار و. زاړه بطليموس هغه په ډيره مينه اوشفقت سره رخصت کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په بیړه د غلاطه دبرج څخه راکیوت ،کله چی لاندی منزل ته راغی نو ویی کتل چی سهار راښکاره شوی دی ،کله چی دقاسم اسپ قاسم وکوت نو به شړنهار یی پیل وکړ ، دا سهار و او مرغۍ رابیداری شوی وی اوس نو دقاسم منزل سلطانی لښکر واو دقاسم په لاره کی هیڅ خنډ خنډ نه حسابیده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فاتح یلغار

بلاخره د ۱۴۵۳ کال د اپریل په شپږمه سلطان محمد خان د خپلو بهادرو فوځونو سره یو ځای د وچې له لارې د قسطنطنیې د دیوال سره را څرګند شو ، په دې وخت کې د ښار ټولې دروازې بندې وې. او د ښار ګڼ شمیر خلک په دیوالونو راپورته شوي وو او د لرې څخه یې د سلطاني لښکر د راتلو ننداره کوله.

قاسم د تیرو پنځلسو ورځو راهیسې د همدې لښکر سره را روان و ،هغه اوس د خپل پخواني دوست سپه سالار حسن اغا سره په فوځ کې ماموريت تر سره کاوه .د قاسم تر لاس لاندې پخوانيو فوځيانو د قاسم په بيرته راتلو باندې ډيره خوشحالي احساسوله. دا ځل د سلطاني لښکر هر عسکر د فتح يا شهادت شعار له ځانه سره درلود ، د اغا حسن په مخ کې د جهاد ولولې د ورايه څرګندېدلې.

کله چې قاسم سلطان ته ورورسيد نو سلطان د قاسم د استقبال له پاره د خپلې خيمې څخه بيرون راووت. او قاسم يې د اسې په غيږ کې و نيولکه د مدو مدو دوستان چې د جدا کيدو وروسته يو بل په غيږ کې نيسي. قاسم سلطان ته خپل ټول فعاليتونه په تفصيل سره بيان کړل او بيا يې ورته د مقدس بطليموس په اړه راپور ورکړ او مقدسه نقشه يې د هغو کنجيګانو سره يوځای د هغه تر مخ کيښوده چې مقدس بطليموس ورته ورکړې وه. سلطان د خوشحالۍ نه يو ځل بيا راپورته شو او قاسم يې په غيږ کې و نيو ، قاسم سلطان ته د نقشې ټول تفصيلات واورول او د ځوارلس ميله ستر ديوال کمزوري ځايونه يې ورته په نښه کړل ، په هغه ورځ قاسم د سلطان سره پاته شو ان تر دې چې شپه پرې هم تيره شوه او مؤذ ن د سهار اذان ووايه. بله ورځ قاسم ولاړ او د خپلې کورنۍ د غړو سره يوځای شو، د هغه ښځه بي بي حميرا درضا کارو ښځو مشري په غاړه درلوده ، قاسم د حميرا د دې کار څخه ډير زيات خوشحاله شو. د لښکر کوچنۍ او د نوي عمر رضاکاران هر يو عمر او علي هم د خپل جدا شوي پلار په ليدو ډير خوشحاله وو او سمدلاسه راغلل او د خپل پلار څخه را چاپيره شول. کله چې قاسم خپل وريرونه وکتل نو سمدلاسه ورته غزاله هم په ياد راغله ، د حميرا څخه يې د هغې په اړه وپوښتل« حميرا جانې !....غزاله دې په«اورنه » کې چاته پريښې ده .؟» حميرا ورته وخندل او په شرارتي توګه يې ورته وويل « ستا څه فکر دی چې زمونږ لور به هلته په « اورنه» کې د چاسره پاته شوې وي ؟»

د حميرا پلټونکې لهجې قاسم په فکر کې واچوو . هغه حيران پاته و چې اخر هغه شپږ کلنه کوچنۍ نجلۍ به زمونږ پر ځای د چا سره ډيره خوشحاله وي... زه به درته ووايم چې غزاله چيرې ده..؟ .... هغه د غم ځپلې ملکې او د معظم سلطان د دويمې ښځې ملکه سروين په ځانګړې پالنه کې ده...

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم دسینی څخه یو اوږود اوسیلی راووت. اوورته دا یاد شول چی د مرحوم سلطان ځوانی ښځی ملکه سروین چی اوس خو د تتاج خاونده ملکه نه ده خو په سلطانی قصر کی میشت وه ،په ریښتیا هم یوه زړه سوانده او غمځپلی ښځه وه. ځکه چی په همغه ورځ چی سلطان محمد د تاج دپه سرولو وخت و ملکه سروین دخپل تي خوړونکی ماشوم زوی څخه بی برخی شوه ، دهغه زوی یوه ظالم سالار وژلی وو ... قاسم په دی ډیر زیات خوشحاله شو چی دهغی لور دملکی سروین تر روزنی لاندی ده .... هغه ډاډمن شو .قاسم ورغی اودخپل ورور طاهر سره یی وکتل ، بیا دواړو ورونو تر ډیره پوری په خپلو منځو کی د نظریاتوبدلون رابدلون وکړ ، د زاړه عباس لور مریم هم چی اوس د طاهر ښځه وه په رضاکارو ښځو کی شامله شوی وه، بیا قاسم ولاړ او د اهنګر «اربان» سره یی وکتل ، دا همغه شخص و چی په اورنه کی یی د ټولو تر مخه د قاسم سره اړیکی ټینګ کړی وو. د تیرو پنځلسو ورځو راهیسی قاسم دلښکر سره یو ځای را روان و. اونن د ۱۴۵۳ کال د اپریل په شپږمه د سلطان دلښکر سره یو ځای قسطنطنیی ته مخامخ را ورسید.

د بله اړخه ، هغه وخت چی دامیرالبحر بلوط اغلن جنګی جهازونه ابنای فاسفورس ته ورسیدل نودهغوی د استقبال له پاره زوړ عباس دخپلو ملګرو او جهازونو سره یو ځای موجود وو. بلوط اغلن د راتلو سره سم د نارمن بحری جهازونه تر ډیره پوری شاته و تمبول. او په ټوله ابنایی فاسفورس باندی یی ولکه وکړه. اوس نو د ښار په شاتنی سمندری اوبو باندی هم سلطاني بحریی خپله ولکه پوره کړی وه. اروپایی جهازونو ابنای فاسفورس خالی کړ او د مارمورا د بحر په لور و تښتیدل. اوس نو درومیانو له پاره یواځی ددانیال دره پرانستی وه او هغه هم په هغه وخت کی چی دعثمانی بحری بیړۍ کشتۍ په اوبو کی لا په ګشت نه وی مصروف شوی. خو په ګولډن هارن کی ستر وسله وړونکی مسیحی جهازونه تر اوسه پوری موجود وو. د رومی بحریی جهازونو به ټوله ورځ د عثمانی بحریی د جهازونو سره سپک ټکرونه کول. هغوی به کله کله د مارمورا دبحر څخه ابنا ته داخلیدل او عثمانی بحریی ته به یی زیان رساوه او بیا به بیرته تښتیدل.

د ګولډن هارن افسرانو به هم وخت په وخت د عثمانی بحریی سره لاس پنجه اچوله. ددی نه داسی معلومیده چی دقسطنطنی په چاپیریال کی د بحریی ځواکونو تر منځ اصولی جنګ پیل شوی و. دقسطنطنیی په دریم اړخ کی چی ګولډن هارن پروت و لا تر اوسه پوری خاموشي وه.

سلطان خپله شاهی خیمه د ښار مخی ته ، بلکل دسینټ رومانس ددروازی مخامخ نصب کړه. سلطان لښکر ته د پړاو کولو حکم وکړ او دقسطنطنیی کلابندی یی پیل کړه. تر څنګ یی سپاهیانو ته د خیمو د نصبولو حکم وکړ اوپه خپله په خپل سپین اس سپور شو او د قسطنطنیی د دیوالونو د جاج اخستو له پاره یی اوږود چکر وواهه. دسلطان سره په دی دوره کی دهغه نوموړي سپه سالاران ښی او چپ لوری ته موجود وو. هغه د کلابندۍ مختلف حالات تر کتنی لاندی راوړل ، هغه خپل میړنی فوځیان په ځای ځای کی و ټاکل اوپخپله یی د دیوال دکمزورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځایونو په لور دتوپونو دنصبولو حکم وکړ. همدا راز یې د بیل لرونکو سردار را وباله اوهغه ته یې دسرنګونو او لارو د جوړولو حکم وکړ. بیل لرونکو د سلطان دحکم سره سم د انځیرو ونی را وغورځولی او سرنګونو په جوړولو یې پیل وکړ. دوی یو ډول ساباط هم جوړول چې دهغه شاته به سپاهیان پټیدل اودښار مهمو ځایو ته به یې ځانونه رسول. دغو ساباطونو به سپاهیان د غشو او تیږو د ویشتلو څخه هم خوندی ساتل. سپاهیانو به د همدی په کومک سره د ښار په دیوالونو باندی غشي ویشتل.

سلطانی لښکر خیمی ووهلی ، شپږم اپریل و. دسهار څخه تر ماښامه پوری ټول عیسویان دښار په دیوالونو باندی سپاره و او دعثمانی لښکر حالات یې کتل ، د ښار دننه قسطنطین دخپلو سرتیرو په جنګی تمرینو کی مصروف و ، د جینوا سپه سالار جان جستیمانی او دقسطنطنیی سپه سالار ډیوک نوټارس د ښار د ستری دروازی څخه ووتل اود جنګ په تیاریو کی مصروف شول. اوبیا په همدی ورځ د ترکانو او رومیانو تر منځ داسمان سترګو دهلال اوصلیب د جنګ نظاره پیل کړه ،سلطان د پړاو په وخت کی دخپلی وړتیا ثبوت ورکړ اومحاصرینو په ډیره بیړه خپله دمحاصری کړۍ راتنګه کړه یعنی ددیوالونو څنګو ته یې ځانونه ور ورسول. منجنیقان او توپونه یې په مناسبو ځایو کی نصب کړل او د بارودو سره یو ځای یې دتیږو باران پیل کړ.

دقسطنطنیی په داخل کی د پنځم پوپ جان نکلسن نائب کارډینل اسیډرو هم موجود و. دکلابندۍ دپیل کیدو سره سم کارډینل اسیډرو او بطریق اعظم دعیسویانو دمذهبی جذبی د راپاریدو هڅی پیل کړی ، هغوی به خلکو ته د جنګ په لور دترغیب او د شهادت فضایل بیانول ، ټولو سترو سترو پادریانو او بشپانو به وعظونه او نصیحتونه کول. کارډینل اسیډرو په خپله دسپاهیانو لباس وا غوست او د ډیرو ښو عسکرو کمان یې په خپل لاس کی واخست. د ټولو عسکرو او سپه سالارنو څارنه د شهنشاه په لاسو کی وه. د اپریل په اومه د سینټ رومانس ددروازی شاته جان جستیمانی دخپلی اوسپنیزی ډلی دسپرو سره یو ځای ددروازی څخه بیرون راووتلو ته تیار ولاړوو. د لمر د راختو په وخت کی د جنګ دپیلامی له پاره ناکراره عیسوی عسکر دسینټ رومانس دروازه پرانسته او د توپان په څیر تری بیرون راووتل. د راوتلو سره سم دهغوی روزل شوو عسکرو خپل ځانونه منظم کړ ل، او خپل صفونه یې جوړ کړل. دوی په مسلمانانو باندی دحملی کولو له پاره ناکراره و و. دعیسوی لښکرو د راوتلو سره سم د سینټ رومانس دروازه دهغوی تر شا بیرته وتړل شوه اوس نو هغوی د سلطان دلښکرو په مقابل کی په سپین میدان ولاړ وو. مسلمانانو هم خپل فوځ منظم کړ خو پخوا تر دې چې په یوه بل باندی ورپریوځی ،په فوځونو کی د ینی چری د فوځ یو بهادر رامخته شو ، دمیدان منځته راغی ، اوعیسویانو ته یې دمبارزی بلنه ورکړه. دهغه دمقابلی له پاره یو عیسوی ځوان میدان ته راغی ، یو بل ته مخامخ شول ، مسلمان سپاهی عبدالله دخپل دښمن منتظر و. دراتلو سره سم یې خپل مخالف سره ټکر پیل کړ ، د اوسپنو ټکر پیل شو ، دواړو عسکرو خپلی خپلی نعری وهلی ، د عسکرو نه علاوه په دیوالوباندی ناستو خلکو هم د جنګ دا نظاره د ورایه کتله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دواړو ځوانانو یو د بله سره تر ډیره پوری ټکر وکړ خو بلاخره عبدالله د ټکر د پای ته رسولو پریکړه وکړه ،خپلی حملی یی تیزی کړی او رومی عسکر ته یی دخپل ځان څخه دفاع کول ستونزمن کړل په دی اساس هغه وتښتید . دهغه آس د خپل لښکر په لور په منډه ولاړ. دمبارزی دغه لړۍ تر ډیره پوری پاته نه شوه ، ځکه ددواړو خواو عسکرو خپلی خپلی نعری وهلی اویو دبل په خلاف په جنګ کی مصروف شول ، د ښار ددیوالونو څخه دخلکو شور وزوږ راپورته کیده ، عیسوی نجونو به دخپلو فوځونو د ګرمولو له پاره په هغوی اوازونه کول. په همدی وخت کی بهادر جستیمانی پخپله راووت او د مسلمانانو د لښکر په قلب یی حمله وکړه ، هغه دینی چری بهادر فوځیان تتر بتر کړل او د عثمانی بیرغ په لور ور مخته شو . د جستیمانی توره د برق په څیر ځلیده اودهغه یو یو ګذار د عثمانی عسکرو له پاره د هغه میړانه اوبهادری ښووله .سلطان په خپله په یوی غونډۍ ولاړ و او د جستیمانی بهادری یی کتله. دسلطان په مخ باندی د جستیمانی ددی بهادرۍ له پاره د تحسین اوخوښۍ نه ډک جذبات وو .

دقلب په کمزورتیا باندی دنظر پریوتو سره سم اغا حسن خپل خپاره فوځیان بیرته سره را ټول کړل تر څو د جستیمانی په مقابل کی و دریږی. دواړه لښکری تر دوو ساعتو پوری یو دبل سره ښتی وی ، او بیا عیسوی فوځونه د پخوا څخه د جوړ کړل شوی پلان په مطابق شاته و تمبیدل . اودسترګو په رپ کی یی دجنګ میدان خالی کړ . دښار دروازی دخپلو سپاهیانو له پاره پرانستل شوی اوښاریانو دخپلو بهادرو فوځیانو په غاړو کی دګولو هارونه واچول . کله چی ټول عیسوي لښکر ښار ته ننوت نو د سینټ رومانس دروازه بیرته و تړل شوه اورومیان کلابند شول . دقسطنطین قیصر په خپله د دیوال په یوه برج باندی موجود وو . ددیوال نه مخته یو اوږود خندق کندل شوی و اوهغه یی د اوبو څخه ډک کړی و .

دسلطان محمدخان فوځونو د اربان په لاسو د جوړو شوو توپونو په واسطه د ښار په دیوالونو باندی دګولیو ویشتل پیل کړل ، داربان ستر توپ چی ددی جنګ دناوی حیثیت یی درلود د سینټ رومانس مخامخ نصب کړل شوی و .ددی توپ هره ګولۍ دیرش انچه قطر درلود . اربان پخپله ددی توپ دویشتلو دنده درلوده. دبله اړخه د سلطان پیاده فوځ د ساباطونو په کومک سره خپل ځانونه دیوالونو ته ور رسول . خو دخندق په موجودیت کی هغوی نه توانیدل دیوالونه ته ور ورسیږی. په دی وخت کی ددیوالونو د پاسه نصب شوی عیسوی توپونو په مسلمانانو باندی دنیا سور اور ګرځولی وه. سلطان محمد خان پخپله ټوله ورځ د فوځ قومندانی کوله ،دسهار نه تر ماښامه پوری د اس په شا ناست و اویوی لوری بلی ته یی ځغلاوه.

دلمر د پریوتو سره سم ددواړو خواو څخه جنګ بند شو ، دټولی ورځ جنګ ستومانه کړی عسکر بیرته خپلو خپلو ځایوته راغلل . خو هغوی دخپلو ځانو څخه د وسلی د لری کولو پرته بسترو ته ځانونه ورسول. په دی ورځ چی مسلمانو سپاهیانو دښار دیوالو ته د ورسیدو څومره هلی ځلی کړی وی ټولی ناکامه وی . په همدی خاطر

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان محمد خان دمشاورت غونډه را وبلله ،اود خندق څخه د تیریدو مشوره یې تری واخسته. بله ورځ سهار وختی مسلمانانو خندق ځای ځای د ډبرو اوخاورو څخه ډک کړ ، دا دښار نه بیرون خندق و اودومره ژورتیا یې نه درلوده . تر غرمی پوری یې خندق په مختلفو ځانو کی وویشه او دتیریدو لاری یې راپیدا کړی ، په دی توګه عثمانی لښکر د ښار تر دیوالونو پوری ورسید. خو ددیوالو دپاسه یې زور نه رسیده . ځکه دپاسه به عیسویانو په غوړو کی مالوچ لمدول اوبیا به یې اور ورته کاوه اوپه مسلمانانو به یې راشیندل. دغی کار ترکانو ته ډیر زیان ور رساوه . په دی خاطر عثمانی فوځونه مجبور شول تر څو د دیوالونو څخه بیرته شاته شي. دا ورځ هم بی نیله اوبی مرامه تیره شوه.

بله ورځ هم په جوش او جذبی باندی ملبس عیسویانو مسلمانان هیڅ کار ته پری نه ښوول.

اوس نو سلطان یو بل پلان جوړ کړ. هغه د لرګیو مضبوطی تختی یوځای کړی او دهغوی څخه یې ستر ستر مینارونه جوړ کړل. ددی لوړوالی د ښار دديوالو په اندازه و ، د لرګیو ددی مینارونو په سرونو کی یې پاتخی ونښلولی او ورلاندی یې ورته عربی نصب کړی تر څو په اسانۍ سره حرکت وکولی شي. سلطان خپلو بهادرو سپاهیانو ته حکم وکړ چی دا مینارونه دیوالو ته نژدی یوسی اوهلته یې پاتخی د دیوالو سره یوځای کړي په دی توګه به دوی ته د خندق څخه یوپل جوړ کړل شي. ددی ټول کار مسؤلیت اغا حسن په خپله په غاړه واخست ، هغه خپل مینار ان تر دیوال پوری ورساوه او هلته یې د دیوال سره ونښلاوه خو کلابندو عیسوي عسکرو هم پوره وړتیا وښوده ، هغوی دغه مینارونه په سور کی وسځول او په دی توګه عثمانی لښکر د ډیر زیات ځانی او مالی تاوان نه وروسته بیرته شاته راغی. اوپه دی توګه ددی مینارون په واسطه د ښار د نیولو دا ترکیب ناکام شو.

نن د جنګ دپیلامی اوومه ورځ وه ، قاسم بن هشام د څو ورځو راهیسی په لښکر کی نه لیدل کیده. نن چی کله د ټولی ورځی دکاروایی دکتلو وروسته ستړی ستومانه سلطان خپلی خیمی ته بیرته راستون شونو قاسم بن هشام یې منتظر وموند. قاسم هم ډیر ستومانه معلومیده . داسی څرګندیده لکه دکوم ډیر مهم کار څخه چی راستون شوی وی...قاسم ستومانه سلطان ته یو خوشحالونکی خبر ورکړ او ورته یې وویل:

« درونده سلطانه ! زه ستا دحکم په مطابق د تیرو پنځو ورځو څخه په ښار کی وم ، ماته دخپلو سرچینو څخه دا خبر تر لاسه شوی دی چی د نن څخه دوه ورځی وروسته یعنی د اپریل په ۱۵ مه د جینوا نهه ستر جهازونه غله او بارود قسطنطنیی ته را وړي. دوی به د ابنای فاسفورس څخه دجنګ په واسطه را تیریږي او د ګولډن هارن بندګاه ته به ځانونه رسوي.

سلطان دخپل ماهر اوپوه ملګری ددی خبر په اوریدو سره دخوشحالیو نه په کالیو کی نه ځایده. هغه خپل امیر البحر ته سمدلاسه پیغام ولیږه چی هغوی دی هڅه وکړی چی هغه جهازونه سهي او سلامت ونیسي اوبیا په

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځلسم د اپریل همغسی وشول چې قاسم یې اطلاع ورکړې وه ، د جینوا ځلور جهازونه د غلې او بارودو نه ډک ابنایی فاسفورس ته راورسیدل. دا جهازونه د عثمانی جهازونو په نسبت ډیر غټ او ستر وو . امیر البحر اغلن بلوط هڅه وکړه دا جهازونه تم کړي خو د جینوا د جهازونو ملاحان د شهادت د جذبې نه ډک وو . هغوی د ترکی جهازونو کتار مات کړ او بیرون تری راووتل. او ګولډن هارن ته ور ننوتل او ښاریانو ته یې دا ارزښتناکه هدیه په بري سره ور ورسوله.

سلطان ته چې کله دامیرالبحر بلوط اغلن دناکامۍ خبر ورغی نو ډیر په غصه شو، دهمدی غصې په حال کې پورته شو او په خپل اس سپور شو او پخپله د سمندر لورې ته ولاړ. په بری سره دجینوا د جهازونو تیریدل او ګولډن هارن ته ور رسیدل د ښاریانو په زړنو کې نوی روح راتازه کړی و. عوامو ته دا خبر هم ورسید چې تر اوسسه پورې د جینوا پنځه نور جهازونه هم په مارمورا بحر کې موجود دی چې لړه شیبه وروسته به ابنای فاسفورس ته راننوځی. خلکو ددی جهازونو د لیدلو له پار دديوالونو سرونو ته منډی کړي او ډیره ګڼه ګوڼه هلته سره راټول شول ترڅو د جهازونو دراتیریدو نظاره وکړي ، سلطان په خپل آس سپور و اوخپل امیر البحر ته یې سخت احکام ور لیږل. هغه ورته ولیکل چې دغه پاته پنځه جهازونه په هیڅ قمیت پری نږدی چې د ابنای فاسفورس څخه ور تیر شی.

په زرګونو سترګی د سمندر په لورمرکوزی وی ،خلکو وکتل چې کله چې دجینوا جهازونه سمندر ته را ننوتل نوعثمانی بحریې په ډیر زور وشور سره په هغوی حملې پیل کړې ، دهغوی اوږود قطار یې مات کړ اوهغه ټول په یوه ځای کې مخکې وروسته اویا یو دبل سره یوځای و دریدل. عثماني بحریې دځلورو خواو څخه دا جهازونه کلابند کړل او اوسپنه او اور یې پری ور خوشي کړل. کله چې عثماني جهازونو په پوره توګه د جینوا جهازونه تر خپل کنترول لاندی راوستل نوبلوط اغلن خپل جهازونه د مسیحی جهازونو سره یو ځای کړل ، د مسلمانو مجاهدینو دا غوښتنه وه چې هغوی دی په دی جهازونو باندی سپاره شي اودهغوی ملاحان دی یا ووژنی اویا دی یې و نیسی. خو د جینوا جهازونه دومره ستر او لوړ وو چې عثمانی سپاهیان دخپلو ټیټواو کمزورو جهازونو په واسطه هغوی ته ور ونه ختلای شول.

په پیل کی ، هغه وخت چې عثماني جهازونو عیسوی بیړۍ په خپلې کلابندۍ کی راوستی نو لیدونکو سترګو ته دا یقین تر لاسه شوی و چې دا ستر پنځه جهازونه به خامخا ونیول شي. خو بیا یو نا څاپه د ښار د دیوالو څخه هغه وخت شور و غوغا راپورته شوه چې کلابند شوو جهازونو د ترکانو محاصره ماته کړه اوپه ډیره بیړه د ګولډن هارن بندرګاه ته را ورسیدل. سلطان محمد خان دخپلې بحریې دا ناکامی په خپلو سترګو کتله. او ډیر غمګین و. کله چې عیسوی جهازونه د ولکی څخه ووتل نو سلطان زغم له لاسه ورکړ اوسمدلاسه یې خپل آس په اوبو کی ور کیوست. ټوله فضا د قسطنطنیې دخلکو خوشحالۍ ډکه کړې وه ، د جینوا د جهازونو دا فتح د اخلاقی اړخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کلابند شوو خلکو باندی ډیر مثبت اغیز درلود. سلطان د ډیری غصی په حال کی خپل امیر البحر را وباله ، او د ډیری غصی څخه یی په هغه لاس پورته کړ. خو په دی کی دامیر البحر کومه ګناه نه وه. هغه خو دخپلو کوچنیو جهازونو په واسطه د عیسویانو غول پیکره جهازونه کلابند کړی وو. خو د مسلمانانو له پاره هغو جهازونه ته ورختل شونی نه و. خوبیا هم دسلطان دقهر په واسطه امیر البحر نور هم مستعد شو ، ددی نه وروسته هیڅ جهاز دا جرئت نه کاوه چی د ابنایی فاسفورس څخه تیر شي او دمارمورا په بحیره کی ور داخل شي. په دی جهازونو کی چی کوم کومک را غلی و هغه د قسطنطنیی له پاره اول او اخری کومک و. سلطان دکلابندۍ کار په ډیره ښه توګه تر سره کړ. بیا بیا یی حملی وکړی ، بیا بیا یی ناکامی په برخه شوه اوهر څه بی نتیجی پاته شول. د کلابند شوو حوصلی نوری هم لوړی شوی ، هغوی ته د سامانو نو له پلوه هیڅ تکلیف نه و ،هغوی دکلونو کلونو له پاره دکلابندۍ تابیا کړی وه. هغوی دا هیله درلوده چی د هنګری پادشاه « هونیاډی» به خپله ژمنه ماته کړی او د شمال له لوری به حمله وکړی اود قسطنطنیی کلابندی به پای ته ورسوی.

که په دی حالاتو کی دسلطان محمدخان په ځای بل هر څوک وی نو خامخا به یی دا کلابندي پای ته رسولی وی او په خپله لاره به تللی. خوسلطان په خپله اراده کی کلک او په خپل عزم کی راسخ و.دهغه په عزم او استقلال کی هیڅ کمښت نه و اودهغه ارادی د هری ناکامي وروسته نوری هم کلکیدی.

هغه وخت چی سلطان محمد خان د اورنه څخه سفر پیلاوه. نو دخپل ځان سره یی د علماو ، فضلاو اوعابدانو یوه ډله هم راوړی وه ، هغه به دهمدی خلکو د خبرو څخه ګټمن کیده. درویش صفته سلطان مرادخان ثانی دخپل ژوند په اخري شپږو کلنو کی سلطان محمد خان د «ایدین» دعلماو محفل ته لیږلی و . دهمدی نیکو خلکو د صحبت څخه دهغه په عزم او استقلال کی لوړوالی راپیدا شوی و. هغه به د محاصری په دوران کی هم ددی خلکوسره مشوری کولی ، دخپلی لمړنۍ بحری ماتی وروسته د کلابندۍ د لا زیاتی سختیدو له پاره یی یوه ورځ داسی تاریخی فکر په سر کی و ګرزید چی سلطان محمد خان یی د تل له پاره په «سلطان محمد خان فاتح» باندی بدل کړ.

سلطان محمد خان ته دا ډاګیزه شوی وه چی د ابنای فاسفورس دغی برخی کی ،چیری چی اوبه ډیری ژوری دی ، ترکی بیړه په مشکله توګه په عیسوي بیړۍ باندی بریالۍ کیدی شي. په دی خاطر یی پریکړه وکړه چی یو زیات شمیر کشتۍ او ګڼ شمیر بحری جهازونه چی د عیسوی جهازونو څخه کوچنی دی دبندرګاه پاسنۍ برخی ته منتقل کړي. په دی ځآی کی اوبه تنګی دی ، او یونانی ستر جهازونه هم دلته نه دی بریالی شوی ،دبندرګاه پورتنی برخه ګولډن هارن پوری رسیږی او ګولډن هارن ته هیڅ ډول زیان نه رسیږی. د کلابندۍ ټول زور د وچی په لور مصرفیږی. په ځانګړی توګه د سینټ رومانس د دروازی په لور دکلا د سوبی ټول سامان اووسایل را

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولیږي. په دې خاطر د قسطنطنیې خلک د نور خوا و شخه بې فکر اوسي او په همدې یوې لورې خپل دفاعي ځواک مصرفوي.

سلطان فکر وکړ چې که چیرې د گولډن هارن له لورې که په ښار باندې حمله وکړل شي نو د رومي فوځونو توجه به سره وویشل شي او په دې توگه مونږ ته هم د دیوال ماتول او ښار ته ننوتل اسانه شي ،خو د سمندر له لورې حمله هغه وخت شونې ده چې په گولډ ن هارن کې اوسپنیز زنځیر نه واي ، او هلته جهازونه ور ننوتلی شواي. په همدې وخت کې سلطان د خپل ذهانت او استقلال څخه کار واخیست او یو نمونه ی هوډ یې وکړ. د سلطان دغه وړاندیز اغاحسن ، احمد کدک پاشاه ، او محمود پاشا په خیر پوه او تجربه لرونکې سپه سالاران هم حیران پاته کړل. سلطان د یوه ناشوني کار د شوني کولو هڅې کولې.

سلطان وویل چې د ابنای فاسفورس په زورو او بو کې خپل ټول جهازونه گولډن هارن ته ور ننباسي. خو دوی ته به په اوبو کې د تللو په ځای د وچې د لارې تلل په کار وي ، د دې کار له پاره هغه یو ډیر عجیب او غریب وړاندیز وکړ. دغه وړاندیز د نړۍ په تاریخ کې ساری نه لري. هغه پریکړه وکړه چې گولډن هارن ته د جهازونو د ورسولو له پاره به لس میله واټن په وچې وهل کیږي. د دې له پاره د ابنای فاسفورس د غربي ساحل څخه جنگي جهازونو وچې ته راوړل کیږي او بیا به دغه جهازونه د یوې سختې غرنۍ او تیږلوړه لارې نه د گولډن هارن شمالي غاړې ته رسول کیږي او هملته به په گولډن هارن کې ځای په ځای کیږي. د وچې دا لاره نژدې لس میله واټن درلود. سلطان د روان کال د جمادي الاول خوارلسمه شپه چې په پوره توگه د سپوږمۍ په رڼا باندې روښانه وې و ټاکله. هغه حکم وکړ چې ان تر گولډن هارن پورې د لرگیو تختې و غوړوې. دا د سلطان یو عجیب وړاندیز او د هغه محیر العقوله تجربه وه. سلطان د دې کار د پای ته رسولو له پاره همدا یوه شپه ټاکلې وه ، د هغه د حکم سره سم په دغه لس میله واټن کې د لرگیو تختې و غوړول شوې ، د دې تختیو د پاسه یې غوړي واچول. د دغوړوالي په واسطه دا تختې پخپله یو سمندر وگرزید .

د ښار د دیوالونو څخه ټوله ورځ سیل کونکو د سلطان عسکر کتل چې د لرگي تختې غوړوي او یو ځای کوي یې. خو هغوی حیران و چې اخر مسلمانان د دې څخه څه ډول کار اخستل غواړي ؟ د شپې درا ختلو سره سم مسلمانو سپاهیانو خپلې ۸۰ جنگي کشتۍ او جهازونه را ښکودل او د لرگیو په تختیو یې ور وخیژول ، کله چې د دې اتیاو جهازونو ټرین په تختیو باندې سپور کړل شو نو په زرگونو عسکرو هغوی ټیله کولې. په دې شپه د هوا څپو هم د مسلمانو عسکرو سره پوره مرسته کوله ، په دې اساس د جهازونو ملاحانو بادبانونه پرانستل. د جهازونو د دې ټرین د پر مخ بوتلو له پاره د انسانانو نه علاوه حیواناتو هم خپله ونډه تر سره کوله. لاره اوږده او ډیره سخته وه ، د سپوږمۍ رڼا هرې لورې ته خپلې وړانگې غوړولې وې ، په دې سپوږمیزه شپه کې هرې لورې ته شور ماشور ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخوشحالۍ ناری او فوځی سندری په دیوالو ناستو عیسوی عسکرو اوریدی. او په دی سوچ اوفکر کی حیران و چی اخر مسلمانانو دکوم کار له پاره ملاتړلی ده.

پخپله قسطنطین هم دیوال ته راغی او دمسلمانانو ددی کار نظاره یی وکړه ، هغه دعثمانی فوځ د باجو غږ اوریده. خو ددی نه زیات په نور څه نه پوهیده. خومسلمانانو خوشحالی کوله. ټوله شپه دغو اتیا جهازونو سفر وکړ او دقسطنطنیی عیسویان تر اخری وخته پوری هم هیڅ و نه پوهیدل ، بلاخره د سهار رڼا د دی ستر راز څخه پرده پورته کړه ،په دی وخت کی دسلطان لښکر اتیا جهازونه او درنه توپخانه په ګولډن هارن کی ځای په ځای شوی وه.

کله چی دقسطنطنیی خلکو د سلطان دلښکر اتیا وسلوال جهازونه اودرنه توپخانه په ګولډن هارن کی وکتله نو دښاریانو ساه ګانی و دریدی....دا څه شوی دی ؟...دوی خو یا ناشونی خبره شونی کړی ده.... دقسطنطنیی خلکو په خپلو سترګو باور نه کاوه ، هغوی دا هم وکتل چی عثمانی فوځونو د دیوال تر څنګ یو پل هم درولی دی اوخپل توپونه یی په مناسبو ځایو کی نصب کړی او ددیوال دی لوری ته یی د ګولیو د ورولو له پاره هم ځانونه تیار کړی دی. عیسویان ډیر وارخطا شوی و ، د قسطنطین څومره جهازونه چی په ګولډن هارن کی موجود و ، هغوی ټول د زنځیر تر څنګ په یوه لیکه کی ولاړ و ترڅو پردی جهازونه دننه را داخل نه شي.کله چی دقسطنطین جهازونو دعثمانی بحری بیړۍ جهازونه په ګولډن هارن کی وکتل نوپرهغوی دحملی کولو له پاره رامخته شول. خو سلطان محمد خان د بندرګاه دواړو غاړو ته خپله توپخانه نصب کړی وه. عثمانی توپخانی په عیسوی جهازونو باندی ګوله باری پیل کړه او هر جهاز به چی مخی ته راته نو هغه به یی دهمدی ګولیو په واسطه په اوبو کی غرقاوه. د اربان توپونو سخته ګوله باری کوله اوهر لوری یی ګولۍ ویشتلی. دا د جنګ هغه اساس نقطه وه چی توپونو په کی ډیر بنسټیز اوپریکنده رول و لوبوو. په دی توګه د سمندر له لوری دحملی په واسطه عیسویان محبور شول چی خپل فوځ ځواک سره وویشي. دګولډن هارن اوبه ډیری ژوری نه وی. په دی اساس عثمانی جهازونو په ډیره اسانۍ سره هغه استعمالولی. سلطان په ګولډن هارن باندی دیوه پل د جوړولو حکم وکړ اوپه دی توګه یی دښار شمالی دیوال هم د سختی کلابندۍ لاندی راوست ږ

اوس نود ۱۴۵۳ کال د مئ دمیاشتی څلور ویشتمه ورځ وه. په همدی ورځ قسطنطین سلطان ته پیغام ولیږه: « ته چی پرما څومره خراج ټاکل غواړی زه یی ورکړی ته تیار یم. ما خپل باجګذار وګرزوه اوقسطنطنیه ماته پریږده»

خو اوس سلطان په دی ډاډمن شوی و چی هغه به ښار سوبه کوی. په دی خاطر یی قسطنطین ته ځواب ولیږه چی: « که چیری ته اطاعت قبلوی نوتاته به دیونان جنوبی برخه درکړل شي خو زه به په اسلامی دولت کی دقسطنطنیی د یوځای کیدو پرته بیرته ستون نه شم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان په دی پوهیده چی ترهغی چی دقسطنطنی عیسوی سلطنت چی دعثمانی سلطنت تر منځ خنډ ګرزیدلی دی ، په خپل ځای پاته وی نو په ګواښونو او خطرونو کی به کوم کمښت نه راځی. هغه دقسطنطین اودهغه څخه د پخوانیو قیصرانو د شرارت څخه پوره خبر و . او بیا خو اوس د قسطنطنیی په سوبه کی ډیر کم وخت پاته و. په دی خاطر د قیصر قاصد د سلطان دخیمی څخه نامراده اوناکام و ګرزید. په دی وختو کی د وچی له لاری هم یو پر بل سختی حملی پیل شوی وی ، خود قسطنطنیی پر هغو دیوالونو چی د زرکالو راهیسی یی دهر ډول دښمن څخه دغه ښار خوندی ساتلی وه د عثمانی حملی کوم اثر نه ښکاریده. عثمانی توپونو د دیوالو په دواړو غاړو باندی په پرلپسی توګه ګوله باری کوله ، بلاخره د اوو ورځو پرلپسی ګوله باری نه وروسته دقسطنطنیی ددیوالونو په دری ځایو کی درزونو راپیدا شول.

هغه دیوالونه چی د پیړیو پیړیو راهیسی یی په پوره ځواک سره دهر دښمن مقابله کړی وه دعثماني توپونو په مقابل کی تم نه شول او په ځای ځای کی وشکیدل.... اوبیا داسی وخت هم راغی چی د سینټ رومانس ددروازی تر څنګ څلور واړه برجونه دتوپونو د ۳۰ انچه ګولیو په مقابل کی تر ډیره و نه دریدل او په ځمکه راپریوتل. اوس نو سلطان محمد خان ته خپل اخری بری تر سترګو کیده (ګبن)

سلطان قسطنطین ته پیغام ولیږه چی که چیری هغه دغه ښار په امنناکه توګه ورته حواله کړی نو دښاریانو ژوند ته به هیڅ ډول زیان نه ور رسیږی. ددی ترڅنګ به د موریا حکومت هم ده ته ورحواله کړی. خو قسطنطین دا وراندیز و نه مانه . هماغه و چی سلطان محمدخان په خپل لښکر کی اعلان وکړچی دمئ په ۲۹مه به اخری اوپریکنده حمله کیږی .ددی نه مخته په ۲۸ دمئ سلطان یو ځل بیا خپل فوځ کی اعلان وکړ چی سبا سهار به د هره اړخه په ښار حمله کیږی ، فوځ ته به دښار د تاج او تاخت له پاره اجازه ورکول کیږی. خو سرکاری املاکو ته به ځوک زیان نه ور رسوي ، ددی نه علاوه هیڅ عثمانی سپاهی به ، امن غووښتونکو ، وسله غورزونکو ، زړو ، کوچنیانو ، ښځو او ....ته زیان نه ور رسوی. ددی خبر سره سم دمسلمانانو په لښکرو کی دخوشحالۍ څپی خپری شوی او دتکبیر غږونه پورته شول.

دبله اړخه په شاهی قصر کی قسطنطین خپل سپه سالاران ، دحکومت مسؤلین ، قومی مشران ، مذهبی مشران ټول راټول کړل اویوه غونډه یی جوړه کړه ،هغه ته ډاګیزه شوی وه چی سبا سهار مسلمانان یوه هر اړخیزه حمله کوی. په دی خاطر یی ښاریانو ته تر اخری ساعته پوری د جنګیدواو دفاع حکم وکړ. پخپله یی هم په ډکی مجمع کی په خداوند یسوع مسیح باندی سوګند یاد کړ چی دخپلی وینی د اخری قطری پوری به دترکانو په مقابل کی جنګیږی. دغونډی د پای ته رسیدو سره سم ټول سالاران راپورته شو او داخری معرکی له پاره یی ځانونه تیارول پیل کړل. قیصر ددی غونډی د پای ته رسیدو څخه سمدلاسه وروسته ایا صوفیا ته راغی اوپه خپل اخری عبادت کی مصروف شو . په ای صوفیا کی په هر پادری باندی ویره اوخوف سپور شوی و ،قیصر دعبادتځای څخه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

فارغیدو وروسته خپل ځای ته ولاړ، هلته یې دڅو لمحی ارام نه وروسته په آس پښه واړوله اودسینټ رومانس په لور راغی ، دلته دکلابند شوو لخوا سخته حمله شوی وه.

عثمانی فوځ هم ټوله شپه په ذکر و عبادت کی مصروف وو . پخپله سلطان محمد خان دسهار د لمانځه څخه د فاریغیدو وروسته د علماو اوروحانیونو غونډی ته ورغی اودخپلی اخری حملی دبریا له پاره یې تری دعاوغوښته. په دی غونډه کی دسلطان پیر « ایدنی رحمة الله» هم موجود وو. دغه پیر داخری حملی دبری له پاره ددعاکولو په نیت ځانته خیمه درولی وه ، دخیمی بیرون یې یو ساتونکی درولی و تر څو څوک یې مزاحم نه شي . په دی توګه د سلطان مرشد په خپله په دعاو کی مصروف وو. سلطان د لمر دراختو نه مخته د خپلو فوځونو لیکی سمی کړی ، اوهغوی ته یې یو په زړه پوره تقریر وکړ.

« نن به مونږ د ماسپښین لمونځ په ایاصوفیا کی اداکوو.»

سلطان د خپلی وینا د ختمولو وروسته خپلو سالارانو ته دحملی کولو حکم وکړ. نن د **۱۴۵۳** کال د مئ د میاشتی **۲۹** مه ورځ وه ، عثمانی فوځونو د مختلفو اړخونو څخه حمله وکړه ، توپونو او منجنیقونو دښار په دیوالونو ګولۍ ورولی ، دیوالونه ځای په ځای سوری شوی وو . خودحملی ډیر زور دسینټ رومانس ددروازی په لور و . عثمانی فوځونو په ځای کی د خندقونو څخه تیر شول ، هغوی دخندقونو دپاسه پاتخی کیښودی ، کمندونه یې واچول اوپه دی توګه د لمر د راختوسره سم د وینو اواور دا پریکند جنګ پیل شو . دسینټ رومانس دیوالونه لا دپخوا څخه د ترکانو په توپونو سوری سوري شوی و. په دی اساس مسلمانو سپاهیانو ددیوالونو د همغه درزونو څخه ګټه پورته کړه اوښار ته دننوتلو هڅه یې وکړه . خو هر ځل به دهغوی هڅی دسختی مقابلی سره مخامخ کیدی . دعثمانی فوځونو بهادرو څو ځلی د لویدلو برجونو او ددیوالو د درزنو څخه دتیریدو هڅی کولی ، خوهلته دننه د جستیمانی اونورټاس فوځونو، دقسطنطنیی عامو ښاریانو ، ان ښځو اوکوچینانو دخپلو ځانو څخه دفاع کوله ،هری لوری ته همدا حال و .... د سمندر او وچی دواړو څخه په یوه وخت کی سختی حملی روانی وی ،یو عجیب اوحیرانونکی قیامت و . یو اړخ هم د تسلیمۍ له پاره تیار نه و ، قسطنطین په خپله په اس ناست و او د سهاره تر غرمی یې دخه خوړلو څښلو پرته منډی ترړی وهلی ، جان جستیمانی توری کارولو داسی مهارت ښوده چی سلطان محمد ورته په خپله ګوته په خوله و.اوبی اختیاره یې دا خواهش کاوه چی کاشکی دا شخص زما په فوځ کی وای.«عثمانی دولت» ... تر غرمی پوری دعثمانی دولت یوعسکر هم ښار ته ورداخل نه شو . عیسویانو دخپل مرکز د خوندی ساتلو له پاره حیرانونکی شجاعت تر سره کاوو. هر سپاهی به دخپل ځان په قیمت دفاع کوله . هر ځل به یې د ترکانو حملی درولی ، توری د تورو سره جنګیدی ، ترکی عسکر به د عیسوی عسکرو د وژلو اویا پخپله دشهید کیدو ....وروسته ددیوال څخه راغورزیدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوسلطان محمد خان د خپلو لمړنیو ناکامیو څخه ناهیلی شوی نه و . په پوره عزم سره را پورته شو او د ښار ددیوال څنګ ته ورغی ، دوه رکعته لمونځ یی په جمعه وکړ ، دزمکی هغه برخه چی سلطان اودهغه ملګرو په کی لمونځ ادا کړ دتل له پاره د« فاتح د لمانځه ځای» په نامه مشهوره شوه .(جهان دیده) .... بلاخره سلطان د خپل نازولی فوځ ینی چری زرکسیزه ډله له ځانه سره کړه ، ددی ډلی په لمړی لیکه کی اغا حسن ، عبدالرحمن ، اوریاض بیګ په څیر تجربه لرونکی عسکر شامل و . تردی وخته پوری یونانی اورومی عسکر پوره ستومانه شوی وو . په هغوی کی د تازه حملو تاب نه وپاته. ددی تازه مهم د روانیدو نه مخته سلطان خپل پیرته یو قاصد ور ولیږه او ورڅخه یی وغوښتل چی ځانګړی دعا ورته وکړی. ځکه سلطان اندیښمن و چی که نن قسطنطنیه فتحه نه شی نوبیا به هیځکله هم فتحه نه شي. ځکه چی نن حمله کونکو خپل ټول توان په کار اچولی و . کله چی دسلطان قاصد هلته ورغی نو ساتونکی هغه منه کړ خو عثمانی وزیر ساتونکی ته په قهر شو او ورته یی وویل چی هغه به پیر ته دسلطان پیغام هرومرو ور رسوی.

ددی خبری سره سم هغه خیمی ته ور ننوت ویی کتل چی پیر په سجده پروت دی او دعا کوی. دعثمانی وزیر په کتلوسره یی سر راپورته کړاو ورته یی په خندا کی وویل چی ورځه قسطنطنیه فتحه شوه ...(تاریخ اسلام).

عثمانی وزیر ته د دی بزرګ په خبرو باندی باور را نه غی اوبیرته یی منډی کړی. خو د هغه بزرګ د خیمی څخه د وتلو وروسته یی وکتل چی د ښار په دیوالونو باندی داسلام بیرغ رپانده دی . په حقیقت کی هغه وخت چی سلطان خپل پیر ته دا قاصد ور لیږه نوهغه وخت ډیر نازکه وه . اوبیا په دی وخت کی ددیوال هغه برخه د سلطان تر مخه وه یوناځاپه را پریوته او د راپریوتو سره سم خندق ډک شو اوښار ته د ور ننوتلولاره پرانستل شوه . د بله اړخه بحري فوځ هم په همغه وخت کی په یوه ستر برج باندی ولکه وکړه اوسلطانی بیرغ یی پری نصب کړ. ددی بیرغ د پورته کیدو او د دیوال د راپرزیدو وروسته سلطان اودهغه ملګری چی په سر کی یی اغا حسن شامل و ښار ته ور ننوتل. خو عیسویانو تراوسه پوری خپله ماتی نه منله . په همدی وخت کی قسطنطین ته یو ډیر ژور زخم دا راپیداشو چی دهغه دجنګ نازولی جستیمانی سخت زخمی شو او اوجنګ میدان یی پریښود . سلطان په همداسی وخت کی حمله کوله چی حستیمانی دخپلو ملګرو سره لاره پری ایښی وه. اوپه دی توګه یی ښار خپلو دښمنانو ته حواله کړی و. قسطنطین د جستیمانی دتم کولو له پاره ډیری هلی ځلی وکړی و خو هغه د مسلمانانو دتورو څخه ویریدلی و . هغه سمدلاسه د بندرګاه په لور ولاړ. دهغه د تللو سره سم په عیسویانو کی کمزورتیاوی راپیدا شوی ،په دی وخت کی قسطنطین په خپله قومنده په لاسو کی واخسته. خو دیني چری حمله ډیره سخته وه ، عیسویانو یی مقابله ونه شوه کړای.

دینی چری سردار اغاحسن په ډیره میړانه دخپلو ملګرو سره یو ځای په دیوال ور وخوت ....قسطنطین اودهغه ملګرو هڅه وکړه چی اغا حسن شاته و تمبوي. په دی وخت کی ددغو دری مسلمانانو دمقابلی له پاره سل کسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

عیسویان راغلل ، خو اغا حسن د پایلونه بی پرواه د قسطنطین په فوځونو کی خپله توره وچلوله. په دی وخت کی داغا حسن وجود زخمی زخمی شو. بلاخره یی دزخمونواوزیاتی وینی له لاسه هملته دشهادت کلیمه ولوسته او ځان یی خالق ته وسپاره ...... په دی جنګ کی دینی چری د دیرشو عسکرو څخه اتلس شهیدان شول. خو دانور بریالی شول ځکه دهغوی شاته نور ترکی فوځونه ور ورسیدل ، اوس نو حمله کونکی دهره اړخه ښار ته ور ننوتی و. هری لوری ته دعیسوی فوځیانو جسدونه پراته وو. اوس دښار په ستر دیوال باندی سور هلالی بیرغ رپانده وو.

قسطنطین چی تر اوسه پوری په پوره زړه ورتیا سره جنګیده دخپلو ډیرو مخلصو ملګرو په دلاسه ورکولو سره یی هیلی له لاسه ورکړی اوپه لوړ اواز یی وویل چی:

« ایا کوم عیسوی شته چی ماپخپلو لاسو ووژنی...؟ ایا کوم عیسوی شته چی ماپخپلو لاسو ووژنی؟»

خو کله چی دروم اخری قیصرته کوم ځواب پیدا نه شو نو بیا یی د روم د قیصر لباس د ځانه لری کړ اودعثمانی فوځ په سیلاب کی ورګډ شو او دیو سپاهی په څیر په پوره میړانه و جنګید او ووژل شو.... په دی توګه دهغه دمرګ نه وروسته یولس سوه کلنه بازنطینی پادشاهی هم له منځه ولاړه ....ددی پادشاهی پیل دقسطنطین له خوا شوی و او اخریی هم قسطنطین و. اوددی نه وروسته .....دقیصر لقب یو تاریخی داستان پاته شو. دعالمیانو دسرور دا ارشاد پوره شو چی فرمایلی یی وو ....«اذا هلک قیصرا ، فلاقیصر بعده ...»

څو شیبی وروسته قسطنطنیه د فاتحینو دلښکرو څخه ډکه شوه ، دعیسویانود مدافعت جوش د منځه ولاړ او حالات ارام شول. عثمانی فوځونو خپلی توری په نیامو کی کیښودی ، سلطان محمد خان دخپلو ملګرو سره یوځای په خپل اس سپور د دیوال د لویدلی برخی څخه راتیر اوښار ته راننوت اوځان یی دایا صوفیا چرچ ته ورساوه. دلته هغه ستنی ته چی د ترکانو ماتی یی ورسره تړلی وه په زرګونو عیسویانو پناه اخستی وه ورغی.

کله چی دسلطان آس دی ستنی ته ورسید نو په زرګونو عیسویانو خپل سرونه راپورته کړل اودا سمان په لور یی کتل چی هغه اسمانی فرشته به توره په لاس راکیوزی او ترک سلطان به دخپلو ملګرو سره یوځای ددی ځایه باسی او دماتی سره به یی مخ کوي، خو سلطان محمد خان دهغی ستنی څخه ور تیر شو اود ایا صوفیا دروازی ته ورغی ، په دی وخت کی نه کومه فرشته د اسمانه راښکته شوه او نه درومیانو ماتی په فتحه بدله شوه. په کلیسا کی را ټول شوی خلک په اخری وختوکی دغیبی کومک منتظر وو. ان تر دی چی ددی کلیسا په اړه دغه توهماتی عقیده دسلطان په لاسو د تل له پاره په خاورو بدله شوه.

نن هغه سلطان محمد خان نه و ....بلکه « سلطان محمد خان فاتح» و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم بن هشام هم د سلطان سره یوځای د ایاصوفیا تر مخه د خپله اسه کوز شوی و ،هغه ددی نه مخته هم ځو ځلی دلته راغلی و. لا تراوسه سلطان همدلته د ایاصوفیا په دروازی کی و چی قاسم په ډیره بی صبری سره ایا صوفیا ته ور ننوت. د چرچ په هال کی دهغه پیژندونکی راهبانی او پادریان سره را ټول شوی و. ټول قاسم ته په حیرانتیا سره وکتل او دهغه په فاتحانه راننوتلو سره یی سرونه ټیټ کړل. خوقاسم غوښتل سوینا ته ځان ورسوی. هغه ته سوینا هیچری هم تر سترګو نه شوه. په منډه پاس منزل ته ولاړ. او په بیړه یی ځان د سونیا خونی ته ورساوه.

کله یی چی د سونیا دکوټی دروازه پرانستله نو بی اختیاره یی آه وویل ....ځکه سونیا دخپلی کوټی په منځ کی پرته وه ، دهغی په ګیډه کی یو توره ننویستل شوی وه. د سونیا وینه په فرش باندی بیدله. سونیا په وینو کی لت پت وه خو خپلی سترګی یی د دروازی په لور نیولی وی ،،،

قاسم ورمنډه کړه او سونیا ته یی ځان ور ساوه. خو هغه مړه شوی وه. دهغی سترګی پرانستی وی اوهغه د وعدی په مطابق اوس هم دقاسم منتظریوی. قاسم دهغی په سترګو باندی لاس کیښود او په لوړ اواز یی انا لله و انا الیه راجعون وویل. قاسم دحالاتو څخه داسی وانګیرله چی سونیا په خپله خپل ځان نه دی وژلی بلکه هغه وژل شوی ده . دهغه ذهن د شاګال په لور ولاړ او فکر وکړ چی دا دهمدی مکروه انسان کار دی. دقاسم په سترګو کی د شاګال انځور راګرزیده اوسترګی یی د وینو نه ډکیدی.

سلطان محمد فاتح دخپلو ملګرو سره وعده کړی وه چی دماسپښین لمونځ به په ایا صوفیا کی کوی .په دی اساس سمدلاسه د ایاصوفیا د هال څخه چوکۍ لری کړل شوی اوپه ایا صوفیا کی دسلطان محمد د الله اکبر اواز پورته شو. سلطان اودهغه ملګری د الله په دربار کی په سجده پریوتل. په دی وخت کی په ایا صوفیا کی د زرګونو عیسویانو او پادریانو د سترګو څخه اوښکی روانی شوی ، دلمانځه څخه د فاریغیدو وروسته سلطان خپلو جنګیالیو ته حکم وکړ چی ولاړ شي اود قسطنطین لاش ولټوي ،....قسطنطین هلته د سینټ رومانس په دروازه کی د جنګ په جریان کی وژل شوی و. هلته د ډیرو لاشونو تر منځه دقسطنطین لاش وموندل شو چی په جسم یی یوازی دوه زخمونه وو. دسلطان سپاهیانو دقسطنطین سر پری کړ او د سلطان مخی ته یی راوست اوپه دی توګه د قسطنطنیی فتحه مکمله شوه .... بله ورځ سلطان دقیصرانو شاهی محل ته ورغی ، وبی کتل چی په دی پراخه محل کی هیڅ نوع حرکت نه شته. کله چی سلطان دا ورانی ویجاړی وکتلی نو بی اختیاره یی دا شعر له ځانه سره زمزمه کړ.

پرده داری می کند برقصر کسری عنکبوت

چغد نوبت می زند برګنبد افراسیاب (عثمانی دولت)

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې جنګ کې د مسلمانانو په لاسو څلويښت زره عيسويان وژل شوي و. او شپيته زره عيسوي عسکر په بند کې اچول شوي و . دقيصر دکورنۍ هيڅوک هم و نه نيول شول ځکه هغوی ټول په تيښته بريالي شوي وو . ډير يې ايټاليې او يو شمير نورو اروپايي هيوادونو ته تښتيدلي وو. دقيصر يو لمسی څو ورځې وروسته مسلمان شو اوهملته په قسطنطنيه کې واوسيد. بلاخره ددې کورنۍ نوم اونښه ورکه شوه.

د شاهي محل دکتلو وروسته سلطان هلته داس ځغلولو په ستر ميدان کې خپل لښکر را ټول کړ اود شکرانې لمونځ يې ادا کړ. (هيپوډ روم) يوائې د اس ځغلولو ميدان نه وی بلکه دلته به د نوو پادشاهانو دتاج د په سرکولو اعلان هم کيده. همدلته به فاتحو جنرالونو خپله جشنونه جوړول. همدلته به مجرمانو ته سزا ورکول کيده او منحرف عيسويان به په کې سوزول کيده. په تاريخ کې څو ځله دحکومت پر خلاف بغاوتونه دهمدې ميدان څخه پيل شوي و. معلومه نه ده چې دا ميدان به څو ځله دانسانانو په وينو خړوبه شوی وي،

په هيپوډ روم کې درې ستنې نصب شوی وی ، لمړی يې دمسيح نه مخته په څلورمه پيړۍ کې بله يې په پنځمه عيسوی پيړۍ کې اودريمه يې په لسمه عيسوي پيړۍ کې. داستنې ددرې بازينطيني شهنشانو له اړخه د يادګار په توګه نصب کړل شوی وی ، سلطان محمد خان فاتح د تر ټولو کوچنۍ ستنې تر څنګ خپل دربار جوړ کړ. په دی ستنی باندی ددريو اژدهاو انځورونه کندل شوي و. کله چې سلطان دا انځورونه وکتل نو دخپله ځايه راپورته شو اودخپلو جنګي غشو په واسطه يې دهغې ازدهاو سرونه ور پرې کړل.

په هيپوډ روم کې دسلطان دربار جاري و ، هغه نوی احکامات ورکول ، په دې ميدان کې دسلطاني فوځونو اومسلمانانو نه علاوه په زرګونو عيسويان هم موجود وو . نن دقسطنطنيې خلک دخپل نوی پادشاه دکتلو له پاره راغونډ شوی وو. عثماني فوځ د پرون راهيسی په ښار کې امن وامان قايم کړی و ، سلطان اعلان کړی و چې دقسطنطنيې دښاريانو هرڅه په امان او محفوظ دی. همدا علت و چې نن د مفتوح قوم هر کس په ويره ويره تر دی ځايه راغلي و .

قاسم بن هشام دسلطان دربار ته لږ څه ځنډن راغلی و . هغه ټوله ورځ په بندرګاه کې ګرزيده. هغه ته د شاګال د پيدا کيدو له پاره يو تيز بحری جهاز او څوکسه عسکرو ته اړتيا وه . خو تر ماسپښينه پوری قاسم کومه پريکړه نه وه کړې ،په حقيقت کې هغه اوس دقسطنطنيې څخه وتلای هم نه شو. ځکه سلطان هر وخت هغه ته اړتيا درلوده . خواوس قاسم پتيبلی وه چې د مارسی دپيدا کيدو له پاره به د سلطان سره نيغ په نيغه خبره کوي. اوبيا به په دی مشن باندی دسلطان د اجازی سره سم کار کوي .دقاسم کورنۍ هم همدلته په قسطنطنيه کې مقيم شوی و . دهغه خلک چې خپل کورونه يې پرې ايښې و دهغوی په کورونو کې د مسلمانانو کورنۍ ځای په ځای شوی وی. حميرا هم ورسره همدلته يو ځای وه . خو قاسم غوښتل د مارسي لټون وکړي. قاسم د هيپوډروم ميدان ته راغی...اونيغ د سلطنت د عمايدينو ټولی ته ور روان شو ، تر اوسه هغه څو قدمه اخستی و چې يو ناڅاپه ودريد. هغه ته يو پيژندل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوی خیره مخته راغله اوهغه مقرون وو . دا هغه یونانی سالار و چی قاسم ورسره د ماهی نیونکو په کلی کی لاس و گریوان شوی و . ځکه همدی مقرون روزی تبنتولی وه او بیا قاسم دروزي دپیدا کولو له پاره په یونانی عسکرو حمله کړی وه. مقرون په عام لباس کی و اودعامو کلیوالو خلکو په څیر یی په سر ټوټه راتاوه کړی وه. هغه ته د مقرون په څیری کی یو ډول تجسس پیدا شو ، داسی معلومیده چی هغه په چا د لټی پسی دی. مقرون دسلطانی غونډی څخه بی پرواه دقسطنطنیی په خلکو کی گرزیده. هغه د یوه یوه شخص مخ ته کتل. دقاسم شبړم حس رابیداره شو په دی خاطر یی دسلطاني دربار په لور د تللو په ځای دمقرون په لور مخه کړه.

مقرون تر ډیره وخته پوری دچاپلټنه کوله.دحالاتو څخه یی داسی ډاگیزیده چی په بیړه کی دی خوکله یی چی خپل مطلوبه کس پیدا نه کړ نوبیا د غونډی څخه ووت.قاسم یی تر شا شو ، مقرون پیدل روان و اوقاسم په زړه کی دعا کوله چی همداسی پیدل ولاړ شي. ځکه که مقرون په اس باندی سپور شوی وی نوبیا قاسم هغه نه شو تعقیبولی. مقرون د ښار دکوڅو څخه ووت او دشرق په لور روان شو ، دی لوری ته دښار ابادی کمه وه. ځکه چی په دیوال کی کومه ستره دروازه نه وه. دادقسطنطنیی شاتنۍ برخه وه. مقرون د اوږدی فاصلی وروسته دشمال شرق په لوری کنډراتو ولاړ. دقاسم تجسس نور هم زیات شو. په دی پوه شو هرومرو کومه خبره شته....او خبره هم د راز ده... قاسم د مقرون اوخپل ځان ترمنځ دومره واټن پرېښود چی مقرون د تعقیب احساس ونه کړی.

بلاخره قاسم ته یو مات اووران ویجاړ عمارت تر سترگو شو، دا دکوم پخوانی چرچ عمارت و . دعمارت په دروازی باندی صلیب نصب کړی شوی ، مقرون همدی کنډر شکله عمارت ته ور ننوت. قاسم چی وکتل مقرون هغه زوړ عمارت ته ور ننوځی نو لږ څه گرندی شو، ځکه هغه غوښتل وپوهیږی چی مقرون دلته د چا سره د کتلو اود څه مقصد له پاره ورغلی دی ، قاسم په ډیره منډه ځان د چرچ عمارت ته ورنژدی کړ.

دقسطنطنیی داسیمه د سترو ستر غونډیو د یوی لړۍ څخه جوړه شوی وه . اودا کنډر شکله چرچ په همدی غونډیو کی پروت و. قاسم نیغ چرچ ته د ورننوتلو په ځای د چرچ خواته وگرزید او دشا له لوری چرچ ته راغی .دچرچ شاته هم یوه دروازه وه. خو دا دروازه بنده وه ، قاسم دروازی ته ورنژدی شو او د دروازی د سوریو څخه یی ددننه ځای اندازه واخسته. هغه ته د وچو پاڼو او دغښو دجالو پرته نور څه تر سترگو نه شول.....هغه حیران شو چی مقرون چیری ولاړ. قاسم رامنډه کړه او د نیغی لاری څخه چرچ ته راغی.توره یی را وویسته اودهر ډول حالاتو له پاره یی ځان تیار کړ.

قاسم په ډیر احتیاط سره چرچ ته ورننوت. خودلته هیڅوک هم نه وو. دا ډیر کوچنی چرچ و ، قاسم هلته په وچو پاڼو باندی پښی اینښودی او ددیوال تر څنگ ولاړ خو دغه چرچ دیوی ستری غونډۍ سره نښتی و .....یعنی د چرچ دروازه د غونډۍ لوری ته پرانستل کیده. قاسم په احتیاط سره دروازه پرانسته او هلته یی دیوی حجری په کتلو حیرانتیا احساس کړه خو هغه حجره هم خالی پرته وه. هغه دمقرون پسی گرزیده خو دمقرون درک نه و

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلوم. دا کوچنۍ حجره په حقیقت کېددې غونډۍ د تراشلو څخه جوړه شوی وه. اودکوم پادري دعبادتځای له پاره استعمالیده. خو اوس دا خونه هم خالي وه . ددې ځای د خالي پیداکیدو سره دقاسم شپږم حس په حرکت راغی اودخطر احساس یې وکړ. ځکه قاسم په خپلو سترګو وکتل چې مقرون چرچ ته را ننوت. خو اوس هغه غائب شوی و.

په همدې وخت کې هغه فکر وکړ چې شونې ده چې ددې حجرې دروازه بلې کومې لورې ته وتلې وی،په همدې خاطر یې دیوالونو ته په غور سره وکتل ، دحجرې دفرش دپاسه په یوه کونج کې د وښو ډیری لګیدلی و، قاسم سمدلاسه مخته ورغی او هغه واښه او ګیاه یې دهغه ځایه لرې کړه.....دلته ریښتیا هم یوه لاره پیدا شوه. ددې دپاسه د لرګیو یوه کلکه تښته اینبوول شوی وه. قاسم دغه تخته لرې کړه ، ورلاندې یو سرنګ و خو دفرش نه سرنګ ته باید قاسم اته فټه ټوپ وهلی وی. په سرنګ کې دومره تیاره وه چې قاسم که په کې ورکیوتی وی نو هر څه په کې شونې وو. ځکه هغه نه پوهیده چې مقرون به دسرنګ په کوم ځای کې پټ شوی وی. خو قاسم ددې خطر اخستو ته تیار و. نو هغه سرنګ ته دورټوپ کولو په ځای ځان په سرنګ کې را ځوړند کړ او لږه شیبه وروسته هغه په سرنګ کې وو .لمړۍ قاسم ته څه نه تر سترګو کیدل خو وروسته یې سترګې د تیارې سره عادي شوی اوخپلې مخې ته یې یو اوږود سرنګ کوت. دا سرنګ دشرق په لور ته او نژدې نیم کوس اوږودوالی یې درلود. قاسم داسې و انګیرله چې داسرنګ به ددیوال شرقي برخې لاندې تیریږی ، ددې معنې داشوه چې دا سرنګ به قسطنطنیې څخه تیریږی او بیرون تر پاسفورس پورې په رسیږی، ځکه چې نژدې لږ مخته قاسم ته رڼا تر سترګو شوه. اوس قاسم په سرنګ کې هر څه کتل خو مقرون یې نه کوت. لږ څه وروسته قاسم بیړه وکړه او په منډه دسورنګ څخه ووت ، ځکه هغه نه غوښتل مقرون په کشتۍ کې کیني او ددې ځایه ووځی. هغه پریکړه کړې وه چې مقرون به نیسي او ډېرو شیانو په اړه به تری پوښتنې ګرویزنی کوي.

لږه شیبه وروسته قاسم د سورنګ نه بیرون ووت. دا د قسطنطنیې شاتنۍ برخه وه ، څنګه چې قاسم د سورنګ څخه راووت نو سمدلاسه یې سترګې په فاسفورس ابنا کې په یوی لنګر اچونکی جهاز ور ونښتې. د جهاز بادبانونه پرانستی و او دساحل څخه پنځوس ګزه لری ولاړ و. په دې جهاز باندې دهیڅا بیرغ نه و. خو د جهاز د رنګ د کتلو سره دقاسم تندي وغوړید .ځکه د جهاز ټولې تښتې توری کړل شوی وی ، کیدی شی دشپې په تیارو کې د نه په نښه کیدو په خاطر داکار کړل شوی وي خو دقاسم په ذهن کې د ډیوډ الفاظ راوګرزیدل. ډیوډ ورته ویلی و چې د شاګال جهاز تک تور دی ، دقاسم ټول حسونه رابیداره شول. ځکه هغه چې دکوم جهاز پلټنه کول هغه پخپله دهغه مخې ته ولاړ و. په قاسم باندې قدرت مهربانه شوی و. مکروه شاګال مارسي همدې جهاز ته راوړی وه. خو په دې وخت کې قاسم د خپل شاوخوا غونډیو لوری ته متوجه شو اوس نو قاسم مقرون له یاده ویستلی و. اود شاګال په اړه یې فکر کاوه. د غونډیو له اړخه قاسم یو اواز واورید. بلکل همداسې اواز لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوک چې کوم شي په اوبو کې غورځوي....قاسم یو دم ښي لوري ته منډه کړه ، توره یې راوویسته ، او په لاس کې یې ونیوله. په یوه منډه یې ځآن غونډۍ ته ورساوه.

قاسم د مقرون تر مخه ولاړ و....ددې غونډیو په منځ کې داوبو په غاړه دمقرون کشتۍ ولاړه وه. خوکله چې قاسم ور ورسید نو مقرون په کشتۍ کې سپور شوی و. په یقیني توګه چې مقرون به دشاګال د جهاز په لور ورته. مقرون لا تراوسه پورې قاسم نه و کتلی. ځکه قاسم دمقرون څخه په لوړه ولاړ و او دهغه ځایه یې دجهاز څارنه کوله. قاسم پریکړه کړې وه او د لږ څه ځنډ پرته یې په مقرون باندې ور ټوپ کړ.... دوی دواړه په کشتۍ کې ور پریوتل. دټوپ د وهلو په وخت کې دهغه توره د هغه په لاس کې وه. د راټوپ کولو سره سم دهغه توری د مقرون سر دوه ځایه کړی و. خو مقرون لا تراوسه ژوندی و، قاسم یو ځل بیا خپله توره دهغه په وجود کې ورننویسته. مقرون چغې په ستونې کې وچې شوی ، هغه دمړینې نه مخته قاسم پیژندلی و ....مقرون له منځه ولاړ ، قاسم مقرون دکشتۍ نه لاندې په اوبو کې را پریوست ، او دپاسفورس اوبه یې پرې تکې سرې کړې.

اوس نو د قاسم کشتۍ د شاګال دجهاز په لور ور روانه وه. قاسم په زړه کې دا ویل چې که همدا جهاز دشاګال جهاز وي نودهغه مارسي به ورته همدلته تر لاسه شي. لمر ښه تیز و او قاسم په پوره بیړه خپله کشتۍ د شاګال د جهاز په لور ورځغلوله

اوبیا لږه شیبه همغه څه وشول چې قاسم ته ورپیښیدل. کوم چا د جهاز د عرشې نه قاسم کتلی و. دا دمقرون په خیر کوم عسکر و چې د قاسم کشتۍ یې د جهاز په لور په حرکت کې لیدله ، هغه په یوه منډه د جهاز د عرشې څخه راکیوت ، لږه شیبه وروسته قاسم وکتل چې ددې سپاهې سره یو ځای دقسطنطنې تر ټولو پراسراره انسان شاګال هم د جهاز عرشې ته را وخوت. قاسم ډیر خوشحاله شو ، او ډاډمن شو چې دا جهاز همغه دشاګال جهاز دی. خواوس دقاسم له پاره تر ټولو ستره خطره پیدا شوې وه. کله چې شاګال وکتل قاسم یې د جهاز په لوری ور روان دی نو هغه کله غوښتل چې قاسم دې دهغه جهاز ته ور وخیژی. خو قاسم هڅه کوله تر مارسي ته ځان ور ورسوی ، هغه دهر ډول خطری ګاللو ته ځان تیار کړی و. هغه لا د شاګال د جهاز نه کافي لرې و چې شاګال دخپل جهاز لنګر پورته کړ او جهاز یې په اوبو کې خوشې کړ،شاګال دمقابلې کولو په ځای د تیښتې لاره اختیار کړې وه. که شاګال دخپل جهاز بادبانونه هم پرانستي وې نو دهغه د جهاز رفتار به د قاسم د کشتۍ دوه برابره شوی وی اوقاسم به هیڅکله هم نه وی توانیدلی د شاګال جهاز ته ور ورسیږي. خو قاسم هم خپله کشتۍ ګړندۍ کړه او دهغې رفتار یې دوه هومره زیات کړ اوپه ډیره چټکۍ سره یې هغې لوری ته ورځغلوله.

کله چې دقاسم دکشتۍ او هغې جهاز تر منځه واټن یوازې شل قدمه پاته شو نو دجهاز بادبانونه په یوه ټکان سره پرانستل شول.او جهاز په سمندر کې ور پریوت. دقاسم له پاره هغه وخت ډیره ستونزمنه شوه چې د جهاز څخه د قاسم په کشتۍ باندې د غشو باران پیل شو ، قاسم هڅه کوله ځان یوې لوری بلې لوری ته کړی ، په دې خاطر به

(c) ketabton.com: The Digital Library

غشي د کشتۍ په لرګیو کې ننښتل. خوپخوا تر دې چې قاسم ځان سنبال کړي دغشو بله حمله پرې راتله.د شاګال کسانو په پوره قوت سره خپل غشي ورول ، پخپله شاګال د جهاز په عرش باندې ولاړ واو ددې کار څارنه یې کوله، په دې وخت کې قاسم یوه عجیبه پریکړه وکړه، هغه یو ناڅاپه د کشتۍ څخه ټوپ کړ او په اوبو کې یې ځان وغورځاوه. اوس نو شاګال اودهغه کسان ډیر وارخطا شول ځکه قاسم په اوبو کې غوپه خوړلې وه او ځان یې غایب کړی و.

اوبیا چې کله هغه را ښکاره شو نوهغه دتور جهاز په یوې څنډې باندې د ورختلو هڅه کوله. قاسم خپله توره په خوله کې نیولې وه. او په دواړو لاسو یې د جهاز جنګلې نیولې وې. دلږ څه کوشش نه وروسته هغه په جهاز کې سپور شوی و، د شاګال کسان هم دهمدې هیلې سره دجهاز خلورو اړخونو ته ځغلیدل. ځکه هغوی پوهیدل چې دهغوی دښمن به کوم اړخ څخه جهاز ته را خیژي. خو هغوی ته هغه وخت معلومه شوه چې قاسم توره په لاس دهغوی تر مخه ولاړ و. په دې وخت کې د شاګال دوو کسانو په قاسم حمله را اوړه خو د قاسم په څیر تورزن ته ماتې ورکول څه اسانه کار نه و. ددوی څخه یو کس قاسم له منځه یوړ خو د بل سره دمقابلې په وخت کې د شاګال نور سپاهیان هم رامنځته شول ، خو قاسم زړه کوچنی نه کړ ، هغه په یوه وخت کې دشاګال د اوو کسو سپاهیانو سره جنګیده. قاسم په منځ کې ولاړ و او اوه کسه سپاهیان تر ی شاوخوا. هغه د طاهر ورور او د هشام زوی و. دعربو ډیر تکړه ځوان او د توری وهلو ستر ماهر. د لږ څه وخت مقابلې وروسته اوو واړه سپاهیان ستومانه شول ، ځکه چې قاسم غوښتل هغوی په همدې ډول ستومانه کړي،په دې وخت کې قاسم دداسې یوه داو څخه کار واخست چې دشاګال دوه سپاهیان یوځای دخپلو تورو ښکار شول. په زمکه دهغوی دپریوتو سره سم قاسم د یوه بل کار هم وختم کړ.

دجهاز بادبانونه پرانستي و اوپه چټکۍ سره مخته روان و. په همدې وخت کې دقاسم په زړه کې یو فکر راپیدا شو ، د جنګ ځای یې پریښود او په یوه منډه یې ځان د جهاز هغې برخې ته ورسو چې هلته د جهاز اخري تختۍ لګیدلې وې. پاته پنځه کسه سپاهیانو هم دهغه پسې ور منډې کړې ،هغه د جهاز داخرې کونج پورې منډه کړه ، په دې ځای کې د لرګیو کمزوری جنګلې لګیدلې وې ، دقاسم پسې راځغلیدونکي پنځه واړو خپل ځانونه کنترول نه شو کړای او د لرګیو جنګلې یې ماتې کړې اوپه اوبو کې ور پریوتل. اخری دوه کسو سپاهیانو ماتې جنګلې نیولې وې او ځوړند شوي و. اوس نو قاسم ور مخته شو اودهغوی دواړو کاریې هملته ورختم کړ.

جهاز په پوره قوت سره د بحر مارمورا په لور ور روان و. قاسم ویریده چې هسې نه چې هغه دری کسه په سمندر کې لویدلې کسان بیرته جهاز ته را ونه خیژي خو هیڅ پروا یې ونه کړه او بیرته د جهاز دننې برخې ته ورغی. قاسم دخپل ټول جنګ په دوران کې شاګال هیڅ و نه کوت. دلته دری کابینه جوړ کړل شوي و. قاسم دخپلې توری سره بیل بیل کابین وکوت. خو شاګال یې تر سترګو نه شو. قاسم سمدلاسه د دننې برخې څخه راووت او د جهاز

(c) ketabton.com: The Digital Library

عرشی ته یې ځان ورساوه ، هغه وار خطا و تر څو وويني چې شاګال خو چیری نه دی تښتيدلی. هغه په دی فکر کی و چې ایا شاګال به ځان پخپله سمندر ته ور غورځولی وی؟ ..

په دی وخت کی قاسم ته د جهاز د تاخانی په اړه فکر راپیدا شو ، سمدلاسه را ښکته شو او د تاخانی د زینی د پیدا کولو په هڅو کی شو. هلته لاندی هغه د لرګیو څخه جوړه شوی یوه پاتخه وکتله. اوس نو هغه د چیتاپه څیر سخت متوجه و. د لاندی کیوتو په وخت کی قاسم هڅه کوله چی دپښو اواز یی څوک وا نه وري ،خو کله چی لاندی منزل ته ور ښکته شو نو یو برچه یی مخته وویشتل شوه. سمدستي په خپل ځای کیناست. برچه د هغه شاته دیوال باندی ونښته.

دا برچه دهغه سخت دښمن شاګال ويشتلي وه. په همدی وخت کی د قاسم سترګی په شاګال باندی و نښتی. شاګال د جهاز په تاخانی کی موجود و. خو دقاسم نظر دشاګال تر څنګ دهغه شاته په مارسی باندی هم ولګيدی. قاسم شاګال هیر کړ او دمارسي په غم کی شو. دمارسی حال ډیر خراب و. لرې څه دمخه شاګال د مارسي رسۍ پرانستی وی ، هغه غوښتل مارسی له ځانه سره وتښتوی خو په همدی وخت کی پری قاسم را ورسید. شاګال د قاسم دکتلو سره سم په دیوال ځوړند د اوسپنی تبر راواخست. کله چی قاسم د شاګال په لاس کی تبر وکوت نو ورته په خندا شو ،ځکه دی لرګی پریکونکی تبر دقاسم دتوری مقابله نه شوه کولی. اوس نو کله چی قاسم د شاګال په لور دحملی کولو له پاره ورته نو شاګال به سمدلاسه دمارسی شاته ځان پټاوه،دهغی ستونی به یی خفه کاوه او قاسم ته به یی ویل:

« قاسم بن هشامه توره وغورزوه او که نه د محبوبی څټ به دی ورمات کړم.»

کله چی قاسم مارسی ته وکتل نو دهغی سترګی د ډیر درد نه بیرون راوتلی وی. دهغی ستونی ددومره فشار لاندی و چی اواز یی هم نه شو ويستلی. قاسم ددی منظر په کتلوسره سمدلاسه خپله توره وغورزوله. د توری د غورزولو سره سم شاګال مارسی پریښوده او لکه د ورږي لیوه په څیر یی په قاسم باندی حمله وکړه ، قاسم د شاګال د ګذار څخه دخوندی پاته کیدو له پاره تیار ولاړو ، شاګال خپل تبر په دواړو لاسو ونیو او د قاسم سر ته یی راخلاص کړ قاسم خپل سر ټیټ کړ اود شاګال تبر په پوره قوت سره د جهاز په لرګی ولګید او هملته ونښت. دجهاز دلاندی برخی یوه ستره ټوټه ماته شوه. خو شاګال ډیر ژر خپل تبر بیرته راوویست او په قاسم باندی یی دبل ګذار له پاره په دوو ثانیو کی ځان تیار کړ. د قاسم له پاره دشاګال ددویم ګذار څخه خوندي پاته کیدل ډیر ستونزمن وو ،خوبیا هم د قاسم قسمت دهغه سره یاری وکړه اودشاګال دویم ګذار هم خالی ولاړ. د جهاز د تختو دماتیدو په اساس جهاز کی اوبه را ننوتی او رو رو داوبو نه ډکیده. خو شاګال د قاسم په خیال کی پاګل شوی و. په پرلپسی توګه یی په قاسم باندی حملی کولی او قاسم به هر ځل خپل ځان څنګ ته کاوه. داوبو د زیاتوالی په اساس د قاسم پښه هلته وښویده. اوس نو د سمندر اوبه لکه دنلونو په څیر په جهاز کی را روانی وی اودجهاز

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغرقیدو خطر وار په وار زیاتیده. داسې وخت راغی چې قاسم د شاګال د حملو نه شاته ورته. په دې وخت کې مارسي د شاګال د نظر څخه غایبه شوه. مارسی د موقع نه ګټه پورته کړه اوپه اوبو کې ولاړه او قاسم توره یې راواخسته. شاګال د مارسي ددې کار څخه پوره بې خبره و. اوس نو مارسی ته د شاګال د خبریدو پرته بله لاره نه وه. دبله اړخه وخت هم کم و. ځکه جهاز هر وخت ډوبیدی شو. په دې خاطر مارسي د شاګال په لور ور منډه کړه اوددې نه مخته چې شاګال په قاسم باندی اخری ګذار وکړي...ځکه چې قاسم په ډیر بد ځای کی را ګیر شوی و... کله چې شاګال خپل تبر پورته کړ ، نوبیرته یې تبر زمکې ته رانغی ، ځکه چې د مارسي توره د شاګال په ملا کی ور ننوتې وه.او دکوم حلال شوی غوایي په څیر رمباړي کړی.

قاسم او مارسي په یوه منډه د تاخانې څخه راووتل او د جهاز سره یوې تړلې کشتۍ ته یې ځانونه راورسول. څنګه چې قاسم او مارسی دجهازه کشتۍ راپرانسته اوپه کی کیناستل په همغه وخت کی دجهاز ټوله برخه په اوبو کی ډوبه شو اوغرق شو. او قاسم اومارسي دواړه د شاګال د جهاز د غرقیدو نه وروسته د پاسفورس په اوبو کی بیرون راوتل.

دبله اړخه د هیوډ روم په غونډه کی سلطان د ټولو عیسویانو له پاره دامن وامان اعلان کړی و. هغوی چې په خپلو کورنو اوشتمنیو باندی پراته دی اوهغوی چې په خوشحالۍ سره یې اطاعت قبول کړی و ، هغوی ته اودهغوی اموالوته به هیڅ ډول زیان نه ور رسیږی. دعیسویانو دنورو کلیساو تر څنګ به ایاصوفیا په همغه شکل اوبنه پاته وي . بطریق اعظم د سلطان مخی ته راوغوښتل شو او ورته وویل شول چې ته به همغسی بطریق اعظم اوسی.اوستا په مذهبی واکمنی کی به هیڅ ډول مداخله نه کیږي ،سلطان محمد فاتح په خپله د یونانی چرچ پالنه ومنله. اوبطریق اعظم ته یې همغسی واک ورکړ لکه عیسوی سلطنت چې ورکړی و .دکلیسا د اخراجاتو د پوره کولو له پاره یې ستر ستر جاګیرونه وروبښل ، بندی فوځیان چې دجنګ په وخت کی نیول شوی ، سلطان دخپل فوځ څخه په پیسو واخستل اوازاد یې کړل. اوهغوی یې د قسطنطنیې په یوه خاص ځای کی اباد کړل. ددی سوبې نه وروسته سلطان محمد فاتح وکتل چې د قسطنطنی ډیر کورونه وران ویجاړ پراته دي ، دهغوی د ابادیدو له پاره یې مسلمانانو ته د ورتلو بلنه ورکړه او دکوچنۍ اسیا څخه یې د پنځه زرو مسلمانانو کورونه هلته قسطنطنیې ته منتقل کړل. هغه خلک چې دقسطنطنیې څخه تښتیدلی و سلطان هغوی ته دبیرته راستنیدو بلنه ورکړه او هغوی یې دی ته تیار کړل تر څو بیرته خپلو پخوانیو کسبونو او کارونو ته راوګرځي او دښارپه ابادیدو کی برخه واخلی.

د پخوانیو قرنونو د رواجونو په اساس مفتوحین مال او ځان ټول دفاتحینو په ملکیت کی راته .اروپایی سلطنتونو دهمدی رواجونو په پوره کولو کی هیڅ وخت نه ضایع کاوه او په دی لاره کی یې دهیڅ ډول ظلم او

(c) ketabton.com: The Digital Library

تیری څخه دریغ نه کاوه خو ددوی په مقابله کی هغه وخت چی ترکان قسطنطنیی ته ور داخل شول هلته یی امن وامان قایم کړ او د مروت داسی بیلګی یی پریښودی چی دوستان او دښمنان یی ټول ځانته حیران پاته کړل.

د فتح په لمړۍ ورځ سلطان اعلان وکړ چی هر هغه څوک چی سیدنا ایوب انصاري رضی الله تعالی عنه قبر پیدا کړی نو هغه ته به انعامات ورکړل شی. د فتحی په دریمه ورځ یو ډیر زوړ بزرګ دوو مسلمانو عسکرو ته د ابوایوب انصاری مبارک قبر په ګوته کړ، خو بیا هغه زوړ شخص هیڅکله هم تر سترګو نه شو. سلطان محمد خان فاتح د ابو ایوب انصاری دمزار تر څنګ یو جومات جوړ کړ چی په تاریخ کی د «جامعه ابو ایوب» په نامه مشهور شوی دی. سلطان قسطنطنیه خپل دارالسلطنت وګرځاوه اود همدی ښاره یی نور پاته ممالک لکه یونان، سربیا، بوسنیا، موریا، طرابزون، سنیوپ، مجمع الجزایر، کریمیا، والیشیا، البانیا، هزریګونیا، وینس، روډس او اوټرانټو .... سوبه کړل. او په عثمانی سلطنت کی یی راګډ کړل.

قاسم دخپلی کورنۍ سره یوځای هملته په قسطنطنیه کی میشت شو، او په قسطنطنیه کی یی کور د زوړ عباس تر سترګو لاندی شین او سمسور وګرزید. اوس د قاسم دوه ښځی وی، دقاسم ښځی حمیرا د قاسم لمړۍ ښځه دسر په سترګو و منله، مارسي دقاسم څخه ټول داستان اوریدلی و، اوس نو هغی دقاسم په کور کی خپل ځان اوخپل ژوند د خپل وخت دبهترینو او خوشحاله وختونو څخه شمیرل.

دقسطنطنیی دسوبی نه پنځلس ورځی وروسته یوه عجیبه پیښه رامنځته شوه، قاسم د شپی غذا دخپلی کورنۍ سره وخوړه اوبیا یی خپلی قصی پیل کړی. په دی وخت کی د کور په دروازه باندی ټک ټک وشو. دقاسم وریرونو علي اوعمر ددروازی په لور ورغلل. لږ څه وروسته دهغوی کمری ته یوه محجوبه ښځه را ننوته. زوړ عباس چی دغه په پرده کی ښځه وکتله نو خپلی کورنۍ ته یی وویلی: «ورشي او هغی ته ښه راغلاست ووایی. پوهیږئ چی دا څوک ده، دا هم زما لور ده، عباس دی پرده کونکی ښځی ته وویل« لوری نقاب دی لری کړه. داستا خپل کور دی .... ایا ته ځانته راغلی یی، عبدالله دی له ځانه سره نه دی راوړی.، عبدالله څه شو ؟ خو تاته زمونږ دکور پته چا درکړه ؟

عباس په پوره جوش سره لګیا و، دکور ټول خلک حیران پاته وو. دعباس لور مریم، مارسی، حمیرا مخته راغلی او دخپلی میلمنی سره یی روغبړ وکړ او هغی ته یی دکیناستو له پاره وویل. هغه ښځی عباس ته وویل چی دهغه خاوند عبدالله هم دهغی سره یو ځای راغلی دی خو بیرون د بګۍ سره ولاړ دی.

عمر او علی دعبدالله پسی ور ووتل. قاسم چی ددی پرده کونکی ښځی اواز واورید نو ټکان یی وخوړ. ځکه هغه ته دا اواز پیژندونکی معلومیده. تر اوسه هغه په همدی فکر کی و چی هغه ښځی دخپل مخ څخه نقاب لری کړ. په همدی وخت کی د زاړه عباس غږ هم تر غوږو شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« دا زما لور «روزی »ده، دا یوه معصومه ماهی نیونکی وه ، تیر کال په همدی ورځو کی د جان جستیمانی عسکرو په زور راپورته کړی وه، اتفاقا چی په هغه وخت کی مونږ هم هلته ور ورسیدو .... مونږ عیسوی ځواکونو ته درس ورکړ. اوبیا مو روزي له ځانه سره د « رومیلی کلا » ته یوړه. روزی هلته په رومیلی کلا کی دری ځلور میاشتی زمونږ خدمت کاوه ، ددی قصه ډیره دردناکه او د اوریدو لایقه ده.

دقاسم دماغ همداسی خوټیده. وجود یی په لړزان و. دا خو همغه روزي وه چی د ماهی نیونکو په کلی کی یی دقاسم له پاره هر ډول خطره په ځان اخستی وه. هغی هم دسونیا په څیر په قاسم باندی زړه بایلودی و.او دهغه په انتظار کی یی هر شپه دمینی اومحبت خوبونه کتل.

هو ! دا هماغه روزی ده ، د رومیلی په کلا کی کله چی زاړه عباس مختلفی قصی بیانولی په دی وخت کی د شهزادګۍ حمیرا نوم هم مخ ته راغلی و ، روزی هم دقاسم په اړه داخبری اوریدلی وی. او په دی پوه شوی وه چی دهغه محبوب چی د یوه رومي پادری په کالیو کی ددی سره یو ځای شوی و دحمیرا خاوند قاسم بن هشام دی. کله یی چی دا واوریدل چی قاسم بن هشام د بل چا شوی دی نوبیا روزی دهغه په اړه خوبونه کتل پریښودل او د زور عباس د لور په څیر یی په رومیلی کلا کی واړول. دری ځلور میاشتی وروسته بیا زوړ عباس خپل یو ډیر تکړه سپاهی عبدالله ته په نکاح کړه او دمسلمانیدو وروسته روزی خپل کور اباد کړ.

نن روزي د خپل خاوند سره یو ځای دعباس کتلو ته راغلی وه نو ناڅاپه یی قاسم مخی ته و درید. که څه هم روزی لږ څه وویریده خو قاسم په ډیره بده توګه ټکان خوړلی و. په څو لمحو کی د روزي سترګود قاسم څخه په زرګونو پوښتنی کړی وی چی د قاسم سره یی دیوه ځواب هم نه و.

کله چی حمیرا د عباس د خولی څخه د روزی قصه واوریده نوبه شرارتی توګه یی د خپل میړه په لور وکتل ،ځکه چی هغی دقاسم دخولی څخه د همدی ځوانی ماهی نیونکی داستان لا دپخوا څخه اوریدلی و. د قاسم څخه نور څه جوړ نه شول نو سر یی ټیټ کړ او دخپلی کمری څخه بیرون راووت.

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پای څو ټکي

دسلطان محمد فاتح دوران په ۱۴۸۱ کال کی پای ته ورسید. د ۱۴۵۱ نه تر ۱۴۸۱ پوری ،په دیرشو کالو کی سلطان محمد فاتح په قسطنطنیه باندی حکومت وکړ. د سلطان په وخت کی اسلامی حکومت د اروپا تر لری لری ځایو پوری و غځید.

دسلطان فاتح نه وروسته عثماني حکمران « سلیمان اعظم قانونی » (۱۵۵۰ نه تر ۱۵۲۲) پوری ډیر شهرت وموند . مشهور امیر البحر (خیرالدین باربروسا) دهمدی سلطان په وخت کی مشهور شو ، دخادم الحرمین اا الشریفین لمړنی لقب تر ټولو دمخه « بایزید» خپل کړی و . خوپه عثمانی حکمرانانو کی د خلافت منصب تر ټولو دمخه (لمړی سلیم عثمانی) ته ورکړل شوی و .

اخری عباسی خلیفه « المتوکل» و چی په قاهره کی یی د سلاطین مملوک تر سیوری لاندی ظاهری شان وشوکت درلود خو په حقیقت کی دواکمنۍ څخه بی برخی وو ..... دخلافت پګړۍ (اول سلیم عثمانی) ته په سر اینبوول شوی وه . دمقدسو مقاماتو کنجګانی ، د انحضرت صلی الله علیه وسلم مبارکه توره ، علم او څادر د خلافت دسند په توګه « سلیم» ته ورکړل شوی و . دهمدی وروسته د عثمانی خلفاؤ نومونه په خطبه کی اخستل کیدل.

عثماني سلطنت نږدی شپږ سوه کاله دوام وکړ او د عثمانی خلافت اخری بدنصیبه خلیفه « سلطان عبدالحمید خان ثانی» و ، چی حکومت یی د لمړۍ عمومي جنګ پا پایلو کی له منځه ولاړ. دغه خلیفه په ۱۹۱۸ کال د نظربندۍ په دوران کی ساه ورکړه.

پای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استاد قریب الرحمن سعید نوري پښتو ژباړې:

1. اسلامي سیاست.(مولانا گوهر الرحمن«رح») (چاپ شوی)
2. اسلامي ریاست.(مولانا ابوالاعلي مودودي «رح»)(د چاپ لاندې)
3. خلافت او ملوکیت..(مولانا ابوالاعلي مودودي «رح»)(چاپ شوی)
4. پرده..(مولانا ابوالاعلي مودودي «رح»)(چاپ شوی)
5. د حدیثو د انکار نه د قران تر انکاره پورې.(مولانا عبدالسلام رستمي «رح»)(چاپ شوی)
6. دنبوت پائ.(مولانا عبدالسلام رستمي «رح»)(چاپ شوې)
7. دصلاح الدین یوبي ریښتني پیښې (دایمان پلورونکو داستان) (التمش) (چاپ شوې)
8. د رسول الله(ص) د انقلاب حکمت.(سید اسعد گیلاني «رح»)(چاپ شوی)
9. یو شمیر نورې کوچنۍ رسالې (په اردو او پښتوژبو) چې نومونه یې زما په لیکنو کې کتلائ شئ.
10. د بایزید یلدرم تاریخي په زړه پورې ناول.(چاپ شوې)
11. دسلطان علاو الدین خلجیي په زړه پورې ناول.(چاپ شوې)
12. دشیرشاه سورې مشهور ناول(همدا اوس دچاپ لاندې دې)
13. لاسوندونه او وثیقې: د رسول الله ص له وخته تر راشدینو خلفاؤ پورې(ترچاپ لاندې دې)
14. په هیواد کې د سولې د پاینبت په اړه زمونږ آند (چاپ شوی دی)
15. (مونږ او توحید) د بشیر احمد لودهي لیکنه (د چاپ لاندې)
16. (دسلطان محمد خان فاتح ، دعثمانی سلطنت د ځوان سلطان ، په زړه پوری داستان) د چاپ لاندی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

17.زيات شمير پښتو مضامين او دانګليسې او د اردو ژبو څخه ژباړل شوې او هم په انګليسي ژبه سياسې شننې ، مقالې او ليکنې چې په پښتو او نګليسي ژبو ورځپاڼو او يو شمير اونيزو او مياشتنيزو کې خپاره شوې دي.(په خواشينۍ سره چې ريکارډ يې له ژباړن سره نشته.)

(c) ketabton.com: The Digital Library

پای

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library